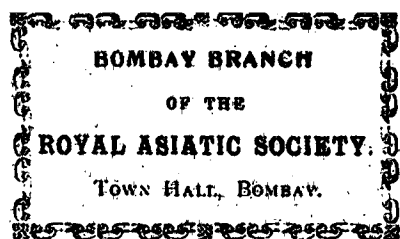

NOT TO
OUT OF THE LIBRARY.

00032695

32695

RERUM BRITANNICARUM MEDII ÆVI
SCRIPTORES,

CHRONICLES AND MEMORIALS OF GREAT BRITAIN
AND IRELAND

DE RISE

THE MIDDLE AGES.

00032695

THE CHRONICLES AND MEMORIALS
OF
GREAT BRITAIN AND IRELAND
DURING THE MIDDLE AGES.

PUBLISHED BY THE AUTHORITY OF HER MAJESTY'S TREASURY, UNDER
THE DIRECTION OF THE MASTER OF THE ROLLS.

ON the 26th of January 1857, the Master of the Rolls submitted to the Treasury a proposal for the publication of materials for the History of this Country from the Invasion of the Romans to the Reign of Henry VIII.

The Master of the Rolls suggested that these materials should be selected for publication under competent editors without reference to periodical or chronological arrangement, without mutilation or abridgment, preference being given, in the first instance, to such materials as were most scarce and valuable.

He proposed that each chronicle or historical document to be edited should be treated in the same way as if the editor were engaged on an *Editio Princeps*; and for this purpose the most correct text should be formed from an accurate collation of the best MSS.

To render the work more generally useful, the Master of the Rolls suggested that the editor should give an account of the MSS. employed by him, of their age and their peculiarities; that he should add to the work a brief account of the life and times of the author, and any remarks necessary to explain the chronology; but no other note or comment was to be allowed, except what might be necessary to establish the correctness of the text.

The works to be published in octavo, separately, as they were finished; the whole responsibility of the task resting upon the editors, who were to be chosen by the Master of the Rolls with the sanction of the Treasury.

The Lords of Her Majesty's Treasury, after a careful consideration of the subject, expressed their opinion in a Treasury Minute, dated February 9, 1857, that the plan recommended by the Master of the Rolls "was well calculated for the accomplishment of this important national object, in an effectual and satisfactory manner, within a reasonable time, and provided proper attention be paid to economy, in making the detailed arrangements, without unnecessary expense."

They expressed their approbation of the proposal that each chronicle and historical document should be edited in such a manner as to represent with all possible correctness the text of each writer, derived from a collation of the best MSS., and that no notes should be added, except such as were illustrative of the various readings. They suggested, however, that the preface to each work should contain, in addition to the particulars proposed by the Master of the Rolls, a biographical account of the author, so far as authentic materials existed for that purpose, and an estimate of his historical credibility and value.

*Rolls House,
December 1857.*

CHRONICA MONASTERII S. ALBANI.

THOMÆ WALSHINGHAM,

QUONDAM MONACHI S. ALBANI,

HISTORIA ANGLICANA.

EDITED

BY

HENRY THOMAS RILEY, M.A.,

OF CORPUS CHRISTI COLLEGE, CAMBRIDGE;

AND OF THE INNER TEMPLE, BARRISTER-AT-LAW.

VOL. II.

A.D. 1381—1422.

PUBLISHED BY THE AUTHORITY OF THE LORDS COMMISSIONERS OF HER MAJESTY'S
TREASURY, UNDER THE DIRECTION OF THE MASTER OF THE ROLLS.

LONDON:

LONGMAN, GREEN, LONGMAN, ROBERTS, AND GREEN.

1864.

CONTENTS.

	Page
INTRODUCTION TO VOLUME II. - - -	vii
THOMÆ WALSINGHAM HISTORIA ANGLICANA :	
CONTINUATIO DE TEMPORE REGIS RICARDI SE-	
CUNDI - - - - -	1
DE TEMPORE REGIS HENRICI, POST CONQUESTUM	
QUARTI - - - - -	239
DE TEMPORE REGIS HENRICI, POST CONQUESTUM	
QUINTI - - - - -	290
APPENDIX (A). VARIATIONS IN THE PRINTED TEXT	
OF WALSINGHAM'S "ENGLISH HISTORY" FROM	
THE TEXT OF MS. ARUNDEL NO. VII. -	349
APPENDIX (B). PASSAGES IN THE MANUSCRIPT, BIBL.	
REG. 13 E. IX., WHICH HAVE BEEN OMITTED IN	
THE COMPILATION OF WALSINGHAM'S "ENGLISH	
"HISTORY," MS. ARUNDEL NO. VII. -	360
APPENDIX (C). FINAL LEAF ORIGINALLY BELONGING	
TO THE ST. ALBAN'S MS. BIBL. REG. 13 E. IX.	
(IN THE BRITISH MUSEUM), WHICH IS NOW IN-	
serted IN MS. CORP. CHR. VII., PAGES 49 AND	
50 - - - - -	407
APPENDIX (D). PASSAGES IN THE MANUSCRIPT (1)	
CORP. CHR. VII., WHICH HAVE BEEN OMITTED	
IN THE COMPILATION OF THE LATTER PORTION OF	
WALSINGHAM'S "ENGLISH HISTORY," MS. ARUN-	
DEL NO. VII. - - - - -	409
APPENDIX (E). VARIOUS READINGS FROM THE TEXT	
OF THE "YPODIGMA NEUSTRIÆ" OF THOMAS	
WALSINGHAM, AS GIVEN IN CAMDEN'S EDITION	
(ANGLICA, NORMANNICA, HIBERNICA, ETC.), FRANK-	
FORT, 1603. - - - - -	425*
INDEX TO WALSINGHAM'S ENGLISH HISTORY -	427

INTRODUCTION.

INTRODUCTION TO VOLUME II.

THE present Volume contains the concluding portion of the *English History* attributed to Thomas Walsingham, A.D. 1381 to A.D. 1422, the end of the reign of Henry the Fifth.

The fact has been already noticed, in the Introduction to the First Volume, that the earlier portion of Walsingham's *History* is immediately derived from an older compilation, once belonging to the Abbey of St. Alban's, and now forming part (fols. 177-326) of the manuscript Volume 13 E. ix. in the King's Library at the British Museum.

At the beginning of the last page (folio 326 b) of this Manuscript, as given in the 'Museum Volume, it is abandoned by the compiler of the *History*, who passes on to another source, from which he derives his matter down to the end of the work. This source is to be found in the Manuscript No. vii. in the Library of Corpus Christi College, Cambridge; a volume which bears internal evidence of having been compiled in the Abbey of St. Alban's, and which is incorrectly described in Nasmith's ² *Catalogue* (1777) as containing no less

Source of the earlier part of Walsingham's *History*.

Source of the latter part of the *History*.

Description of the Corpus Christi MS. No. vii.

¹ An additional leaf of this MS., which has been found by the Editor in the Corpus Christi MS. Volume, No. vii., will be mentioned more fully in the sequel.

² The *Catalogue* (1777) gives the following incorrect list of the Contents of this Volume : 1. *Hist. Angliæ ab anno 1377 ad annum 1400*. 2. *Hist. Angliæ ab anno 1404 ad*

annum 1409. 3.—*ab anno 1393 ad annum 1403*. 4.—*ab anno 1400 ad annum 1406*. 5.—*ab anno 1393 ad annum 1422*. *Hæc historia semper fere concordat cum Thoma de Walsingham, etsi nonnulla habeat codex noster quæ ipse omisit*. Nasmith then refers to the words of Tyrrell, in his *History of England*, Vol. iii. *Introd.*, p. xi., in reference to this

than five different MS. Histories of England; whereas, in fact it contains but three such Histories, in addition to a Register-Book of the Benefactors of St. Alban's, which occupies the latter part of the Volume, a large folio of 264 pages.

The Cor-
pus Christi
MS. No.
vii., the
source of
the *History*.
A.D. 1392-
1422.

Of these three Manuscripts, those, the commencing portions of which are marked (1) and (5) in Nasmith's *Catalogue*, are the sources from which the *History*, between A.D. 1392 and 1422, is immediately derived; the second being little else than a revise or second edition of the first, down to the year ¹1405 (p. 271 of this Volume), where MS. (1) abruptly terminates. After this date, MS. (5) is the sole source borrowed from by the compiler down to the ²end of the *History*, A.D. 1422.

volume:—"There is still preserved in the Library of Bennet College in Cambridge a large Leiger Book, that once belonged to St. Alban's Abbey, of which our Author (Walsingham) was a monk; wherein, among divers particulars relating to that Monastery, there is also intermixed (by way of Annals) a great deal of Civil History, especially relating to the reign of this Prince, and from whence I find our Author to have borrowed most of his matter, though he had digested it into a much better style and order." The volume appears to have been in this fragmentary condition as early as the middle of the 15th century; for at the foot of the first page we find the following Note:—"Hunc librum cronicalem tam gestorum regum quam abbatum, post mortem Dompni Willelmi Wyntershylle, in quaternis derelictum, connecti fecit Dompnus Robertus Ware; et licet diversæ

materiei diversa sunt, propter defectus quaternorum, non consonantia, studeat tamen lector flores melifluos et coloribus amaricatos, prout tempora fuerunt, degustare, timere et refutare." Robert Ware, monk of St. Alban's, was present at the re-election of John Whethamstede, as Abbot, in 1451.

¹ As already remarked, MS. (1) is incorrectly described in the *Catalogue*, as to the date of its conclusion.

² At page 181 of the volume, the concluding page of MS. (5), the following is written in a hand of Elizabeth's time: "*His istis verbis finitur Historia Thomæ de Walsingham,—qui ex hoc opere suam Historiam compilavit,*"—the last seven words being in a somewhat later hand. MS. (5), it should be remarked, is a Continuation of an earlier Chronicle (not identical with Walsingham's *History*) of which only a small fragment is preserved in the volume prior to A.D. 1393.

These Manuscript *Histories* (or other MSS., from The Corpus Christi MSS. employed also in Walsingham's *Ypodigma Neustrie*.) which they have been transcribed) have been evidently employed also by Walsingham in that portion of his *Ypodigma Neustrie*, which extends from A.D. 1393 to its conclusion in 1419.

From A.D. 1393 to 1404 in that work, Walsingham mostly adopts the text of MS. (5); occasionally inserting passages to be found in it that are omitted in the *History*, and at other times omitting matter which the compiler of the *History* has retained. Sometimes again, though rarely, he inserts matter from MS. (1) that has not been retained in MS. (5), while on other occasions he gives facts that are not to be found in either of those Manuscripts, but are derived by him from other sources. From A.D. 1404 to the conclusion of the *Ypodigma*, Walsingham has almost implicitly followed the text of MS. (5).

It is of course within the limits of possibility that either MS. (1) or (5) Corp. Chr. vii., or even both of The Corpus Christi MSS. No. vii., (1) and (5), probably not compiled by Walsingham. them, may have been compilations by Walsingham's own hand; but if, as will be suggested in the sequel, the compiler of Bibl. Reg. 13 E. ix. (A.D. 1272-1392) was no other than Walsingham himself, this will be found to be improbable in a high degree. The style, diction, and treatment of the subjects, in these Manuscripts (especially MS. 5), the abrupt manner in which matters of high interest and great political importance are disposed of, and the comparatively numerous inaccuracies in reference to persons and facts, all go towards shewing that the compilers of Bibl. Reg. 13 E. ix. and the Corpus Christi MSS. were, in all probability, different persons. There cannot, perhaps, be a stronger proof of this than the fact, that whereas the compiler of MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. is never tired of narrating the prowess, and repeating the praises, of Sir Hugh Calverley, one of the most eminent commanders of his day, and who appears as one of his most prominent heroes, the

compiler or compilers of the Corpus Christi MSS. have never even named Sir Hugh, and, on reaching A.D. 1394, have not so much as mentioned his death, which took place on the 23rd of April in that year, while the deaths of individuals of less note and celebrity are not unfrequently recorded.

As the *Ypódigma Neustrice* was compiled by Walsingham in or about A.D. 1419, and certainly concluded in that year, as we learn from the Dedication, the final ¹three years of (5) MS. Corp. Chr. vii. (A.D. 1419-1422), supposing Walsingham to have employed it in his compilation, must have been added at a somewhat later date.

Probable
date at
which Wal-
singham
flourished.

As to the identity of the Compiler of MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.—Bale and Pits assert that Thomas Walsingham flourished (*claruit*) A.D. 1440, in the reign of Henry the Sixth. This is to all appearance an error, as we learn from undoubted ²authority that in the time of Abbot Thomas de la Mare, who died in 1396, Walsingham was already high in station in the Abbey of St. Alban's, holding the offices of *Præcentor* and *Scriptorarius*; and from other ³authorities we find that he sat in the capacity of Prior of the Cell of Wymundham at the election of Abbot John de la Moot, on the 9th of October in that year; to which office of Prior he had been promoted in ⁴1394; facts that would tend to shew that even then he was advanced in life, so far advanced, at least, as to render it highly improbable that he was flourishing at a later date by six and forty years.

¹ From "*Die Luna*," p. 330 in this Volume, to "*sunt commissa*" in p. 346.

² The *Register-Book of Benefactors* of St. Alban's; being the Fourth (Sixth in Nasmith's *Catalogue*) Manuscript in the Corpus

Christi Volume No. vii.

³ Cited in Newcome's *History of St. Alban's*.

⁴ Blomefield's *History of Norfolk*, ii. p. 519. He was appointed 4 Sept. 1394, *Reg. Norw.* vi. 195.

As already remarked in the Introduction to Vol. I. (p. x.), the Manuscript Bibl. Reg. 13 E. ix. was most probably compiled in or soon after A.D. 1394, inasmuch as the writer seems to allude (Vol. I. p. 372, and *infra*, p. 89) to Sir Hugh Calverley as then being but recently dead, and he died on the 23rd of April in that year. That it was compiled by some one who was a member of the Abbey of St. Alban's there are internal evidences in the Manuscript in abundance, both in its contents and its style of penmanship. The Compiler too must have been a man who had passed his youth, for he speaks of himself—unless indeed he is heedlessly borrowing the language of some other writer, which there seems no reason to believe,—as having conversed (I. p. 435) with Sir John Philipott, Alderman of London, in the year 1380, or, at all events, between that year and 1384, in which year Philipott died (*infra*, p. 115); and in another place he states that he had heard certain language used in the year 1385 (*infra*, p. 140) by a knight in reference to the contemplated spoliation of the Abbey of St. Alban's.

Previously to the year 1394, to about which date the Editor would be inclined to assign the compilation of the Manuscript Bibl. Reg. 13 E. ix., we have the best reason for believing that Walsingham had been for some time engaged in the work of authorship or compilation, for in the *Gesta Abbatum* of St. Alban's (MS. Claudius E. iv., in the Cotton Collection) there is a Note, in rubric, at the foot of folio 189 a, to the following effect; — “*Exhinc usque ad obitum Thomæ Abbatis ex studio Fratris Thomæ de Walsingham [sic] præcentoris;*” which Note (from the style of penmanship, added, no doubt, very shortly after the Volume was completed), while informing us that Walsingham was the compiler of the ¹ latter part of it, is certainly

Probable date of the compilation of MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.

Walsingham a compiler before A.D. 1394.

The latter part of the *Gesta Abbatum*, (MS. Claudius, E. iv.) compiled by Walsingham.

¹ After the accession of Abbot Hugh de Eversdon in 1308. The earlier part is attributed to Mathew Paris.

erroneous in other respects. We have already seen that he had ceased to be Præcentor two years before the death of Abbot Thomas de la Mare in ¹1396, and as the very latest date to be found in the contents of the *Gesta Abbatum* appears to be the 14th of Richard II., 1390-91 (some years before the death of Abbot Thomas), the strong probability is, that it was compiled between 1391 and the time of Walsingham's removal to Wymundham in 1394. In size (large folio), penmanship, and style of illumination, it may be pronounced the exact counterpart of the Manuscript Volume Bibl. Reg. 13 E. ix.

Walsingham probably the compiler of MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.; which has been erroneously considered as a Continuation of Higden's *Polychronicon*.

These facts combined, render it quite possible that the Compiler of the MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. may have been no other than Thomas Walsingham, to whom the entire compilation, known as the *History*, has been hitherto attributed: but there is still further evidence at hand, which would appear to render it probable that such was the fact, in the highest degree. From the *Centurie* of John Bale we learn, as quoted by Camden, in his *Anglica, Normannica, etc.* (Pref. p. vi., *Authorum Vita*), that Walsingham compiled—" *De Gestis Anglorum*,—" "*Historiam Breviorem*,—" "*Auctuarium Polychronici*,"—evidently considered by Camden, or his Editor, to mean three separate works,—“The Deeds of the English,”—“A Shorter History,” and—“A Continuation of the “*Polychronicon* ;” whereas, in reality, the passage undoubtedly bears reference to but one ²work, and means that Walsingham compiled “a Shorter History, “on the Deeds of the English, a Continuation of (Higden’s) *Polychronicon* ;” the Longer History being no doubt his *Ypodigma Neustriæ*, which extends from the ninth century to A.D. 1419, while the “*Auctuarium*”

¹ At which date Richard Beaver was Præcentor, and voted as such at the election of Abbot John de la Moot.

² Pits says, in reference to this

work :—“ *Adjecit præterea Auctuarium ad Polychronicon Ranulphi Monachi Cestrensis, incipiens ab A.D. 1342 et finiens ad ann. 1417.*”

is stated, in the above quotation in Camden's *Anglica*, etc., to begin A.D. 1342, and to end in 1417.

The same work is also alluded to in Bishop Tanner's *Biblioth. Brit. Hib.* p. 752. (Note);—" *Scriptis etiam "Auctuarium Polycleronici ab anno MCCCXLII. ad "MCCCXVII, lib. I.—'Hoc anno quinto die Junii'— "MS. in Coll. Gonvill. et Caii Cant. Ita ex nota "præfixa MS. Wharton. Y II. in Bibl. Lambeth.*

In the Bodleian Manuscript, No. 462, (15th cent.), which is evidently, to a great extent, a close transcript of MS. Bibl. Reg. 13 E. ix., at fol. 140, after the word ² "*Edmundus*" (A.D. 1341), we find the following passage inserted,—"*Hic finivit Ranulphus Cestrensis "opus suum; sequentia scripsit Frater T. W. Pre- "centor Sancti Albani;*" and at fol. 150, where, through an oversight on part of the compiler, the year 1341 is again reverted to, the same statement is repeated, though in somewhat different language,—"*Hic finivit "Ranulphus Cestrensis opus suum. Cronica Fratris "T. de Walsingham.*" We here see, apparently, the same statement made as that in Bale,—that Walsingham wrote a Continuation of Higden's *Polychronicon* from 1342. No work of Walsingham's, it may safely

Proofs of
his having
been such
Compiler.

¹ In one instance, where Bodl. 462 does not follow the context of Bibl. Reg. 13 E. ix., it seems probable, almost beyond a doubt, that the latter is the volume referred to, in the following words, in reference to Wat Tyler's Insurrection in 1381:—
" *Si quem scire delectat horum ma-
"lorum nomina incertorum, sive
"ductorum, communium, una cum
"opinionibus cur hæc mala diversis
"provinciis uno eodem tempore huius-
"dem fere diebus infra Octabas
"festi Corporis Christi specialius
"acciderunt, in Cronicis Majoribus
"fratris Thomæ de Walsingham
"apud Sanctum Albanum poterit*

" *reperire.*" The names of the male-factors and the opinions referred to, are to be found in sequence in MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. (p. 11 of the present Volume). The work is probably called the *Chronica Majora* of Walsingham, either on account of the large folio size of the volume, or from the fact of its details being more full than those of his other Chronicle, the *Ypodigma Neustrie*. In Tanner (p. 752) the above passage is given as from the *Chronicle of Tynemouth*.

² See Vol. I. of this *History*, p. 253.

Probable origin of the error, in taking MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. (ff. 177-326) to be a Continuation of Higden's *Polychronicon*.

Probable results of the preceding enquiries.

be asserted, is known to exist, that purports to be a Continuation of the *Polychronicon*. On turning, however, to folio 225 b. of MS. Bibl. Reg. 13 E. ix., we find satisfactory evidence how the mistake originated. The text, from the beginning of the narrative, at folio 177, down to folio 225, neither is that of the *Polychronicon* nor bears any ¹resemblance to it. On the reverse, however, of the last-mentioned folio, after the word ²"*Edmundus*," we find a Note inserted in large modern Gothic characters to the following effect:—
³"*Hic finivit Ranulphus Cestrensis opus suum*,"—but with no allusion to Walsingham's authorship of the work. This, there can be little doubt, has misled subsequent transcribers from the Manuscript; and aware probably that Walsingham had been connected with the compilation, they have fallen into the error of supposing that the earlier part of the Manuscript must have been the composition of Ranulph Higden, attributing only the latter portion of it (A.D. 1342-1392) to Walsingham.

The original of Walsingham's so-called *Auctuarium* of Higden's *Polychronicon* is then in all probability identical with the Manuscript Bibl. Reg. 13 E. ix. (fol. 177-326); and, if such is the case, in the absence of materials for coming to any positive conclusion, we arrive at the following probable results:—That the MS. Arundel vii., hitherto known as the ⁴"*English History*

¹ The *Polychronicon* devotes but a few pages to all the Edwards, and has extremely little in common with the preceding part (A.D. 1272-1341) of MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.

² See Vol. i. p. 253 of this *History*.

³ It can only have been inserted as being a fact of some interest to the compiler, and occurring to him at the moment he had penned the preceding passage.

⁴ Or the "*Historia Brevis*;" so called, in all probability, either

from its having been confounded with the supposed *Auctuarium*, extending only from 1342 to 1392; or from the fact of the period embraced in it extending from 1272 to 1392, while that of the *Ypodigma* embraces from the ninth century to 1419. There is a transcript (of the latter part of the 16th century) of the Arundel MS. No. vii. in MS. Harl. 136, in which the *History* is intitled the "*Historia Magna*" of Thomas Walsingham.

“of Thomas Walsingham, is in reality not a compilation made by Walsingham, but by some other writer in the earlier half of the 15th century. That it is derived from two principal sources; one of which is the *English History* (A.D. 1272–1392) found in MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. fol. 177–326, which we are justified by evidence, both internal and external, in supposing to be the *Auctuarium Polychronici* of the old writers, a compilation by the hand of Walsingham. That the other source from which it is compiled is the MS. (5) Corp. Chr. vii., (which, in its turn, is partly derived from MS. (1) Corp. Chr. vii.); to which Manuscripts Walsingham has also had recourse for the latter portion (A.D. 1393–1419) of his *Ypodigma Neustrie*. As stated in the Introduction to the First Volume (p. xviii.), the Compiler of the Arundel Manuscript has temporarily abandoned the St. Alban's Chronicle between the years 1327 and 1343 (Vol. I. pp. 191–253), though reverting to it from time to time. The various authorities from which he has borrowed his matter on such occasions, will be found set forth in the inner margin of the page.

The earlier part of the compilation being derived from known sources, the portion of this *History* which may probably be regarded as more especially the composition of Walsingham, is that which extends from A.D. 1377 to 1392 (Vol. I. p. 329 to p. 211 *infra*), the first fifteen years of the reign of Richard the Second; being at once the most important part of the work, and having the negative merit of being disfigured by comparatively few of those petty but striking inaccuracies with which the latter part of the *History*, derived from MS. (5) Corp. Chr. vii., so ¹ plentifully abounds. In these fifteen

¹ One especial reason why the compilation of the Corpus Christi Manuscripts can hardly be ascribed to Walsingham, supposing him to have been the compiler of MS. Bibl.

Reg. 13. E. ix. Among the more striking of these errors, the following may be enumerated:—The name of Brentingham, Bishop of Exeter, was Thomas, not William, as in p. 218

Conflicting
opinions in
the *History*,
in the
course of
those 15
years.

years we recognize by far the most valuable portion of the whole compilation, though put together, probably, not until, or shortly after, the close of that period, and from diverse and apparently discordant materials; in witness of which, we need only refer, through the aid of the Index, to the conflicting opinions stated during the course of those fifteen years in reference to the character and conduct of King Richard, and his uncle, John of Gaunt, the Duke of Lancaster; the former of whom, for example, is in one place (*infra*, p. 148) represented as in all probability defiled by the most abominable of vices, while elsewhere, though certainly he is mostly spoken of in terms of ¹ censure, he is mentioned with words of commendation, extending almost to praise.

The more
striking

The more striking points of value and interest in this

of this Volume, and he died in 1394, not 1395; Wakefield, Bishop of Worcester, died in 1394, not 1395 (p. 218); John Beaufort, not Thomas, was created Earl of Somerset (p. 223); William de Bottlesham, not John, died in 1400, not 1401, as stated in p. 248; Roger de Waldene was Bishop of London for rather more than a year, not less, as stated in p. 273; Edmund, not Thomas, Earl of Kent, was slain in 1407, not 1408 (p. 279); John Beaufort, Earl of Somerset, died in 1410, and there was no such person as Thomas Beaufort, Earl of Surrey, who is stated (p. 283) to have died in that year; Archbishop Arundel died in February 1413, and not in 1414 (p. 300); Stephen de Patryngton became Bishop of St. David's in 1415, not 1414 (p. 300). The siege of Rouen and other matters are omitted (p. 329), and the narrative leaps from the middle of August 1418 to the 1st of August 1419, the surprise of

Pontoise,—an error which, if not originating with Walsingham, has been implicitly followed by him in the *Ypodigma Neustrie*. Among errors peculiar to MS. (1) Corp. Chr. may be mentioned the alleged death (p. 420) of a Bishop of Lincoln in 1404, no such event having happened in that year; and the alleged death of the King of France in that year (p. 422), which is equally remote from the truth. The errors as to chronology and events in the reign of Edward II., noticed in the Introduction to Vol. I. (p. xvii.), are mostly to be attributed to Trökelowe, from whose Chronicle the account is derived.

¹ Note the sneer (*infra*, p. 103) at his meanness in borrowing the Abbot's palfrey, which he took care never to return; also the account (*infra*, p. 199) of his exacting from the Abbey of St. Alban's a horse worth 24 marks, and then demanding of the Abbot a loan of 500 marks.

history of these fifteen years, may be thus briefly enumerated :—A singularly full account of the Coronation of Richard the Second, and of the ¹circumstances preceding it; the relations during this period between the King and his uncles, the Dukes of Lancaster and Gloucester; full particulars in reference to the naval enterprises of the English, communicated, it seems not unlikely, down to 1384, the year of his death, by Sir John Philipott, Alderman of London, and the most eminent financier of his day; who, indeed, in one instance (I. p. 435) is cited by the writer as his informant; various particulars relative to the trade, commerce, and general affairs, of the City of London, derived probably from the same source to a considerable extent, not omitting the story of the quack physician and soothsayer, and his singular ²punishment (*infra*, p. 63); the numerous attacks made by the French during this period on our southern coasts; the proceedings against John ³Wyclif, A.D. 1377 and 1378; the exploits of Sir Hugh Calverley against the French; the pollution of Westminster Abbey by the

points in
this portion
of the *History*.

¹ A most important passage in reference to these circumstances, which had been omitted in the former editions of the *History*, will be found restored in these pages, from MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. See Vol. I. p. 331 and *infra*, pp. 383–387, including an account of the singular quarrel between the Londoners and Chief Justice Belknappe, and of their curious way of revenging the slight which he had put upon them.

² A similar account of his punishment is given in *Letter-Book H*, fol. 145, preserved in the Record Room at Guildhall; but his offence is there described as being of a different character.

³ The corrected text in the present edition (Vol. I. p. 357, for example) will probably be found to throw

light upon some passages in the *Fasciculi Zizaniorum* of Netter of Walden, most ably edited by the Rev. W. Waddington Shirley in the present Series; the text of which work, in the editing of this portion of Walsingham, has always been carefully kept in view. The utter worthlessness of the text of Walsingham's *History*, as given in Parker's and Camden's Editions, is perhaps nowhere more strikingly seen, than in the portion which bears reference to the proceedings against Wyclif in 1378. Indeed, it seems quite incomprehensible how Archbishop Parker or William Camden could have given the sanction of his name to such a mass of perversion and absolute nonsense.

murder of Robert Haule there, and the implied complicity of the Duke of Lancaster therein; inroads upon the North of England by the Scots; the great Pestilence there in 1379; the confinement of John Mercer the Elder in the Castle of ¹Cherbourg, and the capture of English ships by the younger Mercer in retaliation, with his own ultimate discomfiture through the spirit and patriotism of the London Alderman, Sir John Philipott; the sacrilege and cruelties committed by Sir John Arundel and his comrades,—an account not to be found in the pages of Froissart (who styles Arundel “a valiant and enterprising knight”), where he narrates the disasters which ultimately befell them; the remarkable duel between Sir John Annesley and Thomas Katrington; an account of the Insurrection in 1381 of Wat Tyler and his followers, John Straw and John ²Wraw in the number; the active part taken in the insurrection by the townsmen of St. Alban’s, William Grindecobbe at their head; the serious danger threatened to the Abbey, and the flight of several of the monks thereupon; the doctrines and singular Letter of John Ball, which differs almost wholly from the copy given by Knighton; the rivalry between the Duke of Lancaster and the Earl of Northumberland; the Propositions and Conclusions of John Wyclif issued in 1382, and the proceedings thereupon; the extensive adoption of the doctrines of Wyclif by the Londoners; full particulars—though inferior, perhaps, in interest, to those given in the narrative of Froissart—of the Crusade

¹ The Editors of the *Pictorial History of England* (i. p. 783) have taken the word “*Scarborough*” (*Hist.* I. p. 369) to mean “*Scarborough*.”

² This individual seems to have held as eminent a place among the insurgents of the East of England as his almost namesake, John Straw, in London and its vicinity. The Editors of Parker’s and Camden’s texts

have confused the names, probably considering the name “*Wrawe*” to be a mistake for “*Strawe*”; but that they were really different persons there cannot be a doubt: the execution of Straw is mentioned at page 10 of this Volume, that of Wrawe at page 63. He is perhaps the Eastern insurgent who is called “*Vaquier*” by Froissart.

in Flanders against the ¹ Clementists, under Henry Spencer, the warlike Bishop of Norwich;—all which particulars were not improbably derived by the writer from Sir John Philipott, to whom appears to have been mainly entrusted the fitting-out of the expedition, and who himself had been deprived of his Aldermanry by the Mayor of London, John Comberton, or John de Northampton, shortly before; the obstinate persecution of the fishmongers of London by the same John Comberton, the result of which was, that fish was made cheaper in London, but dearer in the ² country, than theretofore; the proceedings in 1387 of Walter Disse, Peter Patteshulle, and the leaders of the Lollards; the King's strenuous support of his favourites, Robert De Vere, Earl of Oxford, successively Marquis of Dublin and Duke of Ireland, and Michael de la Pole, Earl of Suffolk, against the Duke of Gloucester and the Earls of Arundel and Warwick; the punishment of Sir Nicholas Brembre, or Brambre, late Mayor of London, one great ³ charge against whom, as we learn from the restored reading in the present Edition (*infra*, p. 174) was, that he intended to change the name of the City of London to that of "New Troy," and designed to have himself created Duke by that title:—such are some among the more prominent subjects treated of in these pages under the first fifteen years of Richard the Second, decidedly the most valuable portion of the compilation that has come down to us as Walsingham's *English History*.

¹ As Froissart remarks, the Flemings in reality were not Clementists, but Urbanists, like the English. It was alleged, however, that Flanders was then in the hands of the French, who were Clementists.

² This subject would in all probability be of especial interest to the monks of St. Alban's, as we learn from *Liber Albus* (p. 384), that the

Abbot of that house enjoyed singular privileges in the London fish-market.

³ He would no doubt have the less sympathy from the populace, from the fact, as to which we are informed by Froissart, that he gave active and energetic assistance against the London insurgents under Wat Tyler in 1381.

As to Walsingham himself, who has been mentioned in the preceding pages as most probably the Compiler, not of the entire *History*, but of the St. Alban's Chronicle, MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. (fols. 177-326), its primary and most important source, but very little seems to be known, and, with the exception of one or two ascertained facts, his biography is wholly a matter of uncertainty.

But few particulars known relative to Thomas Walsingham.

From his name and the assertion of the ¹ old writers, we may conclude that he was a native of the County of Norfolk. In a passage (I. p. 345) where he laments the degeneracy of the University of Oxford and its laxity as to heresy, he speaks of it in such terms as to leave no doubt that he was ² educated there, unless indeed, which is just possible, the passage is derived from some other ³ source, and consequently applicable to some other person. As already noticed, during the rule of Abbot Thomas de la Mare, at St. Alban's, who died in 1396, he held the offices of ⁴ *Præcentor* and *Scriptorarius*, or chief copyist, and from the *Register of Benefactors* in the Corpus Christi Manuscript, previously quoted, we learn that a new *Scriptorium*, or Copying-room, was erected by Abbot Thomas at his suggestion. In 1394 he became Prior of Wymundham, as already stated; and voted as such at the election of Abbot John de la Moote in 1396. In 1400 he ceased to be Prior of that place, and probably returned to St. Alban's, John Savage being appointed to the office of Prior. About the year 1419, probably, he compiled his

¹ Bale and Pits. Leland is in total ignorance about him.

² "*Ne materna videar ubera decerpere dentibus.*"

³ This fact, perhaps, would make but little difference in the estimation of the compiler. Roger de Hoveden not only borrows from Henry of Huntingdon without acknowledgment, but copies a passage (*s. a.*

1144) in which Huntingdon states himself to have been eye-witness of a certain miracle, in such a manner as to lead the reader to suppose that Hoveden himself had been the witness.

⁴ Pits calls him "*Regius Professor of History*" at St. Alban's; but upon what authority, does not appear.

¹ *Ypodigma Neustriæ*, which he dedicated to Henry the Fifth, by way of compliment upon his recent conquests in Normandy. The sources from which the latter part of the *Ypodigma* is derived, have been already ²indicated; the earlier portion is a compilation from the works of William de Jumieges, Ralph de Diceto, Rishanger, and the work which has been hypothetically attributed to Walsingham in the preceding pages, the Manuscript Bibl. Reg. 13 E. ix. (ff. 177-326). After the probable date of the Dedication of the *Ypodigma*, A.D. 1419, the Editor has failed to meet with any further mention of Walsingham, beyond the vague and apparently improbable assertion of the old writers, who state, as already mentioned, that he flourished (*claruit*) in 1440. Bale attributes to him a work intituled *Acta Regis Henrici Sexti*;" perhaps incorrectly, but if not, it does not seem now to be known. Bishop Tanner (*Bibl. Brit. Hib.* p. 752), makes mention of a Manuscript in the Library of St. John's College, Oxford, containing a work by Thomas Walsingham—"De Gene-
ratione et Natura Deorum."

Other
works at-
tributed to
Walsing-
ham.

Rishanger, from whose Chronicle the earlier part of the Manuscript Bibl. Reg. 13 E. ix. is derived, has given A.D. 1273 as being the first year of the reign of Edward I.; whereas in reality his first year was from the ³20th of November 1272; to the 20th of November 1273. Walsingham, (supposing him to have been the Compiler of MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.), with singular perverseness, it would seem, has added one year to Rishanger's numbers throughout, thus making Henry the Third to have died (16th November) 1273, and 1274 to have been the first year of the reign of Edward

Chrono-
logy of
the earlier
part of the
History.

¹ Which he explains as meaning, "Demonstration of events in Normandy;" though, in reality, the affairs of Normandy occupy but a small proportion of the entire work.

² In pp. ix. x. *ante*.

³ Four days after his father's death; who died 16th November 1272.

the First. In some instances the regnal years of our early sovereigns were dated from the day of their Coronation; but Walsingham cannot have had this in view, as he makes Edward to have been crowned in ¹1275, which he calls the second year of that reign. In Vol. I. this faulty Chronology of Walsingham, which has been followed in the Arundel Manuscript, has been corrected in the margin throughout the reign of Edward the First.

Purview of
Contents
of the Ap-
pendices.

The Appendices have been added to the present Edition, with the view of presenting to the reader all matter which may be legitimately considered as more or less nearly connected with the *English History*, attributed to Thomas Walsingham.

As stated in the Introduction to the First Volume, the present edition of the *History* is derived from the Arundel MS., No. vii., now preserved at the College of Arms; and ² which, in all probability, was employed by Archbishop Parker and Camden in the preparation of their respective editions of the work. These editions, however, (as remarked in that Introduction, ³p. xviii.) abandon the Arundel MS. in the earlier part of the reign of Edward III., and adopt a different text. The text thus introduced in these editions, to the exclusion of that of the Arundel MS., will be found in Appendix (A.) pp. 349-359, in the present Volume; consequently, in the present edition, no part of Walsingham's *History*, as hitherto printed, has been omitted.

The compiler of the Arundel Manuscript, while deriving his matter mainly from the *St. Alban's Chronicle*,

¹ He was really crowned on the 19th of August 1274.

² Or else a very close copy of it. See Intro. to Vol. I. p. xi.

³ See also p. xvii. of the Introduc-

tion, as to a passage peculiar to the printed editions, relative to the marriage and Coronation of Edward II.; given in App. (A.) p. 349 of this Volume.

Bibl. Reg. 13 E. ix., has in various places rejected considerable portions of its text; more especially in the earlier part of the reign of Edward III., as noticed in the Introduction to Vol. I., pp. xviii. xix. All the passages in the St. Alban's Manuscript thus omitted have been carefully extracted, and will be found—some of them of considerable interest,—in Appendix (B.) pp. 360–406.

The fact has been previously ¹ noticed that in the Corpus Christi Manuscript No. vii., a leaf has been found, which evidently, from the similarity of the illumination and the writing in the first dozen lines, was originally the concluding folio of the St. Alban's Chronicle, Bibl. Reg. 13 E. ix.; and which (continued in a different hand) now forms the first leaf of another Continuation of the St. Alban's Chronicle, being MS. (3) in the Corpus Christi Volume. The contents of this leaf are given in Appendix (C.) pp. 407–410.

It has been already stated that the latter part of this *History* (A.D. 1392–1422) is mainly derived from the Manuscript (5) Corp. Chr. vii.; which, in its turn, is derived from (1) Corp. Chr. vii., down to ² A.D. 1405. The passages in the last named of these Manuscripts that have been omitted in the compilation of the *History*, will be found in Appendix (D.) pp. 411–424.

It has been remarked (p. ix. *ante*) that in the *Ypodigma Neustrice* (A.D. 1393–1419) Walsingham, to a great extent, has followed the same text as that employed in the compilation of the *History* under those years. The more important of the Various Readings found in the *Ypodigma* (Camden's Edition) are set forth in Appendix (E.). Though, in general, the printed text of the *Ypodigma* is incorrect in the extreme, most of the readings here selected will be found to be improvements of the text of the *History*.

¹ In page vii. *ante*, Note 1.

| ² P. 271 of this Volume.

In conclusion, the Editor feels that he is discharging a duty, as pleasing as it is imperative, in acknowledging his obligations to the following gentlemen:—to T. Duffus Hardy, Esq., Deputy-Keeper of the Public Records, for many valuable suggestions made to him in reference to Walsingham's *History*, and the sources from which it is derived: to Sir Charles George Young, Garter King at Arms, for facilities courteously and kindly afforded him for consulting the Arundel Manuscript of this *History*; and to William Courthope, Esq., Somerset Herald, for the hospitable manner in which, by placing his chambers, in the College of Arms, at the Editor's service, he gave him the most ample opportunity, extending through many months, of enjoying those facilities. The Editor's best thanks are also due to the Rev. W. Middleton Snell, Fellow and Bursar of Corpus Christi College, Cambridge, for good offices and most cordial hospitality extended to him, during his prolonged examination of several volumes in the Parker Collection of Manuscripts, in the Library of that College.

H. T. R.

CORRIGENDA.

- Page 38, Side note, line 19, *for* "only" *read* "duly."
Page 115, " lines 4, 5, *for* "Duke of Gloucester" *read* "Earl of
"Buckingham."
Page 221, Text, line 25, *for* "plenas" *read* "plenos."
Page 242, " line 29, *for* "deflucnda" *read* "deflenda."
Page 245, Side note, line 4, *for* "Holland" *read* Huntingdon."
Page 249, " line 32, *for* "Dunbury" *read* Danbury."
Page 254, Text, line 29, *for* "resposita" *read* "reposita."
Page 255, " line 27, *for* "æmulatiorum" *read* "æmulatorum."
Page 258, " line 10, *for* "partes" *read* "partis."
Page 262, Note 1, line 1, *for* "(5) MS. Corp. Chr. vii." *read* "(1) MS.
"Corp. Chr. vii."
Page 284, Note 1, line 19, *for* "magum" *read* "magnum."
Page 329, " line 1, *for* "crudelissim" *read* "crudelissime."
Page 442, Col. 1, line 23, *for* "sent to Boulogne" *read* "sent to Bre-
"tagne,"

In Vol. I.

- Page 131, Text, line 1, *for* "Thoma" *read* "Thomæ."

THOMÆ WALSINGHAM,
QUONDAM MONACHI S. ALBANI,
HISTORIA ANGLICANA.

THOMÆ WALSHINGHAM,

QUONDAM MONACHI S. ALBANI,

HISTORIA ANGLICANA.

[CONTINUATIO DE TEMPORE REGIS RICARDI SECUNDI.]

Furia acta in Northfolcia.

MS. Bibl. Exigit historiæ confusum ordinem confusio rerum in locis A.D. 1381.
 Reg. 13 plurimis 'perpetratarum, et vix, pro varietate locorum et diversi- The con-
 E. ix. tate facinorum, uno tempore commissorum, servari potest fusion that
 ordo scribendi. Ecce enim! dum magna et nimis magna universally
 facinora scribo, diebus Veneris atque Sabbati gesta Londoniis, prevailed.
 vix eorum explicare possum tragediam, quin eisdem diebus
 occurrunt scribenda similia apud Sanctum Albanum, ut præ-
 tactum est. Needum apud Sanctum Albanum exarare possum
 commissam miseriam, antequam se offerat alibi aliquod par,
 aut magis execrabile, seu notabile, nefas.

Eodem die Sabbati, ut generalis esse videretur ista tem- The insur-
 pestas, in partes Southfolchiæ et Northfolchiæ misit Deus iram rection in
 indignationis suæ, indignationem et iram, et tribulationum Norfolk
 immissiones per angelos malos, quosdam videlicet perfidis Est- and Suf-
 sexcensibus periculosiores, ²angelis Sathanæ, qui informarent Enormities
 populum in quiete degentem, populum innocentem, ad tumult committed
 tuationem superioribus similem, et ³converterent in suos there,
 dominos corda servorum. Qui confestim, efficientes magis
 quam proficientes, duce quodam sceleratissimo presbytero, dicto

¹ perpetrata in the printed texts.

² angelos in the printed texts.

³ connecterent in orig. and the

printed texts. Corrected from Bibl.
 Reg. 13 E. ix.

A.D. 1381. ¹“Johannes” Wraw,” qui et ipse Londoniis fuerat pridie, et MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. instructus a ganeone præfato, Waltero Tylere, de facili congregaverunt turbam, cujus numerus excedebat, ut ferunt, quinquaginta millia plebanorum. Hii autem, juxta ²morem eorum qui Londoniis furuerunt, in universis furentes, domos et prædia magnorum virorum, legisperitorum, prostraverunt, legis apprenticios occiderunt, et Dominum Johannem Caven-
 Sir John Caven-
 disch, and
 Sir John de
 Cambridge
 put to
 death.
 Cause of
 the violent
 death of
 the latter.
 dische, Justiciarium regni Principalem, interceptum decollaverunt; et super collistrigium in foro villæ Sancti Edmundi de Bury ⁴[caput ejus, in opprobrium, posuerunt. Priorem insuper Sancti Edmundi de Bury], Dominum Johannem de Cantebri-
 briggia, virum industrium et solertem, Orpheum Thracem, Neronem Romanum, ⁵Belgabred Britannum, vocis dulcedine, pariter et cantus scientia, superantem, dum a facie eorum fugere niteretur, repente captum, crudeliter capitis truncatione peremerunt. Causa mortis ejus satis nota est; quia, cum esset circumspectus et prudens, causas domus suæ suscepit tuendas. Et quia fideliter decertavit contra villanos de Bury pro jure Monasterii, accepit, ut diximus, sententiam capitalem prope villam de Mildenhale, quæ ad jus ejusdem Monasterii pertinere dinoscitur; non tam villanorum prædictæ villæ de Bury, suorum adversariorum, sed propriorum servorum et nativorum, arbitrio simul et judicio, addictus morti. Corpus ejus fuit usque ad staminum nudatum, et femoralia; in aperto campo sub divo jacuit inhumatum quinque diebus, nemine præsumente illud vel auferre, vel naturæ debitum illi ⁶mopus impendere, propter ⁷sævitiā rusticorum.

Nota—De Johanne Wraw, ductore plebis.

Disturbances at Bury Saint Edmund's. Perpetrato prædicto piaculo, proceres perfidiæ, cum plebe perfida, dictus scilicet Johannes ⁸Wraw, cum præfata turba, ad villam de Bury properant, et, nemine resistente, subintrant, caputque Prioris prænominati in conspectu villarum, tanquam

¹ *Johanne* in the printed texts; *Johannes* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

² Thus written in orig. and in Bibl. Reg. 13 E. ix.; apparently by mistake for *Straw*, as in the printed texts. The anonymous author, however, of the *Hist. Ricardi II.*, published by Hearne (Oxon., 1729) in p. 29, makes “John Wraw” and “Jak Straw,” to be two different personages.

³ *majorē* in orig. and the printed

texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ Omitted in orig. and the printed texts; supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁵ *Bledgabred* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁶ *minus* in orig. and the printed texts. Corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁷ *sententiam* in the printed texts.

⁸ *Sic* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; *Straw* in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

processionaliter circumeundo, ¹in edito super lanceam per- A.D. 1381.
ferentes, donec ad collistrigium pervenirent: quo cum acces-
sissent, in signum antehabita² amicitia² inter Priorem et
Johannem Cavendich, et derisionem utriusque personae, capita, Atrocities
modo velut ad auriculandum, jam quasi ad osculandum, invi- committed
cem super summities lancearum cum maxima ineptia there,
conjunxerunt. Postremo, cum talibus saturati fuissent ludi-
briis, utriusque caput iterum super collistrigium posuerunt.
Deinde mox, in odium Prioris, quamdam domum quam aedifi-
caverat et a fundamentis de novo construxerat, diruerunt.
Quibus perpetratis, claustra ingressi Monasterii, Dominum and at the
Johannem de Lakyngghuythe, custodem Baroniae, illis tradi Monastery.
jusserunt, comminantes incendium Monasterio, nisi traderetur.
Cumque staret inter illos, mirum dictu, nulli eorum nota fuit
persona sua. Sed haec omnia perfecerunt instinctu villanorum,
qui ad haec eos, ut facile erit probare ex sequentibus, occulte
conduxerant, ipsis se a turba subtrahentibus, ut vel sic a
tantis sceleribus esse viderentur immunes. Igitur praefatus
Johannes, cavens domus suae periculo, respondit se esse quem
quaerebant, interrogans ad quid a communibus peteretur:
ad quem illi "Ad mortem," inquit, "proditor, te modo
"quaerimus; non ⁴enim diutius vitam protelabis." Quibus
ille, "Ad mortem quidem paratus sum, quam et libenter Murder of
"amplector; ita duntaxat, ut istud Monasterium nullum causa John de
"mei detrimentum patiat." Moxque tractus ab eis, cum Lakyng-
ingenti vociferatione quod invenissent ⁵falsum monachum, ad- huythe.
duxissent proditorem, in foro publice decollatus est, octies
percussus antequam caput esset a corpore separatum. Cujus
caput illico super collistrigium capiti Prioris sociaverunt.
Nec hiis contenti, quemdam alium monachum, videlicet Wal- Escape of
terum Todyngtone, ad consimilem mortis poenam quaesierunt: Walter
sed is occultatus diligentissime, cum non posset inveniri, Todyng-
ton. mortis periculum evitavit.

Post haec, evocatis cunctis monachis, dixerunt eos jam diuturno
tempore per potentiam oppressisse consocios eorum, burgenses
villa de Bury; quapropter voluerunt, ut in conspectu commu-
nium modo redderent obligationes, quibus obligati fuerant Regi
et Monasterio, si contigisset eos aliqua tentasse contra Abba-
thiam; necnon et chartas libertatum villae, quas Cnuto, fun-

¹ inditum in the printed texts.

² *victoriae amicitiae* in orig.; *victoriae et amicitiae* in the printed texts. In Bibl. Reg. 13 E. ix., *victoriae* has an expunctory mark beneath, being inserted by mistake.

³ *amentia* in the printed texts.

⁴ *nondum enim* in orig.; *nam jam enim* in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁵ *filius* in orig. and the printed texts; *filius* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

A.D. 1381. dator Monasterii, quondam concesserat; et quas successores MS. Bibl. sui Reges, usque in præsens, ad firmamentum Monasterii Reg. 13. concesserunt. Monachi vero, sibi et suæ domui metuentes, si E. ix.

Charters
and deeds
extorted
from the
Monks of
Bury.

non parerent voluntati communium, omnia quæ petebantur, quæ scilicet vel villanorum firmamento vel illorum detrimento esse poterant, in forum coram omnibus protulerunt, jurantes inveniri non posse plures chartas, quæ villanorum commodo cedere possint, apud eos. Communes autem fidem dictis eorum vix dare volebant; sed vocatis villanis, qui simulabant in istis tristitiam, tanquam displicerent quæ gesta sunt, præceperunt eis ut diligenti scrutatione superviderent obligationes et chartas præfatas, et si ex hiis non possent consequi veteres libertates, edicerent, quibus gaudere solebant. Et Abbas, qui in carcere tenebatur apud Notyngham, Edmundus Brounfeld, quem deliberare proposuerant, ut in sequenti festo Johannes Baptistæ in suo Monasterio solemniter divina celebrare deberet, post quadragesimum diem adventus ejus exinde confectam chartam sigillo suo muniret, et Conventus idem facere sigillo suo communi non differret.

The jewels
of the
house de-
livered to
the towns-
men of
Bury; to be
returned on
certain
conditions.

Placuit hæc oratio monachis extrema metuentibus, et compellentibus communibus, et ita faciendum esse dictantibus: jocalia domus maxima, quamdam crucem auream, et unum calicem de fulvo metallo pretiosum, aliaque nonnulla jocalia elata de Monasterio, quorum pretium excedebat mille libras monetæ, tradiderunt vice pignoris manibus villanorum; ea videlicet conditione, ut si Edmundus Brounfeld, ut præmittitur, deliberatus a carcere gauderet ibidem Abbatis honore, sigillum apponeret proprium, una cum consensu communi et sigillo Conventus, infra tempus limitatum libertatibus eorundem. Quod si conditio prædicta non esset impleta, remanerent prædicta jocalia in perpetuum penes villanos. Et ita quidem apud Bury res se habebant, mirum in modum, communibus petentibus pro villanis quæ ad eos minime pertinebant. De quibus rebus etiam scire non poterant, qualia quoque facere non debebant, nisi informatione et instigatione villanorum. Quis unquam crederet communes quemquam ex monachis, eis invisum, incognitum, innocentem, ad mortem petisse; quem insuper, eis astantem, non cognoscebant, si ad hæc minime inducti per alios extitissent? Quid ad eos pertinuit libertates exquirere pro villanis, ²[qui villam minime incolebant? Vel si villanis] hæc omnia displicebant, cur recedentibus communibus, et pace reddita, ablata restituere distulerunt? Inexcusabiles prorsus mihi videntur, ut ex posteris clarius apparebit.

¹ *metalla* in orig. by inadvertence. | E. ix.; omitted in the printed

² Supplied from Bibl. Reg. 13 | texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

*Consimilia facta in Comitatu Cantabrigiæ et in A.D. 1381.
Insula Eliensi.*

Exaratis pro parte, quæ apud Burgum Sancti Edmundi contigerunt, prætermissis facinoribus apud Cantebriggiam perpetratis, et in Comitatu Cantebriggie, necnon in Insula Eliensi, quæ non fuere disparia, sed omnino similia sceleribus, in mortibus hominum et locorum demolitionibus, cæteris quoque malis quæ docuimus alibi perpetrata, ad ea quæ in Northfolchia gesta sunt transeamus. Similar atrocities committed in Cambridgeshire and the Isle of Ely.

Igitur, conglomerata ibidem communium turba non modica, duce quodam tinctore de Norwico, cujus nomen erat "Johannes Littestere," cœperunt, ut ubique locorum alii fecerant, et ipsi facere, nihil prætermittentes ex omnibus quæ audierant communes in aliis locis egisse; sed majora insuper præsumentes, ad rapinas cœperunt extendere manus suas. Igitur nullus pene locus tutus ab hiis esse poterat, quorum omnium conspiraverat ad mala consensus. Et quoniam parva videbatur eis ad tanta mala facienda auctoritas propria, Comitum Southfolchiæ, Dominum Willelmum Ufforde, duxerunt adhibendum turbæ communium, ut si contingeret inferiores impetui pro talibus causis inposterum, exhibere possent majorem, et parem, sub cujus umbra vel conniventia hæc fecissent. Sed Comes, præmunitus de eorum adventu, repente surrexit a cena ad quam consederat; iter faciens per ¹deserta, per loca ultra citraque ²posita, semper declinans turbas communium, pervenit ad Sanctum Albanum; et ita pervenit ad Regem, garcionem Domini Rogeri de Boys se simulans, manticamque post tergum ducens. Communes autem, eo frustrati, subito loca quorundam aliorum militum occupantes, et eos in eisdem invenientes, compulerunt in sua vota jurare, ac pro maiori cautela cum ipsis per patriam equitare. Quod nisi fecissent, confestim morti turpissimæ succubuissent. Nomina militum qui eos sequi compulsi sunt, fuere, Dominus de Scales, Dominus Willelmus de Morlee, Dominus Johannes de Brewes, Dominus Stephanus de Hales, Dominus Robertus de Salle; qui Robertus non diu vivus permansit inter eos, quia dissimulare nescivit, ut cæteri, sed cœpit eorum facta condemnare publice, et horrere; ob quam causam, a quodam rustico repente Sedition of John Littestere, of Norwich.

The Earl of Suffolk escapes to Saint Alban's.

A number of knights seized by the insurgents.

Murder of Sir Robert de Salle.

¹ The word *pūia* follows this word in orig., and in Bibl. Reg. 13 E. ix.; meaning, perhaps, *pervia*: *desertas patrias* in the printed texts.

² *proposita* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

A.D. 1381. percussus in cerebro, nativo scilicet proprio, expiravit; miles, MS. Bibl. qui mille ex eis solus terruisset, si contigisset eum aperto Marte pugnasse contra eos. Cæteri vero, cernentes vel esse dissimulandum vel turpiter moriendum, casu consimili, et periculo docti præfati militis, decreverunt universa laudanda quæ ipsi laudarent, et vituperanda quæ eis displicerent. Unde contigit, ut in gratiam recepti dicti nebulonis, Johannis Litterestere, qui se "Regem Communium" appellabat, mererentur prægustatores effici ciborum ejus et potuum, et flexis genibus ei obsequi, in prandio residenti. Nempe Dominum Stephanum de Hales, quia miles honorabilis fuerat, ad scindendum coram eo præelegit, et prægustandum cibaria quæ sumpturus erat; cæteris quoque alia officia designavit.

Insolence displayed by Litterestere towards the knights.

The insurgents send two knights, to make terms for them with the King.

Cumque jam fatigari communes cœpissent, et multi dies pertransissent, consilium inierunt, ut mitterent duos ex militibus, Dominum scilicet Willelmum de Morlee, et Dominum Johannem Brewes, cum tribus in quibus fidebant ex communibus, ad Regem Londonias, vel ubicunque posset inveniri, pro charta manumissionis et remissionis obtinenda; quæ ut specialior esset cæteris chartis, aliis Comitatibus concessis aut concedendis, magnam summam pecuniæ quam ceperant de civibus Northwicensibus, sub obtentu salvandæ urbis a cædibus, incendiis, et rapinis, præfatis nunciis tradiderunt, ut videret pacem et libertatem, quam ipsi non meruerant, pecunia impetraret.

Animositas Episcopi Norwicensis.

The knights are met by the Bishop of Norwich. Milites ergo, acceptis comitibus de comitiva communium, ad exequendum properant injunctum mandatum; et cum pervenissent ad villam de Igingham, quæ non multum distat a villa quæ dicitur "Novum Forum," inopinate fit eis obviam Episcopus Northwicensis, Dominus Henricus le Spencer, vir idoneus satis armis gerendis bellicis, et ipse armatus ad unguem. Audierat namque famam, cum moraretur apud manerium suum de Burlee, prope castellum Regis de Okam, in partibus Stanfordiæ, tumultuationis Northfolkensium; quare proposuit illuc descendere, ad videndum utrum clamorem opere compleverint, vel complevissent. Habebat tunc in comitatu suo non plures quam octo lanceas, et sagittariorum numerum perexilem. Videns autem milites et quosdam e communibus, præcepit,

¹ Ikingham in the printed texts. | E. ix.

² nondum in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 | ³ a in orig.; corrected from the printed texts.

MS. Bibl. sub ligeantia sua, militibus, ut edicerent, si ¹ qui ex proditoribus A.D. 1381.
 Reg. 13 Regis presentes essent cum illis. Milites vero, quos dudum rus-
 E. ix. ticalis timor absorberat, dissimulabant respondere, aestimantes
 Episcopum, quia juvenis erat et audax, inconsulte talia verba
 protulisse, nec habere qui adjuvarent, si proditores prodidissent.
 Episcopus autem, cernens et considerans rem, ut erat, horta-
 batur eos ut confidenter agerent, et, si qui adessent, traderent
 proditores. Tunc milites, deteresa ignavia et sumpta audacia, The
 responderunt, duos ex maximis concitatoribus inter eos adesse, knights
 tertium, pro eorum coemendo prandio, alibi concessisse; sed et deliver up
 causam eorum itineris per ordinem narraverunt. Episcopus two of the
 ergo statim illos duos decapitari fecit, et tertium ipsemet insurgents;
 requirere studuit; ovem suam, quæ videlicet perierat, et dum beheaded.
 a regia fide desciverat, et quæ peritura fuerat, tunc episcopali
 decreto capite puniendam. Fixis ergo capitibus eorundem apud The Bishop
 Novum Forum, Episcopus cum militibus properat festinanter moves on
 versus Northfolchiam, ad North Walsham videlicet, locum in to Norfolk,
 quo communes expectasse decreverant responsum regum et and the
 redditum sociorum. In pertranseundo ergo patriam, semper gentry take
 numerus episcopalis augebatur, quia de ordine militari et courage.
 plures e patria generosi, qui delitescabant timore communium,
 videntes Episcopum militem induisse, et galeam assumpsisse
 metallicam, et lorica duram, quam non possent penetrare
 sagittæ, necnon gladium materiale ancipitem arripuisse, ejus
 lateri se junxerunt.

Episcopus itaque, cum pervenisset ad locum præfatum, sti- The in-
 patus turba decenti, reperit rusticos, more bellatorum, fossata surgens
 circumcinxisse locum in quem convenerant, et super fossam make a
 tabulas, fenestras, et ostia, cum palis, in defensionem sui fixisse. stand at
 North
 A tergo autem conspicit eorum cariagium et carectas locatas, Walsham.
 tanquam de fuga minime cogitarent. Nec mora, Episcopus
 Martius, aperto Marte pugnaturus, commotus super audacia
 nebulonum, jubet tubicinibus et ² clarigatoribus suis canere;
 et ipse, arrepta dextra manu lancea, urget cornipedem acutis They are
 calcaribus, et tanta animositate, tanta audacia, ³ effertur in attacked by
 eos, ut cursu velocissimo fossam præoccuparet, citatior the Bishop,
 sagittis suis; nec erat opus arcitenentibus sagittariis, cum de-
 res jam manu ad manum comminus ageretur. Antistes ergo feated.
 belliger, velut aper frendens dentibus, sibi nec hostibus suis

¹ quis in orig. and Bibl. Reg. 13
 E. ix., by inadvertence; qui in the
 printed texts.

² Sic in orig. and Bibl. Reg. 13

E. ix.; clangatoribus in the printed
 texts.

³ effertur in the printed texts.

A.D. 1381. parcens, ubi ¹ majus conspicit esse periculum, dirigit ² tentum suum, ³ et, hunc perforando, illum dejiciendo, alium vulnerando, non cessat lādere vehementer, donec omnis turba quæ eum secuta fuerat, macta fossa, ad configendum parata foret: idcirco pugnatum est acriter ab episcopalibus, nec secus a communibus, donec, ut assolet, infirmior ⁴ conscientia partem terreret injustam, et animum ab audacia et voluntate subtraheret moriendi. Nihil est infelicius quam bella gerere cauteriata conscientia, qua timor et confusio semper solent ingeri, nunquam victoria provenire. Fugiunt idcirco meticulosi plebani, et quia nulla alia restabat via ultra caretas suas et cariagia, quæ retulimus eos a tergo suo locasse, per saltus iter facere elaborant. Sed Præsul, imperatoris circumspecti ubique gerens officium, hos conatus elidit, et fugere meditantes cædendo impedit, impediendo cædit; donec captis majoribus turbæ concitatoribus, et ipso eorum rege, Johanne Littestere, ⁵ [et quot volebat occisis e communibus], et quot volebat ad vitam reservatis, plena victoria potiretur.

Littestere
is taken
prisoner.

And is
hanged.

Finis Johannis Littestere, Regis Northfolcice.

Episcopus itaque præfatum Johannem, idolum Northfolcorum, ⁶ addixit tractioni et suspendio, necnon decapitationi. Quem, auditum et absolutum virtute officii, ipsemet proscabatur ad furcas, demonstrans in eo, quanquam vicisset eum, opus mansuetudinis et pietatis, sustentans videlicet caput ejus, ne collideretur a terra, dum ⁷ suspendendum traheretur. Quibus ita gestis, nondum quievit Episcopus, donec, perscrutatis per totam patriam malefactoribus, justitia fieret de eisdem. Sicque pacem peperit regioni, et indicibile toti regno commodum, laudanda probitas et audacia commendanda Pontificis bellicosi.

Capitulum probans eos in Ecclesiæ et fidei Christianæ, necnon Regis, destructionem conspirasse.

Expeditis paucis quæ in Northfolchia gesta fuerunt, supersedeo scribere quæ mala in Northfolchia, quot ⁸ damna in

¹ manus in the printed texts.

² robur in the printed texts.

³ et omitted in the printed texts.

⁴ conscia in the printed texts.

⁵ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.: omitted in the printed texts.

⁶ adduxit in the printed texts.

⁷ suspendium in the printed texts.

⁸ dampnis in orig.; apparently,

dampnis in Bibl. Reg. 13 E. ix.;

damna in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

reliquis Comitatus, per viros diabolicos, in turbationem A.D. 1381. totius regni sunt expleta: nisi enim dæmonii pleni fuissent, The evil nequaquam in destructionem. Sacrosanctæ Ecclesiæ et Chris- designs of tianæ fidei, necnon in regni exterminium, conspirassent. the in-
surgents. Probant hæc eorum opera, probant confessiones quorundam qui expositi capti sunt, quæ narrabimus loco suo. Ex operibus quippe judicandi sunt, quia patrem totius cleri et caput Ecclesiæ Anglicanæ, Archiepiscopum Cantuariensem, occiderunt. In fidei quoque detrimentum quid fecerunt? Magistros scholarum grammaticalium jurare compulerunt, se nunquam parvulos instructuros in arte præfata. Amplius quid fecerunt? Atrocities Munimenta vetera studuerunt dare flammis; et ¹ ne de novo committed quis reperiri valeret qui vetera ² sive nova de cætero posset, by them vel nosset, commendare memoriæ, hujusmodi trucidabant. upon the learned. Periculosum erat agnosci pro clerico, sed multo periculosius, si ad latus alicujus atramentarium inventum fuisset; nam tales vix aut nunquam ab eorum manibus evaserunt.

Quid in regni destructionem cogitaverant, probat confessio John Johannis Straw, qui fuit, post Walterum Tyler, maximus inter Straw in- illos. Hic cum captus, et Londoniis, Majore dictante sententiam, terrogated capite privandus esset, Major Londoniarum, postquam dam- by the natus fuisset, publice eum taliter est allocutus:—"Johannes," Mayor of London. inquit, "ecce! mors tua instat absque dubio, et nullam spe-
"rare potes viam evadendi. Quapropter, in adjutorium tui
"exitus, et pro salute animæ tuæ, absque mendacio narra
"nobis propositum quod inter vos concepistis, ad quem finem
"turbam communium commovistis." Cumque aliquandiu hæ-
sitareret, et differret loqui, Major subjunxit:—"Scias firmissime,
"O Johannes, quæ præcipio, si hiis parueris, in animæ tuæ
"commodum conversura; sed et ego in adjutorium animæ
"tuæ plures ³ tricennales Missas faciam celebrari;" multique,
qui aderant ex civibus, idem promiserunt, unusquisque pro per-
sona. Ipse vero, jam animatus tam pulchris pollicitationibus,
ita cœpit:—

Confessio Johannis Strawe.

"Jam," ait, "mentiri non expedit, nec fas est falsa pro- Confession of John
"ferre; præsertim cum per ea novèrim spiritum meum Straw, as to
"tormentis artioribus deputandum, et quia duplex spero the designs
"commodum ex veritate dicenda; primo, quia rei publicæ of the in-
surgents.

¹ ne omitted in the printed texts.

² sine in the printed texts.

³ tircennales in orig.; triennales in

the printed texts: tricennales in
Bibl. Reg. 13 E. ix.

A.D. 1381. "profectura sunt quæ dicam, et postea, juxta promissa MS. Bibl.
 "vestra, post mortem vestris suffragiis adjuvari, sine Reg. 13
 "fuo eloquar falsitatis. Eo tempore,"—inquit,— "quo ad E. ix.
 "le Blakeheth convenimus, quando pro accersendo Rege des-
 "tinavimus, propositi nostri fuerat, cunctos milites, armi-
 "geros, et cæteros generosos, qui cum eo venissent, morti
 "subito tradidisse; ipsum quoque Regem, inter nos regaliter
 "exhibitum in universis, nobiscum de loco ad locum tra-
 "duxisse, ut, eo viso, omnes, et præcipue commune vulgus,
 "ad nos et nostram turbam transmigrare debuissent audacius,
 "qui viderent ipsum Regem esse velut auctorem nostræ com-
 "motionis. Cumque innumerabilem turbam conflassemus per
 "omnes patrias communis plebis, repente dominos mortifi-
 "cassemus, in quibus consilium contra nos, vel resistentia,
 "esse potuisset; et primo et principaliter, destructioni Hospi-
 "talariorum vacassemus. Postremo, Regem occidissemus, et
 "cunctos possessionatos, episcopos, monachos, canonicos, rec-
 "tores insuper ecclesiarum, de terra delevissemus. Soli
 "Mendicantes vixissent super terram, qui suffecissent pro
 "sacris celebrandis aut conferendis universæ terræ. Cum
 "vero nullus major, nullus fortior, nullus scientior, nobis
 "superfuisset, leges condidissemus ad ¹placitum, quibus sub-
 "jecti regulati fuissent. Nam et reges creassemus, Walterum
 "Tylerem in Canciam, et in cæteris Comitatibus singulos, præ-
 "fecissemus. Sed quia istud nostrum propositum impeditum
 "fuit per Archiepiscopum, majori odio exarsimus contra eum,
 "et citius studuimus tradere eum morti. Rursum, eo die
 "2advesperascente quò occisus est Walterus Tyler, propo-
 "suimus, quia commune vulgus Londoniensium nobis favebat,
 "et præcipue pauperiores, injectis ignibus in quatuor partibus
 "Civitatis, urbem repente cremasse, et omnia pretiosa re-
 "perta inter nos pro libito divisisse." Et addidit;—"Hæc
 "fuerunt in nostro proposito, sicut Deus me adjuvet in exitu
 "vitæ meæ."

John
Straw is
beheaded.

A similar
confession
made by
many others.

Post hanc confessionem factam, decapitatus est, et caput
 ejus positum super Pontem Londoniis, juxta caput col-
 legæ sui, Walteri Tyler. Ecce! hic edocuimus, qualiter in
 regni destructionem conspiraverunt. Ne autem insufficiens
 videnda fuerat ista unius confessio, confessi sunt eadem, vel
 omnino similia, plures alii, dum mortem adesse præ oculis
 cernerent, qui expositi capti sunt.

¹ *palatium* in orig.; corrected from the printed texts. | printed texts; corrected from
 Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *advesperante* in orig. and the

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Nomina Ductorum Communium.

A.D. 1381.

Si ¹quidem scire delectat nomina eorum, qui incentores et Names of
ductores fuere communium, inveniet hic inserta pro parte. the leaders
Primus et principalis dicebatur "Walterus Tylere," vel, ut of the in-
quidam dicunt, "Walterus Helyer;" secundus "Johannes surgents.
"Straw;" tertius, "Johannes Kyrkeby;" quartus, "Alanus
"Threder;" quintus, "Thomas Scot;" sextus, "Radulphus
"Bugge;" hic multos multis possessionibus investivit, tem-
pore ducatus sui. Hii et plures alii, ductores Kentensium et
Etsaxonum extiterunt.

Eorum qui apud Mildenhale et Burgum Sancti Edmundi
insanierunt, Robertus Westbrom, qui se regem fecerat, nomi-
natissimus fuit post Johannem ²Wrawe; qui, quoniam pres-
byter erat, ut diximus, coronam apponere ³noluit super coro-
nam; sed contentus una corona, quæ erat ei satis competens,
sacerdotali videlicet, nomen regium, et coronam, si placeret,
dereliquit præfato Roberto. Apud North ⁴Walsham, præfatus
Johannes Littestere et nomen et potestatem, ut præmittitur,
regiam exercebat.

Opiniones cur hæc mala acciderunt.

Acciderunt hæc mala omnia ⁵diversis provinciis uno ⁶eodem Various
tempore, iisdem fere diebus, quanquam itinere longissimo opinions as
loca distarent, infra Octavas videlicet festi Corporis Christi: to the
multis opinantibus propter remissam ⁷curam Archiepiscopi, causes of
cæterorumque comprovincialium Episcoporum, hujus rei dis- these dis-
cipue, quam curasse debuerant, qua fides et stabilimentum turbances.
Christianæ religionis consistit. Nempe cum novissent indigne Alleged
agere filios suos, Johannem Wyelif et ejus sequaces, dogmati- laxity of
zando perversam et damnatam doctrinam Berengarii, de Sacra- the Bishops.
mento corporis et sanguinis ⁸Christi, et, longe lateque per
patrias populum maculando, suam prædicationem dilatasse;

¹ *quis* in the printed texts.

² *Wrawe* in orig., Bibl. Reg. 13
E. ix., and Camden's text; *Straw*
in Parker's text.

³ *voluit* in orig. and the printed
texts; *noluit* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ *Waham* in orig.; *Walham* in
the printed texts; *Walsham* in
Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁵ *adversis* in orig. and the printed
texts; corrected from Bibl. Reg. 13
E. ix.

⁶ *eodemque* in the printed texts.

⁷ *curiam* in orig. and Parker's
text; corrected from Bibl. Reg. 13
E. ix. and Camden's text.

⁸ *Christiani* in the printed texts.

A.D. 1381. ita ut pene majores provinciarum eorum sequerentur errorem, quia sciebant quod,

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

“ Mobile versatur semper cum principe vulgus,”

et majorum exempla minores sequerentur; nec fuit ullus cornutus qui volebat, vel audebat, tantis malis occurrere, et filios perfidos correptione debita castigare; misisse creditur a multis ¹ Dominum tribulationem præfatam, eo præcipue tempore quo specialem de ² transubstantiatione Corporis Christi facit Sacrosancta Ecclesia mentionem; Archiepiscopum vero, quanquam credibile est eum martyrio finisse vitam, tamen propter teporem curæ quam adhibuisse debuerat in hac parte, horrenda mortis passione punisse, videlicet ³ spiritui pie consulens, ut si quid hac occasione purgandum in eo fuerat, aut ex alia levi culpa, quia sine peccato in carne ista non vivitur, quia, dicente Sapiente, ⁴ “ Septies in die cadit “ justus et resurgit,” tam terribili, tamque gravi, et tam aspera, passione in hac vita penitus purgaretur.

Alleged
infidelity of
the nobles.

Alii peccatis dominorum ascribebant causam malorum, qui in Deum erant factæ fidei; nam quidam illorum credebant; ⁵ [ut] asseritur, nullum Deum esse, nihil esse Sacramentum altaris, nullam post mortem resurrectionem; sed, ut jumentum moritur, ita et hominem finire. Erant præterea in subditos tyranni, et in pares ⁶ tumidi, invicem suspecti, vivendo incesti, violatores conjugii, Ecclesiæ destructores.

Alleged
criminality
of the
general
public.

Alii imputandum esse communis vulgi facinoribus dicebant esse, quod accidit, quia in pace degentes bono pacis abutebantur, dominorum facta rodentes, noctes insomnes in potationibus, ebrietatibus, et perjuriis transigentes; vivebant in terra pacis sine pace, rixando, litigando, cum proximis contendendo, fraudes et falsitates jugiter ⁷ meditando, libidini dediti, fornicationibus assueti, adulteriis maculati, ⁸ “ unusquisque post uxorem proximi sui hinniebat.” Et super hæc omnia, in fide et fidei articulis plurimi claudicabant. Quare non immerito opinatum est iram Dei descendisse in filios diffidentie.

¹ *Domini* in the printed texts.

² *translation* in the printed texts.

³ *spiritum* in the printed texts.

⁴ *Prov.* xxiv. 16.

⁵ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix., and the printed texts.

⁶ Intended for *inimici*, to all

appearance, in orig.; *diversi* in the printed texts; an abbreviation of *timidi*, or *tumidi*, in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁷ *meditanda* in orig.; corrected from the printed texts.

⁸ *Jerem.* v. 8.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Nota—Contra Fratres Mendicantes.

A.D. 1381.

Mihi quoque videtur, tempora mala non tantum istis imputanda, sed generaliter eunctorum habitatorum terræ peccatis, inclusive Ordines sumendo Mendicantium, ad cumulandum causas malorum. Qui, suæ professionis inmemores, obliti sunt etiam, ad quid ipsorum Ordines instituti sunt; quia pauperes, et omnino expeditos a rerum temporalium possessionibus, eorum legislatores, viri sanctissimi, eos esse ideo voluerunt, ut pro dicenda veritate non haberent quod amittere formidarent. Sed jam possessionatis invidentes, procerum crimina approbantes, commune vulgus in errore foventes, et utrorumque peccata commendantes, pro possessionibus acquirendis, qui possessionibus renuntiaverant, pro pecuniis congregandis, qui in paupertate perseverare juraverant, dicunt bonum malum et malum bonum, seducentes principes adulationibus, plebem mendaciis, et utrosque secum in devium pertrahentes. In tantum etenim illam veritatis professionem suam perverse vivendo macularunt, ut in diebus istis in ore cujuslibet bonum sit argumentum, tenens tam de forma quam de materia,—“Hic est Frater, ergo mendax;” sicut et illud,—“Hoc est album, ergo coloratum.”

Sed ne videamur livore scripsisse præsentia, fateamur nos omnes in culpa, et emendemus in melius quæ scienter peccavimus; et Deum pacis et dilectionis deprecemur attentius, ut fiat pax et veritas in diebus nostris.

Rex colligit exercitum magnum valde contra Kentenses.

Scripsimus, non sine labore, in præcedentibus historiam tragicam, ad posterorum notitiam et cautelam, de dominatione rusticorum, et debacchatione communium, insania natorum. Modo redeundum recte videtur ad enumerandum quos fructus collegerint viarum suarum, Regis et nobilium dominio respirante.

Occiso, ut præmittitur, superbissimo nebulone Waltero Tylere, corrui spes et fiducia rusticorum; sed quia adhuc fluctuabant animi Regis et regaliū, concernentes plebem pronam esse

The writer's own impression as to the shortcomings of the Mendicant Orders.

Further concessions made by the King.

¹ *tamen* in the printed texts.

² *inclusionem* in orig.; corrected from the printed texts.

³ *admittere* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ *possessionatus* in orig.; cor-

rected from the printed texts.

⁵ *comedentes* in orig., Bibl. Reg. 13 E. ix., and the printed texts.

⁶ *et* omitted in Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

⁷ *et insania* in the printed texts.

⁸ *conspicientes* in the printed texts.

A.D. 1381. ad malum, concesserunt eis chartas manumissionis, ut diximus, MS. Bibl. et remissionis forisfacturæ, et eorum quæ sequuntur, et abire Reg. 13 permiserunt. E. ix.

The King levies a great army. Quibus gestis, congregari fecit Rex exercitum de Londoniis, et misit per patrias, ut qui diligerent Regem et honorem regium, accelerarent ad eum Londoniis, armis instructi et equis vecti; nullus veniret inermis, nullus pedes, et qui non habebant arma remanerent domi; et consimiliter, quibus equi defuerunt. Et factum est, ut infra triduum numeraret circa se quadraginta millia equitum, decentissime armatorum. Exibat cotidie ad le Blakeheth, ad recensendum numerum adventantium, ipse Rex, inprimis inter armatos ¹[armatus] equitans dextrarium grandem; et vexillum ante faciem ejus portabatur: in exercitu gaudebat conspici, et ab hominibus suis dominus ²recognosci.

Cum ergo tantus coactus esset exercitus, quantus nunquam in Anglia fuit ante conspectus, audivit Rex Kentenses iterum conspirasse, iterum impiam familiam in totius regni perniciem congregasse. ³Quid multa? Indignatur Rex, excandescit exercitus, et extemplo in Kanciam ⁴proficisci, et totum illud germen Kentensium et ⁵Juttorum statuerunt de terra viventium ⁶explanare. Sed procerum et majorum Kanciæ interventu, qui fidejussere pro communibus, placatus factus est, et qui cum eo erant, super malignitate quam dixerant facere toti populo imperito. Et tunc primo missi sunt Justiciarii ad sedendum et inquirendum de malefactoribus, et eis principaliter, qui auctores, incentores, et concitatores fuere turbarum in Kancia; et siluit terra illa in conspectu eorum, et timuerunt valde.

His indignation against the Kentish insurgents.

Justiciars sent to make inquisition in Kent.

The Mayor of London inflicts capital punishment on many of the insurgents.

Tunc Major Londoniarum, et ipse sedens pro tribunali, cepit tam urbis illius malefactores quam cunctos qui comprehendi ⁷[potuerunt] de Cancia, Estsexia, Southsexia, Northfolchia, et Sowthfolchia, et cæteris Comitatibus ubi communes fuerunt, infra libertatem civitatis Londoniarum, ad judicium audacter trahere publicum, et universos quos reperit respersos præfata perfidia decollare.

Decollatio Ductorum Communium Londoniis.

Leaders of the in- Tunc Johannes Straw, Johannes Kyrkeby, Alanus Tredere, ductores communium, decollati sunt. Tunc etiam Johannes

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *recognossi* in orig.

³ *Quod* in orig.; corrected from the printed texts.

⁴ *proficissi* in orig.

⁵ *juntorum* in the printed texts.

⁶ *eradicare* in the printed texts.

⁷ Omitted in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix. Inserted from the printed texts.

MS. Bibl. Starlyng de Estsexia, qui gloriabatur se Archiepiscopum decol- A.D. 1381.
 Reg. 13 lasse, et ipse decollatus est. Iste, mox post illud perpetratum surgens
 E. ix. facinus, arreptus a diabolo, insanire cœpit, et, domum veniens, beheaded
 nudum gladium a collo suo suspendit ante pectus suum, et at London.
 cultellum, (quem "*daggere*" dicimus) etiam evaginatum, sus-
 pendit ad tergum; et ita vesanus circuibat per plateas et
 vicos, clamans et protestans se cum eis Archiepiscopum occi-
 disse. Et cum per dies aliquot domi moram fecisset, rediit
 Londonias, affirmans se mercedem accepturum ibidem illius The mur-
 facti. Quo cum pervenisset, et constanter fateretur se Archi- derers of
 episcopum decollasse; recepit capitalem sententiam pro mer- the Arch-
 cede. Sed et hoc advertendum, quod cuncti de Cancia vel bishop are
 Estsexia, qui manus apposuerunt noxias super Archiepiscopum, put to
 consimili modo confessi sunt, quanquam inviti, sponte tamen death.
 venientes, qui in eum commiserant, et Londoniis pro majori
 parte decollati sunt.

Nota—De Villanis Sancti Albani.

Tunc quoque accidit et villanis de Sancto Albano prognos- The towns-
 ticum futurorum malorum in eadem urbe. Nam cum quidam men of
 illorum conducti et missi fuissent per Abbatem in supplemen- Saint
 tum regalis exercitus, noluerunt tamen, —dubium an pro Alban's
 malitia aut pro superbia,—fateri eos missos ad Regem per accused of
 Abbatem, sed velut propria venissent auctoritate jactitare. in the
 Accidit tunc Ricardum ¹Peeres, quemdam ex armigeris Archi- London
 episcopi, qui in obsequio etiam erat Abbatis et ad robas ejus, riots.
 eos in urbe videre, et recognoscere quod quidam eorum male-
 factores fuerunt, et incentores malorum gestorum apud Sanc-
 tum Albanum. Quos sine mora, adhibitis ballivis, trahi fecit
 ad carcerem, in crastino proculdubio capitibus puniendos,
 nisi citatum remedium per Abbatis adjutorium affuisset.
 Nempe carceri mancipati, nullo modo alio speravere salutem,
 nisi ²ut, missis nunciis ad convicaneos suos villanos, edicerent
 quibus periculis constituti essent, et eisdem exponerent, quod
 nisi ipsi jam adire curarent Abbatem pro salvatione eorundem,
 in crastino, sine ulla dubitatione, fuerant puniendi. Acciderunt
 hæc in Vigilia Passionis Sancti Albani, octavo videlicet die
 ab illo die Veneris quo cœperunt primo contra Martyrem cal-
 citrare.

Quid plura? Venerunt lugubres majores villæ, tempore The inter-
 Matutinarum, quæ solemnes erant in honore Passionis dicti cession of
 Martyris, dum Conventus hymnum laudis cantabat, scilicet the Abbot
 is invoked

Peeres in the printed texts.

| ² *ut* omitted in Camden's text.

A.D. 1381. "Te Deum laudamus," quæsitura remedium proximis suis, et MS. Bibl.
in their accepturi ab Abbate. Cumque, finitis Laudibus Matutinis, expo- Reg. 13
behalf. suissent hæc omnia coram Abbate, ingemuit Abbas vehementer, E. ix.

The Abbot
intercedes
in their
favour.

After
taking the
oath of
fealty, they
are libe-
rated.

Continued
terrors of
the towns-
men of
Saint
Alban's.

patiebantur. Nec mora, accersito quodam ex commonachis suis, jussit ut festinantissime Londonias properaret, non pariendo cornipedi, nec dimittendo, donec incarcerationatos liberos abire vidisset: qui, non segniter jussa complendo, sine somno nocte perdurans Londonias properavit. Injunctum est ergo præfato Ricardo, ut desisteret ab inceptis, sicut diligenter honorem Abbatis; et juratum coram Majore, eos missos fuisse per Abbatem ad incrementum exercitus regii. Et sic demum, post magnos timores, ipso die Sancti Albani dimissi sunt, præstito prius jaramento, ut fideles essent Domino Ricardo Regi, et domino eorandem, Abbati Sancti Albani. Et hoc initium malorum quæ contigerunt illis.

Nec fuerunt ²Albanenses villani absque terroribus, cunctis feriis sextis et Sabbatis exposit sequentibus, usque ad illam sextam feriam qua Rex, ut dicemus, venit ad Sanctum Albanum, ad ulciscendum injurias Martyris exasperati per eos. Sed hæc plenius dicemus suis locis, interim scribendo acta Regis usque ad tempus prænotatum.

Rex ergo interea modo Londoniis, modo ad Waltham, morabatur, cum turba plurima, cogitans quid agendum pro communi regni commodo et quiete. Placuit tandem Regis Consilio hujuscemodi litteras per patrias destinare:—

Commissio Regis pro resistendo pacis regni perturbatoribus.

Writ en-
joining
resistance
to the
insurgents.

"Ricardus, Dei gratia, Rex Angliæ et Franciæ, et Dominus
"Hiberniæ, universis et singulis Vicecomitibus, Majoribus,
"ballivis, et aliis fidelibus nostris Comitatus N. salutem.
"Quia datum est nobis intelligi, quod diversi subditi nostri,
"qui, contra pacem nostram, et in turbationem populi, in
"diversis Comitatus regni nostri Angliæ se levarunt, et in
"diversis conventiculis et congregationibus se posuerunt, et,
"damna plurima fidelibus nostris perpetrando, populo nostro
"Comitatum prædictorum dant intelligi, et affirmant, se

¹ ascribendi in orig.; corrected
from the printed texts.

² Albanenses in orig.
³ et ballivis in the printed texts.

MS Bibl.
Reg. 13
E. ix.

“dictas congregationes et levationes ex nostris voluntate et
“auctoritate fecisse et facere, ac damna perpetrare.—Vobis
“innotesceimus per præsentēs, quod hujusmodi levationes,
“congregationes, et damna, ex nostra voluntate seu auctori-
“tate minime processerunt, prout nec procedere aut fieri
“debent; sed inde, quantum plus potest, nobis displicet in
“immensum, et ea in nostri maximum vituperium, et co-
“ronæ præjudicium, et totius regni nostri damnum et tur-
“bationem, redundare sentimus. Et ideo vobis, et cuilibet
“vestrum, injungimus et mandamus, quod hoc in locis ubi
“melius et celerius pro pace nostra in hac parte conservanda
“vobis videbitur faciendum, publice proclamari, et pro re-
“sistentia quorumcunque contra pacem nostram, ut prædictum
“est, levantium, manu forti ¹et pro toto posse vestro, si
“necesse fuerit, taliter ordinari faciatis, quod, pro defectu
“hujusmodi proclamationis et resistentiæ, damna ²vel mala
“aliqua in Comitatibus prædictis per hujusmodi congrega-
“tiones seu levationes, vel alio modo, minime fiant seu per-
“petrentur; et sub forisfactura omnium quæ nobis forisfacere
“poteritis, nullatenus omittatis: præcipientes universis et
“singulis ligeis et subditis nostris, quod ab hujusmodi con-
“gregationibus, et levationibus, et damnis, penitus desisten-
“tes, ad propria se trahant, et ibidem in pace morentur,
“sub forisfactura vitæ et membrorum, et omnium aliorum
“quæ nobis forisfacere poterunt. Teste meipso, apud
“Londonias, ³octavo decimo die Junii, anno regni nostri
“quarto.”

Hæc commissio fideles Regis et regni plurimum confortavit, Good
et perfidos, nec immerito, conturbavit. Compulsi sunt igitur effects re-
quære latebras, qui antea videri appetebant, et ausi sunt resulting
de cavernis egredi juristæ, et qui primitus a facie furoris from the
fugiebant. ⁴Illi sub silentio jam expectabant, tremētes writ.
judicium et justitiam in eos statuenda; isti, deterisa formidine,
gaudentes erigebantur ad injurias suas vindicandas. Attamen
non in omni parte ad similem timorem rustici sunt perducti;
quin, ubi primum pullulavit insania, in Estsexia, rustici,
recollecta nova multitudine, ad Billerica, quæ est villa prope
villam de Hatfeld Peverel, sic nuncupata, nimis fidentes suis
viribus, propria decepti superbia, decreverunt, vel extorta
libertate gaudere, vel pro eadem pugnando mori.

¹ et omitted in the printed texts.

² et mala in orig.; corrected from
the printed texts.

³ 17 die in the printed texts; xviii^o

in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ Ibi in orig., Bibl. Reg. 13 E. ix.,
and the printed texts: evidently an
error of the transcriber.

*Mittuntur nuncii per Rusticos ad Regem, de Estsexia,
pro libertate.*

Messengers
sent by the
insurgents
of Essex, to
make cer-
tain en-
quiries of
the King.

Mittuntur ergo ad Regem, qui tunc ad Waltham morabatur, MS. Bibl. qui sciscitarentur ab eo, si cogitaret permittere eos præmissa Reg. 13. libertate gaudere; et amplius peterent, ut essent in libertate E. ix.

Rebuke ad-
ministered
to them by
the King.

pares dominis, et quod non essent cogendi ad curias, nisi tantummodo ad visum franciplegii bis in anno. Rex autem et Consilium, quod tunc aderat, super tanta temeritate rusticorum admirantur quam maxime; et aliquandiu hæsitatum est quale responsum reportarent; donec Rex in persona propria taliter respondisset:—"O," inquit "miseri, et odibiles " terræ marique, nec vivere quidem digni, petitis dominis " comparari. Morte turpissima multandi fuissetis procul- " dubio, si non decreta nunciis observasse statuissimus. " Sed quia more nunciorum advenistis, non in præsentis " moriemini, sed vita gaudebitis, quatenus nostra responsa " vestris consociis narratione veridica nuncietis. Proferto " ergo ista collegis ex parte Regis. Rustici quidem fuistis " et estis; in bondage permanebitis, non ut hactenus, sed " incomparabiliter viliori. Nam ad hoc dum vivimus, et " regno, Deo dante, præferimus, sensu, viribus, et catallis " nostris, elaborabimus vos suppeditare, taliter ut exemplum " sit posteris vestræ servitutis offensum, et habeant præsentis " et futuri vobis similes semper coram oculis, et tanquam " pro speculo vestram miseriam, et vobis maledicendi mate- " riam, et timorem vobis similia perpetrandi. Vos autem, qui " nuncii advenistis, expleto nostro mandato et vestræ lega- " tionis officio, si ad nos redire decernitis, et in nostra per- " severare fidelitate et ligeantia, vitam ¹ vivetis. Jam ergo " eligite quod melius judicabitis, cum ² ad vestros socios per- " veneritis, et consummaveritis nostra mandata."

An armed
force sent
into Essex.

Cumque abissent prædicti nuncii, missi sunt in Estsexiam e vestigio, cum armata manu, Dominus Thomas Wodestoke Comes Bukynghamiae, et Dominus Thomas Percy, frater Comitiss Northumbrorum, ad prædictorum comprimentum audaciam rusticorum. Rustici vero, ut prædiximus in superioribus Northfolkos fecisse, per omnia se munierant in fossatis, ³ palis, et carriagio, præterquam isti fruebantur majori sylvarum et nemorum tutamento. Qui quamvis fuisset eorum magnus

¹ *vevetis* in orig.; by inadvertence.

² *viros* in orig.; *viros* in Bibl. Reg. 13 E. ix.; *vestros* in the printed texts.

³ *plagis* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

MS. Bibl. numerns, levi negotio dissipati sunt a decem tantum (ut usu
Reg. 13 vulgari loquar) ¹ lanceis, qui præcesserunt dominos supra-
E. ix. dictos.

Occisio Rusticorum.

Domini itaque, cum vidissent eos fusos tali modo, sepse- The Essex
runt sylvas, ne nullus quidem ² ex eis evaderet; licet periculo- insurgents
sum fuisset eos persequi intra sylvas. Et factum est ut are put to
occiderentur a viris utriusque ³ ævi diversis in locis quin- flight.
genti, cæteris beneficio nemorum protectis et salvatis. Ces-
seruntque ibidem in usus militum octingenti equi, quos rustici
secum duxerant, pro sarcinis trahendis aut portandis. Sed
nondum statim finis post istam victoriam malitiæ nebulonum.
Ausi sunt, qui evadere poterant tantam cladem, iterum cal-
citrare, iterum malignari. Nempe recollecti, qui dispersi They ga-
fuerant, ad Colcestriam properaverunt, et oppidanos sollicitare ther again
cœperunt ad novam tumultuationem et vesaniam similem, at Col-
summis precibus, magnis minis, pluribus argumentis; sed chester and
cum nihil profecissent, ad Sudburiam commigrarunt. Cognos- Sudbury.
centes autem eorum transitum Dominus Fitz-Water et Domi-
nus Johannes Harlestone, subsecuti sunt eos cum viris
armatis, et repente, cum proclamationes solitas facerent ex Are again
parte communium, inopinate irruerunt super eos, et quot dispersed.
placuit occiderunt, et reliquos vel ad vitam dimiserunt vel
carceribus recluserunt.

Rex pergit ad Havering in Essexia.

Rebus ita se habentibus in Estsexia et Southfolchia, Domi-
nus Rex, volens Estsexiam sua justificare præsentia, se con-
tulit ad prædium suum, quod dicitur ⁴ "Haveryng atte Boure," Sir Robert
deinde ad villam de Chelmesforde; ubi constituit Dominum Tresilian is
Robertum Tresilian Justiciarium, ut sederet et inquireret de appointed
malefactoribus et turbatoribus patriæ, et, secundum regni con- Justiciar,
suetudines, puniret delinquentes. Cum ergo viderent Estsaxones to make in-
fortunam adversam, et librerent mala imminencia, supplices in Essex.
venerunt ad Regem quingenti, et eo amplius, viri, nudatis
pedibus et discoopertis capitibus, veniam ab eo, et misericor-

¹ *lances* in orig.; by inadvertence.

² *ex eis* omitted in the printed texts.

³ This is perhaps the meaning of

eui in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix: it is omitted in the printed texts.

⁴ *Havering at the Boure*, in the printed texts.

The
leaders of
the Essex
insurgents
are de-
livered up,
tried, and
punished.

Change in
the mode of
executing
the in-
surgents.

diam, petitori. Quibus ea conditione concessa est venia, ut MS. Bibl.
malefactores majores et concitatores præfatæ turbationis pro- Reg. 13
derent, et traderent ipsi Regi. Factum est ergo, ut multi cus- E. ix.
todie traderentur, super quibus deliberandis vel occidendis,
Justiciarius oneravit viginti quatuor homines in eorum con-
scientiis, ut, nulli parcendo favorabiliter, nec quenquam propter
odium persequendo, de eorum factis et moribus dicerent veri-
tatem. Et factum est ut plures, dictante duodena, ¹tractione
et suspendio interirent, aliquando suspensis super ²unam tra-
bem decem et novem.

³Usi sunt tamen prius judices, qui sederunt in Estsexia,
Kancia, et Londoniis, propter multitudinem perimendorum,
decollationibus rusticorum, donec visum fuisset pœnam capi-
talem non correspondere tantis tamque facinoribus manifestis;
quia quodammodo erat nimis secreta punitio tam evidenti
delicto. Ob quam causam, expost, juxta regni consuetudines,
decreverunt omnes ⁴reptos ⁵sceleratiores, ut diximus, ⁶pro-
tractione, suspensione, punire: et in Estsexia res utique taliter
se habebant.

Interea placuit Regi, Regisque Consilio, has litteras diversis
provinciis demandare.—

Litteræ ⁷revocationis libertatum.

King's
Letter, re-
calling the
grant of
liberties.

“Ricardus, Dei gratia, Rex Angliæ et Franciæ, et Dominus New
“Hiberniæ, omnibus ad quos præsententes litteræ pervenerint, Rymmer IV.
“salutem. Licet nuper, in turbatione detestabili, per quosdam [not pub-
“ligeos et subditos nostros, contra pacem nostram insurgentes, lished]
“horribiliter facta, certæ litteræ nostræ patentes, ad ⁸ipsorum p. 126.
“insurgentium instantiam importunam, factæ fuissent, continen-
“tes, quod nos universos ligeos nostros et subditos, communes
“et alios, cæterorum Comitatum regni nostri Angliæ, manu-
“misimus, et ipsos et eorum quemlibet ab omni bondagio et
“servitio exuimus et quietos fecimus. Ac etiam, quod per-
“donavimus eisdem ligeis et subditis nostris omnimodas in-
“surrectiones, per ipsos contra nos factas, equitando et eundo
“per diversa loca in regno nostro, cum hominibus armatis,
“sagittariis, et aliis viis manu armata, cum vexillis, penni-

¹ *traxione* in orig. and Bibl. Reg.
13 E. ix.

² *una trabe* in the printed texts.

³ Apparently written *Visi* in
orig.; partly erased in Bibl. Reg.
13 E. ix.; *Usi* in the printed texts.

⁴ *expertos* in orig. and in the

printed texts: corrected from Bibl.
Reg. 13 E. ix.

⁵ *sceleratos* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁶ *protractione* in orig.

⁷ *renovationis* in orig. and Bibl.
Reg. 13 E. ix.; incorrectly.

⁸ *ipsum* in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.
New
Rymer.

“ cellis displicatis; ac etiam omnimodas proditiones, felonias,
“ transgressiones, et extortiones, per ipsos vel aliquos ipsorum
“ factas sive perpetratas, ac etiam utlegariam et utlegarias, si
“ qua vel quæ in ipsos, vel aliquem ipsorum, fuerint, vel
“ fuerit, hiis occasionebus promulgata, vel promulgatæ,¹ vel fir-
“ mam pacem nostram eis et cuilibet eorum concessimus,
“ Quodque volumus, quod iidem ligei nostri et subditi nostri
“ liberi essent ad emendum et vendendum in quibuscunque
“ civitatibus, burgis, villis mercatoriis, et aliis locis, infra
“ regnum Angliæ; et quod nulla acra terræ in Comitatibus
“ prædictis, quæ in bondagio vel servitio² tenetur, altius quam
“ ad quatuor denarios haberetur: et si qua minus antea tenta
“ fuisset, in posterum non exaltaretur. Nos tamen, pro eo
“ quod dictæ litteræ de curia nostra, absque matura delibera-
“ tione, et indebite, emanarunt, perpendentes concessionem
“ litterarum prædictarum in nostri et coronæ nostræ maxi-
“ mum præjudicium, ac tam in nostri, et prælatorum, procerum,
“ et magnatum, dicti regni nostri, quam Sacrosanctæ Ecclesiæ
“ Anglicanæ, exhæredationem, necnon dispendium et incommo-
“ dum reipublicæ, tendere manifeste, dictas litteras, et quicquid
“ exinde fuerit subsecutum, de avisiamento Concilii nostri,
“ revocavimus, cassavimus, irritavimus³ et adnullavimus, et de
“ facto revocamus, cassamus, irritamus, et penitus adnullamus;
“ nolentes quod aliquis, cujuscunque status seu conditionis
“ fuerit, libertatem sive commodum aliquid de prædictis
“ litteris quomodolibet habeat seu reportet. Volumus enim,
“ et intentionis nostræ existit, talem gratiam singulis subditis
“ nostris, quamvis enormiter⁴ [contra] ligeantiam suam forisfe-
“ cerint, de avisiamento sani consilii nostri, in posterum im-
“ pertiri, quæ Deo placabilis, nobisque et regno nostro utilis,
“ fuerit, et unde fideles nostri subditi reputabunt rationabiliter
“ se contentos; et hæc omnibus, quorum interest,⁵ innotesci-
“ mus per presentes. Damus autem, tam universis et singulis
“ dominis, magnatibus, et aliis fidelibus, ligeis et subditis
“ nostris, ⁶quam Vicecomitibus, et aliis ministris nostris Comi-
“ tatus N., ⁷tenore præsentium, firmiter in mandatis, quod ipsi
“ præsentem litteras nostras in singulis civitatibus, burgis, et
“ aliis villis et locis in Comitatu prædicto, tam infra liber-
“ tates quam extra, ubi expediens fore viderint, et necesse,

¹ et in Rymer.

² Written “*tenus*” in orig.

³ From this word down to *irritamus*, the context is omitted in the printed texts.

⁴ Supplied from Rymer.

⁵ *innotissimus* in orig.

⁶ *quam* omitted in the printed texts.

⁷ *tenere* in the printed texts.

" ex parte nostra publice proclamari faciant; ulterius districte MS. Bibl.
 " præcipiendo, quod omnes et singuli, tam liberi quam nativi, Reg. 13
 " opera, consuetudines, et servitia, quæ ipsi nobis aut aliis E. ix.
 " dominis suis facere debent, et ante turbationem prædictam New
 " facere consueverunt, absque contradictione, murmure, resis- Rymer.
 " tentia, seu difficultate, faciant aliquali, prout ante solebant.
 " Insuper inhibendo eisdem, ne ipsi opera, consuetudines, et
 " servitia sua prædicta, istis turbationum temporibus, magis
 " solito retrahant, seu nobis aut prædictis dominis suis facere
 " ullo colore retardent; nec aliqua alia libertates sive privi-
 " legia exigant, vindicent, sive clament, quam ante turba-
 " tionem prædictam rationabiliter habuerunt. Et quod ipsi,
 " qui prædictas litteras nostras manumissionis et perdonationis
 " penes se habent et custodiunt, eas statim penes nos et
 " Consilium nostrum deferant et restituant, cancellandas, sub
 " fide et ligeantia quibus nobis tenentur, et sub forisfactura
 " omnium quæ nobis forisfacere poterunt in futurum. In
 " cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus
 " patentes. Teste meipso, apud Chelmesforde, secundo die
 " Julii, anno regni nostri quinto."¹

Hæc in Estsexia, ut ante docuimus, facta sunt; ubi erat Rex moram trahens. Jam redeundum est ad scribendum processum factum apud Sanctum Albanum, ut eo discant posteri villanorum dolos magis feliciter præcavere, quoniam,—

" Felix quem faciunt aliena pericula cautum."

Processus factus apud Sanctum Albanum per Walterum At Le, militem.

The King Cum itaque Rex in Estsexia aliquandiu moram traxisset, et
 proposes to multorum relatione didicisset, quas injurias et damna villani
 visit Saint de Sancto Albano non tam procurassent quam irrogassent Mo-
 Alban's, nasterio, proposuit cum omni turba sua, quæ erat copiosa
 and valde, personaliter locum adire, de transgressoribus justitiam
 punish the rectam factururus. Sed huic proposito obstitit toto nisu Do-
 insurgents minus Walterus Atte Lee miles, quia de patria illa fuerat,
 there. timens videlicet patriæ destructionem, si tantus ² illic populus
 A com- advenisset. Ob quam causam persuasit Regi et Consilio, se
 mission facturum bonam pacem inter villanos et Abbatem Monasterii
 finally Sancti Albani, si placeret eis sibi committere causam istam.
 granted to Qui, fidem adhibentes verbis ejus, dant commissionem, sociantes

¹ The words "*per ipsum Regem*" follow in Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *illic* in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

eidem Edwardum Benstade et Galfridum Stukle, et quosdam Sir Walter
alios, quorum nomina non occurrunt. Atte Lec.

Feria ergo sexta in Vigilia Apostolorum Petri et Pauli, ut The towns-
non deessent eis miserie illa die in qua ipsi immisericorditer men are
miseros, ut retulimus per ante, affligerant, cognoscentes villani alarmed,
prædictum Walterum cum armata manu in crastino adventu- but are
rum, factis propriis torti, et conscientiis male consciis fatigati, encour-
cœperunt pavere et tædere. Jam jamque multi fugam inis- aged by
sent, nisi obstitisset improba animositas Willelmi Grindecobbe, William
quem inter oppidanos supra retulimus magnum fuisse. Hic Grinde-
namque perfidos in infidelitate confortavit, dicens:—"Estote cobbe.
" viri cordati, locupletes enim sumus; non deerunt nobis
" auxilia, quamdiu non defuerit nostra pecunia. Ecce! villæ
" circumjacentes nobis fœderantur, quæ nobis erunt adjutorio,
" si oportuerit. Egre diamur mane, velut homines, in obviam
" militis extra villam, equis vecti, et inquiramus, antequam
" appropinquet villæ nostræ, utrum pacificus sit adventus ejus.
" Qui si non fuerit, fugabimus eum verberibus a villa nostra."

Placuit ergo stultus sermo stultis, et mane, juxta verbum ejus, They
egressi sunt. Militem vero latuit causa hujus obviationis pro- escort Sir
tunc. Qui tamen benigne postquam obviassent sibi, ut videba- Walter
tur, salutatus ab eis et resalutavit eos, et conduxerunt eum ad atte Le into
villam honorifice more suo. Habebat autem secum miles quin- the town.
quaginta ² lanceas, et arcitenentium undecunque collectorum
magnum numerum; qui forsitan, si militi aliquod periculum
contigisset, quia de patria fuerant quidam, et villanis fœderati,
in primis restitissent eidem. Mox itaque post adventum suum
ad villam, in ipsò festo Apostolorum Petri et Pauli, fecit
proclamari, ut omnes villani, et qui citati fuerant ad compa-
riendum de villis vicinis coram eo, convenirent in campum de
Derfold, voluntatem et mandatum regium audituri, post horam They are
nonam. Convenerunt ergo omnes ad horam et locum præfa- summoned
tum, et ipse, una cum eis, stipatus armatorum multitudine, to meet
pariter est egressus. Cumque locasset se, et armatos circa him in the
eum, sub sylvâ de Derfold, et cunctum populum stare disposu- Derfold
isset coram eo, ad modum arcus cœlestis, ad eos sermonem Wood.
hujuscemodi peroravit:—

Oratio Militis habita ad Villanos.

"Domini,"—inquit,—"et amici, qui citati convenistis ad Speech
" hunc locum, antequam quicquam aggrediar, causam adven- made by Sir
" tus mei vobis exponere conveniens reputavi. Nostis enim Walter to
the towns-
men.

¹ inquirimus in orig.

| ² lanceis in the printed texts.

“quam graviter pacis perturbatores regiam majestatem offen- MS. Bibl.
 “derint. Ob quam causam Dominus Rex modo in partibus Reg. 13
 “Estsexiæ exercet judicia maxima et ¹manum gravem super E. ix.
 “patriam universam et habitatores ejus, ²et jugum eorum
 “aggravat vehementer. Qui audiens de perturbationibus, et
 “damnis, et injuriis factis in hac villa et ³præsenti Monas-
 “terio, cujus patronus est et advocatus, ultra quam credi
 “potest indoluit, et, vindicari cupiens in transgressores, statuit
 “personaliter, cum exercitu qui cum ipso est, huc adventasse;
 “qui si venisset cum ea turba quam ibidem retinet, procul
 “dubio omnes fructus, cuncta blada patriæ, necessario devas-
 “tasset. Tantus nimirum est cum eo exercitus, quod per
 “quinque milliaria in eorum circuitu, non fœnum, non
 “blada aliqua, non fructus terræ novi, non antiqui, super-
 “sunt, sed omnia consumpta, et conculcata sunt. Condolens
 “ergo ⁴tantis damnis patriæ meæ proventuris, præcavens et
 “compatiens convicinis, ⁵elaboravi in hac parte Regis enervare
 “propositum, et impedire adventum, assumens quidem pro
 “patriotis onus grave super humeros, sed tamen volunta-
 “rium: quia speravi aliquid patriæ tali occasione conferre.
 “Commissa est ergo mihi potestas, licet non sine difficultate,
 “ad precum mearum instantiam; patriam justificandi, vice
 “Regis, cui non extranei, non incogniti, sed proximi vestri
 “et amici, in commissione sunt juncti. Agite igitur quod
 “expediat, et alacriter principales concitatores turbarum
 “tradatis, et Abbati hujus Monasterii satisfacere studeatis,
 “quem ⁶invenietis, ut reor, satis rationabilem, quia vir sanc-
 “tus et justus esse dinoscitur; et regiam benevolentiam et
 “tranquillam recuperabitis tali facto.”

He charges
a jury of
the towns-
men.

Finitis hiis sermonibus, applaudunt multi, et ejus consiliis
 se velle parere promittunt. Tunc miles, convocata duodena
 de villanis, onerat ut, in crastino venientes, juxta formam
 juramenti edicant quoscunque reos sciverint in hac causa; et
 sic, ea die dimissa turba, et ipse ad hospitium est reversus.
 In crastino autem, quia proposuerat malefactores, quos judi-
 candos putavit per præfatam duodenam, sine strepitu appre-
 hendisse, vocavit viros duodenæ ad cameram suam, ut sciret
 quos ⁷indictassent. Qui cum venissent, responderunt se

¹ magnum gravamen in the printed texts.

² ut in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ præsenti omitted in the printed texts.

⁴ elaboravi in his tantis in the

printed texts.

⁵ elaboravi in hac omitted in the printed texts.

⁶ invenitis in the printed texts.

⁷ judicassent in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

neminem indictare posse, neminem accusare velle; omnes esse bonos et fideles Regis, neminem alium nosse inter eos. Quibus auditis, et cognito quorsum intentio eorundem vergeret, quod videlicet pejorando mallebant suas conscientias maculare quam quemlibet ex proximis accusare, miles conticuit, arte artem delusurus. Post auditam Missam, monuit eos reddere chartas quas extorserant de Monasterio, dicens ex tali facto eis non modicum commodum proventurum. Illi vero pro tunc promiserunt se sursum post nonam chartas præfatas reddituros. Cum vero post nonam revenissent ad cameram Abbatis, ubi comederat dictus miles, excusationes novas prætendentes, innuebant se chartas reddere non valere, propter metum communitatis, et maxime, quia non sciebant pro certo quis eas in custodia detinebat. Miles igitur commotus, nec immerito, juravit quod exirent de præsentia sua, donec chartas reddidissent. Ob quam causam, mendaces et falsi, exposit dixerunt se ¹imprisonatos fuisse in camera Abbatis injuste. Abbas autem, ne materiam vel occasionem haberent male loquendi, quos ²scivit pronos ad mendacia, intercessit pro eis penes militem; dicens se tantum in eorum confidere conscientia, quod non esset opus alio mediatore inter ipsos, præter eosdem et semet ipsum. Quibus verbis miles mitigatus, dimisit eos.

The jury refuses to indict.

Sir Walter demands that the Abbey Charters shall be returned.

Excuses are made by the townsmen thereon.

The Abbot intercedes successfully in their behalf.

Hiis itaque gestis, miles omnem turbam jussit convenire ad le Barnet Wode; ubi parum aut nihil agens, propter metum villanorum, qui aggregaverant illuc prope trecentos sagittarios de villis circumjacentibus, inter quos præcipui fuerunt Barnetenses et viri de Berkhamstede; qui omnes, si aggressus fuisset aliquam publicam justitiam facere in eo loco, ut credebatur, insurrexissent in eum; et hii fortassis qui cum eo venerant, eo relicto, aliis adhæsisent; nihil pro tunc aliud decrevit aperte, nisi monere eos de satisfaciendo Abbati, et chartis reddendis. ³Secrete vero seorsim convocatis ballivis et constabulariis, jussit, ex parte Regis, ut mox, post subtractionem turbæ quæ ad villam convenerat, elaborarent circa captionem Willelmi Grindecobbe, Willelmi Cadindone, et Johannis Barbitonsoris, (qui videlicet, ut supra retulimus, petras molares abstulerat de locutorii pavimento,) et quorundam aliorum, quos dixit ita aperte accusatos de tam manifestis maleficiis, quod oportebat omnino, pro honore villæ et salvatione villanorum, eos ad tempus artari. In-

Sir Walter again convenes them at Barnet Wode, and advises them as to restoration of the Charters.

He takes measures for the arrest of Grindecobbe and others.

¹ *imprisonatos* in the printed texts.

² *sciunt* in the printed texts.

³ *Secretis* in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

junxit insuper, ut apprehensos adducerent Hertfordiam in crastino, hora tertia, coram eo. MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.

He proceeds to Hertford.

Post hæc, repente ascenso ¹sonipede, cum omnibus qui cum eo venerant, Hertfordiam festinavit. Et factum est post recessum ejus, magnanimitate, diligentia, et probitate armigerorum, qui tunc in obsequio Abbatis erant, scilicet Ricardi ²Perers, Johannis Chival, Thomæ Eydon, Willelmi Eccleshale, ³ut ballivi, quanquam invitati, inducerentur ad capiendum præfatos viros: et capti sunt eadem nocte tres nominati superius, et in prisiona positi apud portam.

The three persons named are arrested,

Captivi ducti ad prisionam.

And are taken to Hertford.

In crastino vero, juxta præceptum militis, Hertfordiam sunt deducti, comitantibus eos majoribus et valentioribus villæ Sancti Albani, et cunctis armigeris et valectis Abbatis, decenter armatis; sic enim præceperat miles ut venirent, ad fortificandum eum, qui justitiam et judicium eo die erat facturus.

Threats of the populace at Saint Alban's.

Post quorum recessum, cœpit turbari universa villa, et ampullosa verba fundere, et juramenta supervacua ⁴miscere; quod videlicet centum pro uno occiderentur, si contingeret quemquam ex proximis eorum occidi. Hinc cœperunt eodem die a villanis frequentari consilia, congregari conventicula, non tamen in villa, sed in campis, sylvis, et extra villam locis; unde credebatur, quod ipsa die immisissent ignem in Abbatiam, quia nullus domi ⁵[erat] qui defenderet; vel hostili more Monasterium obsidione vallassent. Ex qua causa, Abbas et commonachi, in timore maximo constituti, miserunt pro quibusdam generosis de patria, qui locum tuerentur si necessitas accidisset. Abbas etiam, cum cognovisset quod abissent armigeri sui, et quod intendebant prædictos captivos ad mortem insequi, confestim misit ad ⁶illos litteraliter, præcipiens ut, dimissis omnibus, festinantissime remearent ad eum, pro præcavendis periculis quæ sibi de novo emergerant ⁷insperate. Erant, cum ad eos hæc nova perlata fuissent, stantes coram judice, et constanter prædictos captivos accusantes, et de eis, secundum jura regni, judicium fieri postulantes. Viderant autem in quosdam eis similes capitibus ⁸punitione

Fears entertained of their vengeance. The Abbot commands his esquires to return home.

¹ *compede* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *Peeres* in the printed texts.

³ *et* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ *miscere* in orig.

⁵ Omitted in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; supplied from the printed texts.

⁶ *eos* in the printed texts.

⁷ *insperato* in the printed texts.

⁸ *punitiois* in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

animadversum ibidem, unde conceperant spem eos consimiliter puniendi. Visis ergo litteris Abbatibus, armigeri vehementer doluerunt, eo quod compellendi erant ad recedendum antequam vidissent finem de prædictis. Qui si expectassent, proculdubio eo die vidissent eosdem decollatos. Redierunt They undecirco, notificata prius militi legatione domini sui, cum willingly obey. revocationis. Quibus recedentibus, insteterunt villani de Sancto Albano, qui ibidem erant, pro manucaptione dictorum; sed Grindecobbe is released at Hertford, on bail. Gryndecobbe, deliberatur eisdem, obligantibus se pro eisdem tribus de vicinis suis in trecentis libris, singulis etiam ¹[in] integra summa obligatis, quod eum carceri restituerent die Sabbati proximo sequente, (nam tunc erat dies Lunæ in Octavis Sancti Johannis Baptistæ,) nisi contingerent eos inire concordiam cum Abbate infra dictos dies. Revertuntur igitur cum Willelmo, His surcetics sua æstimatione laudabiles quod manucapere poterant pro amico, fear that nisi timor surrepsisset de fuga Willelmi; quæ si contingeret, he may semetipsos æstimabant perituros. Tractant interea cum vicinis take to flight. super deliberatione Willelmi, affirmantes unum e duobus necessarium, aut Abbati, restitutis chartis, satisfacere, aut eundem Willelmum in suo reditu capite privari, et plures forsitan ex vicinis consimili poena percelli.

Cumque intrarent et responsa suspenderent, Willelmus They de- Gryndecobbe, ejus cor jam induratum in malo fuerat, ita ait; liberate, —“ Concives, quos jamdudum parca libertas de oppressione and “ diutina relevavit; state modo, dum stare licebit, et de mea Grindecobbe “ multatione minime timeatis; qui in causa liberatis acquisitæ addresses them. “ moriar, si nunc contingat occumbere, felicem me reputans “ per tale posse martyrium vitam finire. Agite hoc in tempore, “ ut facere debuissetis, si Hertfordiæ hesterno decollatus “ fuissem. Nam nihil obstabat quin finem vidissem vitæ, “ si non Abbas armigeros suos tempestivius revocasset. Nempe “ ipsi me in multis accusaverant, et judicem favorabilem eis “ habebant, et in sanguinem meum prorum.”

Quid multa? Indurantur et villani, et jurant se nondum Resolutions taken by the libertates recuperatas dimissuros; quin potius æstimant se infortunatos et vecordes, qui cum tantam turbam eis faventem townsmen. habuissent, quod caput militis, qui in ²burgum eorum et burgenses tanta præsumpserat, ad terrorem ubique terrarum judicum et falsorum Justiciariorum, ³humaniter amputassent, et

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13
E. ix.: omitted in the printed
texts.

² *burgo* in orig. and Bibl. Reg. 13

E. ix.: corrected from the printed
texts.

³ *viriliter* amputassent in the
printed texts.

super collistrigium collocassent. Poenituit tamen Willelmum MS. Bibl. Gryndecobbe, sed sero, stultitiæ suæ, quia vicinos, elatos in Reg. 13
superbiam, et cum vellet, non potuit a stultitia revocare. E. ix.

Gryndecobbe is taken back to prison at Hertford.

Adveniente ergo Sabbato, ut diebus Sabbati innovaretur tribulatio eis qui eo die multos conturbaverant, reductus est ad carcerem, per eos qui pro eo fidejusserant, Willelmus antedictus, et ibidem custoditus usque ad tempus illud quo reductus est ad Sanctum Albanum, ad iudicium subeundum in adventu Regis, ut exposit dicitur.

News reaches Saint Alban's, of the approach of the Earl of Warwick and Lord Thomas Percy.

Interea non cessabant conjurationes, ¹[comminationes], elationes inter villanos per illam hebdomadam usque in diem Veneris; quo die Willelmus Gryndecobbe misit illis novum multum displicentia, de adventu Comitis Warwici et Domini Thomæ Percy, qui mittendi fuerant in favorem Abbatis, ad iudicium exercendum in eos cum mille viris armatis. Nam et ipse Willelmus fratrem habuit, qui ad intercedendum pro eo Curiam Regis adiverat Chelmesfordam, et ibidem audiens talia, prædicto Willelmo, fratri suo, ²nunciare curavit, et Willelmus vicinis suis. Tunc mœror et luctus iterum, tremor et ³horribilatio, invaserunt perfidos, superbos, elatos villanos. Tunc de novo tractare coeperunt de chartis Albatis reddendis, de novis fœderibus feriendis de concordia ineunda. Venerunt idcirco in crastino, id est, die Sabbati in Octavis Apostolorum ⁴Petri et Pauli, hora Completorii, ad reddendum chartas et quemdam librum, in quo veteres placitæ, inter Abbathiam et villanos habitæ, continebantur; quem quidem librum abstulerant in die furoris sui; sed Abbas non reputavit illam horam idoneam ad tractandum cum illis super re tam ardua. Quapropter misit ad illos fratrem Willelmum Kyllingworth, Priorem de Wymundham, qui librum ab eis reciperet, sed chartas reacceptare differret, et duascentas libras quas pro emendis faciendis obtulerant, usque in ⁵crastinum ⁶[ad] horam primam.

The towns-men offer to restore the Charters; but the offer is not accepted.

The Earl of Warwick is obliged to return home.

Accidit autem ut Comes Warwici, cui causa Monasterii commissa ⁷fuerit justificanda, eodem tempore audiret a referentibus in partibus sui domini gravemurbationem exortam esse; quare, causis extrinsecis omnino dimissis, oportebat eum ad sua quantocius festinare. Missis ergo qui eum excu-

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.: omitted in the printed texts.

² *nunciari* in the printed texts.

³ *horror* in the printed texts.

⁴ These three words are omitted in Bibl. Reg. 13 E. ix., and their place is occupied by an hiatus,

⁵ *crastinam* in the printed texts.

⁶ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.: omitted in the printed texts.

⁷ *Warwicy* in orig.

⁸ *fuerat* in the printed texts; *fuerit* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

sarent, de suis militibus ad Abbatem, et eum confortarent, ne concideret vultus ejus pro dilatione adventus sui, abiit in viam suam. Cum vero in crastino cognovissent villani pro certo Comitem non esse venturum, in derisiones dissolvuntur, et sannas, ad invicem garrulantes;—"Quid est quod timebamus? Quare a verbis mendacibus formidavimus? ¹Non putandum est exercitum hic fuisse contrahendum ad preces Abbatis. ²Stulti sumus; ³inepte credidimus, ut fatui operati sumus. Nunquam de cætero est offerenda pecunia, nunquam chartæ reddendæ. Et ⁴si reddendæ chartæ forent, quare nos primi ⁵meticulose in perniciosum exemplum inciperemus? Non contingat hoc dedecus in persona nostra; salliat interim Abbas carnes mactavit, ne putrescant; et vendat cervisiam quam pandoxavit, ne acescat; et panes quos pinsuit, ne indurescant aut muscidi fiant, aut a muribus corrodantur."

Hujusmodi verbis per singulos dies improperebant Abbati et famulis de Abbatia, donec quidam ex armigeris Abbatis zelo ducti, Domino Regi tantas molestias indicassent. Qui cum audisset talia, commotus et ipse nimirum, juravit accessurum personaliter ad tantas insolentias compescendas. Villani vero, ut videbatur, interim de pace reformanda minime cogitabant. Requisiti autem cur chartas non redderent, responderunt se timore Barnotensium, et Watfordensium, et cæterarum villarum, differre; qui incendium villæ comminati fuerant, et eis exterminium, si ipsi primo id attentare præsumerent; sed falsi quidem locuti sunt falsa, ut rerum exitus comprobavit. Nam Barnotenses et cæterarum conterminarum viri villarum, priusquam illi et chartas humiliter reddiderunt, et se in misericordia domini posuerunt; et se paratos esse ad pugnandum cum eis dixerunt, videlicet cum singulis singuli, aut cum decem totidem, aut cum omnibus omnes, in hac causa, quod scilicet mendose de eis talia protulissent. Sed de hiis hactenus; jam ad superiora revertamur.

Dum igitur hæc agerentur, allati sunt rumores flebiles ad Sanctum Albanum, quod Rex adventare disponderet, et ibidem judicia præsentialiter exercere. Doluit idcirco Abbas, qui timuit per tantum populum patriam devastandam. Doluerunt villani, sed dispariter; quia metuebant subire iudicium debiti maleficiis eorundem. Abbas, quem reipublicæ caritas

¹ *Num* in the printed texts.

² *inepti* in the printed texts.

³ *sibi* in orig.; corrected from the printed texts.

⁴ *allate* in orig. and Bibl. Reg. 13

E. ix.; corrected from the printed texts.

⁵ *qui* in the printed texts.

⁶ *devastandum* in the printed texts.

⁷ *quam* in orig., by inadvertence.

The Abbot detinebat, ¹et aliis satis benigne præcavere cupiens, misit MS. Bibl. attempts, Londonias ad Dominum Hugonem Segrave, Senescallum, ami- Reg. 13 but vainly, cum suum, et alios amicos et notos quos habebat in Curia, E. ix. to prevent it. rogans et efflagitans ut Regis impedirent adventum, si quoquo-

modo possent. Monachus vero, qui hæc executurus exiverat, cum nihil omnino proficere posset ille, vel amici præfati, rediit infecto negotio, narrans Abbati Regem pro nullo velle mutare propositam, quin omnino accederet infra duos dies.

Tristatus est ergo Abbas ultra quam credi potest, non pro se, sed pro miseris oppidanis Sancti Albani, necnon pro patria convicina, quibus scivit per adventum regium proventurum

The Abbot maximum detrimentum; quanquam iidem villani exposit, men- is defamed dacia fabricantes, asseveraverunt Abbatem Regi contulisse by the mille libras, ut in excidium eorum properaret. Sed fallax townsmen, turba, gens perfida, populus dolosus, viri mendaces, homines in refer- fraudulentii, proximi vicini invidi, beneficiis semper ingrati, ence there to. talia confinxerunt ad diffamandum eorum, velint nolint,

dominum et patrem spiritualem, ut vere iniquitatis filii, patrem totius ingratitudeinis et mendacii, diabolum, imitantes. Hii cum audissent Regem proculdubio adventurum, conducunt quemdam militem causidicum, scilicet Willelmum Croyser, magno pretio, quia ipsimet propter malificia sua, juxta opinionem propriam, non merebantur audiri, ad intercedendum et proloquendum pro eis, si forte Abbas, pro reverentia mediatoris, induci posset ad ignoscendum eis.

They employ a pleader, to intercede for them with the Abbot.

²Non erat apud Abbatem ³labor iste difficilis, quin ignosceret deprecantibus, ita tamen ut damna resarcirent Ecclesie, quæ intulerant perturbatione. præfata. Convenit igitur inter Abbatem et villanos, mediante præfato milite, et timore adventus regii, ut eo die post ponam quo die Rex erat venturus, reportarent tot molarum manualium lapides, quot ⁴asportaverant de pavimento ostii locutorii forinseci, et restaurarent propriis sumptibus domum quam diruerant; præter id, quod Abbas concessit eis meremium quod remansit de domo præfata; et quod solverent eidem Abbati, vel successoribus suis, pro damnis et injuriis illatis sibi, pariter et expensis suis, ducentas libras argenti bonæ et legalis monetæ, citra festum Sancti Michaelis Archangeli proximo sequentis; ad quam summam solvendam obligaverunt se plures de majoribus, apposisis sigillis suis, sub pœna duplici. Et quod Abbas nullam deponeret querimoniam penes Regem pro illatis per illos injuriis; sed si contingeret eos impeti per Regem pro factis suis in turbatione præfata,

Terms are made between them and the Abbot.

¹ et omitted in Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

² Noverat apud in the printed texts.

³ laborem hunc facilem qui in the printed texts.

⁴ asportarunt in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13.
E. ix.

idem [¹ Abbas] apponeret diligentiam suam pro adquietatione eorundem et gratia obtinenda. Quibus ²repromisit Abbas, se nullam querimoniam depositurum de eis, si conducta servarent; penes Regem vero se intercedere velle pro posse promisit, si quidem ejus preces possent exaudiri; cæterum se nolle promittere eis veniam, publice protestatus est, quæ tantummodo esset de regia gratia processura, quia ignorabat si id impetrare posset. Quod verbum acceperunt de ore ejus majores pariter et communes, asserentes illis sufficere bonam voluntatem Abbatis; cum Rege autem se optime conventuros de hiis quæ spectant ad regiam dignitatem. Et ita pro tunc solutum est Consilium, et dimissa.

The Abbot promises to intercede in their favour.

Circa horam Vesperarum allati sunt lapides molares sex, quot videlicet asportaverant, et ministerio villanorum positi juxta locum de quo alii fuere levati. Chartas insuper et obligationes quas extorserant, timore ducti, suppliciter veniam deprecati sunt, et chartas redonaverunt; et quamplures se obligaverunt ad satisfaciendum juxta quantitatem delictorum suorum. Et ista, utique eo die quo Rex erat venturus, facta sunt.

The promises of the townsmen are fulfilled.

Finitis Vesperis, cum processione solenni obviam Regi processum est ab Abbate et Conventu ad Occidentale ostium Monasterii; ³acceptusque est honorifice, cum pulsationibus campanarum, cantuque tam debito quam devoto. Advenerunt autem cum eo ad millia arcitenentium et armatorum; inter quos Dominus Robertus Trysilyan, miles, Justiciarius peritissimus, vir multum habens pectoris, et prudentiæ serpentinæ. Hic, in crastino sedens pro tribunali in villa apud le Moot-Halle, accersiri jussit ex Hertfordia Willelmum Gryndecobbe, Willelmum Cadyndone, et Johannem Barbitonsorem; quem supra retulimus pavementum locutorii confregisse, et molares abstulisse et comminuisse, in spiritu furoris sui. Cum ergo venissent ad Sanctum Albanum, jussit eos in custodia conservari usque in diem Lunæ; quo videlicet die jurati, qui onerati fuerant primo die Sessionum ad prodendum malefactores qui regiam pacem perturbaverant, dicturi erant veredictum onerationis eorundem. Erat autem primus dies quo eum sedisse descripsimus, dies Sabbati, et primus dies Canicularium; qui exposit infausti fuere villanis.

The King arrives at Saint Alban's.

Sir Robert Tresilian sits in judgment upon the insurgents.

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. : omitted in the printed texts.

² *promisit* in the printed texts.

³ *acceptusque* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix. ; *acceptusque* in the

printed texts.

⁴ *campanorum* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

De Johanne Balle, Presbytero.

Joh̄n Balle brought to Sain̄t Alban's, and sentenced to death.

Hoc die præterea, Johannem Balle, presbyterum, captum a viris Coventrensibus, et pridie ductum ad Sanctum Albanum et Regis præsentiam, cujus majestatem convictus est læsisse enormiter, auditum et confessum turpissima scelera, tractioni, suspensio, decollationi, exentrationi, et quarterizationi, ¹ ut usu vulgari loquar, idem Robertus adjudicavit; cujus mors dilationem accepit usque in diem Lunæ, interventu Domini Willelmi, Londoniensis Episcopi, qui, circa salutem sollicitus suæ animæ, illud ei spatium poenitentiae impetravit. Hic per

Account of Balle's doctrines.

He preaches the doctrines of Wychif, and is excommunicated.

The text of his Sermon at Blackheath.

MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.

Account of Balle's doctrines.

He preaches the doctrines of Wychif, and is excommunicated.

The text of his Sermon at Blackheath.

Docuit nemp̄ plebem decimas non esse dandas curato, nisi is qui daturus esset foret ditior quam vicarius qui acciperet, sive rector. Docuit etiam decimas et oblationes subtrahendas curatis, si constaret ² subjectum aut parochianum melioris vitæ fore quam curatum suum. Docuit etiam neminem aptum regno Dei, qui non in matrimonio natus fuisset. Docuit et perversa dogmata perfidi Johannis Wiclyf, et opinioniones quas tenuit, et insanias falsas, et plura quæ longum foret recitare: propter quæ, prohibitus ab Episcopis in, quorum parochiis hæc præsumpsit, ne in ecclesiis de cætero prædicaret, concessit in plateas et vicos, vel in campos, ad prædicandum. Nec defuerunt ei de communibus auditores, quos semper studuit per detractiones prælatorum, et placencia verba, allicere ad sermonem. Postremo excommunicatus, cum nec desisteret, carceri mancipatur, ubi prædixit se deliberandum per viginti millia amicorum. Quod postea evenit in turbatione regni præfata, cum ³ communes omnes carceres confregerunt, et incarcerationatos abire compulerunt. Cumque taliter deliberatus fuisset, eos secutus est, instigans ad plura mala perpetranda, et prædicans ita omnino fere faciendum. Et ut sua doctrina plures inficeret, ad le Blakheth, ubi ducenta millia hominum communium fuere simul congregata, hujuscemodi sermonem est exorsus:—

“ Whan Adam dalf, and Eve span,

“ Wo was thanne a gentilman?”

¹ in in orig.: corrected from the printed texts.

² a inserted in orig., by inadvertence: it is found in Bibl. Reg. 13 E. ix., but with an expunctory

mark beneath.

³ omnes homines carceres in the printed texts; omnes homines omnes carceres in orig.: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Continuansque sermonem inceptum, nitebatur, per verba pro- A.D. 1381.
verbii quod pro themate sumpserat, introduceere et probare; His text
ab initio omnes pares creatos a natura, servitutem per injustam enlarged
oppressionem nequam hominum introductam, contra Dei volun- upon, in
tatem; quia, si Deo placuisset servos creasse, utique in principio reference
mundi constituisset quis servus, quisve dominus, futurus fuisset. to the
Considerarent igitur jam tempus a Deo datum eis, in quo, natural
deposito servitutis iugo ¹diutinae, possent, si vellent, libertate equality of
diu concupita gaudere. Quapropter monuit ut essent viri mankind.
cordati, et amore boni patrisfamilias excolentis agrum suum,
et extirpantis ac resecantis noxia gramina quæ fruges solent
opprimere, et ipsi in præsentī facere festinarent.—Primo, And
majores regni dominos occidendo; deinde, juridicos, justiciarios, consequent
et juratos patriæ, perimendo; postremo, quoscumque scirent advice.
in posterum communitati nocivos, tollerent de terra sua; sic
demum et pacem sibimet parerent et securitatem in futurum,
si, sublatis majoribus, esset inter eos æqua libertas, eadem
nobilitas, ²par dignitas, similisque potestas.

Cum hæc et plura alia deliramenta prædicasset, commune His
vulgus eum tanto favore prosequitur, ut acclamarent eum doctrines
Archiepiscopum futurum, et regni Cancellarium; solum eum gain the
dignum Archipræsulatus honore; Archiepiscopum, qui tunc applause
superstes erat, communium et regni proditorem fuisse, et of the
idcirco decapitandum, ubicunque posset in Anglia compre- multitude.
hendi.

Miserat insuper ductoribus communibus in Estsexia quam- Letter sent
dam litteram ænigmatibus plenam, ad hortandum eos ut in- by John
cepta perficerent; quæ exposit inventa est in manica cujus- Balle to the
dam suspendendi pro turbatione præfata, ejus tenor talis of Commons
est:— of Essex.

³ *Littera Johannis Balle, missa Communibus Essexie.*

“ John Schep, som tyme Seynt Marie prest of Zorke, and
“ nowe of Colchestre, greteth welles Johan Nameles, and Johan

¹ diutius in the printed texts.

² *pari* in orig. ; by inadvertence ;
arising from the peculiar form of the
r in *par*, in Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ In Camden's Edition, the ortho-
graphy of this document is some-
what varied :—

“ John Schep, sometime Seint
“ Mary priest of Yorkn, and now
“ of Colchester, grætheth well John

“ Namelesse, and John the Miller,
“ and John Carter, and biddeth them
“ that they beware of guyle in
“ borough, and stand together in
“ Gods name, and biddeth Piers
“ Ploweman goe to his werke, and
“ chastise well Hob the robber, and
“ take with you John Trewman, and
“ all his fellows, and no moe.

[“ John

A.D. 1381. "the Mullere, and Johan Cartere, and biddeth hem that thei MS. Bibl.
 "ware of gyle in borugh, and stondeþ togiddir in Goddis Reg. 13
 "name, and biddeth Peres Plouzman go to his werke, and E. ix.
 "chastise welþe Hobbe the robber, and taketh with þou Johan
 "Trewman, and alle his felawes, and no mo, ¹[and loke
 "scharpe þou to on heved, and no mo].

"Johan the Muller hath ygrownde smal, smal, smal;

"The Kyngis sone of hevene shalle pay for alle.

"Be ware or ye be wo,

"Knoweth þour frende fro þoure foo,

"Haveth ynowe, and seythe 'Hoo:'

"And do welþe and bettre, and fleth synne,

"And seketh pees, and holde theymne.

"And so biddeth Johan Trewman and alle his felawes."

The
ultimate
punish-
ment of
Balle.

Hanc litteram idem Johannes Balle confessus est ²scripsisse, et communibus transmisisse, et plura alia fatebatur et fecit; propter quæ, ut diximus, tractus, suspensus, et decollatus, apud Sanctum Albanum Idibus Julii, præsentē Rege; et cadaver ejus quadripartitum quatuor regni civitatibus missum est.

"John the Miller hath yground

"smal, small, small;

"The kings sone of heaven shal

"pay for all.

"Beware or ye be woe,

"Know your frende fro your foe,

"Have ynowh, and say 'Hoe':

"And do wel and better, and flee

"sinne,

"And seeke peace, and holde you

"therin,

"And so biddeth John Trewman

"and all his fellowes."

The following is the earliest version, that in Bibl. Reg. 13 E. ix. fol. 287 a:—

"I Johan Schep, som tyme Seynte

"Marie prest of York, and now of

"Colchestre, greteth wel Johan

"Nameles, and Johan the Mullere,

"and Johon Cartere, and biddeth

"hem that thei bee war of gyle in

"borughe, and stondeþ to gidedre

"in Godes name, and biddeth Peres

"Plouzman go to his werk, and

"chastise wel Hobbe the robbere,

"and taketh with þow Johan Trew-

"man and alle his felawes, and no

"mo, and loke scharpe þou to on

"heved, and no mo.

"Johan the Mullere hathe y

"grounde smal, smal, smal;

"The kynges sone of hevene schal

"paye for al.

"Be war or ye be wo,

"Knoweth þour freend fro þour foo,

"Haveth ynow, and seith 'Hoo':

"And do wel and bettre, and

"fleth synne.

"And seketh pees and hold þou

"therinne.

"And so biddeth Johan Trewman

"and alle his felawes."

¹ Omitted in orig. and the printed texts: supplied from the version in Bibl. Reg. 13 E. ix., given herewith.

² se scripsisse in the printed texts.

Comitia celebrantur apud Sanctum Albanum.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Robertus Trysilian, Justiciarius, Idibus Octobris apud A.D. 1381. Sanctum Albanum convocari fecit duodenam, quam tridie The jurors oneraverat ad indictandum et prodendum malefactores et of Saint pacis regiæ turbatores. Venerunt igitur jurati de villa, et Alban's dixerunt se nullum talem scire, nullum indictare juste posse, refuse to indict, and cunctos fideles et obsequentes Regi fore, semperque fuisse. are rebuked. Videns autem Justiciarius quo tendebat ista responsio, ut by the erat vir sapiens et, profundæ intelligentiæ, præcepit ut redirent, Justiciar. et memores essent verbi illius dicti ex parte Regis, quando suppliciter egressi in obviam Regi, misericordiam et veniam postulabant; in hoc videlicet et perdonationem et veniam consecuturos, si incentores et auctores turbationis regni tradidissent; sin alias, juxta sermonem Regis, eos subituros prædixit eandem poenam quam pertulissent iidem malefactores, si deprehensi fuissent.

Regressi sunt igitur dicti jurati, quos e vestigio secutus est Iis Justiciarius ad ¹locum ²quo erant de præmissis tractaturi; ultmate et proferens de sua manica ³quemdam rotulum, in quo et, advice to nomina plurimorum, et malefacta, continebantur, ⁴ait eis; "En," ⁵inquiens, "deposita proximorum vestrorum scelera " per bonos viros et fideles patriæ, quæ neminem pene latent; " et vos putatis nos omnes deludere vestro silentio, vel excæ- " care? Nequaquam fiet quod putatis; cum in promptu ha- " beamus et nomina et facta sceleratorum, quos vos justos " monstrare velletis. Agite propterea quæ vobis expediunt, " et vitam vestram servare satagite, ne, dum nimis inutiliter " cavetis proximis, vobismet periculum ⁶excitetis."

Turbati ergo villani, æstimaverunt salubrius indictare reos The jurors vicinos, quam in semetipsos dicta mala congerere. ⁷Indictave- indict several runt quamplures, tam de patria quam de villa. persons.

Tunc Justiciarius, convocata seorsum alia duodena, demon- The stravit eis et nomina et indictamenta personarum per primam justiciar, by duodenam (ut præmittitur) ⁸exarata, interrogans quid illi stratagem, vellent dicere de personis prædictis, si illi onerati essent obtains an indictment by three super præmissis. Viri autem de secunda duodena, cernen- twelve.

¹ lacum in orig.; by inadvertence.

² in quo in the printed texts.

³ quandam rotulam . . . qua in the printed texts.

⁴ ante eos in the printed texts.

⁵ inquit in the printed texts.

⁶ excitetis in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁷ et indictaverunt in the printed texts.

⁸ exaratra in orig.; by inadvertence.

A.D. 1381. tes cuncta fore vera, quæ per primam duodenam fuere MS. Bibl. scripta, responderunt se eo modo fecisse quo illi, si fuis- Reg. 13 sent onerati. Igitur hanc duodenam servavit iudex, ad di- E. ix. cendum veredictum de præfatis personis; quæ nullo modo potuit aliter dicere in reddendo veredicto quam dixerant cum interrogarentur de præmissis; sed oportuit ¹illis, vellent nol- lent, damnare eos quos antea fatebantur se voluisse indictasse de prædictis sceleribus, vel cum rubore falsi apparere. Et hoc commentò Justiciarius induxit eos, quanquam falsi esse ma- luissent, ad dicendam veritatem. Oneravit nihilominus et ter- tiam duodenam super eadem re; quæ cum vidisset primæ duodenæ deposita, eadem deposuit quæ prima descripsit, ita ut nullus damnaretur, nisi per ora triginta sex virorum; sed secunda duodena, ut diximus, semper servabatur pro veredicto dicendo, postquam prima et tertia duodena indictamenta fecissent.

Executio Malefactorum.

Some of the in-
surgents at
Saint
Alban's
are ex-
ecuted,
others im-
prisoned.

Tunc damnatus est Willelmus Gryndecobbe, Willelmus Cadyn- don, Johannes Barbitonsor, et quidam alii malefactores, pro turbatione pacis regiæ; et tracti sunt et suspensi, ad numerum decem et quinque virorum. ²Incarceratique sunt de majoribus villæ, ad sectam [Regis, suis convicinis eosdem in- dictantibus, Ricardus Walyngforde, Johannes Garlek, Willelmus ³Berewik, Thomas Putor, et plures alii mediocres. De patria vero ⁴commendati sunt custodiæ carcerali ad numerum octo- ginta personarum; qui ex post Regis indulgentia sunt dimissi.

Accusantur Abbas et Conventus Sancti Albani de perturbatione et commotione prædicta.

The Abbot
and Convent
are accused
by the
townsmen,
of causing
the com-
motion.

⁵Interea villani, ut nullum lateret eorum malitia, quanquam Dominus Abbas sæpius pro eis intercessisset Domino Regi, et pro salute et vita supplicasset eorundem, et frequenter ob id iram regiam metuisset, quia proclamatum fuerat nullum debere pro quoquam preces fundere, non onerati, non jussi, non ceacti, sed sponte, in Abbatem ⁶et Conventum dolum cogitantes, et

¹ illos in the printed texts; *illis* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *Incarcerati* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *Berewil* in orig.; *Berewill* in the printed texts; *Berewik* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ *commendato* in orig.; corrected from the printed texts.

⁵ *Interim* in the printed texts.

⁶ The words *et Conventum* are erroneously placed after *cogitantes* in orig., and in Bibl. Reg. 13 E. ix.: corrected in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

mendacia fabricantes, eosdem indictaverunt de prima commo- A.D. 1381.
tione villanorum; quod scilicet Abbas jussisset et coegisset
eos egredi ad turbam quæ erat Londoniis congregata, cum
villani parum aut nihil de talibus cogitassent; quare asseve-
raverunt Abbatem et Convëntum, et famulos eorundem, inci-
tatores, ¹[concitatores], et auctores primos fuisse turbationis
quæ in villa postea contingebat; et insuper, eos direxisse in
adjutorium inimicorum Regis et regni.

Cumque Justiciarius hæc audisset et vidisset, abhorrens The
nimium, et execrans, tantam tanique manifestam villanorum Justiciar
malitiam, dixit eis:—"Dicatis," ait, "O perfidi, in animabus charges
vestris, hoc quod creditis; utrum Abbas ista fecerit tanquam them, on
Regis et regni proditor, vel pro meliori, id est, pro periculo their oath,
præcavendo, ne turba veniens, quæ furebat, damna tam vobis thereon.
quam sibi inferret. Edicite si sibi et vobis optavit exitium,
aut si intentionis ejus fuerat, ut revertentes cum tanto nu-
mero inferretis damna quæ sibi et vicinis vestris intulistis.
Dicatis per juramentum vestrum, si reus est Abbas horum
quæ numeravimus in præsentî."

Illi autem confusi in astutia propria, nec habentes quid The towns-
responderent, aliquandiu conticuerunt. ²Urgebat autem Justicia- men at
rius vehementer ut dicerent quid sentirent. Tandem verecundi length
compulsi sunt dicere veritatem, asserentes Abbatem satis fide- admit the
lem tam Regi quam regno fore, et hæc omnia juxta intentionem of their
suam pro meliori fecisse. Tunc Judex detestatus est eorum charges.
perfidiam coram multis, et increpavit eos asperissime, præci-
piens ut sine mora ipsimet manibus suis indictmentum prædic- The indict-
tum confringerent, et cassarent. Quod et villani, licet cum ment is
mala voluntate, fecerunt. quashed.

Considerantes vero quod fraudati fuerant suo nequam desi- Slanders
derio in hac parte, cogitaverunt qualiter Abbatem molestare circulated
possent per alias adinventiones. Hôspites namque suos, milites by the
et armigeros de Régis familia, qui apud eosdem copiose hos- townsmen,
pitati fuerant, fictis insimulationibus credere compulerunt in refer-
Abbatem fore hypocritam, et, per speciem sanctitatis quam foris ence to the
monstrabat, plerosque dominorum regnique magnatum delu- Abbot.
dendo decipere; unde contigit, ut, eorum fultus patrociniis,
tyrannides impune exercere, et injuste subjectos opprimere,
non timeret. Asserebant insuper eundem Abbatem burgen-
sium Sancti Albani jura et libertates avitas nequiter per falsa
commenta surripuisse, et eosdem, liberos homines, tanta op-
pressionem contrivisse, ut nemini liceret in domo sua molam

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 | ² Urgebat in orig.; by inadvertence.
E. ix.; omitted in the printed texts.

A.D. 1381. manulem erigere, sed, more nativorum, cuncti compellerentur molere ad ipsius Abbatis molendina. Dicebant etiam eum ^{MS. Bibl. Reg 13 E. ix.} infinitam auri quantitatem Regi dedisse, ut adveniens, secundum quod accidit, concives eos suspendi juberet. Persuadebant præterea muneribus, ubi verba defuerunt, ut quoquo pacto regales inducerent ad male loquendum de Abbate, si saltem mala irrogare actualiter non valerent. Suadebant et mulieres eorum quod viri non valebant; quæ satis communes fuerunt eisdem, tempore hospitalitatis eorum. Sicque factum est, ut tot excrescerent maliloqui, quod pene cunctos amicos Monasterii conturbarent, licet proclamaretur publice viros suspendendos qui Abbatem accusare falso præsumerent, et feminas concremandas. Et hæc quidem erat retributio villanorum, quam retribuerunt Abbati; qui reddere mala pro bonis festinabant, et odium pro dilectione sua, ac pro eo ²ut eundem diligerent detrahebant sibi.

Measures taken by the King and his Council, in behalf of the Abbot.

Cum Dominus Rex jam fuisset octo dies apud Sanctum Albanum, intelligens et prænoscentis ejus Consilium, quod tunc aderat, nativorum et servorum Monasterii corda non recta futura cum suis dominis, id est, cum Abbate et Conventu, in posterum, nisi cautius ageretur cum eisdem, jussu Regis remedium apponere statuerunt hujusmodi malis futuris, Magno Regis Sigillo firmatum. Nam Regis Cancellaria tunc tenebatur in Domo Capitulari, unde facilius consequi potuit idem Abbas quæ volebat.—

Commissio ad inquirendum, ut omnes tenentes Sancti Albani reddant servitia consueta Abbati prædicto.

Commission for enquiry as to services due from the tenants to the Abbot; and injunction that the same shall be only performed.

“ Ricardus, Dei gratia, Rex Angliæ et Franciæ, et Dominus
 “ Hiberniæ, dilectis sibi Johanni Lodewyk, Johanni West
 “ Wycombe, Johanni Kentyng, Ricardo Perers, Waltero Graun-
 “ ford, Ricardo Gyffard, Thomæ Eydon, et Willelmo Eccles-
 “ hale, salutem. Mandamus vobis, et cuilibet vestrum, firmi-
 “ ter injungentes, quod statim visis præsentibus, quacunque
 “ excusatione cessante, in singulis villis et locis in Comi-
 “ tatibus Hertfordiæ et Bokynghamiæ, tam infra libertates
 “ quam extra, ubi expediens fore videritis et necesse, ex parte
 “ nostra faciatis publice proclamari, quod omnes et singuli
 “ tenentes dilecti nobis in Christo Abbatis de Sancto Albano,
 “ tam liberi quam nativi, opera, consuetudines, et servitia, quæ
 “ ipsi prædicto Abbati facere debent, et ab antiquo, ante tur-

¹ infinitam in orig.; by inad- | ² quod eundem in the printed texts.
 vertence.

MS. Bibl. "bationem in diversis Comitatibus regni nostri Angliæ jam A.D. 1381.
 Reg. 13 "noviter exortam, facere consueverunt, absque contraditione,
 E. ix. "murmure, resistentia, seu difficultate aliquali, faciant, prout
 "antea facere solebant. Et ulterius, ex parte nostra districte
 "inhibeatis, quod iidem tenentes aut nativi, seu alii qui-
 "cunque, opera, consuetudines, aut servitia sua prædicta,
 "istis turbationum temporibus magis solito non retrahant;
 "sed nec ea prædicto Abbati facere ullo colore retardent, nec
 "aliqua libertates sive privilegia exigant, vendicent, sive cla-
 "ment, quam ante præsentem turbationem habuerunt, sub
 "fide et ligéantia quibus nobis tenentur, et sub forisfactura
 "omnium quæ nobis forisfacere poterunt in futurum. Et
 "omnes illos, quos, post proclamationem et inhibitionem præ-
 "dictas, contrarios inveneritis seu rebelles, arestetis et capiatitis,
 "et ipsos in prisonis nostris mancipetis, in eisdem moraturos,
 "quousque de eorum punitione aliter duxerimus demandan-
 "dum; et hoc, sicut nos et honorem nostrum, ac salvationem
 "jurium regni nostri, diligitis, nullatenus omitatis. Teste
 "meipso, apud villam de Sancto Albano, quinto-decimo die
 "Julii, anno regni nostri quinto."

Homines de Comitatu Hertfordiæ præstant fidelitatem Regi.

In die Sanctæ Margaretæ Virginis, post refectionem, Domi-
 nus Rex, transiturus ad castellum de Berkhamstede, in Magna
 Curia Abbathiæ apud Sanctum Albanum fidelitatem suscepit
 de hominibus Comitatus Hertfordiæ, qui summoniti fuerant ut
 ibi comparerent coram eo; cuncti videlicet qui erant inter
 quintum-decimum et sexagesimum ætatis annum. Qui omnes
 simul, data fide, jurarunt se de cætero fideles domino suo Regi
 futuros, et nunquam iterum contra pacem surrecturos, sed
 citius morituros quam regni turbatoribus parituros; et eosdem
 regni turbatores pro viribus comprehensuros, et carceribus
 adducturos, opera et servitia consueta facturos fideliter. Et
 si qui inter eos essent qui ductores, concitatores, barbarum
 fuerant, continuo captos Regi monstraturos. Post quod jura-
 mentum dimissi sunt in sua, Rege ad Berkhamstede properante;
 ubi cum aliquandiu moratus fuisset, transivit venandi gratia
 ad villam de ³Esthamstede, quo in loco relatum est sibi,

The men of
 the County
 of Hertford
 do fealty to
 the King,
 who then
 leaves
 Saint
 Alban's.

¹ *ipso* in orig. and Bibl. Reg. 13.E. ix.; corrected from the printed texts.

² *jurii* in orig.; *juris* in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ Originally written *Berkhamstede* in orig. (from Bibl. Reg. 13 E. ix.), but corrected to *Esthamstede* in a later hand: *Esthamstede* in the printed texts.

A.D. 1381. ¹ suspensos apud Sanctum Albanum fuisse depositos, et a furcis MS. Bibl.
 The bodies longius fuisse remotos. Dominus autem multum miratus super Reg. 13
 of those tanta audacia, et commotus immodice propter contumeliam in E. ix.
 executed are hac parte sibimet irrogatam, illico breve suum misit ballivis
 privily re- moved from villæ de Sancto Albano, in hæc verba:—
 the gibbets.

*Corpora Proditorum, jussu regio, ferreis catenis ad
 furcas suspensa sunt.*

Order by
 the King,
 that the
 bodies
 shall be
 replaced.

“ Ricardus, Dei gratia, Rex Angliæ et Franciæ, et Domi-
 nus Hiberniæ, ballivis villæ de Sancto Albano salutem.
 “ Quia certitudinaliter informati sumus quod diversi malefac-
 “ tores, timore nostræ regiæ majestati abjecto, corpora diver-
 “ sorum proditorum et felonum apud villam prædictam, qui,
 “ pro eorum maleficiis, in præsentī perturbatione contra nos
 “ et ligeantiam suam factis, ut suspenderentur, et penderent,
 “ quamdiu possent durare, adjudicati fuissent, prædictis pro-
 “ ditoribus et felonibus juxta judicium prædictum suspensis,
 “ a furcis ubi pendebant ceperunt et asportaverunt, in nostrī
 “ vituperium et contemptum, ac contra judicium supradictum;
 “ unde quamplurimum commovemur, nec immerito contur-
 “ bamur.—Vobis igitur, in fide et ligeantia quibus nobis
 “ tenemini, præcipimus, firmiter injungentes, quod statim
 “ visis præsentibus, catenas ferreas fieri, et corpora prædic-
 “ torum suspensorum, ubicunque inventa fuerint, ad furcas
 “ prædictas reduci, et ea cum eisdem catenis resuspendi,
 “ faciatis ibidem, quamdiu durare poterunt; pensura, juxta
 “ formam judicii supradicti. Et hoc, sub forisfactura omnium
 “ quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis. Teste
 “ meipso, apud Esthamstede, tertio die Augusti, anno regni
 “ nostri quinto.”²

*Villani, regio mandato coacti, cives suos resuspen-
 dunt.*

The
 townsmen
 of Saint
 Alban's are
 compelled,
 with their
 own hands,
 to replace
 the bodies.

Hoc mandatum villanos de Sancto Albano, jamdudum pro
 libertate tumultuantes, turpis et abominabilis servitutis serves
 effecit, dum, non habentes qui hujusmodi obsequium pro
 eisdem vellet agere, compulsi sunt propriis manibus suos
 concives resuspendere catenis ferreis; quorum jam corpora,
 tabe fluentia, scatentia vermibus, ³putrida et foetentia, odorem

¹ *suspensus* in orig. ; *suspensos* in
 the printed texts.

² The words “ *Per ipsum Regem* ”

are added in Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *putida* in the printed texts.

MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. ipsis teterrimum refundebant. Et quidem merito hoc erat A.D. 1381. foedum officium virorum usurpantium minus juste nomen civium, ut apte vocarentur, et essent, suspensores hominum, ipso facto incurrentes opprobrium ¹[quod non delebitur, opprobrium] sempiternum. Et qui veritatem reticere et pejorare maluerant, quam sibi similes proditores prodere, non temere ipsos eisdem suspendere sunt coacti. Consecuti quoque sunt canes eorum quod domini non merebantur; dum per dominos, detractis catenis quibus ligati fuerant, libertati donati sunt, ipsis catenis ²cedentibus in usus suspendendorum hominum, et ³magistris eorundem canium ⁴suspendium, ut praeferretur, ministrantibus, ac per hoc, ut dicitur, in turpissima morantibus servitate. Quia videlicet par erat, ut perjuri et Deo odibiles detractatores canibus, Dei iudicio, monstrarentur peiores, dum, canibus eorum dimissis liberis, ipsi necerentur tam execrandae servitutis obsequiis. Et hæc quidem apud Sanctum Albanum gesta sunt, circa festum Inventionis ejusdem Martyris; quem probati sunt peccabiliter offendisse, et in multiplices miseras corruisse.

Treugæ biennales inter Anglos et Scotos.

Dux Lancastriæ Johannes, quia parum ante prædictæ tumultuationis tempus, pro Die Marchiæ, prout moris est, tenenda inter Anglos et Scotos annis singulis, in partes concesserat Boreales, cum audisset de dominatione servili, et quid rustici nebulones, tempore quod⁴ datum eis fuerat prævalere, vel in dominos vel æquales illis perpetraverant, consternatus est valde; et præcavens in futurum, utile judicavit sub festinatione pacem facere cum gente Scotorum, ne si pervenissent rumores tam flebiles ad aures eorum, non solum illis afferrent insperatum gaudium, verum ⁵sed audaciam inculcarent, refutatis pacis conditionibus, in nostram regionem hostiliter irruendi.

Et factum est, Deo volente, ut firmarentur treugæ ad instantiam Ducis prædicti, antequam notitia facti daretur Scotis; concessis prius eisdem certis terrarum spatiis, quibus per plures annos non fuerant ante gavisī. Sed nimietatem hujus

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. : omitted in the printed texts.

² cedentibus in orig. Bibl. Reg. 13 E. ix., and the printed texts.

³ magistros in the printed texts.

⁴ suspendendum in the printed texts.

⁵ etiam audaciam in the printed texts.

A.D. 1381. concessionis excusat nimietas supradictæ turbationis, quæ MS. Bibl. quemlibet etiam constantissimum turbasse et terruisse merito Reg. 13 potuisset. Scoti vero, cum juramento firmassent biennales E. ix. treugas se fideliter servaturos, et earum formam, in chartas redactam, sub chirographorum signis munissent, audierunt a suis exploratoribus de turbatione præfata, qualiter vel Regi dominabantur et Turrim Londoniarum occupaverant, vel Cancellarium seu Thesaurarium regni decollaverant, et cætera per ordinem quæ facta sunt hiis diebus.

The Scots
repent of
the treaty,
but offer
to give
assistance
to the
Duke.

Tunc primum dolere cœperunt, se tam cito condescendisse pacis conditionibus; quia miscuisse se desiderabant tantis turbationibus, et terram replese cædibus et rapinis. Tamen, quia turpe videbatur eisdem tam cito notari perjurio, Ducem confortare cœperunt, et ei suadere, ¹ut acceptis viginti millibus bellatorum de gente Scotorum, quos ei concederent animo liberali, ad Angliam properaret, vindicaturus, eorum ope et auxilio, communes dominorum injurias, et emendas accepturus de damnis et dehonestationibus illatis irreverenter personæ suæ. Sed renuit plane Dux promissa, dicens, proculdubio si id attentarent, futurum quod bellum contra eos paratum reperirent satis asperum, antequam ad Eboracum pervenirent, etiamsi cum eis contraherent potestatem gentis Scotorum. Noscere se dixit multitudinem, multitudinē quoque, necnon audaciam, Anglicorum, qui nihil minus quam bellum timebant; quibus asseveravit Scotos in brevi fore ludibrio, etsi in duplo major numerus eorum esset. Tamen, quia dubiam cernebat fidem multorum quos fideles sibi reperisse putaverat, puta Comitis Northumbrorum, aliorum quoque militum qui in illis partibus habebant custodias castellorum, insuper et suorum militum commensalium, necnon totius pene suæ familiæ, quippe a facie formidinis prædictæ tumultuationis contabuerant, in tantum ut vix pauci cum eo starent,—audierant nempe Regem, timore ductum, corpus domini sui, Ducis, donasse communibus id petentibus,—rogavit Scotos Dux, ut si eum diligerent, ut dicebant, concederent ei salvum conductum in terras eorum, et facultatem morandi, quamdiu sibi placeret, inter illos, necnon emittendi in Angliam quoscunque de suis vellet, et eos vel alios admittendi, qui ad eum ex Anglia pacifice venire vellent, ac etiam potestatem, quandocunque sibi met hoc placeret, sine impediment

He asks
leave to
retire into
Scotland.

And
obtains it.

ad Angliam remeandi. Scoti vero cuncta petita liberaliter

¹ tot in orig., by inadvertence; probably from its slight indistinctness in Bibl. Reg. 13 E. ix.: ut in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

concesserunt, et eum venientem honorifice susceperunt, et A.D. 1381, longo tempore. *confoverunt.*

*Discordia inter Ducem Lancastriæ et Comitem North
umbrorum.*

Talibus occasionibus orta est discordia gravis inter Ducem et Comitem Northumbrorum, quæ, ¹[ut] exposit dicitur, totam Angliam deterrebat. Comes etenim, audiens tam horrenda mirabilia, ²aperte Duci parere vel timebat, vel, ut quidam asserunt, contemnebat. Cujus exemplum provinciales secuti, Duci non parvum timorem imprimebant. Quod factum postea non solum Comitis inobedientiæ, sed in- gratitudini, Dux ascripsit. Et quoniam scriptum est—³Vexatio tantum dabit intellectum auditui, tunc primò Dux ipse, conversus ad religionem, cepit accusare vitam suam pristinam, non solum privatis sed publicis confessionibus: tunc suis peccatis ascribere causas malorum quæ contigerant; tunc sibi imputare mortes, non solum nobilium, sed reliquorum, qui illo tempore manu impia strati sunt; tunc illius Katerinæ Swynford consortium abhorreere, vel potius abjurare: et fletibus ac singultu facere videbatur poenitentiae dignos fructus; quibus commentis, ut creditur, iram Domini complacuit.

Igitur ⁴regioni ⁵data pace, et oppressis vel occultatis malefactoribus, cepit Dux de reditu cogitare. Tamen ante regressum suum, ut se Regi regnoque monstraret humiliter, atum usquequaque, præmisit qui nunciarent Regi ejus fugam, et fugæ causas, quam maluit ipsemet "migrationem" in Scotiam nominare. Nunciarent etiam, si placeret res, et id opus expeteret, se velle reverti, cum ingenti Scotorum multitudine, ad comprimendos rebelles, vel, si hoc displiceret, cum propria familia quam recollegerat, et illucescente pace, de latebris ad eundem emergerat, quæ satis fortis erat ad obviandum cunctis rusticis regionis. Quod si nec sic placeret adventus ejus, vel si multitudo ⁶venientium cum eodem ⁷eum Regi sive Regis Consilio suspectum redderet, deter-

¹ Omitted in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; supplied from the printed texts.

² *a parte* in the printed texts.

³ *Isaiah* xxviii. 19.

⁴ *regione pacificata* in the printed texts.

⁵ *dato* in orig.; *data* (somewhat

indistinct) in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁶ *venientium* in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁷ *eum* is repeated before *multitudo* in orig. and the printed texts; erroneously.

A.D. 1381. minaret Rex, cum Consilio assistente, personas quas, vel quot, MS. Bibl. placeret eisdem; et ipse, dimissis reliquis, paratus erat ad Regem venire, etiamsi contingeret determinari solum tres Reg. 13 E. ix. personas, militem, armigerum, et valettum. Si vero nec ista Regi placerent, et ipse ita invisus esset vel proceribus vel communibus regionis, ut putarent per eum vel regnum turbandum vel pacem minuendam, paratus erat, si Dominus Rex id dictaret, regno discedere, velut exul; Angliam denuo non visurus, dummodo pacem consequeretur Rex, et regnum ejus. Rex autem et proceres, compatiētes afflicto, renunciārent sibi, ut, dimissa gente Scotorum, confidenter rediret cum tota familia propria; quæ si numero non præstaret, assumeret de unaquaque villa per quam transiturus erat, certum numerum ad conducendum eum usque ad villam aliam pro tutela, donec veniret ad Regem. Et factum est ita, Rege præbente sibi commissionem; veniensque ad dominum suum, Regem, honorifice susceptus est.

The King
assents to
his pro-
posal, and
he returns.

The Duke
and the Earl
of North-
umberland
are sum-
moned
before the
Council.

The Earl is
arrested,
but soon
released.

Post paucos dies deposuit querimoniam contra Comitem Northumbrorum, quod non solum inobediens, sed infidelis et ingratus, extitisset ei, ²prout præmittitur,urbationis generalis tempestate. Ob quam causam vocatus est Comes ad Berkhamstede, ubi congregati fuerunt, ad interessendum Consilio, pene cuncti Comites totius regni: ubi cum Dux plura dixisset contra eum, Comes impatiens, (more gentis suæ), contra prohibitionem regiam, in verba contumeliosa est resolutus; cum tamen Dux, tacere jussus, ad primam jubentis vocem satis humiliter tacuisset. Cujus inobedientiæ occasione, Comes tanquam reus læsæ majestatis regiæ protinus arestat; sed fidejubentibus pro se Comitibus Warwici et Sowthfolchiæ, quod veniret ad proximum Parliamentum, et suam præsentiam exhiberet, dimissus est, et Consilium resolutum.

Parliamentum Londoni.

Parliament
at London:
attendance
of the Duke
and Earl
with great
numbers of
their
retainers.

Circa festum Omnium Sanctorum, convenerunt ad Parliamentum Londonias Barones regnique communitas; ad quod Dux cum tanta copia convenit armatorum, ut facile dinumerari non posset. Contraxit et Comes de partibus Borealibus non inferiorem numerum, et Londonias usque pervenit. Sed Dux,

¹ Apparently written *uno* in orig.; omitted in the printed texts: an abbreviated form of *numero* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *prout ut præmittitur* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

MS. Bibl. suspectam putans fidem Londoniensium, propter inveteratum A.D. 1381.
 Reg. 13 odium, non aestimavit tutum¹ Londoniis hospitari. Comes vero The Earl
 E ix. ad Civitatem fiducialiter cum suis accessit; qui protinus a receives
 civibus acceptus est cum favore, illis obviam in equis procedentibus, illis² exennia opipara præmittentibus, hospitia³ suæ great
 genti præbentibus, et pasturas, quas in circuitu Civitatis pos- favour at
 sidebant, armentis quæ secum duxerat, pro tanta familia the hands
 copiosa nimis, commodantibus, et eidem, si oporteret, promit- of the
 tentibus fidele juvamen. Erat igitur Comes tunc multum Londoners.
 auctus et numero et favore Londoniensium, et jam multo for-
 tior partibus Ducis pars ejus existere videbatur.

Erat interea cernere miserandum spectaculum, regnum, quod Dangerous
 olim pacis tranquillitate præ cunctis regnis gavisum fuerat, results
 undique, versa vice,urbationis fluctibus agitari, hinc seditione arising
 communium, illinc diversis factionibus optimatum. Revera viri from this
⁴diversæ partis Ducis et Comitibus armati, contra regni consue- rivalry.
 tudinem, ad Westmonasterium diebus aliquot convenere, inu-
 sitatum de semetipsis incolis præbentes spectaculum, sed
 sapientioribus non modicum tali facto inculcantes metum. Ex-
 spectabatur tot diebus a pacis perturbatoribus, ut ignis conceptus
 arderet in publicum, et furor dominorum procerum libere
 prodiret ad actum. Nutans commune vulgus non curabat
 quem illorum magnatum sequeretur ad pugnam, dum tali
 occasione, sicut priusurbationis tempore, irrefrenatas dis-
 cursandi possidere posset habenas, et materiam vindicandi
 suorum complicitum proditorum decollationes, tractiones, et
 suspensiones, factas per Regem et fideles regni. Totus clerus
 autem, pluresque de populo, quorum Deus corda tetigerat,
 interim constituti erant in timore magno et expectatione,
 propter mala quæ superventura erant universo orbi Britanniae,
 occasione dissensionis eorundem, si effutire pararent odium
 præconceptum: unde fiebant in clero orationes publicæ et pri-
 vatæ, ut Deus, cujus natura est bonitas, inter illos spirare
 concederet auram pacis. Tandem, cum diu Parliamentum The King
 protelatum fuisset inaniter, propter dissensionem supradictum, takes the
 intercurrentibus regni proceribus, cepit Rex querelâs eorum matter in
 in manus suas, ne, propter Dominorum discordiam, cuncta hand.
 regni negotia non solum paterentur impedimentum, sed et ir-
 recuperabile detrimentum. Sicque soluta sunt a metu corda
 fidelium, Domino miserante,

¹ *Londonias* in the printed texts.² *xenia* in the printed texts.³ *sua præbentibus* in the printed texts.⁴ *diversi* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

Dissolvitur Parliamentum. Soror Regis Boemiæ honorifice suscipitur.

A.D. 1381. Processum est perinde ad tractandum de regni Regisque MS. Bibl.
Arrival at negotiis in Parlamento præsentis; sed immoratum est inaniter Reg. 13
Calais, in eodem diu, nec ad aliquem effectum quicquam productum, E. ix.
of the
intended
Queen,
sister of the
King of
Bohemia.

quamvis non sine magnis fuisset ibidem sumptibus demoratum.
Et cum jam effectus aliquis successisse putaretur, supervenire
nova de adventu novæ Reginæ Calesiam, sororis videlicet
Regis Boemiæ, Wynceslai, filii quondam Regis Boemiæ et
Imperatoris, qui et ipse expectavit in Imperatorem coronari,
et se Imperatorem ubique litteraliter nominavit. Hanc igitur

King
Richard
refuses the
daughter
of the Duke
of Milan.

magno pretio, multisque¹ coemptam laboribus, habendam
Rex præelegerat, quanquam cum inestimabili auri summa
oblata fuisset ei filia Domini Mediolanensis Barnabonis.
Audito igitur, ut retulimus, de adventu Reginæ futuræ,
solvitur Parliamentum, reincipiendum post regales nuptias et
Natale Dominicum. Et insuper laborat unusquisque pro

Dissolution
of Parlia-
ment, and
prepara-
tions for the
marriage.

viribus tantas nuptias honorare muneribus, insuper et obsequiis
favore dignis. Missum est ergo in obviam tantæ virgini, et
conducitur cum omni gloria mundi ad portum usque Doveriæ,
comitantibus eam multis nobilibus, tam suæ patriæ quam
istius terræ.

Marvellous occurrence on the landing of the Princess at Dover.

Accidit illo die mirabile cunctis auspiciis, juxta multorum
opinionem, favorem Dei, felicia fata terræ affutura præ-
monstrans. Nam cum pedem terræ intulisset e navi, et
salvo cunctis egressis; navigio reliquo, secuta est e vestigio
tanta maris commotio, quanta diu ante visa non fuerat; et
ipsas naves in portu constitutas adeo agitavit, ut dissiparentur
subito et colliderentur, navi prius, in qua Regina consederat,
dissoluta, et in multas partes horribiliter comminuta.

Varying
opinions
concerning
it.

Quidam vero aliter interpretati sunt supradicta, putantes
esse futurum, ut regnum turbaretur per eam, vel regioni in-
commodum aliquod eveniret. Sed istius dubiæ perplexitatis
obscuritatem gesta sequentia declarabunt.

*Dux Britannia, comminatus a Britonibus, dimittit
Anglos.*

A.D. 1382. Anno Dominicæ Incarnationis millesimo trecentesimo octo-
gesimo secundo, qui est annus regni Ricardi Regis, a Con-
quæstu Secundi, quintus,—circa præsens tempus Britones in
Armorica Britannia, indignati quod Anglici in tanto con-

¹ *peremptam* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

stituti essent honore penes dominum suum, Ducem Britanniae, A.D. 1382. versi in seditionem, convenerunt adversus dominum eorumdem; imperiose mandarunt, ut, dimissis a suo famulatu, cunctis The Anglicis, tantummodo gauderet ipsorum obsequiis, scilicet Bretons demand of Britonum; vel mortem inferrent eisdem, insuper et ab ejus their Duke the obsequiis cuncti Britones ¹desciverent. Igitur Dux, in arcto dismissal of constitutus, convocatis de familia sua Anglicis, enarrat dolenter the English instans periculum, et, licet ²invitus, a sua terra quantocius in his audita Angli, cum omni festinatione parant indemnes absce- service. dere, ne fortassis eis queant deteriora contingere incolarum malitia dictae terrae.

Audiens Anglorum recessum repentinum Dominus de De Clisson et causam diligenter inquirens et agnoscens, nam interferences et ipse reconciliatus erat Duci, vehementer irascitur contra on behalf auctores recessus Anglorum, et, convocatis tam militibus English. quam armigeris, caeteris quoque quos novit in hac causa peccasse, quaerit cujusmodi auctoritate id efficere praesumpserunt, ut a Duce, suo domino, removerent viros domino suo fidelissimos, et qui ultra nationes alias suis dominis decenter obsequi et placere sciverunt, et eis reverentiam omnem impendere ³[et] commodum providere. "Nullus," inquit, "vestrum tanto honore dominum suum colere, affectu tanto diligere, tantae humanitatis obsecundatione venerari, novit, ut Anglici, quos invidia pleni, in vituperium domini vestri, atque dedecus, abjecistis. Quapropter redire sinatis ad domini vestri solatium, quos, ad ejus tedium, amovistis, et eidem eos pacifice deservire permittite; aut, Deum testor, superbissimos e vobis faciemus suspendio ⁴strangulari." Quibus dictis, mittit qui revocarent familiam ejectam, praehabitis officiis iterum gavisuram; sed frustra, quia jam plures Most of the English take their departure, but some few of them are recalled. ad Angliam transfretaverant, et relictis fuerunt pauci admodum, qui, deficiente navigio sive vento, post socios remanserunt: quos revocatos iterum restituit Curiae domini sui Ducis.

Regales Nuptiae.

Post festum Epiphaniae convenit Londonias universa regni nobilitas, ad interessendum regalibus nuptiis, et obsequium

¹ *disciverent* in orig.

² *invitis* in the printed texts.

³ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.; omitted in the printed texts.

⁴ *stragulari* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

A.D. 1382. deferendum juxta consuetudinem a quolibet antiquitus usita- MS. Bibl.
 Celebration of the royal nuptials; and Coronation of the Queen. tam. Benedicatur apud Westmonasteriam Imperialis puella in Reg. 13
 sponsatam regiam; a Domino Cantuariensi Archiepiscopo in E. ix.
 Reginam cum gloria et honore coronatur.
 Hastiludia quoque fiunt pro magnificentia tantæ celebritatis,
 per dies aliquot; in quibus et Angli et virtutem suam, et
 patriotæ Reginæ suam probitatem, publice demonstrarent. In
 quibus, non sine damno personarum utriusque partis, laus est
 acquisita, et rei commendatio militaris.

Parliamentum nuper solutum incipitur.

Parliament resumes its sittings. Explotis nuptiarum solemnibus, incipitur Parliamentum, quod
 ommissum prædiximus propter causas præmissas; in quo plures
 articuli sunt propositi et decreti, videlicet, de extraneis admit-
 tendis ad vendendum personaliter, sine impedimento mercato-
 rum Angliæ, libere sua mercimonia: de abrogatione pelluræ et
 apparatus argenti in zonis etc., a communibus status inferioris:
 de pretio ¹vinis apposito, videlicet ²quod dolium non ³excederet
 sex marcas. Multa sunt et alia, quæ statuta sunt ibidem.
 The King changes or abrogates the decrees of Parliament. Sed quid juvant Statuta Parliamentorum, cum penitus exposit
 nullum sortiantur effectum? Rex nempe, cum Privato Consilio,
 cuncta vel mutare vel delere solebat, quæ in Parliamentis
 antehabitis tota regni non solum communitas, sed et ipsa
 nobilitas, statuebat.

Statute to empower the summary arrest of insurgents. Editum est et ibi Statutum contra communitatem in posterum
 insurgentem, ut, non expectato alieno suffragio, videlicet brevi
 regio, fideles regni, ubicunque viderent rusticos vel com-
 munes ⁴accitare suspecta consiliabula, senos aut septenos, eos
 capere foret eis licitum, et in custodia detinere.

Comes Suthfolciæ obiit morte repentina.

Sudden death of William Ufforde, Earl of Suffolk. Comes Sowthfolciæ, Willelmus Ufforde, in isto præsent
 Parlamento, dum a militibus Comitatum fuisset electus
 ad pronunciandum ex parte illorum negotia reipublicæ,
 die et hora quibus executus fuisset susceptum negotium,
 cum gradus ascendere incepisset ducentes ad cameram
 in qua regni nobilitas tota concesserat, repente corruit,
 et inter suorum manus illico spiritum exhalavit; quam-
 vis jocundus et nihil mali sentiens Aulam Westmonasterii

¹ vini sic apposito in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² quod omitted in the printed texts.

³ excedere in the printed texts.

⁴ excitare in the printed texts.

MS. Bibl. parum ante, et velut immediate, subintrasset. De cujus morte A.D. 1382.
 Reg. 13 subitanea non parum consternati sunt, non tantum cuncti regni Conster-
 E. ix. proceres, sed et omnes mediocres et pauperes, quia cunctis se nation
 in omni vita amabilem exhibuerat. Post cujus mortem, finis caused
 est impositus Parlamento; postquam mercatores Angliæ con- thereby.
 cessissent Regi pro subsidio consuetudines lanarum iterum,
 quas "*maltot*" vulgares appellant, per quadriennium exposit
 sequens. Ordinatus est etiam in hoc Parlamento, petentibus Richard
 hoc magnatibus et communibus, Ricardus Scrop, miles, Can- Scrop
 cellarius, utpote vir qui spectabili scientia et inflexibili justitia appointed
 non haberet ex sua fortuna parem in regno. Ad officium vero Chancellor,
 Thesaurarii Dominus Hugo Segrave, miles, subrogatur. and Hugh
 Treasurer.

Per idem tempus Comes Marchiæ, Dominus Edmundus de Death of
 Mortuo Mari, in Hibernia concessit in fata, postquam illam the Earl of
 terram totam pene perduxisset ad pacem, et nobilissime et March.
 sapientissime gubernasset.

Circa dies istos, Magister Willelmus Courtenay, Episcopus Ecclesias-
 Londoniensis, transfertur ad Archiepiscopatum Cantuariensem, tical pre-
 et Magister Robertus Braybrok effectus est Londoniensis. ferments.

Carolus coronatur a Papa in Regem Neapolis.

Circa tempus illud, Karolus de Pace, de quo superius pauca Charles of
 præstrinximus, post coronatus est a Domino Papa in Regem Durazzo
 Terræ Laboris, ¹[id est], Neapolis, ²intravit in manu forti, takes
 possessurus terram illam, et, nemine resistente, pervenit in possession
 pace Neapolim, civitatem metropolitanam regni, ubi cum of the
 honore decenti a civibus est susceptus; et, ut successus throne of
 corresponderent ei juxta Domini Papæ vaticinium, dicentis in Naples.
 quodam Sermone habito ad populum ejusdem Karoli Pacis;—
 "Est tibi, fili carissime, non ³abs re cognomen ⁴indictum,
 "quoniam proficisceris in pace, et pax erit tibi in ingressu tuo,
 "pax in progressu, et pacis successione gaudebis,"—in terra
 illa redditæ sunt ei pacifice, sine cujusquam belli tumultu vel
 dispendio, urbes Gaietana, Capua, Beneventum, Aversana, et
 plures aliæ, quarum nomina non tenemus. Et illa meretrix Queen
 magnæ quæ sedit super aquas multas, et vocabatur "Regina Joanna
 "Neapolis," a facie formidinis Karoli et ejus exercitus, takes to
 fugit in castellum urbis ejusdem, quod vocatur "Castrum flight.
 "Novum;" quam mox Karolus obsidere curavit, et protelavit
 obsidionem quadraginta et duobus diebus. Igitur quadra-

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E.
 ix. : omitted in the printed texts.

² *quam intravit* in the printed texts.

³ *ab* in orig ; *abs* in the printed texts.

⁴ *indictum* in the printed texts.

- A.D. 1382. gesimo ¹[secundo] die obsidionis præfatæ, insultum fecit asper- MS. Bibl.
 rimum ad castellum. Et cum maxime desudaret ipse, et suus Reg. 13
 exercitus, ad perturbandum castellanos, et castellum violenter E. ix.
 occupandum, repente supervenit, a tergo Karoli et ipsius
 exercitus intromissus in urbem, mediante prodicione, Dominus
 Otto de Brouneswiche, maritus prædictæ Reginæ, cum Marco
 de Monte Ferrando et armatorum copiosa turba, ad irruendum
 in Karolum, et succurrendum Reginæ.
 Erat tunc in exercitu Karoli quidam miles, dictus "Jomi-
 tus," qui et ipse princeps erat exercitus, vir utique et in
 bellis providus et manu promptus. Hic repente sentiens
 dolum proditorum et periculum quod imminebat, partem
 exercitus locat ad muros, quæ castellanos prohiberet ab irrup-
 tionibus, dum manus conscreret pars exercitus altera cum
 Ottone; cui mox obvium est cum audacia a Karolo et Jomito,
 et pugnatum est atrocissime, donec hostilis exercitus dissi-
 patus et victus est, plurimis occisis et multis captis. In qua
 pugna peremptus est Marcus de Monte Ferrando, et Otto de
 Brouneswiche letaliter vulneratus et captus. Quem confes-
 tim Reginæ monstrantes, minabantur in machina positum
 projecturos ad illam in castellum, nisi mox reddere vellet
 illud. Sed tamen, nocte superveniente, non fecerunt ita.
 Igitur Regina, nocte illa tractatum cum suis faciens, in cras-
 tino se reddidit, et castellum, in quo repositæ sunt divitiæ
 infinitæ. Capta autem in custodia servabatur, donec Karolus,
 cum Domini Papæ consilio, deliberaret quid agendum esset
 de persona sua. Captus est in eodem castello, cum Regina,
 Comes Cancellarius, cum Comite Camberlano et multis aliis,
 quos longum foret per singulos nominare. Hoc modo parata est
 pax Karolo de Pace, et paratum est regnum in conspectu ejus.
²Ferunt quidam, quod Regina, post captionem suam, me-
 diantibus utriusque partis amicis, Papa sic volente et Karolo
 permittente, ingressa sit religionem monialium quæ de Ordine
 Sancti Francisci sunt, et "Minorissæ" vocantur; quæ si con-
 secutura sit de tanta perfectione meritum, novit Deus, cui
 omne cor patet.
- Otho of
Bruns-
wick, and
others,
hasten to
her rescue.
- They are
defeated.
- Joanna
is taken
prisoner.
- Report that
Joanna
had become
a nun.

Propositiones Septem Magistri Johannis Wicliff.

Adversarius fidei Christianæ, hæresiarcha recordationis
 execrabilis, Johannes Wiclif, sollicitus pervertere tam majores
 quam minores regionis incolas suis nequam adinventionibus,

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. reality, Joanna was put to death, in
 ix.; omitted in the printed texts. 1382.

² *Fuerunt* in Camden's text. In

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

suas damnabiles opiniones, modo per se, modo per sequaces A.D. 1382. suos, modo scriptis, modo prædicationibus, per totum tempus illud dilatare contendit. Et quia minus satisfaciebat ejus affectui, prædicationibus in vulgari plebe inexecrabili-
ter de-
clamatis, scribit ad dominos et magnates, qui, circa festum Wyelif
Sancti Johannis ante Portam Latinam, Londonias ad Parlia-
mentum coadunati fuerant, machinationes novas, quibus et
illos allicere possit, et in errorem trahere, sub hiis verbis. Propositions to the
Lords of
England.
Modum ponemus præmissum, ut in ejus sedula scribitur.
Erat nempe ista præscriptio:—

*“Magistri Johannis Wiclif Septem Interpretationes, ad
tutelam regni Angliæ per ejus proceres exequenda:—*

1. “Quod Rex aut regnum nulli sedi vel prælato obediat, The Seven
“nisi de quanto ex fide Scripturæ sonat in obedientiam Jesu Proposi-
“Christo. Patet,—quia aliter ² præponeretur Christo in tions, so
“obedientia Antichristus; omnis enim obedientia quæ non fit addressed.
“Christo, fit Antichristo; quia Lucæ ³ Secundo, ‘Qui non est
“‘mecum, etc.’”
2. “Quod nec Curia Romanæ, nec Avinonica, nec alicui
“exteræ, emittatur regni pecunia, nisi doceatur hoc esse
“debitum ex Scriptura Sacra. Patet,—quia aliter foret
“rapina lupi rapacis. ‘Quia Christus ⁵ Matthæo dicit esse a
“fructibus ⁶ cognoscendam.
3. “Quod nec ⁷ Cardinalis, nec alius, habeat fructum
“ecclesiæ vel præbendæ de Angliæ, nisi vel rite resideat,
“vel occupetur legitime in causa regni a proceribus rationa-
“biliter approbata. Patet,—quia aliter non intraret per
“Christum, sed aliunde ascenderet, ut Antichristi discipulus,
“et per traditiones sæculi tanquam latro prædaretur reg-
“num in subjectis pauperibus, sine æquivalentia pecuniæ
“recompensæ.
4. “Quod Rex et regnum tenentur destruere regni prodi-
“tores, et suos a ferocibus inimicis defendere.
5. “Quod regni communitas non oneretur tallagiis insuetis,
“antequam totum patrimonium, quo clerus dotatur, deficiat.

¹ posset in the printed texts.

² proponetur in the printed texts.

³ Apparently a wrong reference,
Matt. xii. 30, being the passage
alluded to.

⁴ Quam Christus Matthæi in orig.;
quam Christi Matth. in the printed
texts: corrected from Bibl. Reg. 13

E. ix.

⁵ Matt. vii. 16, 20.

⁶ cognoscendum in the printed
texts. The passage seems to be im-
perfect.

⁷ Cardinales in orig.; corrected
from the printed texts.

- A.D. 1382, " Patet,—quia omnia ista sunt bona pauperum, caritative expo- MS. Bibl.
 " neada ad eorum ¹agentiam, vivente clero in perfectione pri- Reg. 13
 " maria paupertatis. E. ix.
 6. " Quod quocunque Episcopo vel curato dotato de Anglia
 " in contemptum Dei notorie incidente, nedum liceat Regi,
 " sed teneatur, sua temporalia confiscare. Patet,—quia aliter
 " regnum postoneret ²Christianum, Regis, domini temporalis,
 " contemptum ponderans plus quam ³Christi.
 7. " Quod Rex nullum Episcopum vel curatum mancipiet
 " suo ministerio sæculari. Patet,—tam Rex quam clerus foret
 " proditor ⁴Domini Jesu Christi."

Alice Propositiones Johannis Wicliff.

- Other Pro- " Quod Rex nullum, propter moram in excommunicatione,
 positions of " incarceret, antequam secundum legem Dei mora ista sit
 Wyelif. " docta esse illicita. Patet,—quia sæpe excommunicantur
 " multi improvide, ubi, secundum legem Dei et Ecclesiæ,
 " debeant excommunicationes perpetue tolerare: auctorizare
 " incarcerationem hominis propter hoc quod facit, ⁵ut debet,
 " foret opus dæmonii meridiani. Contraria autem istorum,
 " licet sint insensibilia non curata, tamen nimis confundunt
 " rempublicam, quia res insensibiles parvipensæ sunt maximæ
 " in vigore.

And other " Ut autem periculosius haberet auditores suos, scripsit eo
 Conclu- tempore, et publicavit, ⁷et alias Conclusiones, ab omni Ecclesiæ
 sions. anathematizandas; et sunt ⁸istæ:—

- " ⁹Substantia panis manet post consecrationem, et substantia
 " panis post consecrationem est corpus Christi.
 " Deus de potentia sua absoluta non potest facere quod in
 " Sacramento altaris essent accidentia sine subjecto.
 " ¹⁰Nulla hæresis vel falsitas in tota doctrina Magistri
 " Johannis Wicliff poterit probari.
 " Deus debet obedire diabolo.

¹ agentiam in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² Christum in the printed texts.

³ viginti in orig. and the printed texts; from ignorance of the meaning of the abbreviation in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ Domini omitted in the printed texts.

⁵ et in orig. and the printed texts;

corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁶ fore in the printed texts. The meaning of this passage is anything but obvious.

⁷ et omitted in the printed texts.

⁸ isti in orig. by inadvertence.

⁹ See the *Fasciculi Zizaniorum*, p. 203.

¹⁰ This Conclusion is omitted in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

A.D. 1382

- " Papa plus tenetur Imperatori quam e converso.
" Omnes monachi de Ordine Sancti Benedicti, nolentes labore
manuum victum adquirere, non solum ¹ non sunt apostatas
" ab Ordine Sancti Benedicti, sed, quod verius est, a discipu-
latu Christi.
" Nullus est dominus ² civilis, nullus Episcopus, nullus est
" Prælati, dum est in peccato mortali.
" Si Ordines Fratrum essent certi, et in Christo fundati,
" non quærerent confirmationem a Papa.
" Ubi leges humanæ non fundantur in Scriptura Sacra, sub-
" diti non tenentur obedire."

Emissaries
sent forth
by Wyclif
to preach
his doc-
trines.

Has delirationes execrabiles posuit idem Johannes ea vice;
sed, ad damnationis suæ cumulum, emisit viros apostatas, de
fide Catholica pessimè sentientes, ad dogmatizandum et præ-
dicandum et alias Conclusiones periculosissimas, quas audiens
quisque fidelis, merito tinnirent aures ejus. Inter quos erat
quidam vultum et habitum præferens heremitæ, veniens equi-
dem in vestimentis ovium, sed intrinsecus erat lupo rapax.
Hic, emissus per dictum Johannem, publice prædicavit Ley-
cestræ, Dominica in Ramis Palmarum, abominationes istas.—

³ Conclusiones Johannis Wicliff.

- " Prima Conclusio. Quod homines qui dimittunt audire Con-
" verbum Dei et Evangelium prædicatum, propter excommuni-
" cationes hominum, sunt excommunicati, et in die judicii tra-
" ditores Dei habebuntur; et etiam illi qui dimittunt prædicare
" propter talem excommunicationem.
2. " Excommunicatio, quæ datur ad impediendum homines
" audire verbum Dei, excommunicatio Antichristi est, et non
" Christiani.
3. " Quod nullus Prælati debet excommunicare aliquem,
" nisi prius sciat ipsum excommunicatum a Deo; et si quis
" aliter aliquem excommunicaverit, ipse excommunicatus est,
" et hæreticus.
4. " Nullus debet aliquem excommunicare, nisi ex caritate,
" et pro salute animæ suæ.

clusions of
Wyclif
promul-
gated at
Leicester.

¹ This word is evidently in-
serted erroneously; but it appears
in Bibl. Reg. 13 E. ix., and the
printed texts.

² simul in orig. and the printed
texts; corrected from Bibl. Reg. 13

E. ix.

³ In place of this, the rubric in
Bibl. Reg. 13 E. ix. is as follows:—

" Conclusiones quas publice præ-
dicavit Willelmus Swynderby Ley-
cestræ."

- A.D. 1382. 5. "Praelatus excommunicans clericum, qui appellat ad Regem et Consilium regni, eo ipso traditor Dei est, et regis, ^{MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.} [et] regni.
6. "Praelati Ecclesiae adquirunt beneficia sua, per aurum, et sic sunt simoniaci et haeretici.
7. "Contra antiquam legem est, et etiam contra novam, quod viri ecclesiastici habeant possessiones temporales.
8. "Nunquam erit bona pax et plenaria in regno isto, quousque ista temporalia auferantur a viris ecclesiasticis."—Et ideo rogabat populum, manibus extensis, ut unusquisque adjuvaret in ista materia, quantum posset.
9. "Quod viri ecclesiastici, dummodo vixerint in divitiis et voluptatibus, sicut jam vivitur, sunt inhabiles ad orandum pro populo, pro quo fine fuerunt principaliter ordinati.
10. "Si Rex haberet in manu sua temporalia ecclesiasticorum, non deberet eum tunc accipere tallagia, nec communitatem regni spoliare.
11. "Beatus Paulus adquisivit victum pro se et discipulis suis, suis manibus; et sic deberent religiosi manibus suis laborare, et non publice mendicare.
12. "Quod ²istae novae sectae, quae quasi hesterno die venerunt, asserunt vitam suam perfectiorem quam religionem Christi communem, et Apostolorum, et volunt sic facere Christum fatuum.
13. "Quod Sacramentum altaris, post consecrationem, est verus panis et verum corpus Christi; et illa rotunditas quae videtur, et albedo, et huiusmodi, sunt panis; et haec est sententia Apostoli, Doctorum antiquorum, et Sanctorum, et in ista materia Doctores novelli vel contradicunt inter se, vel non dant sufficientem huius Sacramenti descriptionem.
14. "Religiosi praedicantes, qui nolunt dicere populo et scribere veram descriptionem huius Sacramenti, et fidem fundatam in Evangelio et Sacra Scriptura, sunt excommunicati et haeretici; et si quis talibus eleemosynam suam derit, ipse est fautor illorum, et cum ipsis excommunicatus; et quod fratres verecundantur dicere fidem suam de Sacramento Altaris."

Confirmatione autem omnium dictorum suorum, dixit quod haec est fides quam debent habere ex Evangelio et dictis Apostolorum; et si quis oppositum praedictorum diceret vel praedicaret, quod nullo modo esset ei credendum.

Haec et multa alia erronea dixit publice, et praedicavit idem

¹ Supplied from. Bibl. Reg. 13 E. ix.; omitted in the printed texts.

² *si istae* in Camden's text.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

zizaniæ seminator, in detrimentum Ecclesiæ et fidei orthodoxæ. A.D. 1382. Nec suffecit huic ¹Diei malitia sua, nisi ut et apponeret iterum Further in die Sanctæ Parasceues prædicare nequitiam inauditam in pro- eodem loco, rectoribus ecclesiarum non valentibus prohibere eum, ²ob favorem popularem; qui libentissime eum audiebant, Wyclif's et se periculo malebant exponere pro eodem, antequam vel emissary prohiberetur prædicare, aut quicquam contra eum per viam (Swyn-derby) juris tentaretur. Revera loquebatur eis placentia, et quicquid at Lei- proferre noverat in derogationem prælatorum, detractionem cester, magnatum; quæ vulgus commune solet libenter audire, lingua protulit venenata, captans per singula verba sermonis sui favorem, laudem quoque vulgi; callide commentis talibus seducens et decipiens populum imprudentem.

Unde postea contigit, cum Episcopus Lincolniensis eum Manifesta- correxisset parasset, et ab eo facultatem prædicandi tulisset, tions of the saviens turba demens Episcopum adeo deterrebat, ut nihil populace in auderet agere contra eum. Ad notitiam igitur posterorum, his favour. et cognoscant quantum nostris temporibus prævaleret inimicus, et impune debacchatus fuerit, Conclusiones, vel potius "Abu- siones," quas in Die Parasceues, ubi supra, proclamavit, huic paginæ inseremus.—

³ Conclusiones in Die Parasceues.

1. "Quod si parochiani sciverint curatum eorum incon- Con- clusions
tinentem esse, et malum, debent subtrahere ab eo decimas; promul-
"et alias, sunt fautores criminis, et consentientes ejus malis gated at
"operibus. Leicester,
2. "Quod decimæ sunt puræ eleemosynæ, et in casu quo on the
"curati fuerint mali, possunt licite eas aliis conferre. Parasceve
3. "Quod homines possunt debita ex caritate petere, sed (Good
nullo modo propter debita aliquem incarcerare. Friday).
4. "Quod curatus malus subditos excommunicans pro deci-
"marum detentione, non est nisi pecuniam ab eis indebite et
"male extorqueri.
5. "Si aliquis capellanus, vel compadres aut commatres
"infantium puerorum, temporibus quibus hujusmodi pucros
"seu infantes baptizaverunt et levaverunt de sacro fonte,
"fuerint in aliquo mortali peccato detenti, infans hujusmodi,

¹ dei in orig., by inadvertence; corrected from the printed texts.

² ad in orig.: corrected from the printed texts.

³ "Abominaciones quas idem in
"eodem loco proclamavit, in die Pa-
"rasceues."—Rubric in Bibl. Reg.
13 E. ix.

A.D. 1382. " sive puer, non est baptizatus, nec ¹ recipit tempore hujusmodi MS. Bibl.
" Sacramentum baptismi. Reg. 13

6. " Quicumque Episcopus conferens alicui sacros ordines E. ix.
" presbyteratus,—hujusmodi ² persona taliter ordinata non est
" presbyter ratione collationis hujusmodi sibi factæ, nisi sit
" ³ [et esset electus] a Deo."

7. Item, idem dixit publice et expresse, in prædicatione sua coram Majori Leycestriæ et multis aliis, quod Deus nunquam constituit Missam celebrari; et quod bonum esset istis temporibus ut pauciores Missæ celebrarentur quam celebrantur.

8. Item dixit publice et expresse, coram Vicario de ⁴ Frisby, Decano de Gosecote, et multis aliis, in prædicatione sua, quod quicumque parochianus dans decimas suo curato, sciens ipsum in mortali peccato, vel tenere aliquam mulierem suspectam publicæ vel occulte, quod ipse conferens decimas hujusmodi curato suo, manutinet ipsum in peccato suo hujusmodi, et est particeps criminis ejusdem.

9. Item dixit, quod sacræ Canones sunt traditiones humanæ.

10. Item, idem Willelmus dixit publice et expresse in prædicatione sua Leycestriæ, quod scivit bene quod illud quod tractabatur in altari, fuit Corpus Dominicum; sed, ut asseruit, scivit plus dixisse de ista materia, si voluisset: et sic per hujusmodi verba sua, per eum prolata, nequiter et perperam indicata simplici populo Christiano, eosdem Christi fideles fecit per sua erronea multipliciter deviare, et de fide Catholica desperare; et, quod deterius est, omnes laicos de ipsa patria a tramite justitiæ et veritatis quasi penitus declinare; Diocesano, ut retulimus, timore turbæ, cui quam maxime complacere sermones ejus, quicquam contra eum agere non audente.

*N. Hertford et quidam Canonicus Leicestriæ, discipuli
et sequaces Johannis Wicliff.*

Sup-
porters of
Wyclif in
the Uni-
versity of
Oxford,
and else-
where.

Fuerunt eo tempore et plures alii hujus nefandæ doctrinæ sequaces et discipuli; qui prædicaverunt et ista et plura alia magis enormia, non in quibuscunque villis aut civitatibus, sed in ipsa Universitate Oxoniæ, profestis diebus, Cancellario pro tunc, ⁵ [Magistro Roberto Rugge, favente, et hujus sectæ discipulo

¹ *recipit* in orig. and in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *personaliter ordinata* in orig., *personaliter ordinatus* in the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *et cesset a Deo* in orig., *sit electus a Deo* in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ *Fusby* in the printed texts.

⁵ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.: omitted in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

existente. Inter quos plus fuere notabiles,] Magister Nicho- A.D. 1382.
laus Herford, accerrimus sectator Johannis Wiclif, et quidam
Canonicus Leycestriae, et alii qui non ascenderant per ostium
in ovile scholarum, sed aliunde, potestate magnatum, contra
fratrum suorum et Abbatis proprii voluntatem.

Hii omnes, et plures alii ex eorum complicitibus, peccatum suum, quasi Sodoma, praedicaverunt, nec absconderunt; nec suffecit¹ eis solis male sentire de fide Catholica, aut de caeteris in quibus errabant Articulis, nisi publicis praedicationibus traherent in suae pravitatis devium Christi fideles. Ex quibus ille Canonicus Leycestriae, ut pateret quam imperfecte vivendi normam² didicerat ex doctrina Sanctorum, asseruit in quadam praedicatione, se solummodo laudare suum Ordinem, ex hoc quod caeteris Ordinibus erat propior et conformior vitae saeculari. Qui ut erat in caeremoniis propior, optabat ut³ et in habitu conformis esset; hoc solum eis deesse ad gradum perfectionis asseruit, quod in habitu essent saecularibus disconformes. Monachorum vitam et aliorum religiosorum⁴ imperfectiorem esse dicebat, quod pluribus observantiis astringebantur.

Other
doctrines
promul-
gated
by them.

Archiepiscopus rem agit cum Coepiscopis de Conclusionibus Wicleff.

Hiis clamoribus excitatus Dominus Cantuariensis, Magister Willelmus Courtenay, ut erat vir, ut creditur, spiritu Dei plenus, non passus est tantas nequitas habenas liberas possidere, sed mox, ut erat in Christum Domini consecratus, ut doceret sibi non justitiam⁶ Phinees, sed facultatem, hactenus defuisse, in refranandis animis irruentibus et⁷ infranatis, convocatis fratribus suis Suffraganeis, tractat de malitia temporis, edicit miseriam, et conqueritur de filiis⁸ perditionis, qui, sinu foti Matris Ecclesiae, conantur discerpere matrem suam. Tandem post tractatum habitum, auditis quorundam super ista re sententiis, deliberat penes se vel tot enormitates ad rectam regulam retorquere, vel caput exponere pro causa Dei. Disposuit ergo primum, adhibitis quibusdam Coepiscopis, qui post Baalim non abierunt, et pluribus de Sacrae Paginae Professoribus, diversitates leprae

the arch-
bishop of
Canterbury
takes cog-
nizance of
the doc-
trines of
Wyclif.

¹ *scholis male* in the printed texts.
² *didiceret* in orig., by inadvertence.

³ *sua se* in the printed texts.

⁴ *et omitted* in Camden's text.

⁵ *imperfectiorem* in the printed texts.

⁶ *Finees* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix. The allusion is, probably, to *Psal.* cvi. 30.

⁷ *infrunitis* in orig. and Bibl. Reg. 13. E. ix: *infranatis* in the printed texts.

⁸ *proditiōis* in the printed texts.

A.D. 1382. discutere, ¹quia ²respersæ erant oves erraticæ, et, diligenter inspectis opinionibus infirmis, discernere inter lepram et lepram. Igitur aperiuntur in medium tantæ foeditatis ulcera, pastoris palpanda manibus, ejusque ministerio anathematis ignibus consumenda. Quæ seorsim singillatim ponemus, prout damnari meruerunt.—

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

*Articuli Johannis Wicliff ab Archiepiscopo, etc.,
damnati.*

Doctrines
of Wyclif
condemned
by the
Arch-
bishop of
Canter-
bury.

1. ³“Quod substantia panis materialis et vini maneat post consecrationem in ⁴Sacramento altaris.
2. “Quod accidentia non maneant sine subjecto post consecrationem in eodem ⁴Sacramento.
3. “Quod Christus non sit in ⁴Sacramento altaris identice, vere, et realiter, in propria præsentia corporali.
4. “Quod si Episcopus, vel sacerdos, existat in peccato mortali, non ordinat, conficit, nec baptizat.
5. “Quod si homo fuerit debite contritus, omnis confessio exterior est sibi superflua vel inutilis.
6. ⁵Quod pertinaciter asserere “non esse fundatum in Evangelio quod Christus Missam ordinaverit.”
7. ⁶“Quod [Deus] debeat obedire diabolo.
8. “Quod si Papa sit ⁸præscitus et malus homo, ac, per consequens, membrum diaboli, non habet potestatem supra fideles Christi ab aliquo sibi datam, nisi forte a Cæsare.
9. “Quod post Urbanum Sextum non est aliquis recipiendus in Papam, sed vivendum est more Græcorum sub propriis legibus.”
10. Asserere “quod est contra Sacram Scripturam, quod viri ecclesiastici habeant possessiones temporales.”

Notatis gravioribus culpis, Dominus Archiepiscopus consequenter descendit ad minores, ut evellat et destruat, dissipet

¹ *quia* in orig.; *quibus* in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *respersi* in orig., by inadvertence.

³ See the *Fasciculi Zizaniorum*, p. 493.

⁴ *sacrosancto* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix., the abbreviation in which is evidently meant for “*sacramento*.”

⁵ This word is superfluous; it is omitted in the printed texts, but is found in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁶ *Quod debent* in orig. and the printed texts.

⁷ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.; omitted in the printed texts.

⁸ *præstitis* in orig.; *præstigator* in the printed texts; *præscitus* in Bibl. Reg. 13 E. ix., and *Fasc. Zizan.* p. 494.

MS. Bibl.
Reg. 13.
E. ix.

et disperdat, quæ filius perditionis seminaverat omnia scan- A.D. 1382.

dala in regno Dei; quæ partim hic inferius annotantur.— Doctrines of minor importance

1. "Quod nullus Prælati debet aliquem excommunicare, nisi prius sciatur ipsum excommunicatum a Deo.

so con-
demned.

2. "Item, quod sic excommunicans, ex hoc sit hæreticus vel excommunicatus.

3. "Quod Prælati excommunicans clericum, qui appellavit ad Regem et Consilium regni, eo ipso traditor est Dei, et regis, et regni.

4. "Item, qui dimittunt prædicare, seu audire, verbum Dei, vel Evangelium prædicatum, propter excommunicationem hominum, sunt excommunicati, et in die iudicii traditores Dei habebuntur."

5. Asserere quod "licet alicui, diacono vel presbytero, prædicare verbum Dei absque auctoritate Sedis Apostolicæ, vel Episcopi Catholici, seu alia de qua sufficienter constet.

6. ² "Quod domini temporales possunt, ad arbitrium eorum, auferre bona temporalia ab ecclesiasticis habitualiter delinquentibus; vel quod populares possunt, ad arbitrium eorum, delinquentes corrigere.

7. "Quod decimæ sunt puræ eleemosynæ, et quod parochiani possunt, propter peccata suorum curatorum, eas detinere, et ad libitum aliis conferre.

8. "Quod speciales orationes applicatæ uni personæ per prælatos vel religiosos, non plus prosint eidem personæ, quam generales orationes eidem, cæteris paribus.

9. "Eo ipso quod aliquis ingreditur religionem privatam quancunque, redditur ineptior et inhabilior ad observantiam mandatorum Dei.

10. "Quod Sancti instituentes religiones quascunque privatas, tam possessionatorum quam mendicantium, in sic instituendo peccaverunt.

11. "Quod religiosi viventes in religionibus privatis, non sunt de religione Christiana.

12. "Quod fratres teneantur per laborem manuum, et non per mendicationem, victum suum adquirere."—Error damnatus ab Alexandro Papa Quarto.³

¹ regem in orig.; corrected from the printed texts.

² A Conclusion, as given in the *Fuscie. Zizan.*, is omitted here:—"Quod nullus est dominus civilis, nullus est Episcopus, nullus est Prælati, dum est in mortali peccato."

³ Another Conclusion, according to the *Fuscie. Zizan.* (p. 497) is omitted here:—"Quod conferens eleemosynam Fratribus, vel Fratri Prædicanti, est excommunicatus, et recipiens."

*Archiepiscopus Cantuariensis mittit mandatum suum
Cancellario Oxoniensi contra Articulos prædictos.*

A.D. 1382. Damnatæ prædictis Conclusionibus hæreticis et erroneis a MS. Bibl.
The Arch- Domino Archiepiscopo et cœtu sapientium, consequenter idem Reg. 13
bishop Archiepiscopus mandatum mittit Cancellario Oxoniæ, Roberto E. ix.
sends a
mandate
thereupon
to the
Chancellor
of Oxford,
who dis-
regards it.

Philip
Rypyn-
done's
Sermon at
Oxford.

Rugge, in quo declaravit damnationem, et mandavit, ut per se, vel per alium, easdem esse damnatas faceret publice declarari. Prohiberet insuper hæc, et cætera talia, vel in scholis communicari, vel in prædicationibus attractari, de cætero; et eo effectualius ¹elaboraret in executione mandati sibi directi, quo Dominus Archiepiscopus posset aperte cognoscere cum nullo tenus talibus erroribus maculatum, aut talium prædicatoribus adhærere. Sed dissimulari non potuit malitia præconcepta in corde suo, quin patenter foris ostenderet venenum quod in ejus animo firmaverat sibi sedem. Revera diebus solemnioribus, quibus ejus incumberebat officio sermones in populo facere, commisit onus verbi hiis quos scivit acerrimos Johannis Wiclif sectatores, spreto vel parvipenso Archipontificali mandato. Et quidem Philippo Rypyndone, præfato Canonico de Leycestria, sermonem dicendum assignavit in festo Corporis Christi; in quo sermone, inter multa quæ dixit abusiva, talia peroravit:—"In doctrina autem speculativa cujusmodi est "materia de Sacramento altaris, ponam," inquit, "custodiam ori "meo, donec Deus aliter illustraverit, sive instruxerit, corda "cleri." Factumque est, ut non ²[ad] emendationem malorum, sed augmentationem, idem Cancellarius mandato Archiepiscopi uteretur, et ad irritationem paternæ patientiæ et lenitatis.

The Chan- Quibus rebus nimirum Archiepiscopus exacerbat, iterum
cellor, and recolecto cœtu Magistrorum, citari fecit ex post prædictum
others, are Cancellarium, et cæteros ³superius nominatos, ad responden-
to acknow- dum de tanto contemptu coram eis publice, et declarandum
ledge their quid de præmissis damnatis Articulis ipsi sentirent. Qui
heresies tandem, post multas tergiversationes, imponendo duplicem
and errors. sensum in eisdem, et cavillationes diversas, coacti sunt, licet
inviti, simpliciter proferre sentire suum de præmissis, facta
prius protestatione, quod vellent et intenderent esse humiles
et fideles filii, et Ecclesiæ in omnibus obedire, etc. Conces-
serunt igitur cunctas præmissas Conclusiones, intelligendo
cas, prout verba sonant, fore vel hæreticas vel erroneas, juxta

¹ laboraret in the printed texts.

² Supplied from Bibl. Reg. 13 E.

ix. : omitted in the printed texts.

³ superius in orig., by inadvertence.

MS. Bibl. quod Dominus Archiepiscopus et Magistrorum coetus, ut A.D. 1382.
 Reg. 13 ante retulimus, plena deliberatione diffinierant de eisdem.
 E. ix.

Comes Flandriæ expellitur de terra sua.

Comes Flandriæ circa dies istos expellitur cum dedecore The Count of Flanders is expelled from his territories.
 grandi de terra sua; qui dum plus studet falsitati quam veri-
 tati, injustitiæ quam æquitati, sentit repente manum Domini
 aggravatum super eum.

Rovera Gandavenses, cum jam nullatenus eum fidem erga He is de- feated by the people of Ghent and others.
 eos servaturum agnoscerent, nec eis more domini debito præ-
 futurum, postquam multa mala eis latenter et aperte irrogasset,
 vindicari statuunt in eum et adhærentes sibi, si fortuna per-
 mittat. Quapropter in Die Inventionis Sanctæ Crucis, qui est
 dies celeberrimus in tota Flandria, dicti Gandavenses, latenter
 congregatis innumeris de communibus et stipendiariis ¹ Selon-
 densibus, ² et Estlondensibus, necnon ³ Brabantinis, et quibus-
 dam Anglicis, hostiliter egressi sunt, et pene subito ad
 tertium milliarium a villa de Burges pervenerunt; ductore
 quodam Philippo den Arthfeld, — (Arta Villa,) — qui quondam
 consanguineus extitit Anglorum Regina Philippæ. Comes
 ergo, audiens de adventu Gandavensium, repente cum multis
 obviam est egressus. Bellum igitur est commissum inter eos
 atrocissimum, et cadunt hinc vicissim plurimi. Sed Bur- He takes
 genses ⁴ sensere totum pene dispendium, prostratis in brevi refuge in
 septem millibus ex eisdem. Cernens autem Comes partem Bruges;
 suam totaliter infirmatam, et animos deficere reliquorum, which is
 concidit et ipse animo, et timide fugiendo festinat ad Burges; captured.
 quem Gandavenses o vestigio insecuti sunt ad villam usque
 de Burges, et portas violenter effregerunt, et fossas, aqua
 repletas, levi negotio transierunt. Nam villa non munitur
 muro, sed ⁵ præ optimis fossis circumdatur, et profundis:
 et sic in villam velociter irruperunt. Impedimento erat eis The Count
 paulisper fossarum transitio, quibusdam de villa repugnanti- takes
 bus; cum interim qui in villa fuere, quinque bella licenter refuge in
 ordinauerunt contra eos, et intra villam locaverunt. Quæ France.
 pene sine difficultate vicerunt, dissipaverunt, et occiderunt, et
 Comitem in Franciam fugere compulerunt.

¹ Zelundensibus in the printed texts.

² These two words are omitted in the printed texts.

³ Brabantis in the printed texts.

⁴ censere in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.: *sensere* in the printed texts.

⁵ *præ* omitted in the printed texts.

A.D. 1382. Peracta tandem strage belli, ad cædes civium conver- MS. Bibl.
 Bruges is tuntur. Discurrentes ergo per totam villam, scrutantur Reg. 13
 sacked. ubicunque locorum frequentatores istarum artium, videli- E. ix.

Peculiar
 favour is
 shown to
 the English
 there.

cet piscariorum, pellipariorum, carnificum, et eorum quos
 “*macleres*” vocant lingua sua, qui mercedes recipiunt ex
 utraque parte pro negotiis expediendis: de quibus quosque
 repertos in ore gladii peremerunt. Exerevit autem numerus
 occisorum ad decem et septem millia virorum de Burges.
 Nonaginta vero de majoribus villæ de Burges captos Ganda-
 vum transmiserunt; veruntamen nulli mercatori extraneo
 nocuerunt, vel quicquam molestiæ intulerunt. Sed et Anglicis
 præcipue pepercerunt, adeo ut si quis convinceretur de bonis
 cujusquam Anglici aliquid rapuisse, mox sine respectu miseri-
 cordiæ capite plectebatur. Et cum cujusdam Anglici compo-
 torium, quod ¹“*countour*” vocamus, esset contractum in præ-
 dicta deprædatione, et idem Anglicus de hoc deposuisset, que-
 relam capitaneo eorundem, cum interrogatus nesciret dicere
 quis hoc fecisset, capitaneus dedit ei equum suum, præci-
 piens ne de hac re ulterius quereretur; pro quo dictus Anglicus
 mox recepisse potuit octoginta florenos, cum resarcire dam-
 num suum potuisset minus quam decem marcis.

Order is
 restored at
 Bruges.

Hiis itaque gestis, Gandavenses tam prudenter disposuerunt
 pro villa de Burges, ut infra triduum omnia mercimonia et
 mercata ibidem, quod mirum dictu est, non minus aperte et
 quiete tenerentur et frequentarentur, quam triduo vel quadri-
 duo tenebantur ante conflictum. ²Disposita villa more suo,
 Gandavenses regressi sunt Gandavum ³cum multis spoliis
 et triumpho, mittentes ex eis qui sequerentur et obsiderent
 eos qui ad munitionem de Udenarde confugerant, et ⁴eandem
 contra eos præsumpserant detinere. Fuerunt equidem nobi-
 liores et valentiores milites et armigeri totius Flandriæ, et
 putabant, tum pro fortitudine loci, tum quia contigua est
 illa ⁵munitio provinciis Galliarum, unde auxilium eis de

Audenarde
 is besieged
 by the
 people of
 Ghent.

facili ferri posse credebant, ibidem se fore salvandos. Igitur
 obsidione disposita, circum sederunt locum per totum tempus
 æstivale: quibus Comes Flandriæ, apud Sanctum Audomarum
 commorans, plura damna pluries irrogavit, ut subvenire posset
 obsessis.

¹ *comitor* in orig. and the printed
 texts; *countour* in Bibl. Reg. 13. E. ix.

² *Deposita* in orig. and the printed
 texts; corrected from Bibl. Reg.
 13 E. ix.

³ *in multis* in the printed texts.

⁴ *eandem* in orig., by inadvertence.

⁵ *inimico* in orig. and the printed
 texts: corrected from Bibl. Reg. 13
 E. ix.

Parliamentum Londini.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Circa festum Sancti Johannis ante Portam Latinam, convo- A.D. 1382.
cati sunt ad Parliamentum Londonias cuncti majores regni, et Parliament
qui de consuetudine vocari solebant, quamvis in Quadragesima at London.
præcedente factum fuisset aliud Parliamentum, prout supra
scripsi. In quo, petitione militum Comitatum, Johannes John
Wraw, presbyter, qui ductor fuit eorum qui insurrexerant Wraw is
apud Bury et Mildenhale, tractioni et suspensioni adjudicatur; condemned
licet multi putassent eum fuisse ²pecunia redimendum. and ex-
ecuted.

Quidem nebulo Physicus, equo impositus, recepit mendacii mercedem.

Londoniis eo tempore, quidam nebulo, prætendens ²se phy- Punish-
sicum et astrologum, proclamari per urbem fecerat, ne quis- ment of an
quam in Vigilia Dominicæ Ascensionis cubiculum suum exire impostor,
præsumeret, antequam dixisset quinquies Orationem Domini- at London.
cam, et comedendo solvisset jejunium, propter nebulam pesti-
lentem quæ eo die superventura fuit. Rogaverat insuper se
servari interim, et poena plecti, fidens forte in fatuitate civium,
si ipsum suum vaticinium fefellisset. Nam prædixit omnes
subito morituros, qui secus quam ipse consulerat facturi essent.
Plures igitur, parentes consilio ganeonis, eique credentes, eo
die nec ad Missas audiendas processerunt, nec egredi voluc-
runt, priusquam illius diei jejunium violassent.

In crastino, cum mendacium latere non posset, captus est
et equo impositus; equinaque cauda commissa suis manibus
loco fræni, et duæ ollæ, quas "*jordanes*" vulgo vocamus, ad
ejus collum colligantur, cum cote, in signum quod illam men-
tiendo promeruit; et ita circumductus est per omnem civitatem,
in conspectu cunctorum physicorum et chirurgiorum, digna
dehonestamenta recipiens pro mercede.

Anglici navem Falconem, a piratis diripiunt.

Prope tempus istud, nostrates, cum quibusdam viris de A vessel,
Rya, et nonnulli de patria, sunt egressi ad lustrandum mare captured
et ¹purgandum ab incursu piratarum, cum ecce! repente vident by the
enemy, is

¹ *Straw* in the printed texts :
Wraw in orig. and Bibl. Reg. 13
E. ix.

² *pecuniam* in orig., by inadvertence.

³ *se* omitted in the printed texts.
⁴ *pugnandum* in orig. and the
printed texts; corrected from Bibl.
Reg. 13 E. ix.

A.D. 1382. quasdam naves hostiles; inter quas conspiciunt unam navem
 retaken by quæ quondam fuerat Domini Thomæ de Latimer, et vocabatur MS. Bibl.
 the Eng- "Falco," propter insigne falconis quod positum erat ad Reg. 13
 lish. cognitionem dictæ navis. Hæc dudum, prævalentibus hostibus, capta E. ix.
 fuit, et per eosdem abducta. Hanc igitur cum nostri vidissent,
 et, ad Anglorum dedecus, ampliata, et insigne pristinum su-
 perpositum, in vituperium Anglicorum, se periculo cuncti devo-
 vent, et statuunt extrema quæque pati, nisi eam victorioso
 recuperare valerent. Præmissis ergo, qui suaderent hostibus
 qui in ea erant, ut eam pacifice redderent, cum nihil præter
 cachinnos recepissent, ad conflictum se preparant hinc et inde;
 et post diuturnum belli congressum, nostris prævalentibus,
 reddita est navis, occisis prius in ea, et sex aliis vasis ¹captis
 cum eadem, trecentis viris. Regressi sunt quoque nostri cum
 victoria commendanda, ducentes secum prædicta vasa onusta
 multis bonis, puta vino, cera, et diversi generis mercibus, non
 parum incolis profuturis.²

Dux Andegaviæ coronatur in Regem Neapolis.

The Duke Dux Andegaviæ, coronatus ab Antipapa Avinione in Regem
 of Anjou is Neapolis, circa dies istos carpit iter versus Neapolim, cum
 crowned magna turba dominorum Galliæ et Comite de Saveya, ad
 by the deponendum Karolum, quem supra diximus a Papa coronatum
 Anti-Pope in Regem dicti regni, et ³qui, Regina victa, jure conquestus
 King of occupaverat regnum illud. Fertur autem Dux præfatus traxisse
 Naples. cum eo tria millia hominum ⁴de armis, et mille balistarios, præ-
 ter illos qui Comitem de Saveya secuti sunt; quorum numerus,
 ut usu vulgari loquar, ad sexcentas lanceas ascendebat; et
 præter triginta galeyas per mare destinatas, armatas optime,
 et ad usum prælii præparatas. Præmisit autem ante faciem
 suam in Italiam, gentibus quæ in Lombardia et Tuscania com-
 morantur, tres solemnes nuncios, ad manifestandum adventum
 suum; et adventus causam innuens, videlicet, se venturum ad
 succurrendum et juvandum, ac recuperandum Johannæ Reginæ,
 quam Karolus deposuerat, regnum illud. Et hæc quidem erant
 verba monstrata deforis ad omnes dominos et communes Italiæ,
 per nuncios supradictos.

He pre-
 pares an
 expedition
 in support
 of the
 rights of
 Queen
 Joanna.

¹ captus in orig., by inadvertence.

² A passage in Bibl. Reg. 13.

E. ix. is omitted here.

³ quia in the printed texts.

⁴ armatorum in the printed texts.

Perturbatio per Londinenses.

MS. Bibl. Londoniensis isto tempore coeperunt ultra modum insolescere, A.D. 1332.
 Reg. 13 in perniciosum exemplum urbium aliarum. Revera freti Ma- The
 E. ix. joris illius anni, Johannis de Northamtone, auctoritate super-
 ciliosa, præsumpserant episcopalia jura, multas dehonestationes
 inferentes, in fornicationibus vel adulteriis deprehensis. Captas
 nempe mulieres in prisiona quæ vocatur "Dolium," apud eos, The Londoners
 primo seclusas incarcerationarunt: postremo, productas ad conspectum usurp
 publicum, descissa cæsarie ad modum furum, quos "appella- certain
 "tores" dicimus, circumduci fecerunt in conspectu cunctorum Episcopal
 inhabitantium civitatem, præcedentibus tubicinis et fistulatori- rights, in
 bus, ut latius innotescerent personæ earundem; nec minus reference
 hujusmodi hominibus pepercerunt, sed eos injuriis multis et to persons
 opprobriis affecerunt. Animati etenim erant per Johannem detected in
 Wichf et sequaces ejus ad hujusmodi perpetrandum, in repro- fornication
 bationem Prielatorum: Dicebant quoque se abominari cura- or adultery.
 torum non solum negligentiam, sed et detestari avaritiam; qui
 studentes pecuniæ, omissis pœnis a jure limitatis, et receptis
 nummis, reos fornicationis et incestus favorabiliter in suis cri-
 minibus vivere permiscrunt. Dicebant se utique pertimescere, They adopt
 ne propter talia peccata in urbe perpetrata, sed dissimulata, certain
 tota civitas, quandoque Deo ulciscente, ruinam pateretur. of the
 Quapropter, velle se purificationem facere civitatis ab hujusmodi opinions of
 inquinamentis, ne forte accideret eis pestis aut gladius, vel Wyclif.
 certe absorberet eos tellus. Erat autem Major eorum homo Perverse-
 duri cordis et astutus, elatus propter divitias et superbus, ² qui ness of the
 nec inferioribus adquiescere, nec superiorum allegationibus Mayor of
 sive monitis flecti, valeret, quin quod inceperat proprio ingenio, London.
 torvo proposito ad quemcunque finem perducere niteretur.
 Habebat plane totius communitatis assensum ad nova molien-
 dam, quia,

"Mobile versatur semper cum principe vulgus,"--

et quo rarius audita vel visa tentaret, eo avidius eum sequi
 ad hujusmodi negotia festinaret.

Factumque est ut curatus eorum, Episcopus Londoniensis, The
 veritus indisciplinatum, cum capite, vulgus, et malitiam tem- multitude
 poris, contra eos procedere non auderet. Sed et ipsum Archi- impede the
 episcopum ³ irreverens turba præsumpsit in civitate sedentem trial of
 impedire, cum processum ⁴ fecisset contra quemdam Johannem John
 Astone.

¹ fore in orig.; corrected from
 the printed texts.

² quoniam in orig. and the printed
 texts; corrected from Bibl. Reg. 13

E. ix.

³ irreverenter in the printed texts.

⁴ fuisset in the printed texts.

A.D. 1382. Astone, Magistrum in Artibus, et artissimum sequacem Johannis Wyclif; effractis foribus conclavis in quo idem Archiepiscopus sedit, cum turba Theologiæ et Juris Professorum. MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.

The Mayor of London persecutes the craft of the Fishmongers. Nec sufficere eis ista, quin apponeret Major supranominatus, adjutorio et favore communis plebis, omnes piscarios civitatis ad tantam miseriam illo anno ¹perducere, ²ut melioris conditionis esset extraneus quisque piscator, quam illi qui civilitatem urbis vel hæreditarie vel emptione possidebant. Revera cuilibet licebat forinseco suos pisces in propria persona infra civitatem vendere, cum piscariis civitatis adempta facultas fuisset ita facere, sub magna forisfactura, corporibus eorum nihilominus ³carceri detrudendis, si contravenire tentarent. Quid plura? In tantum artavit eosdem piscarios, ut compulsi faterentur aperte, artem quam hactenus exercuerant non esse artem, nec pro arte computandam, aut nominandam inter cæteras artes civitatis; effecitque ut qui antea superiores in civitate fuerant, vix inferiores esse permitterentur. Eos autem, qui perante banniti fuerant, et quibus interdictum est, ne consiliis et tractatibus civitatis interessent de cætero, ad gradum pristinum revocavit; quorum consilio et ordinationi subjecta est tota communitas, cum ipsa civitate; qui studentes quomodo quam maxime communibus complacere possent, et Major eorum eis fieri valeret acceptior, nullum permiserunt forinsecum piscatorem transire per urbem ad ⁴deferendum patriæ victualia; sed omnes expectare fecerunt ibidem, et communibus vendere pisces suos, apposito pretio juxta voluntatem Majoris. Commune vulgus igitur, cernens forum venalium emendatum, usque ad sidera Majorem extollunt; et jam habentes odio concives suos piscarios, eos exterminare, si id oporteat et Majori placeat, sunt parati. Sed de patriæ abundantia summam patiebantur inopiam, dum nihil patriæ inferre permiserunt. Enimvero illis viluit pretium marinarum piscium, patriæ autem non tantum carum, sed omnino ⁵rarum, factum est, illis impredientibus commeatum. Contigit ergo, ut unde Major urbanorum favorem meruit, inde maledictionem incurrit, et odium, totius patriæ convicinæ. Et Londoniis quidem eo tempore res ita se habebant.

Fish is made cheaper thereby in London, and dearer in the country.

¹ *producere* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *et* in orig., by inadvertence.

³ *carcerari* in orig., by inadvertence.

⁴ *deferendum* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁵ *carum* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

Terræ-motus.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Hac æstate, in Anglia 'terræ-motus est magnus, ubi raro A.D. 1382. cernitur vel auditur, duodecimo Kalendas Junii, hora nona, An earth- multorum mortalium corda deterrens. In Cancia tamen vehe- quake in mentius terra tremuit, in tantum, ut ecclesias quasdam con- England. cuteret et dirueret solo tenus. Secutus est et alius terræ-motus nono Kalendas ejusdem mensis, summo mane ante solis exor- tum; sed non ita terribilis sicut prior.

Cardinales perterriti a Romanis.

Romani eo tempore, seditiosi et inquieti, insurgere contra Insurrec- Papam et Cardinales cœperunt, et tantum terrorem Cardi- tion at nalis incusserunt, ut pene fugerent universi, vel diver- Rome. ticula quærentes et latebras, quibus salvari possent a facie furoris crudelis et indisciplinatæ plebis. Sed Dominum Papam, in sua justitia confidentem, et adjutorio sperantem Altissimi, non ²plebs armata, non clamor horribilis, non discursus inordinatus vulgi, perterruit, quin confidenter, assumpta cruce sua manibus, egrederetur ad eos, hujusmodi verba Pope faciens ad eosdem;—"Quid est," inquires, "filii? Quid moli- Urban addresses the in- "mini? Subvertere nitimini amicos vestros? Quid in vos surgents. "peccavit Collegium fratrum meorum? Quare exarsit ira "vestra in eos qui vos diligunt? Aut certe, si me quæritis, "cur moramini caput meum tollere? Ecce! caput ³meum "in manibus vestris est; si placet, tollite, ut pax reformetur: "si tamen hoc opus habetis."

Videntes autem Romani tantam in viro constantiam, tan- The in- quam telo trabali percussi, cuncti protinus corruerunt ad surgents terram, indulgentiam implorantes flebiliter de commissis, et sue for paternam benedictionem humiliter postulantes. Quibus Domi- pardon. nus Papa, elevata manu, libenter benedictionem impertitus est, monens unumquemque cum pace ad propria remeare, et a talibus tumultibus et seditionibus in posterum temperare. Qui parentes paternis monitionibus, non sine grandi miraculo, deposita suæ ferocitatis malitia, ad propria sunt reversi.

¹ There are poems of this period still in existence, in which this earthquake is referred to. See Wright's *Political Poems and Songs* (printed in the present Series), Vol. I. pp.

250, 253, 254.

² plebe in orig., by inadvertence; corrected from the printed texts.

³ meum omitted in the printed texts.

*Papa confirmat Johannem Tymworth in Abbatem
Sancti Edmundi; sed non sine pecunia.*

A.D. 1382. Dominus Papa, sub istis temporibus, postquam distulisset MS. Bibl.
The Pope confirms the election of John Tym-
worthe to the Abbacy of Bury, on certain terms. per amplius quam biennium electionem factam de Johanne Reg. 13
Tymworthe apud Bury confirmare, tandem regalibus et pro- E. ix.
cerum litteris pulsatus frequentibus, Edmundum Brounfeld,
cui contulerat Abbathiam de Bury, transtulit ad Abbathiatum
eiusdam monasterii in Wasconia; si tamen Regi placeret
eundem Edmundum a diutina, quam pertulerat, carceris custodia
liberare; Johanni vero Tymworth non confirmando electionem
de ipso factam: sed per provisionem concessit Abbathiam, ita
duntaxat, ut solveret Romane Curiae duplicis vacationis cen-
sum, videlicet pro Johanne Brinclée et Edmundo Brounfeld;
et ita videbatur novissimus error esse pejor priori.

The King and Council dis-
approve of this
assertion of the Papal
prerogative. Fratres tamen Monasterii, tamdiu paterno destituti solatio,
ad hanc formam consenserunt, non considerantes quod eundem
Edmundum, prius provisionaliter eis datum, abegerant, et quan-
ta pro tuitione causæ suæ profuderant, ne videlicet electio
facta per eosdem locum non haberet. Regi vero regioque
Consilio non placuit ista forma Papalis collationis; tum quia
credebant electiones in futurum faciendas, per eandem, si ad-
mitteretur, periclitari; tum quia turpe videbatur eis flecti de
causa, ¹quam tam diu, dictante conscientia, defenderant studio
pertinaci. Et ita videbatur amor juris et æquitatis dilectio
inter monachos quodammodo dormitare, inter sæculares et
laicos vigilare.

Appearance of a comet. Hoc anno, mense Decembri, stella cometa apparuit in Occi-
dente, amplius quam per quindenam.

Ricardus Scrop, Miles, privatur officio Cancellarii.

Sir Richard Scrop opposes the King's
extravagance, and is deprived of the
Chancellorship. Dominus Ricardus Scrop, miles, quem supra docuimus, per
regni communitatem et assensum Dominorum, electum in
regni Cancellarium, per dies istos deiecitur de officio ²Can-
cellarie, quod laudabiliter administraverat et prudenter. Causa
dejectionis ejus extitit pertinax resistentia regiae voluntati, qui
desiderabat semetipsum exinanire, ut forinsecos exalteret.
Enimvero post mortem Edmundi de Mortuo Mari, Comitum
Marchiae, aliorumque Dominorum qui nuper in fata conces-
serant, accedentes ambitiosi, tam milites quam armigeri, et

¹ *quantum diu* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. | Reg. 13 E. ix.
² *Cancellarii* in the printed texts.

MS. Bibl. inferioris gradus famuli, ad Regem, postulabant ab eo certas A.D. 1382.
 Reg. 13 terras et dominia mortuorum sibi concedi, pro tempore quo,
 E. ix. de regni consuetudine, Rex deberet ea in manibus tenere.
 Quibus Rex, utpote puer, nil moratus, postulata concessit, et
 mittens eos ad Cancellarium, iussit ut eisdem chartas, Sigillo
 Magno signatas, contraderet, juxta arbitrium voluntatis eorum.

Cancellarius autem, qui cupiebat ardentè regni profectum,
 Regis quoque commodum, negavit ¹eis plane petita, asserens
 Regem, aere alieno ²multimodo prægravatum, opus habere
 talia contingentia penes se detinere, ut per ea debita sua possit
 in parte debitoribus restituere. Ipsos autem, qui noverunt
 quibus debitis Rex obligatus erat, non esse fideles Regi, dum
 magis suæ consulerent avaritiæ, quam utilitati regiæ, emolu-
 menta talia postulantes et privata commoda publicis neces-
 sitatibus præponentes. Quapropter desisterent ab hujusmodi
 postulationibus, et contenti essent superioribus Regis largi-
 tionibus, quæ satis erant competentes eis; scientes proculdubio,
 ipsum nullas chartas confirmatorias eisdem facturum aut sigil-
 laturum de hujuscemodi Regis donationibus, qui nondum
 pueriles annos excesserat; ne forte malas ab eodem grates
 reciperet in futurum.

*Ricardus Scrop Sigillum Regi dat: Londoniensis
 Episcopus Cancellarii officium suscipit.*

Igitur reversi ³vacui qui a Cancellario talia venerant petitori, Par-
 renunciant Regi obstinatum esse animum Cancellarii, et nihil ⁴ticulars
 cum ⁵velle facere ad Regis imperium, sed contemnere potius ⁶of Sir
 regale mandatum; Regem cum severitate debita tam effra- ⁷Richard
 natam inobedientiam debere celeriter coercere, aut cito futu- ⁸Scrop's de-
 rum esse ut Regis honor vilesceret apud suos, et imperium ⁹privation.
 non valeret. Rex ergo, qui sapiebat ut parvulus, plus atten-
 dens delatorum falsas machinationes quam sui Cancellarii
 fideles allegationes, in furoris spiritu mittit qui Sigillum
 suum expeterent ab eodem, et sibi deferrent. Et cum iterum
 atque iterum misisset Rex per solemnes nuncios ¹⁰[et solem-
 niores,] ut Sigillum sibi remitteret, Cancellarius ¹¹tandem ita
 respondit: — “ Sigillum,” inquit, “ paratus sum resignare,
 “ non vobis, sed ipsi qui mihi illud servandum tradidit; nec

¹ eos in orig.; corrected from the, printed texts.

² multum in the printed texts.

³ vacui omitted in the printed texts.

⁴ velle in orig., by inadvertence.

⁵ Supplied from Bibl. Reg. 13 E.

⁶ ix.: omitted in the printed texts.

⁷ tandem omitted in the printed texts.

A.D. 1382. "erit medius pertiber inter me et illum, sed ego restituum MS. Bibl.
 "illud manibus suis, qui mihi propriis, non alienis, manibus Reg. 13
 "commisit illud." Et ita pergens ad Regem, Sigillum E. ix.
 quidem retradidit, et se fidelem Regi, sicut hactenus, fore
 repromisit. Officiarium tamen se futurum sub illo in poste-
 rum, denegavit. Et ita Rex, recepto Sigillo, multis diebus
 quicquid libuit faciebat, donec Magister Robertus Braybrok,
 Londoniensis Episcopus, officium Cancellarii suscepisset.

Robert
 Braybrok
 appointed
 Chancellor.

Public in-
 dignation
 at the dis-
 missal of
 Serop.

Audientes igitur non solum magnates regni, sed et ipsa
 communitas, Regem, contra regni consuetudinem, Cancellarium
 deposuisse ²capitose, quem tota regni nobilitas, cum suffragio
 totius vulgi, delegerat, indignati sunt valde. Nemo tamen
 audebat aliquid palam loqui de materia, propter malitiam
 Regi assistentium, et ipsius Regis irrationabilem juventutem.
 Et ita Regis regnique commoda suppeditata sunt a facie in-
 sapientie Regis, et a malitia inhabitantium cum eodem.

Conspiratio inter homines de Northfolcia.

A rising in
 Norfolk. Circa festum Beati Michaelis Archangeli, quidam in North-
 folchia, dæmone agitati, quos non castigaverant aliena peri-
 cula, mortes aut tormenta non terruerant aliorum, facta con-
 spiratione, congregaverunt iniquitatem sibi, et firmiter statue-
 runt, si fortuna faveret, Episcopum Northwicensem et cunctos
 majores patriæ, interceptos, inopinato necare; et, ut majori
 fulcirentur potentia, nundinas apud Sanctam Fidem adire
 latenter decreverunt, et cunctos congregatos ibidem cogere
 vel in sua vota jurare, vel sine dilatione trucidare. Quibus ad
 effectum productis, cogitaverunt occulte præoccupare Abba-
 thiam Sancti Benedicti de Hulmo, quod fortis munitio vide-
 batur eis futura, si aliquid periculi contra eosdem perfidos
 immineret. Sed hæc omnia, antequam ad effectum perduc
 possent, compressa sunt, uno de conjuratis prodente consilium
 reliquorum; unde contigit, ut inopinato caperentur conspira-
 tores, et dignam malitiæ suæ apud Northwicum subirent poenam,
 capitibus amputatis.

It is
 quelled.

Parliamentum, ad quod venerunt Flandrenses.

A Parlia-
 ment sum-
 moned. Circa idem tempus, vocati sunt ad Parliamentum, prout
 moris est, majores regni, et quorum intererat de consuetudine

¹ quid in orig.; corrected from
 the printed texts.

² capitose in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

interesse. Ad quos venerunt majores de Flandrensibus, missi A.D. 1382. de Flandria per concives suos, ad supponendum se et terram suam ¹dominio Regis Angliæ; eorum domino naturali, scilicet, Comite Flandriæ, abdicatō. Et quoniam minus sufficiens esse videbatur ista legatio, remissi sunt ad reducendum cum eis quosdam de singulis villis Flandriæ, qui majoris reputationis essent et famæ; de quibus merito constaret, quod potestatem haberent tractatum hujusmodi facere, et pactum firmare super præmissis. Quorum adventum simul et petitiones, ac responsa quæ ceperunt, cum locus et tempus se ²ingesserint, describemus.

A deputa-
tion of
Flemings
offer to
accept King
Richard as
their lord.

They are
sent back
for more
extended
powers.

In isto Parlamento, Major Londoniarum, cum magna parte communitatis, facta suggestione Regi et Consilio de fraude ac deceptione, quam, ut asserebat, exercuerant piscarii in distractione victualium, impetraverunt ne de cætero ullus eorum, vel reliquorum qui victualia distrahūnt, puta vinum, carnes, aut qui de numero sunt apothecariorum, eligantur in Majores civitatis. Et ita indies elaboratum est per Majorem, ne unquam piscarii occasionem possent habere ad gradum ³pristinum aspirandi; adempto ipsis tantæ dignitatis honore. Considerans insuper Major Domini Johannis Philipot auctoritatem in civitate plurimum prævalere, et cognoscens quod amicus erat hiis quibus Major ipse invidebat, abdicari fecit eum, ne de cætero tractatibus secretis civitatis et consiliis interesset; virum videlicet, qui plus cunctis pro libertatibus civitatis laboraverat, et honore. Alios autem, ut præmittitur, qui quondam falsi reperti fuerant, et propter hoc abdicati, ad tractatus urbis et consilia revocavit:—

Petition of
the Mayor
of London
against
the fish-
mongers.

John
Philipot is
forced to
resign his
Alder-
manry.

⁴“ Dans veniam corvis, vexans censura columbas.”

Bulla Papalis, Episcopo Norwicensi directa, et quibusdam cum eo in Franciam volentibus proficisci, ad destructionem Antipapæ.

Episcopus Northwicensis, Dominus Henricus le Spencer, pa- The Bishop
rum ante istud tempus receperat Bullas a Domino Papa sibi of Norwich
directas, ad Cruce-signandum quoscunque volentes cum eo receives a
proficisci in Franciam, ad destructionem Antipapæ, qui se Bull, em-
powering

¹ Domino Regi Angliæ in the printed texts.

² ingresserunt in orig.; corrected from the printed texts.

³ pistrinum in orig.; by inadvertence.

⁴ An unskillful adaptation of a well-known line of Juvenal

A.D. 1382. "Clementem" appellavit, et sanctificandum bellum contra MS. Bibl.
 him to act quoslibet adherentes sibi. Quas Bullas, quia ei magnam con- Reg. 13
 against the tulerant potestatem, fecit in Parlamento publicari, et earum E. ix.
 adherents exemplaria fecit dirigi circumquaque, et in ostiis ecclesiarum
 of Clement, the et in ¹portis monasteriorum publico ²conspicui jussit affigi.
 Anti-Pope. Bullam præterea, quam Papa sibi misit, et jus suum, et inju-
 riam quam irrogaverant ei ³Antipapales, declarantem, pub-
 licavit ibidem; cujus tenorem non de verbo ad verbum, sed
 effectum, præsentibus inseremus.—

Effectus prædictæ Bullæ.

Purview of Bulla Papalis, in qua Papa conqueritur de filiis, quos exal-
 the Bull so taverat Romana Ecclesia, qui, versa vice, conati matrem suam
 received. viperinis conatibus laniare. Unde Dominus Papa, de suorum
 confratrum consilio, decrevit exsurgere contra eos, et adhæ-
 rentes eis et faventes, qui colligationes, conspirationes, et
 machinationes diversas facientes, in Ecclesia Dei schisma et
 divisionem ponere, et civitatem Anagnum et castellum Sancti
 Angeli de Urbe, et nonnulla alia castra, terras, et loca ⁴Papalia
 occupare, præsumperunt; et insuper venire fecerunt ad Civi-
 tatem, et alias terras provinciæ suæ Campaniæ violenter occu-
 pandas, multitudinem gentium armigerorum, quæ "Britones
 "Vascones" nuncupantur; qui ibidem plura homicidia, sacri-
 legia, rapinas, depopulationes, et alia mala, ac damna et scelera,
 perpetrarunt. Et cum exhortasset eos ut ad cor redirent, per
 Petrum Episcopum Portuensem, aliosque duos Cardinales, et
 multos honorabiles et probos viros, ac etiam per litteras suas
 iteratis vicibus, et ipsi nihilominus contempsissent ejus mo-
 nitus obedire, quem dudum in Urbē per ipsos et alios, ad quos
 spectabat, in Papam elegerant, ac, debitis et consuetis solem-
 nitatibus observatis, intronizaverant, ac publice coronaverant,
 et quem tanquam Papam, Summum Pontificem, in Missarum
 solemnibus et Consistoriis publicatis et privatis, consulendo et
 ordinando de statu Romani Ecclesiæ ac Reipublicæ, per plures
 dies tractaverant, recipiendo ab eodem ecclesiastica Sacra-
 menta, ac dignitates et beneficia ecclesiastica, pro se et aliis,
 ab eo impetrando, diversos libellos diffamatorios fecerunt, et
 illos ad diversos prælatos et mundi principes transmiserunt,
 per quos asserebant eum non verum Papam fore; ac multa

¹ *pratis* in the printed texts.

² *conspicui* in the printed texts.

³ *ant Papales* in orig. and the
 printed texts; corrected from Bibl.

Reg. 13 E. ix.

⁴ *Pachalia* in orig.; *Paschalia* in
 the printed texts: corrected from
 Bibl. Reg. 13 E. ix.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix..

alia et enormia de ipso dicere præsumpserunt, et tandem, cum A.D. 1382. quibusdam aliis, quos cum eorum suggestionibus ad eorum impium propositum attraxerant, congregati in domo iniquitatis filii Honorati ¹ Gaietani, olim Comitis Fundorum, cum ipsius Honorati auxilio et favore, Robertum olim Basilicæ Duodecim Apostolorum, vulgariter dictum Gebenensem, Johannes ² titulo Sancti Clementis vulgariter dictus, Majoris Monasterii Presbyter Cardinalis, et Petrus olim ³ titulo Sancti Eustachii Diaconus Cardinalis, temere eligendo Antipapam fecerunt, ipsumque ausu sacrilego. Papam nominare præsumpserunt, et præsument; ipseque Robertus se Papam nominare, ausu temerario, non erubuit. Præterea, cum etiam iniquitatis alumnus, Petrus, olim Archiepiscopus Arelatensis, et Camerarius ejusdem Domini Papæ, diabolico spiritu instigatus, de urbe prædicta, ubi cum eo erat, absque licentia sua et quasi furtive recessit, et de Camera Papæ quamplura jocalia et alias res magni valoris et pretiosa, ad Dominum Papam et Romanam Ecclesiam pertinentia, secum asportavit, et ad dictam civitatem Anagnum se conferens, cum ⁴ præfatis sceleratis diversas conspirationes et colligationes ordinare et facere, et ad conducendum dictas gentes armigeros ad dictam civitatem Anagnum, consilium, auxilium, et favorem, præbere. Et tam ipsi quam ⁵ proditionis filii, Jacobus olim Patriarcha Constantinopolitanus, Nicholaus olim Archiepiscopus ⁶ Cusencensis, Petrus olim ⁷ [Urbecretanus, Guillerus olim] Urbinas, Petrus olim ⁸ Montis Flasconiae, Johannes olim Gebenensis, et Franciscus olim ⁹ Gaietensis, Episcopi; Bertrandus Rasun, olim Clericus Cameræ Apostolicæ, et Matellus Casillii, olim rector Ecclesiæ Sanctæ Mariæ Pedisgriptæ, prope Neapolim; ac etiam iniquitatis filii, Honoratus prædictus, Antonius olim Comes Casertanus, Franciscus de Vico, olim ¹⁰ Præfectus Urbis, Johannes de Malastret, Nicho-

¹ *Gaietani* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix; *Caietani* in the printed texts.

² Written *℞℞* in orig.; interpreted as "*Carter*" in the printed texts.

³ The same abbreviation; interpreted as "*Tarter*" in the printed texts. From Migne's *Index of Cardinals* it appears that there was a Cardinal *Peter de Tartaris* about this period; but his title seems not to be known.

⁴ *præfatis* in the printed texts.

⁵ *prohibitionis* in the printed texts.

⁶ *Censensen* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁷ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.: omitted in the printed texts.

⁸ *Azutis* in the printed texts; to which the word bears a singular resemblance in orig.

⁹ *Gairiens* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

¹⁰ *præfatus* in orig., but corrected in the margin in a somewhat later hand.

A.D. 1382. laus Spinellus de Jumenatio, alias dictus "de Neapoli," Silvester Bude, Bernardus de Lasala, ¹[Petrus de Lasaga,] milites, et Guilhonetus de Lasala, domicellus, præfato Roberto adhærere, credere, ac favere, et eum Papam prædicare et prædicari facere, non verentur; ipsumque Dominum nostrum Papam non fore Papam, nec Romanum Pontificem, eorum falsis et confictis mendaciis asseverant; ac Franciscus de Vico civitatem Domini Papæ Viterbiensem, et Johannes de Malestrett, Silvester Bernardus, Petrus de Lasaga, et Guilhonetus, cum eorum complicibus, dictam civitatem Anagnum et alias terras Papæ occupare, et occupantibus favorem præbere, præsumpserunt, crimen hæresis, ²schismatis, læsæ majestatis, et apostasiæ, damnablem incurrendo. Cumque hujusmodi excessus et scelera essent adeo notoria, quod nulla possent tergiversatione celari, Dominus Papa, ad majorem certitudinem eorundem, Johanni ³titulo Sanctæ Sabinae, et Guillelmo titulo Sancti Eusebii, Presbyteris Cardinalibus, successive et indivisim commisit, ⁴ut se de prædictis informarent; qui informationem hujusmodi, per eos debite receptam, Domino Papæ in Consistorio retulerunt, prædicta excessus et scelera fuisse et esse notoria, et esse manifesta. Et tandem Dominus Papa, nequiens absque gravi offensa Christi, et ⁵remorsu conscientiae, tot et tantos excessus amplius tolerare, adversus præfatos sceleratos viros in virtute Altissimi, de dictorum fratrum consilio, ut præmittitur, exurgere dignum duxit, et contra ipsos procedere, justitia mediante. Ipsis igitur ad hoc legitime citatis, et aliis debitis juris solemnitatibus observatis, per Papalem diffinitivam sententiam, decrevit et declaravit prædictos Robertum, Johannem, Geraldum, Petrum, olim Cardinales, necnon Jacobum olim Patriarcham, Petrum olim Arelatensem etc., fuisse et esse schismaticos, et contra Papam conspiratores et blasphemos, et tanquam hæreticos puniendos, et reos criminis læsæ majestatis; ipsosque pariter excommunicatos et anathematizatos, et incidisse in pœnas et sententias tam a jure quam ab homine in talia perpetrantes inflictas et promulgatas, etc. Ac etiam declaravit dictos Robertum ⁶[etc.] fuisse et esse depositos, et ab omnibus beneficiis ecclesiasticis quibuscunque fuisse

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. : omitted in the printed texts.

² *schismaticis* in orig. ; *schismatici* in the printed texts ; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *et*, the same abbreviation as mentioned in p. 73, Note 2.

⁴ *et* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix. ; corrected from the printed texts.

⁵ *remorsi* in orig. ; corrected from the printed texts.

⁶ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

MS. Bibl. et esse privatos et inhabiles; et inhabilitavit etiam ad habenda. A.D. 1382.
 Reg. 13 Declaravit etiam prædictos Patriarcham, et Archiepiscopos,
 E. ix. et Episcopos, depositos ab omnibus dignitatibus Pontificalibus,
 etc.; necnon prædictum ¹Honoratum etc., deposuit Dominus

Papæ ab omnibus dignitatibus et honoribus, et gradu militiæ et cingulo militari privavit. Ac etiam declaravit tam prædictorum olim Cardinalium, quam etiam omnium aliorum superius nominatorum, bona et immobilia, ac jura et jurisdictiones, fuisse et esse confiscata, et personas eorum detestabiles fuisse et esse exponendas, et eas exposuit, a Christi fidelibus capiendas; ut sic captæ, si absque eorum fuga et evasionis periculo fieri posset, eidem Papæ indilate transmitterentur, alioquin ²in artis carceribus traderentur, et sub fida custodia detinerentur, donec aliud super hoc ipse mandaret. Credientes præterea, receptatores, et defensores eorum, et fautores, excommunicationis sententia innodavit, absolutione ipsorum, præterquam in mortis articulo, Romano Pontifici reservata. Decrevit insuper, quod quicumque aliquem ipsorum scienter præsumerent ecclesiasticæ tradere sepulturæ, excommunicationis sententiæ subjacerent, a qua absolvi, præterquam in mortis articulo, non possent, nisi prius propriis manibus extumulerent, et procul ejicerent ab ecclesiastica sepultura, corpora eorundem. Et subsequenter inhibuit omnibus Christi fidelibus etc., ne in locis suis aliquem prædictorum scienter reciperent, seu eis ad illa loca in quibus prædicti damnati, vel aliquis illorum, habitarent vel moram traherent, blada, vinum, carnes, pannos, ligna, vel ulla victualia, ad eorum usum utilia, portare, mittere, seu portari, mitti, ³aut deferre, præsumerent, si hoc prohibere possent. Prohibuit insuper Dominus Papæ, ne quis impedire præsumeret quovismodo, quominus prædicti Robertus etc., caperentur, detinerentur, et ad eum transmitterentur: præcepit quoque, ut quilibet auxilium præstaret ad captionem eorundem. Qui vero contra præmissa facerent, seu qui præfatum Robertum, qui se "Clementem Papam" nominat, scienter Papam nominarent vel tenerent, vel ipsum Papam crederent vel prædicarent, si persona singularis, excommunicationis, si vero communitas vel universitas ⁴esset, ⁵interdicti sententias incurrerent, et civitates ac terræ eorum aliorum carere commercio civitatum, locorum, atque terrarum; ac civitates ipsæ se noscerent pontificali dignitate privandas,

¹ *Honeratum* in orig.

² *in omitted in the printed texts.*

³ *aut* in orig. and Bibl. Reg. 13

E. ix.

⁴ *esse* in orig.; *esset* in Bibl. Reg.

13 E. ix.; *esset* in the printed texts.

⁵ *ut interdicti* in orig. and the printed texts.

A.D. 1382. et quod ¹[ab] hujusmodi excommunicationis sententia nullus MS. Bibl.
ab alio quam a Romano Pontifice, præterquam in mortis Reg. 13
articulo, absolvi, nec interdictum hujusmodi per alium possit E. ix.
quam per eundem Romanum Pontificem relaxari. Inhabilitavit insuper omnes, qui a præfato Roberto quælibet beneficia acceptarent.

Dedit deinde præfato Northwycensi Episcopo potestatem publicandi, per se vel per alios, omnia præmissa, et contra præfatos damnatos procedendi, etc.

Indul-
gences
granted to
the sup-
porters of
the Bishop
of Norwich
against the
Anti-Pope.

Concessit præterea Dominus Papa omnibus vere poenitentibus et confessis, qui præfatum Robertum Antipapam et alios damnatos prædictos, et eorum complices, expugnabunt in personis propriis vel alienis, et super hoc per unum annum, incipiendum a die quo Episcopus Northwicensis duxerit ordinandum, continue, vel interpolatum, in ²expugnatione hujusmodi laborabunt, Ecclesiæ sequendo vexillum, tam clericis quam laicis, et eis insuper, qui eis duntaxat expensas, juxta quantitates et facultates suas, destinabunt, vel Episcopo, vel alteri deputando per eum, ministrabunt sufficientia stipendia ³ut destinare valeat idoneos bellatores per dictum tempus bellaturos, et moraturos ibidem, illam indulgentiam quæ concedi consuevit proficiscentibus in subsidium Terræ Sanctæ.

Privilegia concessa a Papa Episcopo Norwicensi pro executione præmissorum.

Privileges
granted
by Pope
Urban to
the Bishop
of Nor-
wich, in
reference
thereto.

Privilegia per Sanctissimum in Christo patrem et Dominum, ⁴Dominum Urbanum, Divina Providentia Papam, Sextum, Domino Henrico, Northwicensi Episcopo, conceduntur.—

Inprimis, quod dictus Episcopus possit exequi ⁵capitula contra Antipapam et ei adhærentes, fautores, et consiliarios, ubicunque locorum, cum manu forti.

Item, habet potestatem publicandi processus contra Antipapam et ei adhærentes, et quoscunque alios, per dictum Dominum Romanum Pontificem contra ipsos, et ipsorum singulos, fulminatos.

Item, habet potestatem inquirendi summarie, et de plano, de omnibus et singulis schismaticis, et ipsos incarcerandi, et ipsorum bona mobilia et immobilia confiscandi.

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E.
ix. : omitted in the printed texts.

² *executione* in the printed texts.

³ *et* in the printed texts.

⁴ *Dominum* omitted in the printed texts.

⁵ *capitula* in the printed texts.

MS. Bibl. Item, habet potestatem privandi aicos schismaticos qui A.D. 1382.
 Reg. 13 buscunque officiis sæcularibus, ipsaque officia conferendi aliis
 E. ix. personis idoneis.

Item, habet potestatem privandi, et privatos declarandi, quoscunque schismaticos clericos in hac parte, ipsorum beneficia, cum cura vel sine cura, dignitates, personatus, vel officia, conferendi aliis personis idoneis.

Item, habet potestatem in personis exemptis, laicis et clericis, sæcularibus et regularibus, etiamsi fuerint fratres de Ordine Mendicantium, seu Præceptores, aut aliarum professi domorum, vel Hospitalis Sancti Johannis Ierosolomitane, aut Beatæ Mariæ ¹Theotonicorum, vel cujuscunque, ²[seu quorumcunque] aliorum Ordinum professores.

Item, habet potestatem dispensandi cum quibuscunque clericis sæcularibus beneficiatis, cum cura vel sine cura, etiam ³dignitates, personatus, vel officia, habentibus, etiam regularibus, exemptis vel non exemptis, quod ipsorum singuli poterunt secum abesse de ipsis beneficiis, dignitatibus, etc., sub vexillo Crucis, sine licentia ipsorum prælatorum obtenta, cum integra perceptione fructuum beneficiorum suorum, acsi personaliter residerent.

Item, conceditur omnibus transeuntibus suis propriis sumptibus et expensis, vel etiam alicujus expensis, plena remissio peccatorum, et tot privilegia conceduntur secum transeuntibus, ⁴[sicut transeuntibus] in Terræ Sanctæ subsidium ⁵conceduntur.

Item, illi qui propriis bonis et facultatibus ministrabunt sufficientia stipendia idoneis bellatoribus, juxta discretionem dicti Domini Episcopi, vel alterius deputandi per eum, licet ipsimet personaliter non interfuerint in executione negotii prædicti, consimilem habebunt remissionem peccatorum, ut supra, et indulgentiam, sicut secum personaliter interessent.

Item, hujus remissionis sunt participes omnes, qui ad expugnationem dictorum schismaticorum dicto Episcopo de bonis suis congrue ministrabunt.

Item, si aliquem sequendo vexillum per iter arreptum mori contigerit, vel interim ipsum negotium congrua terminatione compleri, integre percipiet ipsam gratiam, et erit particeps indulgentiæ et remissionis memoratæ.

Item, habet potestatem excommunicandi, suspendendi, interdicens, quascunque personas rebelles, seu impediennes ipsum

¹ *Theotonicorum* in orig., by inadvertence.

² Supplied from Bibl. Reg. 13-E. ix.: omitted in the printed texts.

³ *dignitatibus* in the printed texts.

⁴ Supplied from Bibl. Reg. 13-E. ix.: omitted in the printed texts.

⁵ Omitted in the printed texts.

A.D. 1382. exercere potestatem sibi commissam, cujuscunque dignitatis, ^{MS. Bibl.} status, gradus, præeminentiae, ordinis, loci, conditionis, extite- ^{Reg. 13.} rint, etiamsi regali, aut reginali, ^{E. ix.} vel imperiali, seu quavis alia ecclesiastica vel mundana, præfulgeant dignitate.

Item, habet potestatem compellendi quoscunque religiosos, etiam de Ordine Mendicantium professores, si sibi videbitur expediens destinare seu transmittere pro executione prædictorum.²

*Mandatum Episcopi Norwicensis Clericis et Rectoribus,
ad publicandum Bullam prædictam.*

Mandate of
the Bishop
of Norwich,
for pub-
lication of
the afore-
said Bull.

“Henricus, permissione divina Northwicensis Episcopus, Sedis Apostolicæ Nuncius, dilectis nobis in Christo, omnibus et singulis rectoribus, vicariis, et capellanis parochialibus per Civitatem et Diocesim Eborum constitutis, salutem in Domino. Licet vobis omnibus singulis auctoritate Apostolica in Domino exhortavimus, et districte præcipiendo mandavimus, quatenus vestris parochianis Cruciatam nobis commissam, et ejus virtutem, pro tempore et loco magis opportunis publicaretis, cujus sustentatores, fautores, et auxiliores, secundum nostram, seu nostrorum deputatorum, discretionem, plena conceditur remissio peccatorum, ³ et tanta indulgentia quæ concedi consuevit transeuntibus in Terræ Sanctæ subsidium; et ultra hoc, salutis æternæ pollicetur augmentum, prout in litteris Apostolicis, per ⁴ totam Angliam legitime publicatis, plenius continetur. Et quia, ex relatione fide dignorum facta, sentimus quod exhortatio nostra et mandatum nullum, aut modicum, sortiuntur effectum, maxime, ut creditur, propter negligentiam curatorum, in diminutionem fidei Catholicæ et periculum animarum, quæ faciliter, consilio et exhortatione vestra, præfata privilegia et gratiam consequi ⁵ poterunt sempiternam.—Quapropter nos, animarum salutem et profectum affectantes, ⁶ vobis omnibus et singulis, sub instestatione divini judicii, ut pluries, præcipiendo mandavimus, ne hujusmodi gratiæ spiritualis et insolitæ pretiosum munus, seu vestra potestas, aliquem paro-

¹ aut in the printed texts.

² A Bull of Indulgence to the Hospital of Saint Mary at Leicester, given in Bibl. Reg. 13 E. ix., is omitted here.

³ From this word down to “subsidium,” the context is omitted in the printed texts.

⁴ totum in orig., by inadvertence.

⁵ potuerunt in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁶ From this word down to “mandavimus,” the context is omitted in the printed texts.

MS. Bibl. * "chianum vestrum, quantum in nobis est, lateat in futurum; A.D. 1382.
 Reg. 13 "nomina autem singulorum parochianorum vestrorum scribi
 E. ix. "faciatis, summas et donationes solventium super ipsorum
 "nomina signando, et non solventes de diebus in dies, quotiens
 "et quando plus expedit, non solum divites sed pauperes,
 "ad similitudinem ²pauperculæ viduæ, sanos et valetudinarios
 "maxime, in confessionibus prudenter tractetis et inducatis,
 "ut hujusmodi sancto viagio, in destructionem et exterminium
 "hæreticorum modernorum, manus apponant adjutrices, ut
 "meriti et præmii in hac parte indultorum valeant esse partici-
 "pes, et vos ex hoc ab onere curæ vestræ plurimum relevari.
 "Insuper hujus viagii sancti ³perturbatores, seu nostris man-
 "datis, verius Apostolicis, rebelles, schismatis moderni fau-
 "tores, citetis, seu citet aliquis vestrum, peremptorie, quod
 "certo termino, per vos vel aliquem vestrum præfigendo,
 "compareant personaliter ceram nobis, vel Commissariis
 "nostris, in Ecclesia Cathedrali Sancti Pauli Londoniæ,
 "ostensuri et proposituri, pro termino præciso et peremp-
 "torio, quare in censuras, contra talia perpetrantes fulmi-
 "natas, pronunciari non debeant incidisse; ulteriusque fac-
 "turi et recepturi, quod justitia suadebit. De nominibus et
 "quantitate eleemosynam in hac parte conferentium, necnon
 "de diebus citationis vestræ, modo et forma ejusdem, nos vel
 "nostros Commissarios discrete et prudenter certificetis, seu
 "certificet aliquis vestrum. De quibus omnibus et singulis, et
 "cujuslibet vestrum conscientiam oneramus, vobis, in virtute
 "obedientiæ, qua Sedi Apostolicæ tenemini, firmiter injun-
 "gentes, quatenus præsentibus litteras nostras inter parochianos
 "vestros publicatas, copiis penes vos retentis, ipsas ad cura-
 "tum proximum in Diocesi præfata celeriter transmittatis.
 "In cujus rei testimonium, sigillum Cruciatæ, quo in hac
 "parte utimur, præsentibus apposuimus. Data in hospitio
 "nostro apud ⁴Charrynge, juxta Westmonasterium, nono die
 "mensis Februarii, anno Domini millesimo trecentesimo octo-
 "gesimo secundo, et consecrationis nostræ terciò-decimo."

Forma Absolutionis.

"Auctoritate Apostolica, mihi in hac parte commissa, te Form of Absolu-
tion.
 "A. ⁵[de] B. ab omnibus peccatis tuis, ore confessis et corde

¹ et omitted in the printed texts.

² Mark xii. 41-43; Luke xxi.

1-8.

³ *perturbatoris* in the printed texts.

⁴ *Charryngu* in the printed texts.

⁵ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.; omitted in the printed texts.

A.D. 1332. " contritis, et de quibus confiteri velles, si tuæ occurrerent MS. Bibl.
 " memoriae, absolvimus, et plenariam tuorum peccatorum re- Reg. 13
 " missionem indulgemus, et retributionem justorum ac salutis E. ix.
 " aeternae pollicemur augmentum, et tot privilegia, quæ in
 " Terræ Sanctæ subsidium proficiscentibus conceduntur, tibi
 " concedimus; ac ¹sanctæ et universalis Synodi, et Ecclesiæ
 " Sanctæ Catholicæ, orationum et beneficiorum suffragia tibi
 " impertimur."

*² Solutio Obsidionis villæ de Owdenarde; magna
 confusio Flandrensium.*

Raising of Vix Parlamento terminato, lugubria nova feruntur e Flandria
 the siege of de solutione obsidionis villæ de Owdenarde, et de morte Phi-
 Aude- lippi den Artfelde, et confusione magna Flandrensiū per
 narde, and bellum Britonum et Francorum.
 death of

Philip Van Enimvero Rex Franciæ, cum omni ³ militia suæ terræ, et
 Arteveldt. quibuscunque quos poterat de externis regionibus in auxilium
 evocare, Flandriam est ingressus; quibus Gandavenses incun-
 tanter obviam exierunt, sperantes in auxilio sociarum civitatum
 et villarum Flandriæ; quod fuit eis causa magnæ ruinæ. Re-
 vera cum ad bellum perventum esset, et jam inclinari cœpisset
 status belli de parte Francorum, supervenit multitudo maxima
 de villa de Bruges et partibus adjacentibus, quasi ad auxilium
 ferendum Gandavensibus; quæ tamen eosdem prodere cogi-
 tabat. Igitur Gandavenses, nihil doli metuentes, sed instanter
 et animose pugnantes, concives proprii de Bruges aggressi
 sunt a tergo, hostibus afferentes auxilium; et illis ante, istis
 Treachery of the people of Bruges. retro, cadentibus, Gandavenses, inopinato perterriti, pugnandi
 animos dimiserunt; sicque factum est, ut levi negotio vin-
 cerentur, occisis in eo bello viginti quinque millibus Ganda-
 vensium et sociorum.

Galli Villanos de Burges e suis Laribus detrudunt.

The people of Ghent retire to their own city, Hoc ergo bellum Francis animum attulit, et Gandavensibus
 ademittit spem resistendi, donec iterato novo suffragio fulti, vel
 in Francos vel in patrias injurias suas ulcisci valerent.

¹ Ecclesiæ universalis Synodi in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² A passage, of considerable length, in Bibl. Reg. 13 E. ix., is

omitted here.

³ militia in orig.; corrected from the printed texts.

⁴ quem in the printed texts.

MS. Bibl. Gandavenses idcirco compulsi fugere, propriam villam ¹petierunt; sed injustitiam deficientium sociorum mox ultio ²justa
Reg. 13. runt; secuta est.

Nam Brugenses et cæteri eorum complices, qui malitiose The
suos prodiderant, quos adjuvisse debuerant, subito senserunt French op-
semetipsos in gravibus miseriis constitutos. Quia Gallici, mal- press their
lam fidem aut gratiam illis pro tali facto debentes, ingressi own allies,
villam de Bruges et omnes alias villas provinciae, expulerunt the people
e suis propriis Laribus proditores, et quæque pretiosa diri- of Bruges,
pientes, ad Gallias transmiserunt, et ipsos proditores vectigales
esse Regi Franciae statuerunt. Itaque factum est, ut conditio
Gandavensium superatorum multo melior esset, quam Bru-
gensium proditiose victorum. Quia illis et propria civitas
libertasque remansit, istis nihil omnino, neque civitas, neque
libertas, nec possessiones, remanserunt. ²Speraverant utique
Brugenses, si, ³desertis sociis, opem ferrent Gallicis, Francos
a direptione rerum suarum temperaturos post victoriam. Sed
secus accidit quam sperabant. Nempe Gallici ex insperato
omnes villas et loca eorum, qui eis detestandum tulerunt auxi-
lium, armatis hominibus munierunt, et inter eos degentes ipsos
diris servitiis oppresserunt.

Sensit et Anglia hujus incommodi grave damnum. Nam The Eng-
sicut per antea in conflictu inter Gandavenses et Brugenses, lish mer-
mercatores Anglici sunt salvati, et in rebus suis nil mali chants at
passi, ita, versa vice, modo prævalentibus Gallicis, externis Bruges are
mercatoribus cunctis impunitate gaudentibus, solummodo An- plundered.
glicorum bona direpta sunt, et Regis Francorum usibus con-
fiscata, occisis apprenticiis Anglicis obviam illis factis.

Igitur in Anglia hiis auditis rumoribus, nunciis, de quibus The return
supra retulimus, redeundi timor incutitur, et ipsorum respon- of the
sum ad tempus suspenditur, donec Consilium regium tempus Flemish
plus conveniens ipsis non solum respondendi, sed et opem envoys to
ferendi, providisset. England is
delayed.

*Crudelitas Regis Franciae in Parisianos sibi
resistentes.*

Hiis ita se habentibus in Flandria, regressus est Rex Franciae Cruelties
arrogans et superbus Parisius pro victoria memorata; sed exercised
tamen in patria propria reperit resistentes. Communitas siqui- by the King
of France

¹ petierant in the printed texts.

² Superaverant, erroneously, in
orig. and in the printed texts; cor-
rected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ non tulissent desertis in the
printed texts, and ferrent omitted;
the context being altered to adapt
the sense to superaverant.

A.D. 1382. dem Parisiorum portas claudere, muros munire contra eum, MS. Bibl. against the et arma sumere, moliebatur. Statuit ergo Rex violenter, col- Reg. 13 insurgents lecta multitudo obsidentium, civitatem effregisse. Sed tamen, E. ix. at Paris. visa numerositate intus repugnantium, divertit ab hoc proposito, et locutus est eis verba pacifica in dolo; et crediderunt ei, permiseruntque intrare cum omni turba secum essentium bellatorum. Astu itaque civitatem ingressus, illico rupit pactum, et mentitus est eis, faciens nobiliores urbis contemptibiliter comprehendi, et quosdam ex eis suspendi, quosdam decollari. Eis vero qui arma tulerant contra eum, brachia dextra abscondi, et, in signum opprobrii sempiterni, ad illorum colla suspendi fecit ipsa brachia amputata. Omnes autem Portas urbis fecit dirui, præter Portam Sancti Antonii, in qua Rex ipse possidet domicilium speciale. Ipsam vero civitatem omni armatura et vasis bellicis spoliavit, ne habitatores illius vel occasionem minimam habere possent in posterum rebel- landi. Insuper et nova graviaque tributa illis imposuit, vio- lenter, si nolent voluntarie, exigenda. Et hæc quidem Parisius gesta sunt.

Comes Cantabrigiæ rediit e Portugalia.

The Earl of Dominus Edmundus, Cantabrigiæ Comes, Domini Regis avun- Cambridge culus, et quos supra docuimus missos Portyngaliam, hoc returns from Por- tempore, post expertam maris sævam fortunam, et quorundam tugal. bonorum amissionem, Angliam redierunt. Missi siquidem, ut diximus, fuerant ad ferendum auxilium Regi Portyngaliæ contra Bastardum Hispanniæ, qui se "Regem" dixit, quique multis injuriis affecerat Regem Portyngaliæ, et penè contri- visset, si non juvamen ex Anglia sibi maturius affuisset. Post annalem moram nostratum in regno Portyngaliæ, et plures irruptiones in Hispanniam, et quarundam munitionum cap- tionem, placuit Hispanis hostiliter campum petere contra Regem Portyngaliæ et exercitum Anglicanum. Nec segnius Rex, cum nostratibus, illis occurrit, pugnaturus si fortuna per- mitteret, et, ut sperabatur, victor futurus.

Intrigues Cujus animositatem, simul et nostrorum probitatem, timentes of the Spaniards to ensure the depar- ture of the English. Hispani, tractare cum Rege Portyngaliæ petierunt; ita dun- taxat, ne Comes Cantabrigiæ aut ullus Anglicus suis consiliis interesset. Annuit ipse Rex petitis, et ad tractatum accessit. In quo, tam Hispanis quam Portyngalibus cupide pacem desi-

¹ qui occurs here in orig., by inadvertence; from misapprehen- sion of an abbreviation in Bibl. Reg.

13 E. ix. written on an erasure; perhaps for vero.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

derantibus, cito conventum est ad hoc, quod utrisque placeret; A.D. 1382. et, illis Regi Portyngaliæ, et ipsis, salvo utrorumque jure, concedentibus quæ volebant, pax clanculo est firmata; ita tamen, ut Rex Portyngaliæ regnum suis Anglicis vacuaret. Et ne iidem Anglici prætenderent navigium sibi deesse, Rex Hispaniæ de suis illis concessit navigium, et Rex Portyngaliæ nautum et quæ necessaria esse navigantibus viderentur. Timebant nempe Hispani Anglicorum audaciam, et jam iidem Anglici Portyngalibus facti sunt onerosi; quia quos contutandos contra hostes susceperant, ipsi viliori servitio deprimebant, non tamen bona diripientes eorundem, sed et uxores et filias execrabiliter opprimentes; quare suis hospitibus odibiles sunt effecti. Rex vero Portyngaliæ, de dicto tractatu rediens, indixit communiter suis et nostratibus, ut domum redeuntes arma deponerent, et quod in pacem redisset cum Hispanis, omnibus intimavit. Oportebat ergo nostrates, vellent nolent, ejus parere mandatis: et ita campum, cum magna mentis amaritudine, deseruerunt, eo quod non est permissum eos configere cum Hispanis. Ab illo ergo die non tantum præparati, quantum coacti, sunt ad reditum, donec omnis Portyngalia Anglicis vacuaretur.

Bad conduct of the English towards the Portuguese.

Rediit igitur, ut prædiximus, cum suis Comes, reducens secum uxorem suam, quondam Petri, Regis Castellæ, filiam juniorem, et filium ex ea susceptum per annos aliquot antequam Angliam exivisset. Quem quidem, tempore moræ quam fecit in Portyngalia, desponsavit filia Regis Portyngaliæ, cum solemnitate congruente. Sed quia timebat dubiam fidem illius regionis hominum, noluit eum post se relinquere, quanquam Rex Portyngaliæ id petisset; nec Rex filiam suam voluit in Angliam cum Comite destinare. Et hoc quidem modo eo tempore in Portyngalia negotium se habebat.

Marriage of the Earl's son to the daughter of the King of Portugal; who will not allow her to come to England.

Navis Carika applicuit apud Sandwicum.

Anno Domini trecentesimo octogesimo tertio, qui est annus A.D. 1383. Regis Ricardi Secundi sextus,² eodem tempore venit in magna tempestate ad Sandewici portum navis; ⁴quidem dicunt "carika,"⁵—et magnitudinis, plena divitiis, quæ facile inopiam

arrives at Sandwich, with a

¹ eis in the printed texts.

² A long passage in Bibl. Reg. 13 E. ix. is omitted here.

³ This word is preceded by *fuit* in orig. and in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ *quam dicunt* in the printed texts.

⁵ *miræ magnitudinis* in the printed texts. The apparent hiatus in orig. is caused by an omission of the previous passage in Bibl. Reg. 13 E. ix. in reference to another carack, wrecked on the coast.

A.D. 1383. totius terræ relevare potuisset, si incolarum invidia permi- MS. Bibl.
 cargo of sisset. Sed mercatores, ut fertur, Londonienses, habentes Reg. 43.
 great value. domi plura mercimonia, non nova sed vetera, puta, fructus, R. ix.
 Through the agency of the London merchants, the Genoese are induced to depart.
 species diversi generis, oleum, et cætera talia, et ea, ne,
 novis supervenientibus, projicerentur, vendere cupientes, facta
 pactione cum Januensibus, eorum portum relinquere et Flan-
 driam velificare fecerunt; et ita, propter paucorum avaritiam,
 magnum dispendium sensit totum regnum.

*Parliamentum Londini, in quo tractatur de potestate
 concessa Episcopo Norwicensi.*

The powers granted to the Bishop of Norwich are discussed in Parliament.
 Diebus Quadragesimalibus factum est Parliamentum Lon-
 doniis, in quo per plures dies tractatum fuit de potestate
 concessa per Summum Pontificem Episcopo Nortwicensi, et de
 protectione sua contra schismaticos; et factus est ibi motus
 varius animorum. Nam pars, quorum corda Deus tetigerat,
 volebat eum proficisci, tanquam Ecclesiæ pugilem, contra
 hostes Christi; pars adversa repugnabat, asserens non esse
 tutum committere plebem Regis et regni presbytero inex-
 perto; et schisma erat inter eos. Ob quam causam Pontificale
 negotium, simulque totius Ecclesiæ, protelatum est usque ad
 Sabbatum, quæ de Passione Cruceque Dominica in universali
 Ecclesia fit mentio specialis. Tandem, post multas tergiver-
 sationes per duces regni factas, post plures altercationes inter-
 positas per Comites, Barones, et magnates terræ, plurimos,
 sed omnino, Dei virtute, et laudabili constantia militum Par-
 liamentarium, conquassatas, ipsa die Sabbati, ¹ horaque quibus
 Sancta Ecclesia vexilla Crucis prodisse decantat, omnis repente
 turba quæ illi Consilio, vel Parlamento, interfuit, et quæ
 maxime steterat contra Crucis negotium, Crucisque fidei pro-
 motionem, consentit, tanquam percussa tonitruo solemnibus illius
 Antiphonæ, "Ecce! Crucem Domini, fugite, partes adversæ,"
 decrevitque pro votis Episcopi ² Cruce-signati.

Grants made by Parliament.
 Assignatur ergo sibi, per commune decretum, quintadecima
 Regi præconcessa in superiori Parlamento pro bellatoribus
 conducendis. Decima vero, Oxoniis præconcessa per Episcopos,
 Regi remanere statuitur pro maris custodia, dum Episcopus
 agere deberet in remotis. Quibus ita se habentibus, misit
 Episcopus litteras, sigillo suo munitas, per omnes regni pro-
 vincias, committens rectoribus et vicariis, aliisque curatis per
 universam Angliam constitutis, potestatem audiendi suorum
 Powers granted to rectors and vicars by

¹ oraque in orig.

| ² Cruce-signari in Camden's text.

MS. Bibl. confessiones parochianorum, eisque qui de bonis a Deo sibi A.D. 1383.
 Reg. 13 collatis aliquid erogarent, unde negotium Cruce-signatorum the Bishop's
 E. ix. promoveri posset, absolutionis beneficium, pariter et remis- Letters.
 sionis, auctoritate Apostolica impendendi, juxta formam
 Bullæ prænotatæ. Igitur regni totius incolæ, audita tantæ
 benedictionis dulcedine Anglicis advenisse, tantam gratiam
 nec abjicere, nec in vacuum prorsus suscipere, voluerunt,
 sed devotionis fideique calore succensi, qui bello se reputa-
 verunt idoneos, ad proficiscendum se cum omni festinatione Great pre-
 præparabant; qui vero profectioni videbantur inhabiles, juxta parations
 consilia confessorum, de bonis suis liberaliter ad opus pro- made in
 ficiscentium erogarunt, ut tantæ remissionis et indulgentiæ England, in
 esse participes mererentur. Et ita generaliter, Deo volente, the Bishop's
 sunt accensa devotioni corda cunctorum, ut pene nullus in support of
 tam spatioso regno reperiretur, qui non vel semetipsum offerret contemplated
 dicto negotio, vel de bonis suis aliquid erogaret. Factumque expedition.
 est, ut in brevi magnæ pecuniarum summæ, ex multis regni
 partibus acervatæ, Episcopo deferrentur, ut jam incepit videri
 possibile, quod per ante Regis² consiliariis, vel hujusmodi pro-
 fectionis adversariis, impossibile visum fuit, unde videlicet
 Episcopo, et inter Episcopos regni pauperrimo, substantia
 tantæ profectioni necessaria ministraretur. Episcopus autem
 non Dominos præpotentes, nec eos qui in incerto divitiarum
 suarum sperant, elegit in consodales sibi, sed mediocres,
 et qui sine strepitu vel sine pompa disponere bellum scirent,
 et regere bellatores.

Primus et principalis illorum erat Dominus Hugo de Cal- Names of
 verlee, vir ab antiquo exercitatus in armis, et qui in cunctis the principal
 locis opera militaria laudabiliter et prudenter adimpleverat, leaders
 et jam pulchrum sibi videbatur bellando bella Dominica finem of the ex-
 imponere operi militari. Secundus vero dicebatur "Dominus pedition.
 "Willelmus de Faringdone," sane vir prudens et callidus,
 sed cujus opera non responderent ultima primis; quia quod Advocacy
 laudabiliter inchoavit, ex post perfidia maculavit. Hic primo, of the
 ut apparuit, minas judicium non timuit, nec a facie Ducum, cause by
 superciliosa verba nectantium, formidavit, quando pene cuncti Sir Wil-
 magnates regni Crucis negotio restiterunt; sed constanter Faring-
 atque prudenter pro Episcopo. Cruce-signato disseruit, et ipsius done.
² profectionem non solum Sacrosanctæ Ecclesiæ promotionem
 futuram, sed totius regni profectionem, palam argumentis
 evidentissimis allegavit. Sed tamen more Cayphæ⁴ prophetavit,
 ut posterius elucebit.

¹ nec omitted in the printed texts.

² consiliarios in orig., erroneously.

³ Apparently profectioni in orig.;

profectionem in Bibl. Reg. 13 E. ix.;

profectionem in the printed texts.

⁴ In allusion to John xi. 51.

A.D. 1383. Habuit Episcopus secum et alios nominis non parvi milites, MS. Bibl.
 Other puta, Dominum Willelmum ¹ Elmham et Dominum Thomam Reg. 13
 leaders enu- Trivet, et plures quos longum foret inserere. Quibus Deus E. ix.
 merated. proculdubio dedisset bene expediendi gratiam in rebus mili-
 taribus, ultra quam meruerunt Duces et Marchiones Angliæ,
 Evil results ² qui multis annis elapsis bella Gallica frequentarunt, si eodem
 of the want anno eadem intentione iter illud arripuissent, quibus Episcopus,
 of princi- et simplicioris conditionis homines qui profecti sunt cum eo:
 ple on their sed inerat eis, ut exposit apparuit, mens invidia corrupta,
 part. ³ animus obsessus avaritia, et cor proditionis felle toxicatum;
 ut ex sequentibus apparebit.

Piscatores Londonienses libertatibus restituti.

The liber- Piscatores Londonienses,—quos supra docuimus suis con-
 ties of the suetudinibus et dignitatibus exutos fuisse, non tantum causa
 fishmon- transgressionum factarum per eosdem quantum malitia Majoris
 gers of Londoniarum, et ejus complicitium eisdem invidentium,—in hoc
 of London are Parlamento suis consuetudinibus, per chartam Regis patentem,
 restored by restituuntur; excepto quod Curias inter semetipsos, ut hac-
 Parliament. tenus, non tenebunt; sed transgressionem per eosdem factæ in
 Curia publica civitatis emendabuntur, ad libitum Majoris, prout
 de aliis artibus urbis fieri consuevit.

The Mayor Major. vero. civitatis, veteri nondum digesta invidia, quam
 of London gerebat contra eos, quanquam demonstrassent chartam regiam
 persists in de libertatibus reconcessis eisdem, et allegassent esse volun-
 his perse- tatis regiæ, simul et totius Parliamenti decretum, quod
 cution of prædictis gauderent libertatibus, acquiescere noluit eorum
 of the Lon- assertionibus, nec quovismodo chartam regiam acceptare; sed
 doners, in permanens in sua malitia eos violenter oppressit. Quod ut
 spite there- liberius facere prævaleret, data fulvi metalli inæstimabili
 of. summa suis fautoribus et eis qui de Consilio Regis erant,
 ipsos in partem suam traxit. Piscatores autem, videntes se
 nihil proficere in hiis omnibus, usque ad tempus tacere
 decernunt. Et quidem erga piscatores ita se res habebat.

*Gandavenses tributum collectum in usum Regis
 Franciæ hostiliter diripiunt.*

The people Hoc pene tempore qui de villa de Bruges et de Ypres erant,
 of Ghent et omnes de Occidentali Marchia Flandriæ, vectigales effecti
 seize the Regi Franciæ, tributum collectum a semetipsis Regi Franciæ,
 tribute-

¹ Elinham in orig. and the printed texts; Elmham in Bibl. Reg. 13 E. ix. | ² quia in the printed texts.
³ animis in orig.; by inadvertence.

MS. Bibl. juxta condictum, per suos mittere disponebant; qui, ut secu- A.D. 1383.
 Reg. 13. riorem possiderent transitum, adhibuerunt armatos qui condu- money sent
 E. ix. cerent vectigal portantes, et suffragia ferrent, si contingeret to the
 hostes adesse. Quibus omnibus cognitis per exploratores, French by
 Gandavenses se præparant ad auferendum tributum nunciis the people
 supradictis, vel. certe, si contra vota contingeret, moriendum. of Bruges
 Igitur dispositis in itinere turmis Gandavensium, sed latenter, and Ypres.
¹ex insperato veniunt ad manus hostiles tam Gallici quam
 Flandrenses, cum pecunia memorata. Et quia fuit impar
 manus Gallicorum, Gandavenses sine difficultate vicerunt, et
 Gallicis, et qui cum eis venerant, non tantum vitam sed et
 vectigal, ²surripuerunt, et Gandavum, sine magna suorum
 civium læsione, cum spoliis ³[remearunt].

Comes de Saveye, Antiochi more percussus, obiit.

Circa tempus Paschale, Comes de Saveye, qui cum viginti The Count
⁴ octo ⁵ militibus profectus fuerat, cum Duce Andegaviæ, contra of Savoy,
 Papam et Karolum de Pace, cum diutinam moram fecisset in a supporter
 illis partibus, sed damnosam, agnovit manum Domini contra of the
 eum missam: nam qui in patria sua subdi Deo noluit, et Anti-Pope,
 communem mundi patrem ⁶ venerari, sed potius, dimissa quiete comes to a
 qua dñr gavisus fuerat, statuit persequi in remotis, justo Dei violentend.
 judicio, miserabiliter percussus, Antiochi more, periit in terra
 peregrina, contestatus prius quod justum est subditum esse
 Deo, ejusque vero Vicario, quodque peccavit enormiter patrem,
 filius, persequendo. Quapropter, filio suo et hæredi dedit
 mandata salutaria, ne Urbanum Papam, exemplo paterno, per-
 sequeretur. Et si quid forte contra eum tentasset, celeri
 satisfactione corrigere niteretur, ac ad unitatem Ecclesiæ se
 conferret. Augebant autem non solum dolorem suum, sed et
 poenitentiam ejus, mortes infandæ suorum militum quos
 conduxerat, qui omnes præter octo ante ipsum dysenteria
 perierunt: talique fine consummatus est Comes et pene
 cuncti sui milites; Duci Andegaviæ, si fuisset in gratia,
 manifestum respiscendi relinquentes exemplum; sed superba
 mens ejus, quamvis hæc omnia cerneret, renuit tamen humi-
 liari. Induratum erat nempe cor ejus contra Dominum, et
 contra Christum ejus.

¹ et in the printed texts.

² *surripuerunt* in orig.

³ Supplied from Bibl. Reg. 13 E.
 ix. : omitted in the printed texts.

⁴ *octoginta* in orig. and Bibl. Reg.

13 E. ix. : *octo* in the printed texts.

⁵ *millibus* in the printed texts.

⁶ *venereri* in orig., by inadvertence.

Episcopus Norwicensis, cum suis, properat versus mare.

A.D. 1383. Circa festum Trinitatis, quod evenit hoc anno in medio mense Maio, Episcopus Northwicensis Cruce-signatus, cum quibusdam de exercitu conducto per eum, arripuit iter versus mare, et festinato perveniens Kanciam, ad manerium Abbatis Sancti Augustini, vocatum "Northbourne," divertit, præstolaturus ibidem auram secundam; apud quem locum dum adhuc moram protrahit, accipit breve regium, in quo jubetur redire ad alloquendum Regem, et ejus cognoscendum voluntatem. Episcopus ergo, timens si reverteretur ad Regem, mandatum remanendi susciperet, et sic omnis labor, omnis apparatus ejus, non sine risionibus, deperiret, eligit exponere se fortunæ, cum parva manu quam præsentem habebat, citius quam remanendo effici proverbium æmulorum. Igitur renunciari Regi fecit, se jam paratum ad procinctum professionis, non expedire ut modo impediretur per ullum colloquium, quod forsitan parvi vel nullius esset ponderis; sed oportere potius ut iter acceptum maturaret, tam ad Dei quam ad Regis honorem. Et concito convocatis quos secum habuit, adjutorio Domini Johannis Philipot, militis et mercatoris Londoniarum, qui navigium procurabat, cum illis Calesiam est transvectus, recordatus illius Poetæ consilii qui sic jubet,—

MS. Bibl.
Reg. 13.
E. ix.

He is summoned by the King, to return; but refuses, and crosses over to Calais.

³ "Tolle moras, semper nocuit differre paratis."

He approaches the town of Gravenynge in hostile form.

Calesiæ igitur commoratus paucis diebus, donec advectus esset exercitus qui primam aciem facere debuisset: quo adunato, mox egressus de Calesia, vexillum Sanctæ Crucis erexit, et ad villam de 'Gravenynge, muris fortibus circumcinctam, bellatoribusque ex Francia et Britannia contractis munitam, audacter accessit. Quam non obsidere, sed ⁵ insilire, maluit, dum adhuc Anglici vigere viribus viderentur. Nec segnius qui in villa erant ad defensionem sui se paraverunt, sed alacriter ad muros cucurrerunt, et modo plumbum, modo ferrum, modo calcem vivum, modo lapides et quicquid erat necessarium defensioni, super Anglicos projecerunt. Nostri vero, vexillum Sanctæ Crucis habentes præ oculis, et ad causam suæ Cruce-signationis, pariter et absolutionis, dirigentes intuitum, vincere quidem gloriam in hac causa, sed mori lucrum, reputabant; quapropter, contemptis periculis, vulneribus parvipensis, sprete morte, muros invadunt, cum hostibus comminus

The town is assaulted.

¹ *mensis Maii* in the printed texts.

² *accepit* in the printed texts.

³ A quotation from Lucan.

⁴ *Graveling* in the printed texts.

⁵ *inspicere* in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

bella committunt, et modo repellunt, modo repelluntur, vulne- A.D. 1383.
rant et vulnerantur, prosternunt et prosternuntur, donec ex
utraque parte intereunt multi mortales.

Interea Britones et Gallici, qui in villa erant, villanos ani-
mant ad resistendum fortius, pugnandum acrius, asserentes
superventuros Gallicos, qui præsentes Anglicos, inopes, im-
belles, et mendicos, in ore gladii, tanquam ignis stipulam,
devorabunt. Parte vero nostra, Episcopus et Dominus Hugo
Calverlee, cujus memoria in benedictione est, nostris audaciam
monitis et persuasionibus ingerunt, monstrantes causam Dei
esse et totius Ecclesiæ, quam tuendam susceperant, prædicantes
martyres futuros, quotquot discedere contingeret in hac causa.
Quapropter rogant, hortantur, adjurant, ut, omni metu deposito,
hostes Crucis invadant, non minus recepturi mercedem de dic-
torum canum mortibus, quam si tot de gente Judaica vel
Saracenica peremissent. Talibus monitis animata juvenus
vires colligit, et hostes acrius invadendo cædit, retrocedere
cogit, donec rarus super muros defensor appareret. Occupant
idcirco muros nostri viriliter, et in villam desiliendo descen-
dunt, et hostes intra muros comprimunt et coartant, donec
pavefacti arma projiciunt, et latibula fugiendo requirunt. Nos-
trates autem, cernentes jam rem correspondere, ardent Crucis
opprobria vindicare, necnon et proprias ulcisci injurias, inso-
lenter ab habitatoribus villæ illius die præcedente acceptas,
cum primo applicarent ad muros. Dixerant nempe multa
convitia in nostrates, quæ illos, nec immerito, molestant.
Ob quam causam modo nostri hostes scrutantur per latibula,
et eos contumeliose extrahunt, et pollutos spiritus compellunt
emittere violenter. ¹Percurrentes itaque villam, nulli parcunt,
sed eos usque ad unum delere laborant; sicque Crucis beneficio
factum, ut Cruce-signati et villa gloriose potirentur, et hostes
Crucis ita delerent, quod unus ex eis non remansit. Nec
occulte muris ruinam molientes, aut dolose hostes circumve-
nientes, sed aperto Marte pugnantes, hanc victoriam sunt
adepti, a meridie diei præcedentis, per totam noctem, usque
ad meridiem diei sequentis fortunam variam tolerantes. In
portu villæ prædictæ captæ sunt tres magnæ naves, in quibus
habebantur ducenta dolia vino plena, et carnes multæ salitæ,
frumentum quoque, simul et ferrum; quæ omnia fuerant ad-
vecta iustaurationi villæ memoratæ. Captæ sunt insuper ibi
duæ bargiæ, quibus non facile ²reperirentur ex tota Gallia

The Eng-
lish enter
the town,

And gain
possession
of it.

Spoils of
victory cap-
tured there.

¹ These two words are omitted in the printed texts. printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *Præcurrentes* in orig. and the ² *reperirentur* in the printed texts,

A.D. 1383. meliores. Duæ præterea galeæ, cum scaphis piscatoriis sex-decim, interceptæ sunt ibidem. Equi etiam multi nobiles et alacres in eadem villa reperti sunt, quos Gallici præmiserant ad illam villam, quia ¹ disposuerant interfuisse bello quod ex-

post gestum est, ut dicemus, et, obtenta victoria quam sine dubio sperabant, Episcopum fugientem cum suis interceptisse: sed evenit aliter quam sperabant, quia quicquid ipsi disponebant ad dolum, hoc Divinitas suis convertit in bonum, et dedit eis prius præoccupare præfatam villam quam Gallici crediderunt.

Factum est ergo ut nostri tantis proventibus plurimum con-
 number of fortarentur, quia plurimi qui pedites venerant ex insperato
 horses equites sunt effecti. Nam fuit ibidem equorum tanta copia,
 taken there. ut equus uno solido venderetur. Et ad villam de ² Gravenynge hæc quidem gesta sunt.

Prælium inter Cruce-signatos et Flandrenses, etc.

The Bishop Protractis diebus paucis apud villam de ² Gravenynge, quibus
 of Norwich Episcopus et Dominus Hugo de Kalverlee dictum oppidum
 proceeds to munierunt, et custodes statuerunt ibidem, assumpsit comman-
 Dunkirke, pulchram valde, fossis
 and cap- tularum suos, et ad villam de Dunkirke, pulchram valde, fossis
 tures it. latis circumdatam, portis et seris firmam, profectus est. Au-
 dierat utique villanos de Dunkirke nuper nocte ³ peremisse de
 nostris viris nauticis ad triginta septem; unde offensus eis,
 mortes patriotarum in illos statuit vindicare. Quam quidem
 villam sine grandi labore cepit, et quibus voluit in illa vicem
 reddens, quibusdam vero parcens, totum exercitum suum in
 dictam villam traxit.

The Flem- Interea Flandrenses et Gallici, Britones et alii conductitii,
 ings and exercitum grandem comparaverant, ducibus Bastard Flandriæ,
 French quem "*Hasam*" lingua sua vocant, et Domino de Dixemuth,
 raise a ac quodam Johanne Mytteneye, qui et ipso parum antè in
 great army. Anglia fuerat, et Episcopo auxilium fidele promiserat venienti;
 sed prævaricatus est pactum, in omnibus mentiendo.

Hii ergo, contractis amplius quam triginta millibus balista-
 riorum et virorum bellicosorum, sed tamen occulte, statuerunt
 repente super Episcopum improvisum irruisse, et eum de sub
 coelo, cum toto suo exercitu, delevisse. Sed hiis conatibus
 restitit Dominus, fortis et potens, Dominus potens in prælio,

¹ *deposuerant* in orig. and the
 printed texts; corrected from Bibl.
 Reg. 13 E. ix.

² *Graveling* in the printed texts.

³ *pervenisse* in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

et dolos eorum tali occasione Episcopo patefecit. Egressi A.D. 1383. siquidem fuerant garciones ad pabulandum super velocissimos magistrorum suorum equos; qui inopinato conspiciunt exercitum magnum et fortem, armis fulgentem, et pene superficiem terræ replentem. Et existimantes, prout erant, hostes viderant, et Episcopo, cœnanti apud villam de Dunkirk, universa quæ viderant nunciarunt. Nec mora, Episcopus, dejectis mensis et sumptis armis, villam egreditur, illico pugnaturus, quamvis nonnulli laudarent socios ex Anglia superventuros, qui plures extiterant, expectandos. Dominus Hugo de Kalverlee, videns animositatem Episcopi, et hostes adesse prope sentiens, hortatur socios ut etiam nunc viriliter agant, et de Dei adiutorio ne diffidant, qui eis tam læta principia contulit, qualia ipsi sperare vix poterant, antequam ¹denique illis infudisset ²tota gratiæ plenitudo.—“Quis enim vestrum credidisset,” inquit, “tam fortem villam, tot fortibus custoditam, a tam paucis potuisse subijci; ubi nec instrumenta bellica, nec multitudo repugnantium, defuerunt, nisi Dominus adjuvisset nos, nisi manus Domini fecisset hæc omnia. Cogitate,” ait, “vos modo non esse pugnaturus contra muros lapideos, contra vallum fossasque de ³Gravenynge, sed leviores instare pugnam, contra Flandrenses imbelles, schismaticos, Crucis hostes; et quia nec usum pugnandi contra Anglicos hactenus habuerunt, ideo leviori negotio superandos.”

The Bishop is warned of the approach of the enemy to Dunkirk.

Sir Hugh de Calverlee addresses the troops.

Exhortatione facta, disposuit aciem, collocat certis stationibus arcitenentes, ⁴et quemlibet rudem instruit de pugnandi forma. Hostes vero, videntes nostros jam obviam processisse, occurrunt cum clamore. Sed ne propius accederent, repulsi sunt sagittis, donec manus armata parata esset ad congregiendum cum ipsis. Igitur accedentibus cominus armatis, cernere erat durus conflictus, hostibus gladiis, lanceis, et cudibus ferro ligatis, rem agentibus, Anglicis vero securibus duris et acutis contra stantes, more pecudum, prosternentibus. Ibi rectores et vicarii, quos beneficium absolutionis illexerat, periculis expositi, gustaverunt quam dulcis est domus propria, monachi et canonici cognoverunt quam bona sit obedientia, Fratres Mendicantes senserunt quanto levius sit stipem postulare inter notos et in patria. Nam, ut ita dicam, erat ex parte

The battle commences.

Resolution of the clergy in the English ranks.

¹ *Deus* in the printed texts. In Bibl. Reg. 13 E. ix. the word is doubtful, but has the appearance of meaning “*semel*.”

² *totam . . . plenitudinem* in the

printed texts.

³ *Graveling* in the printed texts.

⁴ *in* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix., by inadvertence: corrected from the printed texts.

A.D. 1333. nostra nisi manipulus hominum, videlicet quinque millia ma- MS. Bibl.
 jorum et minorum, oppositorum triginta millibus bellatorum. Reg. 13
 Quare merito viri de rebus bellicis ¹expertes, deliciose edu- E. ix.
 cati, in pace requieque nutriti, animo poterant concidisse,
 nisi affuisset illis spiritus Domini, spiritus consilii et fortitu-
 dinis, et audaciam infudisset. Sed accidit ea hora, cooperante
 Divinitate, quod viri, ²ut usu transacto loquar, ³requieti,
 viribus et pulchris facinoribus demonstrarent, quia multum
 illis profuit requies ⁴diuturna. Namque compertum est quos-
 dam ex religiosis sexdecim homines in ipso conflictu peremisse,
 et tanto alios in fortitudine præcessisse, quanto constabat eos
 claustralibus otiiis diutius senuisse; de quolibus olim Poeta
 sic ait;—

⁵“Da requiem, requietus ager bene credita reddet.”

—Ita isti, de requie ad laborem repente translati, fructum
 quietis et otii nobiliter reddiderunt.

Skill of the
 English-
 archers.

Sed inter omnes, et præ omnibus, arcitenentes nostri laudem
 ibidem merebantur, et gloriam, qui hostes sic a sagitta volante
 percusserunt, ut non plus in armis illorum morarentur quam si
 nudos feriissent ipsæ sagittæ; tanta itaque erat densitas sagit-
 tarum volantium, ut aer, tanquam a nube nigra, obscuraretur,
 et tam crebræ hostibus mittebantur, ut vultus erigere non
 auderent. Quia quicumque in sublime suspicere nitebatur,
 hic repente vel amissum oculum ⁶per sagittam, vel perforatum
 corcebrum, deploravit. Fuerunt multi, qui dum manus armatas
 apponunt frontibus, subito sagitta perveniens utramque con-
 figit. Perforabantur ⁷corpora, non obstante lorica, sauciabantur
 pectora, nil resistente lamina, transfigebantur capita, nihil juvante
 galea, manus tenentes lanceas sive sudes ipsis instrumentis
 suis sunt affixa, non proficientes ⁸chirotheca. Et, ut utamur
 brevibus, tanta erat pugnantium ibi diversitas, ut hinc homines
 paratos ad occidendum cerneret, illinc pecudes ad moriendum.

Franci igitur et Britones qui affuerunt, quorum numerus
 ad mille nongentos se extendit, videntes tantam stragem Flan-

¹ *experti* in Bibl. Reg. 13 E. ix. ;
ex parte in orig. and the printed
 texts.

² *et* in orig., by inadvertence ;
 corrected from the printed texts.

³ *irrequieti* in the printed texts.

⁴ *diurna* in the printed texts.

⁵ Ovid, *Ar. Am.* ii. 351.

⁶ *vel sagittam* in orig. and the
 printed texts : corrected from Bibl.
 Reg. 13 E. ix.

⁷ From this word down to *trans-*
figebantur the context is omitted in
 the printed texts.

⁸ *chirotheca* in the printed texts.

MS. Bibl. drensium, horrore nimio sunt ¹perculsi. Hii nempe anteposue- A.D. 1383.
 Reg. 13 runt Flandrenses in dicto bello, duabus quidem causis; qua- The Flem-
 E. ix. rum una fuit, quia suspectam habebant fidem Flandrensi- ings are
 ideo, ne de bello fugerent, cum instaret necessitas, eos primis placed in
 periculis exposuerunt. Alia causa fuit, ut si contingeret Ang- the front of
 glicos esse victores, ipsi haberent maiorem copiam fugiendi. the battle.
 Igitur Gallici, considerata, prout diximus, tanta pernicie, obri- The
 guerunt omnes, timore perterriti, et festinant, terga vertentes; French
 fugerunt post quos mox omnis reliqua multitudo. Quod take to
 videntes Anglici, confestim hostes insequi maturabant; cade- flight.
 bant ergo comprehensos fugientes ante faciem suam, necnon
 a dextris et a sinistris, et cadebant in denso numero jugulati.
 Ut autem nulli veniret in dubium hanc victoriam divinitus A storm of
 procuratam, fiebant in hora pugnae præfatae horrida fulgura, thunder
 tremenda tonitrua, quæ, sicut Anglicis famulabantur, sic in and light-
 perniciem hostium ferebantur. Nam et in bello et in fuga, greatly in
²[hostes] per crebra fulgura, in suos oculos emissa, cæcabantur, aid of the
 prosternebantur, et necabantur. Anglici vero, sentientes hæc English.
 esse divina beneficia, confortabantur, exhilarabantur; ut æsti-
 mare merito valerent illud ³Claudiani fuisse eorum cuilibet
 applicatum:—

“ Te propter, gelidis Aquilo de monte procellis

“ ⁴O venit adversas acies, revolutaque tela

“ Vertit in auctores, et turbine repulit hastas.

“ O nimium dilecte Deo, ⁵qui fundit ab antris

“ Æolus ⁶armatas hyemes; cui militat æther,

“ Et conjurati veniunt ad classica venti!”

⁷Interfecta sunt autem in loco pugnae et in fuga duodecim Amount of
 millia inimicorum, de nostris vero tantum septem viri cecide- the slain
 runt, ut cunctis sæculis eluceret hanc victoriam de cœlis fuisse on both
 collatam. sides.

Commissum est dictum bellum octavo Kalendas Junii, die The Bishop
 videlicet quo facit Sancta Ecclesia de ⁸Beato Urbano, Papa et retires to
 Martyre, mentionem; ita omnia concurrebant, ut istam profec- Dunkirke.
 tionem Deo placere nullus hominum dubitaret. Expleta pugna,
 Episcopus, eum suis, in villam de Dunkirke se recepit.

¹ *perculsi* in orig. and Bibl. Reg.
 13 E. ix.; *perculsi* in the printed
 texts

² Supplied from Bibl. Reg. 13 E.
 ix.; omitted in the printed texts.

³ *De III. Consul. Honorii*, ll. 93-
 98.

⁴ Sic in orig., Bibl. Reg. 13 E. ix.,

and the printed texts. The correct
 reading is “*Obruit.*”

⁵ Sic in orig., Bibl. Reg. 13 E. ix.
 and the printed texts: correctly *cui.*

⁶ *armatos* in orig., Bibl. Reg. 13
 E. ix., and the printed texts.

⁷ *Interfecti* in the printed texts.

⁸ *bono* in the printed texts.

Quid Rex Franciæ fecerit post hoc bellum.

A.D. 1383. Auditis rumoribus de præfata victoria, ¹et Episcopi contin- MS. Bibl.
The King of France collects a great force. nuatis successibus in Galliis, concidit vultus adversariorum, Reg. 13
E. ix.
deliberato consilio, statuerunt universos amicos et notos, prope
positos, ad ferendum auxilium contra tam infestos hostes evo-
care; quod et factum est, Rege interim in valle Suessionensi
expectante venturos, et ibidem suos Gallicos adjuvante: nam
regio illa multorum capax erat et fertilis, ac victualibus cunctis
abundans. Illic descenderunt ad Regem Duces septem, cum
suis exercitibus, Comites quidem decem, quidam ligeantia
astrecti, quidam precario advocati, cum multis aliis dominis et
viris magni nominis et potestatis; ²absque militibus et armi-
geris, valettis et civibus, necnon et communi vulgo, quorum
The Bishop awaits fresh troops from England. numerus centum millia excedebat. Sed horum omnium con-
gregationem Episcopus parvipendens, statuit interea subjicere
patriam sibi vicinam, donec et ipse suos conductitios, qui non-
dum mare transierant, recepisset; conduxerat siquidem multos
viros exercitatos in armis et bello aptos, si fideles fuisse ma-
luisent. Quorum unus erat Willelmus de Bello ³Campo, frater
Comitis Warwici, scilicet Domini Thomæ de Bello Campo. Hic
quingentas marcas suscepit ab Episcopo pro sua sola persona;
sed quia non ante solutum erat ei de totidem quas habuisset
ex pacto antequam transfretaret, pecuniam quidem sibi retinuit,
et nihilominus domi remansit, cum imprecatione sinistra totius
vulgi. Dominus Thomas Trivet, et ipse conductus, nondum
suos secum profecturos congregaverat, non ante paratus et
ipse fuerat, sed, more mulieris jacentis in puerperio, jacebat ad
mare; nescio. quid expectans. Ob quam causam, Londonien-
ses et quidam ex amicis Episcopi comminati sunt ei mortem,
nisi maturius transfretaret, cunctis acclamantibus eum prodi-
tionis causa remorari. Quibus aculeis stimulatus mare transiit,
et ad Episcopum festinanter pervenit; sed nihil profecit adven-
tus ejus Episcopo, ⁴[sicut ex sequentibus cognoscetur]. Igitur
Episcopus, ut præfati sumus, affectans subjugare provinciam,
de villa de Dunkirke profectus est; a facie ⁵cujus mox tota
vicina turbabatur. Et recordantes quanta fecerit apud ⁶Grave-

¹ *vel* in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *non absque* in the printed texts.

³ *Campi* in orig., by inadvertence.

⁴ Supplied from Bibl. Reg. 13

E. ix.: omitted in the printed texts.

⁵ *cui* in orig.; *unde* in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁶ *Graveling* in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

nynge, quanta per post apud Dunkirke, sine resistentia se reddere maluerunt, quam resistendo perdere villas et vitas. Villās ergo de Newport, de Burburgh, de ¹Braw, et de Porynge, sine conflictu recepit, et multas alias adjacentes.

A.D. 1383.
The Bishop
captures
several
towns.

De nova professione Cruce-signatorum.

Cum igitur in Anglia tam læta nova fuissent cognita, per quosdam qui interfuerunt captioni villarum de ²Gravenynge et de Dunkirke, qui, in testimonium fidelis relationis, de præda equos et equas, boves et ³multam supellectilem, domum secum contraxerant, confestim omnis patria, spe prædæ illecta, commota est ad proficiscendum. Et sine majori deliberatione de Londoniis multi apprenticii, plures servi, sumptis albis caputiis et rubeis crucibus in parte dextera, rubeis quoque gladiatorum vaginis in sinistra, invitis magistris et dominis, sunt profecti. Quod exemplum secuti ⁴alii de tota pene Anglia, relictis parentibus et cognatis, carisque famulatibus, inermes præter gladios, arcus, et sagittas, sunt egressi; et non tantum sæculares viri ista fecerunt, sed religiosi sectæ cujuslibet eodem animo, petita licentia, licet non obtenta, illad iter arripere præsumpserunt, in magnum personarum suarum dedecus et detrimentum; quia non propter Jesum tantum peregrinare decreverunt, sed ut patriam mundumque viderent. Currebatur itaque ⁵[per omnes vias], per omnes semitas, a plebe in-experta et gente rustica, donec perveniretur ad mare; ubi Dominus Johannes Philipot, sollicitus pro Episcopo, navigium providebat. Ibi fuerunt multi, qui præter navium nullas habebant expensas; eo quod aestimabant, si mare transissent, nihil eis omnino defuturum, sed ⁶affutura cuncta pro votis; transpositi sunt ergo multi, et ad Episcopum festinabant, qui, tunc ulterius progressus, ad villam de Ypres pervenerat cum exercitu, divitiis plenam, ædificiis inclytam, bellatoribus communitam. ⁷Ibi ergo quamvis invitus, quamvis protestans non esse suæ voluntatis obsidionem ponere, sed Franciam, tam in causa Domini Papæ quam Regis, intrare, compellitur per milites, Dominum Thomam Trivet, Willelmum de Elmham, et Willelmum Faryndone, residere, velit nolit, invitus; qui omnes

Numbers
of recruits
from Eng-
land join
the Bishop
at Ypres.

¹ *Barw* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *Graveling* in the printed texts.

³ *multum* in orig. and the printed texts.

⁴ Repeated in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁵ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. : omitted in the printed texts.

⁶ *futura* in the printed texts.

⁷ These two words are omitted in the printed texts.

A.D. 1383. unanimiter affirmabant se nolle ulterius sequi cum, donec MS. Bibl.
By per- dietam villam hostiliter effregissent, licet in Franciam ire Reg. 13.
suasion of his officers, the Bishop resolves to besiege Ypres. E. ix.

unanimiter affirmabant se nolle ulterius sequi cum, donec dietam villam hostiliter effregissent, licet in Franciam ire vellet. Asseverebant etiam Gandavenses affuturos in adiutorium, et non esse modo difficile Anglicis et Gandavensibus, simul junctis, villam effringere, cum tantummodo Gandavenses, sine externo suffragio, eodem anno villam eandem vi et armis cepissent. Videns ergo Episcopus se nihil proficere, tacere decrevit, et eorum ad tempus obsequi voluntati; maxime quia pro certo cognovit Gandavenses obsidionis socios et laboris.

De Obsidione villæ de Ypres.

The Bishop and the people of Ghent lay siege to Ypres. Igitur villam de Ypres Episcopus et Cruce-signati, ex una parte, et triginta millia Gandavensium, ex altera parte, circumscderunt. Venerunt idcirco catervatim ex Anglia ad obsidionem,—quos supra diximus illectos spe prædæ,—et jam tantus effectus est numerus accurrentium, ut sexaginta millia numerarentur ex Anglicis advenisse. Igitur perpendens Episcopus tantum populum advenisse, qui nec exercitatus esset in armis, nec arma quidem possideret, doluit, et mittens ad Dominum Johannem Philipot, rogavit ne permitterot quemquam de cætero mare transire, nisi valentes; et ait ad eos qui inermes venerant;—" Ut quid ergo venistis? Ad consumendum victum, qui vix sufficiet bellaturis? Vos "numerus estis, "fruges consumere nati;" melius fuisset vobis domi sine "cura "super ollas carniū resedisse." Ob quam causam vulgus indignabatur, et jam quisque cœpit Episcopo detrudere; occulte tamen, propter metum ejus.

His complaints as to unarmed recruits resorting to his standard. Indignation against him.

Rex Angliæ circuit per Abbathias.

The King and Queen visit the Abbays of England. Dum hæc aguntur in Flandria, Rex Angliæ et Regina, cum suis Boemiis, Abbathias regni circueunt visitando; quibus tanto tristior fuit eorum adventus, quanto gravior; quia et accesserunt in excessive numero, et non "offerre," sed "auferre," venerunt. Sensit hoc Abbathia de Bury, quæ in eum et Reginam, ipsorumque familiam, per decem dies quibus moram fecerunt ibidem, expendit octingentas marcas; tanquam non suffecissent eis pastoris viduatio per quadriennium, damna

¹ *victus* in orig.; *victis* in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² An adaptation from Horace, *Epist.* 1. 2. 27.

³ In allusion to *Exod.* xvi. 3.

MS. Bibl. irrestaurabilia per insurrectionem communium, pecuniarum A.D. 1383.
 Reg. 13 large ¹profusiones pro recuperatione suorum jurium, tam in
 E. ix. Romana Curia quam in ista terra.

Ut videretur tamen Rex adventu suo eidem Monasterio ali- The King
 quid contulisse, fecit ut novissima illius fierent pejora prioribus, ratifies the
 admittendo provisionem factam per Domium Papam de Jo- election of
 hanne Tymworth; qui paulo ante juraverat se nunquam con- John Tym-
 sensurum ut gauderet honore pastorali, nisi simpliciter Papa Abbot.
 vellet confirmare electionem de ipso factam. Insuper et dudum
 Papæ rescripserat in eadem verba, sed vix ambassiatores sui
²Romam pervenerant, antequam, pueriliter mutato proposito,
 eundem Johannem Tymworthe benedici fecit a Confessore suo,
 Episcopo Landavensi; quo facto inconstantia Regis, ejusque Conse-
 Consilii, longe lateque innotuit, et sicut Ecclesiæ Anglicanæ quences of
 detrimentum, ita Papæ et Curialibus magnam peperit materiam the King's
³insolendi. irresolute-
 ness.

Expletis diebus moræ dispendiosæ apud Bury, recte ad
 Thetford properat, et sic ad Northwicum, ubique ⁴munera
 tam a religiosis quam a sæcularibus ⁵scienter accipiens; Extortions
 ubi duo mala, concurrere videbantur. Non enim Regi practised on
 magna donaria suffecerunt, nisi et Regina equalia præbe- behalf of the
 rentur; nec, cum populo grave visum fuisset ejus honoris Queen, as
 intuitu exhibuisse perampla donaria, si ad usum eorum pru- well as the
 denter conservata fuissent. Sed quicquid hausit eorum manus King.
 avida, mox alienigenis de gente Reginae, scilicet Boemiis, pro- The monies
 digaliter erogavit, unde contigit ut, post regni circuitionem, so gained
 magis inopes reverterentur quam egressi fuerant; ut cunctis all lavished
 verum esse constaret illud proverbium Sapientis; ⁶“Væ terræ, on the
 “cujus rex puer est.” Queen's
 country-
 men.

Tædet recordationis tot nugarum, et ⁷ideo placet melius
 silere quam loqui. Jam ergo ad ⁸Flandrense bellum stylam
 vertamus.

¹ *profusiones* in orig. and Bibl.
 Reg. 13 E. ix.; corrected from the
 printed texts.

² *Romani* in orig. and in the
 printed texts: corrected from Bibl.
 Reg. 13 E. ix.

³ *insolendi* in orig.; *insolendi* in
 Bibl. Reg. 13 E. ix.: corrected from
 the printed texts.

⁴ *multa* in the printed texts; im-

perfectly written in orig.; but
munera in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁵ Apparently *satienter* in Bibl.
 Reg. 13 E. ix.

⁶ *Eccles. x. 16.*

⁷ *idcirco* in the printed texts.

⁸ *Flandrenses bellum* in orig.;
Flandrensium bella in the printed
 texts: *Flandrense bellum* in Bibl.
 Reg. 13 E. ix.

Proditio quorundam.

A.D. 1383. Sedente igitur Episcopo, suisque complicitibus, in obsidione MS. Bibl.
Remissness villæ de Ypres, in ipso fervore dierum, Ypresenses, considerantes Reg. 13
of the Eng- obsessores esse remissos otiisque vacare, villam firmare, ruinas E. ix.
lish, at the reficere, arma et utensilia bellica, quibus hostes arceri debe-
siege of rent, fabricare, continue satagebant. Gandavenses vero, qui
Ypres. alteram partem villæ obsidebant, comportare aggerem, implere
fossam, ut facilius esset aditus ad conserendum cum villanis,
totis viribus laborabant. Sed nostris militibus non placuit in-
silire villam, experiri fortunam, aut appropinquare muris,
propter pericula quæ possent emergere, sed ¹opperiri tempus
deditionis voluntariæ; quod sciebant nunquam fore futurum,
nam ²intus carnibus et tritico, et diversi generis potibus, abun-
dabant.

Charge of treachery against Sir Thomas Tryvet and others. Fuerunt qui dixerint Thomam Tryvet, et quosdam ex militibus reliquis, utres ³plenos auro de villanis cepisse, et in villam sæpissime introisse, ac, tam private quam publice, cum illis tractatus multotiens habuisse; unde non solum plebs communis ⁴suspicebatur eos esse proditores, sed clamando publice testa-
batur. Factum est itaque ut, per moram inutilem quam traxe-
runt, pejor esset conditio obsidentium quam obsessorum, quia
et illis inter se inerat multa concordia et victus abundantia,

Distressed state of the besiegers. nostris suspicio et discordia, ac panis et aquæ penuria; unde contigit pestis mortifera inter nostros, et cotidie plures dysen-
teria perierunt. Furtive igitur e castris recedendo, nostri co-
tidie mare petunt, et Angliam venientes, ⁵quæ viderant vel
audierant de dictis militibus referebant. Videns ergo Episcopus

The Bishop gives orders for the attack. indies numerum suorum minui, instat apud milites, qui jam non ejus subditi, sed magistri, fuerunt effecti, ut contra villam suas vires experiantur, antequam turba nimis vel peste vel discessione minuat.

Insultus ad villam de Ypres.

Cui petitioni vix tandem consentientes, ⁶[circa Vigiliam Sancti Laurentii applicant ad vallum; quod sentientes] ⁷villani

¹ *operire* in the printed texts.

² *omnibus* in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *plenas* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.: corrected from the printed texts.

⁴ *supplicabatur* in orig.; corrected

from the printed texts.

⁵ *qui* in orig.; corrected from the printed texts.

⁶ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.: omitted in the printed texts.

⁷ *villam occurrunt* in the printed texts.

MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. occurrunt totis animis, et cum lapidibus, lanceis, et sagittis, igne Græco, et ¹missilibus quæ "gunna" vocantur, nostros ubique repellunt. Fecerat autem Episcopus fieri quemdam pontem subtilissimum, per quem ad vallum facilis fuisset ascensus. Quem villani cernentes in magnam perniciem illorum esse compositum, emittunt ²[de quadam] gunna grandem lapidem, qui percutiens pontem, sine difficultate confregit, et quosdam milites superstantes simul crudeliter interemit. Nec minora damna fiebant in locis aliis, propter quæ nostri sese retrahere, et insultum dimittere, cogebantur. Subtractis cunctis qui superfuere, de loco periculi discessum est ad hospitia singulorum, et intra paucos dies obsidio dissoluta, Gandavensibus cum mœrore discudentibus, et falsitatem execrantibus Anglicorum; quia profecto, si fuisset tanta fides inter duces Anglicorum quanta fuit inter Gandavenses, villa de Ypres hodie non superesset.

A.D. 1383. The besiegers are repulsed.

The siege is raised.

Relinquentes autem obsidionem, quæ incendere poterant exurebant, ne hostium essent ad solatium vel juvamen; vellent nollent, tamen reliquerunt ibidem quæ nec incendere, nec confringere, nec evehere, potuerunt, gunnas videlicet magnas, ingentis pretii et valoris. Plurimi vero nescientes tempus discessionis, quæque pretiosa et ³parata per multos labores et pericula, subito migrare compulsi, dimiserunt ibidem. Sic finis et fructus obsidionis villæ de Ypres.

Implementments of war left by the besiegers.

Milites contradicunt Episcopo, volenti ingredi Pykardiam.

Post obsidionis solutionem, cognoscens Episcopus per exploratores Regem Franciæ cum exercitu pervenisse ad civitatem Ambianensem, alloquitur suos milites, scilicet Dominum Thomam Tryvet et Willelmum de Elmham, cæterosque, dicens se velle Pikardiam ingredi, et contra Regem Franciæ uno die Martis experiri fortunam. Et cum multa allegasset quibus merito accendi potuissent ad protectionem, nihil tamen profecit, sed cum injuria etiam contumelias recepit ab eis, dicentibus eum temerarium et nescientem vires tantæ multitudinis, quæ centum habebat contra unum ex illis. Non fore tutum, nec discretioni consonum, sic tentare Deum, ubi nulla spes esset victoriæ, sed certitudo confusionis, nisi forte subito tam artam necessitatem incurrissent, de qua non possent effugere, nisi

The Bishop proposes to enter Picardy; but is opposed by his officers.

¹ missibiles in orig., by inadvertence.

² Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. : omitted in the printed texts.

³ ptata in orig.; portata in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

A.D. 1383. pugnando. Quibus auditis, Episcopus valefecit cisdem, cum MS. Bibl. The officers paucis admodum Pikardiam ingrediendo. Milites vero ad Reg. 13¹ retire to villam de Burburgh properant, quam munire ¹et custodire E. ix. Burburgh. decreverunt contra Francos, si forte illuc eos contingeret advenisse.

The Bishop enters Picardy, and then returns to Gravenyng. Cum ergo Episcopus prope partem exercitus Gallieorum ²appropinquasset, demonstravit se suosque in campo explicatis vexillis; sed nemine audente conserere, quia nondum totus exercitus Gallicanus convenerat, Episcopus vexilla reflexit, et, sub omni festinatione, ad villam suam de ³Gravenyng cepit iter, cum Domino Hugone de Kalverlee, qui ei semper fuerat in cunctis angustiis comes individuus, sociusque fidelis.

Episcopus revertitur ad Gravenyng, et Milites ad Burburgh.

The King of France marches against Burburgh. Coadunatus suis exercitibus Rex Franciæ, et de nostrorum discessionem non parum ⁴elatus, ut agnovit quosdam villam de Burburgh ingressos fuisse, totum exercitum convertit ad locum, jurans se neminem illorum qui fuerunt ibidem, præce vel pretio, salvaturum, sed omnes vel ignibus crematurum, cum eadem villa, vel certe captos in ore gladii perempturum. Quibus molitionibus Dux Britanniae contravenit, asserens non ita futurum ut credebatur; se nosse personas quæ in ea fuerunt, quod omnes essent viri fortes et scientes bellum, et sine gravi Gallorum dispendio ⁵superare non posse.—“Non,” inquit, “contra Flandrenses pugnaturi estis, sed contra Anglicos, “ viros utique cordatos valde, et qui malunt mori quam “vinci.” Rex autem, commotus ad hæc verba Ducis,—“Et tu,” inquit, “ex illis es, et ideo pro illis verba facis.” Cui confestim Dux,—“Et ne æstimetis me,” ait, “aut timore “vel eorum favore talia protulisse, videbitis me primum “cum meis hominibus insultum facere contra eos.” Habebat siquidem virorum electissimorum ad duodecim millia, quos contraxerat ex omni ditione sua. Et illico, vexillis erectis, ad muros accessit. Erant autem in villa Dominus de Bemond et Thomas Tryvet, Willelmus ⁶Elmham, et Willelmus de Faryndone, milites, et multi alii viri fortes, qui, ⁷locatis in

Speech of the Duke of Bretagne to the King of France.

¹ These two words are omitted in the printed texts.

² *appropinquasse* in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *Graveling* in the printed texts.

⁴ *elatis* in orig.; by inadvertence.

⁵ *superari* in the printed texts.

⁶ *Elmtham* in orig.; *Elintham* in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁷ *locati* in orig., Bibl. Reg. 13 E. ix., and the printed texts.

MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. circuitu ¹defensoribus, mox contra Britones dimicare parati, A.D. 1383. suas occupant stationes. Fit ergo pugna ingens, spectante The Rege Franciæ cunctisque Gallicis, et in omni conatu Britones Bretons and French pejorem calculum reportabant. Fecerant autem nostri instru-are re-menta ferrea et uncata, quibus attraherent appropinquant es repulsed. et in villam ejicerent, vel certe pungendo repellent, et in fossas cadere facerent luto ²plenas. Attrahebantur itaque plures supra muros in villam, et more pecudum mox cadentes cum securibus excerebrabantur: multi autem a muro repulsi in cœno, quod in fossis erat, demergebantur. Insuper et vexillum Ducis Britanniae, violenter extortum de manibus signiferi, raptum est in villam, cum signis pluribus aliorum. Cogebantur ergo Britones metu mortis a pugna quiescere, et se muris subtrahere eum pudore. Tunc Gallici, et ipsi præsumptuosi, accedere tentaverunt, sed suis periculis didicerunt Britones non se temere subtraxisse; nam mox ut appropinquaverunt, ³cadentibus veribus sunt repulsi; quibus apponere manus volentibus, et ad se contrahere, dum multi super unum veru manus mittunt, omnes parem ⁴recepere mercedem, manibus eorum miserabiliter concrematis; unde confestim inutiles facti, dum manus solvunt, vel trahuntur in villam vel præcipitantur in fossam. Igitur interfecti sunt ex Gallicis in illo conflictu amplius quam quingenti, nostris pene nihil læsis, nisi quod per ignem Græcum, in villam emissum, tertia pars domorum, cum multis victualibus, est combusta.

Nocte superveniente, pugna dimissa, et Gallici se ad sua tentoria contulerunt, amissis signis Regis et plurium domi- of Bre-
norum. Sub ipso noctis articulo, Dux Britanniae venit ad tagne ex-
Regem Franciæ, quærens quid sentiret de Anglicis, et si ad- postulates
huc censeret plures insultus facere contra eos. Rex vero re- with the
spondit eos esse dæmones, non homines, qui tam fraudulenta French
commenta adinvenissent adversus aliquos Christianos. Nihil- King
lominus dixit se non cessaturum, donec omnes eos cepisset against re-
manu forti. Cui Dux,—“Et ego,” ait, “non laudo plures in- newing the
“sultus fieri, quia et ingeniosi et fortes sunt viri, et cotidie attack.
“novas contra adventiones disperquirent; et si tales tres
“dies fecerimus, perdendo contra eos, nostro numero immi-
“nuto, ipsi satis fortes erunt quarto die, cum auxilio Epi-
“scopi, qui tenet prope villam de ⁵Gravenyng, ad exeundum
“et pugnandum contra nos in campo; tunc non dubito quin

¹ ut defensores in the printed texts.

² plena in the printed texts.

³ cadentibus in Bibl. Reg. 13

E. ix; incorrectly.

⁴ recipere in orig., Bibl. Reg. 13

E. ix., and in the printed texts.

⁵ Graveling in the printed texts.

A.D. 1383. "plura perdemus quam prius amisimus." Rex igitur et MS. Bibl.
 sanior pars Gallorum, jam aequaliter animo fracti, non de Reg. 13
 insultu, sed de tractatu, cum nostratibus cogitare cœperunt; E. ix.
 angustabant nempe eos tot mortes, non ¹plebeianorum, sed
 exercitatorum militum et armigerorum, tot læsiones domino-
 rum, tam Britanniae quam Gallorum. Nam et ibi Marescallus
 Franciæ fuit occisus, et Dominus de Clisson² graviter vul-
 neratus; ita ut in manibus asportaretur a muris. Propter
 quæ omnia reputantes Ducem Britanniae jam ²veridicum, de-
 creverunt ut ipse alloqueretur eos ex parte Regis Franciæ,
 de reddenda villa; quia notus erat eis, et ipse peroptime
 novit eos.

The Eng-
 lish officers
 surrender
 Burburgh
 on terms.

Agentes ergo tractatum Dux et nostrates, post plures alter-
 cationes, tandem in hanc sententiam consenserunt; ut villam
 redderent Regi Franciæ, et ipsi cum equis et armis, et
 cunctis servantibus, cunctis quoque bonis quæ de villa aspor-
 tare placeret, indemnes exirent, et ad quemcunque locum
 vellent pergerent, sub conductu Regis Franciæ; ita tamen, ut
 versus Angliam properarent. Exeuntes autem, Calciam per-
 venerunt, cum ipsis multa spolia deducentes; quod nimium
 Gallicos contristavit. Speraverant nempe ditati fuisse de
 eorum spoliis et exhilarati mortibus; sed tamen secus accidit
 quam credebant, ut prædictum est.

*Rex Franciæ componit cum Episcopo, ut deserat
 villam de Gravenynge.*

The sur-
 render of
 Graven-
 ynge is
 demanded
 by the
 French.

Post discessionem nostrorum de villa de Burburgh, con-
 vertit se exercitus Gallicanus, cum Rege suo, ad villam de
³Gravenynge, ubi erant Dominus Hugo de Calverlee et Epi-
 scopus constituti. Quia ergo Gallici jam satis experti sunt
 quæ damna, quæ pericula, sequantur insultus, insultum
 facere de cætero metuebant. Idcirco mittunt ad Episcopum,
 enumerantes multitudinem Gallicorum, fortitudinem et animo-
 sitatem Britonum, et qui cum illis erant, denunciantes ut
 reddat Regi Franciæ villam suam, quam injuste dinoscitur
 occupare. Et Episcopus ad hæc breviter respondebat, se, tam
 in causa Domini Papæ quam Regis Angliæ, lucratum fuisse
 villam prædictam, per multa pericula; insuper, et exposit
 eandem reparasse ac fortificasse, fusa multa pecunia, nec se

¹ plebeii in orig. and Bibl. Reg. 13
 E. ix.; plebium in the printed
 texts.

² viridicum in Camden's text.

³ Graveling in the printed texts.

MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. cognoscere quemquam habere juris titulum præter Regem A.D. 1383. Angliæ, vel semetipsum, in eam. Cum ergo Gallici hæc Terms are offered to the Bishop of Norwich, audissent, et diffident de redditione, remiserunt qui nunciarent Episcopo se velle quindecim millia marcarum dare, ita ut Episcopus eam deserat et complanet ad terram; et habeat facultatem Episcopus libere migrandi quocumque vellet, cum omnibus bonis suis et cunctis qui ibidem fuerunt cum eo. Ad hæc Episcopus petit inducias, ut responsum differat ad certum diem; et dantur ei. Qui statim misit in Angliam, nuncians Regi semet in arto positum, et Regem Franciæ cum innumerabili exercitu ante ipsum jacere; jam tempus esse, si unquam vellet congregi cum Rege Franciæ, properare, vel mittere qui cum eo auderent congregi; quia nisi in Angliam navigasse præsumpsisset, non potuisset propius accessisse, et ideo non erat difficile Anglicis ad succursum properare, cum nil in terra Franciæ morarentur, priusquam vel bellum haberent vel Regem Franciæ effugarent. who communicates with his Sovereign.

Hiis auditis, Rex Angliæ, dum adhuc esset vagabundus, ut diximus, per patriam et domos religiosorum, et esset in cœna apud villam de Daventre, mox, expulsis tabulis, cum omni furia et festinatione surrexit, et apprehenso equo, cursu velocissimo noctem consumit equitando, multotiens equos mutando, tanquam ea nocte esset Regem Franciæ perempturus; venitque ad Sanctum Albanum nocte media, sed nil moraturus ibidem, nisi dum palefridum Abbatis mutuat, nunquam rediturus eundem. Confestim festinat ad Westmonasterium, sequentibus eum paucis; quo cum pervenisset, fatigatus a laboriosa equitatione et somno pressus, ibidem pernoctare decrevit. Cum autem dormisset, cernens requiem quod esset bona, statuit mitius agere cum hostibus suis, et alios mittere qui propulsarent eos. Sicque actum est, ut post grandia verba et pompam nimiam, ab ipso factum est nihil; qualibus illudens Poeta dicit,— King Richard receives the communication at Daventre. He departs in great haste for Westminster. His ardour cools.

“Parturiunt montes, ¹exibit ridiculus mus.”

Missum tamen est pro Duce ²Lancastriæ, ut ipse usque ad locum properando festinet, et Episcopum liberet, et Gallicos arceat manu forti. Qui et ipse, tanquam continuo facturus, ita festinat ad mare, et expectat ibidem donec dies induciarum pertransissent. Videns ergo Episcopus ex Anglia nullam fidem, nullum evenire remedium, componit cum Gallicis, et villam destruit solo tenus, ut tenebatur ex pacto; sed pecuniam non recepit, quia hoc cognovit ³consiliariis Regis displicere. The Duke of Lancaster shows similar lukewarmness. The Bishop makes terms, and destroys Gravenyuge.

¹ Correctly “nascetur,” in Horace, *De Arte Poet.* l. 139.

² Not in Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *consolariis* in orig.

Galli revertuntur ad propria, infirmati.

A.D. 1383. Post recessum Episcopi, et ipsi Gallici ad propria recesserunt, in parte tamen maxima imminuti; quia, ut supra diximus, ad villam de Burburgh plures valentes amiserunt, et cotidie in exercitu plures subito dysenteria et aliis variis infirmitatibus perierant, ita ut multis diebus amplius quam trecenti in die spiritum exhalaverunt. Coacti revera fuerunt juvenes delicati, mercatorum et burgensium filii, nescientes arma, ignorantes vigilias, et per omnia inexpertum, ad supplementum exercitus, qui mox ut consuetudinem mutare coeperunt, continuo infirmabantur, et repente juxta latus Regis, dum starent in armis, nil habentes ¹ mali, prout visum fuit, mortui corruerunt. Quare, si qua fides, si appetitus gloriae, si audacia, in nostris tunc militibus qui domi remanserant et hæc audierant, extitisset, profecto fuisset tempus acceptabile transfretandi et experiendi vires contra hostes, totiens in terra

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

The writer laments the opportunity thus lost by the English, of humbling the French.

sua quesitos. Nam multotiens quesiti fuerant in regno Franciæ per Duces, per Comites, et alios dominos, sed tamen inveniri nequibant; jam præsentibus fuerunt, non procul sed prope; non pauci, sed plures; non communes, sed potentes et divites; non exercitati, sed inexpertum; non fortes, sed infirmi; et ecce! nostri, vel prodicione detentum vel recordia refrænati, non transeunt contra diu desideratos, sæpe quesitos. Proh dolor! terra quæ olim generavit et produxit homines cunctis reverendos prope, et procul positos metuendos, effeminatos jam evomit, ridiculum hostibus, fabulam civibus: nam nullus vel rarus reperitur in ea, qui reipublicæ se devoveat, qui pro civibus laborem impendat, sed omnes sua lucra sectantur, propria commoda perscrutantur. Sed ² ne lectores scandalizentur hujusmodi verbis, plura de hiis scribere supersedemus. Ad materiam igitur superius memoratam revertamur.

The Duke of Lancaster censures the Bishop of Norwich.

Igitur Episcopus, relinquens Gallias, Angliam est reversus; qui cito postquam terram attigit, Ducem adivit, qui adhuc jacebat illis in locis; qui Episcopum objurgans, querens nodum in ³ scirpo, cito dimisit. Hugonem vero Calverlee aliquanto diutius secum detinuit, honorem ei exhibens, propter antiquam militiam approbatam. Hic ergo finis fuit profectionis et belli Pontificalis.

¹ male in orig.; corrected from the printed texts.

printed texts.

² nec in orig.; corrected from the

³ cirpo in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix. A classical proverb.

Scoti intrant Angliam.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Scoti per idem tempus occasionem nacti, eo quod plures A.D. 1383. fuissent cum Episcopo egressi, Northumbriam intraverunt, prout moris eorum est, cum superiores esse videntur; incolis damna irrogarunt, agentes prædas ubique, et captivos de suis domibus educentes et Scotiam pertrahentes. Ausi sunt insuper ad castellum quod vocatur "Werke," super flumen de Twede, cum multis armatis accedere, et captum ac deprædatum ignibus ¹conflagrare, nemine conatus eorum impediente, nec semet ipsorum insolentiis ²opponere volente, propter metum quorundam qui tunc temporis a communi populo putabantur plus Scotis quam Anglicis favere. Ob quam causam, milites et armigeri, qui custodias castellorum vel munitionum habebant in ³illa patria, venerunt ad Regem, et reddiderunt ea in manus suas, dicentes Scotos vehementer invaluisse, et Anglicos, qui in partibus illis erant, perpaucos esse ad resistendum illis, nisi Rex ipse manus apponeret adiutrices; qui responsum contra; solatorium acceperunt, ut dicemus in Capitulo de proximo Parlamento, quod scripturi sumus.

The Scots invade the North of England.

Application is made to the King for assistance against them; which is promised.

De Papa et Romanis.

Eodem fere tempore, Papa diffidens de fide Romanorum, simulata causa, velut puriorem aerem vellet haurire, urbem ad quoddam castellum non procul positum multotiens egrediebatur, et revertebatur, quandoque ad noctem; aliquando vero pernoctavit ibidem, et die secundo vel tertio est reversus. Ut autem tolleret omnem suspicionem a cordibus Romanorum, non procul a dicto loco ⁴eo, quod amœnus esset et ibi locus, dixit se velle castellum forte construere, in quod sese posset secure recipere, si necessitas ulla urgeret. Unde gavisī Romani, jam libere permiserunt eum, sine suspicione vel exploratione, quotiens vellet, vel quando vellet, adire locum; pro eo maxime, quod noverunt eum ⁵latomos et fabros plurimos conduxisse, et ad eum locum magnam materiam lapidum et lignorum comportasse.

The Pope takes measures to deceive the people of Rome.

Jam ergo Papa, securus neminem ejus migrationem velle ⁶scrutari, accito ⁷clanculo quodam potenti domino, qui erat in illis partibus, componit cum eo, ut, certo die veniens cum armata manu, deducat eum in patriam suam ubi natus fuerat,

He makes secret arrangements for his departure for Naples.

¹ *conflagrare* in orig.

² *appondere* in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *villa* in Camden's text.

⁴ *eo* omitted in the printed texts.

⁵ *latamos* in orig.; *latomos* in the printed texts.

⁶ *perscrutari* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁷ *clanculum* in the printed texts.

A.D. 1383. scilicet in Neapolim; quia rebatur majorem fidem invenire MS. Bibl.
inter suas patriotas quam Romanos, si contingeret indigere. Reg. 13
Quod et factum est. E. ix.

The people of Rome demand his return; but in vain. Audientes autem Romani Papam repente fugisse, cum magno supercilio miserunt ad eum, mandantes ut revertatur; alioquin affirmabant eum velle deponere, et ¹quemquam de Cardinalibus, qui in urbe remanserant, in Papam eligere; vel certe revocare ejus adversarium, Antipapam, et ipsum intronizare. Ipse vero, parvipendens eorum minas, moram suam continuare disponit in dicta terra, quanquam ibidem multa adversa essent proventura; prout in sequentibus plenius, cum locus et tempus id postulaverint, edicetur.

De Navibus hostium captis.

Conquest of French ships of war, by the men of Portsmouth and Dartmouth. Circa dies quibus Episcopus Northwicensis et Cruce-signati sederunt circa villam de Ypres, hostes armaverant quinque vasa bellica, qualia "balingarias" appellamus, ut arcerent et impedirent tam transitum versus eum quam versus Aquitanniam; quia et illuc dirigendi fuerant Cruce-signati, cum turba militum et armigerorum, ducibus Domino Britrigaldo de la Bret et nonnullis aliis ²lectis ex Anglia viris bellicosis. Et cum plura mala fecissent in mari, non ferentes ³hæc viri de Portesmutha ⁴[et Dortesmutha], armaverunt ipsi naves suas ⁵bellicas ad impediendum conatus eorum. Et progressi in obviam, commiserunt repente proelium cruentum valde; sed tamen, adjutorio superno, nostri, superiores effecti, occiderunt omnes qui erant in eis, præter novem viros, et vasa et universa contenta diripiebant sibi, advehentes patriæ tam prædam quam pacem, per victoriam gloriosam.

Another naval victory. ⁶Eadem fere tempestate, navigium Anglicanum, dum liquidas observat in mari vias, octo naves grandes, refertas multis bonis, et ⁷vinis præcipue, bellico jure ⁸lucratur; in quibus dicuntur fuisse mille et quingenta dolia boni vini. Et ita, licet per breves successus, ⁹Anglia plurimum confortabatur.

¹ *aliquem* in the printed texts.

² *electis* in the printed texts.

³ *hæc* in orig.

⁴ Omitted in orig.; supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix., and the printed texts.

⁵ This and the four following words have a contemporary expunctory mark in Bibl. Reg. 13 E. ix.; and the context continues,

—*videlicet, tres naves magnas bellicas, ad impediendum conatus eorum.*

⁶ *Eidem* in orig.; by inadvertence.

⁷ *unus* in orig.; *unam* in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁸ *lucraturi* in orig.: corrected from the printed texts.

⁹ *Angliam* in the printed texts.

Qualiter Gandavenses lucrati ¹ [sunt] villam de
Owdenarde.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Postquam Cruce-signati e Flandria Angliam sunt ² regressi, A.D. 1383. Gallici qui custodiebant villam de Owdenarde, quam superiori anno Gandavenses obsederant, a festo Inventionis Sanctæ Crucis usque ad Natale Domini, (quo tempore, ut superius scripsimus, Gandavenses ibidem victi fuerunt per Regem Franciæ, et Philippus den Artefeld interemptus, cum viginti quinque millibus Flandritarum); cœperunt Gallici crudele dominium exercere super cives illius villæ, opprimentes eos vehementer, et, non tantum bona diripientes eorum, sed etiam uxores virapientes, eis, pro suæ voluntatis arbitrio, abutebantur. Super quibus omnibus oppidani de Odenarde vehementer commoti, nec immerito, cum jam nullam spem cernerent correctionis Gallicorum, sed potius indies eorum scelera augeri viderent, miserunt secreto nuncios ad Gandavum, qui et eorum injurias civibus nunciarent, et auxilium rogarent ab eisdem; promittentes insuper, illos, quacunque nocte vellent, introducere in villam de Owdenarde; ut sic et dominio villæ potirentur, et acceptas frequenter injurias, sive damna, per Gallicos in ipsos viriliter vindicarent.

Excesses and cruelties of the French at Audenarde.

The citizens communicate with the people of Ghent.

Hiis auditis, Gandavenses non segnes accinguntur ad iter, et nocte pervenerunt ad villam, datisque signis ad invicem, qui in villa erant et qui extra villam, intromissi sunt Gandavenses. Oppidani igitur dictæ villæ, juncti Gandavensibus, seientes peroptime ubi hospitia Gallicorum fuere, domos repente irrumpunt, Gallicis dormientibus, et in ipsos subito irrumpentes, jugulant quotquot in villa fuere, multos valde, ita quod non superfuit unus ex eis. Et ita Gandavenses, villa potiti, etiam stragem magnam fecerunt in Flandrensibus, qui falsi fuerant suis civibus dictæ villæ. Ibi mercatores Anglici in parte recuperaverunt damna quæ pertulerant per ante in villa de Bruges, dum bona in dicta villa reperta a Gandavensibus pretio levi emunt; et non solum mobilia, sed etiam domos, et quæque ³ loca villæ. Post hæc, Gandavenses miserunt ad Regem Angliæ, nunciantes se lucratos dictam villam, quam vellent dare sibi, si vellet illuc ex Anglia custodes et auxilium destinare; alioquin detraherent illam solo tenus. Rex vero gratias agit illis, respondens se nolle illuc suos dirigere, propter instantia pericula quæ regno suo multis ex

The English merchants are recommended for their former losses at Bruges.

Audenarde is offered to the King of England on

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² egressi in the printed texts.

³ leta in orig.; leta in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

A.D. 1383. partibus imminebant, et honoratos dictos nuncios, prout decuit, MS. Bibl. Gandavum remisit. Et hic finis Gallicorum, qui multa mala Reg. 13
certain terms. The offer is declined. perpetraverant in villa de Owdenarde. E. ix.

Treasure of the Count of Flanders found there. Nec silentie reticendum, quod in dicta villa repertus est infinitus thesaurus Comitis Flandriæ; qui merito et Gandavenses animaret ad continuandam werram, et Comitem cogere desperare.

De Parlamento facto Londoniis.

A grant made in Parliament, but a part is claimed by the Lords of the Northern parts.

Answer made to the demand, by the Bishop of Winchester.

Circa festum Omnium Sanctorum, factum est Parliamentum Londoniis; in ²quo concessa est medietas quintæ-decimæ per laicos, et paulo post, medietas unius decimæ per clerum, Regi. Cujus pecuniæ portionem Domini partium Borealium petierunt, quia in hoc Parlamento fuerunt deputati ad custodiendum partes illas contra Scotorum irruptiones. Quibus responsum est per Dominum Willelmum Wykham, Episcopum Wintoniensem, quod ideo ex pauperibus effecti fuerant divites et Domini, ut Scotos liberius arcere possent, et ut Rex et Australium Domini partium minus gravarentur, dum alias operteret eos omni anno comparare exercitus, populumque vexare; contrahendo versus partes illas. Nec esse difficile eis ibidem hostes repellere, qui Domini et magnates facti sunt, cum eorum antecessores, videlicet patres et avi, qui neque fuerunt Domini, ut ipsi, nec divitiis abundantes, potuerunt sua animositate et audacia hostibus, id est, Scotis, resistere, et de ipsis multotiens triumphare. Concessæ sunt tamen illis commissiones congregandi virtutem exercitus, et Scotis resistendi et damna pro damnis inferendi, quotiens contingeret Scotos irrumpere, vel hostili more partes illas intrare. Hæc autem facta sunt pro eo maxime, quia in ultimo die quo Dux Lancastræ et ipsi convenerunt ad Diem Marchiæ, conventum fuit inter eos, pro commodo partis utriusque, ut de cætero ipsi, nec Angliei, vexarentur per tot labores et expensas, sed singulis annis certi utriusque partis destinarentur ad ³Parlamentum regni utriusque, qui et injurias acceptas proferrent in medium, et emendas acciperent secundum quantitatem damnorum, per judicium Domino-rum. Quia vero Scoti supersederunt ad hoc Parliamentum venire, juxta condictum, et insuper damna interim plura Borealibus præsumpserunt inferre, ac etiam hostes ex Galliis, in nocumen-

¹ cogere in Camden's text.

² qua in orig., Bibl. Reg. 13 E. ix., and the printed texts.

³ Parlamento in orig.; corrected

from the printed texts.

⁴ Qui in orig., Bibl. Reg. 13 E. ix., and the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

tum Anglorum, conducere; decretum est per Parliamentum A.D. 1383. ut ¹frangenti fidem, fides frangatur eidem, et ut potestas lecta Preparations being made to oppose the Scots, they sue for peace. ex Anglia mittatur illuc, sub ductore Domino Thoma de Wodestoke, videlicet mille lanceæ, et duo millia arcitenentium, ad compescendum conatus eorum. Quibus cognitis, Scoti valde timentes, in fine Parlamenti, supplices advenerunt; etiam de pace vel treuga tractare voluerunt. Sed Anglici, totiens eorum falsitatem experti, cum eis tractare nec componere ²voluerunt, sed eos, ³affectos contumeliis, ad propria redire præceperunt; Their denunciantes ut capita sua defenderent quam bene scirent, et request is sua jura tuerentur. Quibus regressis, ut præmisimus, Domini rejected. Boreales susceperunt patriam conservandam, donec Comes Bokynghamiæ, Dominus Thomas de Wodestoke prædictus, paratus esset ad accedendum cum potestate graviori.

In hoc Parlamento, Rex cepit temporalia Episcopi North-The King wicensis in manu sua, eo quod inobediens erat voci ejus, takes possession of the temporalities of the Bishop of Norwich. quando, ut præmisimus, revocavit eum per breve suum, cum paratus esset ad transfretandum, sed tamen Episcopus noluit revenire. Milites quoque, qui cum Episcopo fuerunt in the Bishop of Flandria, quia et ipsi Episcopo fuerunt inobedientes, et, quod of Norwich. pejus est, proditores, incarcerati sunt; sed mox manucapti His disobedient officers are imprisoned. sunt per amicos, redimendi fulvo metallo. Et hic finis et fructus Parlamenti præsentis.

Annalis Conclusio.

Transit annus iste frugifer et fructifer; sed in fructibus Diseases arborum suspicio multa fuit, eo quod per nebulas foetentes, contracted exhalationes, aerisque varias corruptiones, ipsi fructus, puta in England, poma, pyra, et hujusmodi, sunt infecta; quorum esu multi from eating unwholesome fruit. mortales hoc anno, ⁴vel pestem letalem, vel graves morbos et infirmitates, ⁵incurrunt. Fuit etiam annus iste Anglicis luctuosus, quia plures, tam in Flandria quam in patria, perierunt; Flandrensibus exitiosus, quia patria illa, cum suis habitatoribus, tam per suos quam alienos est vastata; Gallicis formidabilis et onerosus, quia nunquam per ante timuerunt quemquam ex ⁶[Anglicis] ducibus, sicut Episcopum formida-

¹ These five words are, not improbably, a quotation, intended for an Hexameter, though not in conformity with the laws of Prosody.

² *noluerunt* in the printed texts.

³ *affectos* in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13

E. ix.

⁴ *ut* in Camden's text.

⁵ *incurrunt* in the printed texts.

⁶ Omitted in orig.; supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

A.D. 1383. bant; et onerosus, propter contractionem tanti exercitus quantum Rex Franciæ congregavit, et expensas quas in commune ad hoc negotium profuderunt. MS. Bibl. Reg. 13. E. ix.

De Treugis inter regna.

A.D. 1384. Anno Domini millesimo trecentesimo octogesimo quarto, qui est annus Regis Ricardi, a Conquæstu Secundi, septimus, fuit idem Rex ad Natale apud manerium suum de Eltham, et cum eo Regina Anna.

A truce with France is effected by the Duke of Lancaster. Exactis diebus Natalitiis, Dux Lancastriæ, Johannes de Gandavo, qui ante Natale profectus fuerat in Franciam ad tractandum de pace inter regna, rediit in Angliam, ferens treugas usque ad festum Sancti Johannis Baptistæ; quo tempore rediturus erat ad tractandum iterum, et confirmandum pacem, si posset fieri inter Reges. Quæ treugæ quantum contulerunt utrique regno, regna manifeste suis commodis persenserunt. Nam Angliæ per Gallicos, et maxime per Normannos, sequente Quadragesima referta est cunctis necessariis mercibus, puta vino, fructibus diversi generis, speciebus, atque piscibus; adeo affluenter, ut admirationi foret incolis vilitas rerum venalium, præcipue in illis partibus ad quas accessus esse poterat Normannorum. Francia et Normannia lætata sunt, quia argentum et aurum promptè perceperunt ex Anglicis pro suis mercimoniis, et abundantius multo quam in suis partibus pro tantillo commercio percepissent. Unde ab utriusque regni incolis, et maxime communibus, pax est ardentissime concupita.

De dissidio inter Londonienses pro Majoribus.

Disturbances in London, through the agency of John de Combertone, the late Mayor, Eodem anno, in nocte Purificationis Beatæ Virginis, visa sunt ingentia fulgura et audita tonitrua, quæ corda mortalium non modice terruerunt: et non multo post, Johannes de Northamptonia, dictus alias "de Combertone," Major Londoniarius anno præcedente, qui suis seditionibus, juxta sui nominis etymologiam, civitatem Londoniarum seditionibus adimplevit, moliri nova tentavit, multis assentantibus quibus rapina placebat. Nempe Majorem, electum juxta morem civitatis, turbare, et cum multitudine stipatorum incedere,

¹ admirationem ferret in the printed texts.

² lætati in the printed texts;

³ arum in orig., by inadvertence.

⁴ placebit in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; corrected from the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

non semel, sed pluries, ad plurimorum terrorem, quibus A.D. 1384.
¹[pax] placebat, ²ausus. Et cum jam Major illius anni, dictus
 "Dominus Nicholas Brambre," miles, occurrere suis moti-
 bus paravisset, in tantam insaniam dicti Johannis Combertone
 amatores conversi sunt, ut quidam ex arte sutoria, qui Major
 aestimatione videbatur, publice communitatis suffragium ex- Punish-
 peteret et commoveret. Ob quam causam, consilio Domini ment of one
 Roberti Cnolles, militis, domo sua tractus et decollatus est, of the
 tanquam insurrectionis concitator et pacis regiae perturbator, principal
 Quod factum pro tunc compescuit commotionem vulgi, in- leaders of
 surrectionem populique sedavit, qui dicebatur eo tempore in the sedition.
 necem Majoris electi et multorum valentium conspirasse.

De projectione Ducis versus Scotiam.

Instante tempore Quadragesimali, Dux Lancastriæ Johannes, The Duke
 cum fratre suo, Thoma de Wodestoke, Comite Bokynghamiae, et of Lan-
 innumerabili pene turba militum, armigerorum, et arcitenentium, caster and
 profectus est versus Scotiam, ut Scotis perfidis perfidiæ poenas, Earl of
 inferret. Cumque in partibus Borealibus perhendinasset, do- Buckingham
 nec, incolarum destructis victualibus, plus damni irrogasset Scotland.
 eisdem quam per ante intulerant ipsi Scoti, tandem, circa
 festum Paschæ, terram Scotorum intravit; ubi tanta erga eos
 usus est patientia, ut villanos de Edinburgh permetteret aspor-
 tare de villa quæcunque vellent, et ultra mare Scoticum com-
 portare; indicens interim exercitui, ne præsumerent, sub pœna Singular
 mortis, versus eandem villam pedem movere. Jacebant ergo lenity
 nostrates per totum triduum non procul a villa, id est, per tres shown by
 leucas, dum potuissent adivisse prædictam villam, et Scotos the Duke
 asportatione rerum vel perturbasse, vel jure bellico ipsa bona towards
 occupasse. Sed asportatis quibuslibet rebus e villa, et Scotis the Scots.
 fuga salvatis, signum dedit movendi exercitum penes villam.
 Ad quam cum venissent, nihil præter domos vacuas invenerunt,
 et non tantum vacuas, sed omne stramentum tectorum depo-
 situm propter incendium, et detractum. In nocte vero Paschæ Hardships
 fecit exercitum in paludibus, propter metum hostium, armatum inflicted
 pernoctare; sed superveniente nive, et intolerabili frigore, upon his
 perdidisse fertur, ut taceam de hominibus exanimatis, per frigus own troops.
 amplius quingentis equis. Scoti vero, semper prudenter agentes,
 se subtraxerunt, et in nemoribus, vel ultra mare Scoticum, de-

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 | texts; corrected from Bibl. Reg. 13
 E. ix.; omitted in the printed texts. | E. ix.

² *usus* in orig. and the printed

A.D. 1384. lituerunt, nolentes bellum inferre nostratibus, sed experimen- MS. Bibl.
Great losses taliter cognoscentes nostros illis in locis, et illo tempore, sine Reg. 13
sustained by the gladio, sine certamine, frigore et inedia perituros. Quod et E. ix.
English. factum est; nam plures sine ferro perierunt, plures per irrup-
tiones Scotorum vel ¹captivitatem vel mortem incurrerunt.

Rigorous
treatment
of the
English
foragers.

Ut viderentur ergo boni ductores, Dux et frater ejus volentes
pabulatum exire prohibuerunt; exeuntes, ascensis velocissimis
equis, persecuti sunt, et cum lanceis præacutis, non plus par-
centes eisdem quam hostibus, percusserunt, vulneraverunt, per-
foraverunt, et occiderunt, plures ex Anglicis quam hostibus
perimentes. Tandem parum damni inferentes hostibus præter
incensionem villarum paucarum, cum imprecatione cunctorum
Borealium, id est, Northambumbrensiū, cum magno quidem
supercilio ipsi Domini, sed medioeres egentes, angustiatī, aff-
licti, redibant. Post quorum discessum, mox erumpentes Scoti,
in partibus Borealibus ²mox prædas egerunt, et plura damna
per combustionem villarum fecerunt, quam nostrates intule-
rant ante illis. Et factum est, in hac expeditione non minus
perderet et regnum in effusa pecunia, in turba virorum perdita,
in amissa substantia, quam anteactis expeditionibus, per annos
multos factis, noscitur perdidisse.

Fresh in-
cursions of
the Scots;
and dis-
astrous re-
sults of the
expedition.

De Parlamento facto apud Salesbury.

Parliament
at Salis-
bury.

Charges
made by a
Carmelite
Monk
against the
Duke of
Lancaster.

Exacto tempore Paschali, id est, post quindecim aut paulo
plures dies post Pascha, convenere citati proceres apud Sales-
bury, ad Parlamentum celebrandum. ³Quo quidam de Ordine
Carmelitarum frater, Bacularius in Theologia, Hibernicus ge-
nere, infausta hora properavit. Hic namque quamdam cedulam
dictaverat et conscripserat, in qua plura enormia machinamenta
per Ducem Lancastriæ, ut asseruit, excogitata, fuerant exarata.
Contenta siquidem in illa fuerunt, quod Dux statuerat Regem
repente oppressisse, regnumque occupasse. Designavit tempus,
locum, et cætera, quæ hujus rei facere possent argumentum.
Obtentoque aditu ad regale colloquium, porrexit cedulam,
jurans in Sacramento Corporis Christi, quod ipse eodem die
celebrando confecerat, nullum verbum fore falsum quod in ce-
dula scripserat ⁴supradicta, ⁵monuit[quæ] ne audirentur Ducis

¹ *capite* in orig.; the abbreviation
being somewhat indistinct in Bibl.
Reg. 13 E. ix., in consequence of an
erasure; *captivitatem* in the printed
texts.

² *mox* omitted in the printed texts.

³ *Quo* omitted in the printed texts.

⁴ *supradicta* omitted in the printed
texts.

⁵ *que* omitted in orig.: supplied
from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the
printed texts.

MS. Bibl. excusationes, "quia per subtilia," inquit, "verba, hac die qui- A.D. 1384
Reg. 13. "dem judicium differet, et si fugerit in spatio milliarii, popu-
E. ix. lum¹ contrahet, et quo plus facultatis obtinuerit recedendi,
"tanta materiam obtinebit majorem fortitudinem congregandi;
"et ita efficietur vel hostis publicus, vel dolose reconciliabitur
"tibi Regi."

Hiis auditis, Rex puer non Dominos, non pares regni, seu The King
qui sensu vigeant in regno, sed consuetos consiliarios suos, takes
duos videlicet Capellæ suæ clericos, Nicholaum Slake et quem- counsel,
dam alium, super tantis convenit negotiis, ut discernant quid
in tali articulo sit agendum. Inter tractandum, more solito
Dux intravit, nihil volvens adversi, omnino nesciens quid
tractarent. Quem cum Rex torvo vultu respexisset, nec, ut
solebat, honorem impenderet, Dux æstimans aliquid latere in
mente Regis quod personam suam tangeret, se subtraxit. In-
terea duo dicti Regis consiliarii, fortassis metuentes Ducis
dominationem, vel affectantes amorem, consulunt, ut omnibus
viis et modis Ducem² accersat, et ipse eum conveniat super
istis. Vocatus est tandem Dux a Rege, et cedula sibi tradita.

supradicta; quam ut perlegerat, suspirans ait ad Regem:—
"Heu," inquit, "Domine mi, cur fidem datis talibus delato- The
ribus? Cur de mea persona talia opinamini? Nonne sum Duke's
avunculus vester? Nonne tutor extiti? Nonne post vos answer,
principalis in regno? Quid mihi suaderet vos prodere vel denying
certe necare, qui nihil lucri recipere de vestra morte? the charge.
"Nunquid hostes vestri me ditiores facerent in terra sua,
"quam effectus sum in terra vestra et in natali solo? Aut
"si regnum affectarem, credendumne est post vestram in-
"terfectionem, quod absit, Dominos hujus regni æquanimiter
"ferre me posse, Domini mei et patriæ proditorem? Desis-
"tite, si placet, fidem dare talia referentibus, quia paratus
"sum, more militis, contra quemcunque mundi mihi in hac
"causa adversantem pugnare, et meam innocentiam defendere,
"et purgare." Cumque hæc, et hiis similia plura, pro se dix-
isset, credidit Rex ipsi Duci et suscepit excusationes ejusdem.

Dux vero rogavit Regem, ³ut Frater supradictus in custodia The Friar
teneretur, usque ad diem quo causam diceret horum quæ pro- is kept in
posuerat contra eum. Et rogavit specialiter, ut Dominus safe cus-
Johannes Holand ejus custodiam obtineret. Erat iste Johannes tody, in
Holand frater Regis ex parte matris, filius scilicet quondam charge of
Sir John Holand.

¹ Written as *contra hec* in orig. ; the word being so divided, without a hyphen, in Bibl. Reg. 13 E. ix. | ² *accersiat* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *et* in orig., by inadvertence.

A.D. 1384. Domini Thomæ Holand; qui libenter, propter amorem Ducis, MS. Bihl.
Fratris custodiam acceptavit. Reg. 13
E. ix.

Interficietur Frater Carmelita.

The Friar
is cruelly
murdered.

In ipsa nocte quæ præcessit diem datum suæ responsioni, idem Johannes et quidam alius miles, dictus "Henricus Grene," apprehendentes Fratrem, et mittentes funem in collo ejus, et eadem resto nectentes ejus genitalia, suspenderunt a terra, imponentes super ventrem ejus lapidem tantæ ponderositatis, qui et torqueret eum per distractionem verendorum, et ejus guttura suffocaret, confringeretque spinam dorsi ejus; ut non tantum uno supplicio, sed tribus tormentis, vitam finiret: qua injuria Frater occubuit superatus. In crastino fecerunt Fratris corpus exanime per villam detrahi, more proditoris, ut suspicionem tollerent illatæ sibi mortis injuste. Et mirandum, quod non armigeri, non valecti, non garciones, nec inferioris status viri, quicquam mali voluerunt inferre Fratri, sed milites hæc fecerunt. Ipsi judices, ipsi ministri, ipsi tortores, extiterunt!

Grant
made by
Parliament.

Sir William La
Zouche is
accused of
inventing
the charge
against the
Duke; but
denies it.

Et hic fructus Parliamenti præsentis, excepto quod Rex petiit et obtinuit de laicis quidem medietatem unius, ut usu vulgari loquar, quintæ-decimæ, de clericis vero unius decimæ medietatem. Et præter hoc, quod Dominus Willelmus La Zouche, quamvis gravissima detineretur ægritudine, accersitus erat ad Parliamentum prædictum, ad standum judicio Regis et Dominorum, quia idem Frater eum velut inventorem, inceptorem, et incentorem, dixerat omnium quæ scripserat extitisse. Qui cum venisset, lectica delatus, quia propter guttam equitare non poterat, compulsus est, discinctus et discooperto capite, ad hæc omnia sibi objecta, more latronum vel proditorum, respondere. Qui viriliter negavit objecta, sacramento firmans hæc¹ se nunquam audisse, vel hujuscemodi cogitasse; et ita demum absolutus est, et domum redire permissus; factus non solum illius Ordinis, sed cunctorum Ordinum, Fratribus inimicus.

Alleged
miracles,
in refer-
ence to the
body of the
murdered
Friar.

Sunt qui dicunt cratē sutam, super quam Fratris corpus tractum erat, reviruisse, floruisse, et folia produxisse, et quemdam cæcum ad eandem cratē lumen amissum recepisse; sed si vere id asseveraverint, vel amore vel odio personarum, nondum scitur. Ferunt etiam, quod Dominus Thomas de Wodestoke, frater Ducis, irruerit in cameram qua Rex erat, et terribiliter juraverit, se oppugnaturum vel occisurum

¹ se omitted in the printed texts.

MS. Bibl. quemlibet qui prodicionem imponere vellet fratri suo Duci; A.D. 1134.
 Reg. 13. nullum excipiens, non ipsum Regem quidem. Unde Rex The King
 E. ix. turbatus, nec contra mutire quidem ausus est. Quod factum threatened
 capitale fuisset, si Rex habenas regni rite rexisset.¹ by the
 Duke of
 Gloucester.

Irruptio Scotorum.

Circa idem tempus, quia Scoti varia damna Northumbren- Incursions
 sibus inferre non cessabant, Comes Northumbriæ, Dominus of the
 Henricus Percy, Scotorum regnum parat ingredi, et damna Scots.
 pro damnis illis reddere, et injurias illatas suis patriotis
 ulcisci. Quibus ita gestis, cum reversus fuisset Comes et
 exercitum dimisisset, revertuntur Scoti, et, damna damnis in
 patria ²cumulando, dictum Comitem multipliciter irritarunt.
 Eratque per totam ætatem utriusque gentis eventus varius,
 dum nunc illi, nunc nostri, propriis damnis addicerent quanta
 mala pariat discordia, quanta pericula lis inter regna.

Hac æstate Dominus Johannes Philipot, miles et civis Lon- Death of
 doniarum, ³nobilissime qui pro regno regnique commodo plus Sir John
 omnibus laboraverat, et expensis et affectu sæpius Regem Philipot.
 regnumque relevaverat, concessit in fata; neminem in hujus-
 cemodi affectibus relinquens superstitem sibi parem.

Dux Lancastriæ Franciam proficiscitur pro treugis.

Prope mensis Augusti principium, Dux Lancastriæ profectus The Duke
 est in Gallias, ad tractandum cum Francis de pace vel of Lancas-
 treuga; ⁴quorum tractatus semper ⁵damnosi Anglicis, et pro- ter visits
 missiones ⁶infructuosæ, fuerunt. Igitur Dux ibidem, cum France,
⁷numero nobilium comitatu, diu perhendingans, cum jocunda and con-
 nova patriæ putaretur afferre, reversus est cum denunciatione cludes a
 belli anno futuro, prima æstate; treugas tantum habens usque short truce
 ad primum diem mensis Maii. Sicque reversus est in terram with that
 istam, postquam expendisset, ut dicitur, quinquaginta millia country.
 marcarum argenti.

¹ A passage in Bibl. Reg. 13
 E. ix. is omitted here.

² *cumulant, unde* in the printed
 texts.

³ *nobilissimus* in orig. and the
 printed texts: corrected from Bibl.
 Reg. 13 E. ix.

⁴ *quarum* in the printed texts.

⁵ *damnosæ* in the printed texts.

⁶ *infructuosi* in orig.; *infruc-
 tuosæ* in the printed texts. The last
 letter is indistinct in Bibl. Reg. 13
 E. ix.

⁷ *universo* in orig.: corrected from
 the printed texts.

Processus et iudicium in Johannem de Northampton, olim Majorem Londoniæ.

A.D. 1384. Eodem tempore, Rege vocante, congregati sunt multi de MS. Bibl. John de nobilibus regni apud Radyng, dum adhuc Dux ageret in Reg. 13 Northamp- remotis, ad compescendum seditiosos motus Johannis de E. ix. ton, the Northamptonia, nuper Majoris Londoniarum, qui ingentia late Mayor facinora nisus est; de quibus et convictus est ibidem, suo of London, familiari clerico eum accusante, et molitiones plurimas per is con- ipsum excogitatas, tam in damnum Regis quam totius civitatis victed of Londoniarum, ¹[dilucidante]. Cumque sententia ferenda esset sedition. in eum, Rege præsentē, reclamavit improbus, et asseruit tale iudicium non debere fieri in absentia domini sui, Ducis. Quo verbo suscitavit suspicionem sinistram, tam vulgi quam procerum, contra Ducem. Tamen ex processu juris, Justiciarius hujusmodi verbis usus est:—"Johannes," inquit, "scelera "quæ tibi obijciuntur, debes duello refellere, vel, per jura "regni tractioni, suspensioni, et quarterizationi, subjacere;" cumque mutus staret, nec ullum verbum vellet edere, decretum est ut perpetuo carceri ²traderetur, et ejus bona regiis usibus confiscarentur, et ut Londonias non appropinquaret per centum miliaria in vita sua.

He is banished to Cornwall, and his property is confiscated.

Destinatus est igitur ad castellum de Tyntagel, in finibus Cornubiæ constitutum; et interim ministri Regis, velut ³Harpyiæ, bonis illius incubabant. Et hic finis pro tunc processus contra eum facti.⁴

De Miraculo facto in Die Sancti Oswini Regis.

A Miracle, Prope dies istos, id est, vicesima die mensis Augusti, quo on St. die videlicet celebratur Passio Sancti Oswyni, Regis et Mar- Oswin's tyris, in Novo Castro super Tynam apparuit novum et inau- Day, at ditum nostris diebus prodigium. Duo nempe nautæ, ad resar- Newcastle- ciendum navem suam quoddam lignum ⁵dolare satagentes, die on-Tyne. prædicto, dum alter illorum securi dictum lignum percussisset, sanguinem repente de ligno prædicto, tanquam de pecude,

¹ Omitted in orig. ; supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. : *objiciente* in the printed texts.

² *traderetur* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix. ; *traderetur* in the printed texts.

³ *arpie* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ A passage in Bibl. Reg. 13 E. ix. is omitted here.

⁵ *dolore* in orig.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

ubertim stupuit emanasse. Percussus ergo formidine magna A.D. 1384. de tanta ¹rei novitate diu hæsit: tandem recordatus Diei Sancti Oswyni, cujus solemnitatem infestaverat, vovit se nihil ulterius eo die in æternum facturum operis manualis. Quod audiens ejus socius, et miraculum parvipendens, jurat se dolaturum dictum lignum, et eo die loco præordinato positurum. Cumque et ipse lignum percussisset, vidit sanguinem abundantius effluentem in parte percussa. ²Induratas tamen lignum vertit, et insistit operi alia parte ligni; sed nec ibi defuit miraculum præostensum. Nam et ibi sanguis, tanquam e bove vel vacca, decurrit. Gyratur ligaum ad quatuor partes; omni parte percutitur, omni parte fluit cruor. Quod cernens qui prius improbe signum contempsit, ad devotionem se convertit, et deinceps eo die ab omni opere ³servili spendet ⁴[se.] cessaturum. Istud miraculum, a multis visum, et quibus incumbebat approbatum, testimonium magnam reddit sanctitati et excellentiæ Martyris supradicti.

De Eclipsi Solis.

⁵Eodem anno, die sexta-decima mensis Augusti, sero et per noctem sequentem, audita sunt in Anglia perhorrenda tonitrua, and lightning, and et visa fulgura terribilia; quæ mortales multipliciter terruerunt. In crastino vero, post meridiem, quasi per horam facta est eclipsis solis, et conjunctio simul, aspicientibus eas multis. of the sun.

De Parlamento Londini, et Duello in eodem, et condemnatione Comitum Northumbriæ.

Eodem anno, circa festum Sancti Martini, factum est Parliamentum Londoniis, in quo, prout jam a multis consuevit tem-ate grants poribus, nihil dignum memoria fuit actum, præter illud, quod made by ⁶sedulo actitabatur extortio, videlicet pecuniæ de clero et Parliament. communi plebe, ad sustentationem ⁷inutilis verræ regalis;

¹ *re novitate* in Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

² *Induraturus* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *steriali* in orig.; *manuali* in the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ Omitted in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; supplied from the printed

texts.

⁵ In Bibl. Reg. 13 E. ix. this passage precedes the Miracle at Newcastle.

⁶ *sedulo* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; *sedulo* in the printed texts.

⁷ *militibus* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

A.D. 1384. et præter hoc, quod duellum commissum est infra listas inter MS. Bibl.
 Duel between an quemdam armigerum Anglicanum et quemdam de Navaria, Reg. 13
 English qui accusaverat dictum armigerum, cujus nomen erat "Jo- E. ix.
 Esquire "hannes Walshe," de prodicione Regis et regni; effectualiter
 and a tamen, non erat proditor, sed invidebat sibi, eo quod cum esset
 native of idem Johannes subcapitaneus de Cherburgh, oppresserat ux-
 of Navarre; orem dicti Navariensis; prout idem Navarus, exposit superatus
 in which ab eodem, et moriturus, publice fatebatur. Ob quam causam
 the latter idem Navarus regali judicio, qui ad spectaculum duelli, cum
 is defeated. principibus regni sui, consederat, tractus et suspensus est;
 quamquam Regina et plures alii pro eo preces sedulas porrex-
 issent.

The Scots Nondum Parliamentum finitum fuerat, cum nova de partibus
 obtain Borealibus sunt allata de captione castelli de Berwico per
 Berwick Scotos, cujus custodiam Comes Northumbriæ, Dominus Hen-
 Castle, by ricus Percy, avito jure possedit. Scoti namque, mediante
 treachery. pecunia, de quodam, qui secundarie castri custodiam tunc
 habebat, introitum castelli dolose nacti sunt. Quibus Dux
 Johannes cognitis lætatus est valde, quod materiam jam in-
 venerat nocendi dicto Comiti, prout fertur. Factum est ergo,

The Earl Duce procurante, prout dicitur, ut pro perditione dicti castelli
 of North- regalis Comes judicium qui aderant optimum, et Regis sen-
 umberland tiam damnationis, exciperet, in eum publice promulgatam.
 is con- Cujus executionis vindicta per Regem postea cito relaxata fuit,
 demned for quamvis id Duci, ut dicitur, displiceret. Acta sunt hæc
 neglect of decimo-quarto die Decembris in eodem Parlamento, non ob-
 the Castle; stante quod idem Comes ad dictum Parliamentum vocatus
 but is par- fuerat per breve regium, et ad custodiam suæ patriæ morari
 doned, con- maluisset. Hæc idcirco causa inter ipsum Ducem et Comitem
 trary to postea iræ et odii fomitem ministravit.
 the wish of the Duke
 of Lan-
 caster.

Comes Northumbriæ capit Castellum de Berwico.

The Earl Comes Northumbrorum, taliter adjudicatus, sed indulgentia
 of North- Regis vitæ possessionibusque restitutus, nullas moras nectens,
 umberland omnem apparatus belli præparat ad obsidendum dictum cas-
 recaptures trum, et expugnandum eos qui in eo erant. Et cum populo-
 Berwick sum exercitum congregasset, et utensilia comportasset expug-
 Castle. nationi necessaria, repente castrum obsidione vallavit. Tandem
 cum ibidem moram traxisset aliqualem, conventum est inter
 obsidentes et obsessos, ut ipsi obsessi castellum relinquerent,
 et vita gauderent et mobilibus bonis suis, et pro redditione
 castelli reciperent ab eodem Comite duo millia marcarum An-
 glicanæ monetae. Et hoc modo recepit Comes castellum de
 Scotorum manibus, doctus prudentius in futurum sua fortalitia
 custodire.

Nota.—De Papa Urbano.

MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. Hoc anno, Dux Andegaviae, post longam et procul positam A.D. 1384. a patria peregrinationem, post opum indicibilium ¹ et expensarum profusionem, post magnatum suorum morte pereuntium ² amissionem, spe sua frustratus, decidit in lecto ægritudinis et simili ³ fortuna periit, in magna mentis amaritudine moriens in terra aliena. Sicque factum est, ut cui non placuit fortuna sua, dum ad dignitatem aspirat regiam, Ducatus amisit honorem, et, non solum ambitiosus moriens, sed etiam excommunicatus, vitam finivit. Qui remanserunt de ejus exercitu, The revispitiones et latrones facti, non solum regnum Siciliae, sed et mains of alias regiones in gyro positas, impleverunt cædibus et rapinis. his army Et hic ⁴ factus et fructus totius apparatus Ducis Andegaviae become regnum Siciliae meditantis conquirere, et Papam Urbanum marauders. suppeditare, conantis.

Transit annus iste, quoad Gallicos pacificus, sed Anglicis nocivus Scotorum irruptionibus; frugum fertilis, sed fructuum neque omnino sterilis neque foecundus; in hac quidem terra seditionibus turbulentus, propter motus inordinatos Londoniensium, volentium Johannem de Combertone ad dignitatem pristinam revocare, et propter occultum odium inter Dominos suscitatum, prout in gestis sequentis anni patebit.

Anno Domini millesimo trecentesimo octogesimo quinto, A.D. 1385. qui est annus regni Regis Ricardi, a Conquestu Secundi, Shame-octavus, fuit idem Rex ad Natale cum Anna Regina, quam lessness of raro vel nunquam lateri suo deesse permisit. Affuerunt et the Queen's Bocmi, patriotæ Reginae, qui, gustata dulcedine terræ, propriæ fellow-country-regionis obliti, inverecundi et illæti hospites repatriare nolē-men. bant.

De morte Johannis Wicleff.

Die Sancti Thomæ, Cantuariensis Archiepiscopi ⁵ et Martyris, Death of organum diabolicum, hostis Ecclesiae, confusio vulgi, hæreti- John corum idolum, hypocritarum speculum, schismatis incentor, odii Wyclif. seminator, mendacii fabricator, Johannes de Wiclif, dum in

¹ *ex* in orig.; by inadvertence.

² *amissione* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *sorte* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ *fis* (for *finis*) in the margin of Bibl. Reg. 13 E. ix. in apparently a contemporary hand.

⁵ *et* omitted in the printed texts.

A.D. 1385. Sanctum Thomam, ut dicitur, eodem die in sua prædicatione MS. Bibl.
 quam dicere præparaverat, orationes et blasphemias vellet Reg. 13
 evomere, repente judicio Dei percussus, sensit paralysim omnia E. ix.
 membra sua generaliter invasisse. Os nempe, quod contra
 Deum et Sanctos ejus, sive Sanctam Ecclesiam, ingentia locu-
 tum fuerat, a loco suo miserabiliter distortum, horrendum
 cernentibus spectaculum exhibebat: lingua effecta muta confi-
 tendi vel testandi copiam denegabat, caput tremulum male-
 dictionem quam Divinitas in Cayn fulminaverat, in ipsum
 latam etiam patulo demonstrabat. Et ut nulli veniret in
 dubium cum Cayn consortio deputandum, ut ferunt hii qui
 affuerunt morientii, per signa forinseca moriens desperavit: et
 quidem totius malitiæ suæ conclusio talis erat.

Alleged
 judgment
 inflicted on
 him at
 his death.

*De Domino le Bourser, et ejus² necessitatibus apud
 Gandavum.*

Sir Edward Dominus Edwardus Le Bou[r]ser per hos dies missus est Gan-
 Le Bourser davum cum armata manu, ut Gandavensibus præset more
 takes com- capitanei; illis quidem a Rege hoc instanter petentibus, et
 mand of sibi fidelitatem promittentibus sub jurisjurandi attestacione;
 the people ubi quam prudenter Gandavenses rexit, quam circumspecte
 of Ghent. res belli tractaverit, et nobis silentibus, hostes sui, videlicet
 Gallici, fatebuntur. Nam in ipso adventu sui principio, ipso
 His great success. duce, Gandavenses tria millia Gallieorum devicerunt, et ex
 illis quosdam fugaverunt, nonnullos ceperunt, plurimos occi-
 derunt, et, præter reliquam prædam, quadringentos equos hos-
 tium abduxerunt. Gallici proinde multipliciter exasperati
 Cruelties practised by the French, cunctos captivos, quos inter se tenebant, enormiter mutilan-
 tes, offensis oculis et amputatis manibus, et variis modis lesis
 irrestaurabiliter, domum, ad commovendum corda Ganda-
 vensium, remiserunt. Quibus visis, Gandavenses commoti,
 The people of Ghent are prevented by Le Bourser from retaliating on their prisoners. voluerunt militibus et armigeris, quos de Francis, ut dixi-
 mus, vivos ceperant, eadem supplicia irrogasse. Quibus
 conatibus obstitit Dominus le² Bourser, dicens, id non
 debere fieri viris, qui, jure belli capti, seipsos pro salvatione
 vitæ ipsorum fidei reddidissent; si vero in futurum quoscun-
 que Gallicos possent violenter intercipere, hos dixit se bene
 permissurum tali modo mutilatos ut Gallias mitterent, et

¹ *actiones* in the printed texts;
ões in orig; *inexiones* in Bibl. Reg. 13
 E. ix.: probably for *invectiones*—
 “*invectives*.”

² *successibus* in the Rubric in Bibl.

Reg. 13 E. ix.

² *Bourses* in orig. and Bibl. Reg.
 13 E. ix., by inadvertence: *Bourser*
 in the printed texts.

MS. Bibl. simili sorte Gallicos salutarent. Quod paulo ¹[post] factum A.D. 1385.
 Reg. 13 est, ipsis sibimet obviantibus, et Gandavensibus victoriam
 E. ix. reportantibus, ipso duce.

*De discordia inter Papam et Regem Siciliæ, et
 degradatione sex Cardinalium.*

Sub præsentī tempore commota est universa Sicilia, commota est et tota Romana Curia, commotione magna, qualem per ante nunquam senserat vel toleraverat; cujus causam inferius describemus.

Cum Dominus Papa, ut supra retulimus, dulcedine natalis Charles, soli illectus, Romanos decepisset suo repentino recessu, et King of Neapolim appropinquasset, Karolus, Rex Hierusalem et ²Siciliæ, Naples, qui vocatur a multis "Rex Neapolis," cepit ³inopinate Papam seizes the Pope, in lecto suo, et per octo dies in privato loco secum tenuit, et ⁴tam secreta servavit, ut ignoraretur a Papalibus famulis, quoniam illorum dominus devenisset. Quam quidem detentionem Papa vocavit exposit "incarcerationem." Hac ergo de causa, grandis dissensio crevit inter Papam et Regem; ⁵etiam invaluit in alterutrum odium eorundem. Regina vero Neapolis, The Pope non mediocriter dolens de tanta dissensione, apposuit viros is liberated, omnimodas pro pace reformanda et benevolentia redintegranda and they are ultimately inter illos; ad cujus instantiam commendabilem, quamvis foret reconciled, difficile, facta est pax, Rege juramentum edente, et obligationem faciente, de nunquam delinquendo contra Papam verbo vel facto.

Ex parte vero Papæ, Cardinales cum Romanis obligaverunt se Regi pro Papa in centum millibus florenorum; quod videlicet Dominus Papa servaret conditiones factas inter illos; inter quas conventiones, conventum est inter Papam et Regem, quod Dominus Papa præstaret auxilium ad custodiendum civitatem Neapolim; quibus firmatis, Dominus Papa cruce- The King signavit Regem suis manibus, et confortavit cum ad bellandum takes the inimicos Ecclesiæ, et campum tenendum contra eos. Rex field itaque progressus tenuit campum contra dictos adversarios per against the octo menses; sed mox post recessum Regis, Papa transtulit Pope's ad- versaries.

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

² *Siciliæ* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; by inadvertence.

³ *inopinato* in the printed texts.

⁴ *a tam* in orig.; *a tam* in Bibl. Reg. 13 E. ix., with an expunctory mark under *a*.

⁵ *et etiam* in the printed texts.

A.D. 1385. se, cum tota Curia sua, ad villam quæ "Luceria" nominatur, MS. Bibl. et infregit conventiones et pactum initum inter illos. Regina Reg. 13 breaks his compact with the King of Naples. proinde Neapolis dedit mandatum civitatibus et castellis, vicis E. ix. et villis, et omnis conditionis hominibus, sub pœna mortis, ne victualia Papæ aut Curialibus ferre præsumerent, et omnem illis ex omni parte interdixit commeatum.

The Pope breaks his compact with the people of Rome. Nec solum tunc inter Papam ¹ et Siculos orta est discordia, sed inter ipsum et Romanos, propter pacta quæ pepigit et misit eisdem sub Bullis suis plumbo sigillatis. Juramento etiam firmaverat iisdem Romanis, et spoponderat, se ² redditurum et moraturum inter eos; sed tamen nihil implevit ex omnibus quæ promisit. Quibus de causis Romani illum falsum reputabant, et publice proclamabant.

De discordia inter Papam et quosdam de Collegio.

The Pope accuses certain Cardinals of conspiring against him. Eodem tempore, tertio Idus Januarii, orta est gravis dissensio inter Papam et quosdam de Collegio ³ Cardinales, qui intraverunt ipso die, prout moris erat, Papale Palatium, vocati prius ab eodem. Ignorantes siquidem intentionem Papæ, Consistorium sunt ingressi, ubi Papa ⁴ inopinate proposuit et objecit, in Conclavi, sex Cardinalibus conspiracy in mortem suam, et affirmavit eosdem triginta articulos hæresis voluisse sibimet imposuisse, et comprobasse eum ⁵ deprivatum fuisse

They are put to the question, and tortured. hæretica pravitate. Cardinales mox attoniti, unus post alium, juraverunt se nunquam talia cogitasse. Papa nihilominus, sine processu facto, comprehendi fecit eosdem, et incarcerari, et exposit quæstionibus contorqueri; quorum quidem nomina Cardinalium ista fuere:—

Nomina Cardinalium degradatorum.

Names of the Cardinals so degraded. Cardinalis de Venetia, Cardinalis de Anglia, Cardinalis de Janua; qui omnes erant viri venerabiles et religiosi, et maxime opinionis in vulgo, et Sacræ Paginæ Professores. Trium reliquorum nomina fuere ista;—Cardinalis Zangro, Cardinalis Corfiensis, et Cardinalis ⁶ Tarentinus, qui fuerunt valentes et

¹ sed in orig.; but corrected in the margin, in a later hand: et in the printed texts.

² redditurum in orig. and the printed texts.

³ Cardinalibus in orig. and Bibl., Reg. 13 E. ix.; corrected from the

printed texts.

⁴ inopinatio in the printed texts.

⁵ depravatium in the printed texts.

⁶ Terrentinus in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; corrected from the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

de magno genere, et ex eis duo Doctores Legum. Igitur, A.D. 1385. postquam torti fuissent, ut præfertur, dicti Cardinales confessi sunt, ut dicitur, delictum suum, sive conscientia stimulati, sive pro ^{carenda} poenarum acerbitate. Cardinalis tamen Angliæ nihil fatebatur præter id, quod dixisset Papam esse nimis superbum. The Cardinals confessed, with one exception.

Proximo die Dominico sequente, Papa compelli fecit Curiales et laicos de villa et casalibus in circuitu, ad veniendum in castellum; quibus ingressis, portas claudi fecit, ne quis exiret donec ipsemet prædicasset. Ascendit igitur turrin altissimam ^[super] secundam portam; etiam prædicare coepit, plebe sedente exterius super terram in magno frigore et esurie, donec esset fere hora Vesperarum: in qua prædicatione movit multas rationes, inter quas dixit quod Cardinales prædicti confessi fuissent se adinvenisse articulos supradictos, et conspirassent in mortem suam tali modo, videlicet quod Rex cum sua comitiva cepisset eum subito, et deposuisset, vel certe peremisset. Dixit etiam, quod ista omnia fuerunt demonstrata sibi revelatione divina. Longum est autem, et tædiosum, fabulas inserere quas narravit; inter quas dixit, quod Cardinalis Reatinus, quondam factus per eundem, sed diu ante depositus, fuit inceptor et inventor dictorum malorum contra eum; qui etiam diu ante fuit excommunicatus ab eo. Qui Reatinensis iudicio populi vir sapiens et circumspectus reputabatur, et erat Doctor Legum apprime eruditus; et quamvis Papa privasset eum, erat tamen maximæ æstimationis in consilio, et inter Consiliarios Regis Karoli supradicti. Præterea, Papa retulit in illo Sermone, quanta fecit pro Rege dicto et Cardinalibus memoratis, et ut promoverit eos de pulvere et de terra, et quot gratitudines ostendisset Regi et Reginae, et Cardinalibus sæpèdictis. Post finem vero Sermonis, Papa, cum Cardinalibus non privatis, erecta cruce et accensis candelis, excommunicavit Regem Karolum et Reginam, Antipapam et Anticardinales, Abbatem Montis Cassini, quondam Reatinensem Cardinalem, et prædictos sex quondam Cardinales, et omnes consiliarios et adjuutores, vel fautores eorum verbo vel facto, et omnes comedentes aut bibentes cum eisdem; et interdixit civitatem Neapolitanam, ne ibidem celebrarentur aut fierent Sacramentalia vel Sacramenta; et una cum hiis, extinxerunt candelas suas, et extra jecerunt inter plebes. Quibus The Pope preaches before the people, on the enormity of the offence committed by the Cardinals.
The Pope excommunicates the King of Naples and others.
Naples placed under interdict.

¹ *carenda* in orig., Bibl. Reg. 13 E. ix., and the printed texts.

² Supplied from Bibl. Reg. 13 E.

ix.: omitted in the printed texts, which read *secundum portam*.

A.D. 1385. expletis, tumultus magnus excrevit in tota Luceria, et patria MS. Bibl.
in circuitu constituta; et malefactores discurrere cœperunt, et Reg. 13
despoliare quoscunque poterant superare. E. ix.

De malis quæ irrogaverunt Regales peregrinis, post datam sententiam.

An attack made upon foreigners at Luceria, and an Englishman slain. Eodem die, post solis occasum, malefactores peremerunt quendam Anglicum, procuratorem et nuncium cujusdam clerici Regis Angliæ, dictum "Johannem Aleyn," dum ire disposeret ad hospitium suum; et despoliaverunt eum. Quapropter omnes, qui sequebantur Curiam, colligatis sarcinis, reliquerunt ibi esse, et ad villam quæ citra est constituta, dicta "Castellum mare," properare cœperunt, viri amplius quam sexcenti: sed tamen deprædati fuerunt in ipso itinere, et amiserunt amplius quam quadraginta onera asinorum. Ut autem Papa cognovit tantum miseriam, et procinctum itineris peregrinorum et aliorum Curialium, summoneri fecit omnes Anglicos ad veniendum ad ejus colloquium, ut videlicet commorati fuissent in castello suo, et custodissent illud, sub pœna excommunicationis omnium beneficiorum suorum. Non tamen voluerunt ex Anglicis expectare cum eo viri aliqui nominati, præter Episcopum Bethleemensem, et Magistrum Henricum Bowet, et alios circa duodecim.

The English are invited by the Pope to remain, but, with a few exceptions, they refuse.

Redit Rex Carolus.

King Charles returns to Naples. Septimo Kalendas Februarii, venit Karolus Rex Neapolim, stipatus turba magna; cui cives et milites exierunt obviam cum ingenti lætitia, et deduxerunt eum in castellum suum.

The deprived Cardinals are compelled to make a public confession. Proximo die Sabbati subsequenti, Papa in publico Consistorio educi fecit dictos, sex Cardinales privatos, ubi fatebantur publice dictos articulos et objecta de conspiratione contra Papam: sed tamen Cardinalis Angliæ nihil fatebatur, nisi sicut prius, scilicet quod intolerabilis erat fastus Papæ: credebatur tamen eos voluisse longe aliam fecisse confessionem, si fuissent e carcere liberati. Ibi tunc Papa iterum excommunicavit eosdem, et privavit, et Regem et Reginam.

The King of Naples sends a force to besiege Luceria. Cumque Rex hæc universa cognovisset relatione veridica, iratus est valde, et quarto die sequenti misit illuc magnam turbam hominum bellatorum, quibus præposuit villæ Nocheum et Amiralium, cum tota potestate sua. Qui confestim cœperunt destruerre casalia et villas in circuitu Luceriæ constitutas, et capere cunctos quos poterant qui cum Papa tenebant, aut cum Principe Capuano, qui erat consanguineus Papæ, et compellere

MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. eos ad redemptionem. Proxima sexta feria sequente, obsederunt villam de Luceria, et insultum fecerunt ¹[tam villanis quam illis qui erant in castello; in quo insultu fuerunt] ex utraque parte plurimi vulnerati. A.D. 1385.

Convocatio Cleri Neapolis.

In crastino, id est, die Sabbati, fecit Rex congregari totum Consilium cleri Neapolis, ad quærendum si Interdictum foret timendum; cui, post tractatam diuturnum, clerus respondit Interdictum non fuisse factam bono sensu et bona deliberatione, nec in jure Sacrosanctæ Ecclesiæ, sed potius ²capitose; et ideo non fuerat metuendum. Die Lunæ proximo sequente, regalis exercitus cepit villam de Luceria, et concremavit illam. Cepit insuper ulteriorem Custodiam, quam "Wardam" vocant, castelli Papæ; et gardinum ejus. Tandem metuens sibi, Papa misit ad Regem nuncios pro concordia et pace reformanda. Sed Rex, multipliciter exasperatus, respondit Papam fore falsum, et semper conventiones factas inter eos infregisse, et nullam ex pactis omnibus custodisse; et ideo nolle se de cætero credere suis sponsonibus fraudulentis. Denum tamen, intercurrentibus viris ³timoratis et bonis, concordati sunt. Summus Pontifex et Rex magnus, et Papa dimissus propriæ libertati.

The clergy of Naples are consulted as to the Pope's Interdict. The King captures Luceria, and burns it.

Causa de Bury.

Causa Monasterii Sancti Edmundi de Bury, pro qua multi-
tens multi versus Curiam Romanam laboraverant, hujusce-
modi finem cepit. Papa, laudabili instantia ambassiatorum,
concessit et permisit, ut, ad novam procedentes electionem, sata-
gerent eligere Monasterio dignum patrem, quanquam jamdudam
Johannes de Tymworth, per provisionem sibi factam, Abba-
thia aliquanto tempore fuisset gavisus. Misit ergo fratribus,
⁴monens ut eundem Johannem Tymworth, si posset fieri, præ
cæteris eligerent in pastorem; cujus condiciones perante
Papæ commendaverant in immensum. ⁵Cassavitque Papa tam
benedictionem quam perceperat ab Episcopo Landavensi, quam
electiones et provisiones de eo vel sibi factas, ut electio, juxta
postulata, posset esse libera et quieta: delegationem vero, ad
ratificandum quæ in hac parte secundum jura fierent, et munus

The dispute as to the Abbey of Bury is finally settled; and the election of John Tymworth is confirmed.

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.; omitted in the printed texts.

² *capitose* in the printed texts.

³ *illustribus* in the printed texts.

⁴ *monens* in the printed texts.

⁵ *Cessavitque* in Camden's text.

A.D. 1385. benedictionis impendendum electo, commisit Magistro Roberto MS. Bibl. Braybrok, Episcopo Londoniensi; qui, accedens ad locum, Reg. 13 adimplevit officium, et ejusdem Johannis Tymworth, quem E. ix. iterum Conventus elegerat in Abbatem, ratificavit electionem; et benedixit eundem in eadem ecclesia cum solemnitate magna, in Die Sancti Albani, Anglorum Protomartyris.

De discordia inter Regem et Ducem Lancastriæ orta.

Measures taken, with the King's sanction, for the arrest of the Duke of Lancaster.

The Duke is warned, and escapes.

The King and the Duke are reconciled, by the agency of the King's mother.

Per idem tempus in Anglia orta est Duci Lancastriæ inquietudo gravissima, juvene Rege et juvenibus ejus complicitibus in mortem illius conspirantibus. Convenerunt nempe inter eos, ut eum, subito arestatum, judicio sisterent coram Justiciario Roberto Trysilian, qui manu-ceperat audacter in eum laturum sententiam, juxta qualitatem criminum sibi obijciendorum. Sed Dux, præmunitus a quodam de Consilio, et propriæ salutis non negligens, prudenter se subtraxit, et ad castellum suum de Ponte Fracto quantocius properavit, quod et armis et victualibus affatim communivit; unde factum est, ut jam, non tantum occasione dissensionis hujus in privato, sed etiam in publico, invalesceret odium in alterutrum; et ¹jam timebatur affuturum quod communes diu affectaverant, discordia videlicet ²inter eos, ac, per hanc, licentiam impune discursandi et grassandi, sicut olim quando communes non principati sunt, sed debacchati sunt. Sed tantum discrimen regni ferre non sustinens Domina Johanna, mater Regis, quamvis tenera foret et delicata, et, præ corporis sui sagina, semetipsam vix portare valeret, neglecta tamen corporis sui quietudine, laboriosum iter, nunc ad Regem, nunc ad Ducem, gratis assumpsit, nihil parcens expensis, nihil humilibus precibus, donec, voti compos effecta, inter eosdem pacem et concórdiam reformasset.

Conjunctio Jovis et Saturni.

Conjunction of Jupiter and Saturn.

Eodem tempore conjunctio duarum ³maximarum planetarum facta est, videlicet Jovis et ⁴Saturni, mense Maio; quam secuta est maxima regnorum commotio, prout patebit inferius, cum attigerit stylus locum.

¹ *jamjam* in Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

² *inter magnates* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *duorum maximorum* in orig. and

Bibl. Reg. 13 E. ix.; corrected from the printed texts.

⁴ *Saturnini* in orig., by inadvertence.

De apparatu Regis Franciæ, volentis Angliam invadere, et metu Anglicorum.

MS. Bibl. Sub eadem tempestate Rex Franciæ, cum suis Gallicis, exi- A.D. 1385.
Reg. 13 tium quod Anglorum regno diu perante excogitaverat, effutire The King
E. ix. parat, et congregatis ratibus undecunque, atque conductis, of France
apud Selusam in anchoris stare præcepit. Illuc ergo omnis prepares to
ætas apta bello, jussa venire, equos adducit, arma comportat, invade
England.
victualia congerit, et cuncta necessaria tantæ profectioni de-
ponit. Auditur in Anglia rumor iste, scilicet sexcentarum Universal
navium isthuc dirigendarum, cum exercitu infinito, qui alarm
totum regni solum, sicut locustæ, repletet; et illico, quasi caused in
nulla spes salutis esset, non solum plebani, sed et ipsi milites, England
olim exercitati, sed modo effæminati, olim animosi, sed modo thereby.
meticulosi, olim cordati, sed nunc excordes et enervati, trepidare
cøperunt, et non de resistantia, non de bello modo, sed de
fuga vel deditione, tractabant. Missus est insuper Hertfordensis An em-
Episcopus, cum nonnullis aliis reverendis nunciis, ut cum bassy is
Francis componat, vel certe dilationem belli reportet. Qui, sent to
derisus a Gallicis, treugas reportat non nobis utiles,¹ sed majus France,
illis, bimestres videlicet, donec illi se possent commodius and a short
præparare, adjectis conditionibus; quod nec illi terram istam, truce, with
nec nostrates terram suam, ingrederentur hostili modo per certain res-
tempus prædictum. In mari tamèn liceret eis nobisque prædas servations,
agere, hostiliter accitare. Videbatur interea Anglia respirare, is agreed
quod non statim hostili gladio subjicienda foret. upon.

De vecordia nostratum in mari.

Interea præparatur navigium ex cunctis portubus Anglicanis, Remissness
conducuntur bellatores copiosi, præficiuntur eisdem Ammiralli, of the
Magister Hospitalis Sancti Johannis et Dominus Thomas Percy, Admirals
frater scilicet Comitis Northumbrorum: qui per totum tempus of the
æstivum observaturi maris semitas, videntes frequenter English
classem² Gallicam nunc eos prætereuntem, nunc etiam deriden- fleet.
tem, nihil omnino contra eos qui in³ illa erant agere statuerunt,
impediti vel privata discordia, vel vecordia reperiunt.

Sed non sic viri de Portesmouth et Dortemouthe, non sic, Energy

¹ sed ad duos menses, videlicet, in 13 E. ix. : Gallicam in the printed
the printed texts.

² Gallicum in orig. and Bibl. Reg. ³ illo in orig. and the printed texts.

A.D. 1385. feriare decreverunt; quos nullus conduxerat, nullus coemerat, MS. Bibl. shown by ad nocendum hostibus, sed virtus propria stimulaverat, probitas Reg. 13 the men of innata succenderat. Hii nempe, nihil metuentes a facie mul- R. ix. Ports-mouth and titudinis navium, nihil formidantes occursus hostium, cum Dart-mouth; parva manu pertranseunt ¹oceanum, in Sequanam naviga- who make a success- runt, ubi sine magna difficultate quatuor naves hostium de- ful descent mererunt, alias quatuor abduxerunt, cum bargia Domini de upon the Clissone, cui par non erat in Angliæ sive Franciæ regnis. In French coast, quibus ²vina, ferrum, et prædam aliam, sunt lucrati, quæ merito avidissimi cujusque saturare posset avaritiam, et inopiam relevare.

An earth-quake.

Hoc anno terræ-motus factus est ante mediam noctem præcedentem Diem Inventionis Sanctæ Crucis; significans fortassis commotionem magnam, et profectionem quæ postea cito facta est in terram Scotiæ per nostrates.

Indignatio Regis contra Cantuariensem ³ Archiepiscopum, et quosdam alios.

Disgrace of the Archbishop of Canterbury

The Chancellor and others, also incur the King's displeasure.

Eodem tempore, Rex, ob leves occasiones, in tantam exarsit iracundiam contra Cantuariensem Archiepiscopum, Dominum Willelmum de Courtenay, ⁴ut ejus bona temporalia juberet auferri, et in manus suas seysiri; factumque fuisset ut jusserat, nisi Cancellarius regni, Dominus Michael de Poole, ejus conatibus laudabiliter restitisset. Ob quam causam idem Cancellarius indignationem regiam vix evasit. Prætermitto, quia longum foret scribere, verba contumeliosa quæ Rex jecit in utrumque, quæ regale fastigium non decerent. Taceo probra et opprobria, quæ dixit in Dominum Thomam Trivet, quamvis, ut quidam ⁵asserunt, verum dixerit, vocando eum publicum proditorem; taceo verba procacia et contumeliosa habita per eum contra Dominum Johannem Deveroux, militem generosum, qui ⁶verba pro Archiepiscopo facere sunt conati. Archiepiscopus vero, ut a præsentia Regis est egressus, sumpta cruce sua, et consuta sub pannis ⁷suis, ad pectus ejus, paucis consciis, latenter se subtraxit et latibula perquisivit, donec, intercurrentibus viris timoratis, pax est inter eosdem, et gratia, reformata.

¹ oceanum in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.

² una in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ Archiepiscopos in orig.

⁴ et in orig.; corrected from the printed texts.

⁵ asseruit in the printed texts.

⁶ verbo in orig., by inadvertence.

⁷ ejus in the printed texts.

*De adventu Francorum in Scotiam, et profectione
Regis contra illos.*

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Dominus Johannes de Vienna, stipendiarius Regis Franciæ, A.D. 1385. per idem tempus pervenit in Scotiam, cum magna multitudine A French navy and army lands in Scotland. navium et hominum bellatorum, ut pariter juncti Scotis totum regnum Angliæ infestarent, et ut, dum ipsi potentiam regni ad illas partes attraherent, et detinerent occupatam, Rex Franciæ, cum suo navigio et exercitu congregato, alias partes regni licentius posset ingredi, nemine videlicet, vel saltem paucis, domi dimissis, qui ejus introitum prohiberent. Comperto in Anglia dicti Johannis adventu et Scotorum ferocitate, qui, jam fulti Francorum subsidio, nihil illis obstare posse credebant, Rex et tota regni nobilitas se¹ præparant ad profectionem; expontunt servitia consueta, et nova non tam precantur quam timore potestatis extorquent. Fit concursus ad Regem, jam primo A great force is raised by the King of England. suos adversarios debellaturum, militum, armigerorum, et arcitenentium, nostris sæculis et regionibus² inauditus, ita ut equorum numerus ad summam excreceret trecentorum millium, prout aestimaverunt, quibus incumbit, servientes de armis. Lætatus est ergo Rex, ut veraciter lætari poterat, de tam valentis exercitus numero et effectu³ penes eum, ⁴gaudet de nobili apparatu suorum, et ⁵divitiis, gaudet de animositate quam suis ⁶cernit inesse.

Sed privatum et publicum gaudium obnubilavit apud Eboram Sir Ralph cum cito ferocitas Domini Johannis Holond, fratris Regis; qui de Stafford Dominum Radulphum de Stafford, filium Comitiss de Stafford, is murdered by Sir John occidit in via, dum pergeret ad Reginam, cujus familiaris de Holond. erat miles, et ab eadem summa fuerat affectione dilectus. Erat non minus percarus ipsi Regi, utpote qui cum eo coaluerat, et sodalis ejusdem fuerat ab ætate primæva; quamobrem Rex indignatus statuit persequi dictum Johannem, non tam vindicare cupiens dolorem proprium, quam Comitiss de Stafford, patris ejusdem juvenis, orbitatem. Confiscari fecit igitur bona Johannis de Holond, ut nulli veniret in dubium The king determines to punish him.

¹ *preparavit* in the printed texts.

² *inauditis* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *penes eum* omitted in the printed texts.

⁴ *gauderet* in orig., by inadvertence. The reading in the printed

texts is "*effectu, ac etiam de tam nobili.*"

⁵ *diutius* in orig. and the printed texts.: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁶ *terrui* in orig., an error for *cernit*, as in Bibl. Reg. 13 E. ix.: *vidit* in the printed texts.

A.D. 1385. eum ex animo vindicare velle mortem juvenis supradicti; quo MS. Bibl.
facto sibimet conciliavit amorem Comitum de Stafford et de Reg. 13
Warwyk, ¹Domini de Basset, et omnium qui ipsi juveni E. ix.
necessarii fuerant, vel affines. Ipse Johannes, jam fortunam
mutatam intelligens, fugit Beverlacum, ut impunitate gau-
deret ejusdem loci.

Holand
takes re-
fuge at
Beverley.

Causa mortis Matris Regis.

The King's mother, (who is also mother of Sir John de Holand) dies from grief. Audiens Domina Johanna, mater Regis et ejusdem Johannis de Holand, et homicidium quod filius suus fecerat, et ut Rex eum subjiendum legis rigori juraverat, mittit illico qui Regem adeant, maternas preces deferant, et filio pro fratre porrigant; exorent ne matris faciem pro tantilla petitione confundat, misereatur fratris, misereatur et matris, et ampliore experiatur frater misericordiam quod frater suus sit. Sed cum nuncii redissent Walýngfordiam, et mater filiorum nullam in hac parte a Rege consecuta fuisset gratiam, ² nimio profecto gravata dolore, lecto decumbit, et post quatuor aut quinque dies sæculo valedit; cujus corpus, ceratis linteaminibus involutum, et plumbo impositum, conservatum est Walýngfordiæ, usque ad Regis regressum de Scotia, et tempus quo deberet Staunford, inter Fratres Minores, honorifice tumulari.³

De fulguris tonitruis, et terræ-motis.

A disastrous tempest of thunder and lightning. Hoc anno, septimo die post Translationem Sancti Thomæ, Cantuariensis Archiepiscopi et Martyris, circa horam tertiam post nonam, audita sunt tonitrua, et visa fulgura et coruscationes, jugiter per unam horam, quæ multorum corda terruerunt; ex quorum ictibus quidam sunt mortui, quidam irremediabiliter læsi, multis in locis.

An earthquake. Quarto die sequente dictam tempestatem, affuit terræ-motus circa secundam vigiliam noctis, præsignans forsitan inanem commotionem utriusque Regis, Angliæ videlicet et Franciæ, qui jam contraxerant inauditos exercitus, unus versus Scotiam, ut hostes arceret a regno, alter versus Angliam, ut adquireret sibi regnum.

¹ *Dominum* in the printed texts. | ³ A passage in Bibl. Reg. 13
² *nimia* in orig., Bibl. Reg. 13 | E. ix. is omitted here.
E. ix., and the printed texts.

*Rex Angliæ equitat, per totam terram Scotiæ, et
comburit loca diversa.*

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Mense Augusti, Rex Angliæ, cum potenti manu, regnum A.D. 1385. Scotiæ est ingressus; cujus viribus Scoti et Gallici sese cer- The Eng-
nentes impares, divortia quærunt, nemora petunt, et ad lish invade
latibula festinare contendunt. Ex quibus tamen frequentius Scotland;
latenter egressi, nostros, ignaros tam locorum quam insi- the Scots
diarum, ex ¹insperato invadunt, perimunt, captivos abducunt. and French
Exercitus Anglicanus, quo nunquam pulchrior, nunquam for- take to
tior, numerosior, visus est, equitat per terram habitatoribus flight.
destitutam, animalibus vacuatam, carentem victualibus; quæ
omnia Scoti, cum Francis, præscientes adventum nostratum, The coun-
abegerant, abduxerant, et asportarant; in tantum enim deso- try is laid
lata est terra, ut nostrates veraciter fatebantur, nec avem waste, in
quidem se vidisse ibidem, bubonibus solummodo duntaxat ex- every di-
ceptis; fruges tamen ibi pulcherrimas virides copiosas invene- rection.
runt, quos vel in equorum pabulis consumpserunt, vel equo-
rum pedibus destruxerunt. Cæterum hostibus bellum subter-
fugientibus, nihil dignum relatu per nostrates actum est
amplius, nisi ad Abbathiam de Mailros et villam de Edene-
burgh, cum casualibus; quas obiter reppererunt nostri, flammis
dederunt.

*De discordia inter Regem et Ducem Lancastriæ, et
reditu de Scotia.*

Cum pervenisset exercitus noster ad Edeneburgh, deficien- The Eng-
tibus victualibus, cœperunt multi infirmari, ²nonnulli fame lish suffer
periclitari. Ibi ergo ³consuluit Rex quid melius videretur from de-
agendum. Dux Lancastriæ, qui inter magnos maximus post ficiency of
Regem aderat, fari taliter est exorsus:—"Domine mi Rex," provisions.
inquit, "Deum laudandi, et multipliciter gaudendi, vobis se Advice
"ingessit occasio gratiosa. Primo, quod hostes, qui, sua given to
"confisi potentia, existimabant regnum vestrum pessumdare, the King
"a facie vestra veriti comparere non audent, sed fugiunt by the
"cum dedecore. Secundo, quod adest vobis dominorum et Duke of
"nobilium spectabilis numerus, bellatorum copiosus exercitus, that the

¹ *inspirato* in orig., by inadvertence.

² *nonnullū* in orig.; corrected from the printed texts.

³ *consuluit* in Camden's text and Bibl. Reg. 13 E. ix.: *consulit* in orig. and Parker's text.

A.D. 1385. "qualis antea in hiis regionibus nunquam visus est, pro MS. Bibl.
English "vobis dimicare paratus. Tertio, quod favor Divinitatis vos, Reg. 13
should "ut verisimiliter arbitror, comitatur, quia et aestas temperata E. ix.
cross the "et aura serena votis nostris in tantum hactenus arriserunt,
Scottish "quod non vento contrario, non imbre nocivo, fuimus impe-
Sea (Frith "diti quominus vel in diebus equitare, vel in noctibus sub
of Forth) "divo requiescere, valeremus. Consulo propterea, ut mare
in pursuit "Scoticum transeamus, quo constat hostes nostros confugisse,
of the "præsertim cum facilis sit nobis transitus; et patriam flamma
enemy. "ferroque destruamus, ut vel sic compellantur hostes ad pug-
nam, vel saltem ad dedecorosam fugam."

The King "Rex ad hæc, tanquam testem proditionis invenisset Ducis
rejects his "sententiam, exarsit in iram;—"Tu," inquit, "ubicunque loco-
advice "rum cum exercitu devenisti, meos homines malo ductu, malo
with insult "consilio, mala patria, fame, siti, penuria, perdidisti; semper
and re- "tuis marsupiiis consulens, meis nihil: et nunc, juxta morem
proach. "tuum, me cogis ad transitum maris Scotici, ut ego, cum
"hominibus meis, fame peream, et inopia, et fiam hostibus
"meis præda: ecce! nobis, in hoc loco constitutis, desunt
"victualia, et multi de meis hominibus inedia perierunt, et
"tu compellis ad transeundum remotius, quo nullus victus ad
"me vel meos possit adduci? Nequaquam fiet ut cogitas.
"Sed si tu velis transire cum tuis, mare transeas. Nunquam
"enim ante stipatus fuisti tanto numero tuorum hominum
"quanto modo stiparis. Ego enim et mei homines revertemur."

The King "Ad hæc respondente Duce,—“Et ego homo vester sum,”
and Duke, "Nequaquam," inquit Rex, ²[“non apparet ita;” cumque
with diffi- "Rex] vehementer ³turbaretur, et Dux ⁴humiliaret se satis eidem,
culty, are "non ferentes Domini tantam discordiam, ingesserunt se et
reconciled; "pacem reformaverunt, qualem poterant pro malitia temporis,
and the "inter illos. Et factum est ita, ut non procederent, sed rever-
English "terentur via qua venerant in terram suam. Et quidem tantæ
army re- "profectionis in Scotiam iste fuit finis et fructus.
turns home.

Scoti prædantur Angliam, Rege absente.

The Scots "Rege cum universo exercitu suo terram vastante Scotiae,
and French "ingressi sunt in Angliam Scoti, cum Gallicis, et, villas cre-enter Eng.

¹ antea in the printed texts.

² Supplied from Bibl. Reg. 13
E. ix.; omitted in the printed texts.

³ turbatus in the printed texts;
to suit the omission.

⁴ humiliavit in the printed texts.

MS. Bibl. mantes, prædas agentes, et captivos multos abducentes, reversi A.D. 1335.
 Reg. 13 sunt in terram suam, et sic, ingressu suo furtivo, plus com- land,
 E. ix. modi perceperunt in Anglia, quam Rex eum imperiali exercitu and ravage
 the country.
 reulit de terra sua.

Rex Franciæ preparari fecit navigium contra Angliam.

Dum adhuc Anglicanus exercitus moraretur in Scotia, Rex Franciæ ¹preparare ²[fecit] navigium, ³conduci populosum exercitum, instrumenta bellica ⁴congregari, et victualia suæ perfectioni necessaria ⁵comportari ad Le Schus, quia præcogitaverat intrasse regnum Angliæ, dum potestas regni, prout dictum est, in Scotia moraretur. Sed tantos sumptus, tantam astutiam, tantam prudentiam, tantum consilium, quia facta sunt contra Dominum, dissipavit in hora brevi Dominus, per capti-
 tionem villæ de Le Dam in Flandria; quam ceperunt Gandavenses, habitatoribus illius villæ tradentibus eam ipsis, quia jam fessi de dominio Francorum, quod erat eis nimis superciliosum et importunum, magis expedire credebant se submittere suis proximis quam crudelibus dominis, id est, Franciis. Et revera Gallici, ubi eos superiores esse et dominari contigerit, cum summa superbia et intolerabili injuria subditos suos tractare solent. Invenerunt ergo Gandavenses in dicta villa prædam magnam victualium diversorum, vinique præcipue, eo quod ibi erat cellarium vinorum Regis Franciæ; nempe mille et octingenta dolia inibi sunt reperta. Gandavenses, asportatis Gandavum quæ sibi necessaria videbantur, posuerunt in dicta villa præsidium hominum defensorum, et ad propria sunt reversi.

Obsidio villæ de Le Dam.

Audiens Rex Franciæ, cum suis magnatibus, quod Flandrenses qui in villa prædicta ⁶[erant], se tradidissent Gandavensibus, consternatus est, et jam primo desperans de regno Angliæ

¹ preparavit in the printed texts.

² Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.: omitted in the printed texts.

³ conduit in the printed texts.

⁴ congregat in the printed texts.

⁵ comportat in the printed texts.

⁶ Omitted in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; supplied from the printed texts.

A.D. 1385. conquirendo, præmeditatum dimisit propositum, et cuncta MS. Bibl.
The King of France quæ paraverat ad debellandum Angliam, contraxit ad ¹obsi- Reg. 13
employs his forces dendum prædictam villam. Collocatis ergo per gyrum suis E. ix.
on the insultus acerrimus, Francis nitentibus gloriose recuperare
siege of Le quod fraudulenter amiserant, Flandrensibus contra certantibus
Dam. conservare libertatem quam jam receperant, excusso jugo

The French are repulsed.

Stratagem of the besieged, for stealthy evacuation of the town.

importabili Gallicorum. Quid multa? Repelluntur Gallici fero-
eitate Flandrensium, et recedunt; Flandrenses fessi in villam
se recipiunt, et quiescunt. Cumque aliquotiens Franci insult-
us fecissent, nec tamen profecissent, ac per hoc videretur
pars melior obsessorum, videntes tamen qui in villa erant
jacula sibi deesse, et instrumenta repellendis hostibus
necessaria, prudenti consilio tradunt villam quadam nocte
conservandam mulieribus et senibus, affirmantes oportere eos
facie tenuis habere custodiam villæ per illam saltem noctem,
qua oportuit eos, qui dimicaverant die præcedenti, membra
reficere, somnum capere, corpora recreare. Dum ergo hii
villam circueunt, vigilias noctis custodiunt, adversariorum
irruptiones observant, omnes bello apti viri, nescientibus qui
remanserant, villam furtivi egrediuntur, et Gandavum, nesci-
entibus hostibus, perveniunt, sine rerum vel corporum læsione;
confractis autem in egressum suum cunctorum doliorum
capitibus, et effusis vinis et aliis liquoribus qui in eis erant,
ne Gallicis cedere possent in adjutorium quovismodo. Sicque
Rex Franoia, dum villam se lucratum fuisse credidit, et
adversarios subjugasse, dum villam intrat, cognoscit se
delusum.

Et quidem in Flandria res ita se habebant, et Anglia pro
præsenti anno gratulata est hoc modo se ab hostibus liberatam.

Rex Portugaliæ vincit Hispanos.

The King of Portugal, with the aid of his English auxiliaries, defeats the Spaniards. Circa tempus istud, Rex Portyngaliæ, congregatis quos
poterat de terra sua pugnatoribus, una cum Anglicis qui sibi
dudum missi fuerant in adjutorium, Marte favente, immo
Domino Deo exercituum corda suis viresque præbente, de
Castellanis Hispanensibus, habito congressu ferocissimo, glo-
riose triumphavit. Quod bellum sibi dedit requiem ab inimicis
suis, et totum regnum Portyngaliæ suæ restituit ditioni.
Nomina potentium peremptorum in prædicto bello duximus
inserenda:—Comes de Mariorca, Comes Carion, Johannes
Gandissaleyn, Prior Sancti Johannis de Castella, Consalpinus

¹ obsidionem prædictam villam in | the printed texts: corrected from
orig.; obsidionem prædicta villæ in | Bibl. Reg. 13 E. ix.

MS. Bibl. Galaci, Didacus Gomissixe, Magister de Galliturna, Domiaus A.D. 1385.
 Reg. 13 Johannes Duke, Dominus Johannes Renulds, Comes de Dene,
 E. ix. Didacus Avari et frater ejus, filius Mariaci de Willanor,
 Lupus de Rodynge, Lupus Gomossi de Lile, proditor.

Post dicti belli consummationem, Rex Portyngaliæ misit Regi The King
 Angliæ sex galeyas, ut adjuvarent eum, et essent illi solatio of Portugal
 contra hostes suos; quæ, exceptæ cum favore, in brevi, beneficio sends six
 Londoniensium et aliarum urbium, senserunt se non sine suo galleys to
 the King of
 commodo in Angliam remigasse. England.

*Damna illata Regi Franciæ et suis, recedentibus de
 Flandria.*

Rex Franciæ, post frustratum propositum, quo cogitaverat Losses ex-
 Angliam infestare, post dispendiosam moram factam circa villam perienched
 de Le Dam, de qua cupiverat triumphare, post infructuosam by the
 adeptionem dictæ villæ, quam putavit bonis omnibus abundare, King of
 tristis, fessus, et illus, ad propria remeavit, non sine magno France, in
 suorum dispendio, in insultibus factis ad villam, ubi quinque of the siege
 valentiores primo perierunt, et in via versus patriam, ubi of Le Dam.
 Gandavenses multos de suis ceperunt, et plurimos occiderunt.
 Nam, ut taceamus damna irrogata sibi per terrestrem viam, His fleet
 plura damna pertulit per campos liquidos, amissione tam suffers
 hominum quam suarum rerum: affuit siquidem tempestas from a
 horrida, dum naves redirent de Le Scus, quæ naves disper- tempest.
 sit, allisit, confregit, et, invitis nautis, impulit in loca Regis
 Angliæ, Calesiam videlicet, et partes adjacentes. Revera, Die Several
 Exaltationis Sanctæ Crucis, duæ grandes galeyæ, et aliud vessels are
 genus ratis quod vocatur "*lyne*," et una bargia, et septem taken by
 balingariæ, periclitatæ sunt ante villam de Calesia, et Calesi- the people
 of Calais.
 censes captivos ceperunt quingentos de Gallicis et Normannis,
 qui, classe demersa, venerunt ad portum. Numerus captivorum,
 inter quos captus est Robertus Bremville, homo prædices et
 potentissimus inter totius Neustriæ mercatores².

Tertio die sequente, septuaginta et duæ naves Francorum, Farther
 redeuntes de Scusa, pertransire Calesiam decertabant. Sed captures
 Calesienses, egressi, pugnaverunt contra eas, et lucrati sunt made from
 the French.
 decem et octo naves, et quandam grandem bargiam, in qua
 fuerunt capti vel occisi armati homines sexaginta. Tertio
 itidem die sequente dictum conflictum, quadraginta et quin-
 que naves maximæ, redeuntes de Scusia, dum præterire vel-

¹ remigrasse in the printed texts. | bably in the total), is apparently

² The number of prisoners, (pro- | omitted.

A.D. 1385. Ient Calesiam, per nostrates impeditæ sunt. Nempe Cale- MS. Bibl.
sienses, et harum adventu cognito, armaverunt se contra eas, Reg. 13
et pugnaverunt amplius quam per sex horas; tandem vic- E. ix.
toria cessit nostris, et fugerunt omnes illæ naves, præter
duas et unum coggonem, in quibus capti sunt duo Admi-
ralii Galliae, cum multis bonis. Fuerunt autem duæ dictæ
naves grandes adeo, quod apud Calesiam non valebant in-
troducti; quamobrem ad Sandwicum missæ sunt. Harum
majorem comparaverat Dominus de Clysson pro tribus millib-
us francorum, apud Scusam, et erat navis nova utpote
ipso anno facta. Prædictum vero coggonem de Estlondia
Normanni conduxerant quinque millibus francorum, ut ¹ fuisset
eis ad tutelam et defensionem redeuntibus in terram suam;
sed tamen, obsistentibus Anglicis, semetipsum defendere non
valebat, quin caperetur et fieret Anglis præda. Capti sunt et
occisi in dictis navibus de nautis et stipendiariis ducenti et
viginti et sex; per omnia benedictus Deus!

The larger
vessels so
captured,
are sent to
Sandwich.

Nostrates prædantur in Francia.

The Eng- Die Sancti Dionysii, stipendiarii de Calesia, et fortalitiis
lish ravage Regis Angliæ illis in partibus constitutis, latenter exierunt
the vicinity in Franciam, et ² [prædam] quatuor ³ millium ovium et ⁴ tre-
of Calais. centorum grossorum animalium versus sua municipia fuga-
verunt. Quod ⁵ cognoscens Dominus de Bambures, qui erat
Capitaneus Bononiæ, cum armatis exiit contra nostros; qui,
in primo congressu ⁶ acceptus lancea ejusdam Anglici, equo
suo illico perturbatus est, et, levatus per suos in equum
suum, non sustinuit ibidem diutius expectare, ne deterius sibi
contingeret; sed urgens ⁷ sonipedem calcaribus præcutis, fuga
sua nostris suam prædam abigendi liberam tribuit facultatem.
Capti sunt per nostros in hac protectione plures quam cen-
tum ⁸ prisiones.⁹

The Cap-
tain of
Boulogne
is wounded,
and put to
flight.

¹ esset in the printed texts.

² Supplied from Bibl. Reg. 13
E. ix.: omitted in the printed texts.

³ millia in the printed texts.

⁴ trecenta grossa in the printed
texts.

⁵ cognoscentes in orig. and the
printed texts; corrected from Bibl.
Reg. 13 E. ix.

⁶ exceptus in orig. and Bibl. Reg.
13 E. ix.: acceptus in the printed
texts.

⁷ compedem in orig. and the
printed texts: corrected from Bibl.
Reg. 13 E. ix.

⁸ personæ in the printed texts.

⁹ A passage in Bibl. Reg. 13 E.
ix. is omitted here.

De hiis quæ gesta sunt in Portugalia.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Præposterum petit ordinem posteritas nunciorum redeuntium A.D. 1383. a remotis, et me quandoque scribere quæ sunt prima novissime, et quæ novissime primo cogunt. Hinc est quod res Portyngalenses in hoc loco pono, quæ perante poni debuerant, si temporis ordinem conservassem.

Igitur, post decessum Domini Edmundi, Comitis Cantebriegiæ, de Portyngalia, Regina Portyngaliæ, prout dicunt, sensu cujusdam militis quem dilexit illicite, venenum Regi Portyngaliæ propinavit; cujus haustu letifero Rex in fata concessit. Regina, proinde considerans cuncta sibi licere quæ voluit, filiam suam, quæ desponsata fuerat filio Domini Edmundi Comitis Cantebriegiæ, vendidit Regi Castellæ, consilio militis supradicti. Rex ergo Castellæ, odium inveteratum, quod contra regnum Portyngaliæ diu conceperat, effutire gestiens, gaudio gavisus est quod occasionem quandam suscepit perdendi regnum sibi odibile diu ante. Et hac occasione villas et munitiones dicti regni suscepit in sua, parans proculdubio in futurum cunctos ibidem suos adversarios delere usque ad unum, immo destruere usque ad nullum. Proceres vero regni, rem tacite considerantes, quorsum hæc tenderent meditabantur; tandem videntes ¹[ad] regni desolationem ²rem ³parari, concito ad Regis defuncti fratrem, virum martium, fide perspicuum, sensu præditum, concurrerunt, incitantes eum ut se opponeret tantis malis. Erat ille Magister Hospitalis, vir tam religione quam potestate præstans cæteris, et habuit in temporalibus unde proficeret nova et vetera pro defensione dicti regni. Hic ergo, pulsatus a civibus, castrum adiit manu forti, ubi Regina cum amasio moram traxit. Et quidem, pacificum prætendens ingressum, Reginam sibi fecit occurrere et eum eo ampliori honore suscipere, quo Regis defuncti frater, quo Magister Hospitalis, quo nominatissimus in regno, fuit. In primo itaque ingressu suo, Reginam coepit convenire de fidefragio erga Comitem Cantebriegiæ, deinde de regiminē pravo regni, per quod vacillabat regni ⁴statura, ut præfertur. Quod

(Ferdinand) King of Portugal, is poisoned by the Queen, who gives her daughter to the King of Castille.

The nobles appeal to the brother of the late King, against the designs of the King of Castille.

He charges the Queen with perfidy.

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.: omitted in the printed texts: *quod regni* in orig., by inadvertence.

² *rem* omitted in the printed texts.

³ *preparari* in the printed texts.

⁴ *statu* in orig.; *status* in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

A.D. 1383. audiens miles, quem prædiximus Reginam vitiasse, sine re- MS. Bibl.
 And slays spectu reverentiæ tantæ personæ debitæ, insolentius respondit Reg. 13
 her para- eidem, dicens. nihil sibi competere de ¹regimine regni, quippe E. ix.
 mour. qui religiosus esse deberet, et suæ religioni potius indulgere

The Queen is im- prisoned. agnovit militis assensum in præmissis minime defuisse; qua-
 propter, illico extracto cultello, in proditorem irruit, et pro-
 tinus interfecit. Reginam vero jussit apprehendi, et in eodem
 castello regaliter custodiri; corpus quoque militis interfecti
 jussit sepeliri; quo facto, tota regio adhæsit eidem. Cum-
 que exposit contra Regem Hispaniæ una vice et alia prope-
 pere dimicasset, totius vulgi favore electus est in Regem:
 reclamavit ipse tamen, dicens se, suæ religioni voto pro-
 fessionis astrictum, nec posse, nec debere, regni suscipere dia-
 dema. Instantibus, urgentibus, compellentibus, tandem illis,
 dixit se velle parere ipsorum quodammodo voluntati, dum
 dictum regnum administrare vellet usque ad adventum hæredis
 justî, filii videlicet Comitis Cantebreggiæ, cui filia fratris sui,
 Regis Portyngaliæ, ut præfertur, primo fuerat desponsata.

The King's brother accepts the crown, on certain conditions.

Et hoc quidem modo est regni consecutus honorem, Anglos
 multum diligens, acrius fovens qui erant in regno suo, prop-
 ter illorum nimirum probitatem; per quos non dubitavit se
 superiorem manum semper in cunctis conflictibus repor-
 tasse.

The King of Castille bribes cer- tain of the English auxiliaries of the King of Portugal. Rex vero Castellæ, non ignorans per quos Rex Portyngaliæ tri-
 umphaverat, tentavit Anglos fulvo metallo corrumpere, quorum
 naturam didicit ²indultam avaritiæ; transmittens aliqua, plura
 vero promittens, si prodere velint Regem cum gente. Erant
 revera duo armigeri, quorum virtute, discretionem, prudentia,
 perante semper Portyngalensibus cessit victoria, Hispanis
 vero fuga. Hui, proh dolor! auri sacra fame coacti, consen-
 sere Regi Castellæ, præferentes pecuniam fidei, munera veri-
 tati; sed eorum internuncii, cujusdam Anglici illibata con-
 scientia, Regi delati, et cito convicti; iidem armigeri capti
 sunt et carcerali custodiæ deputati, non sine magno totius suæ
 gentis opprobrio, et scandalo nationis. Hæc in Portyngalia
 gesta sunt, trans Neptunum.

¹ regni regina in orig.; regni regi-
 mine in the printed texts; regimine
 regni in Bibl. Reg. 13 E. ix.

² indultum in orig.; corrected
 from the printed texts.

Actus Papæ.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Per idem tempus, ¹Papa Urbanus Sextus, cui nihil datum A.D. 1385. est diu dulce gustare, ejus nescio an adversariorum impro- bitate, iterum inimicitias renovatas agnovit inter ipsum et Karolum, Regem Siculorum; iterum nempe per ipsum Regem obsidionis contumelias, opprobria, damna, toleravit, usquequo pene ad desperationis articulum est perductus. Sed tandem, Januensium probitate, qui cuncta norunt facere propter quid, ereptus, libertati abductus, Januam usque perductus est; a qua civitate transmigrare non permittitur, donec inæstimabilem auri summam pro sua ereptione persolvisset Januensibus; qui plus propter nummum quam propter Deum ejus ereptioni intenderant, prout patet.

Renewed enmity between the Pope and King Charles. The Genoese assist the Pope, but extort money for their assistance.

Electus Sancti Andree capitur.

Hiis diebus, Electus Sancti Andree in Scotia, dum proficis- cèretur cum multis militibus et armigeris versus Lugdunum, ut confirmaretur ab Antipapa, captus est: qui, quamvis unum tantum coggonem haberet, in quo ipse et sui consederant, septem tamen pene de nostris bargiis superavit; tanta vis desperate armatorum nebulonum extitit in navi sua. Captus tandem est a duobus filiis Willelmi Ruscheby senioris, armigeris. Comitibus Northumbriæ, et eidem Comiti præsentatus. Qui, cogente tristitia, paulo post prætulit mortem vitæ, ingressus viam universæ carnis.

The Bishop Elect of St. Andrew's is captured, after a desperate resistance.

Parliamentum Londoniæ, et acta ejusdem.

Circa festum Sancti Martini, factum est Parliamentum Londoniis, in quo laici concesserunt Regi unam quintam-decimam et dimidiam, sub conditione tamen, quod clerus decimam et dimidiam daret eidem: cui conditioni obnixè restitit Archiepiscopus Cantuariensis, Dominus Willelmus de Courtenay, dicens hoc minime fore faciendum, præsertim cum Ecclesia debeat esse libera, et per laicos nullo modo taxanda; immo, citius caput exponeret pro hac causa, quam in tantum Sanctam

Attempt of the Parliament to tax the clergy, resisted by the Archbishop of Canterbury.

¹ Papa omitted in Camden's text.

A.D. 1385. Ecclesiam Anglicanam permitteret ancillari. Quæ responsio MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.
¹ tantum commovit turbam communium, ut milites Comita-

tuum, cum quibusdam ex proceribus regni, cum summa furia deprecarentur auferre temporalia ab ecclesiasticis, dicentes clerum ad tantam excrevisse superbiam, quod opus esset pietatis et eleemosynæ, per ablationem temporalium quæ ecclesiasticos extollebant, eos compellere ad humiliter sapiendum.

Contem-
plated par-
tition, by
the laity, of
the tempo-
ralities of
the Church.

Hæc clamabant, hæc Regi in scriptis brevibus porrigebant; et tanta fuit eorum in hac parte vesania, quod hanc petitionem ad effectum posse perducere credebant. Inde cerneret milites lætari ² Veneris, de hiis inter se conferre, et, velut totius Ecclesiæ temporalia eorum abusionibus jam deputata fuissent, hunc de hoc monasterio, alium de alio, sibi blandiendo, promittere certam summam. Audivi egomet revera quemdam ex hujusmodi militibus intense jurantem, se velle de domus Sancti Albani temporalibus annuatim ³ percipere mille marcas.

The King
opposes
these de-
signs
against the
Church.

Sed tantæ delirationi non consensit Rex, sed auditis hinc inde, et horum, inordinatis clamoribus, et istorum justis responsis, præcepit deleri scripta et cessari inordinate petita, dicens se Ecclesiam Anglicanam in ejusdem status qualitate suis temporibus servaturum, qua ipsam cognoverat extitisse, cum regnum suscepisset, aut potius meliori: quo facto, et apud ecclesiasticos magna muneratione dignus censebatur, et apud bonos laicos hoc responsum maxime laudabatur.

The clergy
make a
voluntary
grant to the
King.

Archiepiscopus proinde, communicato cum clero consilio, Regem adiit, et dixit se, cum clero regni, unanimi voluntate, consensu spontaneo unam decimam Regis usibus providisse. Quam concessionem Rex tam læte audivit, tam grate suscepit, ut palam assereret se malle hanc ad præsens donationem liberam, quam alias quacunque quadrupli valoris coactam; et ita pro tunc hostium Ecclesiæ aviditas insatiabilis est frustrata.

The Earl
of Oxford
created
Marquis of
Dublin.

Creata est in hoc Parlamento nova dignitas, Anglicis insueta; nempe Comes Oxoniæ, Dominus Robertus de Veer, appellatus et factus est Marchio, Dubilinæ in Hibernia; cæteris Comitibus hoc indigne ferentibus, quod viderent eum gradum celsiorem ipsis, Regis munere, percepisse, et præcipue, quia nec prudentia cæteris, nec armis, valentior videbatur.

Promotion
of the King's
uncles to the
Dukedom
with a grant
of money.

Creati sunt insuper novi Duces; quanquam in procinctu Scotico Rex in campo donasset illos hiis nominibus; Dominus Thomas de Wodestoke, videlicet, Comes Bukyngamiæ, nomen Ducatus accepit, et vocatus est "Dux Glovernæ," et Dominus

¹ *tamen* in the printed texts.

² *veneris* in the printed texts.

³ *velle* repeated here. in orig. and

Bibl. Reg. 13 E. ix. by inadvertence.

MS. Bibl. Edmundus de Langeley, qui erat Comes Cantebriigiæ, vocatus A.D. 1385.
 Reg. 13 est "Dux Eboraci;" quibus Rex de fisco regio summas dedit,
 E. ix. propter honorem nominum, ne suscepisse tantum nomen
 inaniter viderentur.

Dominus Michael De le Pole, qui fuit regni Cancellarius, Michael De la Pole, the Chancellor, made Earl of Suffolk.
 ibidem factus est Comes Southfolchiæ, datis ei annuatim de
 regio marsupio mille marcis; vir plus aptus mercimoniis
 quam militiæ, et qui ¹trapezetis in pace consenuerat, non
 armatis in bello.

Restitutio temporalium Episcopi Norwicensis.

Rex præterea in hoc Parlamento, mediatione sollicita Præ-The tem-
 sulis Eliensis, videlicet, Thomæ de Arundellia, restituit Epi-poralities
 scopo Nortwicensi bona sua temporalia, quæ detinuerat per of the
 multos annos, ut superius exaravi, quamvis Cancellarius id Bishop of
 fieri dissuaderet. Revera cum Dominus Eliensis rogasset are restored,
 Regem de re præmissa, Cancellarius, cum indignationis felle, against the
 respondit Eliensi, dicens:—"Quid est, Domine Præsul, quod remon-
 "rogatis? Numquid tam leve Regi videtur Nortwicensis the Chan-
 "temporalia modo dimittere, quæ per annum sibi præstant cellor.
 "amplius mille libris? Non indiget Rex talibus consiliariis;
 "non eget amicis hujuscemodi, qui eum multare cupiunt,
 "tantæ pecuniæ detrimento." Cui respondit illico Eliensis:— Answer of
 "Quid est quod loqueris, Domine Michael? Non de Rege the Bishop
 "sua deposco, sed aliena, quæ minus justo detinet titulo, tuo of Ely to
 "vel tibi similitum inductus pravo consilio, sibi nunquam, the Chan-
 "prout æstimo, profutura: et tu, si tantum Regis detrimenta cellor's ob-
 "considerando ponderas, cur ab eo mille marcas ²annuas tam jections.
 "avide percepisti, cum te Comitem Southfolchiæ creavisset?"
 Cancellarius, cum id audisset, velut jaculo reverberatus, sub-
 stitit, et amplius huic materiæ contradicere non præsumpsit.
 Et hic finis Parliamento præsentis.

³[Transit hic annus ferax satis fructuum, mediocriter tem-
 peratus, sed Gallicis, propter expensas, damna, mortes, capti-
 vitates, tam virorum quam villæ de Le Dam, nimis infaustus;
 Anglicis mediocriter lætus; Scotis sumptuosus, formidabilis, et
 damnosus.]

¹ *trapezetis* in orig. and Bibl. Reg.
 13 E. ix.

² *annuas* in orig.; by inadvertence,
 arising from the peculiar form of
 the mark of contraction in Bibl.

Reg. 13 E. ix.

³ Omitted in orig. and the printed
 texts, evidently by inadvertence.
 Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.

A.D. 1386. Anno Domini millesimo trecentesimo octogesimo sexto, qui est MS. Bibl.
 Visit of annus regni Regis Ricardi, a Conquæstu Secundi, nonus, Reg. 13
 the King of tentit Rex Natale apud Eltham, cum Anna Regina; quo per E. ix.
 Armenia, venit ad eum Rex Armeniæ, sub prætextu pacis reformandæ
 under pre- inter Angliæ Reges et Franciæ: sed quid profecerit ejus ad-
 text of ventus, ipse solus sensit. Nam præter innumera dona quæ de
 making Rege regnique percepit proceribus, Rex concessit et dedit
 peace be- eidem chartam de mille libris, ad vitam suam percipiendum
 tween the annuatim. Fuerat nempe, ut asseruit, fugatus a regno suo
 Kings of per Tartaros, et ob hanc causam multa a Regibus Christianis
 England and extorsit munera, in tantum ut felicius fuit illi fuga sua in
 France. aliena patria, quam dominium regni sui cum gente sua.

Carolus Neapolis moritur.

Death of Per idem tempus moritur Karolus de Pace, Rex Siciliæ,
 Charles, qui multa damna Papæ irrogaverat, si injuste ¹nolumus dif-
 King of finire; excommunicatus tamen a Papa discessit. Quo vindi-
 Naples. candi genere. Papa pro tunc contentus est, quia aliud vin-
 dictæ genus non occurrit. Nec est in ambiguo Papam volu-
 isse seque severius et materialius vindicasse, si sibi potestas
 Report as brachii sæcularis minime defuisset. Ferunt ipsum Karolum
 to his as proditiore occisum a quodam milite, dum sederet ad mensam,
 sassination. die et hora quibus Papam proposuerat occidisse.

Gandavenses se reddunt Regi Franciæ.

The people Gandavenses hiis diebus, non expectato adiutorio quod illis
 of Ghent Rex Angliæ, non sine magnis sumptibus, præparaverat, innato
 submit to more genti suæ, ²usi levi consilio, se Regi Franciæ dedide-
 the King runt, manifeste monstrantes se non posse uni amico vel
 of France. domino fidem diutius conservare. Igitur pars exercitus, cum
 quibusdam capitaneis, quæ Gandavum mittenda fuerat, ad
 The English villam de Berewico destinatur, ad retundendas irruptiones
 army in- Scotorum, qui præparati erant ad inferenda damna nostratibus
 tended for in hac plaga.³
 their aid is sent to Berwick.

¹ *nolumus* in the printed texts.

and Parker's text.

² *usu* in orig.; *ut si* in Camden's text: *usi* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ A passage in Bibl. Reg. 13, E. ix. is omitted here.

*Dux Lancastriae proficiscitur in regionem longinquam,
Hispaniae accipere sibi regnum.*

MS. Bibl. Circa festum Paschæ, Dominus Johannes, Dux Lancastriae, A.D. 1386.
Reg. 13 cum magna turba militum, armigerorum, et arcitenentium, se The Duke
E. ix. præparavit ¹[ad iter Hispanicum, ut regnum] Hispaniæ, quod of Lancas-
sibi debebatur hereditario jure uxoris suæ, scilicet Dominiæ ter sets out
Constantiæ, filiae quondam Domini Petronis, Regis Castellæ et for Spain,
Legionis, vel cum incolarum pace ²repeteret, vel jure bellico to claim
³vendicaret. Accessit ejus protectioni favor Papalis, et anc the Spanish
toritas, tribuens peccatorum veniam cunctis secum proficis- crown.
centibus, et omnibus ejus protectioni de bonis suis quicquam
conferentibus; ut ipse quæstor ex principe effici videretur. Et Certain im-
revera cunctas dispensationes et singulas accepit a Papa, quas munities
perante susceperat ⁴Northwicensis Antistes, quando Cruce- are granted
signatus erat contra Gallicos et Flandrenses: sed ipsa frequens to his sup-
veniæ et relaxationis concessio tantum viluit et sordebat in the Pope; porters by
populo, ut pauci forent qui huic postremæ Cruce-signationi but are
aliquid erogarent. Arripuit iter nihilominus, et ad mare cum held in no
pervenisset, expectare coactus est ventorum penuria, donec esteem.
pene cuncta quæ sui comportaverant necessaria consump-
sissent. Tandem cum humiliati fuissent sub potenti manu Dei, The Duke
aspiravit aura quæ classem afflavit in Britanniam, prope cas- arrives in
tellum de Brest; contra quam patriotæ Britones erexerant Bretagne,
duas munitiones ad arcendum castellanos, et prohibendum and re-
eorum egressum in terram suam. Erat tunc dicti castelli lieves the
Castle of
Capitaneus quidam miles, dictus "Johannes Roche," qui, cum Brest.
deplorasset suam coartationem memoratam, laudabili probitate
Domini Filii Walteri, et aliorum nobilium qui cum Duce erant,
confortatus est: siquidem mox egressi contra munitiones præ-
dictas, eas ceperunt, confregerunt, diruerunt, et magnam
prædam, cum captivis, obtinuerunt ibidem, sed non sine
suorum dispendio deplorando, quia perdidierunt illic viros
quosdam validos atque fortes. Quibus patratiss, surgente vento The Duke
secundo, appulsi sunt in Hispaniam, in portum videlicet de reaches
Le Groyn, in Vigilia Sancti Laurentii, cum integra classe sua. Spain.

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E.
ix.: omitted in the printed texts.

² *repetere* in the printed texts.

³ *vendicare* in the printed texts.

⁴ *Northwicensis* in orig., by in-
advertence.

De Henrico Percy, misso Calesiam.

A.D. 1386. *Hic æstate increbuerunt rumores de proposito Regis Franciæ MS. Bibl. volentis obsidionem ponere circa villam de Calesia, et ad hoc Reg. 13*
A force sent to Calais under Sir Henry Percy and others. exercitum comparantis; ad ejus impetus sustinendos, vel *E. ix.* potius repellendos, cum multis victualibus missi sunt ex Anglia plures valentes; inter quos, Dominus Henricus Percy junior, ¹videlicet, Henrici Percy, Comitis Northumbriæ, destinatur, juvenis in quo totius probitatis et militiæ specimen elucebat. Qui cum aliquandiu apud Calesiam moram protraxissent in otio, indignatus Henricus Percy hujuscemodi

Percy called "Hatspore" (Hotspur) from his alacrity in attacking the Scots. quietes se odire professus est. Et revera perante; dum fuisset Custos villæ Berewici, gentem omnino inquietam, id est, Scotos, quiescere compulit, et sua alacri inquietudine multotiens fatigavit. Ob quam causam, illorum lingua ipsum Henricum ²"Hatspore" vocaverunt, quod "calidum calcar" sonat.

After harassing the French, Percy returns to England. Hic ergo Henricus, congregatis sociis, super Morinos et Pikardos facit expeditiones, prædas abducit, et actus exercet laudabiliter militares; et cum pluries ista ³faceret, et nullus ei resisteret, insuper et cognovisset quod Rex Franciæ non proponeret obsidere Calesiam, sed potius invadere deliberaret Angliam, revertitur in hanc terram, ut hic ei occurreret quod volebat, bellum scilicet Gallicorum.

De his quæ contigerint in Austria.

The Duke of Austria exacts a tribute from Pilgrims resorting to the Papal Court. Per id temporis, in Ducatu Austriæ sub brevi tempore fortuna vultus suos in diversa mutavit, modo se favorabilem præbens proceribus, modo semet ostendens adjutricem vulgari-
 bus, versa vice. Nempe Dux Austriæ, vir vafer et cupidus, et Urbano Papæ contrarius, invidens peregrinis ad Papam confluentibus, imposuit tributum importabile per terram suam transituris, ut vel sic saltem arceret Catholicos a visitatione Papali. Unde factum est, ut per illam viam peregrini transire cessarent, præeligentes longiorem in circuitu peregrinationem suscipere, quam tot injustis exactionibus, contumeliis, et injuriis, lacerari. Vulgares autem patriæ, cernentes vias desolatas, et ⁴librantes damna quæ jamdudum perceperant, cum

¹ The word "*filius*," apparently, is omitted here, in all the texts.

² *Hotspur* in the printed texts: *Huatspore* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *facere* in orig.; from its indistinctness in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ *laborantes* in orig.; corrected from the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

peregrini cessassent transire per illos, Ducem adeunt, oraturi A.D. 1386. ut, more solito, liceret peregrinis transire per illos; per quorum confluentiam non mediocre emolumentum perceperat tota terra: qui spreto, et superciliose a Duce repulsi, ad propria discesserunt, congregaturi communes regionis, ad vindicandum in Ducem superbum injurias præacceptas. Quorum cognitis molitionibus, Dux, cum suis generosis et dominis, pergit obviam turbæ vulgari. Et mox, commisso bello, cædit, prosternit, et captivat eosdem, et adductis morti ¹ quot volebat, dimittit reliquos in domos suas; qui cum tanto damno ab eo digressi et amaro animo nimis effecti, jam tunc quidem cessare minis decreverunt, sed novum exercitum recolligere, de novo Ducem aggredi, statuerunt; quibus illico Dux occurrit, fideus in priori victoria perempturos omnes, si fortuna faveret. Sed aliter evenit quam sperabat; quia ipse, cum tota nobilitate et generosa gente Ducatus, coram eis corruit.

His people remonstrated, and rose against him, but are defeated.

He is finally defeated, and slain (at the Battle of Sem-pach.)

De timiditate Londinensium.

Londonienses, comperto pro vero quod Rex ² Franciæ conduxisset navigium, comparasset exercitum, ³ fixisset propositum in Angliam veniendi, timidi velut lepores, metaculosi ut mures, requirunt hinc inde ⁴ divortia, perscrutantur latebras, et, velut jam capienda foret civitas, cœpere propriis diffidere viribus, et de resistentia desperare; et qui in pace ⁵ timidi jactitabant se cunctos Gallicos ⁶ exsufflaturos ⁷ Angliam, audito jam licet inani rumore de adventu hostium, vix universam Angliam illos posse tutare putabant. Idcirco, velut a vino madidi, ad muros urbis currunt, contiguas domos dilacerant, deponunt, destruunt, et cuncta formidolose faciunt quæ in extremis necessitatibus positi facere consueverunt. Nondum ullus Gallicus in navem pedem posuerat, Neptunum nullus hostis intraverat, et Londonienses, acsi tota terra in circuitu victa conquisita fuisset, adeo metuunt, itaque sollicitantur, velut ipsos hostes aspicerent ante fores. ⁸ Sic sic viri, qui in quiete

Alarm of the Londoners, on hearing rumours of the contemplated invasion.

¹ *quod* in orig.; *quos* in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *Françi* in the printed texts.

³ *direxisset* in the printed texts.

⁴ Altered from *divortia*, as in Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts, to *diverticula*, in a later hand.

⁵ *timidi* in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁶ *sufflaturos* in the printed texts.

⁷ *ex Anglia* in the printed texts.

⁸ This repetition occurs in all the texts.

A.D. 1386. fortes, in pace feroces, de semetipsis pulchrum præbent spec- MS. Bibl.
taculum, proferunt non sequendum exemplum quod acturi Reg. 13
forent, si sentirent instare prælium, ¹imminere periculum. E. ix.

De Vasis captis, sed proditione liberatis.

Certain
vessels are
seized, as
belonging
to the
enemy.

Sub hac tempestate, familia Regis, quæ constituta fuerat circa Doveriam et Sandewicum, ad resistendum Gallicis, si forte illic tentarent irrumperere, æquoris undas ingressa, duce Domino de Garsi, obviat ²quinque magnis coggonibus et sex carricis refertis ³vino, speciebus, pannis aureis et holosericis, auro et argento, et lapidibus pretiosis, et diversi generis mercibus exoticis; quæ cursum versus Scusam in Flandria maturabant. ⁴Quo cognito quod hostes essent, de ⁵deditione requirit eos qui in illis erant. Januenses vero, videntes se impares tantæ virtuti, semetipsos sine magna resistentia reddiderunt. Nempe ipsa vasa, cum contentis, Januensium esse dicebant, attracta ad Sandewicum cœperunt ea exonerare multis rebus, qui ea lucrati fuerant. Januenses autem, non ignorantes ubi succurri deberet eisdem, mox festinant Londonias, Cancellarii regni, Domini Michaelis Atte Poole, Comitibus Southfolchiæ, auxilium petitori; qui fuerat a pueritia magis mercimoniis, utpote mercator, mercatoris filius, quam militia, occupatus. Qui mox et illorum vicem doluit, et Regem circumvenit, ut scriberet hiis qui ceperunt eos, vetans ne quicquam præsumerent minorare de bonis eorum; restituerent insuper cuncta quæ cepissent. Cancellarius præterea jussit de thesauro regio eorum damna resarciri, ut, videlicet, pro cunctis quæ terra marique perdiderant post captionem suam, reciperent pecuniæ dignam summam; et ita Rex, circumquaque delusus, supplantatus, seductus est, et regnum thesauro debito vacuatum, et hostes sævissimi, infestissimi, crudelissimi, cum pace pecuniaque dimissi. Ipsi ergo, mox ut solverunt a litore, cursum versus Flandriam direxerunt, et portum de Schusa subintraverunt.

Through
the agency
of the
Chancellor,
they are
restored,
and repara-
tion made.

¹ *invenire* in the printed texts, and in Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *quippe* in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *vini* in the printed texts.

⁴ *Quo* in orig. and the printed texts: *Quæ* in Bibl. Reg. 13 E. ix. Probably, for *Qui*.

⁵ *ditione* in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

Rex Franciæ parat invadere regnum Angliæ.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Rex Franciæ, parans invadere regnum Angliæ, per illud A.D. 1386. tempus victoriam non armis sibi tantummodo proventuram The King of France credidit, sed muris ligneis æstimavit. Quamobrem congregatis ex multis locis fabris lignariis, quemdam murum ligneum, wooden spissum atque densum, jussit fieri, altitudinis viginti pedum, wall to be qui semper ad duodecim passus haberet turrin capacem decem built, for hominum, quæ foret altior subjecto muro per decem pedes; the protection of quem murum, ut fertur, erigere præfinivit in loco ubi applica- his army. turus erat, ut per murum defenderetur a sagittis, et suos gunnarios protegeret, nostratibus plagas horribiles illaturos, et, cum opus esset, suum exercitum revocare posset ¹ intra muri ambitum, ubi et fessi quiescere, et saucii recreari, varent. Habebat murus ille, prout ferebatur, in longitudine tria millia passuum, et erat dispositus turribus firmis et crebris, ut præfertur.

Eodem tempore, nostrates, qui in mari erant, obviant duabus Part of navibus Regis Franciæ, sulcantibus campos liquidos, et iter the wall, carpentibus versus Scusiam. Et illico conserta pugna, et and its naves illæ captæ et Sandewicum tractæ sunt; in quibus et pars constructor, muri et turrium prædictarum est reperta, et magister totius are captured by fabricæ interceptus, qui erat ² Anglicus natione, sed quando- the English- que bannitus. Captus est insuper ibi magister gunnarius, qui As also, et ipse prius Anglicis famulabatur apud Calesiam, dum Domi- various nus Hugo Calverlee Capitaneus ibi fuerat; et, cum hiis, di- munitions versæ machinæ ad jaciendum lapides et muros conterendum, of war. et gunnæ plures, cum magna quantitate pulveris; cujus pretium prævaluit omnibus manubiis supradictis. Erecta est igitur illa pars muri apud Sandewicum, et quem contra nos hostes præparaverant, nos ereximus contra hostes.

Parliamentum factum Londoniis; et immanis commotio regni.

Circa festum Sancti Michaelis Archangeli, citati sunt ad Parliamentum Londoniæ qui de jure ³ vel consuetudine ⁴ inesse at London. Parlamento debebant. Per id temporis, Michael Atte Poole, don. dudum creatus Comes Southfolchiæ, et jam tunc regni Cancellarius, cui Rex plus debito credebatur et favebat, convocari

¹ *ultra* in the printed texts.

² *Anglicanus* in the printed texts.

³ *et* in orig.; corrected from the

printed texts.

⁴ *adesse* in the printed texts.

A.D. 1386. fecit pene de cunctis regni finibus ¹ armatos et arcitenentes in Merciam, ut, prope Londonias existentes, parati forent ad repellendum Francos, cum Rege suo, si tamen verum esset quod dicebatur de eis, quia parati fuerunt cum ingenti multitudine navium ad regnum Angliæ invadendum. Adunatis igitur de diversis regni Comitatibus vel innumerabilibus, tam armatis quam arcitenentibus, perhendingaverunt prope Londonias viginti miliaria in circuitu, velut pro suis castris occupantes; ubi fuit cernere non secus quam hostilis recognitionis imaginem, dum plebs sic vocata, quæ et victu carebat et pecunia, cogeatur, sicut in hostili patria, pabulando vicinos spoliare, et cuncta, quæ fecissent inter hostes, in terra propria perpetrare; hoc excepto solummodo, quod ab incendiis abstinebant. Qui ² cum diu moram, tam sibimet quam patriotis infructuosam, fecissent, jussi sunt ad propria remeare, et parati fore, cum Rex ipsos decerneret revocandos. Quorum plures, pro rei familiaris inopia, compellebantur revertentes exponere vel equos vel arma venditioni; quidam pro commeatu spoliis intendebant, et rapinis. Nondum finitum fuit Parliamentum, sed regressis ad sua vulgaribus, procere Londoniis permanserunt, præstolantes rumores de Francorum adventu, qui cotidie dicebantur esse venturi.

Ubi ne Dominus Rex parum fecisse videretur, Dominum Robertum de Veer, quandoque Comitem Oxoniæ, sed nuper in ultimo Parlamento creatum Marchionem Dubliniæ, Ducem fecit Hiberniæ, facturus exposit de Duce Regem, si fortuna faveret; tantum ³ afficiebatur eidem, tantum coluit et amavit eundem, non sine nota, prout fertur, familiaritatis obscenæ; submurmurantibus cæteris nobilibus et baronibus, ac indigne ferentibus tantæ promotionis appetitum in viro tam mediocri, quem ⁴ non plus cæteris commendabant vel generis sui sublimitas vel reliquarum virtutum dotes.

Great forces assembled in the neighbourhood of London, to oppose the French.

Great privations suffered by them, and disastrous results therefrom. They are dismissed, in a state of great poverty.

The Earl of Oxford created Duke of Ireland.

Disgraceful reasons assigned for such favour.

MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.

Deposita in Parlamento contra Michaellem Atte Pole.

Per omne tempus istud durante Parlamento, cotidie prædicabantur nova de Gallorum adventu, multis in magna tre-

¹ *armos* in Camden's text.

² *dum* in orig.; corrected from the printed texts.

³ *efficiebatur* in orig.; *afficiebatur* in the printed texts, and Bibl.

Reg. 13 E. ix.

⁴ *in* in orig.; *nil* in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

pidatione existentibus, quod viderent Barones in multis dis-
sentire; unde putabant quidam de prudentibus magnum regno
dispendium ¹affuturum, præcipue si mens non foret una
Dominis, inter tot pericula quæ ab hostibus parabantur. ^{A.D. 1386.}
Quia revera Rex infensus erat, non solum militibus Parlia- ^{Accusa-}
mentalibus, sed pene cunctis proceribus; quia favebant eisdem, ^{tions in}
proponentibus multos articulos falsitatis contra prædictum ^{Parliament}
Michaelē Atte Poole, et instanter exorantibus judicium fieri de ^{against the}
eodem. Convicerant eum nempe de multis fraudibus et quibus- ^{Chancellor.}
dam proditiōibus in Regem, quos nequaquam inficiari nequibat; ^{The King's}
unde et cum responsis astaret, et objecta negare nequibat, ^{sorrow}
Rex, pro ipso verecundatus, et rubore suffusus, caput ^{thereat.}
agitans,—“Heu! heu!” inquit, “Michael, vide quid fecisti.”
De multis etenim objectis contra eum, hoc unum extitit,
quod avarus existens et alienæ pecuniæ avidus, circumvenit ^{Particular}
Regem, ut concederet sibi firmam cunctorum questorum ^{charge.}
regni, qui cum indulgentiis circuire solent, et congregare pec- ^{against him,}
cuniam ad opus fraternitatis Sancti Antonii, daturus Regi ^{of over-}
viginti marcas de proventibus memoratis, de quibus singulis ^{reaching}
annis levasse videbatur ²septingentas marcas. His et mul- ^{the King.}
tis aliis defectibus veridica ratione probatis contra ipsum, de
officio Cancellariæ dejecitur, multandus pecunia, ³scilicet
⁴solvendis Regi, ⁵et insuper, morte dignus ⁶Parliamenti
judicio diffinitur.

Responsum Regi fuit, ipsum non egere subjectorum tallagio, ^{The King}
cum de tanta summa, ab eo qui juste debitor erat Regis, ^{takes him}
poterat merito provideri. Hæc autem omnia, quanquam ^{back into}
summe Regi placuisse debuerant, maxime displicebant, adeo ^{his favour,}
fidebat infideli, adeo coluit nebulonem. Factumque est ut, ^{and confers}
ejus amoris intuitu, non multo post infirmaret quicquid in ^{marks of}
Parlamento contra ipsum fuit, statutum, et familiariorem ^{high dis-}
haberet quam ante habuerat, non tantum in privato sed in ^{tinction}
publico, ita ut in convivio sequenti Natali in mensa sua ^{upon him.}
recumbere faceret, non contentam communi procerum indu-
mento, sed togatum; quod genus solis Regibus ab antiquo
debetur. Et ne fieret in eum judicii executio, prælegit
proditioso circumvenire suos accusatores, cum Duce Gloverniæ,

¹ *affecturum* in the printed texts.

² *septuaginta* in orig. and the
printed texts: corrected from Bibl.
Reg. 13 E. ix.

³ *grandi, scilicet* in the printed
texts.

⁴ *solecunda* in the printed texts.

⁵ This passage is omitted in the
printed texts.

⁶ *Parlamento indio diffiniturum* in
orig., for which reason probably the
passage is omitted in the printed
texts. Corrected from Bibl. Reg.
13 E. ix.

A.D. 1386, qui maxima pars videbatur existere eorum qui pro regni MS. Bibl.
A plot commodum laborabant. Itaque provisum erat inter Regem et Reg. 13.
against the suos familiares, ut quidam de militibus Parlamentalibus qui E. ix.
lives of plus obstiterant vel sibi petenti subsidium pecuniare, vel dicto
the Chan- Michaeli infesti fuerant, una cum Domino Thoma, Duce
cellor's accusers. Gloverniæ, invitarentur ad cœnam in hospitio cujusdam
Londoniis, et ibidem repente trucidarentur. Quorum morte
solummodo aestimabat sibi cessurum arbitrium voluntatis.

The Duke of Sed non cepit effectum tantæ malignitatis commentum; quia
Gloucester and others, et Dux de hiis omnibus ¹præmonitus fuit, et, ut caverent,
are warned in time. cæteros ²præmunuit, jubens ut cœnis essent contenti propriis,
ne intricari valerent, ut præmittitur, alienis. Ferunt Dominum

The late Nicholaum Brambre, qui Major Londoniarum fuerat anno præter-
Mayor of ito, huic assensum præbuisse consilio; sed laudabili constantia
London, Ricardi Extone, Majoris anni præsentis, qui libere fatebatur,
alleged to have cum vocatus esset a Rege ad præbendum favorem tanto faci-
to have assented to the plot, nori, se nunquam consensurum in necem talium innocentium,
R. Extone, dictum scelus est omisum. Et palam factum est verbum
the present istud omnibus habitantibus in regione vicina ³tua, ut extunc
Mayor, dis- apud omnes odium cresceret talium consiliariorum, et amor
senting therefrom. Ducis et militum prædictorum. Non tamen omisit Dux, et
milites, ea quæ vera sunt, regnoque fructuosa, loqui; sed
majori constantia Regi petenti subsidia ⁴restituerunt, sæpius-
que illud ⁵Susannicum inculcabat militibus, dicens,—“⁶Quia
“melius est nobis incidere in manus hominum quam derelin-
“quere legem Dei nostri.” Tandem, propter improbitatem
potentium, concessum tallagium, scilicet media pars unius
decimæ, et media quintæ-decimæ, quod, non Regis arbitrio, sed
procerum prædictorum iudicio, pro regni commodo expendere-
tur. Recepit hanc pecuniam Comes Arundeliæ, profecturus ad
mare, Duci Hiberniæ.

Continued opposition of the Duke, and the Knights of Parlia- ment, to the King's designs. A grant made by Parliament. Money raised by the King for support of the Duke of Ireland's claims.

Ad Regis instantiam, est provisum, ut hæredes Karoli de Bloys, qui vendicavit olim Ducatum Britannicæ Armoricæ, ⁷venderent Francis pro triginta millibus marcarum; ut, hac ⁸adjutus pecunia, dominium quod Rex sibi donaverat in Hibernia viriliter recuperaret; ea duntaxat conditione, ut citra proximum

¹ præmonitus in the printed texts.

² præmunuit in the printed texts.

³ So in all the texts; qy. if not sua?

⁴ restituerunt in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁵ In allusion to *The Hist. of*

Susanna, ver. 23.

⁶ *Quin* in the printed texts.

⁷ *venderet* in orig., Bibl. Reg. 13 E. ix., and Parker's text: *venderent* in Camden's text.

⁸ *adductus* in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

MS. Bibl. Pascha Hiberniam transfretaret. Tantum nempe proceres, tan- A.D. 1386.
Reg. 13. tum communes, ejus transitum affectabant, ut mallent regno
E. ix. carere tanto thesauro, quam ipsius habere presentiam, Regem
seducentis et infatuantis, in regno.

Regi Armenia denegatur conductus.

Per idem tempus, Rex Armenia, qui dudum expertus fuerat The King
Regis liberalitatem, et procerum, mittit pro conductu, velut of Armenia
adventus ejus causa foret amor pacis reformandæ inter regna is suspected
Angliæ et Franciæ; quorum unum jam omnino paratum fuerat by the
ad reliquum invadendum. Sed revera plus desideravit dona English
nobles, and
quam pacem, plus pecuniam adamavit quam plebem, plus is refused
a safe-
aurum regni quam Regem. Et licet Rex esset sibi benevolus, conduct.
proceres tamen, librantes quod esset illusor, responderunt
Regi se nolle tractare cum illo. Sicque impeditus est ad-
ventus ejus; qui sicut nec primo, nec quidem secundo, pro-
fuisset.

Regis Franciæ adventus miraculose impeditur.

Rex interea Franciæ, ¹cum Ducum, Comitum, et aliorum The King
procerum inaudita turba, moram traxit in Flandria, paratus of France
ad diripiendum regnum Angliæ, si non Deus ejus conatibus is pre-
obstitisset. Nempe per totum tempus quod fluxit a Kalendis vented from
Augusti usque ad Vigiliam Omnium Sanctorum, nunquam invading
flavit aura sibi commoda per paucas horas. In ipsa vero England
by con-
Vigilia, surgente vento, prout putabat, sibi favente, turgidius, trary
winds.
a longa statione dissolvit naves, et cum impetu portum de
Schlusa reliquit. Cumque cunctæ rates fuissent egressæ, et
jam profunda tenerent, essentque a portu remotæ quasi per
viginti milliaria, ecce! ventus contrarius, obviis eis factus,
omnes retrocedere compulit; et non tantum compulit, sed et
impulit, naves, et allisit, ut quædam ex eis in introitu ipsius et Some of his
ships are
portus de Schlusa confringerentur. Hac occasione et Anglia returns home.
metu liberata, et Rex Franciæ est regressus ad sua.

Numerus classis Regis Franciæ mille ²ducentæ naves; in Enumera-
hac comitiva fuere, Duces ³quindecim, ⁴Comites viginti sex, tion of his
forces.
tria millia militum et sexcenti, centum millia pugnatorum.

¹ cum omitted in the printed texts.

² ducentes in orig.; corrected from the printed texts.

³ seadecim in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13

E. ix.

⁴ From this word, down to pug-
natorum, the context is supplied in
orig. in a hand of the 17th century:
it appears in the printed texts.

Processus in Michaelē Atte Pole.

A.D. 1386. Ad hoc usque tempus Parlamento continuato, licet Rex MS. Bibl. graviter ferret accusationes factas de Michaelē Atte Pole Reg. 13 cæterisque quos imprudenter amavit, compulsus est tamen, E. ix. post multas tergiversationes, auditores et iudicii diffinitores eligere, qui plenam haberent potestatem audiendi et iudicium proferendi in dictum Michaelē, cæterosque quos milites accusaverant Parliamenti. Constituti sunt autem iudices Dominus Thomas, ¹[Dux] Glovernæ, et Dominus Ricardus, Comes Arundellæ, ²et ; qui non segniter injunctum negotium adimplebant, Rege ad alias partes digresso, quia noluit hiis iudiciis, quamvis sibi forent proficua, interessē. Tandem, ut præfertur, dicto Michaelē de multis sceleribus fraudibusque convicto, morte dignus iudicatur, et ejus bona regio fisco cessura decernuntur. Ipse tamen manu-captus ³[est], quibusdam divitiis pro eo in magna summa pecuniæ obligatis. Quem, ut diximus, Rex, mox finito Parlamento, recepit, et sibi cohabitare fecit, cum Duce Hiberniæ et Archiepiscopo Eboraci, Domino Alexandro Nevyle; qui extunc, quantum poterant, laborabant Regem contra Dominos commovere, diebus ac noctibus, et acta Parliamenti annullare.

The King's hatred of the Duke of Gloucester, and his party, increases. Succrevit igitur indies Regi odium contra suos procures naturales et fideles, istis susurrantibus Regem non in effectu fore Regem, sed umbratilitate, futurumque, ut nihil sui juris existeret, si Domini accepta potestate gauderent. Credebat itaque illis Rex, et idcirco de cætero procures omnes ⁴suspectos habebat; nihilominus tamen, dejecto Michaelē Atte Pole de Cancellaria, subrogatus est Dominus Thomas Arundelle, Episcopus Eliensis, ⁵[vir qui justitiam præferret auro, et æquitatem mundo obrizo. Depositus est insuper Dominus Johannes Fordam, Episcopus] Dunelmensis, de officio Thesaurarii, qui multum laboraverat, et expensas ⁶fecerat, hujus dignitatis amore; et pro eo constitutus est frater Johannes Gilbert, de Ordine Prædicatorum, Episcopus Herefordensis, vir qui plus lingua quam fide vigeat. Et hic hujus Parliamenti finis.

The Bishop of Ely is appointed Chancellor.

A new Treasurer is also appointed.

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. : omitted in the printed texts.

² et and the hiatus are omitted in the printed texts.

³ Supplied from Bibl. Reg. 13 E.

ix. : omitted in the printed texts.

⁴ suspecto in the printed texts.

⁵ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. ; omitted in the printed texts.

⁶ fecerit in orig., by inadvertence.

Annalis Conclusio.

MS. Bibl. ¹Transit annus iste frugifer, sed mediocriter fructifer; ¹His. A.D. 1386.
 Reg. 13 panis, propter adventum Ducis Lancastriæ, regnum vendi-
 E. ix. cantis, sollicitus et suspectus; Austriæ, propter Ducem et
 nobiles interemptos a communibus, perniciosus; Franciæ,
 propter sumptus et apparatus quem fecerat ad Angliam
 invadendum, onerosus; Angliæ, propter graves rumores, sed
 Londoniensibus, propter muliebrem meticulositatem, maxime
 dedecorosus.

Anno Domini millesimo trecentesimo octogesimo septimo, A.D. 1387.
 qui est annus regni Regis Ricardi, Secundi a Conquæstu,
 decimus, fuit Rex ad Natale apud , cum Anna Regina et
 Boemiis suis.

Circa initium mensis Martii, juxta decretum Parliaménti, The Earls
 paraverunt se ad sulcandum liquentes campos Dominus of Arundel
 Ricardus, Comes Arundeliæ, et Dominus Thomas Mounbray, and Not-
 Comes Notynghamiæ; quorum primus constitutus est Admi- ttingham
 ralius instantis termini; vir valde devotus et bonus, et qui take com-
 probra quandoque desertæ militiæ, cum tunc Gallici circa the Eng-
 Southsexiam oras infestarent maritimas, nunc abolere cupiens, lish forces.
 curavit apponere totas vires.

Comes Arundeliæ proficiscitur ad mare:

Igitur profecturus ad mare, cum recensionem facturus esset The Earl
 in campo sui exercitus, cognovissetque Ducem Gloverniam, of Arundel
 cum multis nobilibus, velle videre collectam militiam, elabo- strives to
 ravit ut bonos haberet et famosos, vitans conducere Londonien- collect an
 sium et aliarum civitatum sutores vel scissores, quales quidam army.
 ante conduxerant levi pretio, ut plus accresceret auri ²suo
 marsupio. Et quidam alii sic agentes, non regni commodo, Knavery
 sed lucro proprio, militabant; unde factum est, ut a longo recently
 tempore regnum nihil aut parum ³emolumenti perciperet, illis practised
 non hostes invadere, non experiri vires, sed inaniter tempus by some
 acceptum consumere, meditantibus, ut integra stipendia of the
 sequi prævalerent. English
 leaders, in
 this re-
 spect.

Comes, e contra, (ut diximus, non parcens expensis), valen-
 tiores quos novit, elegit, ut per hos posset magnum aliquid
 patriæ reportare. Dux ⁴perinde Gloverniam, cernens tam pul-

¹ Hispaniæ in the printed texts.

² suo omitted in the printed
 texts.

³ emolumentum in the printed
 texts.

⁴ proinde in the printed texts.

A.D. 1387. chram, tam electam militiam, urgebat omnes, movebat sin- MS. Bibl.
Energy gulos, ut maris undas intrarent, solutis morarum nexibus, Reg. 13
shown by multis se excusantibus quod oportebat 'amicis valedicere, E. ix.
the Duke of negotia disponere domus suæ; æstimabat nempe, prout erat,
Gloucester. quosdam arma mutuo suscepisse pro dicto spectaculo, ut lauda-

Arms bor- rentur a dominis tanquam sufficienter armati; quæ proculdubio,
rowed by si divertendi copiam habuissent, reddituri suis erant posses-
some of the soribus, et mare repetituri, velut inermes; quamobrem fuit
recruits, verisimile quod minus audaces fuissent ad ²adversarios inva-
with a dendum.
fraudulent design. Ingressi sunt ergo mare, vellent nollent, cum cunctis uten-

The Earl of Arundel defeats a large fleet of Flemings, French, and Spaniards.

silibus quæ habebant, fausta hora, quia non multum tempus effluxit antequam adversariis obviarent. Revera die Dominica in Vigilia Annunciationis Dominicæ, magna classis navium Flandriæ, Galliæ, et Hispanniæ, refertarum viris bellicis, ³armatarum diversis machinis, de longe velificans, a ⁴speculatore conspicitur; quæ mox Amiralio Comiti nunciata, ipsum et suos omnes hilaritate replevit. Adversarii vero, nihil tale suspicantes, quibus, ut fertur, promissum fuerat a quibusdam Angliæ proditoribus, (quibus regnum raro carebat), nostrum navigium ⁵citra mensem Maium minime fore paratum, agebant per omnia magis secure, ventum pro vehiculo, et armatos pro tutela, tenentes. Cum autem nostratibus propinquassent, ⁶[obliquantes] vela, tanquam nostros vellent aggredi, nostri ex industria simulavere fugam, velut fuissent impares tantæ virtuti. Illi vero, plus securum transitum quam bellum cupientes, pertransibant, unde contigit, cum nostrates ventum percepissent ad vota, adversarios insequentes, irruerunt subito super eos, et conflictum atrocissimum commiserunt. Tandem victoria cessit nostris, captis octoginta navibus, et multis diversæ conditionis armatis, quampluribus quoque peremptis. Fugerunt tamen de conflictu quædam, quas biduo Comes Arundellie persequens, postremo cepit, et ad classem nostram traxit.

Numerus navium captarum; numerus doliorum.

Number of Erant autem numero majores et minores rates centum, et
vessels eo amplius, quæ omnes vinis refertæ fuerunt. Numerus vero
captured, doliorum, ad decem et novem millia, aut plus, excrevit. Ipsa

¹ *amicus* in orig., by inadvertence.

² *adversarios* in orig., by inadvertence.

³ *armatarum* in the printed texts.

⁴ *speculatore* in the printed texts.

⁵ *circa* in the printed texts.

⁶ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. : omitted in the printed texts,

MS. Bibl. vero vina, cum vasis, mox ad portum de Orwelle, et alios A.D. 1387.
 Reg. 13 regni portus, destinata sunt, præter ea quæ Regis parti se- and vast
 E. ix. gregabantur; licet cives de Middelbourgh ad Comitem acces- amount of
 sissent, et orassent ut liceret eis illa vina comparare, et dare tuns of
 mox pro singulis doliis centum solidos, eo quod amici nostri wine.
 videbantur existere et vinis egere. Sed hiis respondit Admi- Applica-
 ralius, justius esse, ¹ut hii hiis gauderent vinis, qui expensas tion of the
²fecerant pro sua protectione versus mare, scilicet com- people of
 munes Angliæ, ³quam alii quicunque pro quocunque lucro ea Middle-
 auferrent.—“Attamen,” inquit, “⁴quoniam estis amici, et de bourgh;
 “longe venistis, dabimus vobis viginti dolia, ne omnino and the
 “vacui redisse videamini.” Ipse vero Comes tanta liberalitate Earl's
 usus est, diversis conferens de parte sibi contingente, ut nec answer
 unum dolium sibimet remaneret, ut fertur. Accreverunt ergo Popularity
 laudes Comiti ⁵in immensum a vulgaribus, quod postponens of the Earl,
 quæ sibimet ⁶aggregasse poterat, vendens alienis direpta vinâ, for his
 præposuit communem utilitatem privato commodo; et eo maxime disinter-
 quod vulgares in effectum senserant, non omnino deperisse quod estedness.
 penderant ⁷profectioni suæ. Comes autem, volens hiis majora
 præstare patriæ, reollecto ⁸præsarcitoque navigio, et con-
 ductis recentibus pro hiis qui læsi vel sauciati fuerant, sive He de-
 perempti, vela reflexit versus castellum de Brest, quod vide- stroys the
 tur ⁹clavis esse Minoris Britanniæ; contra quod Gallici, sive French
 Britones, jam duas munitiones crexerant, vel erecturi fuerant, fortifica-
 majores et multo fortiores quam fuerunt illæ quas Dux Lan- tions at
 castriæ per suos debellaverat et destruxerat, versus Hispaniam Brest.
 proficiscens. Harum unam Admiralius, (debellatis qui intus
 erant), cepit, et quia videbatur fortis et necessaria castello, si
 nostri possiderent eam, posuit quosdam ex nostris in ea. Re-
 liquam vero sumptuose paratam, ¹⁰[sed] nondum erectam, in-
 jecto igne cremavit; et sic Franci parvo tempore eodem in
 loco geminata damna cepere, primo per Ducis milites, secundo
 per Comitis hujus tirones.

Castellum insuper de Brest cunctis victualibus quæ suffi- He returns

¹ et in orig.; corrected from the printed texts.

² fuerant in orig.; corrected from the printed texts.

³ quanquam in orig.; corrected from the printed texts.

⁴ quin in the printed texts.

⁵ et in orig.; corrected from the printed texts.

⁶ aggregasse in orig.; aggerasse in the printed texts.

⁷ perfectioni in the printed texts.

⁸ resarcitoque in the printed texts.

⁹ canis in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

¹⁰ Omitted in orig.; supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

A.D. 1387. cerent ad unum annum refecit, et castellanis vestes et calcea-
 home, after supplying the English garrison at Brest. Envy of the King's favourites.
 menta donavit: compositisque per omnia rebus, redivit in Angliam cum benedictione omnium plebanorum.
 Sed invidabant ¹ tantæ probitati qui cum Rege erant, Dux Hiberniæ, Comes Southfolchiæ, et Symon de Burleya, cum Ricardo Styry; depravantes acta Comititis apud Regem, et dicentes eum nullum opus egregium ² perpetrasse; quippe qui nonnisi mercatores invaserit, quorum fructuosius extitisset amorem servasse patriæ, quam odium ³ inexorabile concitasse.

MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.

Quidam invident factis Comititis.

Et hii nimirum milites plures erant Veneris quam Bellonæ, plus valentes in thalamo quam in campo, plus lingua quam lancea præmuniti, ad dicendum vigiles, ad faciendum acta martia somnolenti. Hii igitur, circa Regem conversantes, nihil quod deceret tantum militem informare curabant, non dico tantum armorum usum, sed nec ea quæ maxime reges generosos decent in pace, videlicet, ⁴ venationem vel aucupationem, aut hiis similia, quibus ⁵ regius honor crescit. Factumque est istorum instinctu, ut Rex tantum offenderetur hiis qui ⁶ in hoc negotio militaverant, quod venienti sibi Comiti Notynghamiæ, qui est Comes Marescallus, et Regis semper fuerat consodalis et coætaneus, et speranti magnas a Rege grates reportasse, Rex nullum bonum vultum faceret, sed omnino demissum. Dux autem Hiberniæ utrique Comiti non solum vultum subtraxit, sed colloquium; invidens fortassis probitati quam ipse assequi non valebat. Ipsi vero Comites, hæc cernentes, sed parvipendentes, ad propria discesserunt, victuri quietius quam cum Rege.⁷

Bad influence of the royal favourites upon the King.

He repulses the Earl of Nottingham.

The Duke of Ireland shows jealousy of the Earls of Arundel and Nottingham.

Henricus Percy junior destinatur ad mare.

Interjecto post hæc parvo tempore, qui de Consilio Regis erant, monuerunt eum ut Henricus Percy, filius Comititis Northumbrorum, mitteretur ad mare, ad repellendum irruptiones hostium, qui dicebantur prompti, propter plagam quam dudum acceperant per Comitem Arundeliæ, ad irruptiones in

¹ omnes tantæ in the printed texts.

² perpetrasset in the printed texts.

³ inexorable in the printed texts.

⁴ in venationem in the printed

⁵ regni in the printed texts.

⁶ in omitted in the printed texts.

⁷ A passage in Bibl. Reg. 13 E ix. is omitted here.

MS. Bibl
Reg. 13
E. ix.

Angliam faciendum. Cui nec sufficientem manum delegaverunt, A.D. 1387. nec favorem, quem decuit, impenderunt; sed hæc fecerunt ei, invidentes, ut dicebatur; ejus indoli, eo quod jam nomen magnum propter probitatem, tam inter Scotos quam Anglicos, est adeptus. Sed ipse, quod ipsi ¹dolose machinati fuerant, Percy vel nesciens, vel parvipendens, intrepide suscepit injunctum shows his prowess, and frustrates their designs. negotium, et animose strenueque peregit: et, expleto termino suæ militiæ, incolumis remeavit.

De potestate Fratris Walteri ²Disse.

Per idem tempus erat quidem Frater in Anglia, de Car- Walter melitarum secta, cui nomen erat "Walterus Disse;" qui Disse, a dudum fuerat confessor Ducis Lancastriæ, sed cum eo, in His- Carmelite paniam tendenti, minime profectus est, sed domi remanserat, Friar. propter causam inferius declarandam.

Papa siquidem, Urbanus Sextus, agnoscens Hispaniæ regnum He is entrusted with the sale of certain privileges, quæ grande divitiisque refertum, et ³librans, licet inaniter, quanta præter privilegia quæ concesserat ⁴profecturo, jam nova concessit profecto, per dictum Fratrem Walterum Disse postulanti- privileges, bus dispensanda, sed non sine pecunia acquirenda. Inter by the Pope. quæ privilegia sive potestates acceptas a Papa, fuit unum, ad quod acquirendum concurrebant, et grandes summas offeriebant. Qui promior existens plura proferentibus, eos Do- He creates certain persons, mini Papæ capellanos creavit, secundum formam ⁵et juris Papal consuetudinem in Romana Curia frequentatam. Concessit Chaplains, inter multas hanc libertatem cuidam Fratri de Ordine Augus- and, tinensium, dicto "Petro ⁶Patteshulle;" qui exinde putans se among them, Peter omni libertati donatum, cœpit primo adherere Wielefensibus, a Lollard, (quos "Lollardos" ⁷quidam vocant), qui, sui tenentes doctrinam Patteshulle, magistri, jam examina multa suorum sequacium Londoniis fecerant, et plures doctrina polluerant sua prava. Igitur but recently a istorum se tradens informationi, ⁸didicit quod bene fecerit Friar. privatam deserendo religionem, publicæ vitæ se conferens; quæ sanctior et perfectior, eminentior atque securior, esse videbatur.

¹ *dolosi* in the printed texts.

² *Visse* in orig., by inadvertence.

³ *librans* in orig., by inadvertence.

⁴ *profectura* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl.

Reg. 13 E. ix.

⁵ *ut* in orig.: corrected from the printed texts.

⁶ *Pareshull* in Camden's text.

⁷ *quidem* in the printed texts.

⁸ *dididit* in orig., by inadvertence.

A.D. 1387. Tandem, horum imbutus malitia, et propria exagitatus MS. Bibl.
 Patteshulle nequitia, hortantibus illis, coactus est prædicare, et publico Reg. 13
 preaches vitia sui Ordinis propalare. Venit igitur ad ecclesiam Sancti E. ix.
 against Cristofori Londoniis, sequentibus cum pene centum de Lollar-
 the evil dis, et ibidem tanta mala facinora in confratres quondam suos
 lives of his evomuit, ut horrore foret audientibus, et stupori. Interea,
 late bre- quidam accurrentes, hæc Augustinensibus nunciarunt. Quorum
 thren, the quidam mox egressi, scilicet ad numerum duodecim, majori
 Friars. animositate vigentium, venerunt ad locum, ubi adhuc flagitiosus
 ille tanta facinora declamabat. Et audientes quæ dicebantur,

The Friars audacter astans contradixit hiis quæ nebulo proponebat. Quod
 oppose cernentes Lollardi, surrexerunt cum impetu, et Fratrem con-
 him; and tradictorem dejecerunt, laceraverunt, et conculcaverunt, et male
 are attack- verberibus tractaverunt. Sed et cunctos Fratres ejecerunt, et
 ed by the extra ecclesiam persecuti sunt, volentes eos perimere et eorum
 Lollards. domos incendere, cum furore clamantes, et dicentes;—"Disper-
 damus homicidas, incendamus sodomitas, suspendamus Regis
 "et Angliæ proditores." Cum isto itaque furoris clamore,
 currentes ignem in habitacula Fratrum injicere proponebant.
 Sed impediti tamen sunt humili oratione Fratris Thomæ
 Asshebourne et sodalis sui, qui ambo boni viri, ambo fuere
 The Sacre Paginæ Professores. Innuit insuper ad sedandum
 tumult is turbam furem interventus cujusdam de Vicecomitibus
 with Londoniarum, qui eos sua suasionem mitigavit, et ad propria
 difficulty quelled. redire fecit.

Patteshulle Interea Lollardi, secum dictum Fratrem tenentes, hor-
 reduces his tabantur ut quia alias disturbatus in sermone fuerat, chartam
 charges conscriberet, in qua omnia præmissa, et si quæ plura nosceret,
 of murder, exararet. Qui, mox eorum adquiescens sceleratis consiliis,
 and other chartam ¹conficit, in qua quosdam Fratres suos accusat de
 enormities, to writing, diversorum confratrum suorum homicidio. Et ut major fides
 tribueretur dictis suis, edicit occisorum nomina et tortorum
 vocabula: necnon et loca designat in quibus occisi vel sepulti
 fuerant tali modo perempti. ²Dicit insuper eos sodomitas
 existere, Regisque et regni traditores, et multa plura quæ
 And fixes dinumerare longum foret: confectamque chartam configit
 the paper super fores ecclesiæ Sancti Pauli Londoniis, ut major confusio
 upon the posset accrescere Fratribus memoratis. In cujus principio
 doors of dicit, semet de nido egressum diaboli, et, per Dei gratiam,
 Saint de malis et imparis hominibus evasisse ad vitam perfectissi-
 Paul's. mam; ob quam causam, et quia erat veritatis assertor, dicit

¹ conficit in the printed texts.

² Dicebat in orig.; the latter part

of the word being written in a

later hand.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

plurima semet adversa passurum ab iisdem Fratribus, si A.D. 1387.
comprehendere possent eum. Sed gratias agit Urbano Papæ, He thanks the Pope, for the privilege of the Chaplaincy.
quod tantæ per eum libertati donatus sit, quod valeat,
cum adiutorio amicorum, [¹se] subtrahere de manibus æmu-
lorum.

Hanc chartam multi de ²capuciatis militibus perlegentes, Many Knights, of Lollard tendencies, adopt these charges.
pro firmo prædicaverunt cuncta fore vera quæ scribebantur;
unde et transcripta exinde sibi fecerunt, ut valerent suæ
³malitiæ satisfacere in futurum.

Ruina Militum Lollardorum.

Erant autem milites qui hanc sectam coluerunt quam Principal supporters of the Lollards.
maxime et sustentaverunt, Willelmus Nevile, Lodowicus
Clifford, Johannes Clanvowe, Ricardus Stiry, Thomas Laty-
mer, et, inter cæteros major fatuus, Johannes Mountagu; qui
in tantam lapsus est vesaniam, ut cunctas imagines, quas
apud manerium de Schevele bonæ memoriæ quondam Johannes
Aubrey, et exposit Dominus Alanus Buxille, vel eorum ante-
cessores, erexerant in capella sua, deponi faceret, et in locis Activity shown in behalf of their tenets, by Sir John Mountagu.
abditis collocari: unum solummodo privilegium adepta est
imago Beatæ Katerinæ, quam in ⁴pistrinum suum deferri per-
misit, quia plures afficiebantur eidem. Hujus sacerdos, Account of the death-bed repentance of a Lollard priest, in the household of Sir John Mountagu.
sectator acerrimus Lollardorum, cum pervenisset ad vitæ
metam, et cognovisset se proculdubio moriturum, compunctus
et pœnitens eorum quæ contra fidem commiserat, sacerdotem
petiit [⁵cui confiteri valeret]. Cui quidam de familia, velut cum
admiratione, responderunt:—"Quid est," inquirunt, "quod
"quæritis? Quid quod desideratis? Nonne vos prædicastis
"omnem confessionem extrinsecam, sacerdotibus faciendam,
"supervacuam? Solummodo sufficere, ut quis soli Deo confi-
"teatur?" Quibus ille,—*"Erravi,"* inquit, *"sed modo, precor,*
"indulgete mihi copiam sacerdotis." Accidit eo tempore,
ut præsens esset Nicholaus Hereford, Doctoris Theologiæ
gradum habens, sed seductoris sequens officium, quippe cui,
post hæresiarcham Johannem Wyclef, omnes hujus sectæ
viri maxime adhærebant. Hic ergo, cum ad presbyterum
accessisset, et in voluntate confitendi positum cognovisset,—

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

² "*Capuciati vocantur, quia ad sacramentum altaris capucia non deponebantur.*" A Rubric in Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *militiæ* in the printed texts.

⁴ *pristinum* in Camden's text.

⁵ Omitted in orig.; supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

A.D. 1387. "Quid est," inquit, "quod agis, fatue? Quid turbaris? MS. Bibl.
 "Confitere Deo, qui potestatem amplio-^{Reg. 13}rem habet ligandi atque
 "solvendi quam habent laici sacerdotes, et sufficiet ista.^{E. ix.}
 "confessio tua; tibi ipsi peccasti, non sacerdoti; ipso debet
 "remittere cui¹ sit offensa." Ille vero, persistens in petitione
 sua,—*"In vobis,"* inquit, *"sit peccati periculum, si sine*
"confessione viaticoque discedam, cui voluntas inest Catho-
"lice moriendi, si mihi copia donaretur;" et, post pusillum,
 spiritum exhalavit. Cui credibile est suffragaturam volunta-
 tem bonam confitendi, quam habuit moriendo. Et quia, pro
 majori facienda notitia hujus infandæ sectæ, paulisper digressi
 sumus a materia, ad continuandum, inceptæ rei ordinem
 revertamur.

*Dux Hiberniæ repudiat [uxorem] suam, Regis² cog-
 natam, et ducit Lancecron.*

The Duke of
Ireland
repudiates
his wife, of
royal de-
scend, and
marries a
woman of
low station.

Accidit hiis diebus, ut Robertus de Veer, elatus de honoribus
³quos Rex impendebat eidem, jugiter suam repudiaret uxorem,
 juvenculam nobilem atque pulchram, genitam de illustris
 Edwardi Regis filiâ, Isabella; et aliam duceret, quæ cum
 Regina Anna venerat de Boemia, ut fertur, cujusdam⁴ sellarii
 filiam, ignobilem prorsus atque fœdam; ob quam causam
 magna surrepsit occasio scandalorum:—cujus nomen erat, in
 vulgari idiomate, *"Launcecrona."* Favebat sibi in hiis om-
 nibus ipse Rex, nolens ipsum in aliquo contristare, vel potius,
 prout dicitur, non valens suis votis aliquid obviare, quia
 maleficiis cujusdam Fratris, qui cum dicto Roberto fuit, Rex
 impeditus, nequaquam quod bonum est, et honestum, cernere
 vel sectari valebat.

The King
still shows
his favour;
which is
attributed
to magic
spells.

Dux Glovernici indignatur.

Indignation
of the Duke
of Gloucester
thereat.

Indignabantur¹ proinde proceres, sed præcipue Dux Glo-
 vernici, avunculus præfatæ puellæ, qui etsi modo non valebat
 ulcisci tantas injurias illatas nepti suæ, omnia tamen conser-
 vabat in corde suo, usque in tempus retributionis futuræ.
 Ducem vero Hiberniæ præmissa non latebant, quamobrem et

Designs
of the

¹ *fuit* in orig. : corrected from
 Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed
 texts.

² *natam* in orig. : corrected from

Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *quod* in orig. : corrected from
 the printed texts.

⁴ *cellarii* in the printed texts.

MS. Bib.¹ sibi cavere statuit, et Ducem Glovernæ, cum universis qui A.D. 1387.
Reg. 13 sibi favebant, de medio tollere, meditatur.
E. ix. Duke of Ireland.

Jam Pascha transierat, jam tempus præterierat, ¹quo Dux Hiberniæ transfretaturus fuerat in Hiberniam, et adhuc eum, velut nihil de protectione cogitaret, Anglia retinebat. Sed ne ^{The King retires into Wales, with the Duke of Ireland.} tumultus foret nimius in regno inter procures, Rex, velut deducturus eum ad naves, in Walliam proficiscitur cum eodem, non dimissurus eum, sed detenturus ibidem, ut illuc semoti quietius deliberare possent, qualiter Ducem Glovernæ, Comites Arundeliæ, Warwici, Derbyæ, et Notynghamiæ, cum aliis ^{Plot against the lives of the Duke of Gloucester and his supporters.} ²regno fidelibus, dolo tenerent et occiderent. Erant autem cum illis Comes Southfolehiæ, Michael Atte Pole, Robertus Tresilian, Justiciarius, et plures alii, qui, suæ pelli timentes, non segnius quam Rex et Dux Hiberniæ in necem prædictorum procerum conspirabant.

Emenso temporis magno ³spatio, Rex in Cambria, velut ^{The King and the Duke return into England, and take counsel at Nottingham.} protectio Ducis in Hiberniam oblivioni data esset cunctis qui remanserant in Anglia, redit cum Duce et suis traditoribus, ad castellum de Notyngham, tractaturus ibi finaliter de morte procerum prædictorum. Illuc igitur advocari fecit multos de Londoniis, quos novit contingentes ad utrumlibet, et cunctos regni Vicecomites et Justiciarios universos. ⁴Hos Londonienses accersivit, quia mobiles erant ut arundo, et nunc cum Domi- ^{Certain parties summoned in support of the King.} nis, nunc cum Rege, sentiebant, nusquam stabiles, sed fallaces, quorum multi nuper de proditiōe in Regem confessi fuerant, sed tamen ejus gratiam consecuti, ut ipsi gratiam sibi pro gratia gratis rependerent; et Dominos indictarent de multis criminibus, quæ contra eos Rex, dum in remotis ageret, imaginatus fuerat cautelose. Vicecomites convenire fecit, ut ^{Answer of the Sheriffs to the King's enquiries.} sciret quantam potestatem possent contrahere in Regis negotium adversus Barones, et ut ipsi nullum ⁵militem de pago vel schira permitterent eligi, nisi quem Rex et ejus Consilium ⁶elegissent. Sed ad ista responsum est per Vicecomites, communes omnes favere Dominis, nec esse in potestate sua, ad hanc causam exercitum ⁷contrahendum. De militibus eligendis, dixerunt similiter, communes velle tenere consuetudines usitatas, quæ volunt quod a communibus milites ⁸eligantur.

¹ quod in the printed texts.

² regni in the printed texts.

³ spatio, e Cambria in the printed texts.

⁴ Sed Londonienses in the printed texts.

⁵ militum in the printed texts.

⁶ elegisset in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁷ contrahere in the printed texts.

⁸ elegantur in the printed texts.

A.D. 1387. Vicecomites ergo, datis hiis responsis, dimissi sunt. Justiciarii sunt vocati, ut ipsi decernerent indictamenta fore legalia, et eisdem apponerent sua sigilla. Quod et tunc factum est Roberto Tresilian, et Johanne Blake, juris apprenticio, quem Robertus Tresilian ad Curiam Regis ad dictum facinus introduxerat perpetrandum; expeditis ad vota indictamenti in sapeditos procures et multos alios, nobiles et barones, qui ad hoc vocati fuerant, sunt dimissi.

MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.

Rex conducit Bellatores.

The King raises troops in support of his cause. Rex autem et Dux Hiberniæ, missis mox nunciis, conduci fecerunt quos poterant, ut cum illis starent, si oporteret, contra Dominos in die belli. Quorum multi responderunt se nec posse, nec velle, stare contra Dominos, quos pro certo sciebant intime Regem diligere, et omnia machinari, omnia studere, omnia facere, pro honore suo. Multi simpliciter putantes se conduci, promiserunt se ad ²vocationem regiam fore paratos.

Sorrow of the Lords, on hearing this. Interea rumor hujus facti pervenit ad Dominos, et eos magna replevit tristitia, eo quod, nullius culpæ consci, tanto Regis odio turbarentur.

Dux Glovernici nititur Regem mitigare.

The Duke of Gloucester endeavours to assuage the King's anger. Unde inprimis Regis patruus, Dominus Thomas, Dux Glovernici, ut Regis odium mitigaret, et animum ad concordiam pacemque reduceret, coram Episcopo Londoniensi et multis aliis regni nobilibus, tactis Sacrosanctis, juramentum edidit, se nunquam aliquid in Regis læsionem machinatum fuisse, sed omnia pro posse studuisse et perfecisse, quæ Regis honorem, commodum, et beneplacitum, prospectabant; excepto, quod Ducem Hiberniæ, quem Rex dilexit, lætis oculis non respexit, nec quidem in futurum respicere voluit; qui non tantum suam, sed Regis, consanguineam dehonestasset: ³quam in eundem statuit firmiter vindicari.

Episcopus loquitur Michaeli Atte Pole.

Cum autem Episcopus Londoniensis ista, prout injunctum sibi ⁴fuerat, Regi retulisset, et aliquantulum ad credendum Ducis

¹ a Roberto in the printed texts.

² notationem in the printed texts.

³ quamobrem in the printed texts.

⁴ fuerant in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.: corrected from the printed texts.

MS. Bibl. juramento inclinatus esset, Michael Atte Pole, timens, si Dux A.D. 1387.
 Reg 13 et Rex redissent in concordiam, sua affutura dispendia, verba De la Pole
 E. ix. fecit contra Ducem, quibus adversus eum Regis animum com- is rebuked
 moveret. Cui mox Episcopus,—“Sileas,” inquit, “O Michael; by the
 “non decet enim te os de cætero aperire.” “Quare,” inquit Bishop of
 Michael, “ita dicis?” ¹“Quoniam,” inquit Episcopus, “dam- London.
 “natus fuisti in retroacto Parlamento, et non est nisi regia
 “gratia quod tu vivis.” Ad hæc mox Rex iratus, præcepit The King
 Episcopo recedere, et ad suam ecclesiam remeare. Qui confes- enjoins
 tim discessit, et Duci quæ viderat, vel audierat, nunciavit. silence upon
 the Bishop.
 Hinc excrevit rancor et indignatio Duci, suisque ²sodalibus, Increased
 et Regi suisque nequam consiliariis odium inexorabile per rancour
 omnes dies, ³Duce Hiberniæ, Michaele Atte Pole, Roberto of both
 Trisilian, Alexandro Nevyle, Archiepiscopo Eboraci, et multis parties.
 aliis, iram augmentibus, concitantibus, et confirmantibus, contra
 Ducem.

*Rex mittit ad capiendum Comitem Arundeliæ; sed
 evasit.*

Qui considerans quorsum res tenderet, convocatis ⁴secrete The Duke
 Comitibus Arundellæ, Warwyci, et Derbeyæ, qui consimili dam- of Glou-
 nationi subjicerent, si non ⁵mature prospicerent sibi, denudat- cester's
 consilium, edicit periculum, quod omnes in commune tangebant. supporters
 Qui, mox collectis exercitibus, statuerunt Regem convenire resolve to
 super præmissis, et favore quem præbuit, non tantum suis, call the
 sed publicis, proditoribus, necnon de periclitatione regni quæ King to
 account.
 imminebat, nisi maturius subveniretur ⁶eisdem.

E contra Rex, ex parte sua, agentibus proditoribus, deliberavit The Earl of
 qualiter singulos præfatos tolleret, antequam munitis viribus Northum-
 sibimet subvenirent. Et primo misit ad castellum de Reygate, berland is
 ubi Comes Arundeliæ morabatur, Comitem Northumbriæ, cum sent to
 multis aliis, ad arestandum eum. Qui cernens animum Comitis Earl of
 exacerbatum, et militiæ magnam multitudinem circa ipsum, Arundel;
 timens perficere commissum mandatum, negotio recessit in- but hesi-
 fecto. Post quem missi sunt plures, qui noctanter eum inter- tates to
 do so.
 ciperent, et præsentiae Regis sisterent, vel certe perimerent,

¹ *Quin* in the printed texts.

² This and the five following words are omitted in the printed texts.

³ *Duci* in orig. and Bibl. Reg. 13

E. ix. : *Duce* in the printed texts.

⁴ *secrete* in the printed texts.

⁵ *nature* in orig.; corrected from the printed texts.

⁶ *eidem* in the printed texts.

A.D. 1387. si quo modo possent. Sed illorum adventum prævenit nuncius MS. Bibl. The Earl of Ducis Glovernæ, qui nocte tota illum equitare compulit, ita Reg. 13. Arundel ut summo mane perveniret ad sylvam de Harynggeye, ¹ trans- E. ix. escapes, cursus ² cum exercitu triginta ³ milliarium, non sine magno and joins the Duke of labore, ubi reperit congregatos Ducem Glovernæ et Comitem Gloucester. Warwycensem, cum populo numeroso.

Rex proficiscitur Cantuariam.

Contem- Eodem tempore, ut dicebatur, Rex versus Cantuariam se plated sur- paraverat proficisci, non tantum ut vota redderet Beato Thomæ, render by the King, sed ut promissa pacta firmaret transfretando Regi Franciæ, of English cui vendiderat Kalesiam, cum castello de Gynes, et universis possessions fortilitiis quæ antecessores possederant in illis partibus, vel in France. avito jure vel bellica acquisitione.

Proceres congregantur; Rex turbatur.

The King's Sed hanc profectionem impedivit subito comperta congre- departure for Canter- gatio Dominorum in sylva de Harynggeye, et Regem obstu- bury pre- piscere multum fecit; unde convocatis familiaribus suis, scis- vented citabatur quid sibi vellet talis collectio inopinata. Et cum by the cognovisset propositum Dominorum, quod pro reducendo eum threatening ad frugem melioris vitæ et regiminis commodioris convenc- movements of his rant, mox expavit, quærens quid agendum in tanta turbatione opponents. foret. Quidam autem censuerunt Dominos reconciliandos, et promittendum eis votivam executionem propositi sui. Alii Divided laudaverunt Regis familiam congregandam, cum Londoniensi- counsels of bus, ad exeundum et obviandum proceribus, et ⁴ experiendam the King's Martis fortunam. Et horum acerrimus erat Archiepiscopus party. Eboracensis. Sed dissuaserunt hoc prudentiores Conciliarii, asserentes Regi nullum proventurum commodum, licet vince- ret, et magnum affuturum dedecus et dispendium, si vince- retur.

Ambiguous Interea venit quidam miles exercitatus, sed sensu vacuus, answer Dominus Hugo de Lynne, qui eo quod stultus erat et sensum given to the King perdidit, eleemosyna Dominorum plurium sustentabatur. by a Knight, Ab isto igitur Rex jocando quæsit, quid acturus esset contra proceres, qui congregati dicebantur in prædicta sylva. Cui

¹ *transcursus* in Bibl. Reg. 13 E. ix.; *transcursis* in the printed texts.

² *cum exercitu* omitted in the printed texts; *celeritate* given in

place thereof.

³ *milliaribus* in the printed texts.

⁴ *experiendum* in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

mox Hugo, cum summa ¹melancholia, respondit:—"Excus," A.D. 1387.
inquit, "et aggrediamur eos, et cujuslibet matris filios peri- reputed to
"manus; et per oculos Dei, hoc completo, peremisti om- be a fool.
"nes fideles amicos quos habes in regno." Quod responsum,
etsi stulte prolatum, sapientes quam maxime ponderant.

Interea pacis mediatoribus intercurrentibus, res ad id The Lords
²deducta est, ut Domini apud Westmonasterium coram Rege arrange to
venirent, accepturi responsum de hiis, pro quibus commoti hold a
fuerant; Episcopo Eliensi, cum multis aliis fidedignis, sacra- personal
mento firmantibus, pro parte Regis, quod nulla fraus, nulla interview
deceptio, nullum periculum, pararetur, per quod ipsi Domini King; but
nec in vita vel membris sentirent dispendia quovismodo. Et being
si contingeret Regem, vel eos qui cum eo erant, ab isto pacto warned of
resilire, palam vel occulte, dicti mediatores Dominos inde treachery,
præmunirent. Cum autem Domini se parassent ut Londonias, decline to
juxta condictum, convenirent, præfati pacis mediatores clam appear.
miserunt ad illos, nunciantes insidias tensas eis, in loco qui
vocatur "Le Muwes," juxta Londonias; et ideo se nolle con-
sulere ut venirent, nisi cum securo manu. Quod audientes
Domini, suum distulerunt adventum. Unde transacta hora
limitata, cum non affuissent, inquisivit Rex cur Domini pacta
non servabant. Cui Episcopus Eliensis,—“Quia,” inquit, “pa-
"rantur insidias, mille vel amplius armatorum in tali loco,
"contra pactum, et ideo nec veniunt nec reputant vos
"fidelem.”

Rex vero confestim motus, juravit se non esse conscium Enquiry
huius rei, et ideo jussit ³Viccomitibus Londoniarum, ut, per- made as to
gentes ad Le Muwes, et omnia perscrutantes, interficerent si the alleged
quos invenirent ob hanc causam congregatos ibidem: sed non treachery.
latuit dolus ibi, sed apud Westmonasterium, factione Thomæ Names of
Tryvet et Nicholai Brambre, militum, qui, cognoscentes se de- the persons
prehendendos, occulte dimiserunt armatos, et Londonias remi- who had
serunt. Misit ergo Rex iterum ad Dominos, promittens securum devised it.
commeatum, si venirent. Qui mox ad Westmonasterium cum
manu valida pervenerunt. The Lords
appear at
West-
minster.

Acta apud Westmonasterium inter Regem et Dominos.

Rex vero, in adventu Dominorum, regalibus ornans se in-
signiis, ⁴toga videlicet et sceptro, Aulam Westmonasterii est

¹ *malencolia* in orig.

² *deductum* in all the texts.

³ *Viccomites* in the printed texts.

⁴ *tota* in orig.: corrected from
the printed texts.

A.D. 1387. ingressus; pro quo Cancellarius, Episcopus Eliensis, verba MS. Bibl.
 Speech fecit in hunc modum:—"Domini," inquit, "Dominus noster Reg. 13
 made by "Rex, audiens vos dudum congregatos in parco de Haryngeye E. ix:
 the Chan- "contra morem, non in vos irruere voluit; quod quidem sibi
 cellor to "fuisset facile, si non vobis cavisset, et hiis qui vobiscum
 the Lords. "erant. Quia nulli dubium, si conflasset exercitum, multo
 "plures vobis habuisset, et fortassis multus hominum sanguis
 "effusus fuisset; quod constat Dominum nostrum Regem
 "quam maxime abhorrere; et ideo, patientiam sibi sumens, et
 "mansuetudinem, prælegit vos pacifice convenire, et causam
 "dicere, quare tot homines congregastis."

The Lords avow their designs, and charge certain parties with treason. Ad hæc Domini responderunt, ob Regis et regni utilitatem se convenisse, et ut proditores, quos secum jugiter detinebat, avellerent ab eodem. Proditores vero appellabant Robertum de Veer, Ducem Hiberniæ, Alexandrum Nevyle, Archiepiscopum Eboracensem, Michaellem Atte Pole, Comitem Southfolchiæ, Robertum Trisilian, falsum Justiciarium, Nicholaum Brambre, falsum militem Londoniensem. Et ut hanc appellationem veram fore monstrarent, projectis chirothecis, eam se velle duello

The Lords are directed by the King to postpone their challenge. prosequi juraverunt. Ad hæc Rex,—“Non,” ait, “modo fiet hoc, sed in proximo Parlamento, quod præfigimus in crastino Purificationis Beatæ Virginis, ad quod tam vos quam

The King rebukes them for their audacity. “ipsi venientes, recipietis, secundum juris exigentiam, quæ ratio dictaverit universa. Et nunc ad vos, O Domini, meus sermo:—Quo modo, qua ratione, vel quali vos audacia præsumpsistis contra me insurgere in hac terra? Putastisne me terruisse cum tanta vestra præsumptione? An non armatos habeo, si voluissem, qui vos circumseptos, ut pecudes, mactavissent? Profecto de vobis omnibus non plus in hac parte reputo, quam de coquinæ meæ infimo garcione.”

The King shows a friendly disposition to the Lords; and takes both parties under his protection. Cum hæc et plura alia perorasset, levavit Ducem Gloverniæ, qui hæcenus genuflexerat, et reliquis jussit ut se erigerent. Post hæc amabiliter duxit illos in cameram, ubi consederunt et pariter potaverunt; et finale responsum receperunt, quod cuncti, prout dictum est, ad Parlamentum convenirent, in quo fieret omnis justitia utrique parti. Et interim Rex recepit Ducem Hiberniæ et cæteros in suam protectionem, et Ducem Gloverniæ, cum suis sociis, pari modo, ut nulla pars interea noceret alteri, nec præsumeret congregationem facere usque ad diem tempusque præfixum; et sic istud Consilium

¹ *perterruisse* in the printed texts. | ² *ubi consederunt* omitted in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

est solutum. Hæc acta sunt in absentia ¹proditorum, quia A.D. 1387. non audebant comparere in Dominorum præsentia; quia pro- Absence of the King's favourites at the meeting. fecto si comparuissent, tunc illico poenas fuissent, absque respectu regiae majestatis.

*Dux Hiberniæ congregat exercitum ad extinguendum
Dominos.*

Recedentibus Dominis, non est visum eis tutum jam tunc The Duke disjungi, propter ²[Regis] ³mobilitatem et proditorum no- of Ireland toriam falsitatem; quod eis exposit magnæ sapientiæ loco raises a force in fuit. Nam de conviventia Regis, Dux Hiberniæ in partibus Cheshire Cestriæ Walliæ magnam turbam collegerat; quorum campi- and the adjoining ductor erat Cestriæ Constabularius, dictus "Thomas Moly- parts of "newes," vir dives et audax, cujus nutum tota illa provincia Wales. expectabat. Non diu tamen Dominos latere potuit tantus dolus, sed ⁴præmuniti de hiis omnibus, et quod Dux Hiberniæ Londoniæ properaret cum tanta turba, ut, junctus Lon- The Lords doniensibus, quasi invincibilem exercitum ex duobus faceret, prepare to oppose him. extemplo suos armavit, et invicem cohortantur, ut jam non negligant salutem propriam, sed ⁵festinent præoccupare vel extinguere qui in illorum necem conspiraverant fraudulenter.

Domini exeunt obviam Duci Hiberniæ.

Igitur Duci Hiberniæ exeuntes obviam, sed occulte, dimise- The Duke runt turmas suas ab obsidendum omnes vias, quibus venturus of Ireland sperabatur. Sed Dux Hiberniæ, cum sublimis et gloriosus equi- espies the taret, cum exercitu quem comparaverat, et nullum crederet army of his opposent. ausurum obviare sibi, repente dirigens in ⁶obliquum oculos, vidit Dominorum exercitum non procul ab eo distantem, et, adventum ejus, in cujusdam vallis medio, præstolantem. Quo viso, cor ejus expavit, et dixit:—

¹ *proditorum* in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² Omitted in orig.; supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

³ *nobilitatem* in orig.: corrected

from the printed texts.

⁴ *præmuniti* in the printed texts.

⁵ *festinant* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.: corrected from the printed texts.

⁶ *obsequium* in orig.: corrected from the printed texts.

Dux Hiberniæ verba facit ad suos.

A.D. 1387. "Amici," inquit, "ut cerno, mihi fugiendum est ad horam, MS. Bibl.
 Alleged "quia multo major fortitudo in adversa parte videtur quam Reg. 13
 speech of "nostra: unde antequam sit manibus conserendum, me E. ix.
 the Duke of "subtraham et salvabo, si potero. Quia me solum quæerunt,
 Ireland to "contra vos autem nihil habent. Quamobrem, me dilapso,
 his own "vos de facili evadetis." Cui quidam ex militibus suis ait;
 party; and "Tu nos e patria exire compulisti, tu fidem nobis suasisti,
 subsequent "tu ad hoc iter nos cœgisti; tecum ergo parati sumus dimi-
 flight. "care, tecum vincere, si contingat, vel, si fortuna non faveat,
 "tecum mori viriliter." "Non," inquit, "ita parati sumus
 "facietis," et mox, calcaribus urgens sonipedem, fugere
 2 festinabat. Quare multi qui cum eo venerant, execrantes ejus
 meticulositatem, ad dandum dextras Dominis paraverunt.

Thomas Mulinewes occiditur.

Violent death of Thomas Mulinewes, Constable of Chester, and one of the Duke's supporters. Erat ibi tunc dictus Thomas Mulinewes, qui se præparavit ad pugnam, quia nondum Domini cuncti convenerant ad illum locum, sed unus tantum, filius Ducis Lancastriæ, Henricus, Comes Derbyæ; qui, cum aliquandiu pugnasset, fessus et desperans flumen, quod prope erat, ingressus est. Inter multos vero, Thomas de Mortuo Mari, miles, hortabatur ut ascenderet, vel sine dubio eum in flumine sagittis perforaret. "Si," inquit Thomas, "ascendam, visne servare vitam meam?" "Non hoc promitto," ait miles, "sed vel ascendas vel occumbes mox." Cui ille,—"Si sic," inquit, "necesse est, sinas ut ascendam 2 et tecum, vel quocunque vestrum, pugnem, ut moriar sicut homo." In ascendendo autem cepit eum miles per cassidem, et de capite suo traxit, et mox, extracto cultello daggardo, ejus cerebrum perforavit.

The Duke of Ireland escapes by swimming across a river. Interea, Dux Hiberniæ, fugiens pervenit ad flumen, sed cum transire ad pontem vellet, confractum reperit. Ad alium vero pontem dum pervenisset, arcitenentes invenit, qui ejus transitum prohiberent. Igitur divertens ab eis, et vadum

¹ *ita in præsentiarum facietis* in the printed texts. There is a lacuna after *ita* in Bibl. Reg. 13. E. ix.; and the passage is evidently imperfect.

² *astimabat* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *ut* in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

quaerens, equum compulit intrare flumen; in quo mox, ex A.D. 1387. equite natator factus, ad aliam ripam venit. Nox autem erat, et ideo non sunt secuti fugientem servi procerum, eo maxime, quod diverticula patriæ nesciebant. Equis tamen ejus, cum casside, et, cum chirothecis, pectorale, in sortem pervenit Dominorum. Unde exposit magno tempore submersus fuisse putabatur. Quadrigam ejus insuper, cum clitellis, proceres The King's interceperunt; in quibus plurima reppererunt, et præcipue letters to Regis ad ipsum litteras, in quibus continebatur, ut venire the Duke festinaret ad eum Londonias, cum potestate magna, et Rex fall into paratus esset, et cor apponeret, ad vivendum et moriendum of his cum eo. Qui apices magnam fidem fecerunt Dominis de opponents. Regis inconstantia et mutabilitate.

Acta Michaelis Atte Pole

Michael Atte Pole per idem tempus, timens animadver- Michael sionem in eum futuram, latenter fugit Calesiam, ducente eo De la Pole quodam milite Willelmo Atte Hoo. Quo cum pervenisset, escapes to mutato habitu et rasa barba, portabat altitia, velut ad Calais. vendendum, donec venisset ad fores castelli Calesiæ, cujus Capitanus erat Dominus Edmundus Atte Pole, frater ejus: a quo, His brother licet difficulter cognitus, propter vestem sordidam et rasam refuses to barbam, rogavit ut eum occultaret et tutaretur, narrans quod admit him, propter quosdam æmulos quos timebat, Anglia excesserat. without Cui ille,—“Frater meus es,” ait, “sed noveris, quod pro ulla leave of the Captain “consanguinitate nolo deprehendi falsus regno Angliæ, nec of Calais. “te admittere sine scientia vel consilio Domini Willelmi de “Bello Campo, qui est Capitaneus hujus villæ; quia credo “et veraciter conjicio, quod sine magnis offensis non “fugisti.”

Misit ergo ad Willelmum Beauchamp, nuncians fratrem He is finally ejus advenisse, non tam mirabiliter quam miserabiliter, et admitted, orans ut sibi liceret recipere eum et exhibere, donec idem and sent Willelmus decerneret eum remittendum. Quod ita factum est; back to the King; who nam reductus ad Regem fuit, sed permisit illum Rex ire grants him libere quocunque vellet, parvipendens verbum proprium, quo his liberty. promiserat eum exhibendum cum cæteris Parlamento futuro.

Fugerunt eo tempore Archiepiscopus Eboracensis et Ro- Flight of the bertus Trisilian, iram, quam meruerant, procerum metu- Archbishop of York and entes: R. Trisilian.

¹ *Anglia excesserat quos timebat* | arrangement of the words being corrected in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; the | rected in the printed texts.

A.D. 1387. Regressis Dominis a conflictu, qui fuit juxta Burford, prope MS. Bibl.
 General Babbelake, ubi militibus qui convenerant cum Duce Hiberniæ, Reg. 13
 rejoicing at et armigeris, redonatis armis et equis, et secum detentis, sed E. ix.
 the victory plebanis equis, arcubus, sagittis spoliatis, et domum remissis,
 gained by magna fiebat in communi vulgo lætitia de hostibus regni
 the Lords. stratis. Sed hanc lætitiā temperavit evasio Ducis Hiberniæ,
 quia quid de eo fuit actum nesciebatur.

Capitur nuncius Regis Francorum.

A messenger Accidit eo tempore, ut quidam nuncius Regis Franciæ capere-
 of the retur, "Lustratus" nomine; qui detulerat apices, in quibus
 King of licentiauit Rex Franciæ Regem Angliæ et Ducem Hiberniæ,
 France is et quosdam alios, sub hominum certo numero, venire ¹ Bolo-
 taken, with niam, ubi Rex Franciæ, collecto exercitu, adventum Regis
 a copy of præstolabatur, ut eum susciperet cum magna pompa, et ab
 the com- eo reciperet possessionem in Calesia, et omnibus munitioni-
 pact made bus quas Rex Angliæ in illis partibus possidebat; pro quibus
 for surren- omniibus Rex Franciæ ² persolvisset; et Rex Angliæ pro
 der of the Vasconia homo ligeus Regis Franciæ devenisset. Proceres
 English possessions. autem hæc ³ reticentes, festinavere Londonias properare, ubi
 Rex Natale Dominicum celebraturus erat, non apud Westmo-
 nasterium, sed in Turri, quia putabat locum, si quid sinistri
 The Lords emerge- ret, se posse tueri. Collecto ergo exercitu prope ad
 raise a great army, quadraginta millium valentium bellatorum, eo libentius adven-
 and encamp tantium quo sperabant Londonienses spoliandos, in crastino
 in the fields Natalis Dominici Londonias pervenerunt, et se in ⁴ campis, ubi
 near the videri poterant a Turri, per bellicas acies demonstraverunt.
 Tower. Et quia res digessimus usque ad hoc tempus, hic erit elapsi
 finis anni.

Transit annus iste frugifer, fructifer, et salubris mediocriter :
 Angliæ ⁵ turbulentus, præter id, quod vina capta per Comitem
 Arundeliæ ⁶ lætificaverunt corda multorum. Hispaniæ lætus, de
 recessu Ducis regnum vendicantis, et suorum interitu misc-
 rando; Franciæ tristis et lugubris, propter non solum vina
 perdita, sed vasa, cum viris; Flandriæ mœstus, propter vina
 perdita cum bonis communiter Gallicorum.

¹ in *Boloniā* in Camden's text.

² The sum is omitted, with an hiatus, in Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *retentes* in orig; corrected from the printed texts.

⁴ *campos* in the printed texts.

⁵ *turbulentur* in orig. from the peculiar form of the final *s* in Bibl. Reg. 13 E. ix.; *turbulenter* in the printed texts.

⁶ In allusion probably to *Psalm* civ. 15.

Acta inter Regem et Londonienses.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Anno Dominicæ Incarnationis millesimo trecentesimo octo- A.D. 1388.
gesimo octavo, fuit Rex ad Natale Londoniis in Turri, ut præ-
fertur,—hic est annus undecimus regni ejus,—ad quem locum
collecti sunt proceres cum plebe sua; ¹[qui] ²hospitati sunt
in suburbiis, vitantes fallacias urbanorum. Erant tunc in Dilemma
magno metu Londonienses, librantes diversa pericula, scilicet of the
Regis iram, si proceribus aperirent, si vero illos exclu- citizens of
derent, indignationem indiscreti vulgi, quod cum illis vene- London as
rat, et præsto fuit ad infringendum muros vel fores civi- to the
tatis, si vel minime exacerbarentur. Restabat et aliud satis parties.
grave periculum; quia nisi majores Dominis aperirent, com-
munes civitatis et pauperes, qui plus affectabant seditionem
quam pacem, paraverunt se ad introducendum Dominos, cum
plebe sua, et diripiendum ³quicquid erat in domibus divitum
pretiosum.

Habita tandem deliberatione, Major Londoniarum exiit, et The Mayor
Dominis hospitia intra urbem et omnia necessaria bona fide, offers quar-
si acceptare vellent, promisit, et vinum cum ⁴cervisia, case- ters within
umque cum pane, distribuit in exercitu universis; quod non the City to
parvum commodum postea urbi fuit. the Lords.

Rex interea, audiens et sciens hæc omnia, dissimulabat, tan- The King
quam collectam multitudinem parvipenderet, et Dominos non affects to
timeret, dicens Archiepiscopo Cantuariensi, et aliis qui inter- treat their
currebant pro pace facienda; — “Sinantur,” inquit, “hic movements
“jacere cum turba sua, donec expenderint omnia bona sua, with in-
“et tunc demum vacui revertentur, et egentes, in domos difference.
“suas, et tunc loquar cum eis iudicium ⁵sigillatim.”

Cum hæc audissent Domini, valde commoti, juraverunt se Determina-
nunquam recessuros, donec cum eo, ore ad os, colloquium ob- tion shown
tinerent. Et mox miserunt, qui fluvium ⁶Tamensem custodirent, by the
ne Rex ⁷liberetur a manibus eorum, et postea subsannaret eos. Lords.
Tunc videns Rex se undique circumlatus, nunciis loqui cæpit,
et jussit renunciari Dominis, se velle tractare cum eis. Qui
postulaverunt, ut in crastino veniret ad Westmonasterium,

¹ Supplied from Bibl. Reg. 13
E. ix.; omitted in the printed
texts.

² *hospitatie* in the printed texts.

³ *quicquam* in *domibus* in the
printed texts.

⁴ *servisia* in orig. and Bibl. Reg.
13 E. ix.

⁵ *sigillatim* in the printed texts.

⁶ *Tamesin* in the printed texts.

⁷ *liberetur* in orig.; corrected from
the printed texts.

A.D. 1388. ubi voluerunt sibi depromere vota sua. "Non," ait Rex, "volo MS. Bibl.
After due "tractare cum eis apud Westmonasterium, sed hic in Turri." Reg. 13
precaution taken against treachery, the Lords enter the Tower. E. ix.

They state their complaints to the King. Cui Domini renunciaverunt, hunc locum suspectum fore, eo quod possent illic strui insidiæ, et eis pericula præparari. Ad hæc Rex,—"Mittant," inquit, "ducentos vel quot de suis volu-
"erint, et prævideant cuncta, scrutentur universa, ne lateat
"ullus dolus." Quod ita factum est. Tunc Dux Gloverniæ, cum sociis suis, ¹intravit Turrin, et habito palam cum Rege, sed brevi, colloquio, postulante Rege, cameram intraverunt, ubi coram eo ejus conspirationem qua indictati sunt, recitaverunt, et litteras ostenderunt quas miserat Duci Hiberniæ, ut exercitum congregaret in perniciem eorundem. Apices ²[quoque] Regis Franciæ, quas interceperant, exhibuerunt, quibus vel concessus fuit, Regi conductus in Franciam veniendi, vel cætera firmandi, quibus ejus honor decresceret, potestas fatesceret, et fama periret.

The King, in his alarm, promises to meet them at Westminster on the morrow. Quid tunc Rex ageret, istis visis, ³Rex nescivit, præcipue quia novit se notabiliter ⁴deprehensum. Tandem confusum et lacrymantem, licentia tunc petita, reliquerunt, ea conditione ut ⁵in crastino veniret ad Westmonasterium, auditurus plura, et tractaturus de necessariis negotiis regni sui. Quod ipse promisit, retinens secum, in pignus amoris, ad cœnam Comitem

He changes his design; but the Lords threaten to choose another King.

Derbensem; sed antequam iret cubitum, agentibus susurrionibus, et dicentibus non esse decens Regi, tutum, nec honorificum, ut illic pergeret, propositum mutavit. Proceres, cum hæc novissent, tristes effecti et amaro animo, renunciaverunt ei, nisi venire maturaret, juxta conditum, quod eligerent alium sibi Regem, qui vellet, et deberet, obtemperare consiliis Dominorum. Quo telo Rex percussus, ad Westmonasterium in crastino remigavit. Cui, post paucos tractatus, dixerunt proceres, pro honore suo et regni sui commodo, oportere, ut proditores, susurriones, adulatores, et malefici detractatores, et inutiles, a suo palatio et comitiva eliminarentur; et alii substituerentur loco ipsorum, qui scirent, et vellent, sibi magis honorifice et fidelius famulari. Quod ubi Rex concessit, licet mœrens, censuerunt arcendos a Curia Alexandrum Nevile, Archiepiscopum Eboracensem, Johannem Fordam, Episcopum Dunelmensem, Fratrem Thomam Rushok, Regis Confessorem, de Ordine Prædicatorum, Episcopum Cicestrensem; sed ipse, sibi conscius, fugam iniit, et Eboracensis latebras requisivit. Ex-

Nobles banished from the Court, at their demand.

He meets the Lords at Westminster; where they state their demands.

¹ *intrant* in the printed texts.

² Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

³ *Rex* omitted in the printed texts.

⁴ *depressum* in the printed texts.

⁵ *in* omitted in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

pulerunt præterea Dominos de Souche, de Haringworthe, de A.D. 1388.
Burnel, et de Bemond, Albredum de Veer, Baldewinum de
Bereford, Ricardum Aderbury, Johannem Worth, Thomam
Clifford, et Johannem Lovel, milites; non ut omnino dimissos,
sed Parlamento proximo parituros. Expulsæ sunt et Dominæ, Certain Ladies expelled from the Court.
tanquam inutiles Curia, scilicet de Ponnynges, quæ fuit uxor
Domini Johannis Worth, de Mowen, et de Molyng, ¹ quæ
cunctæ manuctæ sunt, objiciendis in proximo Parlamento
responsuræ. Arestaverunt insuper Symonem Burley, Willel- Certain Knights arrested and imprisoned.
mum Elmham, Johannem Beuchamp de Holte, Regis Senes-
callum, Johannem Salesbury, Thomam Tryvet, Jacobum
Berneys, Nicholaum Dagworth, et Nicholaum Brambre, mili-
tes. Ceperunt et clericos, Ricardum Clifford et Johannem Clerks arrested and imprisoned.
Lyncolne, Ricardum ² Mitford et Nicholaum ³ Slake, Decanum
Capellæ Regis, cujus verba multa fiebant in Curia, et Johan-
nem Blake, juris apprenticium; quos omnes, milites et clericos,
diversis carceribus transmiserunt, sub arta custodia conser-
vandos usque ad Parlamentum futurum, quo suis astituri
erant responsis.

Parliamentum Londoniæ.

Post festum Purificationis, inceptum est Parlamentum Lon- Parliament
doniis, licet Rex voluisset omnino subterfugisse dictum Parlia- at London.
mentum ea vice. Ad quod proceres cum sufficienti con- The Lords
venerunt exercitu, ad compescendum, si emergerent, motus attend, with
rebelles; et continuatum est istud Parlamentum usque ad a strong
festum Pentecostes, cum magna multorum sollicitudine et ex- force.
pectatione.

Capitur Robertus Trisilian.

In quo, primo captus est Robertus Trisilian; satis infortu- Punish-
nate sibi, quia mox tractus ⁴ ad furcas suspensus ⁵ est. Conse- nents in-
quenter, judicio Dominorum processum est contra Nicholaum flicted on the
Brambre, militem; qui eidem damnationi subjacuit, licet plures adversaries
of the Lords.

¹ quæcunque manuctæ in Cam-
den's text.

² *Motford* in the printed texts.

³ *Lake* in the printed texts.

⁴ est ad in orig. and the printed
texts: corrected from Bibl. Reg.
13 E. ix.

⁵ est omitted in the printed texts.

A.D. 1388, habuisset intercessores. Hic, ut fertur, nomen ¹Londoniarum MS. Bibl. delevisse meditatus fuerat, et apposuisse scilicet nomen ²novum, Reg. 13. scilicet Parvæ Trojæ; cujus urbis et nominis ipse Dux creari E. ix. statuit, et nominari. Ad perducendum ad effectum facilius cogitata, ³tabellas, sive rotulos, conscribi fecerat, in quibus plura millia nominum suorum civium exarata fuerant, quorum in hac parte resistantiam verebatur, qui omnes repente jugulati fuissent; sed tamen ante suspensus est, ut præfertur, quam ad effectum perduceret meditata.

Crime of Sir Nicholas Brambre; in proscribing many thousands of his fellow-citizens.

Suspensio Militum.

Several other Knights are hanged. Post hæc, Johannes Salesbury et Jacobus Berneys, ambo milites, ambo juvenes, sed ambo proditores, tracti sunt, Parliamento judicio, et suspensi. Deinde Jacobus Beuchamp de Holte, Regis Senescallus, ab antiquo fallax et fraudulentus, et tam Domino Edwardo de Windeshore, Regi, quam filio suo Leonello, quondam Duci Clarentiæ, infidelis, ejusdem Parliamento decreto tractus et suspensus ⁴[est]. Suspensus est consequenter Johannes Blake, Scutifer, qui in Consilio apud Notyngnam steterat contra Dominos, infausta hora.

Decollatus est Simon Burley.

Sir Simon Burley beheaded, against the exhortations of the Earl of Derby.

His bad character.

Certain Justiciars condemned to exile.

Novissime, decollatus est Symon Burley, quamvis Comes de Derby omnes vires apposuisset ejus ereptioni. Ob quam causam magna dissensio orta est inter eum et Ducem Glovernæ; sed cito, laudes Deo, sopita. Hic, in cunctis locis ubi incedebat, non suæ fortunæ militem, sed in omni apparatu Ducem vel Principem seipsum exhibebat, eratque Custos castelli de Doveria, quod, ad nutum Regis, consenserat Gallicis vendidisse; fueratque intolerabiliter superbus et arrogans, oppressor pauperum, osor Ecclesiæ, mœchus et adulter.

Damnati sunt insuper, in præmisso Parlamento, Justiciarii, Robertus Belknappe, Johannes Holte, Rogerus Fulthorp, et Willelmus Burgh, exilio; concessa certa pecunia ad vitam singulis pro sustentatione sua cotidiana. Deinde exactum est

¹ From this word down to *novum*, the context is omitted in the printed texts.

² *novæ* in the printed texts.

³ *tabellos* in the printed texts.

⁴ Supplied from, Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

juramentum a Rege, ad standum regulationi procerum; et non solum a Rege, sed a cunctis regni incolis, idem juramentum est expetitum.

A.D. 1388.
The King
compelled to
ratify these
judgments.

Profectio Comit'is Arundeliensis.

Post festum Pentecostes, Ricardus, Comes Arundeliæ, cum valentium turba, profectus est ad mare, et hinc inde velificans hostes ubique ¹quæsit: tandem hostium rates reperiens, configit et vincit, et naves octoginta vel mergit, vel capit, vel incendit. Insulam de ²Beas ingreditur, quam despoliat et comburit. Insulas insuper de Us et de Ree, de Lemustre et de Rochele, de Olum et de Olorum,—ubi Leges Marinæ conduntur,—invadit, capit, et deprædatur, de quibusdam redemptionem percipiens, quasdam vero igne devastans; Gallicos sive Britones, qui resistantiam paravere, vincens, convertit in fugam; ³peractoque cum summa felicitate negotio, rediit ad regnum.

Victories
gained at
sea by the
Earl of
Arundel.

Gallici ingressi terras Ducis de Gelre.

Eodem tempore, Gallici, de pace fastidiosi, cum magno numero armatorum terras Ducis de Gelre sunt ingressi, ut ei inquietudinem suscitarent; eo maxime quod erat Anglis fidus amicus; sed mox Dux occurrens eis, cum quibusdam Anglicis, docuit quam periculosum fuerat excitare canem dormientem, occidens ex eis plurimos, multosque captivans, paucis per fugam dilapsis: sensitque in hoc conflictu damnum Francia, quantum non senserat a diebus antiquis.

The French
invade the
territory of
the Duke of
Geldres, but
are defeated.

Flandrenses per idem tempus, et ipsi occurrentes Gallicis, magnam stragem fecerunt ex ipsis; nec immerito, ⁴quia cum summa superbia gravique tyrannide Galli eos perante oppresserant et vexarant.

The Flem-
ings defeat
the French,
with great
slaughter.

Eodem anno Scoti, quietis nescii, considerantes Anglicos nihil moliri contra illos, præparaverunt se, ut mox, expirantibus treugis, essent omnes parati ad invadendum partes Boreales. Factumque est, ut cum grandi exercitu regnum intrarent, antequam Anglici quicquam disponderent contra eos. Igitur,

The Scots
invade Eng-
land, unpre-
pared to
oppose
them.

¹ Apparently written *quæ sunt* in orig.

³ *pacloque* in the printed texts.

⁴ *quia* omitted in the printed

² *Buas* in Bibl. Reg. 13 E. ix. texts.

A.D. 1388. nullo resistente, progressi, agebant cædes et rapinas ubique, MS. Bibl. Reg. 13 E. ix. multos captivantes, villasque conflagrantes quæ fuerunt in eorum itinere, nisi quas domini de eisdem pecunia redemis-

They en-
camp near
Newcastle-
on-Tyne. sent. Pervenerantque cum magno fastu prope Novum Castrum super Tynam, ¹[et] non procul ²sua tentoria posuerunt. Erat tunc in villa prædicta Henricus Percy junior, et Radulphus, frater suus, ambo milites, ambo gloriæ militaris cupidi, ambo Scotis infesti; sed Henricus præcipue, qui, pro suæ strenuitate personæ, a Scotis maxime timebatur. Hic Henricus, indigne ferens quod Scoti tam impune bacchabantur, et eo maxime quod provocatus fuisset ab eis ad pugnam, repromisit se proculdubio adventurum ad conserendum cum illis infra triduum, quamvis omnino foret impar ³multitudini eorundem.

Sir Henry
Percy at-
tacks them. Supervenit ergo repente, juxta condictum, irruens super eos in tentoriis constitutos, et magnam stragem faciens de eisdem.

Douglas perimitur, et Henricus capitur.

(Battle of
Otterburn) Dux Scotorum præcipuus, Willelmus Douglas, qui et ipse fuit juvenis ambitiosus, videns ⁴rem mille votis petitam, Henricum Percy, videlicet, intra castra, alacriter equitat contra eum. Erat ibidem cernere pulchrum spectaculum, duos tam præclaros juvenes manus conserere et pro gloria decertare; et quamvis neutri virilis deesset animus, tamen sors contulit Henrico victoriam, qui Scotum, Scotorum maximum, suis manibus interfecit. Supervenit ⁵[tamen] Comes de Dunbare, cum excessivo Scotorum numero, et ipsum Henricum, cum fratre suo, cepit, occisis ex Anglicis ibidem multis; sed et ipsi Scoti damnum irrecoverabile perceperunt de suorum potentissimorum strage facta per Henricum, et paucos qui secuti sunt eum ad hanc pugnam.

The Scots
retire from
England. Interea, dum procures se disponunt ad obviandum Scotis, Scoti, humiliati per hoc dedecus illis illatum, de regno fugiunt, cum captivis quos ceperant, expectare adventum procerum non audentes; et sic unius Henrici videlicet probitate, licet captus esset, totum regnum fuit tam metu quam Scotis penitus vacuatum.

¹ Omitted in orig. and Bibl. Reg.
⁴ 13 E. ix. : supplied from the printed texts.

² inde sua in the printed texts.

³ multitudinem in orig.; corrected

from the printed texts.

⁴ Anglos prævalere, Henricum in the printed texts.

⁵ Supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.; omitted in the printed texts.

Parliamentum Cantabrigiæ.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Post festum Nativitatis ¹ Beatæ Mariæ, factum est Parlia- A.D. 1388.
mentum Cantebrigiæ, in quo nova Statuta sunt ordinata, de A Parlia-
stipendiis famulorum; de ² mendicis; de armis non portandis; ment at
de ludis non exercendis, præter ad arcum; de Stapula re- Cambridge:
ducenda de Myddelbourghe ad Calesiam; de laboratoribus non Statutes
recipiendis in aliena villa, nisi cum sigillo hundredi; de pro- enacted
visoribus, quod regnum non exeant ad adquirendum beneficia there.
cum cura vel sine cura, nisi habeant ad hoc licentiam ex ore
Regis; et si fecerint, eo ipso Rex excluderet eos a sua pro-
tectione. Multa fuerunt et alia ibidem statuta, quæ hic omitto
scribere, propter id maxime, quod eadem perante sæpius sunt
statuta, sed nullatenus observata. Tandem finis Parliamento
erat taxa levanda ad opus Regis, id est decima de clero, et
quinta-decima de populo laicali.

Tempore Parlamentali, cum Dominus Thomas Tryvet cum Death of
Rege sublimis equitaret ad Regis hospitium, quod fuit apud Sir Thomas
Bernewelle, dum nimis urget equum calcæribus, equus cadit, et Tryvet,
omnia pene interiora sessoris dirumpit: protelavit tamen during this
vitam in crastinum; quod tempus, ut puto, datum fuit sibi ad ment.
pœnitentiam, si ille vellet acceptare. Facta est in ejus morte His unpæ-
magna lætitia plurimorum, tum quia superciliosus nimis exti- pularity.
terat, tum quia, ut dicebatur, Norwycensi Episcopo infidus, in
sua protectione cum ³ Cruciatâ, fuerat; et præcipue, quia
contra procures cum Rege steterat, consulens ut Rex eos peri-
meret, anno transacto.

In eodem Parlamento, Dominus Johannes Holond, frater Sir J.
Regis ⁴ ex parte matris, qui nuper redierat de Hispaniâ, ubi Holond, the
Duci Lancastriæ militaverat, creatus est Comes Hontyndoniæ. King's
brother,
made Earl of
Huntingdon.

Abbas Montis Cassini prohibet transitum Papæ.

Per idem tempus, Urbanus Papa, ut erat semper varius, ad Disagree-
loca varia transulit se frequenter; tandem, cum de Pjisis ment of the
latenter voluisset se transtulisse Neapolim, Romani cum arma- Pope with
tis obviavere sibi, ut eum per vim violentiamque detinerent, the people
of Rome.

¹ S. for Sanctæ, in the printed
texts.

² mendicibus in orig. and Bibl.
Reg. 13 E. ix.; corrected from the

printed texts.

³ cruce signatis in the printed
texts.

⁴ et in orig., by inadvertence.

A.D. 1388. Romæ, si ibidem nollet morari sua sponte: sed cum ¹appro- MS. Bibl.
 pinquassent sibi, viderunt se multo inferiores militia quam ea Reg. 13.
 quæ cum Papa venerat, et ideo, deposito verborum supercilio, E. ix.
 eum pacifice salutarunt. Qui sciscitatus est ab eis, ad quid
 venerint cum tanta manu: qui mox fluxerunt se venisse in
 ejus obsequium, ut, si sibi videretur expediens, eum deducerent
 quocunque vellet. Ipse vero commotus respondit, se non
 egere ²[eorum] conductu, quinimmo sub benedictione sua
 Romam remearent; illi autem, artem arte deludentes, accepta
 licentiâ regressi sunt. Sed mox adventum Papæ Abbati de
 Monte Cassino significare curarunt: hic erat quondam Cardi-
 nalis Reatinensis, ut præmittitur, sed degradatus fuerat per
 Papam præfatum. Hic illico, collecta manu militari, exploravit
 adventum Papæ, ³quem oportuit omnino transire per illum.
 Qui cum venisset ad partes ejus, ei restitit, et ejus transitum
 prohibebat. Papa vero, ⁴[quem] nimius amor soli patriæ
 detinebat, confectis Bullis de restitutione sua ad Cardinalatus
 dignitatem, et gradum Doctoratus, necnon Abbathiæ Cassini
 Montis honorem, destinavit sibi hæc omnia; ⁵tantum ut per-
 mitteret eum transire, revisere natale solum. Cui Abbas
 respondit, se quidem non egere Bullis suis ad restitutionem
 dignitatum ⁶quibus gaudebat, quibus et donatus et investitus
 fuit a prædecessore suo; cujus temporibus non erat schisma
 in Ecclesia; qui et cognitus est universaliter pro Papa Romano,
 de isto vero dubium fuit si futurus esset Papa, vivente Cle-
 mente, suo adversario; et ideo remisit nuncios, cum Bullis
 Papalibus, injungens ut ei dicerent ex parte ⁷sua, ut Romam
 rediret, mundi metropolim, et ibidem inter Romanos versaretur
 ut Papa Romanus; ⁸[quia] proculdubio non expediebat sub
 sua jurisdictione constitutis, eum quærere tam remote, ut ad
 Mare Magnum proficiscerentur, qui ejus perfrui benedictionibus
 affectabant. Rediit ergo Papa, vellet nollet, Romam; ubi a
 civibus summo cum honore receptus est.

Opposition
 shown by
 the Abbot
 of Monte
 Cassino to
 the Pope.

The Pope
 ultimately
 returns to
 Rome.

¹ *propinquassent* in the printed texts.

² Omitted in orig.: supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

³ *quam* in orig.; corrected from the printed texts.

⁴ Omitted in orig.: supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed

texts.

⁵ *tamen* in the printed texts.

⁶ These two words are omitted in the printed texts.

⁷ *suo* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; *sua* in the printed texts.

⁸ Omitted in orig.; supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

Translationes Episcoporum.

MS. Bibl. Eodem anno Papa transtulit Dominum Thomam Arundel, A.D. 1388.
 Reg. 13 Episcopum Eliensem, ad Archiepiscopatum Eboracensem, Episcopum
 E. ix. Alexandro Nevile, proditore et susurrone, translato ad Episcopatum Sancti Andreae in Scotia; quanquam non habiturus
 esset eum, quia Scoti pro tunc fuere schismatici; Johannem vero Fordam de Dunelmensi fecit Episcopum Eliensem, Magistrum Walterum Skirlow de Batoniensi fecit Episcopum Dunelmensem, Magistrum Radulphum ¹Ergom de Sarum fecit Episcopum Bathoniensem, et ²Johanni Waltham, Clerico de Privato Sigillo, per provisionem contulit Episcopatum Salisburiensem.

Annalis Conclusio.

Transit annus iste frugifer et fructifer abundanter; proditoribus lugubris; fidelibus regionis hilaris; Francis spem diosus, propter vasa perditam invasionem Comitum Arundelium; Hispanis quietus, tractantibus de pace; Scotis varius et infestus, quanquam Henricum Percy eo tempore captivassent; Domino Papae invisus et odibilis, quia non consecutus est arbitrium voluntatis.

Tractatus de treugis.

Anno Domini millesimo trecentesimo octogesimo nono, A.D. 1389. qui est annus regni Regis Ricardi, a Conquestu Secundi, duodecimus, fuit idem Rex ad Natale cum Anna Regina apud ³[Westmonasterium].

Hoc anno missi sunt nuncii, ex parte Regis Angliae, pro pace, vel saltem treugis, petendis a Rege Franciae, Magister French Walterus Skirlow, Episcopus Dunelmensis, et Johannes Clambowe ac Nicholaus Dagworth, milites; qui diu perhendinantes Calesiae, et nunc isthac, nunc illac, trans mare discurrentes, ⁴pro nunciandis, vel accipiendis, treugarum conditionibus, tandem pro finali recepere responso, quod Gallici non consentirent ad treugas, nisi Hispani et Scoti ⁵sub dictis treugis

¹ Ergon in the printed texts.

² Johannem and clericum in orig., Bibl. Reg. 13 E. ix., and the printed texts.

³ Omitted in orig., and Bibl. Reg. 13 E. ix., with a blank: supplied from the printed texts.

⁴ pro nunciandum vel accipiendum in orig.; in pronuntiandis vel accipiendis in the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁵ subditis in orig.; corrected from the printed texts.

A.D. 1339, quiete simili congauderent. Diu igitur suspensum fuit pacis negotium, eo quod nostri affirmabant Scotos esse ligeos homines Regis Angliæ, qui pacem Regis sui enormiter conturbaverant, et ideo debere eos, ut transgressores legum, juxta voluntatem Regis et procerum regni puniri; nec fas esse ut Rex suis ¹ subjectis, sed tamen transgressoribus, ² tantum præstaret, ut absque vindicta cum eis taliter conveniret. Hac occasione treugæ dilatæ sunt; sed et Scoti, interim parvipendentes ampullosas minas nostras, irruerunt in Northumbriam, facientes magnam stragem ex hominibus, plures abducentes captivos, et prædas maximas in suam patriam revehentes.

The Scots ravage Northumberland.

The Earl of Buckingham is sent against the Scots; with an insufficient force.

Eo tempore missus fuit, cum armata manu, Dominus Thomas Moubray Comes Bokynghamiæ, Marescallus, ut Scotorum obviaret improbitatibus: sed quia non erat par tantis exercitibus, nihil fecit; quippe qui non ultra quingentas lanceas secum duxit, contra triginta millia adversariorum.

MS. Bibl. Reg. 13 E. ix.

Obiit Abbas Sancti Edmundi.

Death of J. Tynworth, Abbot of Bury St. Edmund's. He is succeeded by William de Stratfeld.

Circa dies istos obiit Dominus Johannes Tymworth, quondam Abbas Sancti Edmundi de Bury; cui successit, per electionem, Dominus Willelmus de Stratfeld, monachus ejusdem loci; qui, Romam pergens, confirmatus est a Papa, promissione prius petita, sed non concessa neque soluta, de certa pensione annuâ persolvenda de domo sua Edmundo de Brounfeld; per cujus ambitionem, ut præfertur, idem Monasterium varia sustinuit detrimenta.

Obiit Episcopus Roffensis.

Death of the Bishop of Rochester; and provision made by the Pope for Friar John

Eodem tempore, Dominus Thomas ³ Brunton, Roffensis Episcopus, concessit in fata; ejus morte comperta, mox Papa contulit Episcopatum illum Fratri Johanni ⁴ Boltesham, de Prædicatorum Ordine, qui fuit Episcopus Landafensis. Edmundo vero præfatum creavit Episcopum Landafensem: et sic exonerata est Domus de Bury de pensione petita, ratione videlicet beneficii sibi collati. Elegerant autem Roffenses in Episcopum unanimiter Magistrum Johannem de Barnet; sed

¹ *objectis* in the printed texts.

² *tamen* in the printed texts.

³ *Brunton* in the printed texts.

⁴ More generally, spelt as *Boltesham*; *Bottlesham* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

MS. Bibl. Papa, cupiens utrique personæ præstare gratiam, Johanni sci- A.D. 1389,
Reg. 13 licet, quia secum permanserat in tentationibus suis, tempore Bottles-
E. ix. quo apud Luceram fuit ¹obsessus, et Edmundo, eo quod ham, and
carceres et damna sustinuerat in causa Papæ, quando sibi Edmund de
providit Abbathiam de Bury, ²cassavit electionem factam de Brounfeld.
dicto Johanne Barnet, ut sic utrique ³licentius provideret,
Edmundo, videlicet, et Johanni.

*Rex vindicat liberam regni, jure hæreditario,
dispositionem.*

Eodem anno, Rex, ductus quorundam consilio susurronum, The King
convocatis proceribus et multis regni valentibus, subito subin- asserts,
travit domum Consilii, ubi proceres ejus præstolabantur adven- before his
tum, et sedens, requisivit ab eis, quot annos ⁴[ætatis] habebat. Council,
Responsum est, quod jam viginti annos peregisset.—"Ergo," his right to
inquit, "plenæ sum ætatis ad gubernandum domum et fami- govern for
liam, necnon regnum meum: injustum enim mihi videtur, himself.
"ut conditio ⁵[in persona mea sit deterius quam conditio].
"minimi infra regnum. Nempe quilibet hæres regni mei,
"cum vicesimum ⁶attigerit ætatis annum, defuncto parente,
"libere propria sua negotia tractare permittitur. Cur ergo
"mihi negatur, quod cuilibet alteri gradus inferioris jure con-
"ceditur?" Cumque Barones ad hæc attoniti responderent, The
nihil juris sibi debere subtrahi, sed eum habiturum regimen Council
regni sui, sibi de jure debitum, ita ait;—"Ecce! nostis quod assent.
"diu regulatus fuerim per tutores; nec licuit mihi quicquam,
"vel minimum, facere sine illis. Jam enim de cætero illos
"de Consilio meo amoveo, et, ut hæres ætatis legitimæ, quos The Seal is
"voluero ad Consilium advocabo, et negotia propria per- demanded
"tractabo. Et ideo jubeo ut in primis Cancellarius Sigillum of the Chan-
"mihi resignet." cellor, the
Archbishop
of York.

Cumque Eboracensis Archiepiscopus Sigillum reddidisset, William
Rex illud recollegit in sinum, et repente surrexit et exiit; et Wykeham,
post pusillum rediit et resedit, tradiditque Sigillum Episcopo Bishop of
Wyntoniensi, Domino Willelmo Wykham, faciens eum Can- Winchester, is
cellarium, quamvis plurimum renitentem. Creavitque novos appointed
officiarios plurimos, antiquis depositis; in omnibus utens pro- Chancellor.

¹ obsessus in orig.

² cassavit in the printed texts.

³ liberius in the printed texts.

⁴ Omitted in orig.; supplied from B.bl. Reg. E. ix. and the printed texts.

⁵ Supplied from Bibl. Reg. 13 E.

ix.: omitted in the printed texts; which read, "*conditio mihi imponatur infra regnum.*"

⁶ attigeret in orig. and Bibl. Reg.

13 E. ix.: attigerit in the printed texts.

A.D. 1389. priis arbitrio et potestate; Ducemque Gloverniam et Comitem MS. Bibl.
 The Duke of Warwycensem, aliosque multos valentes, amovit a Consilio, Reg. 13
 and Earl of adhibitis aliis qui suis oculis complacabant. Sub. eodem E. ix.
 Warwick are removed
 from the
 Council.
 tempore, Rex creavit Justiciarios novos quinque.¹

Rex seducitur, et contra Ducem irascitur sine causa.

The Duke Interea quidam ²detractores, Regem circumvenientes, tantum
 of Gloucester is ³dementaverunt, ut crederet avunculum suum, Ducem Glover-
 maligned, niam, collegisse turbas ad infestandum eum; sed tandem Rex,
 but exultates him- accersito Duce, et comperta fama mendace, confusus erubuit.
 self. Aderant tunc presentes quidam, qui hoc mendacium semina-

The King Regi suam innocentiam declaratam; sed cum recessisset
 still entertains suspicion against him. ad sua, succerevit utrobique suspicio, susurrionibus interponen-
 tibus partes suas.

Treugæ firmatæ.

A truce for Circa festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, firmatæ
 three years are made with France. sunt treugæ triennales inter regna Angliæ et Franciæ; Jo-
 Oaths of the Seve- hanne Clanbow, milite, et Ricardo Rouhale, clerico, suscipien-
 reigns ex- changed. tibus in Francia juramentum ex parte Regis Franciæ; et paulo post, scilicet, circa festum Sancti Laurentii, venit in Angliam Comes Sancti Pauli, qui desponsaverat sororem Regis Angliæ ⁴Matildem de Courtenay, cum aliis honorabilibus, ad suscipiendum juramentum de treugis servandis fideliter ex parte Regis Angliæ; qui cum honore maximo susceptus est.⁵

Nuncii destinantur ad Scotos.

The Scots Eo tempore, quidam ex nunciis qui de regno Francorum
 have the venerant, missi sunt in Scotiam, ad dandum Scotis ⁶optionem
 option of being in- sub certis conditionibus, vel includi inter treugas datas inter

¹ The word *videlicet* follows here in Bibl. Reg. 13 E. ix.; but the names are not given.

² *detractores* in orig.; *detractores* in Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

³ *profecerunt* in the printed texts.

⁴ Correctly *Johannam*, "Joanna" being her name. See Vol. I. p. 430.

⁵ A passage in Bibl. Reg. 13 E. ix. is omitted here.

⁶ *opinionem* in Camden's text.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Reges, vel omnino de protectione Franciæ Regis excludi. A.D. 1389.
Majores Scotorum responderunt, se libenter treugas et condi- cluded in
tiones admissuros, sed tamen bene scire durum fore hæc the truce;
communi vulgo persuaderi, cum jam parati essent iterum, but in con-
cum abundantiori militia, Angliam ingredi, et sperarent de sequence of
tali ingressu lucrum multum; præcipue cum jam antea, their great
paucioribus qui audebat resistere, nullus fuit: et ut se prepara-
monstrarent obediētes Regi Franciæ, rogaverunt ut nuncii tions for
cum illis accederent, et viderent simul et preparationem invasion,
pugnæ quam Scoti fecerant, et audirent quæ communitas they hesi-
nunciis respondere vellet. tate.

Gallorum ergo nuncii, cum venissent ad Scotorum exercitum, repperunt eos pulchre per turmas dispositos, fulgide et decen- By per-
ter armatos, et quasi ad procinctum prælii præparatos. Qui- suasion of
bus cum innotuisset causa adventus ¹nunciorum Franciæ, the French
indisciplinatum vulgus reclamavit procaciter, se nolle tantum envoys,
apparatum deserere, tantos sumptus perdere, quos ad regnum and of the
Angliæ invadendum comparasset; præcipue cum domos et Scottish
pecunias, prædia et supellectiles, ad hunc finem invadiasset, nobles, the
et se multipliciter depauperasset. Nuncii nihilominus, hiis Scots at
auditis, nunc minis et terroribus, nunc pollicitationibus et last assent
blanditiis, id egerunt cum populo, ut, armis depositis, ²paci to the
consentirent. Juvitque multum ad animos sedandos rebellium, truce.
et assertio procerum Scoticorum, qui omnino juraverunt, se
nolle eis præbere ducatum in ³Angliam, sed si omnino decer-
nerent cœpta continuare, ipsi proprio periculo pergerent, et ex
seipsis duces eligerent pro eisdem.

Sicque factum est, ut improbi Scoti pacem susciperent,
et treugis adquiescerent, non sine improprio Anglicorum.

Miraculum apud Ely.

Sub eisdem diebus, apud Ely Beata Etheldreda, Virgo Account of
perpetua et Regina, apparuit cuidam juveni, docens eum a Miracle
cavere pericula sibi imminētia, et instruens eum de periculis at Ely.
maximis quæ regno supervenirent, nisi pius Deus, placatus
orationibus piis fidelium, manum suspenderet a vindicta.
Quapropter monet, ut Priorem et monachos adeat, et eis
mandata sua deferat, ut pro salute gentis exorent Dominum,
et precentur ut avertat iram indignationis suæ a populo An-

¹ *judiciorum* in the printed texts.

² *pacem* in orig.; in *pacem* in the
printed texts; corrected from Bibl.

Reg. 13 E. ix.

³ *Anglia* in the printed texts.

A.D. 1389. glicano. Spondetque Beata Virgo suas etiam preces oblaturam MS. Bibl. Domino pro causa præmissa: cunctanti vero juveni, nec Reg. 13
audenti jussa perficere, signum dedit, dicens;—"Contractus et E. ix.
" claudus eris, et omnino inutilis, qui modo sanus et sospes
" esse dinosceris, usque ad diem 'festi' Depositionis meæ.
" Quo die deportatus ad meam memoriam, consequeris inte-
" gram sanitatem."

Prodit ergo juvenis quæcumque viderat, et ad credendum dictis suis suæ contractionis pona multos invitat. Et ne fictum videretur, vel humano adinventum ingenio, quod in ipso factum fuerat, consumptis carnibus, tibiæ exinanitæ ²[fuerant], ut tantum pellis hæreret ossibus, et ³poplites ita constrictæ, ut tali natibus inseparabiliter jungerentur. Accurrerunt ergo multi, illecti fama facti, ferroque pungunt tibus seu pedes juvenis; sed caro consumpta, pellis mortua, nil sentire: tentant tibus contractas a tergo retrahere, sed minime proficere. Statuunt igitur opperiri diem præfixum, in quo vel fama mendax vel omnino vera probaretur.

Illabente Die gloriosæ Virginis et Reginæ, juvenis, ad ecclesiam deportatus, primo cœpit obdormire, et mox excitatus a somno resiliit. Audiebanturque nervorum crepitus, et sequebatur membrorum distensio, et juvenis exilire cœpit, et coram multis memoriam Sanctæ Virginis circuire. Et quia perante dictus juvenis multa, jussu Sanctæ Virginis Etheldredæ, secreta de multis prædixerat, quæ suo parochiali sacerdoti, sub sigillo confessionis, revelaverat, quæ omnia vera fuisse comperta sunt; fidem fecerunt indubitabilem de cunctis quæ ventura ⁴fore prædixit.

Falsifilment
of a pro-
phcey of
intense
heat.

Great
damage
caused by
lightning.

Prædixit enim plura pericula imminentia; inter quæ prophetauit æstatem fervidissimam affuturam, cujus fervor plumbum ecclesiarum liquefaceret, nisi Deus manus apponeret adjutrices. Fervorem utique sensimus, aliqualem intolerabiliorem ⁵subituri, ut credimus, nisi preces fidelium obstitissent. Plumbum ecclesiarum per ignes cœlestes eo tempore liquefactum est; cum in Sowtsexia, in villa de Maunfeld, Ecclesia Collegialis Cantuariensis Archiepiscopi conflagrata est, cum omni pene villa; et quædam prædia in Estsexia, navesque, cum nautis, quibusdam in locis ictibus fulminum sunt consumpta.

¹ festum in the printed texts.

² Omitted in orig.: supplied from the printed texts.

³ poplices in the printed texts; the form of c being used for t in

the original, as in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ fore omitted in the printed texts.

⁵ subdituri in orig.: corrected from the printed texts.

Aliud miraculum.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Fidem fecit hujus visionis et miraculi alia visio, eito sub- A.D. 1389.
secuta, manifestataque decrepitæ mulieri et octogenariæ; cui Another
videbatur Beatam Reginam et Virginem Etheldredam astitisse Miracle at
sæpius, et eadem, vel plura, commemorasse superventura peri- Ely.
cula, nisi devotis supplicationibus Omnipotens placaretur. Ad-
jecitque Beata Virgo, se cum populo preces Domino porrex-
isse, ut malum subtraheret quod proposuit terræ immittere
pro peccatis. Monuitque; ut Priori et Conventui, atque plebi,
ex parte sua mandaret continuare processiones, multiplicare
devotiones, facere incessanter orationes, ut Deus averteret gla-
dium imminens.—"Sciantque proculdubio," inquit Sancta,
"quod ego precum mearum instantia minas varias et ruinas
" ab eis averti." Jussitque gloriosa Domina, ut mulier hæc
universa publice profiteretur, et in festo Sanctæ Mariæ Magda-
lenæ se deferri faceret ad ejus tumbam, ibidem contractionis
et in valetudinis consecutura coram populo sanitatem. Nempe
per triennium ita confecta fuerat tibiæ intollerabili passione,
ut immobilis semper uno jaceret in loco, nisi quando, misera-
tione vicinorum compatientium, de uno loco ad alium porta-
batur.

Igitur in festo memorato, vetula in sporta ad feretrum Beatæ
Etheldredæ defertur, ubi in somnum resoluta videt gloriosam
Virginem¹ prodeuntem. Quæ accedens apprehendit ejus tibiæ,
et in longum protraxit; nervique tibiæ, pluribus de populo
assistente audientibus, crepuerunt; et mulier mox sana sur-
rexit, quæ prius² ægra veterana fuerat, et contracta; tum-
bamque tribus perlustravit vicibus, illam devote deosculans, et
agens Deo gratias et gloriosæ Dominiæ Etheldredæ.

Mirabile de Corpore Christi, contingens Cantabrigiæ.

Per idem tempus Cantebrigiæ, in festo Commemorationis A Miracle
Sancti Pauli, occurrebat et festum Dedicationis Sanctæ Mariæ at Cam-
ibidem; ad quod festum amplius honorandum, in processione bridge.
per parochiam deferrebatur Corpus Dominicum, super³ duorum
humeros sacerdotum; in feretro non ponderoso, sed tam levi,
ut a septenni puero, sine vexatione, portari tota machina po-

¹ prodientem in orig., Bibl. Reg.
13 E. ix., and the printed texts.

² erga in orig., by inadvertence.

³ duos in the printed texts.

A.D. 1389. tuisset. Procedebant igitur, et præcedebant dicti presbyteri, MS. Bibl. supportantes Corpus Domini per dictam villam, donec venirent Reg. 13 ante locum Fratrum Augustinensium, qui situati sunt juxta E. ix. mercatum villæ; ubi repente feretrum, quod æqualiter utriusque humeris acclinis erat, se subrigens, nitebatur, quasi quadam virtute imperceptibili, ab eorum humeris resilire; effiebat¹urque adeo ponderosum, ut sacerdotes vix neque possent sufferre tantum pondus, neque feretri fines humeros iterum detrahare et applicare; torquentur proinde, et sudant, et anhelant, præ labore nimio, laicorum auxilium flagitantes. Accurrunt laici, manus supponunt, sed, quod mirabile fuit, nihil ponderis persenserunt. ²Duravit ista turbatio sacerdotum, quamdiu coram dictorum Fratrum habitaculo processerunt. Cumque pertransissent omnem loci situm dictorum Fratrum, feretrum iterum repente super illorum humeros æqualiter requievit. Sed tunc quidam ineptus et vere miser, incomposito motu corporis cœpit saltare, sive tripudiare, coram ³Eucharistia; quem incontinenter apprehendit terribilis valde vindicta. Nam inter ⁴jocandum repente corruit, et, post pusillum, spiritum exhalavit.

Great pestilence at Cambridge.

⁵Horum causa mirabilium a multis multipliciter est interpretata; quam judicare nos prætermittimus, malentes aliis judicium derelinquere, quam de nobis incognitis inconsulte aliqua diffinire. Hoc tantum audemus adjicere, quod magna et formidabilis pestilentia extemplo subsecuta est Cantebrigie, qua homines subito, prout dicebatur, sospites, ⁶invasi, mentis phrenesi moriebantur, sine viatico sive sensu.

Pugna inter Cinifes.

Appearance, at Shene, of vast clouds of gnats, and conflict among them.

Eodem tempore, in manerio regio de Schene, repente tot cinifes confluerunt, ut ipsum ⁷aerem obscurare viderentur; quæ mox, conflictum ineuntes, pugnam confecere durissimam, ita ut duæ partes illius innumerabilis multitudinis in terram caderent interfectæ; tertia vero pars, perfectò bello et consummata victoria, avolavit, dubium in quas partes. Tantaque fuit peremptorum copia, ut scopis ⁸posset colligi, et ex illis plures

¹ The whole of this passage is omitted in the printed texts.

² *Eukaristia* in orig.

³ *jocundum* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; corrected from the printed texts.

⁴ *Harum* in orig.; corrected from

the printed texts.

⁵ *corrupti mentis* in the printed texts.

⁶ *aere* in orig.; corrected from the printed texts.

⁷ *possent* in the printed texts.

MS. Bibl. modii possent impleri. Quid significare velint, aliis¹ discu- A.D. 1389.
Reg. 13 tienda relinquo.
E. ix.

Fratres delirant.

Per idem tempus, in Francia Fratres Prædicatores, anti- Heresy of
quam suam opinionem reassumentes de conceptu Beatæ Mariæ the Friars
Virginis, et prædicantes illam fuisse in originali peccato con- Preachers,
ceptam, in tantam efferati sunt superbiam, ut Episcopis, ² illis in France,
indicentibus hujus rei silentium, noluerunt obedire. Postremo as to the
nec Regi et proceribus, id jubentibus, parere volebant. Conception
Qua- of the
propter extra protectionem regiam facti sunt, et inhibiti cir- Virgin
cuire per patrias more solito, ne forte commune vulgus ducer- Mary.
rent in ejusdem erroris devium, et seducerent innocentes;
jussi sunt etiam intra propria se habitacula cohibere, de labore
manuum suarum infra loca sua vivere, egredi nusquam præ-
sumere, sub pœna capitali. Præceptumque est eis, ne de Restraints
cætero quemquam ad Ordinem suum admitterent, vel recipe- laid upon
rent, sub pœna præmissa; sed ipsimet ita facerent, ut, post the Order.
hos qui modo vivunt, nullus esset qui eorum Ordinem con-
tinuaret.

Obiit Michael At[te] Poole.

Hac æstate, perfidiæ promptuarium, sentina avaritiæ, auriga Death of
prodicionis, arca malitiæ, odii seminator, mendacii fabricator, Michael de
susurro nequissimus, dolo præstantissimus, artificiosus de- la Pole,
tractor, patriæque delator, Michael Atte Pole, quondam Comes Earl of
Sowthfolchiæ, regnique Cancellarius, sed nequam consiliarius, Suffolk.
concessit in fata Parisius, merito perfidum evomens spiritum
in terra peregrina. Cujus opes, quas sibi habuit, suo cessere The Duke
collegæ, Roberto de Veer, quondam Duci Hiberniæ, qui illuc of Ireland
fugerat cum eodem. succeeds to
his property.

Papa constituit Jubilæum.

Dominus Papa, per id temporis consideraas vires hominum, The Pope
et ætates, imminutas, constituit Jubilæum fieri, qui inciperet appoints a
a Natali sequente; et in æternum postea semper, revolutis tri- Jubilee, to
be held

¹ *discutiendam* in Parker's text; | *discutienda* in Bibl. Reg. 13 E. ix.
discutiendum in Camden's text; | ² *illi* in the printed texts.

A.D. 1389. ginta tribus annis, cunctis Christianis volveretur, ^{indicans} MS. Bibl. videlicet annos ætatis plenitudinis ⁷[Christi] mysticos et ido- Reg. 13
every neos ad renovandum Jubilæum. E. ix.
three-and-
thirty
years.

Miraculum apud Sanctum Albanum.

A Miracle at St. Alban's. Eo tempore mulier quædam, "Agnes" nomine, de Londoniis, quam tristitia amentem effecerat, ita ut pene nulli, qui solebat frequentare Londonias, incognita foret ejus dementia, præ famositate sui clamoris et operum, admonita erat per visum Sanctum adire Albanum, Anglorum Protomartyrem, apud eum consecutura sanitatem et sensum. Quæ, mox ut paruit visioni, perfecte pristinæ est restituta saluti.

Lollardi Lollardos creant.

The Lollard priests claim the power of ordination. Lollardi, sequaces Johannis Wiclef, per idem tempus in errorem suum plurimos seduxerunt, et tantam præsumpserunt audaciam, ut eorum presbyteri, more pontificum, novos crearent presbyteros, asserentes, ut frequenter supra retulimus, quemlibet sacerdotem tantam consecutum potestatem ligandi atque solvendi, et cætera ecclesiastica ministrandi, quantam ipse Papa dat, vel dare potest: ²practizaverunt autem istam perfidiam in Diocesi Sarum. Et qui taliter ordinati sunt ab hæreticis, sibi cuncta licere putantes, Missas celebrare, divina tractare, et Sacramenta conferre, minime timuerunt. Proditæ est hæc nequitia per quemdam ab eis ordinatum, qui, stimulatus conscientia, Episcopo Sarum confessus est errorem, apud manerium suum de Sunnyng.

Pilgrimages are decryed by the Lollards. Eodem tempore, dicti hæretici prædicaverunt peregrinationes non debere fieri, et præcipue apud Walsingham, et Crucem de North Dore apud Ecclesiam Sancti Pauli Londoniis; ubi nihil erat numinis, sed tantum putridæ stipites, scaturientes vermicibus; per quas imperitum vulgus seductum idolatrare manifestissime cocebatur. Audierunt et viderunt, atque sciverunt,

Neglect by the Bishops of their proceedings. hæc universa Pontifices, sed abierunt, alius in villam suam, alius vero in negotiationem suam; dimiserunt oves expositas luporum rictibus, sed nullus erexit baculum ad abigendum. Jam plena erat omnis turba, non solum lupis, sed ipsis rapacibus, quorum morsus inevitabiliter virulenti atque letales;

¹ Or perhaps, *judicans*.

² Omitted in orig.: supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed

texts.

² *exercuerunt* in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

sed nullus oblatrator, qui saltem voce terreret fures, præter A.D. 1389. Antistitem Northwycensem, sit nomen ejus benedictum in The Bishop sæcula; quia non permisit plebem suam infici tanta labe. of Norwich Juravit nempe, et non pœnitebit illum, quod si quisquam de only ex- secta ¹ perversa prædicare præsumeret in Diœcesi sua, vel who threa- ignibus traderetur vel capite privaretur. Nullusque fuit de tens them tanta sequela, qui, hiis cognitis, vellet ad martyrium pro- with death. perare; propter quod, in Episcopatu suo hactenus fides et religio inviolata permansit.

Miracula apud Wymundham.

Sub eodem tempore, (Divinitate procurante, ut putamus, ad Miracles at confirmandum pie credentes, et confutandum hæreticos,) juxta Wymund- Prioratum de Wymundham nova succrevēre miracula, apud hain. quandam crucem erectam in via publica; quæ merito et mira- cula dici possent, et credi.

Miracula de Brydlington.

Eo tempore, in Prioratu Canonicorum de Brydlington, qui Miracles est in Diœcesi Eboracensi, ad tumbam Johannis, quondam at Brid- Priôris ibidem, tanta, namque manifestata, siebant miracula, lington. ut pene totam Angliam ducerent in stuporem; de quo ferunt, Marvellous quod in vita sua super aquas ambulaverit, mortuum suscita- powers verit, et in horreis domus suæ tam ² manifesta quam mirabi- attributed to John of lia per orationes frugum fecerit, ut quæ vix per mensem Bridling- familiæ putabantur suffecturæ, prece sua sufficerent toto ton, in his anno; prærogativa sanctitatis ejus, humilitas et misericordia lifetime. super afflictos.

Visitatio Archiepiscopi Cantuariensis.

Per id temporis, Archiepiscopus Cantuariensis, Magister Claim of Willelmus de Courtenay, suam Provinciam visitavit; qui, cum the Arch- venisset ³ Oxonias, nisus est Nigrorum Monachorum habitati- bishop of onem visitare, misso prius mandato, quod omnes interessent to visit the die visitationi statuto. Sed dictum mandatum non fuit præ- house, at

¹ This word is repeated in orig.

² manifestata in the printed texts.

³ Exonias in the printed texts.

A.D. 1389. sentatum Priori ¹ monachorum ibidem, ipso existente tunc MS. Bibl. Oxford, of Glastoniæ. Turbantur ergo scholares, de tam non exemptis Reg. 13 the Black Monasteriis quam exemptis, eo maxime quod nunquam vide- E. ix. rant vel audierant simile mandatum visitationis.

Abbas ergo Westmonasterii, qui artius ista cepit cordi, deliberavit cum suo consilio, ut Abbas Sancti Albani, qui ab omnibus venerabatur, et colebatur præ cæteris Abbatibus Nigri Ordinis, destinaret litteram Magistro Symoni de Southerey, commonacho suo, Priori Nigrorum Monachorum ibidem, præceptoriam, in virtute obedientiæ, ut, omnibus postpositis, eo celerius quod posset, se transferret ad Monasterium suum, ad habendum colloquium cum Abbate suo, pro certis causis Monasterium concernentibus. Et quod ista littera præsentaretur coram testibus Magistro Symoni supradicto, pridie ante diem visitationis præfixæ, hora Vesperarum; et super istius litteræ præsentatione ac receptione fieret publicum instrumentum; et quod dictus Magister Symon, statim post receptionem litteræ sui Abbatis, constitueret procuratorem ad allegandum causam suæ absentiæ coram Archiepiscopo, vel ejus ² [Commissariis. Quo facto, discederet prædictus Magister Simon ad suum Monasterium; et adveniente die visitationis, Archiepiscopo vel ejus] Commissario sedente pro judicio, prædicto ³ Magistro Symone ⁴ præconizato et non comparente, procurator ipsius, non ut procurator, sed ut amicus duntaxat ejusdem, diceret quod prædictus Magister Symon mandatum Archiepiscopi non recepit, nec sibi fuit præsentatum. Qua quidem excusatione acceptata ⁵ et reputata pro vero, effectus dicti mandati totaliter expiraret. Et si tunc Archiepiscopus, vel ejus Commissarius, inquireret a cursore suo, in juramento sibi ⁶ præstito, si mandatum Archiepiscopi præsentavit præfato Symoni, et ille responderet quod sic, tunc oporteret probare contrarium per obliquum; et tunc si dicatur quod mandatum Archiepiscopi fuit sufficienter ostensum et promulgatum, tunc idem procurator, non ut procurator adhuc, sed ut amicus, allegabit, quod prædictus Magister Symon non potuit comparere dicto die statuto, propter præceptum sui Abbatis, in littera sua contentum; et si forte tunc Archi-

¹ From this word, down to *quam exemptis*, the context in the original is supplied in another, and apparently later, hand.

² Omitted in orig.; supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.; omitted in the printed texts.

³ *Magistro* omitted in the printed texts.

⁴ *per præconem citato*, et in the printed texts.

⁵ *est* in orig.; corrected from the printed texts.

⁶ *præfato* in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

episcopus, vel ejus Commissarius, peteret quare responderet A.D. 1389. pro dicto Simone in judicio, imponendo sibi silentium, tunc primo diceret quod esset procurator ejus; et si oporteret, ¹demonstraret procuratorium; quo demonstrato, exhiberet litteram Domini Abbatis de Sancto Albano, per quam claretur quod dictus Magister Symon die statuto non potuit comparere coram Archiepiscopo, vel ejus Commissario. Et ita foret practica, sive Magister Symon mandatum Archiepiscopi recepisset, sive non, sive virtute illius mandati aliquos citasset, sive non: hoc tamen proviso, quod nullo modo litteras certificationis exhiberet de mandato.

Provisum est etiam per eundem Dominum Abbatem Westmonasterii, et suum consilium, ut unus monachus studens Oxoniis provocaret pro se, et omnibus aliis sibi adherere volentibus, pridie ante diem visitationis. Et ratio est, quia oporteret quod omnes sibi adherere volentes, adhererent infra decem dies, et quia bonum erat, ut eo minime ²quo potuisset tempus curreret, ideo pridie ante diem visitationis provocaret pro se et aliis sibi adherere volentibus: et hæc practica pro primo die, ad evacuandum mandatum; et si contingat quod Archiepiscopus novum mandatum dirigeret Priori studentium vel monacho singulari, provisum erat, ut mitteretur forma mandati festinanter ad Dominum Abbatem Westmonasterii, ad videndum quid deberet fieri quoad illud. Ista tamen nullius fuere valoris, quia non isto modo ad evacuandum visitationem processum est. Sed modo qui sequitur, Dominus Archiepiscopus ab executione visitationis sponte recessit.

This plan however is not put into execution.

Abbas Sancti Albani scripsit Domino Archiepiscopo, rogans et consulens ut a visitatione studentium desistere dignaretur, commemorans multa quæ tam sibi quam dictis scholaribus forent dispendio, si propositum suum exequendum putaret. Cujus litteras Dominus Archiepiscopus hilari vultu, lætoque corde, suscepit, et monachum Sancti Albani, litterarum bajulum, ad prandium humanissime invitavit. Et post prandium, ad se vocato monacho, asseruit quod pro Domino Abbate Sancti Albani, amico suo speciali, quicquid posset, salvo jure ecclesiæ suæ, libentissime faceret; veruntamen a visitatione Prioris et Nigrorum Monachorum Oxoniæ studentium dicebat se, salvo jure ecclesiæ suæ, nullo modo posse desistere, etiamsi Rex Angliæ pro prædictis instaret; et addidit,—“Ibi,” inquit, “est

¹ *demonstrare* in orig. and the printed texts; corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *infra id tempus* in the printed texts.

A.D. 1389. "Collegium; nunquid," ait, "non habetis Priorem, qui potest MS. Bibl.
"tenere Capitulum? Et vivitis in communi?" Reg. 13
E. ix.

Ad hæc monachus Sancti Albani respondit, quod non fuit ibi Collegium, cum ibi morantes sigillum commune non habeant, nec locus sit ¹dotatus temporalibus et spiritualibus; et alia plura desint, quæ ad Collegium requiruntur. Cui Archiepiscopus,—"Volumus," inquit, "venire, et videre, et inquirere, qualiter stat vobiscum." Ad hæc monachus,—"Domine," ait, "si veneritis ad illum locum, non habetis jurisdictionem inquirendi de talibus, nisi in non exemptis, et ipsi sunt visitati in propriis monasteriis per vos, ergo secunda vice non sunt vistandi." Cui Archiepiscopus,—"Certum est," inquit, "quod in propriis monasteriis per me non fuerunt visitati; immo, Abbates illorum excusaverunt eos, pro eo quod fuerunt in scholis; quare in scholis eos intendimus visitare."

Tunc quidam Doctor legisperitus, monachus Cantuariæ, qui cum Archiepiscopo venerat, volens ampliare jurisdictionem ejus, ait:—"Etiam Domine," ait, "potestis visitare exemptes, quamdiu in scholis steterint, cum sunt ibi sub jurisdictione Cancellarii, etc." Respondit Albanensis, quod exempti ibi ita sunt privilegiati, quod ubicunque fuerint, non sunt sub jurisdictione alicujus Episcopi, nisi Romani Pontificis, vel Legati a latere missi. Ad hæc Archiepiscopus benigne respondit, quod si ita foret, nec potuit, nec voluit, eos in aliquo molestare.

Die Sancti Bricii, Magister Simon de Sowthreye, monachus Sancti Albani, qui, dum hæc ageretur, absens fuerat, comparuit coram Archiepiscopo, supplicans ut a visitatione præmissa desisteret; sed Archiepiscopus noluit aliquo modo illud sibi concedere illa vice. Dominica vero sequente, præsentavit se dictus Simon, cum omnibus monachis, exemptis et non exemptis, post occasum solis, coram Archiepiscopo in ecclesia Sanctæ Fredesviæ. Quos videns Dominus Archiepiscopus, petiit an ad submittendum semetipsos advenissent; cui responsum fuit, quod ²non, [quod] ad captandum ejus benevolentiam advenerunt. Respondit benigne Dominus Archiepiscopus,—"Et ego vos habeo excusatos; nec unquam intendo vos gravare;"—et hic finis negotii supracti.³

The Arch-
bishop
ultimately
abandons
his design.

¹ *donatus* in Camden's text.

² *non quod* omitted in the printed texts; *quod* omitted in orig.; cor-

rected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ A passage in Bibl. Reg. E. ix. is omitted here.

Obiit Urbanus Papa Sextus.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Eodem annó, mense Octobris, Papa Urbanus Sextus diem A.D. 1389. clausit extremum; vir, cujus capitositas multis fuit exitio, et Death of sibimet, ut ferunt, damno; arte tamen vivere dicebatur, ita ut Pope mores Carthusiensium, et consuetudines, quantum res patiebatur, imitaretur. Rigidus erat sibi, sed suis multo rigidior; Urban VI. ita ut delinquentibus nunquam ignosceret, aut eorum ærumnis aliquatenus compateretur. Probat hoc poena suorum Cardinalium, ferociter inflicta, et æterna damnatio carceris subsecuta.

Cujus loco electus est a Cardinalibus Cardinalis dictus Election of "Neapolitanus," qui "Bonifacius Nonus" est vocatus. Pope Boniface IX.

Dux Lancastriæ rediit in Angliam.

Circa principium mensis Novembris, Dominus Johannes, The Duke of Lancastria, de partibus Wasconia in Angliam transfretavit, postquam in Hispania et Aquitannia, sive Wasconia, moram fecisset triennem; qui in Hispania infortunia passus primo, of Lancaster returns to England. postremo ad summam felicitatem perductus est, non viribus hominum, nec in numero bellatorum, sed manifesto divino favore.

Enimvero cum primo pervenisset ad partes Hispaniæ, cum Early misfortunes of the Duke in his Spanish campaign. manu satis valida, deficientibus victualibus, cepit plebs Anglicana, primo fame, postea dysenteria, interire, ita ut nonaginta milites famosi de exercitu miserabiliter morerentur. Quapropter residui, urgente necessitate, Ducem in campo deserentes, transierunt ad exercitum Gallicorum, qui ibi aderat in adjutorium Regis Castellæ; obtento prius conductu ab exercitu memorato. Qui, eorum condolentes miseriis, humanissime eos tractaverunt, et de suis victualibus refecerunt. Nempe mos est utrique genti; Angliæ, scilicet, atque Galliæ, licet sibimet in propriis sint infesti regionibus, in remotis partibus tanquam fratres sibimet subvenire, et fidem ad invicem inviolabilem observare. Rex vero Portyngaliæ, qui tunc cum quatuor millibus bellatorum affuit, videns Anglos sic recessisse, allocutus est Ducem, dicens,—“Ecce!” ait, “Anglici vestri, qualiter te deserentes ad hostes recedunt;” qui, cum refocillati fuerint, tibi et mihi infestissimi, ut

¹ *Cartusienciencium* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *transirent* in orig.; corrected from the printed texts: the word

is imperfectly written in Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ *fuerunt* in the printed texts.

A.D. 1389. "reor, erunt; vadam ergo, et manus conseram, et nullum ex MS. Bibl.
 "eis in vita relinquam." Cui Dux,— "Nequaquam, Domine Reg. 13
 "Rex, fiet ita; scio quod sola victus necessitate, et non ex E. ix.

Contrition
 of the Duke
 for his past
 life.

"perfidia, hoc fecerunt." Et mox Dux, inclinans caput, ut erat ¹equus, amarissime flevit super equum, tacite fundens preces Omnipotenti Deo, commemorans in corde suo quod antea, in felicitate et rerum opulentia, nec Deum, ut debuit, cognovisset, nec, ut decuit, coluisset. Tacitus ergo, subortis suspiriis, implorat pro gratia, precatur pro misericordia, spondens in posterum correctionis vitæ practicam, et apud cordis oculos futuram jugem Dei sui notitiam; cujus videns lacrymas, Qui Mariæ peccatricis quondam suscepit suspiria, dedit ex insperato a die illo, et deinceps, sibi cuncta prospera, cuncta læta.

Terms as
 to the suc-
 cession,
 entered into
 between
 the king of
 Castille
 and the
 Duke of
 Lancaster.

Nam adversarius suus, Rex Castellæ, non viribus humanis territus, nullius nisi Dei solius timore compulsus, quippe qui, inter suos securus habitans, et vidit et scivit nostratam miseriam, tractare cœpit cum Duce ²de forma pacis habendæ inter illos. Et ventum est ad istud, ut acciperet Rex Castellæ filio suo Ducis filiam in uxorem; quorum posteritas Hispaniæ regno gauderet. Et si nulli liberi provenirent inter illos, hæreditas volveretur ad filium Ducis Eboraci, qui frater erat Ducis Lancastriæ, et desponsaverat filiam Regis Castellæ, quondam Petronis, juniorem; et si contingeret eum discedere sine prole legitima, ³jus regni revolveretur ad ⁴sobolem inter Ducem Lancastriæ et Constantiam, filiam Petronis antedicti, procreatam. Quibus pactis firmatis, Dux accepit a Rege Castellæ ⁵librarum pro tunc, et pro securitate solvendi residuum obsides nobilium filii dati sunt ei. In posterum vero, omni anno dum idem Dux viveret, pactus est Rex Castellæ sibi solvere decem millia librarum, et ejus uxori, Dominiæ Constantiæ ⁶; pro qua pecunia solvenda fideliter, quatuor bonæ villæ assignatæ sunt Dominiæ Constantiæ supradictæ.

Consilium apud Redinge.

A Council
 held at
 Reading.

Eo tempore apud Redyngum Rex Angliæ proceres ad Consilium convocavit; ad quod Dux Lancastriæ eo celerius properavit, quo percepit Regem non rectis oculis quosdam de

¹ *æquus* in the printed texts;
equus in Bibl. Reg. 13 E. ix.

² *et* in orig.: corrected from the
 printed texts.

³ *vis* in the printed texts.

⁴ *sabblem* in orig.

⁵ *pecuniam multam nimis pro tunc*,
 in the printed texts.

⁶ *tantum, pro* in the printed texts.

MS. Bibl. proceribus velle respicere, et metuit orituras eo tempore A.D. 1389.
 Reg. 13 simulatas, quas omnino sedare disposuit in adventu suo. Efficacious
 E. ix. Neque frustra quidem laboravit, sed id effecit, ut et pacem interven-
 tion of the
 Duke of
 Lancaster.
 cordi Regis, pacemque magnatum pectoribus, infunderet gra-
 tiose; sicque dictum Consilium dissolutum fuit, et universi
 cum pace ad propria discesserunt.¹

Transit annus iste mediocriter ²frugifer, sed satis abundanter fructifer; luctuosus Northumbrensibus, propter mala per Scotos illis illata; modeste lætus cæteris regni partibus, propter miracula renovata; regnis Angliæ et Franciæ satis commodus, pro treuga firmata; sed multis multum formidabilis, pro pestilentia provinciis diversis immissa.

Comes Pembrochiæ, ad hastiludium percussus, obiit.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo nonagesimo, qui est A.D. 1390. annus regni Regis Ricardi, a Conquæstu Secundi, tertius-deeimus, tenuit idem Rex Natale, cum Anna Regina, apud manerium suum de Wodestoke. Dux vero Lancastriæ fuit ad Natale in castello de Herthforde.

Sub eisdem diebus, Comes Pembrochiæ, dum ludum hastilium attentare cupit, percussus est in inguine a milite sibi ^{Death of} John, Earl of
 occurrente, dicto "Johanne de Sancto Johanne;" quo vide- ^{of Pem-}
 licet ictu ejus viscera sunt dirupta, et mors est illico ^{broke, at a}
 subsecuta. Cujus interitus luctum indicibilem, non tantum ^{tourna-}
 ment.
 magnatibus, sed et cunctis communibus, generavit. Fuerat ^{Remark-}
 nempe liberalis, affabilis cunctis, humilis, et benignus, super ^{able fatality}
 omnes novos dominos ejus ætatis qui fuerunt in regno. De ^{as to}
 cujus antecessoribus illud mirabile contigit, quod ab Eymero ^{the Earls of}
 de Valence, Comite Pembrochiæ, qui fuit unus de assessoribus ^{Pembroke.}
 et iudicibus super mortem Thomæ de Lancastria, usque ad
 istum Johannem de Hastyng, nullus unquam Comes Pembrochiæ patrem suum vidit, sed nec pater filii visione lætatus est.

Hoc quoque anno, Sanctus Thomas de Lancastria canonizatus est. ^{Thomas of}
 Lancaster
 canonized.

Parliamentum Londini.

Die Lunæ proxima post festum Sancti Hillarii, factum est Parliamentum Parliamentum Londoniis; in quo constanter a communibus est at London.
 petitum, ut signa Dominaorum, quæ gestabant, et eorum famuli, deponerentur; eo quod jam tales per provincias qui

¹ A passage in Bibl. Reg. 13 E. ix | ² frugifer in orig. and Bibl. Reg. 13
 is omitted here. | E. ix.: frugifer in the printed texts.

A.D. 1390. adepti fuerant signa talia, effecti fuere tyranni, malefactores, MS. Bibl. et malefactorum sustentatores: sed post multas altercationes, Reg. 13
Regulations as to cogni- quia proceres noluerunt eorum signa deponere, saltem ad id E. ix.
zances of peers. de privata familia, et perciperent de magnatum marsupio certum aliquod annuatim.

Kentish insurgents executed. In eodem Parlamento quidam novi insurrectores de Cancia, capti, tracti sunt et suspensi.

Statute of the said Parliament against Provisors. Statutum est in eodem insuper Parlamento, ut de cætero nullus transfretaret ad obtinendum provisiones in ecclesiis, vel ¹ecclesia; et si quis contrarium faceret, si posset apprehendi, caperetur, ut Regi rebellis, et incarcerationetur. Statutum est præterea, ut nullus occultus jugulator,—quales ²“*morderers*” appellant Anglici,—de cætero chartam de regia gratia obtineret; et si ullus Dux præsumeret pro hujusmodi preces facere, condemnabilis esset Regi in centum libris, si Comes, in centum marcis, si Archiepiscopus, in centum libris, si Episcopus, in centum marcis.

Grant on wool, made to the King. Concessum est autem Regi in hoc Parlamento, ut habeat de quolibet sacco lanæ quadraginta solidos; de quibus quadraginta solidis, decem applicarentur in præsentis Regis usibus, et triginta servarentur in futurum in manibus thesaurariorum constituendorum per Parlamentum, non expendendi nisi cum ³veræ necessitas instare videretur. Similiter Rex habebit de libra sex denarios, quatuor servandos ad usum præfatum per dictos thesaurarios, et duos jam percipiendos et expendendos ad voluntatem Regis.

Additional grant of sixpence in the pound. Hoc anno Dominus Laurentius, quondam monachus de Bello, et exposit Domini Papæ Pœnitentiarius, postremo Episcopus Assavensis, concessit in fata; cujus loco electus est ⁴, qui mox virtute Statuti ⁵Parliamentalis, postulavit ab Archiepiscopo Cantuariensi ⁶consecrari.

Novus Dux Aquitanie.

John, Duke of Lancaster, created Duke of Aquitaine. Eodem anno, in Parlamento præscripto, Dominus Johannes, Dux Lancastriæ, factus est Dux Aquitanie, per virgam et pileum, præbitis manu Regis.

¹ ecclesiam in the printed texts.

² murderers in the printed texts; morderers in Bibl. Reg. 13 E. ix.

³ belli in the printed texts.

⁴ alter instead of the hiatus (as in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.) in the printed texts. “Alexander

“Bache” was the Bishop’s name, and his predecessor, Laurence Child, died in 1389.

⁵ *Parliamentali* in the printed texts.

⁶ *consecrari* in orig., by inadvertence.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Eo tempore, filius et hæres Ducis Eboraci creatur Comes de A.D. 1390.
Ruthland.

Quinto die Martii, ventus magnus, terribilis, atque nocivus, A violent
tecta ¹ dilacerans, domos subvertens, animalia conterens, ar- wind in
bores prosternens, spiravit in Anglia, incommodo generali.² England.

Hoc anno ³ magna pestis invaluit in hac terra, juvenum præ- A great
cipue, et puerorum; qui passim moriebantur per civitates et mortality
villas, numero incredibili et excessivo. Quam epidemiam mox among young
secuta est frugum ⁴ karistia, ita ut modius frumenti in quibus- people.
dam locis viginti tribus denariis venderetur. Dearth of
corn.

Eodem tempore Dominus Adam, Cardinalis Anglicus, qui Adam, the
dedecorose depositus et privatus fuerat per Urbanum Papam, English
suo gradui per Bonifacium restituitur cum honore. Ferunt Cardinal,
siquidem, quod cum Urbanus tyrannizare disponderet, hunc is restored
maxime, propter profunditatem sensus et scientiæ, plus cunctis to his rank
metuerit; et ideo, ne per eum ejus conatus impedirentur, cum by Pope
satis injuste comprehendit et extorsit, et ⁵ impure recluserit. Boniface.
Quod factum in morte sua satis ⁶ indoluit, publice pœnitendo,
et protestando hunc reum nullius criminis extitisse.

Declaratio Indulgentiæ.

Hujus adeo petitione, declaratum est per Papam Bonifa- Declara-
cium, quod Bullæ de indulgentiis plenariis, concessæ quibus- tion of
libet in extremis, tantum valent eas obtinentibus in confes- Pope Boni-
sione quæ mortem immediate præcedit; qui licet multotiens face as to
propter ⁷ diversa pericula confiteantur et convalescerent, usque Bulls of
ad extremum articulum, nullum sortiuntur effectum. Plenary
Indulgence

Gesta Henrici, Comitis de Derby.

Dominus Henricus, Comes de Derby, per idem tempus Exploits of
profectus est in Le Pruys; ubi, cum adjutorio Marescalli Henry, Earl
dictæ patriæ, et cujusdam Regis vocati "⁸ Wytot," devicit of Derby, in
Lithuania.

¹ *delucerans* in orig.

² A passage in Bibl. Reg. 13 E. ix. is omitted here.

³ The word *magno* is inserted here in orig. and in Bibl. Reg. 13 E. ix., by inadvertence.

⁴ *caritas* in the printed texts.

⁵ *in carcere* in the printed texts : *impure* in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁶ *inde doluit* in orig. and the printed texts : corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁷ *divisa* in the printed texts.

⁸ Meaning "*Witold*."

A.D. 1390. exercitum Regis de Lettowe, captis quatuor Ducibus, et tribus MS. Bibl. peremptis, et amplius quam trecentis de valentioribus exer- Reg. 13 citis supradicti pariter interemptis. Civitas quoque, ¹vocata E. ix. "Wille," in cujus castellum Rex de Letowe, nomino "Skir-galle," confugerat, potenti virtute dicti Comitis maxime, atque suorum, capta est. Namque qui fuerunt de familia sua primimurum ascenderunt, et vexillum ejus super muros, cæteris vel torpentibus vel ignorantibus, posuerunt: captaque sunt ibi, vel occisa, quatuor millia plebanorum, fratre Regis de Poleyn, inter cæteros, ibi perempto, qui adversarius ²noster fuit. Obsessumque fuit castrum dictæ civitatis per quinque hebdomadas; sed propter infirmitates quibus vexabatur exercitus, Magistri de Le Pruys et de Lifland noluerunt diutius expectare. Facti sunt Christiani de gente de Lettow octo, et Magister de Lifland duxit secum in suam patriam tria millia ³prisonum.

Transit annus iste, vernaies opes reddens fraudulenter, quia nec copiam fructuum protulit, neque frugum; quamobrem sequens annus multo difficilior exitebat. Odibilis erat hic annus non solum Romanis, Romanæque Curia, sed Anglicis infinitis, qui Curiam, propter provisiones et beneficia, sequebantur: suspectus prælatis et religiosis, quia metuebant censuras vel Interdictum regni futurum, propter Statutum præmissum factum contra Romanam Ecclesiam, quanquam ipsi prælati Parliamentum tunc exiverunt, et protestati fuerint se nihil commune sentire cum illis in hac parte, qui Statutum illud proponere voluerunt.

Adventus nunciæ Regis Franciæ.

A.D. 1391. Anno gratiæ millesimo trecentesimo nonagesimo primo, qui est annus regni Regis Ricardi, a Conquæstu Secundi, quartus-decimus, fuit Rex ad Natale cum Anna Regina.

Propositions for
peace made
by the
King of
France.
Camberlanus Regis Franciæ, missus a Rege suo Francorumque proceribus, venit in Angliam, proferens pacem desiderabilem et diutissime concupitam. Post cujus recessum, missi sunt in Franciam de nostris quidam, ut rei veritatem certius explorarent. Qui, a Rege Franciæ cum honore suscepti, cum magnis muneribus sunt dimissi. Asserebant siquidem Gallici, se peroptime nosse fore insufficientes ad regnum, Angliæ

¹ vocatur in the printed texts.

² nostri in the printed texts.

³ captivorum in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

¹conquirendum, et Anglicos nullatenus fore tam fortes ut A.D. 1391. Franciam subjugarent, et in talibus inutilibus expeditionibus utrumque regnum fore multipliciter ²apporiatum. Quapropter dicunt se velle omnino dimittere, nec ulterius attentare quod constat eos nullatenus posse perducere ad effectum; et, alterationibus variis et damnosis postpositis, velle modis omnibus pacem querere, pacem petere, pacem tenere, nisi per Anglicos ³steterit quominus tantis commodis perfruantur; ut ergo pax stabilior, conditio firmitior, tractatus ⁴honorosior, habeatur, Rex Franciæ, tam per suos quam per nostros, petiit a Rege nostro colloquium personale, quod juxta Calesiam fieri postulavit.

A conference near Calais requested.

Rex autem Angliæ, licet multis suspectus foret omnis tractatus Francorum, illuc proficisci decrevit. Et quia sublimis et honorabilis ibi apparere debuit, misit per singulas regni Abbathias pro equis nobilibus, quales Regem decuit insidere. Misit insuper ad eadem loca, ne minus ⁵videretur equos dedisse Regi suo, pro magnis summis pecuniæ sibi mutuo concedendis, ne pacis negotium per religiosos impediri videretur, ⁶[si] sibi quod Rex ab illis petiit negaretur. Ut autem de aliis taceam, de Monasterio Sancti Albani equum habuit, pretii viginti quatuor marcarum, et nihilominus ab Abbate petiit mutuo quingentas marcas. Quam summam quia pro tunc impossibile fuerat persolvere, Dux Lancastriæ Johannes caritatis intuitu, promisit thesaurariis se Regi velle satisfacere pro eisdem; ita duntaxat, ut Abbatem Sancti Albani quietum redderent in hac parte. Dederat nempe Regi mutuo quinque millia librarum parum ante, et ideo factus est audacior in nostra intercessione. Nec minus pepercit Rex civitatibus regni, sive burgis, qui a singulis peteret in hoc negotium singulas summas, et acciperet, quamvis plurimi murmurarent.⁷

The King of England demands horses and money of the Abbays.

A demand made of the Abbey of Saint Alban's satisfied by intervention of the Duke of Lancaster.

Revocatio Anglicorum a Curia Romana.

Sub eisdem diebus, de consensu Regis, Regisque Consilii, proclamatio facta fuit Londoniis, ut omnes beneficiarii existentes in Romana Curia, redirent in Angliam, citra festum Sancti

The English are recalled from the Roman Court.

¹ devincendum in the printed texts.

² onerandum in the printed texts.

³ steterat in the printed texts.

⁴ honoratior in the printed texts.

⁵ viderentur in the printed texts.

⁶ si omitted in orig.: supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

⁷ A passage in Bibl. Reg. 13 E. ix. is omitted here.

A.D. 1391. Nicholai, sub pœna perditionis omnium beneficiorum suorum: MS. Bibl. et nondum beneficiati redirent per idem tempus, sub pœna Reg. 13 forisfacturæ. Anglici, audito tanto tonitruo in remotis, me- E. ix.

The Pope sends a Nuncio to England.

tuentes ictum, deserta Curia, fugiunt ad natale solum. Papa vero, tanto sonitu ¹conturbatus, mittit nuncium sub celeritate, quendam Abbatem, videlicet, qui causas exploret harum rerum omnium, simul et Statuti Parlamentalis, nuper editi de Provisoribus, contra consuetudinem Ecclesiæ Romanæ.

Expostulations on behalf of the Pope, against certain Statutes.

Adveniens dictus Abbas salutavit Regem ex parte Papæ, commendans Regis devotionem, et suorum prædecessorum, erga Ecclesiam, eo quod semper veris Summis Pontificibus adhæserunt. Deinde subintulit, quod Papa, percepto per litteras Regis quod Statuta sic edita fuerant, mirabatur, et, ut bonus pastor, salutem animarum desiderans, sæpius admonuerat et ²excitatus fuerat statuarios, ut huiusmodi Statuta de medio tollerent, in quantum lædebant ecclesiasticam libertatem. Dixit etiam, quod Papa non intendit minuere coronam Regis, nec tollere, quin Statuta condere valeat, non facientia contra ecclesiasticam libertatem; quinimmo paratus est conservare, pro posse, Regis honorem, prout ad hoc se cognoscit multipliciter obligatum. Dixit etiam dictus nuncius, quod Papa, diutius expectans, non sensit obtemperatum fuisse suis monitis, et tamen, nihil immovando, nec processus aliquos faciendo, expressit quæ jura statuunt contra statuentes contra ecclesiasticam libertatem; et propulsatus a pluribus pronunciavit illa irrita fore, in quantum faciunt contra ecclesiasticam libertatem. Et quia Papa, si non sensit statuentium animas immutari, cum magna mentis amaritudine intelligens hæc in denigrationem famæ regis redundare, misit prædictum nuncium; per quem exhortatur, rogat, et requirit, quod Rex Statuta illa tolli, et de Capitularibus faciat aboleri maxime Statuta, "Quare impedit," et "Præmunire ³facias," et hiis similia. Et Papa offert, quod si ⁴statutarii velint conqueri de aliquo, si mittant ad Papam ⁵ambassiatores, erit promptus, quantum eum Deo poterit, Regi et regno complacere. Et si statuentes non tollant etc., salvo honore Ecclesiæ et animarum salute, non potest illa dissimulare.

¹ *conturbato* in orig. and the printed texts: corrected from Bibl. Reg. 13 E. ix., the contraction in which somewhat resembles *conturbato*.

² *excitatus* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.: *obtestatus* in the printed

texts.

³ *facies* in orig. and the printed texts; abbreviated in Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁴ *statuarii* in orig.; corrected from the printed texts.

⁵ *legatos* in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Item, Dominus Papa significat Regi, per prædictum nunc-
cium, qualiter Rex Franciæ et Antipapa pacta inierunt hinc ^{Alleged}
inde; videlicet, quod idem Rex, per fortitudinem Ducum ¹ [Bur- compact
gundiæ et Turoniæ, poni faciat Antipapam in Sedem Petri, between
et Antipapa promisit Regem Imperio coronare, et Duci] Bur- the King
gundiæ magnalia, et investiet Ducem Turoniæ de omnibus terris of France
and the
Ecclesiæ in partibus Italiæ, et quendam alium promisit corô- Anti-Pope.
nare Regem Tuscæ et Lombardiæ, et Ducem ² Andexaciæ
firmare in regno Siciliæ. Quare Papa exhortatur et rogat,
quod Rex ad defensionem fidei et Sanctæ Matris Ecclesiæ se
exponat. Item, Papa exponit pericula, ³ si Antipapa et Rex Other
Franciæ prævalerent; ⁴ quantum Papæ Gallici jura regni represen-
Angliæ conati sunt deprimere. Et si Gallici usurparent Im- tations
perium, consequenter totum mundum, et sic finaliter Angliam, made to
the King of
usurparent. Ideo Papa consulit, quod Rex Angliæ videat et England,
provideat de remedio opportuno. Item Papa significat, quod on behalf
of the Pope.
Gallici ⁵ tractant cum Anglicis, ut, concordia inita, possent
liberius usurpare præmissa, et ut subtiliter, fractis tandem
conventionibus, possint Angliam finaliter usurpare; quare
Papa suadet, quod cum sint schismatici, ex nulla alia causa
communicatio sit cum eis, nisi pro reducendo eos ad fidem et
obedientiam debitam. Item, in casu quo tractatur de pace
cum Gallicis, Papa hortatur et rogat, quod nulla fiat consensio,
nisi pactio roboretur, pœnis vallata, quod Rex Franciæ non
mittet gentes in Italiam, nec ⁶ permittet suos subjectos ⁷ illuc
ire occasione præmissa, et de factis Romanæ Ecclesiæ, et
Romani Imperii, vel Italiæ, nullatenus intromittet; et quod
non favebit Antipapæ in partibus Italiæ, sub pœnis apposis,
alias pax intelligatur esse fracta. Item, Papa desiderat quod
Rex Angliæ mittat ⁸ ambassiatores ad Imperatorem, ut, pro
honore Ecclesiæ et imperialis dignitatis, concurrat cum Rege
Angliæ in præmissis. Item, quia dicitur quod gentes paratæ
⁹ [sint] ad invadendum, ut supra, Papa exhortatur et rogat, ut
ad defensionem ipsius Rex Angliæ præstet subsidium, cum
aliis subvenire volentibus, ad resistantiam Gallicorum.

¹ Omitted in orig. and the printed texts; where it runs,—"per fortitudinem Ducem Burgundiæ ex-
pellet, et investiet, etc."

² So in all the texts. Evidently for *Andegavia*.

³ *de* in orig.; corrected from the printed texts.

⁴ *quantumque* in the printed texts.

⁵ *tractabant* in the printed texts.

⁶ *permittat* in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; *permittet* in the printed texts.

⁷ *illinc* in the printed texts.

⁸ *legatos* in the printed texts.

⁹ *sint* omitted in orig. and Bibl. Reg. 13 E. ix.; supplied from the printed texts.

A.D. 1391. Ex præmissis patet quantæ reverentiæ, quanti nominis, Rex MS. Bibl. noster pro tunc fuerit, cujus ope potissimum Papa se sperabat Reg. 13 posse protegi et defendi. E. ix.

Favourable answer given to the Nuncio by the King. Rex noster, ut filius obedientiæ, auditis præmissis, et conceptis sensibilibus, subvenire decrevit, et parere, singulis¹ quæ expediebant maxime, vel licebant. Jussit ergo Papali nuncio, ut expectaret Parliamentum futurum; in quo, de communi consilio, responsum de singulis sibi daretur. Expectavit igitur non invitus, eo quod liberalitatem perante senserat Anglicorum.

Dux Glovernæ iter arripuit, sed infastum.

The Duke of Gloucester takes his departure for foreign parts. Eodem tempore, Dux Glovernæ, Dominus Thomas de Wodestoke, multis mœrentibus, iter² arripuit versus Le Spruys; quem non Londoniensium gemitus, non communis vulgi³ mœror, retinere poterant, quin omnino proficisci vellet. ⁴ Nempe plebs communis, tam urbana quam rustica, metuebat quod, eo absente, aliquod novum detrimentum succresceret; quo præsentē, nihil tale timebant; siquidem in eo spes et solatium totius patriæ reposita videbantur.

He is compelled, by adverse circumstances, to return to England. Ipse vero, mox ut fines patriæ suæ transiit, illico, adversa agitata fortuna, nunc hac, nunc illac, turbinihus procellosis circumfertur, et in tantum destituitur, ut de vita etiam desperaret. Tandem, post Daciam, post Northwagiam, post Scotticam barbariem, non sine mortis pavore transcursum, pervenit Northumbriam, et ad castellum se contulit de Tyniemutha, velut asylum antiquitus notum sibi; ubi per aliquot dies recreatus, iter assumpsit versus manerium suum de Plashi, magnum apportans gaudium toti regno, tam de ejus evasione quam de adventu suo.⁵

Mortalitas.

The sun obscured for several weeks. Hoc anno, in æstate, septimo Idus Juliis, sol apparuit rubens per nebulas spissas⁶ et foetidas interpositas, et quasi nihil præstans luminis a meridie usque ad occasum. Et exposit fere per sex hebdomadas nebulæ superabundabant temporibus meridianis. Quædam vero per totum diem et noctem durabant, nullatenus evanescentes.

¹ quo in the printed texts.

² apparavit in the printed texts.

³ moror in orig.; corrected from the printed texts.

⁴ Nam in the printed texts.

⁵ A passage in Bibl. Reg. 13 E. ix. is omitted here.

⁶ et omitted in the printed texts.

MS. Bibl.
Reg. 13
E. ix.

Eo tempore mortalitas tanta succrevit in Northfolchia et multis aliis Comitatibus, ut non impar magnis pestilentiis censeretur. Siquidem, ut de aliis civitatibus et villis taceam, apud Eboracum infra breve tempus undecim millia cadaverum sunt elata.

A.D. 1391.
Great mortality in Norfolk and other Counties, and at York.

Eodem anno, Dominus Henricus Percy, Comes Northumbriæ, revocatus est de Calesia, et factus est Custos Marchiæ¹ Scotiæ, et Dominus Robertus Moumbray factus est Custos Calesiæ.

The Earl of Northumberland made Keeper of the March of Scotland.

Parliamentum Londini.

Sub eisdem diebus, scilicet feria sexta proxima sequente Commemorationem Animarum, inceptum est Parliamentum Londoniis; in quo tractatum est de Papali negotio, quoad Statutum nuper editum contra Provisores; et quanquam Rex ipse et Dux Lancastriæ viderentur Papæ deferre, tamen milites Parliamentales nullo modo consentire voluerunt, ut liceret Romipetis impune adquirere ibi beneficia, sicut prius; sed, ne viderentur nullum honorem Papæ vel Regi detulisse, hoc toleraverunt, ut, per Regis gratiam, liceret eis adquirere usque ad Parliamentum futurum.

Slight concession made by Parliament to the Pope's demands.

In hoc Parlamento, concessa fuit Regi dimidia decima, et dimidia quinta-decima; quæ pecunia deserviret tractatui habendo pro pace cum Gallicis; quem tractatum Dux Lancastriæ prosecuturus erat. Concessa est² etiam ipsi Regi conditionaliter plena decima, et integra quinta-decima, si videlicet ipso anno moveret expeditionem adversus Scotos: et hic finis et fructus Parliamenti prædicti.

Grants made by Parliament.

Annalis Conclusio.

Transit annus iste pauperibus et mediocribus multum durus et difficilis, propter³ frugum caristiam, jam biennio continua- tam; unde contigit ut, veniente tempore nucum, pomorum, et cæterorum hujuscemodi fructuum, plures pauperes, de eorum esu percepta dysenteria, morerentur. Fuissetque validior pestis ex fame, si non laudabilis diligentia Majoris Londoniarum communibus subvenisset. Qui jugi animo id providit, ut semper de transmarinis partibus frumenta Londonias deporta-

A dearth, followed by disease.

¹ Socie in orig. : Stocie in Bibl. | texts.

Reg. 13 E. ix. ; by inadvertence.

³ caritatem jam in the printed

² etiam omitted in the printed | texts.

A.D. 1391. reptur; alias sine dubio nec patria civitati, nec civitas patriæ, MS. Bibl. suffecisset. Autumali tempore veniente.— Reg. 13

E. ix.

“Rus gaudens vario fundit munuscula fœtu,
“Cum bene vernaes reddit et annus opes,”

cœpitque minorari pretium frumentorum.

Fuitque præsens annus multis in locis, ut prædicitur, pestilentialis; Angliæ et Franciæ quietus a bellis; sed Romanæ Curia, propter Anglorum revocationem, et statutariorum indurationem, odibilis et invisus.

A.D. 1392. Anno gratiæ millesimo trecentesimo nonagesimo secundo, qui est annus regni Regis Ricardi, a Conquæstu Secundi, quintusdecimus, tenuit Rex Natale magnificum, cum Anna Regina, et quatuor Episcopis, et tot Comitibus, et uno Duce, videlicet Eboraci, multisque proceribus et quindecim dominabus, apud Langley, juxta Sanctum Albanum.

A dolphin caught on Christmas Day, at London Bridge. Ipso die Natalis, ¹delphinus, de mari veniens, lusit Londoniis in Tamisia, perveniens usque ad Pontem; præsagens fortassis tempestates, quæ mox infra hebdomadam sequebantur. Qui a civibus visus et insecutus, sed ²difficiliter interceptus, reductus est Londonias, multis præbens spectaculum de sui corporis vastitate, nempe qui habuit in longitudine decem pedes.

An account of the Dolphin. ³Sunt autem delphines marinæ belluæ, quæ voces hominum sequuntur, et gaudent cantibus tibiarum, et ad symphoniam solent gregatim advenire. Hii, quando præludunt in fluctibus saltu præcipiti, tempestates præsignant; quibus nihil velocius, nihil agilius, continent maria. Nam plerumque salientes transvolant vela navium. Cum coeunt, conjuges evagantur; catulos edunt. Decimus mensis mensuram partus facit, partum æstivus dies solvit; uberibus fœtus alunt teneros, et juvenes in faucibus receptant. Circa invalidos sollicitantur; usque ad tricesimum annum vivunt; quod exploratum est, in experimentum caudis amputatis. Ora habent loco quo cæteræ belluæ, sed in ventribus, contra naturam aquatiliū, soli linguas suas movent; aculeatæ sunt pinnae dorsales; cum irascuntur, inhorrescunt pinnae, cum animi conquieverint, quibusdam receptaculis operiuntur. Spirare eos in aquis negant, sed vitales auras nonnisi in aere ⁴superiore spirare dicunt; pro voce, gemitus est illis, similis humano. Certum

¹ *delphin* in the printed texts.

² *difficiliter* in the printed texts.

³ This lengthened account of the

Dolphin is closely copied from Pliny's *Hist. Nat.*, B. ix. c. 8.

⁴ *supero* in the printed texts.

MS. Bibl. ¹ habent vocabulum, quo accepto, vocantes sequuntur; nam A.D. 1392.
 Reg. 13. proprie "Simones" vocantur. Voces hominum, cum ventus
 E. ix. est in Aquilone, celerius audiunt; e contra, flante Austro,
 auditus illorum obstruuntur.

Sub Augusto Cæsare, puer quidam, primo fragmentis panis, delphinum allexit, et in tantum consuetudo valuit, ut ad manum pueri alendus veniret; mox puerilis audacia in tantam prorupit, ut super dorsum ejus ascenderet, et puerum delphinus per aquarum magna spatia vectitaret. Hoc tamen diu gestum est per annos plurimos, donec assiduo spectaculo desineret esse miraculum. Sed mox ut puer obiit, sub multorum oculis, desiderii mœrore delphinus interiit. Apud ² Hipponem in Africa, delphinus a civibus pastus est, qui et se manibus tractandum præbuit, et multos dorso impositos frequenter gestavit. Apud Iassium, urbem ³ Babylonæ, delphinus pueram adamavit. Quem, dum post assueta colludia, impatientius sequitur recedentem, ⁴ arenis invectus hæsit, ubi et mortuus est. Alium puerum, similiter insidentem dorsum delphini, cum undosior fluctus necavisset, delphinus ad terram revexit, et, velut fate-retur reatum, poenitentiam suam morte multavit, nec reverti voluit amplius in profunda.

Hæc de natura delphinatorum curavimus isthic inserere, ut delectet quos latuit, et quos non latuit, non fastidiat.

*De transfretatione Ducis Lancastriæ, et magnifica
 ejus susceptione per Regem Franciæ.*

Hoc anno, Johannes, Dux Lancastriæ, transfretavit in Fran- The Duke
 ciam, ad colloquium Regis Franciæ, tractaturus de pace of Lancas-
 finali quam Rex Franciæ summopere affectavit; missus illuc ter crosses
 videlicet per Regem Angliæ, totumque regni Consilium, over to
 negotio memorato. Cujus adventui Rex Franciæ non minora France, to
 parari fecit, quam pro adventu Imperatoris cujusque maximi treat of
 providisset. Nempe suis sumptibus suscepit eum et Episeo- peace.
 pum ⁵ Dunelmensem, eum pene mille equis, et exhibuit a reception
 Calesia ⁶ usquedum perveniret ad civitatem Ambianensem; Duke of the

¹ hoc in the printed texts.

² Ypponem in orig.

³ Iasus was an island and city of Caria, not Babylon. The compiler has been led into the mistake, by his authority, Pliny, stating that Alexander the Great appointed this youth high priest of Neptune, at

Babylon.

⁴ u renis in orig. and the printed texts.

⁵ Undelmensem in orig., by inadvertence.

⁶ insuper in orig. : corrected from the printed texts.

A.D. 1392. nemine de Ducis vel Pontificis familia sollicitante de quibus- MS. Bibl.
libet victualibus providendis, Regis Franciæ provisoribus et Reg. 13
ministis cuncta comportantibus ad manus famulorum Ducis E. ix.
et Præsulis, quæ necessaria videbantur.

Interview
with the
King of
France at
Amiens.

Cumque ad Regis præsentiam Dux accessisset, Rex eum, ultra quam credi potest, honoravit, et gloriabundus semetipsum extulit, ¹quod colloquio Ducis sapientissimi, honorabilissimi, atque potentissimi, eum perfrui contigisset. Occurrerunt Ambianis, jussu Regis, ea vice, Duces illius regni, Comites, et Barones, ad deliberandum de tractatu et de pace componendum, ut, quo abundantior adesset in tractatu nobilium numerus, tanto rei felicius esset effectus. Tandem finito tractatu, Dux rediit ²in Angliam, treugas unius anni reportans, ut per idem tempus deliberaret regni Angliæ collecta potestas, utrum expediret paci finali manus dare, potius quam negotia dubia belli tractare.

The Duke
returns
with a
truce for
one year.

Delibera-
tion held
by the
Peers and
Commons
at Stan-
ford.

The truce
duly rati-
fied by
oath.

Ideirco Stanfordiam accessere vocati, non solum regni Domini, sed et de qualibet civitate quidam, prout ad Parliamenta solent accedere; deliberaturi de tanto negotio ³quid agendum. Sed tamen nihil profuit ea vice tanta collectio, præterquam quod treugas susceperunt, per anni circulum duraturas, ad quas servandas inviolabiliter uterque Rex, scilicet Franciæ ⁴et Angliæ, corporale præstitit sacramentum; Seneschallo Franciæ huc accedente ad capiendum regium juramentum, et quibusdam de nostris militibus destinatis in Franciam, ad idem exigendum de Rege: quod et factum est.

Adventus Ducis Gelbrici.

Advice
given by
the Duke
of Guel-
dres to the
King of
England.

Eo tempore venit in Angliam Dux Gelriæ, cognatus Regis ⁵[Angliæ], vir ⁶clarissimus in militia, Anglis honorabilis, et Francis formidabilis; qui strenue Francorum superbos motus compresserat in terra sua. Hic, magna animositate qua viguit, consulit Regi nostro, ne pacem cum Francis aut Scotis faceret, nisi quam deceret regiam majestatem, promittens se

¹ et in orig.; corrected from the printed texts.

² in omitted in the printed texts.

³ quod in the printed texts.

⁴ et Angliæ omitted in the printed texts.

⁵ Omitted in orig. and the printed texts: supplied from Bibl. Reg. 13 E. ix.

⁶ clarissimus Angliæ unus in militia in orig. and the printed texts; from the fact of the last syllables, *imus*, of *clarissimus* in Bibl. Reg. 13 E. ix. being in a separate line, and mistaken for *unus*; *Angliæ* also being inserted just before *imus* in the upper margin.

MS. Bibl. paratum fore in auxilium Regis, (sive in Franciam transfretaret, A.D. 1392.
Reg. 13 sive in Scotiam arma moveret), cum nobiliori militia tercia Proffer
E. ix. sue; quamobrem a Rege multipliciter honoratus, laudatus, made of
muneribusque donatus, ac Ducibus Lancastriae et Gloverniae, the Duke's
regniue nobilitate, pari modo respectus, cum favore car- services.
torum permissus est ad propria remeare.

Adventus Comitum de Ostrinans.

Eodem tempore, sed non eodem anno, venit in terram istam Visit of the
Comes de ¹Ostrinans, tanquam amicus, pacisque mediator inter Count of
regna; qui, sarcinatus donis variis, cito recessit. Ostrinans.

Hoc anno, Rex ²Muritaniae intravit terras magni Catayae,
et non modicam stragem fecit ibidem; et non multo post
intravit terras Regis Hungariae; sed ibi reperit obstaculum
exercitatus militiae, Rege ³vivaciter eum, cum suis omnibus,
repellente.

Novum Festum Marice et Elizabethae.

Circa dies istos, Dominus Papa, Bonifacius Nonus, ordinavit Feast of
novum Festum celebrandum in Ecclesia, de Salutatione Beatae the Saluta-
Mariae, qua salutavit Elizabeth, cognatam suam componens tion of St.
lectiones et historiam competentem, plenam mysteriis, refer- Mary, in-
tam indulgentiis, excitativam devotionis. Nam et pares in- stituted by
dulsit remissiones interessentibus divinis illis officiis, in face the
Vigilia et in Die, ac infra Octavas, ⁴[et in Octavis], indulgentiis Ninth.
festo Corporis Christi praeconcessis per Urbanum Quartum.
Voluitque hunc diem haberi celebrem Septimo Kalendas
Julii, id est, in crastino festi Nativitatis Sancti Johannis
Baptistae; quia eo tempore Sancta Maria mansit cum Elizabeth,
et ministravit ei.

De transgressionibus Londinensium, et ira Regis.

Sub eodem tempore, misit Rex ad cives Londoniarum, A loan to
petens ab eis mutuo mille libras; cui procaciter, et ultra quam the King

¹ Ostrians in the printed texts :
Ostrinans in Bibl. Reg. 13 E.
ix.

² Mauritania in the printed texts.

³ humaciter in orig.; corrected

from Bibl. Reg. 13 E. ix. and the
printed texts.

⁴ Omitted in orig.: supplied from
Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed
texts.

A.D. 1392. decuit, restiterunt,¹ et pecuniam se non posse præstare petitam MS. Bibl
 refused by the citizens of London. unanimiter affirmaverunt; sed et quemdam Lombardum, Reg. 13
 E. ix. volentem accommodare Regi dictam summam, male tractave-
 runt, verberaverunt, et paulo minus occiderunt. Quæ cum Rex

Anger
 manifested
 by the
 King
 thereat.

The bad
 character
 of the
 citizens
 enlarged
 upon.

audisset, iratus est valde, et ²convocans omnes regni pene
 majores, aperit proterviam civium Londoniarum, et de præ-
 sumptione conqueritur eorundem. Qui omnes infesti civibus,
 propter diversas causas, consulunt ut reprimatur citius eorum
 insolentia, et superbia destruat. Erant quippe tunc inter
 omnes fere nationes gentium elatissimi, arrogantissimi, et
 avarissimi, ac male creduli in Deum et traditiones avitas,
 Lollardorum sustentatores, religiosorum detractores, decima-
 rum detentores, et communis vulgi depauperatores. In tan-
 tumque excrevit eorum supercilium, ut auderent leges condere,
 quibus adventantes de circumjacentibus villis ³et provinciis,
 contra rationem omnem humanam, Deum, et justitiam, moles-
 tarent, gravarent, et fatigarent. Prætereo eorum inhumani-
 tatem, sileo rapacitatem, reticeo infidelitatem, transeo maligni-
 tatem, quam indisciplinate in adventantes populos exercue-
 runt. Qui si vellem cuncta describere quæ perpetraverunt
 hoc tempore, ⁴librum scriberem qui foret, ⁵horresco.⁶

Londinenses submittunt se Regis gratiæ.

The citi-
 zens re-
 solve to
 submit
 themselves
 to the
 King's
 mercy.

Objecta sunt eis igitur quæ contra Regem fecerant, et [in]
 suæ majestatis notoriam læsionem; objecta sunt quæ in provin-
 ciales commiserant, ad Regis, ac Dominorum, regni que populi,
 detrimentum; quæ si vellent inficiari, præsto erant accusatores
 e patria, qui sacramento suo eorum probare cuperent acta
 prava. Londinenses ergo, in medio miseriarum subito con-
 stituti, et velut versati inter cudem et malleum, cum non
 esset locus excusationis, decreverunt se potius submittere
 Regis gratiæ, quam succumbere veredicto vel judicio duodenæ.

Major et Vicecomites arrestantur.

The Mayor
 and Sheriffs
 are arrested.

Regis ergo judicio arestat^{us} est Major Londoniarum, et
 Vicecomites, cum quibusdam de majoribus, cæteris domini.

¹ From this word down to *affir-
 maverunt*, the context is omitted in
 the printed texts.

² *convocatus* in orig.; corrected
 from the printed texts.

³ *vel* in the printed texts.

⁴ Instead of these words, the

printed texts have—"volumen credo
 "maximum conficeret."

⁵ In Bibl. Reg. 13 E. ix. this word
 has the appearance of "*horreste*."

⁶ A passage in Bibl. Reg. 13 E.
 ix. is omitted here.

MS. Bibl. redire permissis. Major autem missus est ad castellum de A.D. 1392.
 Reg. 13 Wyndeshores, cæteri ad diversa castella destinata sunt, sub
 F. ix. arta custodia conservandi, donec Rex cum Consilio delibe-
 rasset quid faceret de eisdem. Ibiq[ue] decretum est, ne de The City
 cætero Londonienses Majorem eligerent vel haberent, sed Rex of London
 de suis militibus provideret aliquem qui rector foret, et is con-
 "Custos Civitatis" vocaretur, et esset—quem alio nomine demned to
 vocamus vulgariter "Gardianum"—ibi subsequenter: ¹et of its
 eorum sunt privilegia revocata, libertates annullatæ, et leges, Mayor.
 quas vel condiderant vel a diebus ²antiquis habuerant,
 abrogatæ.

Tunc primo Rex constituit Custodem Civitatis, abrogato The King
 "Majoris" vocabulo, quemdam militem, dictum "Edwardum appoints
 "de Dalyngrugge," qui et cives regeret et justitiæ cunctorum successive
 æque prospiceret; sed is cito fuit per Regem depositus, quia Wardens
 convictus est civibus fecisse juramentum vel de eorum of the City:
 consuetudinibus ³contuendis, vel certe, pro posse suo, subtiliter
 revocandis. Fuerunt qui dicerent eum ex industria hoc fecisse,
 plusque Regis commodo quam civium in hac parte pros-
 pexisse. Quod cum Regi fuisset cognitum, poenituit eum
 militem benevolum sic tractasse. Nihilominus Rex et alium
 militem loco suo constituit, nomine "Baldewynum de
 "Badyngtone," virum certe providum et discretum, qui
 sciret delinire mœrorem civium, et eorum mentes erigere
 ad spem bonam. Nam cives ⁴pene præ tristitia contabuerant,
 et dolore.

Londinenses ad Wyndeshore vocantur.

Interea, ⁶multis mediantibus, sed præcipue Duce Glovernæ The King
 insistente, Rex, factus animi ⁶æquior, paulatim discedit a sui relents to-
 rigore propositi, reducens ante mentis oculos honores varios wards the
 quos per Londonienses acceperat, et magnifica dona per eos Londoners.
 præstita; unde ⁷decrevit mitius cum eis agere, et eos ad
 spem ⁸qualisqualis gratiæ ⁹evocare. Mittit nempe mandans He sum-
 Londoniensibus, ut ad castellum de Wyndeshore conveniant, de- mons, them

¹ ut in orig.: corrected from the printed texts.

² Omitted in the printed texts.

³ defendendis in the printed texts.

⁴ pene omitted in the printed texts.

⁵ milites in orig.: corrected from

the printed texts.

⁶ æquioris in the printed texts.

⁷ decernit in the printed texts.

⁸ aliquis gratiæ in the printed texts.

⁹ revocare in the printed texts.

A.D. 1392. monstraturi privilegia, libertates, ac jura civitatis, nova et MS. Bibl.
 to Windsor, vetera, coram eo, Consilio quoque suo, ut ibi decerneret quæ Reg. 13
 and makes servanda forent in civitate, vel quæ penitus abolenda. Quibus E. ix.
 certain provisions ostensis, quædam ratificata, quædam permissa, quædam dam-
 as to their nata, fuere; Majoris tamen nec personam nec dignitatem ea
 liberties vice recuperare, neque plenam Regis gratiam, donec satis-
 and privi- fecissent Regi de damnis et injuriis quæ vel sibi vel Regis
 leges. plebi antea intulissent. Equidem ea vice convenit inter Regem et Dominos, ne eorum satisfactionem acceptaret, nec cum eis quovismodo componeret, sine consilio Dominorum.

His intended measures against the citizens of London. Nempe Rex, cum primo contra eos incanduisset, propter causas quas supra notavimus, meditatus est exercitum congregasse, et in civitatem irruisse cum impetu, et cives de sub cœlo delevisse. Quod tamen propositum Ducis Lancastriæ oratione mutatum est; qui ¹ censuit eos, ut præmittitur, evocandos, et, ut præfertur, castigandos; vel, si obstinati fuissent, tunc juxta Regis propositum obsidendos, et de terra viventium disperdendos. Rex autem in hac collectione apud Wyndeshores, Dominos temporales regni cunctos, et Episcopos pene omnes, necnon exercitum talem contraxerat, qui merito terrori Londoniensium posset esse. In quos ² omnes incredibiles fecit expensas, pro quibus certum erat Londinenses soluturos. Ipsi vero, non ignorantes quod horum finis esset expositio argenti et auri, submiserunt se et sua Regi voluntarie, ei decem millia librarum vadiantes; dimissi tamen sunt domum redire, incerti quid solverent, donec Regis Consilium et formam satisfaciendi et summam solvendi definisset.

They engage to find him a certain sum of money.

Rex accedit Londoniis.

The King resolves to comfort the citizens. Cumque et cives regressi fuissent, et procures qui cum Rege fuerant, ac reliquus populus, ad propria remeassent, Rex audiens Londonienses in tristitia constitutos et mente lapsos, ait suis;—"Vadam," inquit, "Londonias, et consolabor cives; nec patiar eos ultra de mea gratia desperare." Quæ sententia, mox ut cognita fuit in civitate, incredibili jocunditate replevit omnes; unde omnes et singuli ei generaliter statuerunt occurrere, et non minores expensas facere in ³ exenniis et donativis, quam fecerant in ejus Coronatione. Rex igitur, ut venit Londonias, tanta gloria, tanta pompa, tanta varietate

¹ *sensuit* in orig.

² Apparently written *omnes* in orig.:
omnes in Bibl. Reg. 13 E. ix. and

the printed texts.

³ *exenniis* in orig.; *xenniis* in the printed texts.

MS. Bibl. Reg. 13. E. ix. diversorum apparatusum, est susceptus, quanta suscipi decuisset A.D. 1392. aliquem regem triumphantem. Nam equos et phaleras, tabulas aureas et argenteas, pannos aureos et holosericos, pelves et lavatoria de fulvo metallo, aurum in pecunia, gemmas et monilia, tam ditia, tam nobilia, tam speciosa, donaverunt eidem, ¹ut cunctorum valor, et pretium, non posset facile aestimari.

Sicque recuperaverunt cives consuetudines et libertates antiquas, quæ saltem civitati possent esse ²fulcimento, nec ³extraneis detrimento. Indultumque fuit eisdem, ut Majorem possent eligere, sicut prius. Credebant autem Londonienses quod per hæc dona domigerium evasissent, et in posterum quieti fuissent; sed fefellit eos eorum opinio, quia coacti sunt expost solvere Regi decem millia librarum, de communitate collecta in amaritudine mentis magna. Proceres vero regni, qui Regis Consilio interfuerant, audientes quod Rex contra pactam indulgisset Londoniensibus, offensi sunt valde inter se, Regis levitatem et inconstantiam condemnantes. Nemo tamen palam Regem redarguit de præmissis, finemque cepit turbæ civium isto modo ⁴quem delphinius præludens in Tamisia, die Natalis Domini ultimo præterito, forsan significavit eminus affuturam.

Dux Glovernice profectus in Hiberniam revocatur.

MS. Corp. Chr. vii. (1) & (5). ⁵Eodem tempore, cum Dux Glovernix recepisset pecuniam stipendiarum eundi cum exercitu in Hiberniam, cujus insulæ Rex dudum creaverat eum Ducem, et jam paratus et instructus esset ad proficiscendum, sine causa subito revocatus est, ad magnum tam Angliæ quam Hiberniæ detrimentum; nam adventus ejus fama cognita, cuncti pene reguli Hibernienses se ei deliberaverant submisisse; sed prævaluit penes

¹ et in orig.; corrected from the printed texts.

² fulcimento in the printed texts.

³ extraneus in orig.; corrected from the printed texts.

⁴ quam in Bibl. Reg. 13 E. ix. and the printed texts.

⁵ At this point, the last page (326 b.) of Bibl. Reg. 13 E. ix., the context of the latter, to the end of the year 1392, is abandoned by the compiler of the Arundel Manuscript.

In the former the insanity of Charles VI., King of France, is spoken of as being *then* temporarily cured; whereas the text of the Arundel MS. speaks of him as *never* (evidently meaning, to the end of his life, A.D. 1422,) having fully recovered. Here also the compiler of the Arundel MS. is first indebted for his matter, and language, to (1) and (5) of the Corpus Chr. MS. No. vii.

A.D. 1392. Regem malignorum consilium, quod tamen, proh dolor! com- MS. Corp.
modum impedivit. Chr. vii.

The King of France is attacked by madness, and never fully recovers. Hoc anno Rex Franciæ, ut fertur, maleficatus incurrit amentiam, et phreneticus est effectus, dum expeditionem moveret contra Ducem Britanniæ, ut dicitur, minus justam; perduravitque in eo hæc infirmitas quamdiu duravit calor æstivus. Hyemali tempore mitigabatur passio, et ipse redditus suo sensui videbatur: nunquam tamen tam plene convaleuit, quin exposit semper eo anni tempore quo prius incurrerat istud incommodum, destitueretur sensu suo. (1) & (5).

The Earl of Oxford dies at Louvain. Eodem anno Robertus de Veer, quondam Comes ¹Oxonæ, qui per multos gradus saltaverat ad nomen Ducatus Hiberniæ, in ²Lovania diem clausit extremum, in mentis ³anguria rerumque penuria miseranda. Qui equidem juvenis aptus fuerat ad cuncta probitatis officia, si in pueritia non defuit ei disciplina.

A.D. 1393. Anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo tertio, post Natale factum fuit Parliamentum Wyntonæ, in quo concessum fuit Regi per clerum dimidia decima, et dimidia quintadecima per communes, pro expensis Ducum Lancastriæ et Gloverniæ, qui fuerant profecturi in Franciam, ad tractandum de pacis negotio inter regna.

The King of France narrowly escapes being burnt alive. Eo tempore, Rex Franciæ, dum tripudiaret in aula sua cum quatuor militibus de familia, et esset ⁴disfiguratus in sylvestrem hominem, habens strictum vestimentum resina ⁵piceque linitum, ut lini stappa, quæ fixa fuerat in veste stricta, hæreret tenacius et repræsentaret evidentius, fuisset repente in cineres combustus, nisi gratia affuisset, dolo fratris sui ⁶Ducis, qui a tempore suæ infirmitatis aspiravit ad regnum. Nempe Rege, cum sociis, ducente choream, quidam ad hoc subrogatus, inclinato torticio, submisit ignem in stappa ⁷[vel] inusto quo corpora eorum fuere exterius cooperta, qui ardens usque ad vestimentum, quod strictum et consutum erat corpori, ubi invenit materiam picis et resinæ, inextinguibiliter arsit usque ad corpus: videns ⁸tantum periculum, quædam domina accurrit, et Regem rapuit de chorea. Rex vero hoc

¹ *Exonia* in the printed texts.

² *Londonia* in orig. and the printed texts; *Lovania*, (meaning '*Louvain*') in Bibl. Reg. 13 E. ix.; *Lovonia* in (1) MS. Corp. Chr. vii.

³ *angustia* in the printed texts; *angaria* in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ *disfiguratus* in Camden's text.

⁵ *pisceque* in orig.

⁶ There is an hiatus after this word in (1) MS. Corp. Chr. vii., with a side-note in an early hand, "*Aurelianensis*."

⁷ *vel* omitted in orig. and the printed texts; inserted from (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁸ *tamen* in the printed texts.

MS. Corp. modo salvatus fuit, sed quatuor socii ejus nullo ingenio potuere A.D. 1393³
Chr. vii. salvari, donec semiustis pellibus atque carnibus expirassent. The King's
(1) & (5). Bench and

Hoc anno Bancus Regius et Cancellaria translata sunt de Londoniis Eboracum, vel odio Londoniensium, ut fertur, vel Chancery removed from London to York.

favore Eboracensium; eo quod Cancellarius, qui fuit Archiepiscopus Eboracensis, euperet profectum civitatis suæ. Sed non longo tempore duravit hæc novitas, quia ea facilitate quæ Brought back to London.

transportabantur Eboracum, eadem Londoniis reportabantur. Isto quoque anno Dominus ¹Albredus de Veer factus est Comes ²Oxonie.

Eodem anno, in festo Cathedræ Sancti Petri, ³[obiit] subito New appointments.
Johannes de Enros miles, Constabularius Doveriæ et Regis Senescallus; cui successit in officium Senescalli Dominus Thomas Percy, qui fuerat prius Sub-Camerarius Regis; in Constabulatum Doveriæ Dominus Thomas de Bemond successit; et Dominus Willelmus Scrop, Sub-Camerarius ⁴efficitur, vir quo in humano genere de facili non inveniretur nequior aut crudelior.

Circa præsens tempus, idem Willelmus Scrop emit de William Scrope buys the Isle of Man.
Domino Willelmo de Monte Acuto, Comite de Sarum, insulam ⁵Eubonie, cum corona. Nempe dominus hujus insulæ "Rex" vocatur, cui etiam fas est corona aurea coronari. Hæc insula vocatur in vulgari "Insula de Man;" quæ inter Angliam et Hiberniam situatur.

Hoc anno Duces Lancastriæ et Gloverniæ transfretarunt in Franciam, pro fine faciendo treugarum prælocutarum, vel pacis finalis, inter regna. Sed tamen nondum finis, quia, Unsuccessful attempt to conclude peace with France.
Rege Franciæ iterum infirmato, non potuit finis esse.

Per idem tempus Dominus Henricus Percy, junior, constitutus est Custos ⁶Burdegaliæ. H. Percy appointed Warden of Bordeaux.

Mense Septembris, fulgura, coruscationes, et tonitrua, in multis regni partibus multa damna fecere, sed præcipue in Comitatu Canteburgiæ, ubi domos et blada juxta Lolleworth, et in ipsa villa, terribiliter cremaverunt. Aquarum etiam inundantia non multo post irruit, quæ apud Bury aream implevit ecclesiæ, et apud Newmarket domorum parietes, diruit, et viris illic ac mulieribus pene periculum demersionis intulit, mense Octobri. Damages done by thunder and lightning. Great inundations at Bury and Newmarket.

Eodem anno, multi moriebantur in Estsexia, ingruente pestilentia, ⁷mense Septembri. Pestilence in Essex.

¹ *Albertus* in Camden's text.

² *Exonie*, incorrectly, in the printed texts.

³ Omitted in orig., supplied from the printed texts.

⁴ Omitted in the printed texts.

⁵ Written as *eu bonis* in orig., by inadvertence.

⁶ *Surdegaliæ* in orig. by inadvertence.

⁷ *mensibus Septembris et Octobris*, in (1) MS. Corp. Chr. vii.

A.D. 1393. Ipso anno, dominium villæ de Cherburgh revolutum est MS. Corp.
 Cherbourg restored to the King of Navarre. ad pristinum possessorem, Regem Navariæ, quod ¹ invadiatum Chr. vii.
 fuerat Regi Angliæ per certos annos, ² [pro viginti] duobus (1) & (5).
 millibus marcarum, de Rege Angliæ mutuo susceptarum.

Death of Thomas De Roos. Eodem anno, Dominus ³ Thomas de Roos, dum reverteretur
 a Terra Sancta, ⁴ [in] insula de Cipro, civitate Papho, tactus
⁵ veris regionis incommodo, diem clausit extremum.

A.D. 1394. Anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo quarto, ⁶
 The Sultan of Turkey besieges Constantinople. Morectus de Turkeya vallavit obsidione civitatem Constantino-
 politanam; sed obsessorum probitate repulsus est.

Parliament at London. In Octabis Sancti Hillarii factum fuit Parlamentum Lon-
 doniis, in quo petatum fuit Regi subsidium, volenti in Hiber-
 niam proficisci; ubi clerus concessit ei plenam decimam, si
 transfretaret; si vero non laboraret, medietatem tantum decimæ
 concessit eidem.

Charge made by the Duke of Lancaster against the Earl of Arundel. Tempore istius Parlamenti suborta est grandis discordia
 inter Ducem Lankastriæ et Comitem Arundeliæ: imposuit
 nempe Dux Comiti, quod circa festum Exaltationis Sanctæ
 Crucis, jacuerit cum armata manu in partibus Cestriæ, id est,
 in castello suo de Holte, eo tempore quo patria illa insur-
 rexerit contra eum, Ducibus Nicholao de Cliftone, suisque com-
 plicibus, in subsidium rebellantium, ut putavit. Quod Comes
 negavit expresse, et se satis evidenter excusavit; sicque pro
 tempore tempestas magna cessavit.

The Earl clears himself. Circa festum Sancti Johannis Baptistæ, rediit e Francia
 Dux Lankastriæ, qui profectus ad tractatum fuerat mense
 Maio; reportans quatuor annorum treugas, in quibus et Scoti
 comprehendi debebant, si vellent subjici Regi Anglorum, ut
 de jure solebant.

Truce of four years concluded with France. Dum Dux agebat in Galliis, ut præfertur, obiit in Anglia
 conjux sua, Domina Constantia, Domini Petri, quondam Regis
 Castellæ, filia; mulier super fœminas innocens et devota. Et
 ne sola venirent funera lamentanda eo tempore, concessit in
 fata ⁸ Comitissa de Derby, uxor Domini Henrici Comitiss de
 Derby, filii Ducis Lankastriæ supradicti.

Death of the Duchess of Lancaster; and the Countess of Derby.

¹ *Oppignoratum* in the printed texts.

² Supplied from (1) MS. Corp. vii. and the printed texts.

³ *Qy. Johannes?* as in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ Omitted in orig.; supplied from (1) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁵ *aeris* in the printed texts.

⁶ "*qui est annus regni Regis Ricardi, à Conquestu Secundi, septimus decimus*," inserted here in (1) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁷ *Bajazet* is the sovereign here alluded to.

⁸ *Maria Comitissa* in the printed texts.

MS. Corp. Obiit quoque Anna Regina, quæ apud Westmonasterium est A.D. 1394.
 Chr. vii. sepulta. Cujus exequiæ quanto celebriores fuerunt in ex-
 (1) & (5). pensis, tanto notabiliores infamiis; quia Rex polluit locum
 sanguine Comitissæ Arundeliæ, in principio officii funeralis.

Death of
 Queen Anne,
 and burial at
 Westminster.

Eodem anno, obiit Domina Isabella, Ducissa Eboraci, soror
 uterina Ducissæ Lancastriæ, mulier mollis et delicata, sed in
 fine, ut fertur, satis pœnitens et conversa. Hæc sepulta est,
 jussu Regis, apud ¹Langle, suum manerium, inter Fratres.

Death of the
 Duchess of
 York.

Hoc anno etiam obiit ille ²toti mundo miles notissimus,
 Johannes Hawkwoode, cujus gesta tractatum exigunt specialem.

Death of Sir
 John Hawk-
 wood.

Circa ³mensem Augusti proclamatum est per totam Angliam, ut omnes Hibernici redirent ad terram propriam, ⁴contra
 festum Nativitatis Beatae Mariæ, præstolaturi in Hibernia
 adventum Regis, sub pœna capitali; dicebatur nempe quod
⁵venerat in Angliam, spe lucri, tanta multitudo Hibernicorum,
 ut terra illa viris pene vacuaretur. Unde contigit quod ⁶meri
 Hibernici, Anglicorum adversarii, partem insulæ quæ paruerat
 Regi Angliæ vastaverunt, nemine resistantē. Cum vero Rex
 Angliæ illustris, Edwardus, Tertius a Conquæstu, illic
 posuisset Bankum suum atque Judices, cum Scaccario, per-
 cepit annuatim ad regalem ⁷fiscum triginta millia librarum
 de terra illa: et modo, propter absentiam personarum et hos-
 tium potentiam irrefrenatam, nihil inde venit, sed per annos
 singulos de suo marsupio solvit triginta millia marcarum, ad
 sui dedecus et ⁸cistæ detrimentum gravissimum.

The Irish
 in England
 are ordered
 to return
 to their own
 country.

Circa festum Nativitatis Sanctæ Mariæ, Rex Angliæ trans-
 fretavit in Hiberniam, et cum eo Dux Glovernæ, Comitesque
 Marchiæ, Notinghamiæ, et Ruthlandiæ. ⁹Hibernienses nimi-
 rum de tanto apparatu territi, quia palam non ¹⁰audiebant
 occurrere, clandestinis irruptionibus frequenter Regis exerci-
 tum fatigarunt. Coacti tamen, Anglicis prævalentibus, se
 Regi submittere plures reguli illius terræ, quorum quosdam
 Rex secum detinuit, ne nova aliqua molirentur; morabatur
 autem Rex in Hibernia usque post Pascha.

Falling-off
 of the
 revenues
 from Ire-
 land.

Circa festum Nativitatis Sanctæ Mariæ, Rex Angliæ trans-
 fretavit in Hiberniam, et cum eo Dux Glovernæ, Comitesque
 Marchiæ, Notinghamiæ, et Ruthlandiæ. ⁹Hibernienses nimi-
 rum de tanto apparatu territi, quia palam non ¹⁰audiebant
 occurrere, clandestinis irruptionibus frequenter Regis exerci-
 tum fatigarunt. Coacti tamen, Anglicis prævalentibus, se
 Regi submittere plures reguli illius terræ, quorum quosdam
 Rex secum detinuit, ne nova aliqua molirentur; morabatur
 autem Rex in Hibernia usque post Pascha.

The King
 crosses over
 to Ireland.

The rebel-
 lious Irish
 are com-
 pelled to
 submit.

Per idem tempus venerunt ad eum de Anglia Archiepis-
 copus Eboracensis et Episcopus Londoniensis, cum aliis nunciis

The King
 is requested

¹ *Langley* in the printed texts.

² *toto* in the printed texts.

³ *Gulam* inserted in a smaller
 hand in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ *citra* in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁵ *venerant* in orig.: corrected
 from (1) MS. Corp. Chr. vii. and
 the printed texts.

⁶ *mere* in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁷ *regem* is inserted here in orig.,
 by inadvertence.

⁸ *fisci* in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁹ *Hibernici de tanto* in the printed
 texts.

¹⁰ *audiebant* in orig., by inadver-
 tence.

A.D. 1394. missis per clerum, ¹rogantes ut ²quantocius repatriare digna- MS. Corp.
to return, retur, ad succurrendum fidei et Ecclesiæ, quæ jam per Lollar- Chr. vii.
in conse- dos, et eorum fautores, incredibiliter affligebatur. Nam ad (1) & (5).
quence of hoc vacabant solummodo, ut imaginaretur qualiter totius
of the designs Ecclesiæ ³possessiones tollerent, et, quod pejus fuit, cunctas
Lollards. canonicas destruerent sanctiones. Hiis auditis, Rex inflamma-
tus divino spiritu, quam cito potuit, in Angliam est reversus,
arbitrans magis necessarium fidei periclitanti succurrere quam
circa régna temporalia decertare.

A.D. 1395. Anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo quinto,⁴
Parliament Rex tenuit Natale in civitate Dubliniæ, Hiberniæ metropoli;
at Dublin. et post Natale fecit Parliamentum ibidem, ad quod con-
venerunt tam ⁵ligei ⁶sui quam illi qui dudum submiserant
se eidem.

Parliament at London. Eo tempore, post Octabas ⁷Epiphaniæ, vocante Custode
regni Angliæ, Domino Edmundo, Regis patruo, Duce Eboraci,
factum est Parliamentum Londoniis; ad quod accessit, missus
de Hibernia, Dux Gloverniæ; qui coram cunctis exposuit
Regis necessitatem, qui jam ⁸exhauserat thesauri sui inter
Grant made to the King, for his expenses in Ireland. Hibernicos facultatem. Cujus legatio tantum valuit, ut clerus
unam decimam, et quintam-decimam ⁹plebs communis
¹⁰[daret], facta prius protestatione, quod ad hoc concedendum
non tenebatur de stricto jure, sed sui Regis affectione.

The Lollards promulgate their doctrines. Eo tempore Lollardi, cum suis fautoribus, in omnem mali-
tiam efferati, fixerunt publice super ostia Ecclesiæ Sancti
Pauli Londoniis, et Westmonasterii, abominabiles cleri accu-
sationes, et hactenus inauditas Conclusiones, quibus nitebatur
destruere personas ecclesiasticas et Ecclesiæ Sacramenta;
animati, ut fertur, nimio favore quorundam procerum et mili-
tum Anglicorum. Inter quos campi-ductores fuerunt Ricar-
Names of their principal supporters. dus Stury, Lodewicus ¹¹de Clifford, Thomas Latymer, Johannes
de Monte Acuto, qui instigabant et confortabant hæreticos, ad
confundendum, si posse daretur, præcipue religiosos.

Rex igitur, ut præfertur, conceptis Lollardorum malitiis,

¹ *rogantes* omitted in the printed texts.

² *quam cito in patriam remeare* in the printed texts.

³ *porcessiones* in orig., by inadvertence.

⁴ "*qui est annus regni Regis Ricardi, a Conquestu Secundi, octavus decimus*,"—inserted in the printed texts.

⁵ *ligni* in orig., by inadvertence.

⁶ *sui* omitted in the printed texts.

⁷ *Epiphaniæ* in orig.

⁸ *exhausit* in the printed texts.

⁹ *plebis* in orig., by inadvertence.

¹⁰ Omitted in orig.; supplied from (1) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

¹¹ *de* omitted in the printed texts.

MS. Corp. festinavit in Angliam, ut dissiparet ejus intuitu tanta mala. A.D. 1395.
 Chr. vii. Quo cum pervenisset feliciter, quosdam de proceribus objurga- The King
 (1) & (5). vit acriter, comminans eis terribiliter, si de cætero Lollardis returns to
 faverent, vel eos in aliquo confortarent. De Ricardo quoque England,
 Stury accepit juramentum, quod de cætero opiniones hujusmodi and
 non teneret. Quo facto, dixit Rex, "Et ego juro tibi, si tu the sup-
 "unquam violaveris juramentum, morte turpissima morieris." porters
 Audientes cæteri tantum rugitum, cornua retraxerunt, et ^{of the} hac- Lollards.
 tenus delituerunt.

Eo tempore, imago Crucifixi, cum stigmatibus sanguinolentis, Prodigy at
 apparuit in Gallia supra campanile Cathedralis Ecclesiæ Lau- Laen.
 dunensis, per mediam fere horam, cernentibus Episcopo, clero,
 et populo, manifeste.

Quo anno, ^{Engage-} Morectus ille barbarus, cum trecentis quinqua- ments be-
 ginta millibus Paganorum, conflixit contra Priorem Sancti tween the
 Johannis de Rodys, aliosque Christianos; sed Dei virtute Sultan
 convictus est, centum millibus de exercitu ejus ^{of the} interfectis. Ottomans
 Et quia fortuna non prævaluit sibi campestri prælio, navali and the
 bello statuit experiri fortunam. Sed Qui terræ marique domi- Christians.
 natur, ejus conatus enervavit, et eum confusione maxima fugere
 compulit iterato. ⁴ Civitas quoque Constantinopolitana, quam
 supra diximus obsessam ejus exercitu velut infinito, superve-
 niente Imperatore Constantinopolitano cum parvo Christiano-
 rum numero, liberatur, quingentis millibus de gente Pagana
 miraculose peremptis.

Eo anno sensit Anglia grave damnum per piratas Reginæ Piracy com-
 Denemarchiæ, qui nautas et mercenarios deprædabantur; præ- mitted by
 cipue tamen viros de Norfolchia, qui ausi sunt, congregata subjects of
 multitudo, congregari cum eisdem; sed hostibus prævalentibus, the Queen of
 multi perempti, plurimi vero ad redemptionem gravissimam Denmark.
 sunt servati, amissis viginti millibus librarum, quas ad mar- Misfortunes
 candizandum comportaverunt. of the men
 of Norfolk.

Eodem anno, Willelmus Cantuariensis Archiepiscopus, non Extortionate
 considerata depressione ecclesiastica qua jugiter premebatur demands of the
 per talliagia pendenda Regi annis singulis, plûs spectans ⁵ suo Arch-
 privato commodo quam communitatis ⁶ incommodo, impetravit bishop of
 upon the
 clergy,

¹ *hætenus* in orig., by inadvertence.

² Bajazet, Sultan of the Otto-
 mans, is meant. The allusion is, to
 the Battle of Nicopolis, fought A.D.
 1396, in which he was not defeated,
 but gained a victory over the Chris-
 tian army.

³ *interfecit* in orig. and in the

printed texts, incorrectly.

⁴ *Comitas* in orig.; corrected from
 (1) MS. Corp. Chr. Camb. vii. and
 the printed texts.

⁵ *suum privatum commodum* in the
 printed texts.

⁶ *incommodum* in the printed texts.

A.D. 1395. Bullam ab Apostolico gratiosam, ut levaret per totam suam MS. Corp.
 enforced by Provinciam quatuor denarios de qualibet libra omnium bono- Chr. vii.
 Papal Bull. rum ecclesiasticorum, tam exemptorum quam ¹[non] exempto- (1) & (5).

rum, nulla prætensa causa vera nec legitima. Cujus Bullæ fuerunt constituti executores Archiepiscopus Eboracensis et Episcopus Londoniensis. Multi vero censuras ²timentes tam sublimium executorum, maluerunt summam continuo solvere, quam dubiis litibus, cum jactura forsitan, subicere; nonnulli ³ad Sedem Apostolicam, tanquam a gravamine, appellantes, suam causam nitebantur defendere, et dictum subsidium, tanquam illegitimum, quomodolibet revocare; quorum animosiores et præcipue, fuere Lincolnenses: sed tantis motibus finem imposuit mors Archiepiscopi, cito postea subsecuta.

The death of the Archbishop puts an end thereto.

Obituary for the year.

Hoc anno obiit Johannes de Waltham, Episcopus Sarum et regni Thesaurarius; qui tantum Regi complacuerat, ut etiam, multis licet murmurantibus, Rege jubente, apud Westmonasterium inter Reges meruit sepulturam. Huic successit in officio Thesaurarii Dominus Rogerus Walden, prius Regis Secretarius et Calesiæ Thesaurarius; in Episcopatu vero ⁴Dominus ⁵J. de Mytfordæ, Cicestrensis Episcopus, ad cujus Episcopatum Dublinensis. ⁶Archiepiscopus est translatus, quia major Pontificatus in sæculari substantia minor erat.

Obiit etiam ⁷Exoniensis Episcopus ⁸Willelmus; ⁹cui successit, Regis instantia, Magister Edmundus de Stafford, ¹⁰Portitor Privati Sigilli. Obiit quoque Dominus ¹¹Henricus de Wakefeld, Episcopus Wigorniensis; cui successit, ad preces Regis, Papali permissione, quidam monachus ¹²Cisterciensis, Regis physicus, dictus ¹³["Robertus"] Tydeman, spreta et cassata Magistri Johannis Grene electione legitima.

¹ Omitted in orig.; supplied from (1) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

² *tenentes* in orig., by inadvertence.

³ *ad* omitted in the printed texts.

⁴ *Dominus* omitted in the printed texts.

⁵ Qy. if not *Ricardus*?

⁶ Heylin and Beatson call this dignitary (Robert de Waldby) *Archdeacon* of Dublin; Le Neve styles him *Archbishop*, and the present passage proves that he is correct.

⁷ *Oxonienensis* in orig.; corrected from the printed texts.

⁸ *Thomas Brentingham* died 3rd Dec. 1394. "*Magister Thomas Brentingham*" is inserted in a somewhat later hand in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁹ *post quem successit* in the printed texts.

¹⁰ *Portator* in the printed texts.

¹¹ He died 11th March 1394.

¹² *Cistriciensis* in orig., *Cicestrensis* in the printed texts.

¹³ Omitted in orig. and (1) MS. Corp. Chr. vii.; supplied from the printed texts.

MS. Corp. Chr. vii. (1) & (5). Hoc anno, mense Novembris, Rex Angliæ, apportato de A.D. 1395. ¹ Lovania corpore quondam dilecti sui Roberti de Veer, quem The King creaverat Ducem Hiberniæ, — felici quidem si non aspirasset orders the body of Robert de subacti, — fecit apud Prioratum de Colne in Estsexia solemnes Vere to be exequias, ibidem exhibens suam præsentiam, magnificans buried at officium funerale. Curavitque thecam cypressinam, in qua Colne, in corpus, balneo delibutum, jacebat, aperire, faciem considerare Essex. digitoque tractare, et publice monstrare dilectionem defuncto quam impenderat prius ² vivo. Erant ibi, cum Rege, mater defuncti, Comitissa Oxoniæ, Archiepiscopus Cantuariæ, plurimique Episcopi, cum Abbatibus et Prioribus, aliisque reli- Hatred of the nobles towards him. giosis; sed proceres pauci, quia nondum digestum erat odium quod conceperant contra illum.

Anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo sexto, Dux A.D. 1396. Lancastriæ, cui Rex donaverat Ducatum Aquitanniæ, cum jam The Duke inæstimabilem summam thesauri expendisset in illis partibus of Lan- pro adipiscenda patriotarum benevolentia, consecutusque fuisset caster re- propositum, subito per mandatum regium revocatur. Qui called from Aequitaine. nihilominus revocanti paruit, et rediit in Angliam, pervenit- que Langleyam, ubi Rex Natale Domini tenuit isto anno. Susceptus est a Rege, prout decuit, cum honore, sed, ut ³ quidam asserunt, non amore. Licentiatus proinde a Rege, recessit a He marries Curia et properavit Lincolniam, ubi Katerina de Swynford Katherine de Swyn- tunc morabatur; quam post Octabas Epiphaniæ, cunctis ad- ford. mirantibus facti miraculum, desponsavit, quia fortuna talis fœminæ (tantæ sublimitatis error) minime compete- bat.

Hoc ⁴ anno, Papa scripsit Regi Angliæ, oravitque ut assis- The Pope teret prælatis Ecclesiæ in causa Dei, et ipsius Regis et regni, requests the contra Lollardos; quos declaravit non solum proditores Ec- King's aid clesiæ, sed et ipsius Regis; rogavitque obnixius, ut quos against the prælati declarassent hæreticos condemnaret. Lollards.

Alias eo tempore direxit Bullas, ad revocandum religiosos The religious qui capellanas obtinuerant vel ab ipso Papa, vel a quoquam recalled to alio, nuncio vel legato; quas Bullas, quasi munus gratissi- their respec- mum, amplexati sunt Ordines Mendicantium, sed Fratres tive houses, who have received the Minores præcipue, qui confestim fratres suos, qui per exemp- Pope's chap- lationes capellanatus ab eis segregati fuerant, rapere, capere, lancy. Joy of the Mendicant Orders thereat. domumque reducere, satagebant.

¹ Londonia in orig. and the printed texts; corrected from (1) and (5)

M.S. Corp. Chr. vii. See p. 212 ante, Note 2.

² The word *jacio* occurs before this

word in orig.; *jaceo* in the printed texts.

³ *idem* in the printed texts.

⁴ *tempore* in (1) M.S. Corp. Chr. vii.

A.D. 1396. Eo tempore, juxta pacta inter Reges Angliæ et Franciæ MS. Corp.
 Interview ¹prius firmata, convenerunt dicti Reges ad locum ultra Cale- Chr. vii.
 between the siam, eorum colloquio designatum, ubi ambo Regum tentoria (1) & (5).
 Kings of magnifice fixa fuere. Qui ante tractatum, pro pacis veræ fidei
 England securitate, corporale præstiterunt coram omnibus hujusmodi
 and France. juramentum :—

Oath made " Nos Karolus, Rex Franciæ, juramus in verbo regali, super
 by the " Evangelia, pro nobis et omnibus nobis subjectis, amicis, et
 King of " affinitate nobis junctis, et benevolentibus, quod non faciemus,
 France. " nec patiemur fieri, per nos nec per supra nominatos, dam-
 " num,² impetitionem, molestiam, arestationem, nec disturbati-
 " onem, ullo modo per tempus nostræ conventionis, nec per octo
 " dies ante conventionem, et septem dies sequentes, nostro filio
 " Regi Angliæ, nec alicui de suis subjectis, amicis, affinibus,
 " nec benevolis, ante dictum tempus. Et si casu aliquo inso-
 " lentia vel litigium per aliquos de nostris supradictis,—quod
 " absit,—emerserit, nos promittimus in verbo regali, et per
 " securitatem prædictam, quod faciemus hæc debite emendari,
 " et sine dilatione reformari; et juramus ulterius, super
 " securitate prædicta, quod si aliquis vel aliqui, ³de qualicun-
 " que statu vel conditione extiterint, voluerit vel voluerint
 " contraire dictæ nostræ securitati, nos erimus in auxilium
 " nostri filii, pro nostro posse, ad resistendum malitiæ male-
 " factorum prædictorum, et conservandum nostrum dictum
 " filium et suos, per modum quem nos et nostri scimus. Et
 " ad tenendum omnia, et præsequendum, sine fraude vel malo
 " ingenio, ad hoc juramus et promittimus, ut supra."

Particulars Die vicesimo sexto mensis Octobris, Rex Angliæ equitavit
 of the de Calesia versus castrum suum de Gynes, et cum eo Dux de
 interview. Berrey, qui missus fuerat ad recipiendum sacramentum Regis
 nostri. In crastino obviaverunt Reges pariter, ducentibus
 Regem Angliæ Dominis Franciæ; scilicet, quatuor Ducibus,
 de Berrey, Burgundiæ, Aurelianensis, et Burboniæ, Comite
 Santer, Vicecomite de ⁴Maleyn, Episcopo de ⁵Valenis, Domino
 de Buss'.

Et contra, de parte nostra missi sunt ad conducendum Regem
 Franciæ ⁶duo Duces, scilicet Lancastriæ et Gloverniæ, Comites

¹ *primus* in orig.; corrected from the printed texts.

² This and the next two words are omitted in the printed texts.

³ *de* omitted in the printed texts.

⁴ *Meleyn* in (1) MS. Corp. Chr. vii.;

Mileyn in (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁵ *Vilainos* in (1) MS. Corp. Chr. vii.; *Vilaines* in (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁶ *ad suam papilionem* is inserted here in (1) MS. Corp. Chr. vii.

MS. Corp. Derbyæ, et Ruthlondia, et Northumbriæ; habueruntque collo- A.D. 1396.
Chr. vii. quium duo Reges, et assensu mutuo fuit ordinatum, ut con- A Chapel to
(1) & (5.) strueretur in eodem loco, amborum, sumptibus, in memoriam be erected
sempiternam una Capella; quæ "Capella Nostræ Dominæ de on the site
of the inter-
view.
"Pace" vocaretur.

Die Sabbati in festo Apostolorum Symonis et Judæ, Rex Visits inter-
Angliæ et Franciæ collocuti sunt de certis articulis tractatus changed be-
sui; quo facto, iurati sunt ¹super Evangelia de pactis scri- tween the
vandis. Tunc Rex Angliæ rogavit Regem Franciæ ut pran- Kings.
deret cum eo die sequente. Die Lunæ venit Rex Franciæ ad
tentorium Regis Angliæ. Ea hora Regina fuit adducta ad
tentoria Regis nostri. Rex Franciæ donavit eam Regi nostro; The
quam Rex noster cepit per manum, et osculabatur eam, regra- daughter of
tando patri suo, Regi Franciæ, de dono tam honorabili et the King of
gratioso; asserens se eam sub conditionibus accipere factis France
inter eos, ut ²patet, per istam affinitatem possit uterque Rex given in
vivere in pace et tranquillitate, et pervenire ad bonum finem marriage to
et conclusionem pacis perpetuæ faciendæ inter regna, et ne the King of
sanguis Christianus effundatur, cujus effusio possit ³verisimi- England.
liter evenire, si ista affinitas inter eos non fieret ista vice.

Commendata est igitur Regina Duxissæ Lankastriæ et Glo- The Prin-
vernæ, et Comitissis Huntyn-toniæ et Staffordiæ, aliisque cess is con-
dominabus quæ aderant; quæ conduxerunt eam Calesiam, cum ducted to
⁴maximè apparatu hominum et equorum, habuitque cum ea* Calais.
duodecim currus plenas dominabus et domicellis.

Quibus ita gestis, Reges accesserunt ad prandium in ten- The King of
torio Regis Anglorum. Rex Franciæ consedit in dextera parte France
aulæ; cui servitum fuit regaliter more suæ patriæ, id est, de dines with
omnibus cibariis primi cursus simul in magna parapside, et the King of
de secundo cursu eodem modo. Regi vero Angliæ servitum England,
fuit patriæ suæ more. Post prandium Reges osculati sunt and they
pariter, et ascenderunt equos; duxitque Rex Angliæ Regem thou sepa-
Franciæ in viam suam, et tandem, ⁵vinotis manibus, super rate.
equos discesserunt ab invicem. Rex Franciæ equitavit ad Richard
Arde, Rex autem Angliæ ad Calesiam se convertit, ubi filiam marries the
Regis Franciæ duxit uxorem, pusiolam septennem vel octen- daughter of
nem. the King of
France.

¹ per in the printed texts.

² patet omitted in the printed texts; videlicet, instead of patet, in (1) MS. Corp. Chr. vii.; patet in (5) MS. Corp. Chr. vii.

³ similiter in orig. and the printed texts; corrected from (1) and (5)

MS. Corp. Chr. vii.

⁴ maxima in orig., by inadvertence.

⁵ junctis in the printed texts; the contraction may stand for either word in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

A.D. 1396. Fuit ¹autem iste Regum apparatus grandis, et sumptuosus MS. Corp. in donariis et expensis; nam præter dona quæ Rex Angliæ Chr. vii. dedit Regi Franciæ, aliisque proceribus illius regni, quæ (1) & (5). superaverunt summam decem millium marcarum, Rex expendit, ut dicitur, trecenta millia marcarum et amplius, ea vice.

He loses part of his baggage in a storm.

Obituary of the year.

Rediit igitur cito post in Angliam salvus, et uxor sua, sed aversa tempestate perdidit tentoria sua, et magnam partem supellectilis domus suæ. Hoc anno valefecit mundo Magister Willelmus Courtenay, Archiepiscopus Cantuariensis; cui successit, postulatione Communis Capituli, Thomas Arundel, frater Comitis Arundellie, regniq; Cancellarius; qui mox Cancellariæ dimisit officium, et illius sollicitudinem, per Regis assensum, Magistro Edmundo ²Stafforde commendavit.³

A.D. 1397. Anno gratiæ millesimo trecentesimo nonagesimo septimo,⁴ post Nativitate Domini factum fuit Parliamentum Londoniis, in quo Dux Lankastrie legitimari fecit sobolem quam susceperat de Katerina Sywnforde.

Parliament at London. Bastard issue of the Duke of Lancaster legitimized. Thomas Beaufort created Earl of Somerset.

In eodem Parlamento fuit ordinatum ut Justiciarii de cætero non habeant assessores. Item Thomas ⁵Beuford, filius Ducis Lankastrie et dictæ Katerinæ, (nam sic censuit Dux cognominari filios ejusdem Katerinæ, quos sibi genuerat,) creatus est Comes de Somersete.

Eo tempore concessa fuit Regi per eorum medietas unius decimæ, solvenda ad duos terminos ipsius anni.

The King recalls the banished Justiciars from Ireland.

Hoc anno Ricardus Rex Angliæ, contra juramentum quod præstiterat, revocavit de Hibernia Justiciarios, quos olim de consensu suo, proceres, propter defectus eorum notabiles, ⁶constituerant exulare.

Rumour that the King has been chosen Emperor.

Eo tempore ⁷increpuere rumores, licet vane, quod videlicet Rex Angliæ fuisset electus ⁸Imperator; unde Rex elatus, ut fertur, ab eo tempore sapere cœpit altius quam solebat, vulgus apporpare, grandes summas pecuniæ de quibuslibet mu-

¹ annis in the printed texts.

² Staffordo in the printed texts.

³ The following words are added here in the printed texts:—“Eodem anno decessit totius monasticæ religionis pater et speculum, Dominus Thomas, Abbas Monasterii Sancti Albani.” This and a longer passage occur here in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ “qui est annus regni Regis Ri-

cardi, a Conquestu Secundi, vice-
“simus,” inserted here in the printed texts.

⁵ Beuforde in the printed texts.

⁶ constituerunt in the printed texts.

⁷ increpuere in the printed texts; and (1) Corp. Chr. vii.; increpuere in (5) Corp. Chr. vii.

⁸ Imperatorem in orig., by inadvertence.

MS. Corp. tuare; in tantum, quod nullus praelatus, nulla civitas, nullus A.D. 1397.
Chr. vii. civis notatus ¹locuples, in toto regno se potuit occultare, quin His singular
(1) & (5). de sua pecunia mutuo Regi daret. conduct
thereon.

Anno præsenti, cum jam sibi regnum Angliæ summa vide- The Duke
retur pace gavisurum, propter novas nuptias regales, et divi- of Glou-
tias per easdem ²accumulatas, et treugas annorum triginta cester, and
firmatas; et præsentiā tot nobilium Dominorum, quot et the Earls of
quales nulla externa regio poterat exhibere; repente Regis and Arun-
astutia cuncta turbantur, dum inopinate capit avunculum suum, del, are
Ducem Glovernæ, vi et armis, nihil tale verentem, apud suddenly
Plashy in Estsexia, et usque ad Calesiam deduci fecit, carcerali seized and
custodiæ mancipandum. Comitem quoque Warwici imprisoned.
ipso die quo eum invitaverat ad convivium, fecit arestarti, et
protinus incarcerari, quamvis ei peroptimum vultum mon-
strasset eodem die, et insuper sibi bonum dominum futurum,
et magnam amicitiam, promississet. Comitem ³quoque Arun-
deliæ, deceptum blandis persuasionibus, qui satis potens erat
et se salvasse et suos amicos deliberasse, ⁴Ducem Glovernæ
et Comitem Warwici, se reddentem pacifice, misit in insulam
Vectam, pari modo in carcere detinendum.⁵ Et ne fieret Reason
communis vulgi commotio pro captione dictorum procerum, asserted by
quam maxime verebatur, proclamari fecit per regnum quod the King
ista Dominorum captio non erat facta pro ⁶quibusque antiquis for this
transgressionibus, sed pro novis commissis contra Regem, measure.
quæ propalarentur in Parlamento futuro. Sed hæc procla-
matio ficta fuit, prout rei exitus comprobavit.

Rex vero, nescitur quid metuens, per idem tempus metuit ne The King
Pontifices, aliive praelati, facerent processiones sive devotiones, suborns
pro causa præmissa, vel procerum ereptione tantorum. Et accusers
paulo post apud Notyngham fecit indictari dictos Dominos of the
de prodicione, subornavitque appellantes, qui eos appellarent imprisoned
in Parlamento futuro, scilicet, Edwardum Comitem Ruthlon- peers.
diæ, Thomam Mounbray Comitem Marecallum, Thomam
Holand Comitem Canciæ, Johannem Holand Comitem Huntyn-
doniæ, ⁷Thomam Beuford Comitem de Somersete, Johannem

¹ *locuples* in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii., orig., and the printed texts.

² *accumelatas* in orig.

³ *postea* in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ *scilicet Ducem* in the printed texts.

⁵ *usque ad Parlamentum quo diffinierat eos omnes morte plecten-*

dos added in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁶ *quibusdam* in Camden's text; *quibusquam* in Parker's text; *quibuscunque* in (1) MS. Corp. Chr. vii.; *quibusque* in (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁷ *Thomam* omitted, with an hiatus, in (1) MS. Corp. Chr. vii.

A.D. 1397. de Monte Acuto Comitum Sarum, Thomam Dominum de Spencer, MS. Corp. et Willelmum Scrop Regis Camberlanum. Quibus sic gestis, Chr. vii. fecit Rex proclamari per totum regnum quod Domini arestati (1) & (5). proditores erant, et pro prodicione detenti.

Malefactors from Chester summoned to the King's aid. Interea Rex, sibi metuens, convocavit ad tutelam sui corporis multos malefactores de Comitatu Cestrie, qui nocturnam vigiliam dierumque servarent, et dividerent, circa illum.

Parliament at London. Circa Octavas Nativitatis Beatæ Mariæ, factum est Parliamentum Londoniis, ad quod venerunt omnes regni proceres armati, cum suis retinentiis, ducti timore Regis. Fuerunt autem præcipui prolocutores hujus Parliamenti milites valde cupidi, et ambitiosi, et tumidi, J. Bushi, Willelmus Bagot, et

At demand of the Speakers of Parliament, the charters of pardon are annulled. Henricus Grene. Hii importunis clamoribus petierunt, ut chartæ pardonationum inprimis revocarentur et annullarentur; super quibus requisiti, prælati de facili judicarunt chartas tales fore revocabiles; non attendentes quod hujusmodi gratiæ revocatio personæ Regis maxime repugnabat, cum misericordia sit solii regalis confirmatio, et qui tollit a Rege misericordiam tollit solii regalis firmamentum. Consequenter, Domini temporales, videntes imperfectum cleri, censuerunt et ipsi hujusmodi chartas annullandas, magis timore Regis dicti quam mentium ratione. Exactum etiam fuit a prælati, ut constituerent laicum procuratorem pro eisdem, ut quia illi non poterant interesse iudicio sanguinis, procurator eorum, si necesse foret, hujusmodi negotio consentiret.

The Archbishop of Canterbury is banished. Altero die, cum Archiepiscopus Cantuariensis, de Regis mandato et consilio, quem credebat amicissimum, se absentasset de Parlamento, (qui sibi juraverat quod nihil attentaretur in ejus præjudicium,) absente ipso, contra omnem justitiam adjudicatus fuit exilii; cum adjecto, quod non remaneret in regno ultra sex hebdomadas, ab eo die proximo computandas. Quo taliter condemnato, misit Rex clam ad Curiam Romanam

Roger de Waldene is appointed Archbishop in his place. pro translatione ejusdem; effecitque ut Rogerus de Waldene, regni pro tunc Thesaurarius, pro eo Archiepiscopus ordinaretur. Qui, quia cubile patris sui viventis ascendere præsumpsit, post biennium dejectus est auctoritate Papæ præfati.

Die Sancti Matthæi, datum est iudicium contra Ricardum Comitem Arundeliæ, allegantem et exposcentem suffragia char-

¹ *hujus* in orig. and the printed texts; corrected from (1) MS. Corp. Chr. vii.

² *Rege* in orig.; corrected from the printed texts; *regiæ* in (1) MS. Corp. Chr. vii.

³ *assensum cleri* in the printed texts.

⁴ *hujus* in orig. and the printed texts; corrected from (1) MS. Corp. Chr. vii.

MS. Corp. tarum ¹ et pardonatione Regis, sed nihil in hac parte profi- A.D. 1397.
 Chr. vii. cientem; nam adjudicatus est tractioni, suspensioni, ² exen- The Earl
 (1) & (5). trizationi, combustioni interiorum, decapitationi, et quarteri- of Arundel
 zationi. Sed prolata sententia modificata est de Regis gratia; is con-
 ut, condonatis pœnis cæteris, subiret ³ tantum capitalem sen- demned to
 dentiam; cujus executio mox facta est. Sed Comes nec cum death.
 responsis astitit, nec cum sententiam Domini tristem subiit,
 nec cum de loco iudicii ad locum transivit supplicii, neque His reso-
 cum jam flexo poplite præstolabatur ictum gladii, vultu con- lute bear-
 cidit, sed servans semper faciei colorem uniformem, non plus ing.
 palluit quam si fuisset ad epulas invitatus. Præcessit autem
 eum, et sequebatur, satis ⁴ feralis turba Gestrensium, armata
 securibus, gladiis, arcubus et sagittis. Educebant eum, et
 urgebant ad mortis metam, Comites Marescallus et Kancie,
 —quorum alter gener ejus erat, alter nepos ex filia—, et Comes
 Huntynndonie, frater Regis.

Intuens ergo suos affines et necessarios, Comites scilicet Ihs rebuke
 Marescalli et Kancie, perurgere negotium decollationis suæ, to the Earl
 —“Vere,” inquit, “decuisset vos præcipue absentes fuisse, Marshal
 “et ab isto negotio subtraxissè; sed veniet in brevi tempus and the
 “quando tot mirabuntur de vestris infortuniis, quot de meis Earl of
 “casibus nunc mirantur.” Deinde data lictori venia, rogavit
 ne torqueret eum diutius, sed ictu unico caput ejus ampu-
 taret; tentavitque suis digitis mucronis aciem quo fuerat
 ferendus;—“Satis,” inquit, “acutus est, fac cito quod fac-
 “turus es”; qui eum ictu unico decollavit; cujus corpus,
 cum capite, inter Augustinenses Londoniis est humatum.

Post cujus mortem, Rex diversis imaginibus in somnis est The King's
 turbatus; videbatur nempe umbra Comititis, mox ut dormire conscience-
 cœpisset, ante oculos suos volitare, minarique sibi, et eum stricken,
 indicibiliter deterrire, quasi diceret cum Poeta,— upon the
 Earl's
 death.

“Nunc quoque factorum venio memor umbra tuorum,

“⁵ Insequor et vultus ⁶ ossea forma tuos.”

Quibus Rex pavefactus imaginibus, ⁷ [cum] præ timore
 medios somnos interromperet, maledixit diei in quo novit

¹ et omitted in (1) MS. Corp. Chr.
 vii.

² exenterationi in (1) and (5) MS.
 Corp. Chr. vii.

³ tamen in the printed texts.

⁴ ferialis in Camden's text.

⁵ Jus quoque in orig. and the
 printed texts; corrected from (1)

and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁶ cum ossea in orig. and the printed
 texts; corrected from (1) and (5)
 MS. Corp. Chr. vii. A quotation
 from the *Ibis* of Ovid, II. 145, 6.

⁷ Omitted in orig. and the printed
 texts; supplied from (1) Corp. Chr.
 vii.

A.D. 1397. Comitem memoratum. Auxit quoque mentis insaniam, quod MS. Corp. audivit vulgus commune Comitem reputare pro Martyre, pere- Chr. vii.
The multi- tude vene- rate the Earl as a Martyr. grinationesque fieri ad corpus ejus: unde die decimo sepul- (1) & (5).
tura ejus Rex misit, circa decimam noctis horam, Duces et Comites, qui corpus ejus effodi facerent, et aspicerent si caput corpori esset junctum, prout fama communis erat. Qui, effosso corpore, cum famam mendacem reperissent, omnia Regi renunciarunt. Ille non contentus experimentis hujusmodi, jussit ut fratres signa deponerent, et quæ circa corpus ejus fixa erant, et locum sepulturæ suæ sub pavimento protinus occultarent.

The King commands the Earl's body to be examined.

The Earl of Warwick confesses his criminality.

He is banished to the Isle of Man for life.

The Duke of Gloucester, by the King's order, is suffocated.

The further sitting of Parliament postponed.

A.D. 1398.

The King prevails upon Parliament to delegate its powers.

Post mortem Comitissæ Arundeliæ, prædictus fuit Comes Warwic ad standum judicio Parlamentali; sed defuit illi constantia quæ Comitem Arundeliæ comitabatur. Nempe requisitus quid respondere vellet ad equitationes factas cum Duce Gloverniæ et Comite Arundeliæ contra Regem, timore ductus mortis et latæ sententiæ in Comitem Arundeliæ, mox fatebatur cum lacrymis se proditorem eo facto; data igitur mortis sententia contra ipsum, quam mox temperavit misericordia Regis, condonans sibi veniam atque vitam: qui mox missus est ad insulam Euboniæ, quæ pertinebat Domino Willelmo Scrop, ubi sub custodia carcerali residuum transigeret vitæ suæ.

Interea, quia non videbatur tutum Regi ut Dux Gloverniæ responsis astaret ¹ publice, propter favorem populi, qui ei nimis afficiebatur, Rex jussit Comiti Marescallo, ut eum occulte occideret; qui, missis iniquitatis ministris, fecit eum suffocari, superjectis culcitris et lectis, pluma refertis, super os ejus: sicque mortuus est ille vir optimus, Regis filius et Regis patruus, in quo posita fuere spes et solatium totius regni communitatis. Postea Rex astute fecit illud Parlamentum differri usque post Natale Domini, quod reincipitur, vel potius, continuaretur apud Salopiam in confinibus Walliarum.

Anno millesimo trecentesimo nonagesimo octavo, ² et Regis Ricardi vicesimo primo, post Natale in Parlamento continuato Salopiæ, ³ [procuravit] Rex subtiliter, fecitque concedi, de consensu omnium statuum regni, ut potestas Parliamento remaneret penes certas personas, septem vel octo, quibus liceret determinare, dissoluto Parliamento, certas petitiones in eodem Parliamento porrectas, pro tunc minime expeditas. Cujus concessionis colore personæ sic deputatæ processerunt exposit

¹ princeps in the printed texts.

² This and the four following words are omitted in the printed texts: they are added in a some-

what later hand in orig.

³ Omitted in orig.: supplied from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

MS. Corp. ad alia generaliter Parliamentum illud tangentia, et hoc de A.D. 1398.
 Chr. vii. voluntate Regis, in derogationem status Parliamenti, et incom-
 (1) & (5). modum totius regni et perniciosum exemplum. Rex autem
 super hoc facto, ut videretur habere colorem et auctoritatem, He orders
 fecit rotulos Parliamenti ¹mutari et deleri, contra effectum the Rolls of
 concessionis prædictæ. Tunc assumpsit Rex sibi nomen Prin- Parliament
 cipis Cestriæ, et Comitem de Derby creavit Ducem Her- to be altered.
 fordæ, Comitem Marescallum Ducem Norfolchiæ, Comitem de He creates
 Ruthlonde Ducem Albemarle² Comitem Canciæ Ducem new titles.
 Southreyæ, Comitem Huntyngdone Ducem Excestræ, Comitissam de Norfolke Ducissam Northfolchiæ, Comitem de Somersete Marchionem ibidem, Dominum de Spencer Comitem Glowcestriæ, Dominum de Nevile Comitem Westmerlonde, Dominum Willelmum Scrope Comitem de Wyltescheire, Dominum Thomam ³Percy, Senescallum Regis, Comitem Adds to his
 Wygornia: proinde Rex mutavit arma sua, addiditque scuto shield the
 suo arma Sancti Edwardi, Regis et Confessoris. arms of
 Edward the
 Confessor.

Eo tempore Rex contulit novis creatis suis Ducibus et Comitibus magnam partem terrarum Ducis Gloverniæ, Comitumque Arundeliæ et Warwyc. Bestows
 part of the
 lands of the
 Duke of
 Gloucester
 and others.

In hoc Parlamento, continuato apud Salopiam, ⁴Rex, Dominorum consensu, Johannem Dominum de Cobham misit in exilium ad insulam de Gernesey, et Dominus Reginaldus de Cobham condemnatur, quia fuit unus ex deputatis sibi pro suo consilio et tutela per Dominos anno suo undecimo; annullaturque ⁵Parliamentum tentum eodem anno. Et ut robur obtinerent perpetuæ firmitatis ordinationes et judicia facta, lata in præmisso Parlamento, impetravit Rex litteras Apostolicas, in quibus graves censuræ proferebantur contra quoscunque qui dictis Statutis in aliquo contravenire præsumpserint; quas promulgari fecit Londoniis ad Crucem Sancti Pauli, et aliis celeberrimis regni locis. Proceedings
 against Sir
 John and
 Sir Reginald
 de Cobham.
 Proceedings
 annulled, of
 the Parliam-
 ent of the
 eleventh
 year of his
 reign.
 Papal
 sanction
 thereto.

Circa præsens tempus appellavit Dux Herfordiæ Ducem Northfolchiæ, de quibusdam verbis per eum dictis, quæ in Regis ⁶dedecus redundabant. Ob quam causam indictum fuit eis duellum apud Coventro. Tandem cum listas intrassent The Duke of
 Hereford
 accuses the
 Duke of
 Norfolk, and
 a duel is
 arranged.

¹ *mutari et deliri* in orig., by inadvertence.

² *Dercy* in the printed texts.

³ From this word down to *Gernesey*, et, the context is omitted in (5) MS. Corp. Chr. vii.: in (1) MS. Corp. Chr. vii. it is inserted in a somewhat later hand.

⁴ *per* occurs here in orig. and the printed texts; but is not found in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁵ "*Rex tamen, concessa vita Domino de Cobham, misit eum in exilium ad insulam de Gernesey.*" —added in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁶ *deditus* in orig., by inadvertence.

A.D. 1398. tam animose quam magnifice, Rex in manu sua causam MS. Corp.
 The King inter- suscepit, et fecit proclamari quod Dux Herfordiæ debitum suum Chr. vii.
 and banishes honorifice adimpleret. Sed tamen, velut immediate postea, (1) & (5).
 the Duke of Hereford Rex, sine causa quacunque legitima, dictum Ducem Herfordiæ
 for ten years. ad decennium relegari fecit, et mandavit, contra justitiam et
 jura militaria, et consuetudines hujus regni. Ducem quoque

The Duke of Northfolchæ perpetuo damnavit exilio, immisericorditer sta-
 Norfolk is tuens, sub pœnis gravibus, quod nullus rogaret, vel apud
 condemned to perpetual banishment. ipsum Regem intercedere præsumeret, pro gratia facienda
 Ducibus supradictis. Facta sunt hæc ea die ad annum, quo
 idem Dux Northfolchæ Ducem Gloverniæ fecerat suffocari.

Hoc anno, Papa Johannem Lincolnensem Episcopum trans-
 Henry Beau- tulit ad Episcopatum Cestriæ, tunc vacantem, et dedit Epi-
 fort made scopatum Lincolnæ Henrico Bewford, uni de filiis Domini
 Bishop of Lincoln. Johannis Ducis Lancastriæ et ¹Katerinæ de Swy[n]forde, ob
 Ducis reverentiam et amorem. Episcopus vero Lyncolnæ
 veteranus noluit hanc admittere translationem; sed, ea spreta,
 The Bishop of Lincoln refuses translation. contulit se Cantuariam, et in Ecclesia Christi inter monachos
 finem vitæ fecit. Confessor Regis, quidam Frater de Ordine
 Prædicatorum, de Episcopatu Landafensi translatus est ad
 Episcopatum Cestrensem.

The King consults the clergy as to arbitrary translations made by the Pope. Rex eo tempore fecit convocari clerum, ut determinaret, si
 liceret Papæ tales facere translationes pro arbitrio ²sue
 voluntatis. Ad quod fuit responsum, non directe, sed modo
 supplicationis porrectæ Regi ex parte cleri, ut dignaretur Papæ
 scribere, ut a talibus translationibus ³temperaret pro com-
 modo totius Ecclesiæ Anglicanæ. Rex vero, cum audisset
 responsum tale, velut offensus ⁴licentiæ Papæ, juravit quod si
 clerus restitisset constanter Papæ in isto negotio, ipse manus
 apposuisset in auxilium eorundem.

A nuncio from the Pope demands the repeal of certain Statutes. Eo tempore venit in Angliam Domini Papæ nuncius, Petrus
 de Bosco, Aquensis Episcopus, ad commonendum Regem ut
 permitteret ligeos suos provisiones acquirere de manu Papæ,
 et revocaret Statutum editum contra Provisores, et illud breve
 "Quare impedit," multaque similia. Sed quod minus ob-
 tenuit de suo negotio, Rex accumulavit suo marsupio, donans
 ei jocalia magni pretii et valoris.

Discovery of the treasure of Helena, mother of Sub hoc anno Romæ repertus est thesaurus Helenæ, matris
 Constantini Imperatoris, sub quodam pariete ruinoso: ipsa
 vero moneta aurea signata fuit imaginibus dictæ dominæ,

¹ *Kaherina* in orig., by inadvertence.

² *suo* in orig., by inadvertence.

³ *teptaret* in orig.; corrected from

(1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. : cessaret in the printed texts.

⁴ *tante licentiæ* in (1) MS. Corp. Chr. vii.

MS. Corp. habens in circulo nomen ejus scriptum, et valuit una petra A.D. 1398.
 Chr. vii. viginti solidos de nostra moneta: cum quo thesauro postea Constantine,
 (1) & (5). Papa fecit reedificari Capitolium et castellum Sancti Angeli. at Rome.

¹Hoc anno fere per totum regnum Angliæ lauri veteres The laurs wither, and revive.
 aruerunt, et expost, contra multorum opinionem, revirue-
 runt.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo nonagesimo nono, ²et A.D. 1399.
 Regis Ricardi vicesimo secundo, in die Circumcisionis Domini, Prodigy near Bedford.
 prope Bedefordiam, aqua profundissima, quæ decurrit inter vil-
 las de Suelleston et ³Harewode, repente restitit et se divisit,
 sic ⁴[quod] per tria milliaria alveus siccus remansit, præbens
 quibuslibet ingressum siccum. Quod prodigium visum est Signification thereof.
 pluribus significare proprii divisionem, et a Rege defectionem;
 quæ contigit eo anno.

Eo tempore, Rogerus Comes Marchiæ, dum nimis fidit in The Earl of March is slain in Ireland.
 virtute propria, ab Hibernicis in Hibernia est ⁵peremptus.
 Cujus morte cognita, Rex statuit vindicare personaliter mortem
 ejus, Hiberniensesque domare, non attendens quantum odium The King resolves to avenge his death.
 sibi accumulaverat liguorum-suorum, et quam amarum ani-
 mum vulgus commune gerebat contra eum. Fecit igitur
 præparationem maximam per totum tempus Quadragesimæ, et Becomes hateful to his subjects, for his rapacity.
 sic deinceps usque ad suum transitum, extorquens pecunias,
 exigens equos et quadrigas, vietualia pro protectione sua ra-
 piens, nihilque solvens; unde factus est suis subditis odibilis
 et inuisus.

Per idem tempus venit in Angliam Episcopus ⁶Calcidon- The Pope aids in obtaining contributions for the Emperor of Constantinople.
 censis, cum litteris Apostolicis ⁷comminatoriis, ut regni fideles
 de bonis conferrent Imperatori Constantinopolitano, qui infes-
 tabatur nimium per Tartaros, et ducem eorum vocatum
 "Morectum." Ut autem proniores efficerentur regnicolæ ad
 offerendum huic negotio, concessit Papa benefactoribus, vere
 contritis et confessis, plenam remissionem; involvitque amaris
 censuris omnes impediētes ⁸hujusmodi negotio conferre vo-

¹ This passage, in (1) MS. Corp. Chr. vii., is given at the beginning of the following year.

² This and the four following words are omitted in the printed texts: they are added in orig. in a somewhat later hand.

³ *Harlewode* in (1) MS. Corp. Chr. vii.; *Harleswode* in (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ Omitted in orig.; supplied from the printed texts.

⁵ This took place in the year 1398.

⁶ *Colcidenensis* in orig.; corrected from the printed texts.

⁷ *commonitoriis* in (1) MS. Corp. Chr. vii.; *comminatoriis* in (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁸ *hujus* in orig.; (5) MS. Corp. Chr. vii., and the printed texts; corrected from (1) MS. Corp. Chr. vii.

A.D. 1399. lentes; attendens quod licet Imperator esset schismaticus, MS. Corp. Christianus tamen erat; et si ipse per incredulos opprimere- Chr. vii. tur, imminabat toti Christianitati ruina; habens in mente illud ⁽¹⁾ & ⁽⁵⁾. poeticum,—

1 "Tunc tua res agitur, paries cum proximus ardet."

Death of the Duke of Lancaster. Hoc tempore obiit Johannes Dux Lankastriæ; ejus corpus in Ecclesia Sancti Pauli Londoniis est humatum.

The King changes the sentence of the Duke of Hereford to perpetual banishment. Post cujus mortem, Rex Dominum Henricum, filium ejus, quem relegaverat ad decennium, exulare decrevit in perpetuum; revocans suas patentes litteras generales, quas sibi prius concesserat, quod in absentia ipsius, dum fuerat relegatus, genes attornati sui possent prosegui pro liberatione sibi facienda de quibuscunque hæreditatibus sive successionebus ipsum extunc contingentibus, et quod homagium suum respectuari posset pro fine rationabili faciundo. Quo facto, constabat manifestius Regem ² [non] sincere diligere Ducem Herfordiæ, nec eum relegasse nisi pro dissensionibus quæ potuissent oriri inter familias suas et Ducis Northfolchiæ, ut præsumtum fuerat, sed occasione bona Ducibus occupandi, ut multi dicebant.

Death of the Duchess of Norfolk. Circa præsens tempus obiit nobilis femina, Domina Margareta Ducissa Northfolchiæ; ejus corpus in ecclesia Fratrum Minorum Londoniis tumulatur.

The King borrows large sums of money. Interea Rex cepit mutuo grandes pecuniarum summas de quampluribus Dominis, tam temporalibus quam spiritualibus, aliisque personis regni, promittens eis bona fide, sub patentibus litteris, quod pecunias illas sic mutuatas resolveret termino limitato; quas tamen nunquam postea reddidit creditoribus supradictis.

He extorts money, on certain pretences, from seventeen Counties. Eodem anno grandiores summas exegit pecuniarum a septemdecim regni Comitibus, ² meta mortis, imponens eis quod contra eum steterunt cum Duce Gloverniæ, Comitibus Arundeliæ et Warwic, etc; quare paratus erat super eos equitare, tanquam super hostes publicos. Quamobrem recepit a dictis Comitibus novam securitatem sub jurisjurandi firmamento. Quo facto, misit certos Episcopos, cum aliis viris honorabilibus, ad dictos Comitatus, qui inducerent tam Dominos spirituales quam temporales, et omnes dictorum Comitatum personas mediocres, ut se Regi submitterent, et semetipsos recognoscerent proditores per litteras sigillis signatas eorundem. Hac occasione coacti sunt Regi concedere clerus, et commune vulgus, Dominique temporales, dictorum Comita-

¹ Properly "*Nam tua, etc.*" Horace, *Epist.* I. 18, l. 81.

² Inserted from (1) and (5) MS.

Corp. Chr. vii.; omitted in orig. and the printed texts.

² *metum* in the printed texts.

MS. Corp. tuum, importabiles summas pecuniæ, pro benevolentia sua A.D. 1399.
 Chr. vii. recuperanda. Cupiens, ut fertur, populum regni sui suppedi- Other acts
 (1) & (5). tare et opprimere, direxit patentes litteras ad omnes regni of tyranny
 Comitatus, et per terrores induxit, ut ligei sui quicunque, on part of
 tam temporales quam spirituales, juramenta insueta præsta- the King.
 rent in genere, ¹quæ verisimiliter causare possent destruc-
 tionem plebis suæ finalem, coegitque ligeos suos ipsa jura-
 menta sub litteris eorum, et sigillis, roborare. Ad albas
 chartas insuper eosdem ligeos apponere sigilla sua compulit,
 ut, quotiens grassari vellet in eos, facultatem haberet eosdem
 singillatim, vel insimul, opprimendi. Fecit præterea, ut
 Vicecomites per totum regnum nova juramenta præstarent
 ultra solita; quod videlicet obedirent omnibus mandatis regiis,
 quotienscunque directa fuissent eisdem sub Magno Privatoque
 Sigillis, ac etiam litteris illis directis sub signeto suo. Et in
 casu quo iidem Vicecomites scire possent aliquos de ballivis
 suis, cujuscunque conditionis essent, aliquod malum dicere
 sive loqui, publice vel occulte, quod cedere posset in dedecus
 aut scandalum personæ Regis, ipsos ²imprisonarent, donec de
 Rege aliud suseiperent in mandatis. Unde contigit quod quam-
 plures ligeorum suorum malitiose accusati, quod debuissent
 dixisse quicquam publice vel occulte, quod cedere posset in
 vituperium, scandalum, sive dedecus, personæ Regis, capti
 fuerunt et imprisonati, et ducti coram Constabulario et Mares-
 callo Angliæ in curia militari; non excusandi aliter, nisi per
 eorum corpora commissa monomachia se justificarent et de-
 fenderent, non obstante quod accusatores et appellatores eorum
 essent juvenes fortes et sani, et illi sic accusati pro magna
 parte senes impotentes, ³mutilati, et infirmi: unde non solum
 destructio magna regni, ⁴sed omnium ⁵[et] singularum per-
 sonarum communitatis ejusdem verisimiliter timebatur.

Circa festum Pentecostes, Rex relinquens regnum, ut præ- The King
 fertur, turbatum multipliciter, navigavit in Hiberniam, cum embarks
 suis Cestrensibus et quibusdam regni magnatibus, Ducibus for Ireland.
 videlicet de ⁶Almarle, de Excestria, aliis quoque multis;
 duxitque secum nobiles pueros, filios Ducum Glovernæ et How at
 Herefordiæ, quorum affines præcipue verebantur. Episcopus tended.

¹ suo in orig. and the printed
 texts: corrected from (1) and (5).
 MS. Corp. Chr. vii.

² incarceration in the printed
 texts.

³ mutilati in orig.

⁴ hæc in orig.; corrected from (1)

and (5) MS. Corp. Chr. vii., and the
 printed texts.

⁵ Omitted in orig.; supplied from
 the printed texts.

⁶ Alamarla in (1) MS. Corp.
 Chr. vii.; Almarle in (5) MS. Corp.
 Chr. vii.

A.D. 1399. etiam traxit secum multos, cum Abbate Westmonasterii, qui, ^{MS. Corp.} quotiens vellet Parliamenta facere, prout prius constituerat, ^{Chr. vii.} cum consensu octo personarum, præsto forent ad confirmandum pro parte sua quæ fuerant statuenda. Thesaurum præterea et reliquias, aliaque jocalia, regnique divitias, ab antiquis dimissas in archivis regni pro honore ^{(1) & (5).} regum, secum abstulit, in Hiberniam profecturus, sine consensu statuum regni sui. Cumque venisset in Hiberniam, videbatur primo quidem prosperari, et super inimicos suos confortari. Non tamen exinde multum lætabantur regnicolæ, qui semper de eo sentiebant deterius, et per eum adhuc gravius opprimi metuebant.

The Duke of Lancaster prepares to invade England. Intera Dux Henricus, olim Herfordiæ, sed nunc Lancastræ, paterno jure, graviter ferens relegationem suam, sed multo gravius exilium suum et exhæredationem, et considerans Regem jam injustum cunctis ²ligeis propter causas præfatas, nacta opportunitate de Regis absentia, Angliam redire disposuit, ad petendum hæreditatem suam; assumptisque secum Domino Thoma de Arundele, quondam Archiepiscopo Cantuariensi, et filio Comitis Arundeliæ, et hærede, qui jamdudum sibi adhæserant, mare intravit cum familia mediocri, quippe qui secum non amplius habuit quam, ut usu vulgari ³[loquar], quindecim lancas, licet ⁴in multo fortiozem manum potuisset habuisse; tantum fidebat de sua justitia populique favore. Noluit tamen recto cursu terram ingredi, nec repente; sed nunc apparuit patriotis in una parte regni, nunc in alia; ut videret, si contra eum juxta littora resistentia pararetur.

He hovers about the coasts. Audiens Dominus Edmundus, Dominus Dux Eboraci, Regis patruus, cui custodia regni commissa fuit in Regis absentia, quod Dux Lancastræ jam mare teneret, essetque paratus ad ingrediendum regnum, vocatis regni Cancellario, Domino Edmundo Stafford, Episcopo Cicestrensi, et Thesaurario, Wilhelmo Scrope Comite de Wylteshire, et militibus de Regis Consilio, Johanne Bussehi, Willelmo Bagot, Henrico Grenc, et Johanne Russchel, quæsit super isto negotio quid esset agendum. Qui consuluerunt, ut de Londoniis se transferret ad Sanctum Albanum, præstolaturus ibidem manum bellicam quæ posset Duci resistere venienti; sed quam inane fuit eorum in hac parte consilium, rei exitus declaravit. Nam advenientes illuc de multis provinciis protestabantur se Duci

His intentions to supplant Parliament.
Treasures carried with him to Ireland.
At first successful in Ireland.
His adherents.
The Duke of York takes counsel how to oppose the Duke of Lancaster.

¹ regni in the printed texts.² suis ligeis in the printed texts.³ Omitted in orig., (5) MS. Corp. Chr. vii., and the printed texts:

supplied from (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ in omitted in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

MS. Corp. Chr. vii. (1) & (5). Lancastriæ nolle nocere, quem noverant injuriose tractatum A.D. 1399. fuisse. Dicti vero nequam consiliarii, Johannes Bussy, Wilhelmus Bagot, Henricus Grene, cum Thesaurario, Willelmo Scrope, cognoscentes jam communitatem adherere velle Duci Lancastriæ, relicto regni Custode atque Cancellario, fugerunt ad castrum Bristollia festinanter; et Dux Lancastriæ, circa festum Sancti Martini Translationis, applicuit prope locum ubi quondam fuit villa de Raveneshere, nemine resistente. Cui occurrit Comes Northumbriæ, Dominus Henricus Percy, et Dominus Henricus, ejusdem filius, Comes Westmerlonde, Dominus Radulphus Nevyle, aliique Domini, qui timebant nobles. Regis tyrannidem, plures valde. Factusque est in brevi exercitus quasi sexaginta millium pugnatorum, qui omnes uno voto statuerunt inprimis persequi Regis malos consiliarios antedictos. Venerunt Bristoldum celeriter, et obsederunt castrum, quia paraverunt restitisse; ubi tandem capti sunt Thesaurarius Willelmus¹ Le Scrop, Johannes Bussy, Henricus Grene, qui statim in crastino, ad clamorem communium, sunt decapitati: solus ex eis Willelmus Bagot evasit, in Hiberniam navigando; non enim cum sociis suis Bristolliam se contulerat, sed apud Cestriam² fugerat, ut se occultaret.

Ricardus Rex, cum audisset in Hibernia de Ducis adventu, mox curavit filium Ducis Gloverniæ et filium Ducis Lancastriæ in castro de Trym recludere, quod est in Hibernia, satis forte; et confestim ad navigium convolvavit, cum Ducibus Albemarlæ, Exoniæ, et Southreyæ, et Episcopis Londoniensi, Lincolnensi, et Carleolensi, multisque aliis, ut Duci occurreret cum armata manu, priusquam ipse auxilios congregasset.

¹[Sed] cum Angliam attigisset, et cognosset de Ducis apparatu, pugnandi dimisit animum, pro certo tenens quod populus contra eum congregatus citius mori vellet quam cedere, tam propter ejus odium quam timorem. Dimisit igitur familiam, monens per Senescallum, Dominum Thomam Percy, ut se reservarent ad tempora meliora. Ipse vero Rex, quaerens divortia, huc illucque contulit multis diebus, semper cum Duce cum exercitu insequente. Tandem apud castellum

The members of the Council take to flight.

The Duke of Lancaster lands, and is joined by many nobles.

Certain members of the Council are taken, and hanged.

King Richard, with certain of the nobles, returns to England.

He determines not to fight, but dismisses his household, and takes to flight.

¹ *obsedendum* in orig., by inadvertence; corrected from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

² *De* in Camden's text.

³ *fugat et* in orig. and the printed

texts; *fugerat et occultarat* in (1) MS. Corp. Chr. vii.: corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ Omitted in orig.; supplied from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii., and the printed texts.

A.D. 1399. de Conewey constitutus, petiit habere colloquium cum Domino MS. Corp. Thoma Arundelle, quem expulerat de Archiepiscopatu Cantuariæ, et Comite Northumbriæ, cum nulla spes esset ulterius Chr. vii. (1) & (5). fugiendi. Quibus indicavit se velle regno cedere, si sibi victus honorificus, vitæque securitas octo personis quas nominare vellet, fide interposita, donaretur. Quibus concessis et firmatis venit ad castrum de Flynt; ubi habito brevi colloquio cum Duce Lancastriæ, mox ascensis equis venerunt ad castellum Cestriæ ea nocte, cum exercitu, qui Ducem secutus fuerat, numero valde. Reddidit autem se Rex Duci vicesimo die mensis Augusti, et quadragesimo septimo die ab ingressu Ducis in Angliam: thesaurus Regis, cum equis et aliis ornamentis, et universa domus suppellectili, venit ad manus Ducis; sed familiares Regis, magnates, domini, et mediocres, per Wallicos et Northumbrenses despoliati sunt. Rex vero perductus est Londonias, conservandus in Turri usque ad Parliamentum proximo celebrandum.

Interim directa sunt brevvia ad personas regni, qui de jure debeant interesse Parlamento, sub nomine Regis Ricardi, ut convenirent Londoniis, apud Westmonasterium, in crastino Sancti Michaelis. Quibus convenientibus, ipso die Sancti Michaelis, coram Archiepiscopo Cantuariensi, Thoma de Arundele, Archiepiscopo Eboracensi, Ricardo Le Scroop, et Johanne Episcopo Herfordensi; necnon Domino Henrico, Duce Lancastriæ, Henrico Comite Northumbriæ, Radulpho Comite Westmerlondie, Hugone Domino de Burnele, Domino Thoma de Berkeley, Abbate Westmonasterii, Priore de ²Cantuarina, ³Dominiis de Roos, de ⁴Wylby, de Bergenmeye, W. ⁵Thirnyngge et J. Makeham, Justiciariis; T. Stoke et Johanne Burbache, Legum Doctoribus; T. ⁶Herpingham et T. Gray, militibus; Willelmo de Ferby et Dionysio Lopham, notariis publicis; in Turri Londoniarum, Rex Ricardus gratanter, ut apparuit, et vultu hilari, perlegit distincte formam cessationis suæ, et absolvit ligoes suos a juramento fidelitatis et homagii, et relaxavit ab omnibus aliis juramentis quibuscunque; et suis dominiis renunciavit et cessit, juravit, talia dixit, et protulit in legendo, et manu propria ⁷se subscripsit, prout in forma cessa-

Offers to resign the crown, on certain conditions.

Surrenders to the Duke of Lancaster.

He is placed in the Tower of London.

A Parliament at Westminster.

In presence of certain parties, Richard formally resigns the crown.

¹ *numerous* in the printed texts.

² *Cantuarie* in orig., by inadvertence.

³ *Domino* in the printed texts.

⁴ *Wyluby* in (1) MS. Corp. Chr. vii.; *Wiluby* in (5) MS. Corp. Chr.

vii.

⁵ *Thering* in (1) MS. Corp. Chr.

vii.

⁶ *Erpyngham* in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁷ *se* omitted in the printed texts.

MS. Corp.
Chr. vii.
(1) & (5).

tionis plenius continetur. Et mox adjunxit, quod ¹desideravit A.D. 1399. ut Dux Lancastriæ succederet sibi in regno; sed quia hoc in potestate sua non erat, Archiepiscopum Eboracensem et Episcopum Herfordensem pro tunc suos constituit procuratores, ad declarandum et intimandum cessationi ²et renunciationi hujusmodi omnibus statibus dicti regni.³

Expresses
a desire
that the
Duke of
Lancaster
shall succeed him.

In crastino, in Magna Aula Westmonasterii, sede regali tunc vacua, absque præsidente quocunque, procuratores Regis Ricardi, Archiepiscopus ⁴scilicet Eboracensis et ⁵Episcopus Herfordensis, renunciacionem dicti Regis, et cessionem, omnibus statibus regni tunc adunatis, ibi publice declararunt. Quam quidem renunciacionem et cessionem singuli singillatim, super hoc requisiti, unanimiter et concorditer admiserunt.

His proxies
read his
renunciacion of the
crown.

Tunc fuit expositum publicæ, quod fuit expediens ac utile regno prædicto, pro omni scrupulo et sinistra suspicione tollendis, quod plura crimina et defectus per dictum Regem circa malum regimen regni sui frequentius perpetrata, propter quæ, ut idem Rex asseruit in cessione sua, facta per eum, et esset ipse merito deponendus, ⁶a populo legerentur, quodque essent populo declarata. Lecti sunt igitur articuli, numero triginta duo, qui omnes violationes juramenti regalis finaliter concludebant. Et quoniam videbatur cunctis regni statibus, super dictis articulis singillatim ac etiam communiter ⁷interrogatis, quod illæ causæ criminum erant sufficientes et notoriæ ad deponendum eundem Regem, ordinati sunt Commissarii ex parte statuum et communitalis ejusdem regni, ad ferendum depositionis sententiam contra dictum Regem, sub forma quæ sequitur:—

Articles of
accusation
read against
Richard.

“In Dei nomine, Amen. Nos, Johannes Episcopus Assa-
vensis, J. Abbas ⁸Glastoniensis, Thomas Comes Gloucestræ,
Thomas Dominus de Berkeleye, Thomas de Erpyngham,

Form of the
sentence of
deposition.

¹ de is inserted before *desideravit* in orig.; by inadvertence.

² From this word down to *sede*, the context is omitted in the printed texts.

³ “et in signum sue intentionis et voluntatis hujusmodi, annulum auri de signeto suo patente de digito suo tunc extraxit, et digito dicti Ducis imposuit, desiderans hoc ipsum, ut asseruit.”—added in (1) MS. Corp. Chr. vii., p. 44.

⁴ *scilicet* omitted in the printed texts.

⁵ *Episcopus* omitted in the printed texts.

⁶ a omitted in (5) MS. Corp. Chr. vii.; *publice legerentur* in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁷ *interrogatus* in orig.; corrected from the printed texts.

⁸ *Glastoniensis* in orig.; *Glasconiensis* in the printed texts.

A.D. 1399. " Thomas Gray, milites, Willelmus Thirnyng, Justiciarius, per MS. Corp.
 " pares et proceres regni Angliæ spirituales et temporales, et Chr. vii.
 " ejus regni communitates, omnes status ejusdem regni repræ- (1) & (5).
 " sentantes, Commissarii ad infra scripta spiritualiter deputati,
 " pro tribunali sedentes, ¹ attentis perjuriis multiplicibus, ² et
 " crudelitate, aliisque quampluribus criminibus dicti Ricardi,
 " ³ citra regimen suum in regnis et dominiis supradictis, pro
 " tempore sui regiminis commissis et perpetratis, ac etiam
 " dictis statibus palam et publice ⁴ propositis exhibitis et
 " recitatis, quæ adeo fuerunt et sunt publica et ⁵ notoria,
 " manifesta et famosa, quod nulla poterant aut poterunt ter-
 " giversatione celari, necnon confessione postdicti Regis, re-
 " cognoscentis et reputantis, ac veraciter, ex certa etiam
 " scientia, indicantis, se fuisse et esse insufficientem penitus et
 " irrationabilem, ad regimen et gubernationem regnorum et
 " domini prædictorum, et partium eorundem, ac, propter
 " demerita ⁶ notoria, non immerito deponendum, ac per ipsum
 " Ricardum prius emissa, ac de voluntate et mandatis sui
 " coram dictis statibus publicata, eisque notificata et exposita
 " in vulgari, præhabita super hiis et omnibus in ipso negotio
 " actitatis coram statibus antedictis, et nobis, diligentî vice,
 " nomine, et auctoritate, nobis in hac parte commissa, ipsum
 " Ricardum, ex abundanti et ad cautelam, ad regimen et
 " gubernationem dictorum regnorum et domini, juriumque et
 " partium eorundem, fuisse et esse inutilem, inhabilem, et
 " insufficientem penitus, et indignum, ac propter præmissa, et
 " eorum prætextu, ab omni dignitate et honore regiis, si quid
 " dignitatis et honoris hujusmodi in eo remanserit, merito
 " deponendum pronunciamus, decernimus, et declaramus; et
 " etiam simili cautela deponimus, per nostram definitivam
 " sententiam in hiis scriptis.—' Omnibus et singulis Dominis,
 " ' Archiepiscopis, Episcopis, et Prælati, Ducibus, Marchioni-
 " ' bus, et Comitibus, Baronibus, Militibus, ⁷ vassallis, ⁸ valvas-
 " ' soribus, ac cæteris hominibus dictorum regnorum et
 " ' domini, et aliorum locorum, ad dicta regna et dominia
 " ' spectantium, subditis ac ligeis suis quibuscunque ipsorum,

¹ *attentos* in the printed texts.

² *ac* in the printed texts.

³ *contra* in the printed texts.

⁴ *propositionibus* in the printed texts.

⁵ *notaria* in orig. : by inadvert-

tence.

⁶ *notaria* in orig.

⁷ *vassallibus* in the printed texts.

⁸ *quibuscunque*, *ac* in the printed texts.

MS. Corp. " de cætero inhibentes expresse, ne quisquam ipsorum de A.D. 1399.
 Chr. vii. " cætero præfato Ricardo, tanquam Regi, vel domino, regno-
 (1) & (5). " rum aut domini prædictorum, pareat quomolibet, vel
 " intendat; volentes præterea dicti status, quod vel desit,
 " quod valeat aut debeat 'circa præmissa requiri, superinde
 " singillatim interrogati personas easdem prius per Commis-
 " sarios nominatos, constituerunt procuratores suos, commu-
 " niter et divisim, ad resignandum et reddendum dicto Regi
 " homagium et fidelitatem prius sibi facta, et ad præmissa
 " omnia hujus depositionem et renunciationem tangentia, si
 " oportuerit, intimandum."

Et confestim, ut constabat de præmissis, et eorum occasione, The Duke
 regnum Angliæ, cum pertinentiis suis, vacare, præfatus Hen- of Lancas-
 ricus, Dux Lancastriæ, de loco suo surrexit, et stans erectus ter claims
 ut videri posset a populo, et muniens se signo Crucis in facie the throne.
 et in pectore, invocato Christi nomine, regnum Angliæ sic
 vacans, ut præmittitur, cum corona ac omnibus membris et
 pertinentiis, vendicavit in lingua materna, sub hac forma
 verborum:—

"In Dei nomine, Amen. Ego Henricus de Lankastria, Form of
 " vendico regnum istud, cum corona et omnibus membris the claim.
 " illi pertinentibus, tanquam per regium sanguinem veniens
 " de Rege Henrico, et per justitiam quam Deus de sua gratia
 " mihi misit, cum adjutorio consanguineorum meorum et
 " amicorum, ad recuperandum illud; quod regnum erat in
 " punctu perditionis, propter defectum gubernationis et legum
 " violationem."

Post quam quidem vendicationem, tam Domini spirituales The Lords
 quam temporales, et omnes regni status, concesserunt unani- accede to
 miter ut Dux præfatus super eos regnaret. the claim.

Tunc Archiepiscopus Cantuariensis, apprehendens manum The Arch-
 ejus dextram, posuit eum in sede regali, assistente sibi Archi- bishops
 episcopo Eboracensi, et universo populo applaudente. Et place him
 confestim Dominus Archiepiscopus, assumpto themate, præ- on the
 dicavit; cujus thema fuit, "Vir dominabitur in populo"— throne.
³ Regum ix^o, etc.

Post hæc, de mandato novi Regis, fuit proclamatum publice A Parlia-
 in Magna Aula, quod die Lunæ proxima post festum Sancti ment is pro-
 Michaelis, Parliamentum ⁴teneri ac celebrari deberet; et quod claimed;
 and the

¹ contra in the printed texts.

our version.

² puncto in the printed texts.

⁴ ibidem teneri in (1) MS. Corp.

³ 1 Samuel ix. 17, according to Chr. vii.

A.D. 1399. die Lunæ extunc proximo sequente, videlicet in festo Sancti MS. Corp. Edwardi, Coronatio Regis fieret apud Westmonasterium. Qui Chr. vii. intended coronation of the new King. bus ita peractis, Rex de sede sua surgens, et populum vultu (1) & (5) hilari et benigno respiciens, recessit ad Albam Aulam, ubi eo die convivium solemne celebravit.

Die Mercurii proxima sequente, dicti procuratores, ut præmittitur, deputati ad præsentiam dicti Ricardi nuper Regis, infra Turrim existentis, prout eis injunctum fuerat, accesserunt, et, per os Domini Willelmi Thirnyng, admissionem renunciationis, ac modum, causam, et formam, ¹[sententiæ] depositionis hujusmodi eidem Ricardo notificarunt, et vice omnium regni statuum, homagium et fidelitatem, eidem Ricardo nuper Regi factam, ut præmittitur, reddiderunt et resignarunt: ita quod nullus dictorum statuum sive populi ab hoc tempore et deinceps sibi portaret fidem; nec obedientiam, tanquam regi suo. Ad quæ solum respondit istud, quod non respexit post talia;—"Sed post hæc omnia," inquit, "spero quod cognatus meus vult esse mihi bonus dominus et amicus."

His answer thereto.

Rex Henricus in hoc Parlamento fecit secundum filium suum, dictum "Thomam," Angliæ Senescallum: procreaverat siquidem masculini sexus ex filia Domini Humfridi Boun, Comitis Herfordiæ, juniore, quatuor liberos, et duas fœminas; primogenitus vocabatur "Henricus," secundus "Thomas," tertius "Johannes," quartus "Humfridus."

The issue of King Henry.

¹ *sive* is inserted here in orig., | *sententiæ* are omitted in the printed
for *sententiæ*, as in (1) and (5) | texts.
MS. Corp. Chr. vii.: both *sive* and ¹

DE TEMPORE REGIS HENRICI, POST CONQUÆSTUM
QUARTI.

MS. Corp.
Chr. vii.
(1) & (5).

Die Translationis Sancti Edwardi, Regis et Confessoris, A.D. 1399. coronatus est Rex Henricus Quartus apud Westmonasterium Coronation per manus Domini Thomæ, Archiepiscopi Cantuariensis, ipso of Henry videlicet die quo fuerat in exilium relegatus anno revoluto; IV. at non sine divino miraculo, ut putatur; et in auspiciis uberior- Westmijn- ster. ris gratiæ sibi futuræ, prout creditur, unctus est illo ¹ cœlesti ² unguine, quod olim Beata Maria, Mater Dei, commisit Account of Beato Thomæ³, Martyri, Archiepiscopo Cantuariæ, dum esset the holy ointment used at in exilio, conservandum, prædicens eidem, quod Reges An- his Coro- glorum qui ungerentur hoc unguento pugiles essent Ecclesiæ, nation. et benigni. Hoc unguentum, in aquila aurea et ampulla lapidea conservatum, latuit per multa tempora, sed tan- dem miraculose manifestatum, dum Dominus Henricus, primus Dux Lancastriæ, bella ⁴ bellaret regis sui in par- tibus transmarinis. Ipsi nempe tradita fuit prædicta aquila per quendam sanctum virum, qui illam invenerat revelatione divina: qui dedit eam nobilissimo Principi Edwardo, primo- genito Edwardi illustris Regis Angliæ, ut in ea unctione, post mortem patris, ungeretur in Regem. Qui posuit in Turri Londoniarum unguentum præfatum, recludens in cista multis firmata ⁵ serruris; latuitque ibi, vel per oblivionem vel per negligentiam, usque ad tempus Ricardi Regis, filii Principis memorati.

Anno Domini ⁶ millesimo trecentesimo nonagesimo nono, Desire of prædictus Rex Ricardus curiose ⁶ perscrutatus [res] a progeni- King toribus sibi relictas, inopinate reperit aquilam et ampullam, Richard to et scripturam, sive prophetiam, Beati Thomæ Martyris, cum have been reanointed with it. eisdem. Et cum didicisset virtutem talem unctionis, rogavit Dominum Thomam, Cantuariensem Archipræsulem, ut eum denuo ungeret hoc unguento. Qui hoc facere omnino recusavit, dicens sibi sufficere quod semel per manus suas sacram suscepit in Coronatione pristina unctionem; quæ habere non

¹ "unguentum fictitium;" marginal note in MS. Arundel, p. 503.

² unguento in the printed texts.

³ gereret in the printed texts.

⁴ securis in the printed texts: this word is omitted, with an hiatus, in

(1) MS. Corp. Chr. vii.

⁵ prædicto millesimo in the printed texts.

⁶ persecutators a in orig.; corrected from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

A.D. 1399. debuit ¹iterationem. Hanc aquilam, cum ampulla, Rex Ricardus portavit, in Hiberniam profecturus, et denuo rediens in hanc terram. Quam petenti Archiepiscopo apud Cestriam tradidit, dicens ²sibi jam patenter clarescere quod non fuit voluntatis divinæ ut ungeretur illo ³unguine, sed alteri deberi tam nobile sacramentum. Archiepiscopus vero, reservans tanta jocalia sub veneranda custodia, ea tenuit usque ad tempus Coronationis Regis moderni, qui primus Regum Angliæ unctus est tam pretioso liquore.

Henry IV.
the first
anointed
with it.

The King's
eldest son
created
Prince of
Wales.
Durante Parlamento, creavit Rex filium suum primogenitum Henricum, cum consensu omnium regni statuum, Principem Walliæ, addens Ducatum Cornubiæ et Cestriæ Comitatum. Exposit in eodem Parlamento creavit eum Duce[m] Aquitanniæ, et hæredem proximum regni Angliæ.

The acts of
the Parlia-
ment of
Shrews-
bury are
annulled,
and those
of the
eleventh
year of
Richard II.
maintained.
In hoc Parlamento fuit ordinatum ut Statuta, etc., facta in Parlamento tento in festo Exaltationis Sanctæ Crucis ⁴[vicesimo] primo anno Ricardi Regis apud Westmonasterium, et postea dilato ⁵Salopiam, (in quo certa potestas commissa fuit per auctoritatem dicti Parlamenti certis personis ad procedendum in certis articulis in Rotulo Parlamenti; qua occasione diversa Statuta, judicia, ordinationes, et confirmationes, erronea, facta fuerunt in exhæredationem finalem, destructionem, et extirpationem plurimorum honorabilium domorum, et aliorum ligeorum regni, et hæredum eorum,) in perpetuum, cum suis circumstantiis universis, ⁶annullentur, revocentur, ⁷irrita habeantur, et cassentur. Item, ut Parlamentum, tentum apud Westmonasterium anno Ricardi Regis undecimo, firmiter teneatur pro honore et commodo totius regni. Item, ut domini, ⁸aliæque personæ, qui fuerunt forisjudicati in Parlamento anno vicesimo primo Ricardi Regis, et eorum hæredes qui mortui sunt, restituantur integraliter suis possessionibus, sine alia prosecutione aut liberatione facienda, excepto quod dicti domini et alii nihil habebunt de exitibus receptis medic tempore.

Judgment
upon per-
sons ban-
ished in
that Par-
liament
reversed.

¹ "*ridicule utrique*;" marginal note in MS. Arundel p. 503.

² *se* in orig. and the printed texts; *sibi* in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

³ *unguento* in the printed texts.

⁴ Omitted in orig.; supplied from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁵ *Salopiam* in orig. and (1) and

(5) MS. Corp. Chr. vii.; corrected from the printed texts.

⁶ *annulletur*, and the other verbs in the singular number, in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii., and in orig.; corrected from the printed texts.

⁷ *irritum* in orig.; corrected from the printed texts.

⁸ *aliique* in orig., by inadvertence.

MS. Corp.
Chr. vii.
(1) & (5).

In eodem Parlamento, Rex dedit Comiti Northumbriæ insulam Euboniæ, tenendam de Rege per servitium deportationis gladii cum quo intravit Angliam: dedit et Comiti Westmerlondiae Richemundiae Comitatum.

A.D. 1399.
The Isle of
Man is given
to the Earl
of North-
umberland.

Item, iudicium datum fuit contra appellantes Ducis Gloucestriae, tali modo:—

“ Domini in præsentī Parlamento, Regis assensu, iudicant Judgment
“ et decernunt, quod Duces Albemarlæ, Surreyæ, et Excestriæ, against the
“ qui modo sunt præsentēs, et fuerunt appellantes, amitterent accusers of
“ Ducum nomina et honores exinde, pariter et dignitates. the Duke
“ Et quod Marchio de Dorsete, qui præsens est, nomen amittat cester.
“ Marchionis, et Comes de Gloucestre, qui præsens est,
“ nomen amittat pro se et hæredibus suis, sicut et superius
“ nominati. Et ut omnia castella, prædia, dominia, et cætera
“ quæ habuerunt de hiis, quæ fuerunt eorum quos appellave-
“ rant, a die arestationis Ducis Gloucestriae et aliorum domi-
“ norum, vel exposit, aliquo tempore, simpliciter, et absque
“ gratia et misericordia ulla, perdant. Et ut omnia alia castella,
“ prædia, dominia, possessiones, et libertates, quæ tenuerant
“ de dono Regis ipso die vel postea, stent in Regis gratia ab
“ hac hora; et quod omnes litteræ patentes et chartæ quas
“ habuerunt, vel aliquis illorum habet, dictorum nominum,
“ castellorum, dominiorum, possessionum, et libertatum, sur-
“ sum reddantur in Cancellariam, ibidem cancellanda. Et
“ quod omnino consistant in statu quem habuerunt nomine et
“ possessione, ante dictum diem arestationis prædictæ. Et
“ quod ipsi, nec aliquis illorum, det libratas vel signa, nec
“ faciat retinentiam hominum, nisi officiariorum intrariorum
“ in suis domibus, et officiariorum extra, ad gubernandum
“ hospitia, terras, et possessiones eorum, et aliorum intrario-
“ rum, prout rationabiliter pertinet dictarum statui persona-
“ rum. Et ulterius, Domini temporales, Regis assensu, judi-
“ cant et decernunt, quod si isti postdicti domini, Dux de
“ Almarle et cæteri, sive illorum aliquis, unquam adhæreat
“ Ricardo, qui fuit Rex et est depositus, ferendo consilium,
“ adiutorium, vel confortamen sibi, contra dictam depositio-
“ nem, iudicium, ordinationem, vel affirmationem, in præsentī
“ Parlamento, tangentem personam dicti Ricardi, ut sint in
“ pœna proditionis, et pro talibus habeantur et teneantur.
“ Et insuper, quia fuit, et est, clamor et tumultus magnus in
“ communi populo, quod quidam dictorum Dominorum famuli
“ fecerunt grandes extortiones, injurias, et oppressiones in
“ communi populo, per causarum manutentionem, Domini
“ supradicti, Regis assensu, iudicant et decernunt, quod fiant
“ proclamationes, etc., quod si ullus velit conqueri de
“ dictis Dominis, vel de aliquo de sua familia, qui cum illis

A.D. 1399. "est, aut erat hiis temporibus, scilicet de extortionibus, in- MS. Corp.
 "juriis, vel oppressionibus, sibi factis per eosdem, veniat, et Chr. vii.
 "gravamen insinuet, et remedium fiet ei." (1) & (5).

Discontent
of the mul-
titude, that
their lives
are spared.

Post judicium datum contra Dominos prædictos, ortum est murmur maximum in communi populo contra Regem et Archiepiscopum Cantuariensem, Comitemque Northumbriæ, aliosque de Regis Consilio, quod vitas salvassent hominum, quos vulgus sceleratissimos et morte dignissimos reputabat.

Ambassa-
dors sent
to various
countries,
announcing
the King's
accession.

Rex, ut demonstraret cunctis gentibus in circuitu constitutis, quo jure, quo titulo, quo favore, coronam regni suscepit, misit ad Curiam Romanam ambassiatores, Episcopum Herfordensem, Magistrum Johannem Trevenant, J. Cheyne militem, et J. Cheyne scutiferum: in Franciam misit Episcopum Dunelmensem, Magistrum Walterum Skyrlow, et Comitem Wygornia, Dominum Thomam Percy. In Hispaniam Episcopum Assavensem, Magistrum Johannem Trevor, et Dominum Willelmum Par militem, destinavit. In Almanniam misit Episcopum Bangorensem, cum aliis quorum nomina non tenemus.

The Scots
invade
England,
and destroy
the Castle of
Werk.

Scoti per tempus Parlamenti nacta occasione de Dominorum absentia Borealiū, et quia partes Angliæ Boreales per illud tempus premebantur grandi pestilentia, partes illas hostiliter intraverunt, et castrum de Werk, quod deputatum fuerat custodiæ Domini Thomæ Gray militis, qui pro tunc in Parlamento stetit pro commoditate gentis suæ, ceperunt et per tempus aliquod tenerunt; quod tandem despoliaverunt et funditus dejecerunt, aliaque multa mala fecerunt in terra.

Death of the
Duke of
Norfolk.

Thomas de Mounbray, quondam Dux Northfolchiæ, diem clausit extremum in terra peregrinationis; cujus mors fuisset toti regno defluenda merito, si in Ducis Gloverniæ necem¹ minime concessisset.

Death of the
Duchess of
Gloucester.

Item, hoc anno cessit in fata Domina Ducissa Gloverniæ; quæ, parum² fausto omine, filium suum et hæredem amiserat, "Humfridum" vocabulo, subtractum sibi pestilentia, cum fuisset³ de Hibernia revocatus.

Miracle at
Rome.

Sub hoc tempore Romæ imagines Crucifixi et Beatæ Virginis Mariæ humorem⁴ consanguineum sudaverunt. Quo tempore nobiles pene totius Italiæ, cum plebe communi, nova devotione tacti, induti pannis lineis, cum crucibus⁵ [rubeis] insertis in eisdem, ferentes cruces in manibus et vexilla habentes,

Several
Companies
of Flagel-

¹ inime in orig., by inadvertence.

² infausto in orig. and Camden's text; ante infausto in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

³ de omitted in the printed texts.

⁴ sanguineum in the printed texts.

⁵ Supplied from (1) MS. Corp. Chr. vii.: omitted in orig. and the printed texts.

MS. Corp. etiam imaginem Crucifixi deportatam coram eis, fecerunt pro- A.D. 1399.
Chr. vii. cessiones, circumeuntes stationes die noctuque, et, nudatis lants arise
(1) & (5). corporibus usque ¹umbilicum, flagellabant se, cantantes pios in Italy.
cantus in vulgari et in Latino; sed devotius et frequentius,
inter cæteros,—

“ Stabat Mater dolorosa,
Juxta crucem lacrymosa,
Dum pendebat Filius; ”—

et clamabant sæpissime misericordiam et pacem in suo vulgari. Fuerunt autem in una Comitiva quadraginta millia; in alia vero, viginti millia; in alia quoque, decem milia. Ut autem una Comitiva complevit Romæ suam devotionem, accessit et alia, faciens per omnia sicut prior; et non dormierunt in lectis pro tempore peregrinationis suæ, nec carnes aut lacticinia comederunt, et diebus Sabbati generaliter jejunaverunt.

Anno gratiæ millesimo quadringentesimo, ²Comites Canciæ, A.D. 1400. Salesburiae, et Huntynghdoniæ, ingrati Regis beneficiis, qui vitas Conspiracy eorum salvaverat, contra vota cunctorum regni communium, of certain ac multorum procerum, congregantes iniquitatem sibi, per nobles, to conventicula facta variis locis, et conjurationes, statuerunt slay the King, at super Regem irruisse repente in castello de Wyndeleshore, Windsor. sub simulatione ludorum natalitiorum, et eum, cum filiis suis, crudeliter peremisse; Regemque Ricardum, requisitum, regno restituisse, et per tanta facinora nomina Ducum atque possessiones, quibus privati fuerant, recuperasse. Sed Rex gratiose He is in- prænosceus præstructos dolos, de loco recessit, et Londonias se formed of contulit festinanter. Illi vero, scilicet Comes Canciæ et Comes their de- Sarum, putantes Regem latere suam conspiracy, Dominica signs, and proxima post festum Circumcisionis Domini, id est, in Octabis therefrom. Innocentium, in ipsius noctis crepusculo præfatum facinus perficere sunt ⁴ingressi; perveneruntque ad castellum cum armata manu circiter quadringentorum virorum. Sed cum cognovissent Regem præmunitum, conturbati sunt valde, divorticula requirebant, veneruntque cursu velocissimo ad Sunninges, quoddam prædium juxta Radynghiam, ubi Regina tunc ⁵temporis morabatur. Ingressusque Comes Canciæ, cum They visit the wife of the late King, at Sunning. prædicto Comite Sarum, dissimulata tristitia in præsentia familiæ Reginæ, sibi occurrentis, elevata ad frontem dextra,

¹ *umbilicam* in orig., by inadvertence.

² The beginning of the *Prose*, or *Sequence*, of the Mass for the Dead, in the Roman Church.

³ “ *qui est annus regni Regis Hen-*

rici, a Conquestu Quarti, primus,” inserted here in the printed texts.

⁴ *aggressi* in the printed texts.

⁵ *tempore* in orig.: corrected from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

A.D. 1400. signavit se;—"Benedicite," inquit, "quid accidit quod Do- MS. Corp.
Declarat- "minus Henricus de Lancastria sic a facie mea fugit, qui Chr. vii.
tion made "tantum de sua strenuitate et militia se extollebat?" Et (1) & (5).
by the Earl
of Kent. mox subjunxit,—*"Domini,"* ait, "et amici, noveritis quod

"Henricus de Lancastria, me persequente, fugit ad Turrim
"Londoniarum, cum filiis suis et amicis. Et meæ intentionis
"est adire Ricardum, qui fuit, et est, et erit, verus Rex
"noster; quia jam evasit de carcere, et jacet ad Pontem
"Fractum cum centum millibus defensorum."¹

He de-
prives cer-
tain per-
sons of
King
Henry's
cogni-
zances.

Ut autem fidem faceret dictis, detraxit signa Regis, scilicet
collaria, de collis quorundam quos vidit ibi habentes signa
talia, cum despectu, dicens non esse gestandum de cætero
tale signum. Detraxisit insuper de brachiis domicellorum signa
crescentium, et abiecit. Sicque lætificata Regina, licet inaniter,
recessit, tendens primo Wallyngfordiam, deinde Abyndoniam,
commonens populum per omnes vias, ut arma caperent et
occurrerent regi suo Ricardo. Pervenit tandem Cirecestriam
cæca nocte: viri vero dictæ villæ, suspectum habentes tantum
apparatum, et putantes, prout erat, rumores eorum mendaces,
præstrinxerunt omnes aditus et exitus hospitii eorumdem.
Cumque media nocte tentassent latenter discedere, villani,
arcubus et sagittis armati, eos egredi non sinebant. Comites
vero cognoscentes sibi imminere periculum, et ipsi ad arma
convolant, putantes villanos levi negotio superandos. Pugna-
tum est igitur, hic et ibi, a noctis medio usque ad horam
diei tertiam. Tandem fatigati, manus dederunt communibus,
obnixe precantes ut salverentur a morte, donec cum Rege
colloquium habuissent. ²[Quod factum fuisset], si non qui-
dam presbyter de eorum familia ignem misisset in quasdam
domos villæ, hac intentione, ut, occupatis communibus circa
extinctionem ignis, Domini possent habere evadendi occa-
sionem; sed frustra, nam communes, relictis domibus in con-
flagrationis periculo, majori furia concitabantur ad vindicandum
in dictos Dominos incendii damna prædicti: perduxerunt igitur
eos de Abbathia, et in ipso noctis crepusculo decollaverunt.

The Earls
of Kent
and Salis-
bury are
taken and
beheaded
by the
people of
Cirencester.

The Earl of
Salisbury, a
favourer of
the Lollards.

Comes Sarum, qui Lollardorum fautor in tota vita fuerat,
et imaginum vilipensor, ³contemptor Canonum, Sacramen-
torumque derisor, sine Sacramento confessionis, ut fertur,
vitam finivit.

¹ *"Ideo qui Regem Ricardum di-
ligitis, et Reginam, vos armate et
me sequimini, contrahentes vobiscum
de patria quos potestis."* added in
(1) MS. Corp. Chr. vii.

² Omitted in orig. and the printed
texts: supplied from (1) MS. Corp.
Chr. vii.

³ *contempor* in orig., by inadver-
tence.

MS. Corp. Comes Huntyngdone, Dominus Johannes Holand, non erat A.D. 1400.
 Chr. vii. cum prædictis Dominis apud castellum de Wyndeshore, sed The Earl
 (1) & (5). expectavit Londoniis rei finem. Qui, cum novisset rem versam of Holland
 flies from
 London.
 contra vota, fugere nitebatur in scapha, sed vento flante con-
 trario repulsus est. Quamobrem equo vestus, pervenit Est-
 sexiam, cum quodam milite dicto "J.¹ Schevele." Tentavit
 igitur per mare fugisse ab illis partibus; sed quotiens voluit
 mare ingredi, totiens repulsus est vi ventorum, donec omnino
 desperans de Neptuni suffragiis, destitit ab inceptis. Tandem
 reversus in terram ad domum cujusdam amici ²sui, dum
 sederet in cœna cum milite supradicto, captus est per com-
 munes patriæ, et ductus primo ad villam de Chelmesfordia, He is taken
 doinde ad ³portalicium de Plessshi, custodiendus ibidem tan- prisoner,
 quam loco securiori. Quo confluentibus regionis communibus, and ex-
 die Sancti Mauri, circa solis occasum, productus est, et in ecuted at
 loco quo Dominus eoram, Dux Gloverniæ, quondam ⁴arestatus Plesshy.
 fuit per Regem Ricardum, decapitatus est, confessus prius
 lacrymabiliter, se peccasse in Deum suum multipliciter, et in
 Regem suum, quia sciens consilia dictorum Dominorum,
 Regem exinde minime præmunisset.

Per idem tempus Dominus Thomas Le Spencer, qui dice- The Earl
 batur "Comes Gloucestræ," dum fugisse proposuerat, repente of Glou-
 captus, ductus est Bristoldum, ubi juxta vota communium de- cester and
 collatus est. Capti sunt quamplures alii hujus conspirationis others are
 concei, et morte multati sunt, quidam Oxoniis, quidam Lon- executed.
 doniis. Damnati sunt nempe Londoniis clerici, J. ⁵Mawde et
 Willhelmus Ferby, qui tractione, suspensione, et capitis detram- The Bishop
 catione, finierunt vitam. Bernardus Brokays et ⁶J. Schevele of Carlisle
 milites, alii quoque plures, acceperunt similem mortis sortem. is con-
 Episcopus Karleolensis, impetitus ⁷est de conjuratione; dam- demned,
 natus est, sed ⁸vitæ Regis misericordia reservatus. but his life
 is spared.

Ricardus, quondam Rex Angliæ, cum audisset hæc infortu- The late
 nia, mente consternatus semetipsum extinxit inedia voluntaria, King said to
 ut fertur, clausitque diem extremum apud castrum de Ponte have starved
 himself to

¹ Johanne in the printed texts.

² qui, dum in orig. and the printed texts; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii.

³ portalicium in the printed texts.

⁴ arestatus in orig., by inadvertence.

⁵ The word "Maudeleyn" is inserted here in orig. and the printed texts, before Mawde, probably from

the fact that "—Maudeleyn" only is given here in (1) MS. Corp. Chr. vii., and that Maudeley is inserted in the margin of (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁶ Johannes in the printed texts.

⁷ est omitted in (1) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁸ tamen Regis in the printed texts.

A.D. 1400. Fracto, die Sancti Valentini. Cujus corpus per loca celo-MS. Corp.
 death, at Pontefract. berrima quæ interjacent a dicto castello usque Londonias, ubi Chr. vii.
 contigit pernoctare, monstratum est post Officium Mortuorum, (1) & (5.).
 et in crastino post Missam peractam. Cumque in ecclesia
 Sancti Pauli Londoniis celebratæ fuissent exequiæ, Rege præ-
 sente et Londoniarum civibus, confestim corpus reportari
 jubetur ad Langley, tumultandum in ecclesia Fratrum Prædi-
 catorum; perfeceruntque ibidem supremum officium Episcopus
 Cestrensis, Abbas Sancti Albani, et Abbas de Waltham, sine
 magnatum præsentia, sine populari turba; nec erat qui eos
 invitaret ad prandium post laborem.
 Eodem anno, sub æstivo tempore, fuit epidemia quæ multos
 hac luce privavit.
 Eo tempore per viros de ¹Lennia captæ sunt quædam naves
 Scottorum, quarum Amirallus fuit Dominus Robertus Logon,
 miles Scoticus, qui pactus fuerat destruxisse navigium Angli-
 canum, et præcipue piscantes apud Aberdenam.
 Sub eodem tempore nostrates insulas ²Orkatium quasdam
 deprædati sunt.
 Mox etiam Rex, congregato exercitu, profectus est in Sco-
 tiam; sed Scotis se subtrahentibus, nec facientibus belli
 copiam, Rex, vastata patria, reversus est.
 Interia Wallici, nacta occasione de Regis absentia, duce
 quodam Oweyno de Glendour, rebellare cœperunt. Hic
 primo apprenticius fuit apud Westminsterium, ³deinde scu-
 tifer Regis moderni; sed orta discordia inter eum et Domi-
 num Reginaldum Grey de Ruthyn, pro terris quas asseruit
 sibi jure hæreditario pertinere, cum rationes suas et allega-
 tiones parvipensas cerneret, primo in dictum Dominum de
 Grey hostilia commovit arma, vastans possessiones ejus per
 incendia, et ferro perimens plures de sua familia nimis crude-
 liter et inhumane. Quem proinde Rex prosequi statuens, tan-
 quam pacis patriæ turbatorem, cum armata manu Walliam
 est ingressus; sed Cambri, cum duce suo, montes Snowdoune
 occupantes, ⁴intentatæ vindictæ se protinus subtraxerunt. Rex
 vero, combusta regione et quibusdam peremptis, quos sors
 pro tunc gladiis ⁵evaginatibus obtulerat, cum præda jumento-
 rum et animalium remeavit.

His body is shown on its way to London.

He is buried at Langley.

A fatal epidemic.

Some Scotch ships taken by the men of Lynn.

The Orkney Islands ravaged.

The King ravages Scotland, and returns.

Rebellion in Wales, under Owen Glendower.

Cause of the rising.

The King ravages part of Wales, and returns.

¹ Lennia in the printed texts.

² Orkadum in the printed texts; Orkadum in (1) MS. Corp. Chr. vii.

³ de in orig.; corrected from (5)

MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁴ intentata vindicta in the printed texts.

⁵ ænigmatibus in the printed texts.

MS. Corp. Hoc anno obiit Magister Radulphus Ergam, Episcopus A.D. 1400.
 Chr. vii. Bathoniensis; ejus loco, Regis intuitu, electus est Magister Obituary of
 (1) & (5). Henricus Boowet.¹ the year.

Sub eodem tempore, Imperator Constantinopolitanus venit The Em-
² Angliam, postulaturus subsidium contra Turkos; cui occurrit peror of
 Rex, cum apparatu nobili, ad Le Blakeheth, die Sancti Thomæ Constanti-
 Apostoli, suscepitque, pront decuit, tantum heroem, duxit- nople visits
 que Londonias, et per multos dies exhibuit gloriose, pro ex- England,
 pensis hospitii sui solvens, et eum respiciens tanto fastigio and is
 donativis. honourably
 entertained.

Papa transtulit Episcopum Karleolensem ad Episcopatum The Bishop
³ unde nec fructus perciperet nec proventus: cui succes- of Carlisle is
 sit in Pontificatum ⁴ Lugubaliae Magister Willelmus Strikeland. deprived
 of his
 bishopric.

Anno Domini millesimo quadringentesimo primo, ⁵ post A.D. 1401.
 Epiphaniam factum est Parliamentum Londoniis; in quo Sta- Parliament
 tutum fuit editum de Lollardis, ut ubicunque deprehenderen- at London.

tur suam pravam ⁶ dogmatizare doctrinam, ⁷ caperentur, et A Statute
 Diocesano Episcopo traderentur. Qui si perseverarent per- passed, en-
 tinaciter opiniones suas defendere, degradarentur, et jurisdic- joining capi-
 tional punishment on the
 tionem sæculari committerentur: practizataque fuit hæc lex in Lollards.

⁸ quodam pseudo-presbytero, qui apud Smythefeld, multis A false
 aspectantibus, est combustus. priest burnt
 at Smith-
 field.

Rex de Letto peremit in bello ⁹ Balsak, filium Balthasardan The son of
 illustris, quem "Admiratum" vocant, destruxitque Hierusa- Bajazet is
 lem et in circuitu regionem; et quia gratiose vicit eum, et slain in
 battle.

inopinabiliter, conversus est ad Christianitatis ritum, cum The Em-
 sexaginta millibus hominum sectæ suæ. Hiis auditis rumori- peror of
 bus, Imperator ¹⁰ effectus lætior recessit ab Anglis, honoratus Constanti-
 a Rege donariis pretiosis. nople leaves
 England.

Hoc anno, sexto Idus Aprilis, obiit Dominus Thomas de Death of the
 Bello Campo, Comes Warwyçi; qui sævam fortunam expertus Earl of
 fuerat sub Rege Ricardo. Warwick.

¹ A passage in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

² in Angliam in the printed texts.

³ A blank in orig.; alium in the printed texts. Thomas Merkes, an adherent to the cause of King Richard, was deprived in 1399; and William Strickland succeeded him in that year.

⁴ Ligubalia in orig. and the printed texts.

⁵ "qui est annus regni Regis

"Henrici, a Conquestu Quarti, se-
 "cundus," inserted in the printed texts.

⁶ Omitted in the printed texts.

⁷ amplexantes caperentur in the printed texts.

⁸ quodam omitted in the printed texts.

⁹ Bassak in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

¹⁰ effectus omitted in the printed texts.

A.D. 1401. Eodem anno debita naturæ solvit Magister ¹J. de Boteles- MS. Corp. Obituary ham; qui ex Fratre de Ordine Prædicatorum factus ²Episcopus Chr. vii. of the year. Bethlemitanus, ac deinde Rossensis, per ³Urbanum Papam; (1) & (5.) cui successit J., ejusdem cognominis clericus, de familia Domini Cantuariensis.

Queen Sub hoc tempore, conditionibus jam inter regna firmatis, et Isabella omnibus profectioni Reginae necessariis præparatis, resecta returns to est Ysabella, quondam Regina Angliæ, ad patrem patriamque France. suam Franciæ, nondum annorum plene duodecim.

Damage inflicted on the English by Glendower. Hoc tempore Oweynus de Glendore, cum suis Wallencibus, damna gravia infert Anglis.

The King escapes a plot to maim or slay him. Cum, nocte quadam, Rex iturus esset cubitum, Deo protegente, evasit letale periculum; siquidem in stramento lecti sui, cujusdam proditoris ingenio, positum fuerat quoddam ferrum fabrefactum ad modum tricuspidis, habens tres ⁴longos aculeos subtiles atque rotundos, punctum aculeis acutissimis sursum erectis; tali ingenio, ut cum Rex decubisset et mole corporali stramenta pressisset, per eosdem aculeos vulneratus fuisset, vel forsitan interfectus. Sed, Deo volente, Rex ⁵inopinate persensit instrumentum mortiferum, et periculum devitavit.⁶

A.D. 1402. Anno gratiæ millesimo quadringentesimo secundo, ⁷cometa apparuit mense Martio, primo inter Corum et Septentrionem, videlicet in Circio, flammam emittens, postremo comas in Boream transferens; præsignans fortassis effusionem humani sanguinis circa partes Walliæ et Northumbriæ ⁸expost futuram.

Lord Reginald de Grey is taken by Owen Glendower. Eo tempore Owenus de Glendore vastavit terras Domini Reginaldi de Grey; cui occurrens idem Dominus, putans eum levi negotiæ superandum, ⁹inopinate versa ⁹Martis alea, captus est, et de suis plurimi trucidati; quod infortunium Wallicos extulit in superbiam, et insolentiam auxit eisdem.

Circa festum Pentecostes conjuraverunt quidam mortem Regis, asserentes Regem Ricardum vivere et quantocius in

¹ William de Bottlesham, Bishop of Rochester, died in 1400; John de Bottlesham in 1404.

² est *Episcopus* in the printed texts.

³ *Urbanum* in orig., by inadvertence.

⁴ *laqueos* in (1) MS. Corp. Chr. vii.; *longos* in (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁵ *inopinate* in the printed texts.

⁶ A passage in (5) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁷ *qui est annus regni Regis Henrici, a Conquestu Quarti, tertius,* inserted here in the printed texts.

A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁸ et *post* in orig.; corrected from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁹ *mortis* in the printed texts.

MS. Corp. palam venturum, et suos fideles digne remuneratarum. Hujus A.D. 1402.
 Chr. vii. conspiracy in parte metus evanuit, capto quodam presbytero Ineffectual
 (1) & (5). apud Ware, qui scripserat nomina multorum in matricula, qui conspiracy
 futurae turbationis auctores vel adjutores fuissent. Iste, against the
 juxta conceptum proprium, nomina plurimorum inscripserat, King; pro-
 qui nullatenus conscii fuerant hujus pacti; prout exposit patuit a priest,
 sua confessione. Nempe cum requisitus fuisset de certis who is
 personis coram eo constitutis, quarum nomina ipse irrotulasset, taken and
 si novisset eas, respondit quod non; et cum interrogatus fuisset executed.
 quare tales irrotulasset, dixit, quia opinabatur eos voluisse
 fecisse contra Regem, si complices invenissent, quia per Regem
 Ricardum ditati quondam fuerant, et promoti. Hac occasione
 liberati sunt plurimi qui fuere suspecti, et sacerdos tractus et
 nspensus est.

Non multo post, Prior quondam de Lawne, qui pro malo The former
 Prioratus sui regimine a beneficio et statu suo privatus erat, Prior of
 sortem similem est expertus, non quia deprehensus aliquid Lawne is
 actitasse, sed quia confessus se maligni consilii fuisse con- similarly
 scium, et hoc utique conelasse. Hic erat quondam canonicus for being
 apud Dunstapliam, dictus "Walterus de Baldok," qui, malo privy to the
 omine, relicto claustrum, pervenit ad Regis Ricardi Curiam, plot.
 et ibidem ¹limitatus diutissime cum fortuna, tandem dono Regis
 de Lawne obtinuit Prioratum.

Eo tempore, sât iniquo sidere, ²[quidam] ex Ordine Minorum A Minorite
 de prodicione pensantes, priusquam procedere potuissent, capti Friar ex-
 sunt. Quorum unus interrogatus quid facere voluisset, si ecuted for
 Rex Ricardus viveret et adesset, respondit constanter, se pro treason.
 eo velle decertasse contra quemlibet usque ad mortem: data
 proinde contra eum sententia, tractus et suspensus est, in
 habitu suæ religionis. Sed ³confratres ejus, non ferentes
 tantum dedecus, ⁴obtinerunt ut corpus defuncti supremis
 exequiis curaretur.

Suspensus est etiam eo tempore miles Rogerus de Clarindon, Roger de
 filius, ut dicebatur, nothus quondam nobilis Principis Edwardi, Clarendon,
 filii Regis Edwardi, Terti a Conquæstu; et, cum eo, suus bastard son
 armiger et valectus; eo quod accusati de prodicione, defecerunt of Edward,
 in purgatione. Prince of
 Wales, is
 executed.

Diabolica species apparuit in Estsexia apud Danbury, in Appearance
 festo Corporis Christi, hora Vesperarum, in similitudine Fratris of the Devil
 at Danbury
 in Essex.

¹ *limitatus* apparently in orig.; texts.
limitatus in the printed texts.

² Omitted in orig. and (5) MS.
 Corp. Chr. vii.; supplied from (1)
 MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

³ *conferens* in orig. by inadvertence; corrected from the printed texts.

⁴ *æstimaverunt* in the printed texts.

A.D. 1402. Minoris intrantis ecclesiam, et insolentissime debacchantis; unde MS. Corp. Chr. vii. The church suffers from lightning. terrorem parochianis incussit indicibilem. Eadem hora, cum tempestatis turbine et tonitruo perhorrendo, fragore fulgurum-que, et ¹coruscationum globis collucentibus, ²summitas ³totius ecclesiæ confracta est, et medietas cancelli confracta et dissipata. (1) & (5).

Eight Minorite Friars executed. Post dies aliquot capti sunt octo Fratres de Minorum Ordine, et ad iudicium publicum dedecorose tracti, ubi examinati et convicti quod contra Regem fecissent, Londoniis tracti, suspensi, et decapitati sunt.

The men of Hereford defeated by Owen Glendower, and Edmund Mortimer taken prisoner. Eo tempore Owenus de Glendore, cum comitiva Cambrensi-um, assuetis intendens irruptionibus, pene totam militiam Herfordensis Comitatus provocavit ad arma. Cujus Comitatus viris congregatis, Edmundus de Mortuæ Mari præbuit ducatum; sed cum perventum fuisset ad actum, proditione meditante, ⁴et Edmundus captus et cæteri victi sunt, occisis de ⁵nostratibus amplius quam mille viris: ubi perpetratum est facinus sæculis inauditum, nam fœminæ Wallencium, post conflictum, genitalia peremptorum absciderunt, et membrum pudendum in ore ejuslibet mortui posuerunt, testiculosque a mento dependere fecerunt; nasosque præcisos in culis presserunt corundem; nec patiebantur corpora peremptorum sine grandi pretio supremis exequiis commendari.

Atrocities practised on the bodies of the slain.

A daughter of King Henry is married to the son of the Emperor of Germany. Hoc anno misit Rex filiam suam, cum grandi apparatu, ad Coloniam Agrippinam; cui occurrit filius Imperatoris in apparatu, qui, ut decuit nomen tanti fastigii, nec ⁶par erat in occursum venire tantæ virginis. Ibi, tamen juvenis, duxit, more regionis, ⁷virginem in uxorem.

Glendower prevails against the English, by magic devices, it is surmised.

Rex Angliæ, ⁸circa festum Assumptionis Sanctæ Mariæ, collectis exercitibus, profectus est in Walliam, ad persequendum Owenum de Glendore; sed nihil profuit ⁹tantus armorum strepitus, cum Wallicus in nota latibula se recepit; quin potius, ut putatur, arte magica Regem pene perdidit, cum exercitu quem ducebat, per pluvias, nives, et grandines, ut creditur, arte diabolica concitatas. In Vigilia vero Nativitatis Sanctæ

¹ choruscatione in Camden's text.

² summitastoli in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.; *scavitas* (?) in orig.; *concastitas* in the printed texts.

³ toti ipsius in orig.; corrected from the printed texts.

⁴ et omitted in the printed texts.

⁵ magnatibus in orig. and the printed texts; corrected from (1)

and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁶ paruerat in the printed texts.

⁷ virginem in orig., by inadvertence.

⁸ ante festum in the printed texts.

⁹ tanti in orig.; corrected from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

MS. Corp. Maria, cum Rex in loco amœnissimo fixisset tentoria, ibi A.D. 1402.
 Chr. vii. nihil ¹formidabile, sed summa requies, sperabatur, repente in
 (1) & (5). ipsius noctis prima vigilia flaverunt venti, et descendit plu- The Eng-
 via tam excessiva, ut ipsum Regis tentorium dejicerent, et lish suffer
 ejusdem lanceam everterent impetu vehementi, et in Regis greatly
 armatura defigerent. Fuisset ipsa Regi nox ultima, si non from rain
 quievisset armatus; nec meminerunt Anglici, licet assueti and storm.
 rebus bellicis, se unquam tantum vexatos, periculis tantis ex-
 positos, in ulla expeditione fuisse. Fuerunt plures, si fas sit Magical
 credere, qui dicerent hæc adversa arte Fratrum Minorum devices
 contra Regem fuisse commentata, qui parti Wallici favere attributed
 dicebantur. Sed absit hoc ab hominibus tam sanctam pro- to the
 fessis regulam, ut cum dæmonibus tantam contraherent fami- Friars, by
 liaritatem, et ²ponerent in gloria sua maculam nullo sæculo some.
 detergendam. Rex autem, necessitate cogente, rediit in
 Angliam, post incensam patriam et prædatam.³

Eo tempore Scoti, fastu solito concitati, satis hostiliter The Scots
 Angliam sunt ingressi; putabant nempe cunctos dominos invade
 Transhumbranos in Walliarum partibus regiis obsequiis fuisse England.
 detentos; sed Comes Northumbriæ, Dominus Henricus Percy,
 et Henricus ejus filius, Comesque de Dunbarre, qui dudum,
 relictis Scotis, fidem fecerat Regi Angliæ, cum armata manu
 et copia sagittariorum, Scotis repatriare volentibus, post præ-
 das et incendia, restiterunt subito, et repente præcludentes eis They are
 viam, sic quod oportebat Scotos subsistere et capere locum defeated by
 pugnae. Elegerunt ergo montem juxta villam de Wollor, the Earl of
 vocabulo "Halweden Hil," in quo se cum suis armatis et North-
 arcitenentibus collocarunt. Quod nostrates cernentes, relicta via umberland
 in qua constiterant contra Scotos, montem Scotis oppositum and the
 conscenderunt. Neo mora, nostri sagittarii, in valle constituti, Earl of
 sagittas miserunt ad Scotorum cuneum, ut eos ad descensum Dunbar,
 quomodolibet provocarent. E contra, arcitenentes Scotici in at Homil-
 nostros sua spicula dirigunt toto nisu. Qui tamen, ut sen- don Hill.
 serunt gravitatem, et velut imbriferam tempestatem, sagittarum
 nostræ partis, fugerunt. Comes Douglas, cernens suorum fug-
 gam, nam et ipse ⁴campi-ductor Scotorum, ne belli desertor
 videretur esse, arrepta lancea, cum turba suorum animose
 descendit, confidens nimirum in armatura propria complicitum-
 que suorum, jam per triennium elaborata, et super arcite-

¹ formidans in orig. and the
 printed texts; corrected from (1)
 and (5) MS. Corp. Chr. vii.

² poneret in the printed texts.

³ A passage in (1) and (5) MS.
 Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁴ erant campi-ductor in the printed
 texts.

A.D. 1402. nentes irruere nitebatur. Quod videntes sagittarii, retroce- MS. Corp.
dendo sagittabant, tam vivide, tam animose, tam graviter, ut Chr. vii.
ipsos armatos omnino penetrarent, cassides terebrarent, gladios (1) & (5.)
perforarent, lanceas ¹funderent, et omnem armaturam levi

The Earl of Douglas is wounded and taken prisoner.
negotio transverberarent. Ipse quoque Douglas ²Comes quin-
que vulneribus confessus est, non obstante sumptuosissima
armatura. Reliqui de Scotis qui nondum de monte descende-
rant, conversi retrorsum, a sagitta volante fugerunt. Sed fuga
nihil profuit, dum insequerentur arcitenentes, quin se reddere
cogerentur Scoti, metu spiculorum mortiferorum. Comes
quoque Douglas captus est; sed ex hiis qui fugerant multi
capti sunt, sed multi rapacitate Twedæ fluminis submersi
fuere, dum vada nescirent, ad numerum, ut asseritur, quin-
gentorum. In hac pugna nullus dominus, nullus miles aut
scutifer, hostibus ictum intulit, sed solummodo Deus Omni-
potens arcitenentibus Anglorum victoriam miraculose contulit,
proceribus et armatis effectis belli spectatoribus otiosis.

The victory solely due to the English archers.

Other Scottish nobles, there captured or slain.

³Eo die flos Scotticæ militiæ captivitati subactus est.
Nempe cum Comite Douglas, Murdak de Fif, primogenitus
Ducis Albanie, ⁴qui hæres apparens regni Scotiæ, captus fuit.
Experti quoque sunt similem sortem Comes de Murryf,
Comes de Angus, Comes de Orkeney, et Barones Dominus de
Montegomerito, Dominusque de Erskyn, Dominus de Grame,
cum multis aliis militibus ad numerum octoginta, præter scu-
tiferos et valectos, quorum numerum ignoramus. Interfecti
sunt Barones ibidem, Dominus de Gurdone et Dominus Johan-
nes de Swynton, infidus utrique ⁵regno. Commissum fuit
bellum istud die Exaltationis Sanctæ Crucis.

Conclu-
sions put
forth in
secret, by
the Lol-
lards.

Eo tempore Lollardi docuerunt Conclusiones execrabiles; in
occulto tamen, propter metum judiciorum: quæ sunt istæ.—

Quod septem Sacramenta non sunt nisi signa mortua, nec
valent in forma qua eis utitur Ecclesia.

Item, quod virginitas et presbyteratus non sunt status appro-
bati a Deo, sed status conjugii optimus est, et ordinatus a
Deo. Quapropter omnino virgines et presbyteri, religiosique
populi, si salvari desiderant, debent conjugari, vel esse in
voluntate et proposito conjugandi; alias sunt homicidæ, et de-
struunt sanctum semen unde consurgeret secunda Trinitas; et
sic impediunt numerum salvandorum pariter et damnandorum.

¹ *funderent* in the printed texts;
frangerent in (1) and (5) MS. Corp.
Chr. vii.

² *Comes* omitted in the printed
texts.

³ *Eodem* in the printed texts.

⁴ *et hæres* in the printed texts.

⁵ *regio* in orig.; *regi* in the printed
texts: corrected from (1) and (5)
MS. Corp. Chr. vii.

MS. Corp. Chr. vii. (1) & (5). Item, si vir et fœmina convenerint in una voluntate nubendi, A.D. 1402. ipsa voluntas sufficiens est conjugium sine majori obedientia Ecclesiæ faciendæ; et sic conjuncti plures quam nos cognoscamus, prout dicunt.

Item, quod Ecclesia nihil est aliud quam synagoga Sathanæ; et ideo nolunt adire illam ad honorandum Dominum, neque percipiendum Sacramentum aliquod, et præcipue Sacramentum Altaris; quia, ut asserunt, non est nisi buccella panis mortui, et turris, sive pinnaculum, Antichristi.

Item, si haberent puerum modo natum, non baptizaretur per manus presbyterorum apud Ecclesiam; quia puer iste est secunda Trinitas, non contaminata peccato, et pejor esset si deveniret in manus corundem.

Item, quod non habemus aliquem diem sanctificatum vel sanctum, sed nec diem Dominicum; sed quilibet dies est ejusdem libertatis ad operandum, comedendum, et bibendum.

Item, quod non est Purgatorium post hanc vitam, neque quod oportet agere majorem poenitentiam pro ullo peccato, quanquam vilissimo; sed tantum, ut committentes illud deserant et apud se poeniteant; quia, ut dicunt, in fide stat quicquid est; sicut Mariæ Magdalænæ dixit Christus,—¹ "Fides tua te salvam fecit."

Has Conclusiones Lodewycus de Clifford miles, qui jamdu- Sir Louis
dum Lollardis fautor extiterat, diu sub terminorum involucribus de Clifford,
palliatas, sed jam denudatas, Archiepiscopo Cantuariensi pate- a supporter
fecit; ut videlicet se ostenderet, non ex pertinaci malitia, sed of the
simplicitate cordis et ignorantia, communicasse cum impiis. Lollards,
Dedit etiam nomina Cantuariensi dictas dogmatizantium pra- informs
vitates. against
them.

Elyenses per hoc tempus pares esse cupientes Norwicensibus, Full remis-
qui in festo Trinitatis, et Buriensibus, qui in festo Sancti sion for
Edmundi, indulgentias impetrant a Sede Apostolica, obtine- benefactors,
runt peregre adventantibus et ecclesiæ suæ benefacientibus in on a certain
festo Trinitatis, a primis ipsius Vesperis usque ad posteriores day, obtain-
Vesperas feriæ Martis in hebdomada Trinitatis, vere contritis ed from
et confessis, plenam remissionem. Rome by the
Ely. people of

Eo tempore, Edmundus ²Mortimer obiit, juvenis quem retu- Death of
limus ante captum ab Oweno Glendor, vel tædio diræ capti- Edmund
vitatis, vel metu mortis, vel ex alia qua nescitur causa: Mortimer.
conversus retrorsum, cum Owennio contra Regem Angliæ se His mar-
riage to the

¹ Luke vii. 50.

² Mortifer in orig. and (5) MS.
Corp. Chr. vii.; corrected from the

printed texts: *de Mortuo Mari* in
(1) MS. Corp. Chr. vii.

A.D. 1402. sentire professus est, dum nuptias satis humiles, et suarum gen- MS. Corp.
daughter of rositati impares, contrahit cum filia dicti Oweni. Chr. vii.
Glendower. Sinister event at the birth of Glendower. (1) & (5).

Hujus, ut fertur, nativitatis exordia dira comitata sunt prodigia: quia nocte qua in lucem profusus est, in 'hippodromo paterno omnes equi patris sui reperti sunt in alto cruore stetisse, usque ad tibiaram demersionem; quod tunc interpretati sunt plurimi sinistrorsum.

Parliament at London. Parliamentum Londoniis factum in crastino Sancti Michaelis per septem hebdomadas perduravit: cujus finalis effectus fuit concessio decimæ et medietas a clero, et a burgis decima, et quintadecima de regni communitate.

A.D. 1403. Anno Domini millesimo quadringentesimo tertio, post festum Purificationis, ² Regina venit in Angliam, de Minori Britannia ad Majorem, de ducatu ad regnum, de gente feroci ad populum pacificum, et, utinam, fausto pede. Hæc fuerat prius conjugata nobili viro, Domino Johanni de Mopte Forti, Duci Britanniae, de quo tulit utriusque sexus liberos: sed de Rege Angliæ Henrico, cui jam nupsit, omnino nullos. Vicesima vero sexta die mensis Januarii, Londoniis, apud Westmonasterium, fuit magnifice coronata.³

Marvellous appearances near Bedford and Biggleswade. Æstate secuta, juxta villas de Bedford et de 'Bykkesward frequenter visa sunt monstra, mane et meridie, de sylvis emergentia, sub colore vario, in similitudinem hominum bellatorum, quæ sibi met occurrentia videbantur inire dira bella. Quæ etsi conspici poterant a remotis, appropinquantibus inveniri minime potuerunt; sicque dicta fantastica vel fatalis apparitio sæpius delusit plurimos, accedere cupientes.⁴

Henry Percy, the Younger, rises against the King; and is joined by the Earl of Worcester. Eodem tempore Dominus Henricus Percy junior, cui fortuna semper hactenus blandita fuerat, et in quo spes erat resposita totius populi, repente hostis Regis apparuit. Cui contra cunctorum opinionem, ⁶ junxit se Dominus Thomas Percy, Comes Wygorniae, patruus Henrici prædicti.⁷ Hic, repente deserens domum Principis, Regis primogeniti, cujus Rex curam sibi commiserat in speciali, recessit ad nepotem, augens eidem vires et animum rebellandi. Quorum ut excusabilis esset

¹ *ypodromo* in orig.; *hypodromo* in the printed texts.

² A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

³ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁴ *Bikeleswade* in (1) MS. Corp. Chr. vii.; *Bykkeliswade* in (5) MS. Corp. Chr. vii.; *Bychelesworth* in the

printed texts.

⁵ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁶ *jux* in orig.; *junxit* in the printed texts.

⁷ "*vir de quo nunquam aliquid sinistri perante ferebatur,*" added in (1) MS. Corp. Chr. vii.

MS. Corp.
Chr. vii.
(1) & (5).

conjuratio, scripserunt provincialibus ubilibet ¹constitutis, A.D. 1403. propositum quod assumpserant non esse contra suam ligeantiam, ²et fidelitatem quam Regi fecerant, nec ³ab aliunde exercitum congregasse, nisi pro salvatione personarum suarum, et reipublicæ meliori gubernatione. Quia ⁴census et talliagia ⁵Regis concessa pro salva regni custodia, convertebantur, ut dixerunt, in usus indebitos, et inutiliter consumebantur: præterea querebantur, quod, propter æmulorum ⁶dilationes pessimas, Rex eis infensus fuerat, ut non auderent personaliter venire ad ejus præsentiam, donec Prælati, regniq̃ue Barones, Regi supplicassent pro eisdem, ut coram Rege permitterentur declarare suam innocentiam, et per pares suos legaliter justificari. Plures igitur, visis hiis litteris, collaudabant tantam virorum solertiam, et extollebant fidem quam erga rempublicam prætendebant.

Sed Rex, ut fraudem comperit, turbatus nimirum, cogitabat quibus mediis communitati posset satisfacere, et eorum ficta commenta pessundare. Scripsit ergo personis quibus ipsi scripserant, dicens se ⁷mirari quàm maxime quod cum Comes Northumbriæ et Henricus, ejus filius, percepissent partem maximam summarum sibi concessarum per clerum seu communitatem Angliæ, pro tuitione Marchiæ Scotiæ, ut posset evidenter ostendere, unde concepissent materiam tantæ, non solum querimoniæ, sed detractionis manifestæ. Scripsit insuper, quod intellexerat Comitem Northumbriæ, filium quoque suum, necnon et Comitem Wigornæ, certificasse multis se non audere, propter æmulationum ⁸dilationes, ad Regis venire præsentiam, sine mediatione prævia prælatorum et procerum; quare supplicabant, ut partes interponerent ut de Regis gratia venire possent, ad allegandum pro se, et sua innocentia declaranda. Quamobrem scripsit eidem Comiti, etc., sub sigillo regio, ⁹[quod] ¹⁰possent accedere sinè damno, salvoque recedere, sine periculo sive dolo.

Sed effrænata temeritas, ¹¹spreto lenimento regali, rigorem

Grounds
alleged by
them for
their
rising.

The King's
answer to
their com-
plaints.

He makes
them offer
of a per-
sonal inter-
view.

¹ *et* inserted here in orig.; omitted in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

² *ut* in orig.; corrected from the printed texts.

³ *ad* in orig.; corrected from the printed texts.

⁴ *sensus* in the printed texts.

⁵ *Regi* in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁶ *dilationes* in the printed texts.

⁷ *mirare* in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁸ *dilationes* in the printed texts.

⁹ Omitted in orig. and the printed texts: supplied from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

¹⁰ *possunt* in the printed texts.

¹¹ *spreta lenitate* in the printed texts.

A.D. 1403. rebellionis induit, et Salopiam properavit, sperans, ut putatur, MS. Corp. Percy in auxilio Oweynii Glendor et Edmundi de Mortuo Mari, Chr. vii. quorundamque Cestrensiū et Wallicorum. At Rex, ut per- (1) & (5). sensit induratum juvenilem malitiam, nam pater ejus non excesserat limites patriæ suæ, decernit occurrendum fore festinanter Henrico, patruo quoque suo, Domino Thomæ Percy, priusquam conflasset exercitum fortiorem. Nempe hii et eorum complices ²publicari fecere per patrias Regem Ricardum vivere, et apud eos ³[esse]; cujus nomine, sive causa, bella sumpserant contra Regem, Quem si videre vellent inunctanter, accederent armis instructi, et in castro Cestriæ viderent infallibiliter dictum Regem. Quæ quidem, quamvis dolosa, denunciatio, varios ⁴in multorum mentibus motus effecit, et fluctuare coegit plurimos, ut ignorarent cui parti foret tutius adhaerendum. Multi revera afficiebantur Regi Ricardo, et præcipue qui familiares ejus quondam fuerant, et ab eo donati feodis vel aliis donativis.

He gives out that King Richard is still alive.

The Earl of Dunbar instigates the King to immediate action.

Rex Henricus præmissa prudenter attendens, cum esset manu fortis et audax, congregavit quos potuit, instigante cum Comite de Dunbarre, Scoto, maxime; qui monuit omnino ne moras necteret, commemorans illud Lucani,—

“Tolle moras, nocuit semper ⁵deferre paratis,
“Dum trepidant nullo ⁶firmatæ robore partes.”

Speech of Henry Percy, on the King's approach.

“Fecit Rex ut Scotus monuit, et ⁹inopinate pervenit ad partes ubi rebelles hacchabantur. Henricus autem, subito conspecto vexillo regio, cum jam instaret effringere villam. Salopiæ, mox destitit ab infestatione villanorum, dicens suis; —“Desistere nos,” inquit, “oportet ab inceptis, et arma vertere in eos qui contra nos veniunt. Videtis certe signum regium, nec vacat quærere, licet vellemus, divortium. State proinde corditer, quia dies hic aut nos omnes promotebit, si vincimus, ¹⁰aut de ¹¹fastu regali liberabit, si victi ¹²simus. Nam pulchrius est in bello cadere pro republica, quam post bellum mori, hostis nostri sententia.”

¹ *fere* in orig.; corrected from the printed texts.

² *puplicaris* in orig., by inadvertence.

³ Omitted in orig.; supplied from the printed texts.

⁴ *in* omitted in the printed texts.

⁵ *deferre deparatis* in orig.; *deferre semper paratis* in the printed texts.

⁶ *firmitate* in orig., by inadvertence.

tence.

⁷ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii is omitted here.

⁸ *Facit* in the printed texts.

⁹ *inopinato* in the printed texts.

¹⁰ *aut* omitted in the printed texts.

¹¹ *statu* in orig. and the printed texts; corrected from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

¹² *sumus* in the printed texts.

MS. Corp. Conveniunt in ¹ hoc votum subito qui sequebantur Henricum, A.D. 1403.
 Chr. vii. ad numerum quatuordecim millium lectissimorum hominum,
 (1) & (5). qui se perstituros ad flatum ultimum cum Henrico promittunt.
 Præoccupaverant autem illis campum magis accommodum:
² Rex vero constitit cum suis, tenens campum ad eorum opposi-
 tum.³ Cumque partis utriusque pugnatores signum belli The King
 præstolarentur, Abbas Salopiæ et Clericus de Privato Sigillo offers terms
 pro parte Regis legatione fungebantur, ut offerrent Henrico to Henry
 pacem et pardonationem, si desisteret ab inceptis. Quorum Percy.
 persuasionibus Henricus effectus mansuetior, cum illis direxit
 ad Regem patrum suum, Dominum Thomam Percy, qui sibi Ambi-
 tante turbationis causas exprimeret, emendas exigeret cum gnous con-
 effectu. ⁴ Ferunt autem quod cum Rex omni rationi conde- duct of Sir
 scendisset, et humiliasset se secus quam personam regiam Thomas
 decuisset, idem Dominus Thomas Percy, cum redisset ad Percy.
 nepotem, contraria referens responsis ⁵ regii, exacerbavit men-
 tem juvenis, et ad bellum impulit, etiam non volentem.
 Igitur arcitenentes Henrici prælium inchoarunt, nec erat ad
 terram jaculis locus, sed in corpora ferrum omne ruit; cadunt-
 que de parte Regis ad instar ⁶ foliorum decidantium brumali
 tempore, post ⁷ pruinam. Nec minus regii sagittarii suum Fierceness
 peregere negotium, sed imbrem asperrimum spiculorum in of the
 adversarios emisere.⁸ Cadunt proinde utrinque plurimi, velut combat.
 cum poma ruunt in Autumno, cum moventur ab Africo, multa-
 que simul millia de loco belli fugiunt, putantes Regem sagittis
 occisum. Ipse vero campi-ductor Henricus partis adversæ,
 Comesque Douglas Scotus, quibus animosiores nullus unquam Danger of
 reperisset, spretis jaculis emissis de parte Regis, spretis arma- the King.
 torum consertis cuneis, contra solam personam regiam vires
 excitant, arma vertunt; ipsum pro decem millibus computantes,
 stratis requirunt obviis, infestis lanceis et gladiis perscrutan-
 tes.⁹ Comes de Dunbarre, cum comperisset istorum proposi-
 tum, Regem subtraxit a statione sua ¹⁰ [prima]. Quod factum

¹ *hunc* in orig.; corrected from the printed texts.

² *Pax* in the printed texts.

³ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁴ *Fuerunt* in orig.; corrected from the printed texts.

⁵ *regis* in the printed texts.

⁶ *florum* in orig., by inadvertence; corrected from the printed texts.

⁷ *pruinam* in orig.; *prunam* in the printed texts.

⁸ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁹ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

¹⁰ Supplied from (1) MS. Corp. Chr. vii.

- A.D. 1403. salutare fuit Regi ea vice, quia et signifer regius a furentibus MS. Corp. est prostratus, vexillumque dejectum, circumstantes occisi. Chr. vii. Prince Inter quos, Comes Staffordiæ et Dominus Walterus Blont, (1) & (5). Henry is miles regius, cecidere; Princepsque, Regis primogenitus, wounded in the face. pertentans proliandi primitias, ictu sagittæ vulneratus in facie.
- Sir Henry Interea Dominus Henricus Percy, dum præcedit suos in Percy is proelio, dum ¹inconsulte penetrat hostes suos, ²inopinate slain. concidit interemptus, dubium cujus manu; quo cognito, fugere partes adversæ defensores, quibus fugiendi copia est permissa.
- Douglas Sed Comes de Dowglas captus est³ hic, bina vice hoc anno: is taken pugnant adversus Anglicos adversam semper expertus est prisoner; and many others. fortunam.⁴ Nam ⁵primo bello trajectus caput, amisit oculum, in secundo verenda transfixus perdidit paulo minus loculum, et sub jugum venit captivitatis secundæ. Captus est etiam Comes Wygornia, Dominus Thomas Percy, inventor, ut dicitur, totius mali, et causa præsentis infortunii; cum Domino Ricardo Vernoun, ⁶Baroneque de Kynderton, cum multis aliis.⁷
- Numbers De parte Regis ceciderunt decem milites, multi scutiferi, plures of the slain. valecti, et ad numerum triam millium sunt graviter vulnerati. Ex parte rebellium corruit major pars militum et scutiferorum Comitatus Cestria, ad numerum ducentorum, præter domicellos et pedites, quorum numerum non tencmus. Commissum fuit hoc proelium in Vigilia Sanctæ Mariæ Magdalena; quo nunquam, ⁸[ut] putatur, ullum acrius gestum fuit.
- Executions Die Lunæ sequente, nam Sabbato commissum fuit antedictum at Shrewsbury. bellum, judiciali sententia decollati sunt apud Salopiam Comes Wygornia, Baro de Kyndertone, et Dominus Ricardus de Vernona.
- The Earl Die etiam Lunæ secuta proximo, dum Comes Northumbria of North- in manu robusta et brachio extenso versus filium suum pro- umberland perat, vel versus Regem, ut putatur, pro redintegrando pacis is stopped negotio, Comitem Westmerlondia et Robertum Watertone ne in his progrediretur habuit impedimento. Hii ⁹nempe, exercitu march. grandi collecto, obviare sibi subito disponebant. Qui neutrum

¹ *inconsulto* in the printed texts.² *inopinato* in the printed texts.³ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.⁴ This passage is not found in (1) MS. Corp. Chr. vii.⁵ *proximo* in orig., in *proximo* in the printed texts; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii.⁶ *et Baroque de* in orig.: corrected from the printed texts.⁷ "*capti sunt ibidem viri nobiles et potentes*," added in (1) MS. Corp. Chr. vii.⁸ *ut* omitted in orig.; supplied from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.⁹ *nempe* in orig., by inadvertence.

MS. Corp. horum putans sibi benevolum, fræna reflexit, rediens ad castel- A.D. 1403.
Chr. vii. lum proprium de ¹Werkworth.² Returns to
(1) & (5). Eo tempore, nuncii missi in Franciam reportarunt inducias Warkworth.
et vacationem usque ad diem primum mensis Martii, videbantur. Truce with
que magnam rem fecisse in tanta rerum turbatione. France.

Compositis rebus Salopiæ, Rex progreditur Eboracum, ubi The Earl of
constitutus litteraliter mandavit ³Comiti Northumbriæ, ut North-
sibi occurreret. Dimissa turba, venit Comes ad Regis monita, umberland
in crastino Sancti Laurentii, cum parva familia; non tamen meets the
susceptus est familiaritate solita, sed potius more supplicis King at
gratiam requirentis. Cui Rex vitam condonavit, et victui York; and
necessaria, decernens conservandum secunda custodia.⁴ is placed in
safe keeping.

Reversus Rex de partibus Borealibus, disposuit adire Wal- The King is
liam, ad ⁵compendium insolentiam Wallicorum, qui multa prevented
damna irrogaverant patriæ post recessum suum. Sed tamen by want of
retinuit eum rei ⁶familiaris inopia, eo quod destitutus esset means from
pecunia pro exercitu conducendo. Astitere sibi tunc milites proceeding
et scutiferi ⁷magis Dionæi quam Martii, Lavernæ quam against the
Palladis, qui censuerunt Episcopos qui tunc illic forte conven- Welch.

rant, equis et auro spoliandos, domumque pedites remittendos, Proposition
ut familiarium Regis egestas ipsorum abundantia levaretur. for de-
Affuit tamen ⁸gratiose Dominus⁹, qui respondisse spoiling the
fertur, unus pro omnibus, satis alacriter, milites improbos Bishops of
non spoliatueros de suis aliquem; nisi prius ausus temerarios their horses
¹⁰luerent duris ictibus, et spolia verberibus nundinarent. Rex and money.
interea se gerens moderatius, aucupabatur quodammodo bene-
volentiam Prælatorum; unde contigit quod Dominus Cantua- Grant made
riensis, convocato clero, sibi de una decima, cum consensu by the
Præsulum, provideret. clergy.

Britones Armorici, ¹¹duce Domino de ¹²Castellis, villam de The Bretons
Plummouth invadunt impune et succedunt.¹³ Mox classis burn Ply-
Occidua, sub ducatu Willelmi de Wylford, scutiferi, in parti- mouth.

¹ This word is omitted in (1) MS. Corp. Chr. vii.

² A passage in (1) MS. Corp. Chr. is omitted here.

³ *communitati* in the printed texts.

⁴ A passage in (1) MS. Corp. Chr. is omitted here.

⁵ *concupiscendum* in orig.; corrected from the printed texts.

⁶ *familiares* in orig.; corrected from the printed texts.

⁷ *magis idonei, Martii lavernæ* in

the printed texts; *magis idonei quam Martii lavernæ* in orig.; corrected from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁸ *gratiosus* in the printed texts.

⁹ This hiatus occurs in orig.

¹⁰ *luerent* in orig.; corrected from the printed texts.

¹¹ *sociati Gallicis, villam de* in (1) MS. Corp. Chr. vii.

¹² *Castel*, in the printed texts.

¹³ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

A.D. 1403. bus prædictæ Britanniae cepit naves quadraginta, refertas MS. Corp. Successes of the English Western fleet. ferro, oleo, ¹sopo, et vino de Rupella, ad numerum mille Chr. vii. (1) & (5). doliorum. Redeundo vero, cremavit naves quadraginta, et apud Penarth applicans, idem Willelmus, cum suis, combussit villas et prædia ad spatium sex leucarum. Villam quoque Sancti Matthæi ultricibus flammis dedit, et tria millia in gyro dictæ villæ.²

The French plunder the Isle of Wight; but are put to flight. ³Paucis diebus ante Natale Domini, Galli, stipati bellatorum turba, ascenderunt terram in Vecta insula, jactantes se celebraturos Natalis ⁴festum illic, etiam invito Rege. Cumque mille de Gallis intrassent insulam, et greges ac armenta fugassent, ut ad mare reverterentur cum præda non modica, superveniente subito auxiliatorum copia, coacti sunt prædas dimittere, et ad navigia cum ⁵dedecore festinare, non sine damno suorum. Sieque contigit, ut qui prius instanter ab incolis petierant rerum redemptionem, vix evadere potuerunt publicam interventionem.

A.D. 1404. Anno Domini millesimo quadringentesimo quarto, in Parlamento tento Londoniis post Octabas Epiphaniæ, Comes Northumbriæ restitutus est suæ dignitati pristinae, bonisque, mobilibus et immobilibus, integraliter, et hæredes sui.

The Earl of Northumberland is restored to his dignities. Grant in Parliament; unusual nature thereof. In hoc Parlamento, concessa fuit Regi taxa insolita, et incolis trahibilis et valde gravis. Cujus modum præsentibus inseruissim, nisi concessores ipsi, et auctores dicti tallagii, in perpetuum latere posteros maluissent; nempe sub ea tantum conditione concedebatur, ne traheretur posterius in exemplum, nec servarentur ejus evidentiæ in ⁶Thesauraria regia, nec in Scaccario, sed scripturæ vel recordationes ejusdem, protinus post datum compotum, cremarentur; nec emitterentur brevvia, seu comissiones, contra collectores vel inquisitores hujus negotii de melius inquirendo.

The French demand tribute from the Isle Gallici circa tempus illud venerunt ante Vectam insulam cum magna classe, miseruntque de suis quosdam, qui peterent, nomine Regis Ricardi et Isabellæ Reginae, tributum vel ⁷spe-

¹ *sepum* in (1) MS. Corp. Chr. vii.; *sepo* in (5) MS. Corp. Chr. vii.

² A passage in MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

³ The whole of this passage, to the beginning of 1404, is derived solely from (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ *festi* in (5) MS. Corp. Chr. vii. and orig.; corrected from the printed texts.

⁵ *decere* in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁶ *Thesauria* in orig.; corrected from the printed texts.

⁷ This word is very indistinct in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii., but it has the appearance of *pecuniæ*.

MS. Corp. ciale subsidium ab insulanis. Qui responderunt, Regem Ricar- A.D. 1404.
 Chr. vii. dum '[fuisse] defunctum, Reginam, quondam suam conjugem, of Wight, in
 (1) & (5). remissam pacifice ad parentes et patriam, sine conditione the name
 tributi. Quapropter responderunt finaliter, se subsidium non of King
 daturus; sed si belli voluntas tenet Gallos, jusserunt ut Richard and
²ascenderent, sine ³cujusvis impedimento, et daretur illis Queen Isa-
 spatium refocillationis post ingressum insulæ sex horarum, et, bella; which
 expleto tempore supradicto, daretur ⁴infallibiliter eis bellum.⁵ is refused.
 Quo audito, Galli, nullo perfecto negotio, recesserunt.

Per idem tempus, Dominus de ⁶Castellis, Britannicus, ⁷fatis The French
 se trahentibus, cum multitudine Gallorum et Britonum, apud land at
 Dartmouth cum intolerabili fastu terram scandit, putans Dartmouth;
 fortunam secuturam, sicut prius apud Plummouth; sed secus leader is
 accidit quam sperabat. Nam ab hiis quos maxime habebat slain.
 contemptui, scilicet ruralibus, est peremptus: et qui post ipsum
 terram scanderunt, mox oppressi a rusticis, capti sunt protinus, Prowess of
 vel occisi. Fœminæ quoque fraudari non debent hujus facti the English
 præconio, quæ fundarum missilibus hostes diris straverunt women.
 ictibus. Unde contigit plures a fœminis, plures a rusticis, sterni
 vel captivari. A rusticis ⁸vero occidebantur multi ⁹[quia Many of the
 nescierunt] eorum linguam, quamvis grandes pro sua redemp- French slain,
 tione summas obtulissent; sed rurales rudes, alia pro aliis through
 interpretantes, putabant eos comminari, quando pro vita our igno-
 sollicite supplicabant. Capti tamen sunt eo die¹⁰ tres domini rance of their
 et milites nominati viginti; ¹¹pessumdedit ¹²quia Deus eo die tongue.
 arrogantiam superborum, et esse fecit victoriam rusticorum.¹³
 Prosecuti sunt igitur captivos suos rustici ad Regis usque The King
 præsentiam, postulantes aliquod commodum prædæ suæ: rewards the
 cum quibus Rex ipse libenter convenit, ¹⁴et, eorum [crumenis peasants,
 and retains

¹ Omitted in orig.; supplied from the printed texts.

² *scanderent* in (5) MS. Corp. Chr. vii.; *ascenderent* in (1) MS. Corp. Chr. vii.

³ *cujusquam* in the printed texts.

⁴ *infallibiliter* in orig., by inadvertence; corrected from the printed texts.

⁵ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁶ *Castel.* in the printed texts.

⁷ *satis* in orig.; corrected from the printed texts. A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁸ *vero* omitted in the printed texts.

⁹ Omitted in orig.; supplied from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

¹⁰ "*id est, quinto decimo die mensis Aprilis, si bene recolui,*" added in (1) MS. Corp. Chr. vii.

¹¹ *pessimi dedit* in orig.

¹² *quæ* in the printed texts.

¹³ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

¹⁴ *et eorum sufferre metallo* in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

A.D. 1404. suffarcinatis fulvo] metallo, abire permisit ad propria, retinens MS. Corp. the French captivos penes se, graviore censu in posterum redimendos.¹ Chr. vii. prisoners. Mense Aprili concessa fuit Regi per clerum una decima (1) & (5). Conditional grant by the clergy. conditionaliter; sed ne quis provisor de cætero capiat bona vel careagia de ecclesiasticis contra voluntatem ²eorum. Sed tamen, appensa pecunia, neglecta mox fuit conditio interposita.

Translation of the body of Saint John of Bridlington.

Anno præsentis, quinto Idus Martii, ³clarescentibus miraculis circa corpus Sancti Johannis, quondam Prioris Canonice de Brydelyngtone, de mandato Domini Papæ, translatus fuit corpus ejusdem Sancti Johannis per manus honorabilium virorum, scilicet Eboracensis Archiepiscopi, et Dunelmensis atque Karleolensis Episcoporum.

Ravages committed by Owen Glendower.

Per omne tempus ætatis præsentis, Owenus Glendower, cum suis Wallicis, prædatur, incendit, et destruit regiones sibi contiguas, et nunc dolis, ⁴nunc insidiis, nunc aperto Marte, multos captivat, plurimos perimit Anglicorum, castellaque nonnulla capta complanat, quædam sibi conservat integra protutela. Johannes ⁵Trevor, Episcopus Assavensis, cernens rem prosperari in manu Wallici, conversus est in ⁶virum pravum, factus transfuga ad Howenum.⁷

The Bishop of St. Asaph joins him.

Capture of English ships by the Flemings.

⁸Eodem tempore Flandrenses et Britones ceperunt quasdam naves nostratum, onustas mercibus, et nautas gladio vel suspendio peremerunt.

The Countess of Oxford spreads a report that King Richard is alive; and distributes his cognizances.

Per idem tempus, Comitissa vetula quondam Oxoniæ, mater Roberti de Veer, Ducis Hiberniæ, quem exulatum diximus et mortuum Lovarnæ, fecit per se suosque familiares divulgari, per omnes fines Estsexiæ, Regem Ricardum vivere, et in proximo fore venturum et honorem pristinum vindicaturum. Fecitque fabricari cervos argenteos et auratos plurimos, signa videlicet quæ Rex Ricardus conferre solebat suis militibus, scutiferis, et amicis; ut hiis, vice Regis, distributis, facilius allicerentur in vota sua milites illius patriæ, cæterique valentes.

¹ Some matter in (5) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

² At this point the manuscript (5) Corp. Chr. vii. is continued (p. 153) in a somewhat later hand.

³ "*crebrescentibus miraculis apud Prioratum Canonice Regulæ de Brydelyngtone*,"—(1) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ *et insidiis* in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁵ *Grenor* in the printed texts; which it somewhat resembles in the Arundel MS.

⁶ So in the printed texts; but *archū* in (1) MS. Corp. Chr. vii., *archum* in (5) MS. Corp. Chr. vii., and *archū* in orig.; possibly for *archiepiscopum*.

⁷ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁸ *Eo* in the printed texts.

MS. Corp. Urgebat namque plurimos ad putandum quod Rex Ricardus A.D. 1404.
Chr. vii. viveret, fama que cotidie ferebatur e Scotia Regem Ricardum,
(1) & (5). inibi constitutum, expectare solummodo tempus accommodum,
quo, cum forti brachio Francorum atque Scotorum, posset
recuperare regnum.

Auxit errorem istum cujusdam Serlonis, quondam cubicu-
larii Regis Ricardi, commentum, qui falso finxerat Privatum
Sigillum nomine dicti Regis Ricardi, et destinaverat litteras
consolatorias, simul et commonitorias, multis in regno de
dicti Regis Ricardi quondam familiaribus, in quibus et con-
tinebatur ejus incolumitas, et ipsius in brevi cernenda pro-
speritas. Hac occasione multi dederunt fidem dictis et scriptis
ipsius Domine Comitissæ, in tantum ut crederent ejus men-
daciis et religiosi quidam, Abbates illius patriæ, qui exposit,
eo quod cum Comitissa sensisse videbantur, de mandato Regis
tenti sunt et carceribus mancipati. Comitissa vero, confis-
catis bonis suis omnibus, artæ custodiæ mancipatur. Cleri-
cus vero, qui præmissa fallaciter auribus multorum instilla-
verat, tractione et suspensio muneratur; nam et ipse diligenter
eundo per patrias, præeminentes personas nitebatur ad cre-
dendum allicere, Regem Ricardum non solum vivere, sed in
proximo palam cunctis fore, adjiciens se dictum Regem nuper
allocutum fuisse, loco tali, tali denique apparatu.

In festo Sancti Johannis Baptistæ, vocante Rege, Comes
Northumbriæ venit ad Pontem Fractum, nepotes suos et filio-
rum suorum filios secum ducentes. Quo facto mitigavit corda
complurium, qui putabant eum rebellionis juvenibus præ-
buisse consilium. Venit et cum Comite Dominus Willielmus
de Clifford, miles, trahens secum Serlonem invisum toti
regno, (de quo supra fit sermo), quem parum ante ceperat
cautelose. Quo facto, penes Regem meruit excusari, quod
ultra placitum tenuisset Berwyçi castrum; propter quod reus
læsæ majestatis extiterat.

Reports
from Scot-
land to a
like effect.

Serie, a
former
Cham-
berlain of
King Rich-
ard, aids the
imposture.

The Coun-
tess is im-
prisoned,
and Serie is
hanged.

The Earl of
Northum-
berland
obeys a sum-
mons to
Pontefract.

Sir William
de Clifford
brings Serie
thither.

¹ *consonatorias* in the printed texts.

² Some matter in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

³ *mancipantur* in the printed texts.

⁴ *tractione* in the printed texts.

⁵ *Nativitatis Sancti* in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁶ *cantabant* in orig.; corrected

from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁷ *tanti* in orig.; corrected from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁸ *per ultra* in orig.; corrected from the printed texts.

⁹ "*aliasque fecisset; propter quæ peccasse putabatur.*" — variation in (1) MS. Corp. Chr. vii.

A.D. 1404. Viso Serlone, fervebat omnis ætas in domo regia sciscitari, MS. Corp. Chr. vii. (1) & (5).
 Confession seire, vel audire, quibus modis, quibus mediis, quibusve sociis, MS. Corp. Chr. vii. (1) & (5).
 of Serle as illum inclytum Regis filium, Regis avunculum; Ducem Glo-
 to the verniæ, jugularit. Ille vero, jam actum de se non ignorans,
 death of the hoc solum fatebatur, quod dignus fuit mille ¹mortibus propter
 Duke of hoc scelus. Qua confessione, simul et ²pœnitudine, multo-
 Glou- ram ita demulsit animos, ut gratis promitterent se pro ejus
 cester; and anima presbyteros ³conducturos, qui suffragia spiritualia
 the alleged ⁴quotis diebus ferrent. Requisitus cur dementare voluerat
 existence of King multos, ut putarent Regem Ricardum vivere, respondit se hoc
 Richard. odio Regis fecisse, ut alienaret ab ipso corda suorum; retulit
 que se beatum fuisse potuisse in aula Regis Franciæ, quam
 in aula Regis Scotiæ, si non defuisset gratia. Sed cum bene
 sibi fuisset in domo Regis Franciæ, audito quod Rex Ricardus
 viveret, in Scotiam se transtulit, ut probaret si veridica fama
 foret. Quo cum pervenisset, et invenisset ⁵quamdam per-
 sonam similem, sed non ipsum quem quærebat, nihilominus
 tamen, ut illuderet Scotis et Anglis, affirmavit hunc esse
 Ricardum Regem proculdubio, præservatum ab æmulis divino
 miraculo. Sed exposit, cum comperisset commentatam falla-
 ciam patefaciendam, et ipse jam incurrisset rei familiaris
 inopiam, pervenit Berwicum ad dictum Willelmum Clifford,
 putans se per ipsum pecuniali ⁶subsidio relevandum, quo
 redire in Franciam potuisset. Sed in hac parte sua spe frus-
 tratus est; nam Willelmus ⁷[ipsum] captum detinuit, usus
 consilio satis callido, ut Regis gratiam nundinaret hujusmodi
 mercimonio. Igitur Serlo finali judicio tractus est in qualibet
 villa præcipua inter Pontem Fractum et Londonias, inchoans
 poenas meritas in ipsa villa regia de Ponto Fracto.⁸
 Eo tempore, Rex indigens, ut fertur, pecunia, convocavit
 regni procures ad ⁹consilii Parliamentum tenendum Conven-
 triæ, circa festum ¹⁰Sanctæ Fidis Virginis, non considerato
 quod ipso anno, tempore Quadragesimali Parliamentum cele-

His deten-
tion by Sir
William
Clifford.

Particulars
of his
execution.

Parliament
at Coven-
try.

¹ *martibus* in orig.; corrected from the printed texts.

² *plenitudine* in orig. and the printed texts; corrected from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

³ *conductores* in orig. and the printed texts.

⁴ *quot* in (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁵ The language somewhat varies

here from that in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁶ *presidio* in the printed texts.

⁷ Supplied from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁸ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁹ *consilii* omitted in the printed texts.

¹⁰ *Sancti* in the printed texts.

MS. Corp. braverat apud Westmonasterium; quod inutiliter, ut multis A.D. 1404.
 Chr. vii. videbatur, per duodecim hebdomadas fuerat protelatum. Di- Proposal
 (1) & (5). rexit ergo brevia Vicecomitibus, ne quosquam pro Comitibus by the
 eligèrent quovismodo milites, qui in jure regni vel docti fuis- Knights of
 sent vel apprenticii; sed tales omnino mitterentur ad hoc Parliament
 negotium, quos constaret ignorare cujusque juris methodum; cate the
 factumque est ita. Qui convenientes in ¹unum et in id ipsum, property
 cum propositum fuisset pro parte Regis quo premebatur rei of the
 familiaris incommodo, instantibus prope Scotis et Wallicis, Church, for
 procul Britonibus, Flandricis, et Gallicis, selecti milites, the King's
 liamentales pro relevando Rege non aliud invenire potuere necessities.
 remedium, quam confiscandi Christi per totum regnum patri-
 monium; scilicet, ut Ecclesia generaliter de bonis ²temporali-
 bus privaretur. Hinc orta est inter clericos et laicos grandis Altercation
 altercatio, militibus ³regiis asserentibus se pro Rege, atque between
 cum Rege, profectos sæpius ⁴contra rebelles et hostes, non the clerks
 solum sua expendisse profusius, sed corpora quoque multis and the
 periculis exposuisse, sive laboribus, clericis interim domi laymen.
 otiose sedentibus et in nullo Regi suffragantibus.

Contra quæ Dominus ⁵Cantuariensis ⁶respondit, clerum The Arch-
 semper tantum Regi contulisse quam laici, dum decimas ipsi bishop of
 frequentius darent Regi quam ipsi quintas-decimas; et insuper, Canterbury
 tenentes sui non minori numero Regem sequebantur ad bella threatens
 vel pericula, quam tenentes feodi laicalis. Et super hæc Sir John
 omnia, nocte dieque Missas ⁷[et] orationes facerent pro eodem, Cheyne,
 et ⁸omnium sibi famulantium prosperitate. Et cum ad hæc the
 Prolocutor militum vultu voceque prætendisset publice Speaker.
 se preces Ecclesiæ parvipendere;—"Jam," inquit Dominus Can-
 tuariensis, "video manifeste quorsum tendit regni fortuna,
 "exclusis vilipensisque suffragiis, quibus Divinitas placari
 "solet. Certe nunquam fuit diu regnum stabile quod vacavit
 "a precibus et devotione. Attamen tu, qui vilipendis cleri
 "religionem, ⁹ne te putes impune direpturum Ecclesiæ pos-
 "sessionem, quia, si vivit Cantuariensis, malo tuo rapies
 "quicquam de suis." Erat autem Prolocutor miles dictus

¹ *omni* in orig.; corrected from the printed texts.

² *temporibus* in orig.; corrected from the printed texts.

³ *regis* in the printed texts.

⁴ *citra* in orig. and the printed texts; corrected from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁵ *Thomas Arundele* is inserted here in orig., in a later hand.

⁶ *Archiepiscopus* is inserted in a later hand.

⁷ Supplied from the printed texts.

⁸ *omnem* in the printed texts.

⁹ *nec* in the printed texts.

A.D. 1404. "Johannes ¹Cheyne," qui, ut fertur, militiam sortemque MS. Corp. Christi deserens, in sortem Martis apostatando transierat. Chr. vii. The Arch- bishop appeals to the King. Nam, prout dicunt, diaconus fuerat ordinatus, nulla tamen, ut resili- ret, dispensatione ²licentiatus. Archiepiscopus inter hæc Regem nutantem considerans, surrexit; genu flexo coram Rege, rogavit ut attenderet primitivum propositum suum, quod cuilibet servaret jura propria pro posse suo; attenderet et ³juramentum quod non invitus præstiterat, videlicet quod Ecclesiam et ministros ejus honoraret, foveret, et ⁴manu- teneret; attenderet et periculum juramenti, sive dedecus, violati; et Ecclesiam gaudere ⁵permitteret suis privilegiis et libertatibus, quibus gavisus est antecessorum suorum temporibus; vereretur offendere Regem per Quem reges regnant; vereretur et cen- suras quas incurrunt qui res ecclesiasticas deprædantur; ⁶quos omnes constat excommunicationis sententia innodari.

The Arch- bishop cen- sures the Knights of Parliament for their cupidity.

Hiis a Cantuariensi prolatis, Rex præcepit ei repetere sedem suam, asserens voluntatis suæ fore Ecclesiam in adeo bono statu dimittere ⁷sicuti eam invenerat, vel potius meliori. Archiepiscopus concionatus militibus dixit;—"Vos," inquit, "et vestri similes, consilium dedistis Domino nostro Regi moderno, et antecessoribus suis, ut confiscarent bona cella- rum quæ Gallici vel Normanni possiderent in Anglia, di- centes eis per hæc divitias accumulandas in magna copia, et quidem, prout valent, multa fulvi metalli millia; sed tamen constat hodie Regem non ⁸esse ditio- rem dimidia quidem marca, vobis vel extorquentibus vel emendicantibus de manu sua, et vobismet appropriantibus dicta bona. Unde potest conjici vos ⁹non pro Regis utilitate, sed pro vestra cupiditate, temporalia nostra petere. Quia procul- dubio, si Rex, quod absit, vestro satisfacisset excorando proposito, non esset opulentior uno quadrante sequenti anno. Et certe prius hoc caput exponam gladio, quam Ecclesia destituatur minimo jure suo."

Milites hac sententia, simul et Metropolitani reperi- cti constan- tia, ¹⁰conticuere: Archiepiscopus vero, ut Argus, sibimet

¹ *Cleyne* in (5) MS. Corp. Chr. vii. and orig.; corrected from (1) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

² *licentiatus* in orig.

³ *in juramentum* in the printed texts.

⁴ *defenderet* in the printed texts.

⁵ *promitteret* in the printed texts.

⁶ *quo* in orig. and the printed texts; corrected from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁷ *secuti* in orig., by inadvertence.

⁸ *esse* omitted in the printed texts.

⁹ *omnino* in orig.; corrected from the printed texts.

¹⁰ *Cantuarie* in orig.; corrected from the printed texts.

MS. Corp. ex omni parte ¹ prospiciens, cum comperisset milites ² persti- A.D. 1404.
 Chr. vii. turos in petitione temporalium, Dominos temporales quosdam The Arch-
 (1) & (5). allexit in partem suam, qui constanter affirmaverunt Sanctam bishop is
 Ecclesiam nunquam sua voluntate suis temporalibus spolian- supported
 dam; et in hac parte reddentes Archiepiscopo et Prælati- by certain
 gratiam, pro gratia quam sibi prius præstiterant, quando temporal
 milites petierunt ad opus Regis. restitui quæcunque dicti Peers; in
 Domini de corona tenebant, vel dono Regis nunc vel ante return for
 cessorum suorum, Regum Edwardi et Ricardi; cui scilicet his sup-
 petitioni Dominus Cantuariensis obnixius restitit, et Prælati: port on
 sic ³ et factum est, ut de exactione temporalium nulla fieret another
 mentio in posterum. occasion.

Sed et milites ipsi qui importune perstiterant in hoc errore, The
 Domino Cantuariensi supplicabant, ut illis ignosceret fatentibus Knights of
 malitiam et reatum suum, et gratias agentibus quod animo Parliament
 sitate sua sub hac tempestate respirasset Ecclesia; comme- ask pardon
 morantes illud ethnici, ita dicentis; of the
 Arch-
 bishop.

⁴ "—— Tu sub principe ⁵ duro,

"Temporibusque malis, ausus es esse bonus."⁶

Præter multa quæ concessa fuerunt Regi in hoc Parlia- Other pro-
 mento, laici concesserunt duas quintas-decimas, ea conditione ceedings
 ut Dominus de Furnival, etc. reciperent omnem ⁷ censum in Parlia-
 illum, et expenderent in verris Regis. Revocatae sunt etiam ment.
 patentes Regis præconcessæ personis variis de sustentatione
 sua annua per Reges Edwardum et Ricardum,⁸ militibus
 Parlamentalibus ea censentibus, licet id in Regis dedecus
 redundaret. Clerus concessit Regi unam decimam et dimi-
 diam, non obstante quod mediætas unius decimæ ultimo præ-
 concessæ in festo Sancti Martini fuerat persoluta.

Eo tempore tanta repente, ruptis limitibus, irrupit aquarum Great in-
 influentia in terra Domini ⁹ Cantuariensis et aliorum in undation in
 Kancia, quanta nunquam fuerat illic ante visa; qua submersa Kent.

sunt animalia numero et pretio excessivo. Nec solummodo Similar in-
¹⁰ deflevit Anglia damna talia, sed, ut fertur, Selandia, Flan- undations in
 Zealand,

¹ *perspiciens* in the printed texts.

² *perstituturos* in orig., (5) MS.

Corp. Chr. vii., and the printed texts.

³ *quod factum* in the printed texts.

⁴ A quotation from Martial,
Epigr. xii. 6.

⁵ *duro* in the printed texts.

⁶ A passage in (1) MS. Corp. Chr.
 vii. is omitted here,

⁷ *sensum* in the printed texts.

⁸ A passage in (1) MS. Corp.
 Chr. vii. is omitted here.

⁹ *Edintuariensis* in orig.; but
 corrected in a later hand.

¹⁰ *defluit* in orig.; corrected from
 the printed texts. The text in (1)
 MS. Corp. Chr. vii. varies here, and
 is much fuller.

A.D. 1404. *dria, et Holandia, per undarum excrementa innumerabilia* MS. Corp. Flanders, and Holland. *sensit dispendia eo anno.* Chr. vii.

Hoc in tempore vir grandævus Dominus Willelmus Wikham, Wyntoniensis Episcopus, vivere ¹ mundo desiit; ² cujus sump-
tibus et industria cotidie clerus Anglicanus augmentatur et
Wickham. crescit. Nam in Wyntonia constituit Collegium novellis
grammaticis, et in Oxonia subtilioris scientiæ clericis fundavit
domum. Exhibentur autem in utroque loco ² centum personæ
de sumptribus provisus per eundem.³

His founda-
tions at
Winchester
and Oxford. Mense Octobris, primo die mensis, obiit Romæ Papa Boni-
facius Nonus; cui successit Episcopus ⁴ Bononiensis, et voca-
tus est "Innocentius Septimus," alias dictus "Cosmatus
VII. " Gentilis;" vir per omnia dignus nomine et gradu tanto.

A.D. 1405. Anno Domini millesimo quadringentesimo quinto, ⁵ circa
festum Sancti Valentini, rapti sunt filii Comitis Marchiæ, et
The sons of
the Earl of
March
stolen, but
restored. abducti, sed cito post recepti de castro de Wyndeleshores.
Faber ferrarius qui claves finxerat, per quas patebat ingressus
ad eos, truncatione manuum atque capitis est multatus.

Lady de
Spencer
seized and
placed in
confinement. Domina de Spencer, relicta Domini Thomæ de Spencer,
nuper occisi Bristolîæ, dum fugit, ut ⁶ fertur, ad Howenum
Glendor, cum filio octenni, capta est, et cunctis thesauris spo-
liata; perque regios ad Regem reducta, custodiæ artioris
subiit nocumenta.⁷

The Peers
decline
making a
grant to the
King. Post festum Purificationis, Rex, accersitis Londonias regni
Baronibus, tractabat cum eisdem de regni regimine, deque
pecuniali subventionem sibi ⁸ ferenda; sed proceres regiis votis
tunc minime paruere.

A similar
proposition
is made,
with the
like result. In Quadragesima vero sequente, Rex convenire fecit apud
Sanctum Albanum clerum regnique Barones pro præmisso
negotio; sed, proceribus renitentibus, nil actum fuit; disces-
seruntque cuncti, velut in concordia discordia penes Regem, in
Vigilia Palmarum.⁹

Sub hiis diebus Comes Marescallus, Thomas Mounbray,

¹ *munda* in orig., by inadvertence.

² *centum viginti personæ* in (1) MS. Corp. Chr. vii.

³ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁴ *Banoniensis* in orig.; corrected from the printed texts.

⁵ The context in (1) MS. Corp. Chr. vii., in reference to this narrative, varies here.

⁶ *præfertur* in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁷ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁸ *ferendo* in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.; corrected from the printed texts.

⁹ A passage in (1) MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

MS. Corp.
Chr. vii.
(1) & (5).

armis instructus, accessit ad Archiepiscopum Eboracensem, A.D. 1405. Magistrum Ricardum Le Scrop, dubium an voluntate motus propria, an Pontifice sollicitatus ut veniret; coque tempore Dominus de Bardolf, ¹Thomas, adivit Comitem Northumbriæ, Dominum Henricum Percy, eo animo ut molestarent Regem, ut exposit apparuit manifeste. Sed Archiepiscopus atque Comes Mareſcallus non diu celavere propositum, quin mox palam facerent intentum suum. De Comitibus ²nempe Northumbriæ, Dominique de Bardolf, ut fertur, confisi solatio, cives ³Eboraci, cum multis aliis, evocaverunt in magno numero, ut starent cum ipsis pro regni commodo communiumque salute; et ⁴ut promptiores redderentur ad præsens negotium, fixerunt articulos in ostiis monasteriorum et ecclesiarum urbis, scriptos in Anglicis, pro quibus oportuit eos voluntarie in armis esse.⁵ Lectis ergo articulis, milites, armigeri, plebs urbana et rustica, intellecto pio proposito, in magno valde numero Pontificem constipavere, quem cunctis commendabant et ætatis gravitas, et vitæ præcedentis sanctitas, et incomparabilis litteraturæ scientia, et cunctis amabilis ipsa persona.

The Archbishop of York and Earl Marshal rise for the redress of grievances.

Comes Westmarlandiæ, qui cum filio Regis, Johanne, tunc prope fuit, audito rumore præcedentium, congregatis copiis, festinat occurrere Pontificali turbæ, priusquam multiplicata facile vinci non posset. Sed frustra; nam manus Archiepiscopali multo fortior erat gente sua.⁶ Misit ergo qui peterent causam tantæ conglebationis, et cur contra pacem regiam adessent armati. Archiepiscopus respondit, se nil moliri contra pacem regiam, quinimmo cuncta pro pace tranquillitateque facere, armari vero sive vallari hominibus, tantum ob metum regium, ad quem alloquendum tutum non haberet accessum sine multitudine assentatorum. Propositum vero suum Regis et regni fore commodum, si forte noscere vellent illud; demonstravitque scedulam qua articuli continebantur. Quam cum legisset ⁸Comes Westmarlandiæ, verbo vultuque laudavit palam Præsulis pium sanctumque propositum, spondetque se velle prosequi, cum suis, propositum

The Earl of Westmoreland expostulates.

The Archbishop's answer.

The Earl proposes a conference.

¹ This name is omitted, with an hiatus, in (1) MS. Corp. Chr. vii.

² *nempte* in orig., by inadvertence.

³ *Eborasi* in orig.

⁴ *ut* omitted in the printed texts.

⁵ A passage in (1). MS. Corp. Chr. vii. is omitted here.

⁶ "*quamobrem*" *cæpit agere cum*

"*eodem*,"—added in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁷ *habere* in orig.; corrected from (1) and (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁸ "*filius Regis et Comes Westmarlandiæ . . . laudavere palam*," in (1) MS. Corp. Chr. vii.

A.D. 1405. Archipræsulis; unde petit ut accedat cum paucis in medium, MS. Corp. secum habiturus colloquium, et ipse cum paucis obviaret sibi, Chr. vii. adæquato numero personarum. (1) & (5).

Antistes gavisus credit verbis ¹ Consulis; persuadet Comiti Marescallo, etiam nolenti, secum procedere ad locum colloquio deputatum. Ad quem cum pari numero convenissent, cum perfecta fuisset charta de articulis, mox Comes et qui cum eo erant præbuerunt assensum dictis, et favorem.

Tunc Comes, astutior cæteris,—“Ecce!” inquit, “finis
“optatus assumpti laboris; jamdiu est quod populus perse-
“veravit in armis; renunciēt ex vestris aliquis genti vestræ,
“ut domum redeant, arma deponant, et solitis occupationibus
The Arch-
bishop and
Earl Mar-
shal are
treacher-
ously
seized by
the Earl of
Westmore-
land.
“operam dent consuetam. Nos interim, in signum concordiae,
“bibamus pariter, cernente populo partis utriusque.” Nec
mora, datis dextris, miles emittitur de parte Præsulis, qui
renunciēt pacem populo, jubeat unumquemque, depositis armis,
sua revisere, quoniam jam partes in unam sententiam ² con-
venire. Illi vero, videntes signa pacifica proceresque com-
bibentes, fessi ex insueta militia, læti lora vertere; sic quod
factum est ut, illis recedentibus, cresceret ex conducto paula-
tim adversorum numerus; nec prius intellexit Archiepiscopus
se seductum, quam per manus fuit Comitis arestatus, ³ cum
multis aliis per eundem. Quibus omnibus indemnitas est pro-
missa, sed nullatenus observata; quia tam Præsul, quam
Comes, decollatus fuit postea, ⁴veniente Rege ad Eboracum
in crastino Pentecostes. Quo facto, potuit illud ⁵ fabricitantis
Brudelyntone vaticinium fore verum, prædicentis satis obscure
præsens factum, sub hiis versibus:—

“Pacem tractabunt, sed fraudem subter arabunt,

“Pro nulla marca salvabitur ille hierarcha.”⁶

They are
beheaded
at York.

The Arch-
bishop is
venerated
as a Mar-
tyr.

Archiepiscopo decapitato, qui satis constanter necem tulit,
martyrio pulchro ⁷ finitus, ut vulgares opinabantur, qui etiam
asseverabant miracula quædam facta fuisse, tam in campo quo
decollatus quam in loco quo sepultus est; illico vulgus
promiscuum cœpit obnixe colere cineres ⁸ Antistitis jam de-

¹ Comitis in the printed texts.

² convenire in orig.; corrected from the printed texts.

³ “Comes Marescallus etiam arestatus fuit in eodem loco, et quidam alii, ad numerum—personarum.”—in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ This passage is not found in (1) MS. Corp. Chr. vii.

⁵ fabricitantis in Camden's text.

⁶ The preceding is somewhat varied in (1) MS. Corp. Chr. vii., and a long passage is omitted.

⁷ finitus in orig.; corrected from the printed texts.

⁸ Antistitis in orig., by inadvertence.

(5) MS.
Corp. Chr.
vii.

functi, quem dilexerant perante viventem; donec per quosdam regales ¹prohibiti Præsulis monumentum revisere metuebant. Visits to his tomb are forbidden. Corpus vero Domini Thomæ Mounbray, Comitis Marescalli, permissione Regis sepultum est in ecclesia Cathedrali, multis dolentibus vicem ejus. Sed caput ejus, fixum in stipite, stetit supra muros urbis longo tempore, expositum fervori atque pluviae. Quod tandem cum Rex annuisset ut consepeliiretur corpori, ferunt inventum fuisse in nullo fluxum, in nullo marcidum, nec penitus decoloratum, sed eundem prætulisse decorem quem vivens obtinuerat. Disposal of the remains of the Earl Marshal.

Rex post hæc, civibus Eboracensibus multatis ad libitum, The King qui cum Archiepiscopo senserant, promovit exercitum ad per- marches sequendum Comitem Northumbriæ et Dominum Thomam against the Bardolf, omne præparamentum belli secum contrahens, et exer- Earl of Northum- citum triginta septem millium pugnatorum. Comes Northum- berland. briæ, comperto Regis proposito, Bérwicum se transtulit.

Eo tempore, nuncii Regis Daciæ, Norwagiæ, et Suaviæ, The King of Denmark venientes in Angliam, petiere Regis filiam in conjugium asks the King's daughter in marriage. domino suo. Horum præcipuus fuit Episcopus Solucensis, qui cum scriptore præsentis Chronicæ de vita Sancti Albani, ejus, peroptime novit, ²et communicavit historiam, eo quod in Danemarchia Martyr noster celebris habeatur.

Interea Rex firmans faciem contra Comitem Northumbriæ, The Earl of Northumb- venit Berwycum; Comes vero a facie formidinis ejus fugit berland flies to Scotland. in Scotiam, et Dominus de Bardolf cum eo; quos Dominus David Fleming, Scotus, in fide sua suscepit. Rex autem, cum cognovisset fugam Comitis, mandavit hiis qui erant in castello, ut illud sibi redderent. Quod cum illi præcise negarent, intendit ³gunnam magnam, ejus unico jactu dejecit partem unius turris, et inclusos tantum terruit, ut mallent objicere se sponte gladiis quam expectare secundum jactum. Redditum est ergo castrum Regi, et de ⁴defendentibus partim fuere decollati, partim carceribus mancipati. Quo recepto et pro votis disposito, castrum de Alnewyk et cætera castra Comitis reddita sunt facilius in manus Regis. Berwick Castle is surrendered to the King. He captures Alnewyk and other Castles.

Quibus successibus Rex elatus, rediit incunctanter Wal- Misfortunes liam; ubi, e contrario, nil sibi cessit prosperum, sed velut overtake the King in Wales, through great inundations. ⁵infortunitate omnia gerebantur. Quapropter, nullo profecto negotio, reversus est, currus, carectas, et plaustra perdens, numero quinquaginta, prout fertur, cum thesauro maximo et

¹ At this word, (1) MS. Corp. Chr. vii. ends abruptly, at page 48.

² This passage seems imperfect.

³ *gemmam* in orig., but corrected to

gunnam in a later hand.

⁴ *defensoribus* in the printed texts.

⁵ *infortunate* in the printed texts.

A.D. 1405. coronis suis, per aquarum inundationes supervenientes im- (5) MS.
provisæ. Corp. Chr. vii.

He de- Venit ergo Wygorniam, et accersitis Archiepiscopo et aliis
mands suc- Episcopis, patefecit eis infortunium quod acciderat, petens
cour of sibi succurri per eosdem; cui respondit Archiepiscopus, se
the clergy. cum clero super isto negotio tractaturum.

French Medio tempore, Gallici venientes in succursum Wallici, id
forces ar- est, Howeni Gleyndor, cum centum quadraginta navibus appli-
rive, in aid cuerunt in portum de Mylleford, amissis primo, præ penuria
of Owen recentis aquæ, pene omnibus equis suis. Dominus de Berklee
Glendower. et Henricus Pay combusserunt ex eisdem navibus quindecim
in eodem porta. Dicti vero Gallici obsederunt urbem Kaermer-
dyn, et ceperunt, concessis prius defensoribus omnibus bonis
mobilibus, cum licentia se transferendi quocunque vellent.
They ex- Sub eodem tempore captæ sunt naves quatuordecim per supra-
perience dictos Dominum de Berklee, et Dominum Thomam de Swyn-
great burne, ac Henricum Pay, dum velificarent versus ¹ Walliam
losses. ad auxiliandum Howeno; in quibus Senescallus Franciæ et
alii octo capitanei capti fuere.

Royston Villa de Royston conflagravit in die Translationis Beati
burnt. Martini.

The Earl Comes Arundeliæ duxit Londoniis in uxorem filiam Regis
of Arundel Portingaliæ notham, satis magnifice, præsentibus Rege Angliæ
marries the et Regina, in erastino Sanctæ Katerinæ.

the King's In festo Conceptionis Sanctæ Mariæ, Dominæ Regis filia,
daughter is præconis voce, proclamata est Regina Daciæ, Norwagiæ, ² et
proclaimed Suaviæ, sive Suesiæ, in præsentia nunciorum qui eam vene-
Queen of rant petitori.

A.D. 1406. Anno Domini millesimo quadringentesimo sexto,³ Dominus
Death of Rogerus de Waldene debitum naturæ solvit; qui varia for-
Roger de tuna vectus, expertus est sub brevi tempore quam sit
Waldene, Bishop of London.

“ — Inconstans, incerta, volubilis ipsa,

“ Errans, instabilis, vaga, quæ, dum stare putatur,

“ Occidit, et falso mentitur gaudia vultu.”

His vary- Nempe per hanc, ex pauperculo factus est regni Thesauri-
ing for- rius, et mox Cantuariensis Archiepiscopus, quo jure mundus
tunes. novit, vivente ⁴ Domino Thoma de Arundelia. Et illico deiec-
tus et privatus per longa tempora, tandem levatur iterum in
Londoniarum thronum venerandum, quo tamen non est per-

¹ Galliam in the printed texts.

² et omitted in the printed texts.

³ “ qui est annus regni Regis Hen-
rici, a Conquestu Quarti, septi-

“ mus,” inserted here in the printed
texts.

⁴ Domino omitted in the printed
texts.

(5) MS. missus gaudere per ¹ annum. Huic successit Dominus ² Nicho- A.D. 1406.
Corp. Chr. laus Bobwyth. The slayers
of the Arch-
bishop of
York excom-
municated.
vii.

Hoc in tempore Dominus Papa peremptores Ricardi Scroop, quondam Eboracensis Archiepiscopi, publice excommunicavit. Prolonged
sitting of
Parliament.

Eo tempore inchoatum est Parliamentum, quod protelabatur inutiliter fere per annum. Quia postquam Parliamentales milites distulissent diu concedere Regi subsidium, in fine tamen fracti concessere taxam petitam, communitatis damno. Nam propter hanc dilationem expensæ militum æquiparabant pene subsidium postulatum. Per clerum autem nova taxa Regi conceditur, levanda de presbyteris stipendiariis et Fratribus Mendicantibus, ac Aliis religionis qui annalia celebrabant; ut horum quilibet dimidiam marcam Regi daret, in relevationem cleri, sed qui semper onus portaverat pro eisdem.

Per idem tempus Comes Northumbriæ et Dominus de Bardolf, monitu David Flemyng, fugerunt in Walliam. Patefecerat nempe illis conspirationes Scotorum, qui conspiraverant illos tradere Regi suo pro quorundam captivorum commutatione. The Earl of
Northum-
berland flies
to Wales.

Ob quam causam David a Scotis occiditur, et Scoti provocantur ad intestina bella, in tantum ut, invalescente discordia, trengas annales petere cogerentur. Quibus firmatis in terra, Scoti misere per æquora filium Regis sui, et hæredem, ut coalesceret et informaretur in Francia de facietia linguaque Gallica. Civil war in
Scotland,
and truce
with Eng-
land, on
land.

Quem quidam nautæ de Cley in Norfolchia cepere ³ fortuito, et quemdam Episcopum, Comitemque de Orkeney, quibus commissus fuerat a patre suo; et ad Angliam deduxerunt, Regique dederunt. Rex vero resolutus in jocos dixit; The son of
the King of
Scotland is
taken at sea,
and deliv-
ered to
King Henry.
—“⁴ Certe si grati fuissent Scoti, hunc misissent mihi juve-
nem instituendum, nam et idioma ⁵ Franciæ ego novi:”
missique sunt ad Turrim Londoniarum dictus juvenis et Comes Orkadum, Episcopo per fugam lapso.

Eo tempore, dum Galli properant in succursu Howenii Gleyndor, cum ratibus triginta et octo, captæ sunt ex eis octo naves armatis refertæ, reliquis in Walliam evadentibus meticolose. Non multo post captæ sunt naves quindecim, portantes vinum et ceram, per mercatores nostros ad maris custodiam deputatos. Great
losses of
the French,
at sea.

Papa contulit Archiepiscopatum Eboracensem Magistro Roberto Alum, Cancellario Oxoniensi, tunc in Curia existenti; sed Rex Angliæ indignatur, et contradicit. The Pope
bestows the
Archbishop-
ric of York,
against the
King's will.

¹ He was Bishop of London rather more than a year.

² Richardus in the printed texts.

³ fortuito in orig.; corrected from

the printed texts.

⁴ Certi in orig.; corrected from the printed texts.

⁵ Franciæ in orig.

A.D. 1406. Hac æstate Rex et Regina perduxerunt ¹puellam, virginem ^{(5) MS.} Regis filiam, ex priore conjuge procreatam, ad villam de Lenna, ^{Corp. Chr. vii.} ut inde transfretaret in Daciã, ad sponsum suum Regem. Hanc comitabantur nobiles, inter quos Episcopus Bathonensis erat, et Dominus Ricardus, frater Ducis Eboraci. Qui redeuntes, expleto negotio, parum vel nihil boni de patria retulerunt.

Death of Henry de Spencer, Bishop of Norwich.

Circa finem Autumni, Dominus Henricus de Spencer, Episcopus Norwicensis, ingreditur viam patrum; vir qui et militis suo tempore consummavit officium, et pontificale non neglexit debitum: cujus loco monachi Norwycenses elegerunt Alexandrum, commonachum et Priorem suum.

The Duke of York restored to his former rank.

Adhuc durante Parlamento, restitutus est Dux Eboraci dignitati pristinæ, qui putabatur a multis obiisse in carcere.

Marriage of the Earl of Kent.

Comes Canciæ duxit in uxorem filiam Domini de Mediolano.

Death of Pope Innocent VII.

Hoc anno, Die Sancti Clementis, Apostolica ²Sede vacante per obitum ³F. Re. Innocentii ⁴Papæ, septem Cardinales, considerantes Christianæ religionis infamiam contractam ex pestifero schismate, quod tantis, proh dolor! temporibus perduravit, convenerunt: voverunt Deo ac ejus matri Mariæ, et Sanctis Apostolis, Petro et Paulo, totique ⁵cœlesti curiæ juraverunt, et ad invicem unus alteri, et e converso se obligando solemniter promiserunt, quod si quis eorum assumptus foret ad apicem Summi Apostolatus, renunciaret effectualiter juri suo et Papatui, si et quando Antipapa qui est, et pro tempore fuerit, consimiliter renunciaret ac cederet, et Anticardinales sic convenire ac ⁶concordare vellent cum eisdem dominis et Sacro Collegio, sic quod ex, ⁷et pro, hiis duobus Collegiis sequeretur juste canonica electio unius Romani Pontificis; ac etiam promitterent se facturos et curaturos, quod si quis ex dominis absentibus vel extra Collegium per eos assumeretur in Papam, eandem faceret obligationem. Quodque nullus eorum a prædictis promissione, voto, et obligatione, absolutionem peteret vel impetraret. Et ad majorem præmissorum firmitatem, quilibet ex dominis de Collegio supradicto manu sua ⁸se subscripsit.

Compact of the Roman Cardinals, for putting an end to the schism.

Elegerunt itaque Dominum ⁹Angelum tituli Sancti Marci, Presbyterum Cardinalem Constantinopolitanum, et vocaverunt

Election of Pope Gregory XII.

¹ Omitted in the printed texts.

² *Sede* omitted in the printed texts.

³ So in orig., (5) MS. Corp. Chr. vii., and the printed texts.

⁴ So in orig. and the other texts; probably an error for "*Papæ Septimi, Cardinales, considerantes, etc.*"

⁵ *cœlestique* in orig., by inadver-

tence.

⁶ *concorditer* in orig.; corrected from the printed texts.

⁷ *et pro* omitted in the printed texts.

⁸ *se* omitted in the printed texts.

⁹ *Anglicum* in the printed texts.

(5) MS. "Gregorium Duodecimum;" qui eodem die, post electionem, A.D. 1406.
Corp. Chr. votum, sacramentum, et promissionem, prout superius con- Oath made
vii. tinetur, in præsentia dictorum Cardinalium et testium, se by him, in
manu propria subscripsit:— conformity
with the
above agree-
ment.

"Ego Gregorinus, hodie, die ultimo mensis Novembris, anno

"Domini millesimo quadringentesimo sexto assumptus in

"Romanum Pontificem, iuro, voveo, et promitto, ac confirmo

"omnia supradicta, etc." Coronatus est autem die Sancti
Andreae Apostoli, vir annorum circiter octoginta.

Circa festum Sancti Martini, cum rates Anglicæ versus Four ships
Burdegalim cursum tenderent, et infrequentatum mare nos- of Lynn
tris hactenus attentarent, quatuor naves de villa de Lenna, are swal-
navigantes incautius, inciderunt subito in Charybdim quæ lowed up
dicitur esse in mari Hispanico, et, cernentibus sociis, absorpti by a whirl-
sunt. Nam illic dicitur esse mare vertiginosum, quod occultis pool, on
gurgitibus naves sorbet. Ter enim in die stringit fluctus et their voy-
age to
Bordeaux.
ter vomit. Aquas itaque—"accipit ut vomat, vomit ut accipiat,"
unde ¹ Naso;—

"Evomit epotas dira Charybdis aquas."

Doctæ sunt ergo reliquæ priorum periculo vela reflectere
de tam pernicioso pelago, venereque ² salvæ Burdegalim, sed
numero diminuto.

Appropinquante Natali Dominico, exactum est instantius ut Grant by
Regi provideretur de pecuniali subsidio. Sicque tandem con- the laity to
cessa fuit ei quinta-decima de communi populo. the King.

Anno Domini millesimo quadringentesimo septimo, soluta A.D. 1407.
est obsidio facta villarum de Burgh et de Bloy in Wasconia, Misfortunes
facta per Ducem Aurelianensem; qui cum quinquaginta milli- overtake the
bus venerat ad subvertendum illas. Sed Deo dispensante, Qui Duke of
superbos humiliat, nulla dies per octo hebdomadas illuxit ei Orleans in
sine tempestate pluviarum, nivis, et grandinis, mixtæ cum Gascoigne.
ventis et ³ fulmine, quæ tam homines ad mortem compulit quam
jumenta. Quibus infortuniis fertur sex millia hominum per-
didisse; et qui, in adventu suo, supra fortunam suam nimis A punish-
ambitiosus, fecerat deportari supra caput suum a quatuor ment for his
militibus pannum aureum, jam revertens inglorius, gaudebat extreme
ab imbribus jam cessare cælum. vanity.

Per idem tempus Henricus Pay et quidam de Quinque Por- Great cap-
tubus, cum navibus quindecim, in mari Britannico centum ture of
viginti naves anchorantes, onustas ferro, sale, oleo, vinoque de French
Rupella, ceperunt. ships.

Episcopus Sarum, Ricardus Mitford, sæculo valescit.

Death of
Richard
Mitford,
Bishop of
Salisbury.

¹ See *Remed. Amor.* l. 740.

² *salvo* in the printed texts.

³ *subline* apparently in orig.;
corrected from the printed texts.

A.D. 1407. Eo tempore fixæ sunt scedulæ multis in locis Londoniis, (5) MS. quibus continebatur ¹[quod] Rex Ricardus viveret, et in Corp. Chr. proximo venturus esset, in magnificentia et gloria, accipere sibi regnum. Sed non multo ²[post] captus est, et punitus, ³ausus tam temerarii stultus commentor; ⁴ex mendacio multorum conceptam lætitiā temperavit.

Statements circulated that King Richard is alive.
The inventor of the report punished.
Great pestilence.

Hæc æstate ex ⁵aeris corruptione tanta pestis humanis est infusa corporibus, quanta non est visa per annos plurimos in hac terram; ita, ut ita dicam,—

“⁶Letiferis calidi spirarunt æstibus Austri,

“Pestis et in magnæ dominatur mœnibus urbis.”—

Disastrous effects thereof in London and the country towns.

Nam et Londoniis consumpsit infra breve tempus ad triginta millia sexus utriusque; in villis vero ruralibus pervenit ad miseros damno graviore colonos, ut multæ domus, quondam frequentibus lætæ familiis, penitus vacuarentur.

Ineffectual negotiations between the Pope and Anti-Pope.

Eo tempore, prout videbatur, in unam convenere sententiam Papa Romanus et Antipapa per litteras directas ad invicem; attamen nondum finis.

Captures by the French, and by the garrison of Calais.

Sub hoc tempore Gallici ceperunt munitionem de Eye, et destruxerunt, ac bona inibi reperta rapuerunt; unde dolentes stipendiarii Calesiæ ceperunt et ⁷ipsi castrum de Pouile, et ibidem bona reperta copiosa valde Calesiam comportarunt.

Defeat of the King of Naples by the supporters of Pope Gregory.

Prope medium mensis Junii, cum Papa Gregorius se parasset ad proficiscendum Savonam, juxta conductum inter ipsum et Antipapam, gratia unionis ⁸faciendæ in Ecclesia Dei, repente, dæmonis instinctu, supervenit Rex Neapolis, et ante portam Sancti Laurentii consedit cum exercitu; unde Dominus Papa confugit, cum Cardinalibus, in castellum Sancti Angeli; et accersito nobili viro Paulo Ursino, jussit ut cum manu forti militari valida opem ferret. Qui, commissa pugna, peremit septem millia de hostibus Ecclesiæ, nobilibus multis captis. Rex vero mœrore plenus aufugit, et inglorius Neapolim repedavit. Hac occasione retardatum est negotium unionis et pacis in Ecclesia ⁹Sancta Dei.

¹ *quod* omitted in orig.: supplied from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

² Omitted in orig.: supplied from the printed texts.

³ *et ex* in the printed texts.

⁴ Ovid, *Metam.* vii. ll. 532, 553.

⁵ *aeris* in orig., by inadvertence.

⁶ *ipsum* in orig.; corrected from

(5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁷ *faciendo* in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁸ *Sancti* in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii., and the printed texts.

(5) MS. Circa festum Assumptionis Beatæ Virginis, Dominus Robertus Knollis diem clausit extremum: cujus arma regnum Franciæ sensit et expavit infesta, Ducatus Britannia verchatur Armorica, atque pertinuit gens citerioris Hispaniæ. Qui præter laudem quam sibi peperit in gestis martiis, construxit pontem ultra flumen de ¹Medewey juxta Roffam, provexitque domum Fratrum Carmelitarum Londoniis, fundavitque Collegium Sæcularium Clericorum apud Pontem Fractum, et alia multa laudabilia consummavit.

A.D. 1407.
Death of Sir Robert Knollis.

Eodem anno Gwido de Mone, Menevensis Episcopus, præsentis lucis sensit eclipsim; qui, dum vixit, magnorum malorum causa fuit.

Bridge built by him over the Medway; and other benefactions.

Sub eodem tempore, Magister Henricus Bowet, ad instantiam Regis, translatus est ab Episcopatu Batoniensi ad Archipræsulatum Eboracensem, et Magister Robertus ²Alun, cui Papa providerat de Archiepiscopatu Eboracensi, thronum conscendit Sarcsberiensem, ³vacantem per mortem Magistri ⁴Henrici ⁵[de] ⁶Chichele. Magister vero ⁷Ricardus de Clifford de Pontificatu Wygorniensi transiit ad Sedem Londoniensem; Thomas quoque Peverelle ab Episcopatu Landavensi transfertur ad Cathedram Wygorniensem.

Death of Guy de Mone, Bishop of St. David's Promotions to vacant Bishoprics.

Hac æstate Dominus Hénricus, Princeps Walliæ, cepit per obsidionem castrum de Abrustwythe; sed non multo post Howenus Glendor fraudulenter illud intravit, et novos custodes imposuit.

The Prince of Wales takes the Castle of Aberystwith; but it is recaptured.

Mense Novembri factò Parlamento Londoniis, facta fuit levatio pecuniæ ⁸de toto regno.

Parliament at London.

Anno Domini millesimo quadringentesimo octavo, ⁹fuit ¹⁰hyems asperrima ex nivium abundantia, durans per menses Decembris, Januarii, Februarii, atque Martii; unde contigit pene cunctas volucres de genere mavisorum, vel merularum, fame frigoreque perire.

A.D. 1408.
Severity of the winter. Mortality among certain kinds of birds.

Eo tempore, Rege tenente Consilium grande Londoniis,

¹ *Medewey* in orig. and the printed texts; *Medwey* in (5) MS. Corp. Chr. vii.

² *Alun* in orig. and the printed texts; corrected from (1) MS. Corp. Chr. vii.

³ *vacante* in the printed texts.

⁴ *Henrici* omitted in the printed texts and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁵ *de* omitted in orig. and the printed texts; supplied from (5)

MS. Corp. Chr. vii.

⁶ *Chichole* in orig.; *Clickhole* in the printed texts; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁷ *Ricardus* omitted in (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁸ *de* omitted in the printed texts.

⁹ "*qui est annus regni Regis Henrici, a Conquestu Quarti, octavus,*" inserted in the printed texts.

¹⁰ *yemps* in orig.

A.D. 1408. cum regni magnatibus, Comes Northumbriæ Dominusque (5) MS. Corp. Chr. vii.
 The Earl of Northumberland and Sir Thomas Bardolf return to England.
 Thomas de Bardolf, fatis iniquis urgentibus, in Angliam ¹rediere. Qui, post longam equitationem, cum pervenissent ad villam de ²Thrisk, proclamari fecerunt, ut quisquis libertatem cuperet, arreptis armis, eos alacriter sequeretur. Igitur secuti sunt eos plurimi, putantes sibi cuncta pro votis ³accidere. ⁴Viccomes vero de Euerwyk, cum militibus patriæ, illis occurrens, juxta ⁵Heselwode commisso gravi prælio, Comitem interemit; cujus caput illico præcisum est. Dominus de Bardolf, ex vulneribus ⁶acceptis saucius, captus est vivus, sed cito postea defecit in mortem. Acta sunt hæc, quantum ad bellum, undecimo Kalendas Martii; completaque putabatur prophetia quæ præmissa prænuñciaverat sub hoc ⁷invulcro;—

They are defeated by the Sheriff of York, and the Earl is slain.

“⁸ Stirps ⁹Persitina periet confusa ruina.”

Nempe dominus iste ⁸stirps fuit cunctorum de nomine Percy superstitum, et aliorum plurimorum variis cladibus finitorum. De cujus infortunio vulgus non parum doluit, recolens viri magnificentiam, favorem, et gloriam, applicans sibi Lucani carmen lugubre, sic dicentis;—

“Sed nos nec sanguis, nec tantum vulnera nostri

“Affecere senis, quantum gestata per urbem

“Ora ducis; quæ transfixo ¹⁰deformia pilo

“Vidimus.—”

Indignities offered to the Earl's remains.

The Bishop of Bangor taken prisoner.

Informers in the North of England.

Nam caput ejus, veneranda decoratum canitie, pilo superpositum, per urbem Londoniarum publice deportatum, super Pontem confusibiliter est locatum.

Pontifex Bangorensis, captus cum prædictis dominis, donari vita meruit, eo quod inermis captus fuit.

Post mortem prædictorum procerum, vires assumpsit invidia, succrevitque delatorum turba in Boreali patria, quæ patriotas accusare studuit de impenso favore dictis ¹¹dominis.

¹ *redire* in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

² *Trisk* in orig.; *Thrisk* in (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

³ *accidere* in the printed texts.

⁴ *Viccomes* in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁵ *Horselwood* in the printed texts.

⁶ *acceptus* in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.; corrected from the printed texts.

⁷ *in hoc* is added here in orig., by inadvertence.

⁸ *Strips* in orig.

⁹ So in all the texts.

¹⁰ *de fortuna pilo* in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

¹¹ *dominus* in the printed texts.

(5) MS. Quorum clamore Rex excitus, perrexit Eboracum ad facien- A.D. 1408.
Corp. Chr. dum iudicium transgressorum; ubi cum multos damnasset, The King
vii. plurima confiscasset, patriam pacificasset, suspensio Abbate de proceeds to
Hales, qui cum præfatis dominis armatus steterat, rediit ad York; causes
the Abbot of
Hales to be
hanged.

In crastino Sanctæ Mariæ Magdalenæ, in Consilio cleri A Council
celebrato Londoniis, assistentibus Doctoribus Universitatum held at Lon-
Oxonie et Cantabrigiæ, tractatum est de censu et obedientia don, in refer-
ence to
breach of
his compact
by Pope
Gregory.
Papæ subtrahendis vel non subtrahendis; quia contra votum
et iuramentum præstitum, se subtraxit a loco ubi, juxta pacta
de cessione pro parte sua, procedendum fuerat ad unionem in
Ecclesia faciendam.

Eo tempore Dux ² Aurelianorum, dum scortis, stupris, incestis The Duke of
tibus vacat, et adulteriis, in regno Franciæ, peremptus est a Orleans
slain.
quodam milite, cujus uxorem adulterare consuevit. Dux Bur- The Duke
gundiæ, quia præsumpsit factum defendere militis, proscriptus of Burgundy
et multis affectus incommodis, Franciam dereliquit; sed exposit imprisoned,
but released
on condition
of taking
Calais.
captus et incarcerationatus, solutus est sub pacto Calesiæ capiendæ.

In Vigilia Nativitatis Beatæ Mariæ, ⁴ tanta fuit inundatio Great fall of
pluviæ, quantam senes veterani antea non viderunt. rain.

⁵ Dominus Thomas Comes Canciae, dum obsidet castrum de The Earl of
Briant in Britannia, spiculo balistæ vulneratus in capite, Kent is
wounded in
Bretagne;
and dies.
cepit tamen castrum et destruxit funditus; nec multo post,
putrefacto cerebro, mortem incurrit.

Circa festum Omnium Sanctorum, venit in Angliam Car- A Cardinal
dinalis Burdegalensis, vir potens in opere et sermone, missus arrives in
England, to
represent
the bad
faith of
Pope Gre-
gory.
a Collegio Cardinalium ad informandum Regem regni- que
clerum de inconstantia Papæ ⁶ Gregorii, prout prius edocue-
rat Regem Franciæ, et incolas regni ejus; quatenus hii duo
Reges, qui censebantur in orbe præstantissimi, manus appone-
rent adiutrices, ad inducendum dictum Gregorium ad servan-
dum iuramentum præstitum, ut, ipsorum duorum Regum auc-
toritate, magnifica unio fieri posset in Ecclesia. Cui negotio
Rex Franciæ ⁷ libens annuerat; et solemnes Gregorio nuncios
destinaverat, licet tergiversanti et indurato. Quamobrem Rex
determines

¹ celebrati in orig.; corrected from
(5) MS. Corp. Chr. vii. and the
printed texts.

² The University of Cambridge is
named first, in the printed texts.

³ So in (5) MS. Corp. Chr. vii.;
Aurelianensi in orig.; Aurelianensis
in the printed texts.

⁴ tanto in orig.; corrected from

(5) MS. Corp. Chr. vii. and the
printed texts.

⁵ Sanctus Thomas, Comes in Par-
ker's text; Sanctus Edmundus,
Comes in Camden's text.

⁶ Gregorius in orig., by inadvert-
tence; corrected from the printed
texts.

⁷ libens in the printed texts.

A.D. 1408. Francia, secutus consilia ¹ Doctorum Universitatum Parisiorum et Bononiensium, Aurelianorum, Tholosanorum, et Montis Pesulani, ad evitandum pœnas fautoris schismatis. neutri de Papatu contendenti decrevit obedire, donec pax haberetur in Ecclesia Dei. Rex Angliæ, cum intellexisset propositionem Cardinalis, exhiberi sibi jussit omnem humanitatem, offerens sumptus sibi largifluos, quamdiu cuperet in Anglia ² perhendinare.

A.D. 1409. Anno Domini millesimo quadringentesimo nono, ³ post Epiphaniam convocavit Dominus Cantuariensis regni clerum Londoniis, ad eligendum personas idoneas quæ proficiscerentur Pisas ad Consilium Generale. Inter quas ⁴ electæ sunt Magister Robertus ⁵ Alun, Saresberiensis Episcopus.

⁶ Præmiserat ⁷ autem Rex Angliæ ambassiatores ad Papam Gregorium et Cardinales, Dominum Johannem Colville, militem, et Magistrum Nicholaum Rixtone, clericum, cum litteris exhibendis eisdem. Et quidem in littera Papæ directæ, inter cætera scribit ita ;—

Letter to him from the King of England. “ Beatissime Pater, si Sedis Apostolicæ dignaretur attendere providentia, quanta quasi per universum orbem pericula prætextu schismatis emersere, et præcipue de strage populi Christiani, quæ ultra ducenta millia personarum, ut asseritur; ex guerrarum fremitibus in ⁸ diversis mundi partibus exortarum, et jam pridem ad numerum triginta millium, ratione dissensionis habitæ super Episcopatu Leodiensi inter duos, unum scilicet auctoritate Domini veri Pontificis, et alium auctoritate Antipapæ titulo, contendendum, in bello campestri, quod dolenter referimus, fuerant interfecti; pro facto jam dicto anxietur in spiritu, et in isto dolore torqueretur in mente, dictanteque bona conscientia, potius Apostolicæ Sedis honorem relinqueret, quam hujusmodi detestanda convitia de cætero sub dissimulationis chlamyde toleraret, exemplum sumens de vera matre, quæ coram Regè Salomone contendens, cessionem potius elegerat, quam filii, sectionem. Et quamvis ex illa nova creatione

¹ dictorum in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

² commorari in the printed texts.

³ “qui est annus regni Regis Henrici, a Conquæstu Quarti, nonus,” inserted in the printed texts.

⁴ electe in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.; electi in the printed texts.

⁵ Alun in orig. and the printed texts; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁶ This hiatus occurs in orig.

⁷ et præmiserat in the printed texts.

⁸ ante Rex in the printed texts.

⁹ diversarum in orig.; corrected from the printed texts.

(5) MS. " novem Cardinalium, contra juramentum vestrum, ut aliorum A.D. 1409.
Corp. Chr. vii. " verbis utamur, ultimo per vos facta, de qua vehemens ad-
" mirationis causa consurgit, possit aliquatenus, præsertim
" prout verisimile est censendum, intentionem vestram ad
" finem schismatis non intendere; absit tamen a sæculo
" semper, quod Sedes vestra circumspecta de tanta mentis
" inconstantia notaretur ab aliquo, unde novissimus error,
" priore deterior, haberetur."

Hæc descripsimus de Epistola quam Rex direxit Papæ, ut cunctis liqueat quam sobrie, quam modeste, tentavit Papam inducere ad votum juramentumque solvendum, ne per cum stare videretur quominus in Ecclesia unitas reformaretur.

In Epistola vero directa Cardinalibus, inter cætera scripsit sic;—

" Cupientes ostendere quem zelum habuimus, et habemus, Letter to
" ut pax detur Ecclesiæ, de consensu statuum regni nostri, the Cardi-
" Domino Summo Pontifici litteras nostras transmisimus, nals, from
" juxta seriem copiar præsentibus interclusæ, effectualiter the King of
" exequendas. Vestrum itaque venerabilem cœtum affectuose England.
" precamur, quatenus, si contingat eundem Gregorium, inter-
" essendo Generali Consilio apud Pisas, et cedendo Papatui,
" juxta votum et juramentum per ipsum vicibus iteratis
" emissum, adquiescere, votis vestris et nostris, prout cupimus
" et tenemus, ipsum facturum, pro statu suo totaliter ordinare
" velitis, ut præcipue Deus exinde placeat, et tam ipse Gre-
" gorius quam nos, qui non immerito suum honorem et com-
" modum ex affectu diligimus, vobis, et singulis vestrum,
" merito teneamur ad gratiarum uberes actiones."

Anno Domini millesimo quadringentesimo décimo, juxta con- A.D. 1410.
dictum convenere Pisas Domini Cardinales utriusque Collegii,
videlicet Gregorii et Benedicti, ut super reformatione unionis
tractarent tam effectualiter quam finaliter; occurrentibus ad Election,
eundem locum pene totius orbis Latini prælati et ¹viris at Pisa, of
venerabilibus electis ad suffragandum Cardinalibus in hac Pope
causa; sic quod factus est ibidem numerus ² mitra- Alexander
rum. Qui, invocata Spiritus Sancti gratia, consenserunt in V.
unam personam, ac elegerunt unum qui caput esset totius
Ecclesiæ, duobus aliis abdicatis; vocaveruntque nomen ejus
" Alexandrum Quintum," licet Gregorius et Benedictus, qui
se de Consilio prædicto sponte subtraxerant, procaciter ob-
grummirent.

¹ *veris* in orig.; corrected from
the printed texts.

² This hiatus occurs in orig. and

(5) MS. Corp. Chr. vii.: it is filled
with *maximus* in the printed texts.

- A.D. 1410. Hic Alexander, in primordio suæ creationis, concessit omni- (5) MS.
 Privileges granted by Pope Alexander to the Priory of Saint Bartholomew, in Smithfield. bus vere confessis et contritis, qui manus adiutrices apponerent Corp. Chr. Ecclesiæ, sive Prioratui, Sancti Bartholomæi Canonicorum de Smethfeld, Londoniis, scilicet Die Cœnæ Domini, Die Parasceues, sive Sancto Sabbato Paschæ, ac etiam in festo Annunciationis Beatæ Virginis, a primis Vesperis usque ad secundas Vesperas, et quolibet istorum dierum, plenam remissionem omnium peccatorum. vii.
- Promotions to office. Creati sunt, hoc anno Dominus Thomas Beufort in regni Cancellarium, et Dominus Henricus Scroop in Thesaurarium:
 A layman burnt in Smithfield, for heresy. Facto Parlamento Londoniis, sub diebus Quadragesimæ, quidam laicus, arte faber, dum pertinaciter defendit hanc hæresim, quod videlicet non est Corpus Christi quod sacramentaliter tractatur in Ecclesia, sed res quædam inanimata, pejor bufone vel aranea, quæ sunt animalia animata, nec vellet opinionem istam deserere, traditus est iudicio sæculari. Cumque damnatus esset, et in Smethfeld includendus dolio, Dominus Princeps Henricus, Regis primogenitus, qui tunc affuit, ad eum accessit, consuluit, monuit, ut resipisceret; sed neglexit perditus nebulo tanti Principis monita, et elegit potius se comburendum quam Sacramento vivifico deferre reverentiam. Quapropter ¹dolio includitur, affligitur a devorante flamma, mugitque miserabiliter inter incendia. Clamore cujus horribili Dominus Princeps motus, jussit ignis materiam ab eo subtrahi, ardorem longius amoveri. Consolatur pene mortuum, promittens nunc etiam victurum se et consecuturum veniam, ac singulis diebus vitæ suæ, si resipisceret, de fisco regio tres denarios percepturum; sed miser, refocillato spiritu, respuit tantæ dignationis oblationem, non dubium quin maligno spiritu induratus. Quamobrem jussit Dominus Princeps eum iterum recludi dolio, gratiam nullam consecuturum de reliquo; unde contigit quod illic ad favillas arsit ²ardelio, miserabiliter mortuus in peccato suo.
- Prince Henry attempts to convert him.
- At the last moment, he refuses to recant.
- Attempt in Parliament to spoil the Church. In hoc Parlamento, milites Parlamentales, (vel, ut dicamus verius, "Satellites Pilatales,") in maligno positi, nulli communitati regni studentes, ad unum solummodo scelus vacant, ut Ecclesiam Dei per Angliam spoliarent, hujuscemodi scedulam Regi dantes;—
- Representation as to the vast pecuniary resources "Excellentissimo Domino nostro Regi, et omnibus Proceribus
 " in præsentī Parlamento constitutis, omnes communes fideles
 " demonstrant humiliter, dicentes veraciter, quod Dominus
 " noster Rex potest habere de bonis temporalibus per Epi-

¹ doleo in orig.² ardulio in (5) MS. Corp. Chr.

vii., orig., and the printed texts.

(5) MS. "scopos et Abbates, ac Priores, occupatis, ac superbe vastatis A.D. 1410.
Corp. Chr. "in regno, quindecim Comites, mille quingentos milites, sex of the
vii. • "millia ducentos armigeros, et centum xenodochia, plura Church.

"quam nunc sunt, bene et fideliter sustentata de terris et
"tenementis nunc inutiliter et superbe vastatis."

Sed cum niterentur ostendere, de quibus locis tam grandes Fallacy of
summae levare possent, unde præmissi dotarentur, sive dita- such repre-
rentur, defecerunt scrutantes scrutinio, et, dum diligunt vani- sentations;
tatem, quæsivere mendacium. Serenissimus autem Princeps, which are
abominatus tantam Lollardorum malitiam, prohibuit ne de Prince opposed by
cætero præsumerent talia commentari. Cumque cætus exe- Henry.

crabilis Lollardorum militum videret se non posse progredi Attempt to
in præmeditata malitia, petierunt cum instantia, ut clerici render the
convicti de cætero non traderentur ergastulis Episcoporum, clergy amen-
sed carceribus regiis et temporalium Dominorum: sed nec hoc tion.

quidem consecuti sunt. Petierunt etiam, ut Statutum factum Vain at-
de Lollardis, in quo cavetur, ut ubicunque forent deprehen- tempt for
dogmatizare doctrinas erroneas, caperentur sine brevi regio, amelioration
et proximo Regis carceri manciparentur, vel mutaretur vel of the Sta-
modificaretur. Et acceperunt responsum, se non habituros tute against
huius petitionis propositum, quin potius Statutum super the Lollards.
huiusmodi negotio aggravandum.

Rex vero in præsentī Parlamento petiit, ut quotannis, dum Vain at-
viveret, sine Parlamento tenendo, decerneretur sibi de clero tempt by
una decima, et de laicis una quinta-decima; sed non obtinuit. the King
Protelatum est ergo Parliamentum ab Octavis Sancti Hillarii to obtain a
fere in medium mensis Maii. Tandem de laicis concessa fuit grant for
illi una quinta-decima, non sine grandi murmure communitatis. life.

Hoc tempore Dominus Thomas Beauford, Comes ²Surrey, Death of
concessit in fata. John de Beaufort.

Circa ³nonum mensis diem Aprilis incensa est villa de The town
Sancto Audomaro, cum Abbathia; ubi reconditus fuit apparatus and Abbey
execrabilis per Ducem Burgundiæ, qui pactus fuerat villam of Saint
Calesiæ vel destruere vel Gallorum arbitrio subjugare. Ibi Omer
burnt.
machinarum hactenus nullibi conspectarum multitudo maxima,
ibi vasorum venena continentium, quæ projicienda præordina-
verat in dictam villam, magna nimis abundantia servabatur. Abomin-
Collegerat siquidem serpentes, scorpiones, bufones, et alia able pro-
venenorum genera, et incluserat in parvis cadis, ut dum visions
made there

¹ non sunt in orig., for nunc sunt,
as in (5) MS. Corp. Chr. vii.: non
omitted in the printed texts.

² John de Beaufort, Earl of
Somerset, there can be little doubt,

is the personage meant; though the
same error is found in all the texts.

³ novem in orig.; corrected from
(5) MS. Corp. Chr. vii. and the
printed texts.

A.D. 1410. ¹computruissent illic ²noxiorum carnes animantium, et in (5) MS.
for the tabem resolutæ fuissent, facta obsidione circa Kalcisiam, cados Corp. Chr.
capture of emissos e machinis in villam projiceret; qui, dum confracti vii.
Calais. fuissent jactus violentia, fetore pestifero strangularent in-

The town dis meretur, qui villam e tanto metu vacuaret, et omnem ap-
and Abbey paratum, quem formidabant, accenderot. At illi summam
designedly fulvi metalli taxant, qua contentus digreditur adolescens, et
burnt. immisso igne non solum combussit dictam materiam, sed
pene, cum Monasterio, totam villam.

Death of Alexander V.; accession of John XXIII. Alexander Papa Quintus, electus in Consilio Pisis celebrato,
diem clausit extremum; cui successit Balthazar, Bohoniensis
Archiepiscopus, consensu utriusque partis Cardinalium; qui
vocatus est "Johannes ³Vicesimus-tertius."

A.D. 1411. Anno Domini millesimo quadringentesimo undecimo, hostis
humani generis, invidens ⁴crementis orbis Christiani, non so-
lun grave scandalum, sed et magum scandalum, intulit
Christianis. Siquidem Rex de Krakou, tactus affectu Chris-
tianæ professionis, baptizatus est in nomine Sanctæ et indi-
viduæ Trinitatis. Qua de causa, cuncti noti et amici sui qui
remanserunt in perfidia Saresenica, se elongaverunt ab eo, et
conspiraverunt ut ipsum perveterent, aut certe bello delerent.
The people of Prussia harass the King of Cracow. Quorum ut comperit molitiones, tanquam Christicola a vicinis
Christianis contra hostes suæ fidei subsidium expetivit. Erant
autem sibi contermini proceres et rectores de Le Pruws, qui,
priusquam Christianus effectus esset, consuevere terras suas
invadere, et exinde prædas optimas inartio jure referre. Sed
jam ratione religionis cessare necesse fuit. Nihilominus,
Prusienses heroes, comperto quod affines sui persequerentur
eum, ut afflictum magis affligerent, non verentes Dominum
vindictam, bellum sibi crudeles indicunt, quamvis ipse ab eis
suffragia contra Sarsenos primitus implorasset. Itaque con-
stitutus inter ⁵incudem et malleum, quo se verteret ignorabat;
sed tandem animatus, ut creditur, et indutus virtute ex alto,
He defeats them. quo majus imminabat periculum se convertit. Et licet hostes
præstarent et numero et apparatu, invocato Rex neophytus

¹ corripuissent in Camden's text;
computruissent in Parker's text.

² noxiorum in orig.

³ Sometimes also known as
"John XXII."

⁴ incrementis in the printed texts.

⁵ eudem in orig. and (5) MS.
Corp. Chr. vii.; corrected from the
printed texts.

Commisit cum Prusiensibus, et fecit stragem A.D. 1411. Shews
 Corp. Chr. magnam. Quo successu non solum sibi subegit hostes, sed leniency to
 vii. et omnem regionem eorundem; in hoc tamem pie consulens them.
 et omniem regionem eorundem; in hoc tamem pie consulens
 subjugatis, ut permitteret eos suis avitis gaudere privilegiis,
 et mercimonia, prout soliti fuerant, exercere.

Hoc anno, Burdegaliæ ex dysenteria pene quatuordecim Dysentery at
 millia hominum ¹periere; tantumque pestis invaluit in Bordeaux;
 Aquitania et Wasconia, quod vindemiares et uvarum calca- and conse-
 tores in patria defecerunt. quences
thereof.

Johannes Prendergest, miles, et Willelmus Longe ²de John Pren-
 pelagus præservantes a piratis, mare pacatum reddidere; sed dergest and
 non toleravit hoc malevolorum supercilium, quin viros acce- William
 sarent de furtis, de rapinis, de prædationibus rerum incon- Long clear
 cessarum. Quapropter miles Westmonasterii petivit asylum: the seas of
 non domum, ³[vel] tugurium, ubi caput reclinare posset, ob- pirates; but
 tinere potuit, metu Regis ⁴advocantis; sed in vestibulo Sancti are perse-
 Petri, explicatis tentoriis, sibi necesse fuerat repausare, ad- cuted, in
 hibitis lateri suo custodibus, propter timores nocturnos qui sibi conse-
 ab æmulis parabantur. Remansit interim Willelmus, collega quence.
⁵suus, in pelago, donec Admiralius qui ⁶pro tunc fuit, naves
 armasset, et ad eum personaliter accessisset, et impunitatem
 sibi, fide interposita, spondidisset. Qua conditione, relictis
 navibus, secutus est eum; sed tamen, non obstantibus præ-
 missis pollicitationibus, reclusus est in Turri Londonarum.

Dominus Cantuariensis, dum nititur visitare Universitatem Visitatorial
 Oxoniarum, repulsam passus est. rights as-
serted over
Oxford.

Guerra mota est inter Ducem Burgundiæ et Ducem Aure- War be-
 lianensem, filium Ducis Aurelianensis nuper occisi factione tween the
 Ducis Burgundiæ supradicti; suffragantibus Duci Aurelianensi Duke of
 Regibus Navariæ et Arragoniæ, ⁷Ducibus Bituriæ et Britannia, Burgundy
 cum Wasconis et Aquitanniis, necnon Comitibus de Huys et and Duke
 de Armanak, et multis aliis. Dux Burgundiæ, cui favit Rex of Orleans.
 Franciæ, et ejus primogenitus, dictus "Rector Franciæ," cum
 multis aliis, videns partem contrariam robore fortem, populosi-
 tate numerosam, diffidens suis viribus, misit ambassiatores in
 Angliam, petens per eos Regis suffragia contra Ducem Aure-

Embassa-
dors sent to
England by
the Duke
of Bur-
gundy.

¹ *perire* in orig.

² *de* and the hiatus are omitted in the printed texts: they occur in (5) MS. Corp. Chr. vii.

³ *tugurium* in orig.; *tigurium*, *vel* *tigurium* in the printed texts; *vel* *tigurium* in (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ Omitted in the printed texts.

⁵ *sua* in orig., (5) MS. Corp. Chr. vii., and Parker's text; corrected from Camden's text.

⁶ *pro* omitted in the printed texts.

⁷ *Ducis* in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

A.D. 1411. lianensem, offerens plurima, pluraque promittens, inter quæ (5) MS. nuptias filiae suæ promisit Principi, simul cum maxima summa Corp. Chr. fulvi metalli. Cui Rex fertur dedisse tale responsum;— vii.

Advice given to him by the King of England. " Consulimus ne cum hoste vestro præsumatis in hac causa " congregari, qui juste vos infestare videtur, pro nece per vos " procurata parentis sui; sed quantum in vobis est, animum " juvenis exasperati mitigare studete, satisfactionem rationa- " bilem, juxta consilium partis utriusque, promittentes. Quod " si nec sic a persecutione cessare decreverit, secedite in " partes tutiores vestri domini, et illic vires aggregate, quæ " sufficiant ad repellendum suam violentiam. Si vero post " hæc bellum contra vos moverit, ad congregiendum cum eo " justius movebimini; et in tali causa favorem vobis quem " petitis, exhibebimus."

A force of English is sent to Paris, and is welcomed by the Duke of Burgundy. Transmissi sunt ergo Comes de Arundelle, Comes de Kyme, Dominus de Cobham Johannes Oldecastello, et quidam alii, cum armata manu et arcitenentibus in numero copioso; qui cum summa gratulatione recepti sunt per Ducem Burgundiæ, sufficienterque conducti. Sed cum moram Parisius diuturnam protraxissent, et jam macellarii carnes solito carius venderent, statuerunt nostrates egredi, et, si fortuna faveret, ab hoste quærere victum sibi. Jacuit tunc non procul Aurelianensis Comes in loco quodam forti, cum privata familia, prope villam de ¹Seynclo, in qua magna pars exercitus sui constituta fuit, quasi media via inter utrosque. Profecti sunt ergo Anglici pabulatum, proque sua necessitate providendum; cumque villam de Seynclo proponunt invadere, comperiunt pontem fractum ab hoste. Cui tabulas, licet strictas, longas tamen, hostes superstraverant, ut egredientes ab ingressu villæ nostros arcerent, et, si necesse foret, juxta qualitatem negotii reverti possent. Pugnatum est ergo, et Franci fugati; qui, dum meticulose fugiunt, per artitudinem tabularum cadentes, in flumine demerguntur. Occisi feruntur ibidem mille trecenti, cæterisque in villam ² ad Ducem fugientibus, casumque referentibus cum ploratu. Qui, confestim fugiens e diversa parte, salutis suæ consuluit. Nostri proinde villam de Seynclo deprædantur, captivos multos secum trahunt, Parisius revertuntur.

The English defeat the Orleanists at St. Cloud.

³Regales et nobiles, cum vidissent manum magnam quam exercuerat Dominus super hostes per manum nostratum, Deum pro successu novo laudavere, nostrisque gratias retulere. Sed

¹ Meaning, *Saint Cloud*.

² The word *fugerunt* is inserted here in orig., and *fuertunt* in (5) MS.

Corp. Chr. vii., by inadvertence.

³ *Reguli* in the printed texts.

(5) MS. quia captivos secum traxerant, ¹ qui rei læsæ majestatis exti- A.D. 1411.
 Corp. Chr. terant, eosdem captivos Galli mox judicialiter punire tenta- The Eng-
 vii. bant; contradicunt nostrates, eo quod, pacta redemptione, sal- lish, for
 vassent eos juxta leges armorum, et timebant perdere summas a sum
 pactas. Quapropter, bile repleti, dum nituntur salvare quos of money,
 tueri ceperant, de Parisiensibus plures morte plēctunt. Sed give up
 tandem, recepta pecunia pacta pro redemptione captivorum de their
 fisco Regis et civibus, permisere Francos gaudere suorum prisoners to
 mortibus. Quorum quidam decapitantur, quidam tormentis the King of
 variis, juxta morem patriæ, mori coguntur. France.

Parliamentum celebratur Londoniis in crastino Animarum. Parliament
 at London.

Anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo, Dux Aurelianensis, qui se putabat insuperabilem, accepta plaga per A.D. 1412.
 Anglos inflictā, mox dispersiquivit mediā, per quā Regem Envoys sent
 Angliæ, necnon et proceres, ac commune vulgus, in affectum to England
 sibi posset allicere. Initoque consilio super isto negotio, by the party
 scripsit Procuratorium sub hiis verbis:— of the Duke
 of Orleans.

“Johannes, Regis Francorum filius, Dux Bituriæ et Al- Powers
 verniæ, Comes Pictaviæ, Stamparum, Bononiæ, et Alverniæ, given to
 etc., Karolus Dux Aurelianensis et Valesii, Comes Blesensis the Envoys.
 et Belli Montis, et Dominus Conciati, Johannes Dux Bur-
 boniæ, Comes Clari Montis et Forestarum, et Dominus
 Belli Joci, et Johannes Comes Alekonie, de Armanak, et de
 Pertica, et Dominus Filgeriarum,—notum vobis facimus
 universis, quod nostrum quilibet de probitate et fidelitate,
 circumspeditione et prudentia, Falconeti, etc., ad plenum con-
 fysi, ipsos et eorum quemlibet, præsentium tenore, nostros
 procuratores fecimus certos, indubitatos, et irrevocabiles, ac
 nuncios et legatos speciales, ad tractandum, et concordan-
 dum, et concludendum, cum serenissimo Principe, Domino
 Henrico, Dei gratia, Rege Angliæ, et illustrissimis ejus
 natis, etc., super restitutione et traditione reali Ducatus
 Aquitanniæ, cum suis juribus et pertinentiis universis, quæ
 ad serenissimum Dominum Regem Angliæ hæreditario jure,
 ut asseritur, pertinent, per nos eidem fiendis, etc.”

Postquam legati suum Procuratorium exhibuissent, obtule- Particulars
 runt quæ in subscriptis Articulis denotantur:— of their
 offers and
 demands.

Primo, obtulerunt sua corpora exponenda pro servitio Domini Regis Angliæ in omnibus suis causis et actionibus, salva semper eorum fidelitate, scientes quod aliter requirere nollet. Secundo, obtulerunt filios suos, filias, neptes, nepotes, et universaliter omnes consanguineos suos, pro conjugiiis faciendis, ad complendum juxta dispositionem Regis Angliæ.

¹ qui omitted in Camden's text.

A.D. 1412. Tertio, obtulerunt castra, villas, thesauros, et alia bona, (5) MS. in obsequium præfati Domini Regis. Quarto, obtulerunt Corp. Chr. amicos, fere omnes nobiles Franciæ, clericos famosos, cives honestos, qui eis assistunt, ut de facto patebit. Quinto, obtulerunt Ducatum Aquitanniæ integre, eodem modo quo ejus prædecessores obtinuerunt, nihil excipiendo de pertinentibus ad præfatum Ducatum; ita quod parati ¹[sunt] recognoscere terras quas tenent a præfato Domino Rege, et tradere in manu sua quas possunt, et residuas pro juribus conquescent. Ipsi vero petunt recipere, quod Dominus Rex Angliæ et successores ejus eisdem Dominis assistant, contra Duce[m] Burgundiæ, scilicet, de crimine commissio in personam Ducis Aurelianensis. Secundo, petunt quod Dominus Rex Angliæ assistat contra Ducem Burgundiæ et suos fautores, usque ad reparationem omnium bonorum quæ habuerunt illius et suorum occasione causæ. Tertio, petunt quod assistat contra Ducem Burgundiæ pro restitutione damnorum, et reparatione offensarum, amicorum, vassallorum, et subditorum suorum. Quarto, petunt quod eis assistat pro pace regnorum, quantum poterit, etc.

Hoc anno, libra piperis quatuor solidis vendebatur.

The King
sends aid
to the
Duke of
Orleans,
and with-
draws his
support
from the
Duke of
Burgundy.

Circa festum Assumptionis ²Beatæ Mariæ, cum Rex, decreto sui Consilii, statuisset opem præstare partibus Ducis Aurelianensis, misit filium natu secundum, Thomam Ducem Clarentiæ, necnon Edwardum Ducem Elboraci, Dominumque Thomam Comitem Dorcetannum, plurimosque valentes, cum manu valida, ut Duci præfato ferrent auxilium contra Ducem Burgundiæ, nondum ³reversis in Angliam cunctis qui jamdudum cum Comite Arundeliæ transfretaverant ad roborandum partes Burgundionis: unde succrevit multis admiratio, qualiter tam repentina facta sit mutatio, ut sub temporis tantilli spatio contingeret, Anglos velut duo contraria confovere.

The English
lay waste
Normandy.
Conference
between the
Duke of
Clarence and
the Duke of
Orleans.

Profecti sunt tamen prænotati procures, et in Nenstria applicuere; ubi cum Dux Aurelianensis, juxta conductum, tempore statuto non occurrisset, incenderunt villas suas, prædati sunt vicos, et municipia multa cepere. Tandem, licet ⁴sero, convenerunt ad colloquium ⁵Duces Clarentis et Aurelianensis, habitusque est tractatus inter eos, ut nostrates desis-

¹ Omitted in orig.; supplied from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

² *Sanctæ* in the printed texts.

³ *reversus* in orig.; corrected

from the printed texts.

⁴ *cero* in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁵ *Ducis Clarentiæ* the printed texts.

(5) MS. terent ab hostili equitatione, et ¹a prædationibus temperarent. A.D. 1412.
Corp. Chr. vii.

Quo concesso, recesserunt Duces nostri in Aquitanniam, illic hyematuri; Aurelianensis ad propria se convertit. Medio tempore, Dominus de Heyle, Marescallus Franciæ, cum multis magnatibus, hominibusque de armis, ad numerum quatuor millium pugnatorum, obsedit quoddam municipium in Aquitannia, quod erat in custodia Domini Johannis de Blount militis; qui cum trecentis auxiliariis fugavit et subdidit totum exercitum Gallicorum, captis de nominatis viris duodecim, et aliis generosis ad numerum centum viginti. Sir John de Blount defeats the Marshal of France.

Anno Domini millesimo quadringentesimo tertio-decimo, A.D. 1413. Rex Henricus tenuit Natale apud Eltham, valetudine gravi pressus, sic quod quandoque mortuus videbatur. Resumpsit tamen vires, ²Deo volente, et dies Natalitios jocunditate, qua potuit, celebravit. The King is taken ill at Eltham; but recovers.

Post Natale, convocavit regni procures ad Parliamentum tenendum Londoniis, in crastino Purificationis Beatæ Mariæ; sed tamen finem Parliamenti non expectavit, fato præventus die vicesima mensis Martii, cum gloriose regnasset annis tresdecim et dimidio, præter quinque dies: sepultusque est in Ecclesia Christi Cantuariæ. He dies; and is buried at Canterbury.

¹ ea in orig., by inadvertence.

² de in orig., by inadvertence.

DE TEMPORE REGIS HENRICI, POST CONQUÆSTUM
QUINTI.

- A.D. 1413. Eodem anno coronatus ¹ est Londoniis Henricus, primogenitus (5) MS.
His son, Regis Henrici, nuper defuncti, quinto Idus Aprilis, Dominica Corp. Chr.
Henry, is in Passione Domini. Quo die fuit tempestas nivis maxima, vii.
crowned. in Passione Domini. Quo die fuit tempestas nivis maxima,
Great storm of cunctis admirantibus de temporis asperitate, quibusdam novelli
snow at Regis fatis impingentibus aeris turbulentiam, velut ipse
that time: futurus esset in agendis frigidus, in regimine regnoquo
severus; aliis mitius de persona Regis sapientibus, et hanc
aeris intemperiem interpretantibus omen optimum, quod ipse
videlicet nives et frigora vitiorum faceret in regno cadere, et
serenos virtutum fructus emergere, ut posset effectualiter a
suis dici subditis;—"Jam enim ² hyems transiit, imber abiit
" et recessit."
- Virtuous Qui revera, mox ut initiatus est regni infulis, repente muta-
conduct of tus est in virum alterum, honestati, modestiæ, ac gravitati,
the new studens, nullum virtutum genus omittens, quod non cuperet
King. exercere. Cujus mores et gestus omni conditioni, tam reli-
giosorum quam laicorum, in exempla fuere.
- Parliament Post festum Paschæ tenuit Rex Parlamentum solemne Lon-
at London. doniis, in quo subsidium petiit et accepit.
- The Duke of Circa præsens tempus rediit Dominus Thomas Dux Claren-
Clarence tia, frater Regis, de partibus Aquitanniæ; quem directum
returns diximus in auxilium Ducis Aurelianensis contra Ducem Bur-
from Ac- gundiæ.
quitaine.
- Part of the Sub hiis diebus, magna pars civitatis Norwicensis, cum
city of Nor- tota domo Fratrum Prædicatorum Ordinis Sancti Dominici, et
wich burnt. omnibus eisdem pertinentibus, necnon et duobus Fratribus
Ordinis ejusdem, repentinis ignibus conflagravit.
- Funeral of In festo Sanctæ Trinitatis celebratæ sunt solemnes exequiæ
Henry IV. Regis Henrici, a Conquæstu Quarti, Cantuariæ, præsentæ
Rege Henrico, filio suo et hærede.
- Decree as to Eo tempore, decretum fuit per cleri Consilium, Londoniis
the Feasts of apud Sanctum Paulum celebratum, ad instantiam maxime Regis
St. George nunc, ut, festivitas Sancti Georgii Martyris ut duplex festum
and St. de cætero celebretur. Quod etiam ³ de festo Sancti Dunstani
Dunstan. Dominus Cantuariensis censuit faciendum.
- Death of Alexander Episcopus Norwicensis, qui de veterano Priore
Alexander, loci prædicti Pontifex factus fuerat, curis sæculi valefecit; cui

¹ est omitted in the printed texts.² die Sancti in the printed texts.³ hiemps in orig.

(5) MS. successit, per electionem, Magister Ricardus de Curtunaco, A.D. 1413. Corp. Chr. dignus qui genere, moribus, et scientia, conquadraret hunc gradum. Bishop of Norwich.

Eo tempore Lollardi, qui doctrinam Evangelicam et Apostolicam, atque Propheticam, depravabant, fixerunt secdulas in valvis Ecclesiarum Londoniis, quæ continebant centum millia parata ad insurgendum contra cunctos qui non saperent sectam suam. ¹Invitabantur nempe viribus et ingenio cujusdam qui dicebatur "Johannes Oldcastelle," qui, ob reverentiam nuptiarum quas contraxerat cum affine nobilis viri Domini de Cobham, cognomen dicti domini est sortitus. Erat iste Johannes fortis viribus, operi martio satis idoneus, sed hostis Ecclesiæ pervicacissimus; Regi, propter probitatem, carus et acceptus, sed tamen propter hæreticam pravitatem valde suspectus. Threatenings of the Lollards.
Sir John Oldcastle their leader, by courtesy called "Lord Cobham."

Eo tempore facta Londoniis cleri Convocatione per Dominum Cantuariensem, maxime jam causa prædicti Johannis, reperi- tum fuit quod idem Johannes fuit, et est, ²principalis receptator et fautor, protector et defensor, Lollardorum, et quod præsertim in Dicecesibus Londoniensi, Roffensi, et Herefordensi, ipsos Lollardos, ab Ordinariis sive Dicecesanis locorum minime licenciatis, contra Constitutionem Provinciale inde factam, ad prædicandum transmisit, eorumque prædicationibus nefariis interfuit, et contradictores, si quos repperat, minis et terroribus, ac brachii sæcularis potestate, compescuit: asserens inter cætera, quod Cantuariensis Archiepiscopus et ejus Suffraganei non habuerunt, nec habent, potestatem aliquam hujusmodi Constitutionem faciendi; aliterque sentit et sentit, ac dogmatizat et docet, de Sacramentis Altaris et Pœnitentiæ, peregrinationibus et adorationibus imaginum, ac clavibus, quam Romana Ecclesia docet et affirmat. Quare, ex parte totius cleri, Dominus Cantuariensis fuerat requisitus, ut ³de et super præmissis contra eundem Johannem procedere dignaretur. Qui tamen, ob reverentiam Domini Regis, cujus ad tunc idem Johannes familiaris extiterat, et ob honorem ordinis militaris, una cum omnibus Suffraganeis tunc presentibus, et magna parte cleri, accessit ad præsentiam Domini Regis, tunc in prædio suo de Kenningtaune existentis, declarans ei defectus ejusdem. Ad instantiam tamen Domini Regis, cupientis eum sine dedecore revocare, suspensum fuit negotium magno tempore. Sed cum Dominus Rex. circa reduc- Charges in Convocation against Sir John Oldcastle.
Representations made to the King thereon.
The matter is postponed for a time.

¹ *Invitebantur* in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.

from the printed texts.

² *principale* in orig.; corrected

³ *desuper præmissis* in the printed texts.

A.D. 1413. tionem ejus longum tempus trivisset inaniter, significavit (5) MS.
 The Arch- Domino Cantuariensi ¹[se] circa eum inutiliter laborasse. Corp. Chr.
 bishop of Dominus ergo Cantuariæ dictum Johannem de et super præ- vii.
 Canterbury missis personaliter responsurum coram eo ad certum terminum
 attempts decrevit evocandum; ac nuncium suum, cum litteris citatoriis,
 to cite ad dictum Johannem transmisit, tunc in castro suo de Con-
 Oldeastle. lynghe degentem, mandans dicto nuncio, ut dictum castrum dicti

Johannis nullo modo ingrederetur, nisi ²licentiatus; sed per
 mediationem cujusdam Johannis Butuler, ³hostiarii Camerae
 Domini nostri Regis, ipsum Dominum Johannem requireret,
 quatenus ⁴aut daret dicto nuncio licentiam ingrediendi; ut
 citaret eundem, seu saltem extra castrum suum prædictum
 faceret sui copiam, ut sic citatione posset apprehendi.

Qui tamen Johannes Oldeastle dicto Johanni Butiler, ex
 parte Domini Regis sibi præmissa exponenti, publice respondit
 quod nullo modo citari voluit, nec citationem ipsius aliquam
 tolerare.

Hiis auditis, Dominus Cantuariensis decrevit eum citandum
 per edictum, in valvis Roffensis ecclesiae, sibi vicinae, pub-
 lica affigendum; ut compareret coram eo undecimo die mensis
 Septembris, super præmissis, et aliis hæreticam pravitatem
 concernentibus, personaliter responsurus. Quo die adveniente,
 Dominus Cantuariensis in Capella ⁵majori infra castrum de
 Ledis, quod tunc inhabitabat, sedens pro tribunali, audita et
 recepta relatione, quod idem Dominus Johannes se incastel-
 lavit et fortificavit in castro suo prædicto, ac opiniones
 suas defendit, claves Ecclesiae et potestatem Archiepiscopalem
 multipliciter contemnendo, fecit eum citari publice ac præ-
 conizari. Qui cum diu expectatus nullo modo compareret,

He is ex-communicated, as contumacious.

prout ⁶merito contumacem excommunicavit in scriptis. Et
 quia dictus Johannes in defensionem erroris sui contra claves
 Ecclesiae se incastellavit et fortificavit, Dominus Cantuariensis
 decrevit iterato citare dictum Johannem, si posset apprehendi,
 vel alias per edictum, sicut prius, ut compareret coram eo die
 Sabbati proximo post festum Sancti Matthæi Apostoli et
 Evangelistæ proximo futuro; causam rationabilem, si quam
 habet, quare contra eundem ad graviora procedi non debeat,
 tanquam publicum hæreticum, schismaticum, et hostem et
 adversarium universalis Ecclesiae; quare etiam pronunciari

And is again cited.

¹ Omitted in orig.; supplied from
 (5) MS. Corp. Chr. vii. and the
 printed texts.

² *licentiatus* in orig.

³ *hostiarii* in orig.; corrected
 from (5) MS. Corp. Chr. vii. and

the printed texts.

⁴ *ut* in the printed texts.

⁵ *mari* in orig.; corrected from
 the printed texts.

⁶ *initio* in the printed texts.

(5) MS. non debeat, ac auxilium brachii sæcularis contra eum solenniter invocari, personaliter responsurus, factururus, et recepturus, circa omnia et singula præmissa, quod justitia sua debeat. A.D. 1413. Corp. Chr. vii.

Adveniente termino præfixo, ¹ Domino Cantuariensi sedente pro tribunali in Capitulo Sancti Pauli Londoniis, assidentibus sibi Dominis Ricardo Londoniensi et Henrico ² Wintoniensi, Episcopis, Dominus Robertus Murley, miles, Custos Turris Londoniarum, secum præfatum Dominum Johannem adduxit; nam parum ante per regios ministros comprehensus fuerat, et in Turri clausus. Cui Dominus Cantuariensis recitavit processum memoratum; quomodo videlicet in Convocatione cleri detectus et delatus extiterat, quomodoque citatus et propter suam contumaciam excommunicatus; unde Dominus Cantuariensis grato se obtulit, et paratum fore promisit, ad absolvendum eum: sed ille absolutionem Domini Cantuariensis petere noluit, sed, divertens ad alia, dixit quod libenter recitaret coram Domino Cantuariensi fidem quam tenet. Extraxitque de sinu suo ³ quandam scedulam indentatam, quam tradidit Domino Cantuariensi postquam legisset.

Oldcastle is taken in custody, and appears before the tribunal.

He refuses absolution offered by the Archbishop of Canterbury, and reads a profession of his faith.

Qua scedula perlecta, Dominus Cantuariensis dixit;—"Ecce! Domine Johannes, in hac scedula vestra plura bona continentur, ac satis Catholica; sed habetis terminum istum ad respondendum super aliis, errores et hæreses sapientibus, quibus per contenta in hac scedula non est plene responsus. Et propterea, vos oportet ad eadem respondere qualiter sentitis, et fidem vestram plenius declarare, videlicet an ⁴ teneatis, credatis, et affirmetis, quod in Sacramento Altaris, post consecrationem rite factam, remaneat panis materialis, vel non. Item, an teneatis, credatis, et affirmetis, quod in Sacramento Pœnitentiæ necessarium fuerit, quod habens copiam sacerdotis confiteatur de peccatis suis presbytero per Ecclesiam ordinato?"

The Archbishop puts further questions to him.

Qui respondit expresse, se nolle aliter prædicta declarare quam in dicta scedula sua continetur. Cui compatiens, Dominus Cantuariensis dixit;—"Caveatis, Domine Johannes, quia ⁵ [si] ad hæc vobis ⁷ objecta clare non respondeatis in termino legitimo vobis jam dato, poterimus vos denunciare et de-

He refuses to make further answer; whereupon the Archbishop warns him.

¹ Dominus Cantuariensis in the printed texts.

² Wintoniensis in orig., by inadvertence; corrected from the printed texts.

³ quandam omitted in the printed texts.

⁴ responsurum in orig.; corrected from the printed texts.

⁵ teneatis omitted in the printed texts.

⁶ Omitted in all the texts.

⁷ injecta in the printed texts.

A.D. 1413. "clarare hæreticum." Sed dictus Johannes aliter respondere (5) MS. contempsit. Corp. Chr. vii.

The Archbishop expounds the doctrines of the Church, on certain pious; and calls upon him to make answer thereon.

Tunc Dominus Cantuariensis declaravit ei quid Sancta Romana Ecclesia, sequens dicta Beatorum Augustini, Hieronymi, et Ambrosii, et aliorum Sanctorum, determinavit; quas determinationes oportet quoscunque Catholicos observare. Ad quæ dictus Johannes respondit, quod voluit credere et observare quicquid Sancta Ecclesia determinavit, ac quicquid Deus voluit se credere et observare; sed quod Dominus Papa et Cardinales, Archiepiscopi, Episcopi, cæterique prælati Ecclesiæ, haberent potestatem talia determinandi, noluit ad tunc aliquàliter affirmare. Unde Dominus Cantuariensis, sibi compatiens, sub spe melioris deliberationis, ² datis sibi in Anglicis certis articulis, rogavit ut in die Lunæ proximo sequente plene et clare suum daret responsum super eisdem.

Oldcastle is again summoned.

Quo die Lunæ, videlicet vicesimo-quinto die mensis Septembris, coram Domino Cantuariensi et ³ antedictis Episcopis, adjuncto illis Bangorensi Episcopo, Domino Benedicto, comparuit Dominus Robertus Murlee, Custos Turris Londoniensis, ac præfatum Dominum Johannem secum duxit, ac coram Domino Cantuariensi et toto clero, pro tunc congregato,

He refuses to ask absolution of the Church.

statuit. Cui Archiepiscopus affabiliter et suaviter recitavit acta prioris diei, et quomodo excommunicatus fuerat, et est; ac rogavit et requisivit eundem, ut peteret ac admitteret in forma debita Ecclesiæ absolutionem. Quod se dictus Johannes facturum negavit, sed a Deo solo absolutionem petiturum.

He is called upon to answer the charges.

Consequenter Dominus Cantuariæ suavi et modesto modo rogavit et requisivit eundem, quatenus de et super contentis in dicta scedula determinationem Ecclesiæ eidem transmissam de sibi oppositis clarum daret responsum.

His answer as to the Sacrament of the Eucharist, and other matters of faith.

Et ⁴ primo super Sacramentum Eucharistiæ.—Ad quem articulum, inter cætera, respondit, quod sicut Christus hic in terra degens habuit in se divinitatem et humanitatem, divinitatem tamen velatam et invisibilem sub humanitate, quæ in eo aperta et visibilis fuerat; sic in Sacramento Altaris est verum corpus et verus panis, videlicet quem videmus, et corpus Christi sub eadem velatum, quod non videmus. Ad fidem circa Sacramentum hujusmodi in scedula prædicta per Dominum Cantuariensem transmissa sibi, perque Sanctam Romanam Ecclesiam et Doctores Sanctos determinatam, expresse negavit, dicens

¹ Deus omitted in the printed texts.

² datis omitted in the printed texts.

³ antedictos Episcopos in the printed texts.

⁴ primum in the printed texts.

(5) MS. quod determinatio Ecclesiæ facta est contra Sacram Scriptu- A.D. 1413.
Corp. Chr. ram, ¹ et postquam ² Ecclesia dotata est, et venenum infusum
vii. in ² Ecclesia, et non ante. Quod etiam ad Sacramentum Pœ-
nitentiæ et Confessionis,—dixit et asseruit, quod si quis esset

in aliquo gravi peccato constitutus, a quo ipse surgere
nesciret, expediret, et bonum esset, sibi adire aliquem sanc-
tam et discretum sacerdotem pro consilio ab eo habendo. Sed
quod confiteretur peccatum suum proprio curato seu alteri
presbytero, etiamsi haberet copiam ejusdem, non est necessa-
rium ad salutem, quia sola contritio peccatum hujusmodi
delere posset, et ipse peccator purgari.

Circa adorationem Sanctæ crucis.—Dixit et asseruit, quod
solum corpus Christi quod pendebat in cruce, debuit adorari;
quia illud corpus solum fuit, et est, adorandum. Et interro-
gatus quem honorem faceret imagini ipsius crucis, respondit
verbis expressis, quod illum honorem solum faceret sibi, quod
bene mundaret eam et poneret in bona custodia. ³ Quo autem
ad potestatem clavium, Dominum nostrum Papam, et Archie-
piscopos, et alios prælatos:—dixit quod Dominus noster Papa
est verus Antichristus, hoc est caput ejusdem; Archiepiscopi
et Episcopi, necnon alii prælati, sunt membra, et Fratres cauda
ejusdem. Quibus Papæ, Archiepiscopis, et prælati, non est
obediendum, nisi quatenus fuerint imitatores Christi et Petri,
in vita, moribus, et conversatione. Et quod ipse est successor, Oldcastle¹
warns the
bystand-
ers against
his judges.
qui est vita melior, moribus purior, et nullus alius. Ulterius
dixit idem Johannes alta voce, manibus expansis, alloquendo
circumstantes;—"Isti qui judicant et volunt damnare me,
seducunt vos omnes et seipsos, et vos ducent ad infernum,
et ideo caveatis ab eis."

Quibus omnibus per eum sic dictis, Dominus Cantuariensis The Arch-
iterum ac sæpius flebili vultu dictum Dominum Johannem bishop
alloquebatur, verbis quibus potuit exhortando, ut ad unitatem again ex-
rediret Ecclesiæ, crederet et teneret quod Ecclesia Romana herts him;
credit et tenet. Qui respondit expresse, se aliter non credere but to no
quam superius expressit. Videns ergo Dominus Cantuariensis purpose.
se in nullo posse proficere, cum magna cordis amari-
tudine processit ad prolationem sententiæ diffinitivæ, in hunc
modum:

"In Dei nomine, Amen. Nos, Thomas, permissione divina The Arch-
etc., in quadam causa, sive negotio, hæreticæ pravitatis, de bishop
adjudges
him to be
guilty of
heresy.
" et super diversis articulis, super quibus Dominus Johannes
" Oldcastelle, miles, Dominus de Cobham, coram nobis in

¹ et omitted in the printed texts.

³ Quod in Camden's text.

² Ecclesiam in the printed texts.

A.D. 1413. "ultima Convocatione cleri ¹ nostri Cantuariensis Provincia, ⁽⁵⁾ MS. Corp. Chr. vii.
 "in Ecclesia Sancti Pauli celebrata, post inquisitionem diligenter ibidem inde captam, reperimus eundem ² Dominum
 "Johannem fore et esse hæreticum, hæreticis credentem, ac
 "in fide et observantiis Sacrosanctæ Romanæ et universalis
 "Ecclesiæ errantem, et præsertim circa Sacramenta Eucharistiæ et Pœnitentiæ; ad quod, tanquam iniquitatis et tenebrarum filius, in tantam obduravit cor suum, ut non intelligat
 "vocem pastoris sui, nec velit monitionibus alligi, nec reduci
 "blanditiis; unde pensatis ipsius delictis et culpis, per ipsius
 "damnabilem pertinaciam aggravatis, ³ nolentes quod is qui
 "nequam est fiat nequior, et alios inficiat sua labe, de consilio et assensu magnæ discretionis et sapientium virorum
 "venerabilium nobis assistentium, præfatum Dominum Johannem Oldcastelle, militem, Dominum de Cobham, de et
 "super hujusmodi detestabili reatu convictum, et ad Ecclesiæ
 "unitatem penitentialiter redire nolentem, hæreticum, ac in
 "iis quæ tenet, docet, determinat, et prædicat, Sacrosanctæ
 "Romana et universalis Ecclesia, et præsertim in articulis
 "subscriptis, errantem judicamus, declaramus, ⁴ et concedimus, sententialiter et diffinitive, in hiis scriptis, relinquentes
 "eundem ex nunc, tanquam hæreticum, judicio sæculari.
 "Ipsūque nihilominus hæreticum, omnesque alios et singulos, qui eundem de cætero in sui favorem erroris receptaverint, defensaverint, seu sibi consilium, favorem, vel auxilium, in hac parte præbuerint, tanquam fautores, receptatores, et defensores hæreticorum, excommunicamus, et excommunicatos denunciāmus in hiis scriptis."

The Archbishop obtains further time for him, from the King, in order that he may relent.

Hiis ⁵ ita peractis, Dominus Cantuariensis Regem certificavit super præmissis, vivæ vocis oraculo, postulans ut Dominus Rex dignaretur dicto Johanni, damnato juridice, gratiose concedere ⁶ quadraginta dies ad inducias. Nam tam Rex quam Pontifex non ejus interitum, sed vitam, cupiebant affectualliter, et pro salute sua laborare non segniter. Unde factum est, ut ad Turrim ⁷ reduceretur, ubi, sub induciarum spatio sibi concessarum, posset respiscere, et gratiam, tam ecclesiasticam quam regiam, promereri. Sed ista specialis indul-

¹ nostre in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.

² Dominum omitted in the printed texts.

³ volentes in the printed texts.

⁴ concedamus in orig., by inadvertence.

⁵ itaque in orig. and the printed texts; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁶ 50 in Camden's text; quadraginta in (5) MS. Corp. Chr. vii., and Parker's text.

⁷ adduceretur in the printed texts.

(5) MS.
Corp. Chr.
vii.

gentia facta fuit sibi malignandi copia, dum citra præfixum A.D. 1413. terminum elapsus e custodia, congregavit iniquitatem sibi, nil He escapes aliud cogitans quam de vindicta. Revertens, clam destinatis from the litteris ad sequaces suos, tam milites quam armigeros, qui Tower, and non pauci fuere, hortabatur, ut et ipsi scriberent ad amicos summons his friends suos, ut et ipsi se ad vindictam mutuo concitarent. Igitur to his aid. per omne tempus illud quod fluxit ab evasione ejus usque ad Circumcisionem Domini, vel Epiphaniam, discurrebant undique Lollardorum nuntii, qui rurales et quoscunque poterant, promissis amplis stipendiis, allectarent, quatenus in certum diem, eis denuntiandum, parati forent ad standum viriliter, et actus martios peragendum. Multis ignaris querentibus causam, pro qua vel in qua certare deberent, responsum fuit non esse curandum, dummodo stipendia larga reciperent, et pro rebus bene gestis affluenter remunerandos proculdubio se sperarent. Sed de hiis omnibus in ordine præsentis historiæ post hæc plenius referemus.

Hoc anno plures Angli peste percussi, vel epidemia, vivere A pestilence desi- in England.

Item, hoc anno levatum fuit corpus quondam Ricardi Regis Angliæ, quod humatum fuerat juxta ecclesiam Fratrum Prædicatorum de Langelee, et deportatum Londonias, ac apud Westmonasterium regaliter tamulatum; non sine maximis expensis Regis nunc, qui fatebatur se sibi tantum venerationis debere, quantum patri suo carnali. The body of King Richard II. is removed from Langley to Westminster.

Anno Domini millesimo quadringentesimo decimo-quarto, A.D. 1414. Rex tenuit Natale solemniter apud Eltham, ubi Lollardi, facta Conspiracy of the Lollards, to conjuratione, Regem ²inopinate, cum fratribus suis et amicis, seize or cepisse, vel occidisse, statuerant. Sed Deus Omnipotens noluit slay the innocentem nocentium perire manibus, neque periclitari; sed King; who immisit timorem suum in corda quorundam conspiratorum, qui is warned, and escapes. Regem monuere vitare periculum, et jam struetas insidias declinare. Unde factum est, ut sine strepitu Rex modeste se transferret ad Palatium suum prope Westmonasterium, ubi et locus tutior et frequentia populi major fuit.

Lollardi vero, cum jam completa esset eorum malitia, effutire parabant quæ mentē conceperant, gestientes experiri fortunam quam suis votis fore propitiam putavere. Veneruntque sub The Lollards meet ipso noctis conticinio in campum ³[qui] dicebatur Sancti in Saint Ægidii, prope Londonias, ubi ferebatur eorum campi-dactor, Giles's Johannes Oldcastelle, Dominus de Cobham, suos satellites Fields.

¹ Circumcisionem in orig.

² inopinato in the printed texts.

³ Omitted in orig.; supplied from

(5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

A.D. 1414. opperiri: videres per semitas, perque vicos, per compita, (5) MS. concurrentium turbas, pene de cunctis regni Comitatibus sollicitas magnis promissis, confluere ad diem et horam jam instantem. Qui requisiti quamobrem sic festinabant, et velut anhelant currebant, responderunt se properare ad Dominum de Cobham, qui eos conductos suis stipendiis accivisset. Rex vero, non ignarus omnium præmissorum, sub ejusdem noctis articulo jussit suos in armis esse paratos, tunc primum suis intimans, quid facere decrevisset. Fuerunt tunc parati cum Rege qui laudaverunt in diem clarum protelandum negotium, quo decernere possent qui cum Rege, vel contra Dominum, staro vellent. Alii vero consulere Regem debere præstolari, donec ad eum multitudo convenisset exercitus, ne, cum paucis hostes aggrediens, pejorem, quod absit, reportaret calculum. Sed neutris adquevit Rex, eo maxime quod audisset Lollardorum fore propositum, si prævaluissent, primitus destruendi Monasteria de Westmonasterio, de Sancto Albano, de Sancto Paulo, et cunctorum Fratrum Londoniis constituta. Quamobrem Rex, tantis malis se objiciens, ingessit periculo, contra vota suorum in campum progrediens, paulisper transacta nocte media, ubi et constitit præstolaturus quid ventura pariat dies proxima; ubi contigit, ut multi de remotis partibus ad castra hostilia prius intrarent per errorem, castra regia, ubi requisiti quid quærerent, responderunt, dominum suum de Cobham. Quapropter contra spem capti sunt, et carceribus mancipati.

The King takes measures to defeat their designs.

Alleged designs of the servants and apprentices of London.

The Lollards take to flight.

Pervenit rumor iste ad duces partis adversæ, scilicet quod Rex cum manu valida occupasset arva contermina, et de suis plurimos captivasset. Consternatique sunt peramplius, quod neminem viderunt de Londoniis adventare, unde putabant millia ruitura in auxilium eorundem. Præceperat autem Rex ut civitatis portæ clauderentur, et per armatos servarentur artius, ut nullis pateret egressus nisi hiis quos scirent ad signa regia properare. Et revera, nisi Rex usus fuisset hac calliditate, nocte illa, prout fertur, exivissent de servis et apprenticiis, simul cum quibusdam de civibus, eorundem magistris, ad quinquaginta millia contra Regem. Qui vero de Lollardis adunati fuere, ut audire Regem jam in eodem campo suas acies statuuisse, non habentes ultra spiritum, fugæ præsidia petiere; quos regales insequentes, quosdam cepere, quosdam peremere. Quo vero diverterit dux eorum, minime scire potuit, licet Dominus Rex spopondisset publica voce præconis cuicumque prodenti eum, de

¹ *haneli* in orig., and (5) MS. Corp. Chr. vii.

² *fuere* repeated in orig., by inadvertence.

(5) MS. suo ¹ marsupio mille marcas, et civitatibus, sive pagis, qui A.D. 1414:
Corp. Chr. illum detegerent, maximas libertates; unde potest conjici pene Proof of the
vii. totam patriam ejus dementiam amplexatam fuisse, cum nullus of their
inveniretur, qui respectu tanti lucri eum voluerit publicare. opinions.
Capti sunt tamen de suis asseclis plurimi, qui dicebantur con- Capture and
spirasse generaliter in destructionem Régis et Procerum, Præ- execution of
latorum, religiosorum possessionatorum, Fratrum Mendican- many fol-
tium, atque civium; qui, super hiis convicti, non solum trac- lowers of
tioni et furcarum suspensioni, sunt addicti, sed post infelicia Oldcastle,
fata cremati.

Inter quos, quidam de Dunstapalia, negotio braciator, dives W. Murlee, admodum, dictus "Willelmus Murlee," qui artius secutus of Dun-
opiniones Johannis Oldcastelle, orthodoxorum plurimos, supra staple, a
cunctos sectæ suæ perfidæ, molestaverat. Hic cum in campo Oldcastle,
fuisset, et Régis præsentiam cognovisset, meticulose civitatem is banged
repetiit, latebrasque quæsiivit. Præordinaverat utique, prout and burnt.
fertur, eo die suscepisse de manu Johannis Oldcastelle ordinem
militarem; cujus rei argumenta fuere dextrarii duo se se-
quentes, auro phalerati, et deaurata calcaria quæ sinu suo
recondiderat, exinde detracta quando captus fuerat. Quod et
evenit parvo peracto spatio post fugam suam. Tractus ergo,
suspensus, et combustus, finem quem meruit est sortitus.
Repertus est autem rotulus Præcentoris Sancti Albani, con- His alleged
tinens cuncta monachorum nomina dicti loci, in manica sua, designs
quem vel ipse vel sui furtim abstulerant; quos, ² ut fertur, against
eliminasse proposuerat, et eorum locum, velut dominus et St. Alban's.
Comes Hertfordensis pagi, dono ducis sui Johannis Oldcas-
telle, obtinuisse. Fuerunt et plures alii, tam sacerdotes quam
laici, qui capti, convicti sunt, et damnati, exituque ³ fiunt
consimili; quorum plurimi nec quidem poenitere curabant. Other fol-
De hiis prophetatum est apud Anglos per longa tempora lowers of
antequam ista contingerent, sub hiis verbis:— Oldcastle
similarly
punished.

"Inter petrosum fontem montemque ⁴ nodosum,
"Corruet Anglorum ⁵ gens perfida fraude suorum."

Ancient pro-
phesy in
reference
to them.

¹ *marsupio* in orig., (5) MS. Corp. dance with the rules of Prosody:—
Chr. vii., and the printed texts.

² *prout* in the printed texts.

³ *fuit* in orig., corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁴ In Elmham's *Metrical Life of Henry V.* (printed in this Series) p. 99, this Prophecy is given at greater length, and more in accor-

dance with the rules of Prosody:—

"Cum fuerint anni completi mille

"trecenti,

"Et decies deni, post partum Vir-

"ginis almæ,

"Inter nodosum montem fontem-

"que petrosum,

"Corruet Anglorum gens perfida

"fraude suorum."

⁵ *gentes* in the printed texts.

A.D. 1414. Constat veraciter inter hæc duo loca gentem perfidam ^{(5) MS.} contra Regem venisse, fraudeque suorum illic corruisse; quia ^{Corp. Chr.} quidam de suis Regi nunciaverunt eorum conspirationes. ^{vii.}

Death of
Thomas
Arundel,
Archbishop
of Canter-
bury.
Promotions
in conse-
quence.

¹ Hoc anno cecidit eminentissima turris Ecclesiæ Anglicanæ, et pugil invictus, Dominus Thomas de Arundelia, morti solvens debita decimo Kalendas Martii. Cui successit in Archiepiscopatum ² Magister Henricus Chichele, Confessor Regis. Magister Stephanus ³ de Patryngtone, Frater de Ordine Carmelitarum, vir eruditus in Trivio et ⁴ Quadrivio, factus est ⁵ Episcopus Menevensis.

Henry Percy
is received
into the
King's fa-
vour, and
restored to
the Earldom
of North-
umberland.

Rex compatiens Henrico Percy, ⁶ adolescentulo, qui per avam suam, Henricum Percy, Comitem Northumbria, ductus fuit in Scotiam, post mortem patris sui, perempti in bello apud Salopiam, cum adhuc esset parvulus, jussit suis necessariis ut pro ejus evocatione sollicitarentur; eum non solum honorare statuens ejus revocatione, sed ut ⁷ sublimaret Comitis Northumbrorum nomine et dignitate.

Envoys from
the King of
France, and
Duke of
Burgundy.

EO anno, ad Parliamentum tentum Leycestriae venere nuncii Regis ⁸ Franci Ducisque Burgundia, ⁹ [licet non pari voto. Nam Dux Burgundia] contra Ducem Aurelianensem fortificari petiit, promittens, ut fertur, plura quam præstare potuit. Missi sunt ergo per Regem Angliæ solemnes nuncii ad utrumque: inter quos duo Pontifices, scilicet Dunelmensis et Norwycensis, legationis ¹⁰ principes extitere. Frequenter enim et hii in Franciam, et Francorum legati directi sunt in Angliam; sumptusque maximi consumpti sunt utrobique, spe pacis omnino sopita.

Envoys sent
to them.

The King
begins the
foundation
of three
Monasteries.

Hoc anno cœpit Rex Henricus fundare tria Monasteria religiosorum juxta prædium suum, "apud Schene" vulgariter ¹¹ appellatum; unum de Ordine monachorum Cartusiensium; aliud, monachorum qui "Cœlestini" vocarentur, qui profitentes Regulam Sancti Benedicti, quam servare se dicunt ad litteram, et ulterius se astringunt ad reclusionem perpetuam;

¹ Archbishop Arundel died in February 1413.

² This and the following word are omitted in (5) MS. Corp. Chr. vii.; and Ricus is inserted in a later hand.

³ de omitted in the printed texts.

⁴ Quadrivio in orig. and (5) MS Corp. Chr. vii.

⁵ Patryngton was made Bishop of St. David's in 1415.

⁶ adolescentulo in orig. and (5)

MS. Corp. Chr. vii.

⁷ sublimaret in the printed texts.

⁸ Franciæ in the printed texts.

⁹ Omitted in orig. and the printed texts; supplied from (5) MS. Corp. Chr. vii.: qui occupies its place in the printed texts.

¹⁰ principis in orig.

¹¹ appellatur in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.; corrected from the printed texts.

(5) MS.
Corp. Chr.
vii.

tertium, ¹Brigittinorum, qui Sancti Augustini profitentur Regulam, quæ, cum aliis adjectis cæremoniis, vocatur ab eis "Regula Salvatoris." hiis non licet habere proprium, non quidem obolum, nec pecuniam tangere quovismodo. In hoc Monasterio, juxta Regulam, debent esse sorores sexaginta, sacerdotes tresdecim, diaconi quatuor, octo fratres laici; quibus omnibus computatis, tantus erit numerus personarum, quantus erat tresdecim Apostolorum et septuaginta duorum discipulorum Christi. Hi non lineis, sed laneis, semper utuntur. Qui duo Conventus habebunt unam ecclesiam in communi, moniales habebunt superius sub tecto, fratres inferius ad terram. Et sunt utrique Conventus separatim inclusi: quibus post professionem non licebit egredi, nisi de Domini Papæ licentia speciali. Isti duo Conventus debent habere ex Regula sufficientem dotationem ad sustentationem personarum et servientium, ac supportationem onerum tanti monasterii, ita quod absque indigentia et mendicitate, tam in anno sterili quam fertili, possint sufficienter et quiete subsistere. Postea vero, si totus mundus possessiones et prædia eis offerret, quicquam omnino recipere non liceret. Ante festum Omnium Sanctorum annuatim computari debent et præsciri victualia, et necessaria, anni subsequents; et quæcunque tunc remanent de victualibus seu pecunia anni tunc instantis, in crastino Omnium Sanctorum debent pauperibus erogari. Si vero aliquando victualia sequents anni ²videntur non sufficere, tunc de pecunia aut victualibus imminentis anni ³addatur sequenti anno quantum necesse est, et non plus, si ⁴Abbatissa et generalis ejusdem loci Confessor periculum animæ suæ voluerint evitare. Et ex post, quicquid remanserit, egenis dari debet. Abbatissa, cum consensu sororum et fratrum, eligere ⁵debet unum de tresdecim sacerdotibus in Confessorem generalem Monasterii; cui omnes fratres obedire debent, et contra præceptum ejus omnino nihil facere. Nullus sæcularium virorum, seu mulierum sæcularium, seu religiosorum, ingrediatur claustra Monasterii monialium. Hos ritus, et plures alios, observant hujus novellæ religionis professores, quos ad præsens omittimus, ad alia festinantes.

Ambassiatores nostri, Dunelmensis et Norwicensis Episcopi, jam secundo de Francia redeuntes, Gallicos dolis hactenus

The ambassadors give

¹ *Brigatinorum* in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

² *videntes* in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii., and the

printed texts.

³ *additur* in the printed texts.

⁴ *Abbetissa* in orig.

⁵ *debet* in orig., (5) MS. Corp. Chr. vii., and the printed texts.

A.D. 1414. inservisse ¹ declarant. Quamobrem Rex, irritatus, cachinnos (5) MS. eorum temperare decrevit, et in ² derisores animadvertere belli Corp. Chr. notice of the treachery of the French. jure, et quantæ sit dementiæ ³ suscitasse canem dormientem vii. The King resolves to punish them factis ostendere.

Circa festum Michaelis, jussit Rex venire Londonias ad Consilium cunctos regni proceres et prælatos, consultaturus de negotiis arduis tangentibus regnum suum. Quo quidem tempore Cantuariensis celebravit ibidem grande Consilium, in quo tractatum est de privilegiis exemptorum per Romanos Pontifices indultorum, quibus gavisī sunt hactenus, annullandis. Hoc initium signorum fecit novus Metropolitanus, ut manifestaret bilem suam. In hoc Consilio sunt electi, qui pro parte cleri Angliæ proficiscerentur ad Generale Consilium celebrandum, apud Constantiam, Germaniæ civitatem. Quo pene, per laudabilem sollicitudinem Regis Romanorum et Hungariæ, viri Christianissimi, qui, electus in Imperatorem Almanniæ, recusavit coronam suscipere, donec sibi constaret indubitanter, quis esset præficiendus in Papam, totius Christianitatis prudentissimi Pontifices et Prælati, cum aliis clericis, velut immumeris, confluxere. Utque de aliis taceamus, de regno Angliæ missi sunt ad Consilium viri valde venerabiles, Saresberiensis, Bathoniensis, Herfordensis, Episcopi, et, cum hiis, Abbas Westmonasterii, Prior Wygorniae, et plures alii pollentes ingenio, religione famosi. Horum cœtum honoravit multipliciter præsentia Comitis Warwicensis. Hiis ergo et Collegiis Cardinalium, quondam Gregorii et ⁴ Petri de Luna, cum aliis prælatis et doctoribus ⁵ præcipuis Christianitatis, apud Constantiam, Gregorius renunciavit Papatui, ita duntaxat ut idem faceret Petrus de Luna, qui in Arragonia, et Johannes, qui in Roma, nomen sibi Papatui ⁶ assumpserant: sed Johannes noster aliquandiu tergiversavit, donec monitus et inductus per Imperatorem, se renunciaturum, sicut et cæteri, aliquando concessit. Quo facto, factum est indicibile gaudium inter omnes qui aderant, putantes jam finem dissidii imponendum.

Representatives of the Clergy at the Council of Constance.

The Earl of Warwick accompanies them.

The three claimants of the Papacy resign their pretensions.

A.D. 1415. Pope John suddenly leaves Constance.

Sed, proh dolor! ubi sperabatur perfectionis et pacis initium, jam novæ dissensionis surrepsit exordium. Nam Papa Johannes, infirmitate simulata, nocte repente, recēssit, cum Duce Austriæ, ad quandam civitatem dicti Ducis; se tamen excusavit litteraliter penes Imperatorem, quod propter aerem,

¹ *declarat* in the printed texts.

² *derisiores* in orig.

³ *suscitasse* in orig.

⁴ *Petre* in orig., by inadvertence.

⁵ *præcipue* in orig.; corrected from

(5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁶ *assumpserat* in orig., (5) MS.

Corp. Chr. vii., and the printed texts.

(5) MS. sibi noxivum, reliquisset Constantiam; sed nihilominus quando- A.D. 1414.
Corp. Chr. cunque Imperator duceret eum ¹ accersendum, paratus foret
vii. ad Consilium sine mora regredi, ad consummandum et im-

plendum quaecunque promiserat. Cum vero post dies aliquot Netwith-
visum fuisset Imperatori et Consilio ut ² suam exhiberet inter standing
eos praesentiam, per nuncios rogaverunt, ut venire non deferret his pro-
ad Consilium, prout promiserat se facturum; quod plane mises, he
negavit se facere, et occulte disfiguratus fugit cum Duce refuses to
Austriæ in terram suam. Misit ergo Imperator ad Ducem, The Duke of
mandans ut eum reduceret, vel saltem reduci permitteret, ad Austria
Consilium memoratum. Quod cum Dux supersedisset facere, screens him;
Imperator terras ejus ingressus est, coegitque Ducem se but is com-
mittere, Papamque reducere in eodem habitu quo eum abdux- pelled by
erat fugitivum. Reductus est ergo, coramque Consilio demon- the Emper-
stratus, non indumentis religiositatis redimitus, sed, briganti- to give
norum more, semivestitus, gestans ad latus ³ sagittas breves, him up.
⁴ qualibus utuntur equites illarum partium, qui "Malendriini" Pope John
dicuntur. Derisus igitur a toto coetu, tam religioso quam is presented
saeculari, missus est in carcerem, sub arta custodia conservan- in his dis-
dus. Moxque cuncta bona sua mobilia direptioni patuere, guise, im-
fertur enim, quod despoliatus sit de septuaginta quinque prisoned,
libris librarum auri et argenti; quibus auditis in Anglia, pecunia and his pro-
collecta ad opus ejus, et apud Sanctum Paulum in cista repo- perty
sita, diruptis seris, extracta est, melioribus usibus destinata. plundered.

"In nomine Sanctæ et individuae Trinitatis, Patris, et Filii, Sentence of
"et Spiritus Sancti, Amen. Sacrosancta Generalis Synodus, deprivation
"Constantiensis, in Spiritu Sancto congregata legitime, invo- against the
"cato Christi nomine, solum Deum præ oculis habens, visis ar- three claim-
"ticulis in hac causa contra Dominum Johannem Papam, Vice- ants of the
"simum-tertium, formatis, habita matura deliberatione super Papacy, pro-
"eisdem, per hanc sententiam diffinitivam, quam proferimus mulgated by
"in his scriptis, pronunciat, decernit, et declarat, recessum the Council
"per præfatum Johannem Papam, Vicesimum-tertium, ab hac of Con-
"civitate Constantiensi, in dicto sacro Consilio Generali, clan- stance.
"destine et de nocte, hora suspecta, in habitu dissimulato et
"indecenti factum, fuisse et esse illicitum, Ecclesiæ Dei et
"dicto Consilio scandalosum, vacationis et unionis ipsius
"Ecclesiæ turbativum et impeditivum, schismatis inveterati
"nutritivum, a voto, promissione, et juramento, per Domi-
"num Johannem Papam Deo et Ecclesiæ, et huic Sacro Con-
"silio præstitis, deviativum, ipsumque Dominum Johannem

¹ accerciendum in orig. and (5)
MS. Corp. Chr. vii.

² suum in orig.

³ sagittas in orig.

⁴ qualibet in orig.; qualiter in the
printed texts; corrected from (5)
MS. Corp. Chr. vii.

A.D. 1415. " Papam simoniacum notorium, honorum, bonorumque et (5) MS.
 " jurium, nedum Romanæ, sed aliarum Ecclesiarum, et plu- Corp. Chr.
 " rium aliorum piorum, dilapidatorem notorium, malumque vii.
 " spiritualium et temporalium Ecclesiæ administratorem et
 " dispensatorem; fuisse et esse, suis detestabilibus inhonestis-
 " que moribus, et vita, Ecclesiam Dei et populum Christianum
 " notorie scandalizantem, ante ejus assumptionem ad
 " ¹Papatum, et post, usque ad ista tempora, ipsumque per
 " præmissa Ecclesiam Dei et populum Christianum notorie
 " scandalizasse et scandalizare; postque monitiones debi-
 " tas et caritativas, iteratis et crebris vicibus eidem factas,
 " in præmissis malis pertinaciter perseverasse, seque ex hoc
 " notorie incorrigibilem reddidisse; ipsumque, propter præ-
 " missa et alia crimina, in processu dictæ causæ contra eum
 " deducta et contenta, tanquam indignum, inutilem, et dam-
 " nosum, a Papatu et omni administratione spirituali et tem-
 " porali amovendum, privandum, et deponendum, fore: et dicta
 " Synodus amovet, privat, et deponit, universos et singulos
 " Christicolæ, cujuscunque status, dignitatis, vel conditionis,
 " ut existant ab ejus obedientia, fidelitate, et juramento abso-
 " lutos, declarando; inhibendo insuper universis Christi fide-
 " libus, ne eundem de cætero Papam nominent, nec illi
 " tanquam Papæ adhæreant, seu quoquomodo obediant. Et
 " nihilominus ex certa scientia, et de plenitudine potestatis,
 " supplet dicta sancta Synodus omnes et singulos defectus, si
 " qui forsitan in præmissis, vel aliquo præmissorum, inter-
 " venerint, etc. Item decernit, statuit, ordinat, dicta sancta
 " Synodus, pro bono unionis Ecclesiæ Dei, quod nullo un-
 " quam tempore reeligantur in Papam Dominus Baltazar
 " Cossa, nuper Johannes Papa Vicesimus-²tertius, nec Petrus
 " de Luna, ³Benedictus Tertius-decimus, nec Angelus Corrario,
 " Gregorius Duodecimus, in suis obedientiis sic nominati; et
 " si contrarium fieret, id sit ipso facto irritum et inane; ⁴nul-
 " lusque, cujuscunque dignitatis et præeminentie, etiamsi im-
 " periali, regali, cardinalatus, vel pontificali, dignitate, præ-
 " fulgeat, eis, vel eorum alicui, contra hoc decretum, ullo
 " unquam tempore obediat seu adhæreat, sub poena fautoriæ
 " dicti schismatis et maledictionis æternæ; ad quas contra
 " præsumptiones, si quæ in posterum fuerint, etiam cum
 " invocatione brachii sæcularis rigide procedatur."

Sub hoc tempore, cum jam Rex Angliæ comperisset Francos

¹ *perpetuum* in the printed texts.

² *quartus* in the printed texts;
³ *tertius* in (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ *Clemens* in orig., (5) MS. Corp.

Chr. vii., and the printed texts,
 erroneously.

⁴ *nullus cujuscunque* in the
 printed texts.

(5) MS. fallacis et fraude, fictisque promissionibus, eum inaniter sollici- A.D. 1415.
Corp. Chr. tasse, naves conduxit, arcitenentes et armatos elegit, machinas The King
vii. et missilia, ac omnem apparatus bellicum, præparavit, quibus prepares
posset hostes efficacius infestare: jussitque ut omnes secum for war
profecturi parati forent in festo Nativitatis Sancti Johannis with
Baptistæ, apud Hamptone. France.

Quo tempore accesserunt ad eum novi recentesque legati French
Francorum, inter quos præcipuus fuit Archiepiscopus Seno- ambassa-
nensis, vir verbosus et arrogans, sed parum disciplinatus, dors arrive.
prout ostendit exposit; nimis petulanter se gerens in præsentia
Regis et procerum in peroratione suæ legationis. Finaliter Their pro-
tamen Rex legatorum sprexit oblationes et promissa, quæ nec posals are
rationi fuere consona, nec sibi honorifica; et Londonias rejected.
remisit eos.

Dum Rex suorum procerum, qui cum eo transfretare debe- Conspiracy,
bant, apud Southamtoniam præstolaretur adventum, tres while the
viri potentes, in quibus præ cæteris confidebat, in ejus necem King is at
conjuraverunt. Quorum nomina si vellem suppressere, fama South-
flagitii divulgaret, etiam me tacente. Dicam ergo quod me ampton.
dicturum doleo, parricidarumque nomina non celabo. Primus
et præcipuus Dominus Henricus Le Scrop, in cujus fide sive Names of
constantia totus animus regius requievit. Qui sub hypocrisi the con-
cuncta gerenda foris suppallians, et spirators.

“² Astutam vâpido gestans sub pectore vulpem,”

in cunctis agendis agniam simplicitatem publice præferebat.—

“³ Edidicit,” nempe, “simulare fidem, vultusque minaces

“Protegere, et blando fraudem prætexere risu;

“Plenus sævitæ, lucrique cupidine fervens,

“Doctus et unanimes odio turbare sodales.”

Hic tantæ fuit æstimationis penes Regem, ut si quando The
consilia privata vel publica tractabantur, hujus diffinitione treachery
terminabantur. Prætendebat namque tantam gravitatem in of Sir
vultu, tantam in gestu modestiam, tantam in affatu religio- Henry Le
nem, ut quicquid ipse dictasset, velut oraculum e cælo lapsum Scrop.
Rex oportere fieri judicaret. Si legatio solemnissimè emittenda
foret in Franciam, ingenio vel persona Henrici Le Scrop
exequi necesse putabat. Ille proinde tractabat cum hostibus,
ipse domino suo Regi hostis occultus, mulcebatque Regem
vanis sponsonibus; delusit Consilium promissis inanibus,
referens utrisque alia pro aliis, fronte favens suis, mente vero
Gallis. Cumque Rex innocens; propter magnam confidentiam,

¹ missalia in orig., by inadvertence.

² Persius, *Sat.* v. 117.

³ Claudian, *In Rufinum*, ll. 98-

101.

A.D. 1415. hujus se arbitrio in pluribus commisisset, et ei multa donaria (5) MS. specialia tribuisset, ille tantis beneficiis retributor iniquus, Corp. Chr vii. dominum suum, cum jam in procinctu foret profectionis suæ, parata classe et aggregatis militum copiis, repente vita privare moliebatur. Sponderat ista Francis, ut fertur, pacta sibi pro proditione pecunia; qui, jam ad sua regressi, lætificavere suos, asserentes Regem Angliæ, mutato proposito, vel ad sua regressum, vel certe, quod verius putavere, peremptum. Habuit consortes proditionis Ricardum Comitem Cantabrigiæ, fratrem scilicet Ducis Eboraci, et Thomam Grey, militem Borealem. Quem quidem Ricardum Comitem Rex creaverat, et multis bonis ditaverat, et præ cæteris honoraverat ratione generis et parentelæ. Sed nulla impensa benevolentia, nullum collatum beneficium, proditores prævertere poterant, quin in necem tanti benefactoris mutuo se armarent. ¹ Attamen priusquam conceptum facinus possent ad effectum perducere, Deo volente, detecti sunt, et judicio parium suorum condemnati decapitationis sententiam subire; Rege alias pœnas, de jure debitas, perdonante, (præterquam Henrico Serop, qui dicitur fuisse tractus), qui etiam ² deflevisse vices eorum fertur. Quamobrem nonnulli propter Regis modestiam, clemenciam, et pietatem, laudes Augusti in eum transferunt, quondam editas a Nasone, eo quod

He is joined by the Earl of Cambridge and Sir Thomas Grey.

They are executed.

The King's clemency commended.

“³ Sit piger ad pœnas princeps, ad præmia velox,
“Quique dolet quoties cõgitur esse ferox.”

Rising of the Lollards.

Eodem tempore, velut ex conducto, et tanquam proditionis præfatæ conscientia, Lollardi stimulat, e latebris emergere et in Regem blasphemias evomere, loquentes grandia, minasque spargentes in scriptis, quæ fixerunt in valvis ecclesiæ ⁴ et ecclesiarum Londoniis in multis locis, talibus se cohortantes:—“Jam,” inquit, “princeps presbyterorum abiit, jam “hostis noster abcessit, jam nobis arrisit tempus accommo-
“dum, quo nostras impune licebit injurias vindicare;” sicque se mutuo confortantes, scripserunt ad invicem multa millia in sua vota venisse.

Oldcastle utters threats of vengeance.

Interen campiductor et caput eorum, Johannes Oldcastelle, cum latuisset prope Malverniam, et accepisset a falso nuncio Regem Angliæ transfretasse, ex ejus absentia concepta audacia, verba comminatoria misit ad Dominum de Bergeyne; dicens in capite ejus ulcisci velle sibi et suis illatas injurias ab eodem. Qui, prudenter sibi præcavens, cum circa noctis

¹ *Atque* in the printed texts.

² *rex deflevisse* in the printed texts.

³ Ovid, *Epist. Pont.* I. 2. 123.

⁴ The name of a church is evidently omitted here.

(5) MS. medium hæc audisset, illico secretis egit nunciis, ut mane A.D. 1415¹ Corp. Chr. diluculo occurrerent armati sibi apud castrum suum de Hane-
 vii. ley, ex Wigornia, ¹Persora, et Teukesburia, prope quinque millia arcitenentium et armatorum. Quo comperto, dictus Johannes Oldcastelle more solito latebras requisivit: cepit tamen idem herus quendam presbyterum dicti Johannis Oldcastelle, et quosdam alios ex suis complicitibus, quos, sic artatos, quæstionibus examinavit, ut patefacèrent locum quo dictus Johannes arma sua, cum pecuniis, occultasset. Quæ cuncta ^{Prepara-} congesta sunt in quadam domo inter duos parietes, sic erectos, ^{tions} ut nullus sine indice dictæ structuræ fallaciam percepisset, ^{alleged to} Illic inventa sunt signa sua cum vexillo, in quibus depingi ^{have been} sumptuose fecerat calicem, et hostiam in forma panis. Ibi ^{made by} etiam conspicienda fuere crux Christi cum flagris, lancea cum ^{him, for the} clavis, quæ depinxerat in vexillis ad seducendum simplices, ^{rising.} si quando contigisset erigere signa suffultum populari de-
 mentia: sed cognito apparatu disposito contra se, demisit ^{He retires} cornua quæ arroganter erexerat, suppressit minas fastuosas, ^{to his con-} et eo celerius atque meticulosius latebras, ut prius, repetiit, ^{cealment.} eo quod audivit Henricum Scrop et suos complices apud Hamptoniam proditiōis suæ poenas meritas exsolvisse.

Nec multo post captus est quidam inveteratus Lollardus, ^{William} Willelmus Cleydone, qui in tantam de mentiam ruerat confi- ^{Cleydon,} dentia suæ sectæ, ut etiam filium proprium sacerdotem consti- ^{Lollard,} tueret, et Missam celebrare faceret in domo sua, die quo con- ^{burnt at} jux ejus, a puerperio surgens, purganda ad ecclesiam pro- ^{London.} cessisset. Hic ergo captus, examinatus, legitimeque convictus de hæresi, Londoniis est combustus.

Rex Angliæ, punitis justissime, ut præmittitur, proditoribus, ^{King} ascensis navibus, mare sulcans, applicuit in Normanniam, in ^{Henry} loco vocato ^{lands in} "Ke de Caus," nemine resistente. Traxit autem ^{Normandy.} secum classem mille et quingentarum carinarum, ad negotia martia sufficienter instructam; ut dum ipse cum suis villam de Hareflu obsideret per aridam, classis in pelago, coram villa ^{Besieges} constituta, villanis omne præsidium victualium præcluderet, ^{Harfleur.} et solatia quævis arceret. Nacta vero tellure feria quarta in Vigilia Assumptionis Sanctæ Mariæ, sequenti Sabbato obsidi-
 onem posuit circa villam, quam continuavit per quinque septi-
 manas honorifice, usque ad Dominicam proximam ante festum ^{It sur-} Sancti Michaelis; qua die Dominica villa fuit reddita tali ^{renders.} modo:—

Feria nempe tertia proxima ante dictam Dominicam, domini ^{Particulars} Gallici, qui fuere Custodes ipsius villæ, scilicet de Gaucort, ^{of the sur-} Dominus de Estutevyle, Dominus de Hakevyle, et Dominus de ^{render.}

¹ *perfora* in the printed texts.| ² Meaning, *Chef de Caus*.

A.D. 1415. Clere, non ferentes crebras quassationes murorum et ædificiorum infra villam, aliaque pericula perpessa per gunnas regias, (nam ab ipsis evolantia saxa, ingenti verberis ictu, obvia fregere quæquæ ruentes, nec tantum corpora pressa necabant, sed totos cum sanguine dissipant artus, et singula cesserunt ictibus arma,) conturbati et conterriti, coacti sunt nocte media quendam servum-ad-arma ad Ducem destinare Clarentiæ, Domini Regis fratrem, qui illorum vice precaretur obnixè dictum Ducem, quatenus dignaretur, ob honorem Dei, Regi supplicare, ut eis concederet facultatem tractandi cum quibuscunque personis, quas Dominus Rex duceret ad istud negotium emittendas. Nec mora, Dux exequitur villanorum vota; ejus interventu, et ob honorem Dei præcipue, Rex inclinatus eorum precibus, misit Comitem de Dorcet, Dominum Filium Hugonis, et Dominum Thomam Erpynham, ad cognoscenda desideria obsessorum. Qui petiere suppliciter, ut Rex, caritatis intuitu, cessaret ab eorum debellatione, ab ea hora noctis medię usque ad Dominicam proximam post festum Sancti Michaelis, nisi contingeret Regem, vel Dolphinum, ejus primogenitum, per bellum obsidionem dissolvere. Alias, parati forent Regi villam reddere, salvis vita et bonis omnibus eorundem. Rex vero remandari jussit eisdem, quod nisi villam in crastino redderent, nulla conditione interposita, non tractarent amplius de materia memorata. Instabant adhuc Gallicani domini, et Regis referendarios deprecabantur, ut apud Regem insisterent quatenus inducias illis concedere dignaretur, ab illa hora ¹[usque ad horam] proximam post ²[nonam] Dominicæ subsequentis. Qua hora promiserunt se cum ³viginti duobus militibus et scutiferis ad Regem accessuros, cum viris honoratioribus infra dictam villam constitutis; quos omnes obsides darent Regi usque ad Dominicam supradictam; et ulterius, prædicti procures spondere se juraturos super Corpus Dominicum, coram omni populo, quod si Rex Francus, vel filius ejus et hæres, Dolphinus, non accederent ad deliberandum eos infra horam dictæ Dominicæ prænotatam, ipsi se redderent sine conditione aliqua Regi Angliæ, ad faciendum de corporibus et bonis eorum juxta suæ beneplacitum voluntatis. Ita duntaxat, ut permitteret eos dirigere nuncios Regi Franco et Dolphino, qui eis prætaxata pacta referrent.

Cumque Rex acceptasset hanc oblationem, dedit eorum legatis litteras de salvo conductu; quorum principalis fuit

¹ Omitted in orig.; supplied from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

² Omitted in orig. and the printed

texts; supplied from (5) MS. Corp. Chr. vii.

³ *propriis militibus* in the printed texts.

(5) MS. Dominus de Hakevyle; quem sequebantur viri valentes ad A.D. 1415.
 Corp. Chr. numerum duodecim personarum. In crastino, scilicet feria
 vii. quarta mane, dicti domini, cum viginti duobus militibus et
 armigeris, ac civibus notabilibus, exivere de villa: quibus
 occurrit processio solennissima, antecedens ¹Eucharistiam, cum
 multis honorabilibus dominis, militibus, et armigeris, et po-
 puli frequentia magna valde. Ubi expleto receptoque pub-
 lica ²jurejurando, cuncti Gallici sunt introducti ad regale
 tentorium, ubi et comederunt die illo: Dominum tamen
 Regem non viderunt. Post prandium disjuncti sunt, et
 diversis dominis commendati, qui eos tractarent honorifice,
 usque ad reditum suorum legatorum, quos destinaverant ad
 Regem Francum; qui, fidenter promissa complentes, rediere
 statuta Dominica, hora præfixa, sine quovis suffragio per
 Regem Francum, seu Dolphinum, obsessis oblato. Quapropter, The sur-
 qui intra villam erant, cuncti se sine conditione Regis gratiæ render is
 summisere; remansereque captivi Regi Angliæ toti domini, accepted.
 cum militibus et armigeris, atque generosis, qui missi sunt The Earl
 a Rege Franco ad custodiam villæ. Rex autem constituit of Dorset
 illic Capitaneum Dominum Thomam, Comitem Dorcetanum, appointed
 dans ei manum ³[validam] defensorum. Captain.

Durante obsidione regali, plures ex esu fructuum et algore Deaths in
 noctium, fetoreque cadaverum diversarum pecudum, quas the Eng-
 mactavere per castrorum circuitum, et non operuerant cespi- lish army
 tibus sive terra, nec injecerant in aquis fluviatilibus, ut earum from dy-
 putridas exhalationes tollerent, fluxu ventris vel dysenteria sentery.
 periere. Inter quos et imprimis vir venerandissimus, Magister Death of
 Ricardus de Cortiniaco, Norwicensis Episcopus, Domino Regi Richard
 fidissimus, diem clausit extremum; cui successit in Episco- Courtney,
 patu Dominus ⁴ Wakeringge; Comesque Southfolchiæ, Bishop of
 Dominus Michael Atte Poole, simili sorte functus est. Cujus Norwich,
 loco, ne familia sua gubernatore careret, creavit Dominus Rex and of Mi-
 filium ejus Comitem Southfolchiæ; sed et ejus ⁵filium sæva chaet, Earl
 nimis Atropos præcidit in bello, de quo inferius dicturi sumus. of Suffolk.

Eodem tempore redierunt in Angliam, adversa cogente vale- Other
 tudine, Dux Clarentiæ, Comes Marchiæ, Comes Arundeliæ, et nobles,
 Comes Marescallus, cum multis aliis ægrotantibus morbo præ- through
 fato. Sed Arundeliensis, ut fertur, ⁶impetionatus, non multo illness, re-
 post in fata concessit. turn to
 England.

Rex Angliæ, compositis rebus apud Hareflu, prout Regem

¹ *Eucharistia* in the printed texts.

² *jusjurando* in orig., (5) MS. Corp.
 Chr. vii., and the printed texts.

³ Omitted in orig.; supplied from
 (5) MS. Corp. Chr. Cambr. and the

printed texts.

⁴ His surname was "John."

⁵ *filium* in orig. and the printed
 texts.

⁶ *veneno*, non in the printed texts.

A.D. 1415. decuif, et victorem, terrestrem viam versus Kalesiam, cum (5) MS. The King proceeds towards Calais. pauois admodum, arripere statuit; non amplius, ut fertur, Corp. Chr. quam octo millibus arcitenentium et armatorum; ¹ quorum vii. magna pars infirmitate contracta apud Hareflu, prout supra retulimus, vexabatur. Cum hac tam parva manu mirum est quod densissimam ausus sit aggredi Francorum sylvam; sed multo plus mirandum quod eam perforavit, tot obicibus præmunitam. Galli nempe per totum tempus obsidionis villæ de Hareflu electos quosque de semetipsis, et conterminarum regionum fortissimos et audacissimos viros, adunaverunt, et auxilios undique conduxerunt, ut numerus eorum, prout fertur, excresceret ad centum quadraginta millia pugnatorum.

Sufferings of the English, on their march. Hii ergo se præparaverunt ad diem, tempus, et horam, qua Regem possent invadere, et pusillum gregem suum, jam fame, fluxu, ac febribus, tenuatum. Cumque pene ² his denis diebus Rex equitasset per regnum Franciæ, et hostes ³ ubique subtraxissent victualia, priusquam accederet ad castrametandi loca, defecit panis in exercitu, sic quod plures, loco panis, avellanis nucibus et assis carnibus uterentur; potus aqua fuit cumetis inferioris fortunæ viris in exercitu, spatio pene decem et octo dierum. Hiis lautitiis, hiis opsoniis, athletæ Regis Angliæ nutriti sunt et pasti, qui cum tot gigantum millibus fuerant congressuri. Adde, quod ab itinere fatigati, a vigiliis macerati, a frigoribus nocturnis debilitati, mirum quod subsistere potuere. Sed animavit debiles, invalidis dedit vires, Qui voluit fortes pessundare per infirmos. Nempe cum Rex, non sine difficultate maxima, pertransisset flumina interposita, quia Franci pontes destruxerant, per quos iter compendii habuisse poterat, mox glomerati festinavere cum suis militibus præcludere viam per quam de necessitate debeat transire Kalesiam; et vicesimo quarto die mensis Octobris, in quadam villa substitere. Rex tamen imperterritus iter arreptum constanter aggreditur, et eo usque procedit quo uterque exercitus velut infra spatium milliarii ipsa eadem consedit nocte. Erat tamen facies utriusque exercitus varia, disparque vultus; Gallis refocillatis, victualibusque refertis, Anglis fatigatis, infirmis, inediaque confectis; quibus etiam nec copia aquæ fuit. Certum tamen erat Anglis in crastino se pugnuros, et cum tota nobilitate Franciæ manus conserturos. Quapropter ipsam noctem non tantum duxerunt insomnem corpora confovendo, quantum votis et confessionibus animabus propriis consulendo. Jactitaverant nempe Galli se nemini velle parere, præterquam dominis et ipsi Regi;

The French destroy the bridges on their route.

The armies encamp near each other. Contrast between the armies.

Threats of the French.

¹ *quorum* in the printed texts.² *his Dominus Rex* in the printed texts.³ *ubi* in orig.; omitted in the printed texts: corrected from (5) MS. Comp. Chr. vii.

(5) MS. reliquos immisericorditer perempturos, vel membris irrestau- A.D. 1415.
Corp. Chr. rabiliter ¹ mutilatos. Qua de causa nostri magis concitati,
vii. animos erexerunt, et contra casus omnes ² se mutuo conforta-

runt. Igitur,

“³ Postera vix ⁴ summo spargebat lumine montes

“Orta dies, ⁵ tuba cum sonitum procul ære canoro

“Increpuit”—

de castris regiis, accelerantque nostrates pervenire ad sui
ducis præsentiam, parati dupliciter ad provocandum Martem,
scilicet audacia et conscientiae puritate.

Rex cernens suos alacriter advenisse, mox agmina producit King Henry
marshals his
troops.
in campum tritico recenter satum, ubi vix standi paulisper,
vel progrediendi, facultas fuit, propter salebras solique molli-
tiam. Nec segnius summo mane Galli in eundem campum The
emittunt primam aciem, viribus instructam fortibus, armis French
ornatam fulgentibus, equitibus hinc inde ex utroque latere præ- prepare for
battle.
cedentibus in equis generosis et nobilibus, quibus, ut ita dicam,

“Aurea pectoribus demissa monilia pendent;”

qui insuper,

“⁷ Tecti auro, fulvum mandunt sub dentibus aurum.”

Non tamen voluere Franci, propter loci lutositatem, procul Com-
mence-
ment of the
battle of
Azincourt.
in campum procedere, sed videre cupiebant quod Angli, quo-
rum paucitatem maxime contemnebant, facere proponebant.
Inter utrumque cuneum campus late patuit, ad spatium, prout
fertur, pene millo passuum; sed non utrinque pari procurrun-
t agmina motu, quia, Gallis immobiliter primam servantibus
stationem, Anglis necesse fuit, si cum hoste vellent conserere,
spatium medium armis onustos pedibus emetiri. Rex interea, King
Henry ex-
horts his
troops.
Gallorum perpendens astutias, quod sic perstabant immobiles
in uno loco, ne peditando per campum lutosum fatigarentur,

“Sublimi vectus equo volat agmina circum,

“Hortaturque duces, ⁸ et animos ad prælia firmat.”

“O fidissimi,” inquit, “socii, vadimus in campum

“Ad magnum virtutis opus, summosque labores.—”

“En! ipsam diem quam flagitavit sæpius vestra virtus;

“totas ergo vestras effundite vires. Experiamini quid lancea,

“quid securis, quid gladius, quid sagitta, ⁹ valent, in manu

¹ *mutilatos* in orig.

² *de* in orig., by inadvertence.

³ *Æneid*, xii. 113, 4.

⁴ So in orig., (5) MS. Corp. Chr. vii., and the printed texts; incor-
rectly, for “*summos*.”

⁵ An adaptation of Virgil’s
Æneid, ix. l. 503.

⁶ *Æneid*, vii. 278.

⁷ *Æneid*, vii. 279.

⁸ So in all the texts, for *animosque*.

⁹ *Valent* in the printed texts.

A.D. 1415, "potentis. Quisquis ergo census, honores, aut præmia cupit, (5) MS. Corp. Chr. vii.
"isthic reperiet hæc; nempe

"—Medio posuit Deus omnia campo."

Sic ¹ fatus jussit convelli signa;—"Quia" inquit, "hostes
"injuriosi iter nostrum præcludere tentant, adeamus illos, in
"nomine Trinitatis, et optima hora totius anni." Et, erectis
vexillis, jussit suis ordinate procedere, a dextris ² vero et
sinistris fecit sagittarios anteire. Qui conspicientes eos qui
pridie conjuraverant in mortes vel mutilationes eorum, accensi
indignatione ³ nimia, omnis lassitudinis, omnis incommodi vel
infirmittatis, oblitii sunt, et, ut ita fatear,—

"—Turgescit in eis vitrea bilis,
iraque—

"—Vires animumque ministrat."

Mirumque in modum, qui sero debilem arcum nequivit tendere,
jam fortissimum valuit sine difficultate pro voto trahere.

The
French
meet the
advance
of the Eng-
lish.

Galli videntes nostros campum cum summo labore emensos
fuisse, rati jam tempus arrisisse quo fatigatos invaderent,
quos putabant nullo negotio captivandos, horribiliter in cam-
pum ruunt, præmissis equitibus qui nostros arcitenentes pec-
toribus dextrariorum præferratis obruerent, et suorum cabal-
lorum pedibus conculcarent. Sed, Deo volente, secus accidit
quam sperabant. Quia sagittarii, hinc inde occurrentes equitibus,
tot simul emisere jacula, ut illa procella grandinea primitus
equites dissiparent. Nam, regente Deo, nusquam cassa manus,
nusquam sine vulnere fugit missile; nullaque fuit requies
mittentis dextræ, sed et omne sedet telum, quia nulli fuere
⁴ sine cædibus ictus. Ut ergo primum sonipedes ferro trans-
fixi sunt, sessores, conversis frænis, in sua agmina præcipientes
corruere, omnesque equites qui evaserant campo cessere.
Exhinc, ut acies convenere, ingens nostratum clamor ad sidera
tollitur, et impletur quodammodo vocibus ⁵ vastus aer. Tunc
iterato volat undique telorum nubes, et ⁶ ferrum ferro sonat,
dum jacula constanter emissa cassides feriunt, laminas, et
loricas. Cadunt proinde de Gallis plurimi, sagittis terebrati,
hinc quinquageni, hinc pariter sexageni.

Successes
of the
English
archers.

¹ *satus* in orig., by inadvertence.

² *vero* omitted in the printed texts.

³ *injuria* in the printed texts.

⁴ Adapted from Persius, *Sat.* iii.
8, and Virgil, *Æn.* ix. 764.

⁵ *sagittarius* in orig.; corrected
from (5) MS. Corp. Chr. vii. and
the printed texts.

⁶ *si* in orig. and (5) MS. Corp. Chr.
vii.; corrected from the printed texts.

⁷ *vastis* in orig. and (5) MS. Corp.
Chr. vii.; corrected from the printed
texts.

⁸ *ferrum ferro* in orig. and (5) MS.
Corp. Chr. vii.; *ferrum fere* in the
printed texts.

(5) MS. Rex ipse, non tantum Regis, quantum militis, exequendo A.D. 1415.
Corp. Chr. vices, primus in hostes advolat, crudeles ictus infert et tolerat, Personal
valour of
King Henry.
vii. exempla suis audendi fortia præbens in persona propria, stricto
securi oppositas acies dissipando. Nec secus militares viri,

æmulantes acta regia, totis viris collaborabant oppositam
illam sylvam Francorum frementium ferro prosternere; donec
tandem via vi facta, Galli non tantum cessere, quam mortui
cecidere. Et revera Franci, cum prostratos in acie belli cer-
nerent quos autumabant 'indomabiles, eorum mox

"Obstupere animi; gelidusque per ima cucurrit

"Ossa tremor,"—

The
French are
utterly
defeated.

tantus, ut immobiles et sine sensu starent; dum nostri se-
cures ab eorum extorquerent manibus, et eos mactarent, velut
pecudes, cum eisdem. Perdidit inde modum cædes, et velut
nulla secuta est pugna; sed jugulis bellum geritur, nec valent
Angli tot prosternere, quot perire possunt de adversa parte.

Sic ergo pene Franciæ periit omne decus, per manus pau-
corum quos parum ante summo despectui habuere. Illic in-
terempti sunt Duces de Alasoun, de Braban, et de Baar, cum Numbers of
the French
nobility
slain.

quinque Comitibus, et ³Constabulario Franciæ et aliis nomi-
natis dominis, ad numerum pene centum. De militibus et
armigeris, quatuor millia sexaginta novem feruntur occisa.

Numerus vulgi non fuit ab armorum nunciis computatus.
Capti sunt ibidem Duces Aurelianensis et Burbonensis, Comites French
nobles cap-
tured.

vero de Ew et de Wendone, et Arturus frater Ducis Britan-
niæ, qui se dicit "Comitem Richemundiæ," et quidam Burde-
galdus, miles honoratissimus regni Franciæ, et alii, ut ferunt,
ad numerum septingentorum. De parte Regis cecidere Domi-
nus Edwardus Dux Eboraci, et Dominus Michael Comes South-
folchiæ, quatuor milites et unus armiger, dictus "David

Losses of
the Eng-
lish.

"Game," et de communibus viginti octo.

Dum Rex et sui bello detinerentur contra Gallorum multi-
tudinem pugnando comminus, vispiliones Francorum, inva-
dentes a tergo, dimissas sarcinas rapuerunt et protinus ab-
duxerunt; in quibus cum reperissint coronam regiam, inani
gaudio lætificavere suos, "in tantum ut signa solemniter pul-
sari facerent, et Canticum laudis, "Te Deum laudamus," cum
summo tripudio decantari. Ementiti enim fuerant Regem
captum sine mora venturum. Sed post pusillum, cum ex
tristi nuncio cognovissent veritatem rei gestæ, versus est in
luctum chorus eorum, et gaudium in mœrorem.

The English
baggage
pillaged,
and the
English
crown cap-
tured.
Great ex-
pectations
of the
French
therefrom.

¹ immobiles in the printed texts.

² Virgil, *Æneid*, ii, 120.

³ Constabularia in orig., by inad-

vertence.

⁴ ita tamen ut in the printed texts.

- A.D. 1415. Rex autem omnes hos eventus prosperos ascribens Deo, ^{(5) MS.}
 King gratias infinitas egit Ei, Qui sibi dedit inopinatam victoriam, Corp. Chr.
 Henry et ferocissimos hostes subegit. Pernoctavit igitur in eodem
 returns loco, et in crastino, scilicet die Sabbati, versus Kalesiam iter
 thanks to inceptum ¹continuavit. Deinde sexto-decimo die Novembris
 God. applicuit sero apud Doveriam, in maxima nivis intemperie;
 vicesima vero tertia die dicti mensis venit Londonias, ducens
 His secum Duces et nobiles quos dudum captivaverat; quorum
 triumphal nomina superius sunt expressa. Quali gaudio, quali tripudio,
 reception quali denique triumpho, sit ²acceptus a Londoniensibus, di-
 in London. cere prætermitto. Quia revera curiositas apparatus, nimietas
 expensarum, varietates spectaculorum, tractatus exigenter
 merito speciales.
- Obsequies, Primo die mensis Decembris, jussu Regis, affuero Londoniis
 in London, Pontifices et Abbates in magno numero, ut interessent solem-
 of the Duke nissimis exequiis Domini Edwardi, quondam Ducis Eboraci,
 of York and others slain et aliorum, tam Francorum quam Anglorum, qui interierant
 at Azincourt. in partibus transmarinis. Ad has etiam exequias venit ab
 Hareflu Capitaneus dictæ villæ, Regis avunculus, Comes de
 Successes of Dorcet; qui parum ante fecerat equitationem in regionem con-
 the Earl of terminam, et fugaverat octingentos ante se captivos, quos infra
 Dorset. dictam villam strictæ custodiæ mancipavit.
- Successes of Hoc anno Rex Portyngaliæ, fretus auxilio mercatorum
 the King of Angliæ quam maxime, et Alemannorum, vicit Agarenos in
 Portugal, terra Regis Betinarinorum, multis eorum millibus ad ³gene-
 rum ⁴Cereris destinatis. Cepitque civitatem eorum amplissimam,
 supra mare sitam, vocatam "Sunt" eorum lingua;
 cinctam muro viginti millium passuum, prout ferunt.
- A.D. 1416. Anno Domini millesimo quadringentesimo sexto-decimo,
 tenuit Rex Natale juxta Londonias apud Lambhitham; quo
 News of a tempore delati sunt sibi rumores de conflictu habito inter
 victory near Harfleur. Anglos et Gallos juxta villam de Hareflu, in quo plures
 Gallici sunt occisi.
- Dolphins Circa festum Purificationis septem delphini luserunt in
 in the Tamisia, quarum quatuor sunt occisæ: prænosticabant, ut
 Thames. quidam volunt, tempestatem maximam ventorum et imbrium,
 continuo subsequendam.
- Feria quarta Quatuor Temporum in initio Quadragesimæ,
 Fight be- Comes de Dorcet pugnavit cum Comite de Armanak, Duce
 tween the Gallorum; in quo conflictu cecidere plurimi de utraque parte,
 Earl of quia dictus Comes gentem nostram invaserat improvisè.
 Dorset and the Count of Armagnac.

¹ *continnavit* in orig.² *acceptus* in orig. and (5) MS.
Corp. Chr. vii.³ *I.e.* Pluto.⁴ *Sereris* in orig. and (5) MS.
Corp. Chr. vii.

(5) MS. Fugati ¹tamen sunt Franci, et illo die nostratibus terga de- A.D. 1416
 Corp. Chr. dere, uno solo ²[usi] solatio, quod vispiliones eorum, dum The
 vii. cum nostris manus consererent, equos Anglorum et sarcinas English
 rapuerunt. Oportebat ergo nostros, prout erant in armis, baggage
 reverti pedites ad villam de Hareflu, per multa milliaria regionis. plundered.
 Itaque peditando juxta littus maris, ut hostes suos semper
 ante faciem suam, non a tergo constitutos, haberent, ince-
 debant armis onusti per totam quintam feriam, noctemque
 sequentem: mane vero sexta feria, nostrates levantes oculos,
 viderunt in montibus Gallos recollectos, cum duce eorum,
 Comite de Armanak, paratos ad invadendum eos. Misit ergo The Count
 Comes de Armanak quendam armorum nuncium ad Comitem of Armagnac
 Dorcetanum, qui diceret;—"Ecce! conclusus es inter nos et demands
 "mare, nec tibi superest evadendi facultas; quapropter, ne the sur-
 "pereas ore gladii, redde te mihi, tractaboque te juxta nobili- render of
 "tatem tuorum natalium, prout decet, rationabiliter redimen- the English.
 "dum." Ad hæc ille;—"Renuncia sibi qui te misit, nun- The Earl
 "quam fuisse moris Anglorum hosti se reddere ante præludia of Dorset
 "Martis et Bellonæ. Nec me reperiet ita vecordem, ut manus answers in
 "illi dem quem potest Deus tradere in manus meas." the nega-
 Hiis auditis, Comes de Armanak furibunde cum suis equiti- The Eng-
 bus pernici gressu per declivum montis descendere conabatur. lish again
 Quos ³accipientes nostri sagittarii, vel præverterunt jáculis vel defeat the
 peremerunt. ⁴Exin crevit pugna inter reliquos, et utrobique French.
 gladiis et securibus diu res martia gerebatur. Tandem, Deo
 miserante, gens jejuna, lassa, famelica, somnique penuria
 fatigata, vicit Dei virtute manifesta: ⁵nam cum non essent
 plures ex Anglicis in hoc conflictu quam mille quingenti,
 gloriose vicerunt, et ad fugam coegerunt, quindecim millia
 Gallicorum, duce illorum prope capto. Ferunt quod, non Alleged
 obstante sacro Quadragesimali tempore, ipsoque inviolabili impiety of
 jejunio Quatuor Temporum, carnes assaverant in castris suis, the French.
 et meretriculas introduxerant, ut, post suffarcinationem ventris,
 Veneris se ⁶spurciitiis macularent.

Circa præsens tempus oboli Januensium, quia debito carebant The Genoese
 pondere, prohibiti sunt ab Anglis in mercaturis accipi sive dari. half-pence
 prohibited

Septimo die mensis Maii venit Imperator Londonias, de- The Em-
 ductus in magnificentia et gloria per Regem et regni nobiles; peror visits
 et hospitatus est in Palatio Regis juxta Westmonasterium, London.

¹ *tum* in the printed texts.

² Omitted in orig.; supplied from
 (5) MS. Corp. Chr. vii. and the
 printed texts.

³ *excipientes* in orig.

⁴ *Exinde* in the printed texts.

⁵ *et* is inserted here in orig.; in
 (5) MS. Corp. Chr. vii. it is indis-
 tinct, but to all appearance *et jam*.

⁶ *spursiciis* in orig. and (5) MS.
 Corp. Chr. vii.

A.D. 1416. Rege recepto apud Lambhitham. Rex autem cupiens deferre (5) MS. Honours omnem humanitatem Regi Romanorum, suspendit ad tempus Corp. Chr. paid to him by King Henry. cuncta Parlamenti negotia, ducens eum secum Wyndeleshoram ad festum Sancti Georgii, ¹honorans illic eum et tantæ fraternitatis titulo, et religionis illius nobili vestimento; signumque regale imposuit collo suo, quod Imperator exposit semper gessit in omni conventu publico vel privato.

The Duke of Holland visits England.

Ante festum Ascensionis, Dux Holandiæ venit in Angliam, cum apparatu maximo, ad habendum colloquium cum Rege nostro, Regeque Romanorum.

A succession of thunder and lightning.

In festo Trinitatis et per ²consequens biduum, audita sunt horrida tonitrua, omnemque modum excedentia, et velut sine interpolatione durantia; quæ præcesserunt terrificæ fulmina sine cessatione coruscantia, quæ multos straverunt et occiderunt, arbores succenderunt, et ædificia diruerunt.

The French collect a fleet.

Per totum tempus æstivale putabatur, quod mediatione Imperatoris fuisset pax inter regna firmata; sed, tergiversantibus Gallis, suspensum fuit pacis negotium, eo maxime quod Galli conduxerant classem magnarum navium, karicarum et ³galearum, quæ regnum Angliæ molestaret. Contra quos Dominus Johannes Dux Bedfordiæ, frater Regis, missus fuit cum manu potenti. Qui in die Assumptionis Beatæ Virginis, commisit cum eis, et cepit tres karicas et unam hulkam, et quatuor balingarias. Tres vero karicæ fugere; una vero de tribus inter syrtis confracta submersa fuit. Alia magna carica submersa fuit coram Southamptone, cum qua perierunt octingenti viri, quales "⁴legharneys" vulgo vocamus.

The Duke of Bedford captures some French ships; and others are wrecked.

Alliance between the Emperor and the King of England.

Imperator et Rex Angliæ fœdus ad invicem pepigere, videlicet, quod ipsi et successores sui, boni et firmi, et stabiles in perpetuum, amici erunt, alligati, obligati, et confœderati, pro se et hæredibus ac successoribus suis, contra homines, cujuscunque gradus, status, dignitatis, aut conditionis existat; et contra omnes homines qui vivere aut mori possunt, exceptis Sacrosancta Romana Ecclesia, et Romanorum Pontifice, etc.

King Henry shews readiness to treat of peace.

Rex Angliæ, ut ostenderet se ex corde pacem cupere, personaliter transfretavit Kalesiam, ne Gallis ullam calumniandi ministraret materiam; quia dixerant non stare per eos quin ei offerrent largam pacis viam. Ubi cum Imperatore constitutus, cum nihil ab eis audisset procurari nisi dolos et frandem solitam, commenta ⁵sprevit eorum, et inter Imperatorem Ducemque

Effects a reconciliation

¹ honoratus in the printed texts.

² sequens in (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

³ galiarum in orig.

⁴ light harneys in the printed texts.

⁵ spirent in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

(5) MS. Burgundiae, qui dissidebant, fecit concordiam atque pacem. A.D. 1416.
 Corp. Chr. Quibus ita gestis, Dux fecit homagium Imperatori. Post hæc, between the
 vii. Dux Gloverniae, frater Regis minimus, cum magna Regis fa- Emperor
 milia, deduxit Imperatorem, donec venisset ad villam de and the
 Doredrauth; ubi cunctos Anglos remuneravit imperialiter, a Duke of
 maximo ad minimum. Burgundy.

Benedictus Wileman, civis Londoniarum, qui sparserat Benedict
 sceculas in multis locis, errore plenas, captus, tractus, suspen- Wileman
 sus, et decollatus est, die Sancti Michaelis. executed.

Parliamentum, quod diximus intermissum propter præsen- Parliament
 tiam Regis Romanorum, tentum fuit Londoniis circa festum at London.
 Sancti Lucæ; in quo Dominus Thomas Beuford, Comes de The Earl
 Dorcet, creatus est Dux Exoniæ, concessis sibi de fisco regio of Dorset
 annuis mille libris, et quadraginta libris de villa Exoniæ created
 supradicta, quas Dominus Rex de eadem villa percipere Duke of
 consuevit. In hoc Parlamento requisiti proceres si ista sibi Exeter, and
 placerent, responderunt quod optime, si donum regium tam with a
 exile non esset, nec correspondens meritis et virtutibus tanti viri. grant.

Concessæ fuere duæ decimæ per clerum Regi, sub unius
 anni spatio persolvendæ.

Anno Domini millesimo quadringentesimo septimo-decimo, A.D. 1417.
 Rex celebravit Natale apud Kenelwitham; quo tempore, Alleged plot
 structæ sunt illi insidiæ, prout fertur, per quendam seutife- against the
 rum, complicem Johannis Oldcastelle dictum. King.

In crastino Natalis Domini sparsæ sunt sceculæ Lollardorum Tracts of the
 venenosæ, impingentes contra cunctos status Ecclesiæ, fere in Lollards
 qualibet magna domo vel hospitio villarum de Sancto Albano, dispersed in
 de Northamtona, de Radingia, auctorem nullo sciente. certain
 towns.

“Ad laudem, et gloriam, et honorem, Omnipotentis Dei, Resolution
 “ad pacem et unitatem universalis Ecclesiæ, ac totius populi of the
 “Christiani, ut electio futuri Romani et Summi Pontificis, Conncit of
 “proxime celebranda, firmiori auctoritate et plurium robore, Constance,
 “tur assensu, et ne, attento statu Ecclesiæ super dicta elec- for the
 “tione, in posterum ulla retractio, ullusve scrupulus, in men- election of
 “tibus hominum resideat, sed ex illa sequatur unio certa, a Pope,
 “vera, plenissima, et perfecta; Sacrosancta Generalis Synodus
 “Constantiensis, communi utilitate pensata, de speciali et
 “expresso consensu, ac voluntate concordii, Sanctæ Romanæ
 “Ecclesiæ Cardinalium in eadem Synodo personaliter exis-
 “tentium, et Collegii eorundem, ac omnium nationum præ-
 “sentis Consilii, ordinat, statuit, et decernit, quod hac vice
 “duntaxat ad eligendum Romanum Pontificem summum, una
 “cum Cardinalibus, sex Prælati, vel aliæ honorabiles personæ

¹ Lucie in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii.

A.D. 1417. “ ecclesiasticæ in sacris ordinibus constitutæ, de qualibet nati- (5) MS.
 “ one in eadem Synodo pro nunc existente et nominata, quos, Corp. Chr.
 “ seu quas, quælibet ipsorum nationum pro se adhuc infra dies vii.
 “ duxerit eligendos, seu eligendas, ipsis Cardinalibus adjun-
 “ gantur; quibus omnibus eadem Sancta Synodus eligendi
 “ Romanum Pontificem, secundum formam hic expressam,
 “ quatenus opus est, tribuit potestatem; videlicet, quod ille,
 “ absque ulla exceptione, ab universali Ecclesia Romanus
 “ Pontifex habeatur, qui a duabus partibus Cardinalium, in
 “ Conclavi existentium, et a cujuscunque nationis duabus par-
 “ tibus eisdem Cardinalibus adjungendorum, et tunc adjuncto-
 “ rum, electus fuerit et receptus: quodque non valeat electio,
 “ nec electus pro Summo Pontifice habeatur, nisi duæ partes
 “ Cardinalium, in Conclavi existentium, et cujuslibet nationis
 “ duæ partes, cum Cardinalibus ad eligendum adjungendo-
 “ rum, et tunc adjunctorum, consentiant, et consenserint, in
 “ Romanum Pontificem eligendum. Statuit insuper, et ordinat,
 “ ac decernit, quod vota quorumcunque in electione hujusmodi
 “ emittenda, sint nulla, nisi, ut præmittitur, duæ partes
 “ Cardinalium, et duæ partes cujuslibet nationis adjungen-
 “ dorum, et tunc adjunctorum, prædictorum, principaliter, aut
 “ per accessionem, in unum concurrant. Hoc etiam adjuncto,
 “ quod prælati et alii, cum ipsis Cardinalibus, ad electionem
 “ hujusmodi adjungendi, et tunc adjuncti, omnes et singulas
 “ Constitutiones etiam pœnales, circa electionem Romani
 “ Pontificis editas, atque consuetudines observare consuetas,
 “ quemadmodum ipsi Cardinales, observare teneantur, et
 “ ad illarum observantiam astringantur. Teneantur insuper
 “ jurare, et jurent, dicti electores, Cardinales et alii, ante-
 “ quam ad electionem procedant, quod in hujusmodi electionis
 “ negotio attendentes quod eis imminet, cum de citatione
 “ agetur Vicarii Jesu Christi, successoris Beati Petri, univer-
 “ salis Ecclesiæ rectoris, gregis Dominici directoris, puris
 “ et sinceris mentibus, et quam credent publicæ utilitati
 “ universalis Ecclesiæ proficere, omni cujuscunque nationis
 “ peregrinæ; aut alio inordinato affectu, odio, gratia, vel
 “ favore, abjectis, procedent, ut eorum ministerio de utili
 “ et idoneo universali Ecclesiæ provideatur pastore. Ordinat
 “ insuper, statuit, et decernit, eadem Sancta Synodus, quod
 “ infra decem dies ex nunc continue numerandos, quos decem
 “ dies omnibus et singulis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardi-
 “ nalibus, præsentibus et absentibus, et cæteris electoribus
 “ supradictis, attentæ Romanæ Ecclesiæ vacatione notoria, ad
 “ intrandum Conclave in hac civitate Constantiensi, in Majori
 “ Domo communitatis civitatis ejusdem, ad hoc jam ordi-
 “ nata, præfigit et assignat, præfati electores, Cardinales et

(5) MS. "alii supradicti, intrent ipsum Conclave, ad electionem hujus- A.D. 1417.
Corp. Chr. "modi celebrandum, cæteraque faciendum, observandum, et
vii. "prosequendum, quemadmodum in cæteris, præter præmissa,
"de Cardinalibus et aliis in electione Romani Pontificis jura
"decernunt; quæ omnia præmissa observata vult eadem Sancta
"Synodus in suo robore permanere. Hanc autem formam,
"et hunc modum, electionis approbat, ordinat, statuit, pro
"hac vice, et, ad omnem scrupulum removendum, vel summo-
"vendum, omnes et singulos in eadem Synodo præsentés et
"venturos qui eidem Synodo adhærebunt, ac omnes actus
"legítimos in eadem Synodo agendis active et passive, qua-
"tenus opus est, habilitat, et hábiles esse declarat, cæteris
"ejusdem Sacri Consilii decretis semper salvis, supplens
"omnes defectus, si qui forsán intervenerint in præmissis;
"Apostolicis et in Generalibus Consiliis editis Constitutioni-
"bus, et aliis in contrarium facientibus, non obstantibus qui-
"buscunque."

Ultimo die mensis Octobris, Episcopus Wyntoniensis accessit Particulars
¹ [ad] Consilium, peregrinaturus Hierosolymam, post electionem of the elec-
Summi Pontificis celebratam; ubi tantum valuit ejus facunda tion of a
persuasio, ut et excitaret Dominos Cardinales ad concordiam, Pope, by
et ad ² electionem Summi Pontificis se ocius præpararent. order of
Quamobrem mox præparata fuit domus, quæ "Conclave" the Coun-
vocaretur, et ³ esset cum lectis stratis honorifice pro Dominis cil of Con-
Cardinalibus, et electoribus adjungendis eisdem. Ordinum stance.
nempe fuerat decreto Consilii, ut eligerentur ex omni natione
quæ convenerat sex personæ, ad intrandum Conclave cum
Cardinalibus, prout superius est expressum. Unde de Anglia
ingressi sunt Conclave Episcopi Londoniensis, Bathoniensis,
Norwicensis, Lichefeld, Abbas ⁴ Eboracum, et Magister Thomas
de Poltone, Decanus ⁴ Eboracum. Quælibet autem natio scripsit
nomina personarum suarum in scedula, et cera involvit.
Præordinatæ proinde personæ Conclave sunt ingressæ, die
Quatuor Coronatorum. Quibus intromissis, quædam per-
sona laica attulit omnes scedulas, cera circumductas, ad Vice-
cancellarium in Conclave. Qui, nudatis brachiis usque ad
cubitum, posuit omnes scedulas super mensam. ⁵ Exin decre-
tum factum est, quomodo reclusi ederent in Conclavi; statu-
tumque fuit ut haberent panem et vinum, et uno die unicam
genus carniû, et altero unum genus ⁶ piscium, et singulis
diebus unum genus potagii, prout dies exigebat.

¹ Omitted in orig.; supplied from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

² *dilectionem* in the printed texts.

³ *essent* in the printed texts.

⁴ *Eboracensis* in the printed texts; *Eborac^o* in (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁶ *Exinde* in the printed texts.

⁷ *pissium* in orig.

A.D. 1417. Tunc Imperator et tresdecim Duces, ac majores civitatis Constantiæ, juravere super Librum, quod fideliter custodirent Conclave ab impeditoribus, et ne alia cibaria intrmitterentur quam statuta fuere. Quo facto, Imperator personaliter perscrutatus est domum totum, et duabus seris ostium post se clausit. In ostio domus illius factum ¹ fuerat foramen quadratum, habens in longitudine et latitudine pedem unum, per quod immitti deberent cibaria inclusorum, omniquaque die dum in Conclavi fuerunt. Abbas Sancti Edmundi de Bury, et Prior Sancti Johannis de Klerkenewelle, fuerunt assignati ad prægustandum cibaria Anglicorum. Mox vero ut servitum fuit inclusis, dictum foramen clausum fuit tribus seris.

Igitur illis conferentibus de injuncto negotio, quidam nominavere Wyntoniensem, quidam Londoniensem, Episcopos; nonnulli vero Cardinalem Franciæ; nihilque fuit actum primo die vel secundo. Die vero Sancti Martini, primo mane, Episcopus Londoniensis venit, et inter omnes Cardinales protulit ista verba;—"Ego, Ricardus Episcopus Londoniensis, accedo " ad Dominum meum, Cardinalem de Columna." Audito præsentis sermone, repente cuncti præsentis, per Dei gratiam, in eandem consensere personam. Et illico exuerunt eum vestibus suis omnibus, et novis eum revestierunt, ac super altare posuerunt, et deosculati sunt manus ejus et pedes. Hiis ita gestis, confestim unus eorum qui inclusi fuerant, fregit foramen in pariete, et clamavit;—"Habemus Papam, Martinum;" et tunc exiverunt omnes in Magnam Ecclesiam, cantantes, "Te Deum, " laudamus." In crastino Papa fuit factus presbyter, et die sequenti fuit sacratus Episcopus, et celebravit Missam suam primam; cui Missæ interfuerunt centum quadraginta mitrati. Sequenti Dominica, Dominus Papa fecit mane diluculo solemnem processionem, transiens per Australem partem ecclesiæ versus Occidentalem; ubi constitutus fuit quidam clericus, habens canabum et stuppam, et combussit ea, dicens:—

"Ecce! pater sancte, sic transit gloria mundi."

His Coronation. Posthæc, eodem die fuit factum quasi quoddam solarium pro Coronatione Papæ, in altitudine habens viginti pedes. Prior Sancti Johannis de Klerkenwelle tenuit diadema Papæ in officio Coronationis. Ipso die, post prandium, Papa equitavit per medium civitatis Constantiæ, quem sequebantur in equis omnes Episcopi mitrati ² et Abbates. Equus Papæ phaleratus cum rubeo eskarleto, equi vero cunctorum Episcoporum phalerati fuere candido panno bissino; et Imperator in hac equitatione tenuit frænum Papæ. Cum autem pervenisset

The Cardinal Colonna is chosen Pope, as Martin V.

Cere- monies of his con-secration.

Procession through the City of Constance.

¹ fuerit in orig., by inadvertence. | ² et omitted in the printed texts.

(5) MS. Corp. Chr. vii. Papa ad locum fori, illic obviavere sibi omnes Judæi civitatis, A.D. 1417. qui porrexerunt sibi, sicut mos est, cæremonias ac legem suam; quas acceptas Papa projecit post tergum suum, dicens;—
 "Recedant vetera, nova sunt omnia." Papa, prout dicunt, prius vocabatur "Paulinus," natus de illa nobili et antiqua gente, Paulina Romæ."

The Jews of the city meet the Pope.

Hoc anno, circa finem mensis Julii, Rex Henricus, cum magna classe mare sulcans, decimo navigationis die salvus applicuit in Normannia, scilicet in festo Sancti Petri ad Vincula, ¹in loco vocato "Touque," ubi villa fortis est, et castrum nobile, quod reddere per annum solet octo millia ²coronatorum. Quo in loco quingenti equites hostiliter occurrunt ei, transitum prohibere volentes; sed perempto per arcitenentes eorum capitaneo, et ejus collega capto, ceteri meticuloſe fugerunt. Nec multo post, redditum fuit Regi dictum castrum, et qui remanere volebant, ³accepere gratiam remanendi; volentes abire tulerunt secum de gratia regia pecunias et supellectilem, relinquentes arma et instrumenta bellica, necnon et victualia, dicto castro. Consimili modo reddita fuit Regi villa de Aumberes, cum castello; qua tempestate monachus quidam solivagus, captus a quodam de familia Regis, despoliatus est. Quod ⁴[ut] Rex comperit, sollicite quæsivit a monacho, si personam recognosceret quæ tulerat ab eo res suas. Qui cum diceret bene se personam noscere, si videret eam, tandem post aliquos in conspectu ductos, notavit unum, dicens illum bona sua rapuisse. Quem Rex illico vehementer redarguit, dicens illum morte dignum, qui, cum aliunde satisfacere potuisset suæ necessitati, ad res religiosorum manus extenderet; modo tamen gavisurum perdonationis titulo, si nihil tale committat de cætero. Fecitque virum reddere monacho ⁵quæ tulerat prius ab eo, monacho mandans ut domum repeteret, et consuetum servitium, cum fratribus suis, intrepidanter Deo rependeret; asserens se non illuc advenisse modo vispilionis, ut res religiosorum raperet, sed potius more regis, ut eorum bona a ⁶direptione servaret. Nec mora, proclamari fecit per exercitum, ne quis religiosum, clericum vel presbyterum, nec ullum penitus ecclesiasticum, despoliare, seu quovismodo

King Henry lands at Touque in Normandy, and captures the place.

He takes cognizance of the case of a monk who has been despoiled.

Proclamation made that the religious

¹ *vocato in loco* in the printed texts.

² *coronarum* in the printed texts.

³ *accipere* in orig.; corrected from the printed texts.

⁴ Omitted in orig., supplied from

(5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁵ *quis* in the printed texts.

⁶ *direptionibus* in the printed texts.

A.D. 1417. molestare, præsumeret, nec ad res ecclesiasticas animo rapiendi manus mittere, sub poena suspensionis et laquei. Qua proclamatione per plebanos vulgata, videres rusticos, indu-^{(5) MS. Corp. Chr. vii.}
 shall be exempt from spoliation.
 The country people assume disguises, in consequence.

Proclamation against other acts of violence.

The King marches to Caen, and lays siege to it.

The French propose burning the Abbey of St. Stephen.

mentis clericorum sumptis, vagari per exercitum, negotia tractare foralia; impune accedere et recedere, Anglis astu pie deceptis. Nec valebant Anglici rei veritatem agnoscere, ¹rusticis coronas sibi radentibus, ut Anglos fallerent efficacius aspectu capitum ²albatorum. Consequenter, insuper fecit Rex proclamari, ne quia foeminam conjugatam, viduam, sive virginem, contra voluntatem auderet opprimere, vel bona diripere plebeiorum qui se Regi sumiserant, sub poena prætaxata.

Tertio-decimo die mensis Augusti, Rex recessit cum exercitu de villa de Touque, et pernoctavit apud villam Sancti Salvatoris de Tybe. Crastino die Sabbati, pernoctavit apud villam de Granvyle, ubi commoratus est die Dominica, videlicet, in festo Assumptionis Beatæ Mariæ. Die Lunæ pernoctavit apud Abbathiam de Fontenes, et in die Martis pervenit ad villam de Stutevyle: die vero Mercurii consedit cum exercitu coram villa de Caen, ex parte Australi, prope Monasterium Sancti Stephani; Dux Clarentiæ ex parte Boreali, juxta Monasterium monialium Sanctæ Trinitatis; Comes Marescallus sedit ex parte sinistra Regis, et Dominus de Mautrevers juxta eum. Juxta quem Domini Talbot et Umfrevile sunt locati, et consequenter ³[Domini] de Nevyle et ⁴Wylby. Ex parte Regis dextera considens, Comes de Warwyk, et Dominus Johannes Gray, juxta quos Comites de Huntyngdone et de Sarum, et Dominus ⁵Johannes Grenewayle.

Dum sic esset dispositus regalis exercitus, et ⁶Abbatia Sancti Stephani foret Francis ⁷conjuncta, videntes qui in Monasterio pro tutamento ⁸fuere, se impares regiis viribus, locum deserere festinabant; et diripientes tam victualia quam alia loci jocalia, latenter in villam commigraverunt, notabiles sacrilegio manifesto; ubi constituti tractabant inter se qualiter dictum monasterium flammis absumerent, et turres ecclesiæ complanarent; per quas multa mala fieri posse non dubita-

¹ rustici in the printed texts.

² albrorum in the printed texts.

³ Omitted in orig.; supplied from (5) MS. Corp. Chr. vii., and the printed texts.

⁴ Willoughby in the printed texts; Wylaby in (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁵ Johannis Grenewayle in the printed texts.

⁶ Abbatia in orig.

⁷ conjuncti in orig.; communita in (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁸ fore in the printed texts.

(5) MS. bant. ¹ Audiuit hæc insusurrari inter Francos ² quidam mona- A.D. 1417.
 Corp. Chr. chus ejusdem loci, qui metuens sui monasterii destructionem, A monk of
 vii. confidenter dedit se periculo, et sub illius noctis ³ conticinio, the place
 manibus reptans et genibus, et ⁴[per] hostes, per ignes, per gives notice
 arma, per gladios, tandem pervenit ad locum ubi Dux Cla- to the Duke
 rentiæ, frater Regis, obsidionis suæ vigilias observabat. Et of Clarence.
 impetrato aditu, vidit ⁵ ubi recubuerat armatus ad unguem in
 horto quodam super herbam, supposito capiti suo saxo. Cui
 confestim, flexis genibus, flebiliter supplicavit, ut ⁶ loci sui
 ruinæ succurreret, qui jam diruendus erat, nisi maturius
 subveniret.—“Vobis,” ⁷ ait, “specialius convenit nostrum ser-
 “vare monasterium, qui de Regum linea descendistis ⁸ qui
 “locum nostrum ⁹ fundaverunt, extruxerunt, atque dotaverunt.
 “Quapropter incunctanter utamini ¹⁰ me duce prævio; et
 “ego ¹¹ vos inducam, et gaudere faciam loco nostro.” Nec
 mora, fecit Dux ut monuit, et, arreptis scalis, pervenit ad eam
 partem quam monachus bene novit immunitam; nam pauci, sed
 invalidi, relictæ fuerant, magis ad ostentationem, quam ad de-
 fensionem loci: quos adventu suo territos vel captivavit vel
 abire permisit, reputans eos indignos gladiæ suæ propter rusti-
 citatem et vilitatem personarum. Unum tamen decollari jussit,
 qui confessus fuerat se res Monasterii, scilicet ferramenta
 fenestrarum et hujusmodi, compilasse, dicens ei;—“Si nos,”
¹² ait, “nostros propter talia sacrilegia justa morte ¹³ multavimus,
 “multo plus tu poenam mereris, qui patriæ propriæ sacella spo-
 “liare non times.” Dux ergo tali modo potitus loco, introduxit
 Regem in crastino, gaudentem nimirum quod a ¹⁴ telis et turri-
 bus Monasterii valebat intueri quæcunque gerebantur in villa,
 et illic figere vel locare gunnas suas, quas Galli “*canones*”
 vocant, quibus validius villam infestare posset.

The Duke captures the Monastery, and rescues it from destruction.

The Monastery is found to command the town.

Posthæc denunciatur dies et hora quibus fieri deberet in-
 sultus ad villam. Interea, sonante terrifico lituorum et tuba-
 assaulted.

¹ Audiunt in the printed texts.

² quod quidam in the printed texts.

³ silentio in the printed texts.

⁴ Omitted in orig.; supplied from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁵ ut in the printed texts.

⁶ loco suo succurreret in the printed texts.

⁷ autem specialius in the printed texts.

⁸ in locum in the printed texts.

⁹ quem fundaverunt in the printed texts.

¹⁰ me omitted in the printed texts.

¹¹ vobis in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

¹² et in the printed texts.

¹³ multaveris in the printed texts.

¹⁴ Perhaps an error for tegulis, “tiles.”

A.D. 1417. rum ¹classico, obsessi, semet cohortantes, ad muros alacriter (5) MS. cucurrere, telis armati, gladiis et missilibus, jaculis et Corp. Chr. petrariis, ut vim vi repellant. De parte Regis, ut ita dicam, vii.

² "Induit adversis contraria pectora telis

"Miles, ut æternum sanguine nomen emat."

Valour of
Sir Edward
Spring.

Inter milites, Dominus Edmundus Springeus, qui dudum cum aliis militiæ cingulo donatus fuerat, muros ³Cadoniæ armatus ascendit, et vulnera

"———⁴ alterna datque capitque manu."

⁵ "Sicut aper, longe sylvis ⁶latratibus actus,

"Fulmineo celeres dissipat ore canes;

"Mox tamen ipse perit,"—

His dreadful
death.

sic et iste vir egregius, dum multos muris dejecit, dum plures ense perimit, dum Martis acta peragit, lapsus pede corruit in foramen muri, ubi sedendo pugnans peremptus est; quem mox inhumaniter, ut erat armatus, adhuc spirantem, ⁷ganeones, circumjectis ignibus, cremaverunt. Non tamen destitit regales inimicis insistere, sed bili concitata propter infortunium tanti socii,—fuerat nempe cunctis amabilis—insurrexerunt acrius, et ⁸exarserunt contra tam improbos ⁹pollinctores, fatigantes illos sic ex parte, quod videbatur ipsis qui tuebantur oppidum ex parte altera necessarium, ut, statione sua relicta, ad eam partem accurrerent qua Rex oppugnabat villam. Sicque rarescente in dicta parte defensore, Dux Clarentiæ, factis instrumentis in loco qui putabatur tutissimus, muros scandit, et, post terga Gallorum desiliens, eos adeo repente terruit, ut ignorarent utrum juvaret potius procedere contra Regem, an reverti et manus erigere contra Ducem. Facta est igitur strages magna Gallorum, obviantibus a fronte regalibus, instantibus a tergo Clarentianis, omnemque illis adimentibus spem salutis. Talique modo Rex villa potitus est, castello nondum rebellibus vacuato. Quapropter Rex gunnarum jactu sic castrum debilitavit, ut impossibile videretur inclusis se defendere locum posse. Proinde impetrato tractatu, obtinuerunt a Rege libertatem abeundi, relictis armis

The Duke of
Clarence
scales the
walls.

The English
capture the
town.

¹ *classio* in orig., by inadvertence.

² Ovid, *H. Amor.* x. 31, 32.

³ *Cadomi* in (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁴ Ovid, *Fasti*, ii. 234, slightly altered.

⁵ Ovid, *Fasti*, ii. 231–3.

⁶ So in orig. (5) MS. Corp. Chr.

vii., and the printed texts; erroneously for *Laurentibus*.

⁷ *ganeones* in orig.; by inadvertence; *tormentarii* in the printed texts.

⁸ *exarserunt* in orig., by inadvertence.

⁹ *pollinctores* in orig. and the printed texts.

(5) MS. 'et victualibus, auro et argento, atque jocalibus, in castello. A.D. 1417.
Corp.. Chr. Sed ne inanes et vacui omnino recederent, Rex indulsit eis ut Terms are
vii. milites quidam certam summam fulvi metalli secum ferrent, granted to
the garrison
of the castle.

armigeri quoque taxatam, et alii limitatam, tollerent, et non
amplius, sub poena perditionis summarum concessarum, pariter
et vitarum. Fœminas vero permisit ornamenta vel quæque
mobilia secum ferre, et indemnes abire. Quæ magnas auri
summas, ut fertur, in utribus abstulere. Hiis omnibus ingrati The French
Franci beneficiis regiæ munificentiae pessime responderunt, make an
ungrateful
return for
the King's
generosity.
et invidentes ejus commodis, aurum et argentum, et quicquid
in castrum ad tuendum deportatum fuerat, igne combusserunt;
ut post recessum patuit eorundem.

Post deditionem castri Caen, quod obtinuerat conditio- Bayeux sur-
naliter, ² si Rex Francus vel Dolphinus, aut Comes de Armanak, renders to
the English.
bello non dissolverent obsidionem infra nonum-decimum diem
mensis Septembris, reddiderunt se pacto ³ consimili civitas
et ecclesia Baiocensis, cum aliis multis villis.

Cum hæc agerentur in Neustria, Lollardi, duce Johanne Alleged
Oldcastelle, insanire cœperunt in Anglia; qui Scotos concitavit treaty of
Sir J. Old-
castle with
the Scots.
tam prece quam repromissa pecunia, ut intrarent hostiliter reg-
num, in Regis absentia, levi negotio, ut asseruit, subjugandum.
Ferunt quod Willelmum Douglas, Scotum, apud Pontem Fractum
allocutus 'fuerit, grandem promittens auri summam, si gentem
suam sollicitaret, et eum qui false dicebatur apud eos "Rex
"Ricardus," venire cum eis faceret, et se ostentare tanquam
Regem. Scotus vero, "⁵ auri sacra fame" coactus, non multo
post contribules suos cum magno strepitu venire fecit ad The Scots
besiege
Roxburgh.
obsidendum castellum, cum villa, de Rokesburgh. Quo cum
venisset, suffossores immiserunt ad subvertendum muros.

Contigit eo tempore Ducem Exoniæ, Dominum Thomam The Dukes
Beuford, ad Brydelingtoniam venisse peregrinandi gratia; qui of Exeter
and Bedford
confestim, audito rei nuncio, properavit ad partes, eundo colli- hasten to
meet the
gens armatos et arcitenentes, hostibus occurrere festinando. Scots,
Ex alia parte, Custos regni, Dominus Johannes, frater Regis,
Dux Bedfordiæ, cum aliis regni nobilibus, magnum confans
⁶ exercitum, ad easdem pervenit partes. Quod Scoti per ex- who take to
flight.
ploratores comperientes, expectare non audentes diutius,

' "Turpia fœminæ terga dedere fugæ."—

Nec mirum, quia plusquam centum millia virorum convenisse The Duke of
Exeter's
opinion of
his troops.
forebantur ad repellendum eos. Et ne rurales atimarentur, et

¹ et omitted in the printed texts.

² scilicet si in the printed texts.

³ consilii in the printed texts.

⁴ fuerat in the printed texts.

⁵ In allusion to *Æneid*, iii. 57.

⁶ exercitum in orig., by inadvertence.

⁷ Ovid, *Fasti*, vi. 522.

A.D. 1417. inexperti, qui cum dictis heroibus venerant, vir valde venerabilis, Dux Exoniæ, palam asseveravit se scripsisse ex illis cohortibus delegisse quadraginta millia virorum bellicosorum, qui virtute præstarent et animis, æque cum valentioribus quasi regni totius, non obstante quod maxima multitudo cum Rege in Normannia militabat. (5) MS. Corp. Chr. vii.

Oldcastle
conceals
himself at
St. Alban's.

Indications
of his
opinions
found in the
place of his
concealment.

Hatred of
the Lollards
for the
effigies and
names of
Saints.

Successes of
King Henry
in France.

Death of
the Bishop
of Salisbury,
at Constance

Siege and
capture of
the town of
Falaise.

Eo tempore Dux Lollardorum, Johannes Oldcastelle, dum diversis in locis requirit latibula, prope¹ Sanctum Albanum in domo ejusdam rustici, habentis ibidem idoneam mansionem, ² in dominio Abbatis delituit multis diebus. Quo audito, familiares Abbatis, illuc nocte properantes, illum quidem non invenerunt, sed quosdam de suis specialibus asseclis tenuerunt, et ad carcerem adduxerunt. Ipse vero dux perfidorum, hoc audito rumore, vehementer ingemuit, dicens suum grande propositum enervatum, captis præcipuis consociis votorum suorum. In præfato loco reperti fuerant libri in Anglicis scripti litteris, et nonnulli libri quondam nobiliter et imaginibus Sanctorum diversorum decorati; quarum imaginum capita, juxta formam falsæ doctrinæ suæ, nebulones abraserant, et in Letaniis omnium Sanctorum nomina, una cum nominibus Beatæ Virginis, aboleverant, usque ad hunc versum, "Parce nobis, Domine." Inventa sunt insuper illic quædam scripta plena blasphemiarum in Beatam Mariam, quæ propter horrorem scribere supersedi. Librum tali rasura³ deformatum, misit Domino nostro Regi dictus Abbas Sancti Albani, cum quibusdam aliis deliramentis repertis ibidem; et Dominus Rex⁴ eundem librum Archiepiscopo Cantuariensi remisit, ⁵ ut in sermonibus faciendis ad Crucem Sancti Pauli Londoniis ostenderetur; ut vel sic civibus innotesceret quantâ furia Lollardi vehebantur, qui, non dico imagines, sed nec ipsa Sanctorum nomina, in suis membranarum inseri permittebant.

Rex Angliæ, per idem tempus impiger, in partibus transmarinis cepit plures civitates et villas muratas, cum castris et munitionibus plusquam centum.

Hoc anno, quarto die mensis Septembris, obiit Magister⁶ Alum, Episcopus Sarum, apud Constantiam, Consilio nondum finito.

Mense⁷ Decembri Rex Henricus obsedit Falesiam, villam munitissimam, refertam defensoribus, superbam suis opibus,

¹ The word *apud* is inserted here in orig., by inadvertence.

² in omitted in the printed texts.

³ *deformatam* in orig., by inadvertence.

⁴ *eundem* in orig.

⁵ *et* in orig.

⁶ *Robertus Alin* in the printed texts.

⁷ *Decembrio* in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.; *Decembris* in the printed texts.

(5) MS. instauratam machinis, confidentem mœniis, ut nec quidem A.D. 1417.
Corp. Chr. vii. portas contra Regem ¹ in initio claudere dignabantur; villa tamen

levi negotio, terrore gunnarum, reddita fuit Regi. Sed castrum cum magno fastu detentum fuit, fere usque ad festum Purificationis, medio tempore multis hinc inde jactis convitiis. Tandem obstinatione deposita, pœnituit obsessos tamdiu perseverasse in pertinacia, et humilius sapiendo Regis gratiam flagitabant. Non enim ferre valebant horridos saxorum volatus, quos crebro circa se cernebant emissos, cuilibet formidandos; et proinde maluere semel vitam servare quoquo pacto, quam cotidie quasi mortem metuendo mori. Igitur post ² certas conditiones, assecuraverunt ³ Regem, se propriis suis sumptibus damna castri villæque ruinas reparaturos, præter illas quas solverent redemptionis suæ summas; quas idcirco illis imposuit, propter suæ fastuosæ detentionis diuturnitatem, quæ fuit causa ruinæ magnæ dicti castelli.

The castle is surrendered.

Circa præsens tempus captus fuit in Anglia ille vaniglorius, ⁴ "inveteratus dierum" malorum, primicerius Lollardorum, dux et princeps perfidorum, Johannes Oldcastelle, quondam dictus "Dominus de Cobham," in terris Domini de Powisia, non sine periculo læsioneque quorundam qui ceperunt eum, sed nec ipse sine vulnere tentus fuit.

Sir John Oldcastle is captured, and wounded.

Sub eodem tempore vocati fuerant ad Parliamentum Londonias omnes status regni, ut de pecuniali suffragio Regi ferendo consulerent, qui laborabat in partibus ultramarinis. Cumque domini et personæ Parliamentales audissent quod captus fuisset hostis publicus, placuit cunctis Parliamentum non dissolvendum donec interrogatus et auditus fuisset in eodem Parlamento. Missus est igitur Dominus de Powysia, qui deduceret eum manu fortis. Qui et adduxit eum Londonias in lectica saucium, una cum clerico, omnium secretorum suorum conscio. Nec mora, cum constitutus fuisset in præsentia regni Rectoris, Ducis de Bedfordia, et statum Parliamenti, lectum fuit indictamentum coram eo de hostili insurrectione contra Regem in Campo Sancti Ægidii, et aliis offensis læsæ majestatis, qui partim tanguntur superius in locis suis. Quæsitum fuit ab eo qualiter se voluit excusare, et ostendere quare non merito sit adjudicandus morti; qui mox aliunde quærens ⁵ diffugia, assumpta parabola, cœpit prædicare de Dei

He is brought to London by Lord Powis.

Is brought before Parliament.

His address to Parliament.

¹ *in initio* in orig.; corrected from (5) Corp. Chr. vii.; *initio* in the printed texts.

² *cartas* in orig., by inadvertence.

³ *regi* in the printed texts.

⁴ In allusion to an expression found in *Daniel*, Chapters vii., xiii., and xxii.

⁵ *diffugia* in orig., by inadvertence.

- A.D. 1417. misericordia, et quicumque mortales Dei imitatores esse (5) MS. vellent, deberent semper misericordiam ¹superexaltare ju- Corp. Chr. dicio; vindictam fore solius Dei, ²quæ ab ejus cultoribus vii. non debuit exerceri, sed soli Deo relinqui; et alia plura commemoravit, redimendo tempus, donec Summus regni Justiciarius Regis Vicarium monuit, ne pateretur eum inaniter tempus terere, et assistentes regni proceres molestare. Jussit ergo regni Rector, ut responderet conformiter ad objecta; qui se videns constanter urgeri, tandem post brevem meditationem, soluto silentio, respondit, dicens: — “Mihi autem,” inquit, “pro minimo est, ut a vobis judicer, aut ab humano “dic;” et iterum impertinenter garrulare cœpit, donec Summus Justiciarius jussit ut responderet finaliter, et doceret, si posset, quare mori non debuit. Qui confestim, cum summa superbia et abusione, respondit se non habere judicem inter eos, vivente ligeo domino suo in regno Scotiæ, Rege Ricardo. Quo responso accepto, quia non opus erat testibus, sine mora jussus est trahi et ³suspendi super furcas, atque comburi, pendens in eisdem. Ubi cum plures personæ honorabiles huic spectaculo interessent, Domino Thomæ Erpingham, prout dicunt, novissima verba locutus est, adjurans eum, ut si cerneret eum resurgere die tertia, pacem procuraret sectæ suæ. Tanta perditus fuit dementia, ut putaret se post triduum a mortuis resurrecturum.
- A.D. 1418. Anno Domini millesimo quadringentesimo decimo-octavo, Surrender of tenuit Rex Natale in Normannia apud Baiocas; circa quod Avranches. tempus redditum fuit sibi castrum de Falesia, et civitas de Abrincis, id est “Averance,” se summisit.
- Other places besieged. Post festum Paschæ, missi sunt per Regem ad obsidendum Monasterium de Bekke Herlewyn, Dominus Thomas Dux Clarentiæ; ad obsidendum villam de Chorburch, Dominus Humfridus Dux Gleverniæ; ad obsidendum castrum de Daunfrount Dominus Ricardus Comes Warwici; ad obsidendum Castrum Nully Levesque, Dominus Comes de Kyme.
- King Henry at Caen. In die Sancti Georgii Rex apud Cadomum, in castello, celebravit solemniter idem festum.
- The Duke of Exeter sets out for Normandy. Circa festum Trinitatis, ad jussum Regis, præfectus est in Normanniam Dominus Thomas Dux Exoniæ, Regis avunculus, cum quindecim millibus, prout dicitur, bellatorum.
- The Count of Armagnac, and others, Mense Junii Burgundiones nocte Parisium intraverunt, et Comitem de Armanak morte turpissima ⁴mutilaverunt. Nam,

¹ *superaltare* in orig., by inadvertence.

² *qui* in orig. and the printed texts.

³ *suspensi* in orig., by inadvertence.

⁴ *mutilaverunt* in (5) MS. Corp. Chr. vii., orig., and the printed texts.

(5) MS. ut ferunt, eum crudeliter excoriaverunt, ¹et exposit crudelissim A.D. 1418.
Corp. Chr. peremerunt. In illa ferali seditione jugulati feruntur plures murdered by
vii. nobiles, scilicet Cardinalis ²de Baar, Archiepiscopus Remensis, the par-
Episcopus Meulx, Episcopus Constantiensis, Episcopus de tisans of the
Liseux, Abbas Sancti Dionysii, Abbas de Jormayle, Cancel- Duke of
larius Franciæ, Præpositus Parisiorum, et plures alii, ad num- Burgundy.
merum quatuordecim millium personarum. Nec satiari potuit
effrenata furia tanta cæde virorum, quin et in foeminas gras-
saretur. Nempe feruntur jugulata quinque millia foeminarum.

Sub eodem tempore Rex obsedit nobilem villam vocatam
"Loveres," quam fortiter expugnatam compulit ad deditionem Siege and
sub certis conditionibus utrobique pactis. Reddita est ergo capture of
Regi villa in Vigilia Sancti Johannis Baptistæ. Die vero Louviers.
Lunæ sequente movit Dominus Rex exercitum versus Pount
de la Arche. Eodem tempore, Dux Exoniæ obsedit civitatem Siege of
Ebroicensem, (Everoyse). Evreux.

Ipsó anno, infra Octavas Assumptionis Beatæ Mariæ, Jesus Three vic-
Christus, ut putatur, ob honorem gloriosæ Matris suæ, quam tories
propensius veneratur Rex Angliæ, dedit ei in locis variis tres granted to
miraculosas victorias in provincia Normannorum. the King,
for his
picty.

Prima fuit, quod centum de suis Anglicis, die Martis infra Particulars
dictas Octavas, ceperunt tres magnos dominos apud locum of those vic-
vocatam "Kylbeuf," et personas alias octoginta, et ³trecentos tories
fugere compulerunt. Secunda fuit, die Jovis quadringenti
nempe de hostibus intraverunt suburbana civitatis Ebroicensis;
et undecim ex Anglis fugaverunt eos, et ceperunt ex eis
quatuor, et duodecim peremerunt, captis quadraginta dextra-
riis eorundem. Tertia fuit, die Sabbati sequente, summo
mane, hostes revera voluerunt cepisse villam quam Rex
ceperat in prima equitatione sua præsentis anni, dictam
"Loveres;" sed capitaneus dictæ villæ, cum centum de
nostris, exivit animose contra mille, et, Deo volente, vicit eos;
et tradidit in manus hominum nostræ partis centum et octo-
ginta personas generosas ex hostibus per omnia benedictus
Deus.

⁴Pridie Kalendas Augusti, capta fuit inopinato villa de A.D. 1419.
Pounteyse, prope Parisium, probitate Capitanei de la Bouche, Capture of
summo mane, qui nocte non procul a villa delitescens inter Pontoise by
vincas, cum nonnullis de Domini Régis familia, in vigilia the Capital
matutina repente scalarum scansione muros ascendit; ubi post de la
diutinam dimicationem, occisis multis de defensoribus, et Bouche.

¹ et omitted in the printed texts.

² de omitted in the printed texts.

³ ter centum in the printed texts.

⁴ At this point there is an hiatus
in the History; as it passes on to
the latter part of the year 1419.

A.D. 1419. pluribus vulneratis, cum cives cernerent numerum invictum (5) MS. crescere inter eos, oppressi vecordia, portis apertis, fugerunt Corp. Chr. vii. quo sors quemque trahebat. Fuerunt utique in ea villa præfortes homines constituti pro defensione mille, qui ferebant lanceas atque scuta, et balistariorum duo millia; qui omnes sub festinatione versus Parisium fugere contendebant; sed intercepti sunt et præoccupati per Comitem de Huntynonia, qui et ipse destinatus fuit ad istud negotium, ut ipse ex una parte ¹[mille cives occupasset, dum alii ex parte] altera muros ascendere ²molirentur, sed tamen retardatus fuerat in marisco, non inveniens exitum usque ad solis ortum. Occisa est ergo illa pene multitudo per Comitem, villa per nostros detenta. In qua recondita fuerant omnis generis victualia ad duos annos; de³ cuius amoenitate, divitiis, et utilitate, Rex scripsit quod inter omnia quæ gessit in transmarinis partibus, opus magis utile non peregit. Hæc autem gesta sunt expirantibus treugis, in crastino postquam Franci Regem suis fallaciis delusissent, et pacis vias quas ³Rex obtulerat refutassent: ferunt quod dicta villa fuit instaurata sufficienter victualibus pro duobus annis.

Great stores
found there.

Die Lunæ proxima post festum Sancti Matthæi Apostoli, castrum Gisorcii recuperatum fuit per Anglos; et die Sab-
bati proximo post idem festum, recuperatum fuit castrum de Galiard per eosdem.

Castle of
Gisors
taken by the
English;

Cheateau
Galiard
retaken.

The Duke of
Burgundy
slain by the
Dauphin.

The Duke's
son makes
terms with
the English.

Dux Burgundiæ, vocatus ad ⁴Dolphini colloquium, et suorum perfidorum complicitum, proditiose peremptus est; licet perante pariter omnes pari sacramento se ⁵constrinxissent, quod nullus alterum læderet eorundem qui ad colloquium convenissent. Filius Ducis Burgundiæ, qui et hæres ejusdem, patris cupiens vindicare jugulationem, destinatis humiliter ad Regem nostrum multis personis honorabilibus, præstitit sacramentum per eosdem de fidelitate servanda sibi.

Episcopus ⁶Surreyensis, Domini Wyntoniensis Suffraganeus, celebravit solemnes Ordines apud ⁷S

¹ Omitted in orig.; supplied from (5) MS. Corp. Chr. vii.: *aut altera muros* in the printed texts.

² *moliretur* in the printed texts.

³ *res* in orig., (5) MS. Corp. Chr. vii., and the printed texts.

⁴ *Dolfini* in (5) MS. Corp. Chr. vii. and orig.

⁵ *constrinxissent* in orig. and the printed texts.

⁶ *Surrexensis* in orig.; *Surreyensis* in (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁷ The name is omitted in orig. and the printed texts; in (5) MS. Corp. Chr. vii. the following is added—"Sanctum Albanum; vocatus ab Abbate, vicesimo tertio die mensis Septembris."

(5) MS.
Corp. Chr.
vii.

Hoc anno noverca Regis, Anna Regina, per quosdam infamata de quodam maleficio, quod in læsionem Regis commentata fuisset, amotis cunctis suis famulis, commendata est custodiæ Pellam; qui, adhibitis sibi novem servientibus, introduxit eam in castrum de Peveneseye, sub ejus providentia gubernandam.

A.D. 1419.
The widow of the late King Henry is imprisoned on suspicion.

Circa festum Omnium Sanctorum, Ducissa Clarentiæ, cum multis aliis dominabus Angliæ, Neustriam transfretavit.

The Duchess of Clarence crosses over to Normandy.

Balthazar Cossa, nuper dictus "Johannes Papa Vicesimus-tertius," decreto Concilii Constantiensis, degradatus et incarceratus, propter humilem summisionem qua se submitisit Papæ Martino, liberatur a carcere, et ad Cardinalatus restituitur dignitatem.

Balthazar Cossa is restored to the Cardinalate.

Dominus Humfridus, Dux Gloverniæ, frater Regis minimus, factus est Custos regni Angliæ, loco fratris suis Domini Johannis, Ducis Bedfordiæ; qui vocatus a Rege, navigavit in Neustriam cum valida bellatorum manu, postquam gloriose regimen regni tenuerat per duos annos.

Duke of Gloucester made guardian of the realm.

Duke of Bedford crosses over to Normandy.

Hoc anno, sexto-decimo die Maii, nostri pugnaverunt cum Gallicis, qui venerant ad dissolvendum obsidionem villæ de

A.D. 1420.

Freney, quam Comes Saresberiensis obsedit: et occiderunt ex eis pene quinque millia, captis sexcentis, cum Marescallo de Rows, et multis aliis nobilibus et honoratis viris. Ducatores ex parte nostra fuere Comites Huntynghoniæ et Marescalli, J. Greconnewayle, et Philippus Le Beche. Capta sunt in hoc conflictu multa signa nobilium; inter quæ Wilhelmus Douglas perdidit vexillum suum, occisis de Scotis suis plusquam centum. Signum Willelmi Douglas Rex jussit extendi in ecclesia Sanctæ Mariæ Rotomagi.

Defeat of the French by the Earl of Huntingdon and Earl Marshal.

Dux Burgundiæ per hoc tempus sollicitat, ut pax et concordia fiat inter Reges, sub certis modo et forma, atque conditionibus; quarum talis est effectus:—

The Duke of Burgundy proposes terms of peace.

Inprimis, quod Rex noster acciperet, et haberet, in conjugem puellam præclarissimam, Dominam Katerinam, Regis Francorum, Karoli, filiam: et quod per eum modum illustrissimos consanguineos suos, Regem Franciæ et Reginam, efficeret sibi patrem et matrem, et eosdem ut patrem et matrem suos haberet, et pro talibus venerabatur præ cunctis aliis per-

The purport of the proposed terms

¹ *nomen* in orig.; corrected from the printed texts.

² in *Neustriam* in (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

³ Omitted in orig.; supplied from the printed texts

⁴ *Marchiæ* in the printed texts.

⁵ *Leche* in orig. and the printed texts; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁶ *capti* in the printed texts.

⁷ *modo et forma sub certis conditionibus*, in the printed texts.

A.D. 1420. sonis mundi; et quod non impedit quin consanguineus (5) MS. suus, Rex Franciæ, teneat et possideat, quoad vixerit, coronam Corp. Chr. et dignitatem regalem Franciæ, et proventus, more solito, ad vii. sustentationem sui status et onerum regni; et præfata consanguinea sua, serenissima Regina Franciæ, contoralis ejusdem Regis Franciæ, etiam teneat, quamdiu vixerit, statum et dignitatem Reginæ, secundum morem regni prædicti, etc.

Quæ præmissa illustrissimus Rex Angliæ se observaturum, facturum, et impleturum, offert, dummodo per partem Regis Franciæ ista promittantur, concordentur, et fiant. Similiter, inprimis, quod immediate post obitum ejusdem consanguinei sui, et extunc deinceps, corona et regnum Franciæ, cum eorum juribus et pertinentiis universis, manebunt et erunt ipsius Henrici et hæredum suorum in perpetuum. Item, quod pro eo quod præfatus serenissimus consanguineus suus Franciæ tenetur, ut plurimum, adversa valetudine, sic quod non potest commode vacare disponendis regni negotiis, idcirco ad vitam ejusdem consanguinei sui Franciæ, facultas disponendi rempublicam regni prædicti, et exercitium, cum consilio nobilium et prudentum ejusdem regni, eidem serenissimo consanguineo obedientium; qui commodum et honorem ipsius regni dilexerint, penes ipsum Dominum Regem Henricum sint et maneant, ita ut ipsam per seipsum, et etiam per alios, quos cum consilio præfatorum nobilium ad hoc duxerit deputandos, regere possit et gubernare, secundum exigentiam justitiæ et æquitatis. Item, quod proceres, magnates, et nobiles, ac status regni prædicti, tam spirituales quam temporales, necnon civitates et notabiles ¹ comitates, ac cives et burgenses villarum ejusdem regni, præfato consanguineo suo pro tempore obedi-
entes, præstabunt juramenta quæ sequuntur:—

Oath to
King Henry,
to be made
by the
estates of
France.

Inprimis, quod eidem Domino Regi Henrico, facultatem et exercitium disponendi et regendi dictam rempublicam gerenti, ac jussionibus suis humiliter et obedienter in omnibus exercitium regiminis dicti regni concernentibus, et per omnia, parebunt et intendunt. Item, quod ea quæ inter præfatum consanguineum et consanguineam ejusdem Regis et ipsum Regem, cum consilio eorum ² quos iidem consanguineus et consanguinea, et ipse Dominus Rex ad hoc duxerit adhibendos, appunctata ³ fuerint et concordata, ipsi proceres et magnates, etc., quatenus eos simul, et singulos eorum, concernere poterit, in omnibus et per omnia, bene et fideliter observabunt, et pro posse suo facient ab aliis quibuscunque observari.

¹ *communicates* in the printed texts.

² *quod* in the printed texts.

³ *fuerunt* in the printed texts.

(5) MS. Item, quod continue ab obitu, et post obitum, dicti con- A.D. 1420.
Corp. Chr. sanguinei sui Franciæ, erunt ipsi fideles homines et ligei
vii. præfati Regis Henrici ac hæredum suorum, ac ipsum pro

domino suo ligo ac supremo, ac vero Rege Franciæ, absque
oppositione, contradictione, seu difficultate, recipient et ad-
mittent, ac pro tali obedient; et quod præterquam dicto con-
sanguineo nulli unquam post hæc, tanquam Regi et Regenti
regni Franciæ, obedient, nisi eidem Regi Henrico et hære-
dibus suis.

Item, quod non erunt in consilio, auxilio, vel assensu, quod
præfatus Rex Henricus perdat vitam aut membrum, seu
capiatur mala captione, aut quod patiat damnum seu dimi-
nutionem in persona, stata, honore, seu rebus; verum si quid
tale contra eum moliri seu machinari noverint, illud pro
posse suo impediunt, et eidem Regi quam celerius ¹ poterunt
per seipsos, seu ² nuncio vel litteris, intimabunt.

Item, quod præfatus serenissimus consanguineus suus
Franciæ, super præmissis omnibus et singulis, ac aliis quibus-
cunque, inter ipsum consanguineum et præfatum Regem in
hac parte concordandis, eidem Regi Henrico dabit et faciet,
ac dari et fieri faciet, suas litteras patentes, suo Magno
Sigillo sigillatas, nec non litteras patentes approbatorias et
confirmatorias præfatæ serenissimæ Principissæ, consortis suæ,
ac illustris consanguinei sui, Ducis Burgundiæ, et aliorum
procerum et magnatum dicti regni, eidem consanguineo suo
Franciæ nunc vel in futurum obedientium, quorum litteras
in ea parte ab eodem consanguineo dictus Rex exigere volu-
erit, sub ita claris, apertis, et securis, modo, forma, et verbis,
sicut per Consilia partium poterit advisari; necnon omnimodas
rationabiles securitates quas in hac parte velit idem Rex
Henricus ³ [exigere]. Et offert Dominus Henricus, quod simili
modo pro parte sua dabit et faciet super eisdem suas litteras
patentes, approbatorias et affirmatorias præclarissimorum
fratrum suorum, et aliorum de sanguine suo regali, pro
eorumque et magnatum sibi obedientium, necnon omnimodas
securitates rationabiles quas dictus consanguineus exigere
velit in hac parte.

Assurances
to be made
on part of
the King of
France.

Assurances
on part of
the King
of England.

Duce Burgundiæ suadente, Rex Francus et Regina, contoralis
ejus, necnon et magnates et proceres qui astabant eidem

The articles
of peace are
assented to

¹ poterint in (5) MS. Corp. Chr.
vii., orig., and the printed texts.

² nuncios in the printed texts.

³ Omitted in orig. and the printed

texts; supplied from (5) MS. Corp.
Chr. vii.

⁴ The text is apparently defective
here.

A.D. 1420. Regi, gratanter admiserunt præscriptos articulos, et eos se (5) MS.
 by the King observaturos fideliter promiserunt. Ac proinde Rex Angliæ Corp. Chr.
 of France. King Henry proceeds to meet the King of France. vii.

Precautions
 taken by
 King Henry.

He arrives
 at Troyes;
 where the
 Treaty is
 duly rat-
 ified.

coepit equitare cum exercitu versus Regem Franciæ, qui perhendinavit apud Troys in Campania de Ponteyis, octavo die mensis Maii, transiens per villam Sancti Dionysii, ubi et obtulit et devotiones fecit. Deinde transiit juxta fossata Parisiorum, populo civitatis inspectante, et, ut apparuit, valde gaudente; pervenitque ad pontem de Charentone, super quem turris habetur fortissima, et ex utraque parte turris est pons elevabilis et tractabilis, sic quod nullus accedere potest ad turrim, si isti pontes fuerint elevati. In hoc loco Rex dimisit Dominum Willelmum Gascoyne, cum forti manu, ad pontis custodiam, donec rediret; sicque fecit in omnibus locis in quibus tales pontes habebantur.

Tandem vicesimo die mensis Maii pervenit ad Troys, ubi cum summa reverentia Pontifices qui fuerunt in villa, et Cellarius Franciæ, cum toto clero, et omnes qui aliquem gradum tenebant circa Regem Franciæ, Dux Burgundiæ, cum multis proceribus et militibus, facti sunt in obviam Domino nostro Regi, ad spatium milliarii extra civitatem. In crastino, partes convenerunt ad ecclesiam Sancti Petri, Rex, videlicet, cum quadraginta personis dominorum, militum, et armigerorum; ad istud negotium specialiter assignatorum; Ducissa quoque Clarentiæ intravit, cum Domino nostro Rege. Regina vero Franca venit illuc cum Duce Burgundiæ et quadraginta personis de suo Consilio, et cum ea filia sua, Domina Katerina Ducissa de Baire, et Regina Angliæ mox futura. Obvaverunt igitur Rex et Regina in medio ipsius ecclesiæ, et ascenderunt pariter ad majus altare; ubi coram utrisque partibus recitabantur omnes articuli et appunctuationes præmissæ concordiæ; quæ, partibus consentientibus, sigillatæ fuere sigillis amborum Regum, et partes juratæ de concordia sine fraude. Quibus ita gestis, Dominus Rex et Katerina fecerunt assecurationem, fide interposita, per manus eorundem. Post hæc, Dux Burgundiæ juravit publice, quod esset obediens Domino nostro Regi, tanquam Regenti Franciæ, durante termino vitæ Regis Franci, et quod post ejus decessum, deveniret illico ligeus homo Regis nostri. Proinde mox pax proclamata fuit, primo in parte Regis Franci, in lingua Gallica, et exposit in parte Regis nostri, in lingua nostra: ubi tunc recitati fuerunt articuli istius concordiæ, et publicati per totam civitatem et exercitum Anglicanum.

¹ *Francia* in orig., by inadvertence. | (5) MS. Corp. Chr. vii. *Francia*

² *Francia* in orig.; corrected from | in the printed texts.

(5) MS. Tertio die mensis Junii, scilicet in crastino Trinitatis, Rex A.D. 1420.
 Corp. Chr. noster Henricus duxit in uxorem Dominam Katerinam, et King Henry marries Katherine, daughter of the King of France.
 assignavit sibi ministros domus suæ, valentes personas Angli-
 canas; nec remansit in ejus obsequio quisquam Gallicus, exceptis tribus mlierculis generosis, et duabus ancillis, quæ famularentur magistræ suæ.

Acta sunt hæc anno gratiæ millesimo quadringentesimo vice-
 simo, et ¹regni Regis ²Franciæ quadragesimo, et Regis Anglo-
 rum octavo.

Quarto-decimo die mensis Junii, facta fuit Londoniis solem- Procession at London, and Sermon at St. Paul's Cross.
 nis processio, in qua et Sermo de præmissis publice dicebatur
 apud Crucem Sancti Pauli: ubi insuper divulgabatur, quod A new Seal to be made.
 Sigillum Regis Angliæ confringeretur, et insculptio nova
 fieret in eodem, quæ nomen Regis præferret; adjecto titulo
 quod Rex noster in suis apicibus "Rex Angliæ," vocaretur,
 et "Regens," vel "Rector, Franciæ," et hæres apparens regni
 prædicti.

³Nuptiis itaque inter Dominum Regem Angliæ et Dominam King Henry subdues certain rebellious cities of France.
 Katerinam, filiam Regis Franciæ, ut præscribitur, solemniter
 celebratis, et pace reformata, Rex Angliæ, utpote Rector et
 hæres Franciæ, se disposuit ad civitates, sibi et coronæ Fran-
 ciæ rebelles, pro suis viribus ⁴subjugandas. Cepit civitates de
 Saunz et de Botreus, per deditionem continuo sibi redditas;
 deinde ad civitatem fortissimam de Melone, cum suis exer-
 citibus, se transtulit, et eandem per obsidionem fortissimam
 vallavit. Fuerunt namque in ipsa obsidione Reges Angliæ, et Siege of Melun,
 Franciæ, et Scotiæ, Ducesque Burgundiæ, Bavariæ, Clarentiæ,
 Bedfordiæ, et Excestriæ, Comites vero Marchiæ, Warwici,
 Huntynghdoniæ, de Somersede, etc.; et alii domini, barones,
 milites, et armigeri, genere præclari, et armis validi, quorum
 nomina memoriæ non occurrunt. Duravit ipsa obsidio qua-
 tuordecim hebdomadibus et quatuor diebus; videlicet a festo
 Sanctæ Mariæ Magdalænæ usque ad festum Omnium Sancto-
 rum proximum sequens, non sine cotidianæ pene, et valido,
 conflictu obsidentium cum obsessis, ⁵læsione, mutilatione, et
 interitu plurimorum. Interierunt namque de obsidentibus, ut
 asseritur, plures quam mille et septingenti viri: ⁶fuerunt and sur- render thereof,
 namque dicta obsidio Angliæis omnium obsidionum quas antea
 habuerant magis nociva. Tandem deficientibus et absumptis

¹ *rex in in orig.; corrected from*
 (5) MS. Corp. Chr. vii. and the
 printed texts.

² *Franci in the printed texts.*

³ *Nunciis in the printed texts.*

⁴ *subjugandis in orig. and the*

printed texts.

⁵ *læsioni in orig., by inadvertence.*

⁶ *fuerunt in orig.; corrected from*
 (5) MS. Corp. Chr. vii. and the
 printed texts.

A.D. 1420. cunctis victualibus obsessorum, ¹Regum Angliæ et Franciæ se (5) MS. gratiæ reddiderunt; de quibus plures quam quadringenti de Corp. Chr. valentioribus castrorum diversorum custodiæ sunt commissi, vii.

The Kings of England and France enter Paris. reliqui vero Regis Angliæ pietate sunt dimissi. Habita igitur de suis rebellibus tam mortifera quam gloriosa victoria, Reges prædicti, cum magna parte eorum exercitus, Parisius accesserunt, ibidem diēs Natalitios et maximum Parliamentum solemniter celebraturi.*

A.D. 1421. Anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo primo, regni vero Henrici Quinti, Regis Angliæ, hæredis et Regentis Franciæ, ²[nono], tenuit idem Rex Natālē Domini Parisius, in quodam loco munitissimo ("Castrum Sancti Antonii" vocita-

King Henry lodged at the Castle of Saint Antoine. tum, in latere ejusdem civitatis ³situatum); ubi in civitatem poterat respicere, et rebelles eidem, si necesse fuerit, de facili cohibere; non tamen sine vigilia sui exercitus et custodia satis forti.

Parliament held at Rouen. Expletis diebus Natalitiis, et solemnī Parlamento ibidem, Rex Angliæ Rothomagum transiit; ibique, cum suis Normannis et Anglicis ligeis, aliud Parliamentum similiter celebravit. Dispositis dehinc sufficienti securitate et custodia, ut sibi videbatur, tam pro regno Franciæ quam Ducatu Normanniæ,

King Henry returns to England. Angliam properavit, et per Picardiam et Kalesiam pertransiens, in Vigilia Purificationis Beatæ Mariæ Doveriam, deinde Cantuariam, cum Regina sibi noviter nupta, ⁴et parva familia, ⁵pervenit. ⁶Habuit itaque secum solummodo Ducem Bedfordiæ Comitem Warwyci, Dominum Johannem Cornewayle, militem reliquis in partibus transmarinis pro tutela perquisitorum et patriæ derelictis. Transactis quoque Cantuariæ paucis diebus, Londonias accessit; ubi a clero et populo ludicis et vario apparatu, ut decuit, cum maximo gaudio receptus fuit. Dicta quoque Regina, Dominica Prima Quadragesimæ proximo sequente, ⁷præmissis equitationibus et processionibus congruis, ad Westmonasterium a Turri Londoniarum conducta,

Is joyfully received in London.

The Queen is crowned at Westminster.

¹ regnum in Camden's text.

² Omitted in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.; supplied from the printed texts.

³ *cituatum* in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.; *situm* in the printed texts.

⁴ This and the two following words are omitted in the printed texts.

⁵ *advenit* in the printed texts.

* Instead of this passage, the only words in the printed texts are "*Domino Johanne Cornewayle, milite, reliquis,*" etc. In (5) MS. Corp. Chr. vii. the words "*Cornewayle militem*" are followed by "*et alios numero non excessivo, et de infirmioribus et impotentioribus sui exercitus reliquis,*" etc.

⁷ *præmissa* in the printed texts.

(5) MS. et ibidem ministerio Cantuariensis Archiepiscopi, et aliorum A.D. 1421.
Corp. Chr. quibus competit, solemniter coronata.
vii.

Coronatione itaque Reginae, cum omni solemnitate et lætitia, The King and Queen perform a pilgrimage to various holy places. ut decuit, celebrata, et competenti familia eidem et ejus hospitio deputata, Rex cum Regina per diversa loca sollemnia et celebra Sanctorum pertransiens, et peregrinationes suas et vota adimplens, festum Paschæ apud Leycestriam tenuit; festum vero Sancti Georgii non ipso ejus die, sed usque
¹ Dominicam post Ascensionem Domini, apud castrum ² suum de Wyndeshore tenendum more solito, prorogavit.

³ Quo ⁴ quidem tempore Parliamentum, per ipsum primitus Parliament at London. limitatum, Londoniis fuerat inceptum, et infra mensem feliciter expeditum. Nempe præter decimam a clero, et quintamdecimam a populo, Domino Regi, in suarum guerrarum sustentationem et subsidium, ⁵ concessas, multa alia sunt in clero et populo ⁶ ad Regis placitum reformata; et præcipue Reforms made in the Order of Black Monks, (or Benedictines). in Ordine Nigrorum Monachorum, illuc in maximo numero Regis edicto insimul congregato. Fuerant utique ibidem etiam sexaginta Abbates et Priores Conventuales, etiam trecenti et amplius monachi, doctores, et procuratores. Delatum namque fuerat regie majestati a quibusdam falsis fratribus, ⁷ Abbates, cum sociis, multum ⁸ [deviasse]; religionem monasticam a suis primævis institutionibus et observantiis fore dilapsam, et necessario per ⁹ eandem, et non aliter, posse reformari. Quæ quidem credibilior fuerat, eo quod major Causes of the late lapse in the Order. pars prælatorum ac seniorum ejusdem Ordinis defecisset, et effrænata juvenus ejus tempore, successisset; unde idem Rex, cum quatuor solummodo personis valentibus, ad eodem, in Capitulo Westmonasterii insimul ¹⁰ congregatos, satis humiliter intravit, et præmissa humili salutatione, collationem ad hoc idoneam, per Episcopum Excestræ, Magistrum videlicet Edmundum Lacy, Sacræ Theologiæ Professorem, auditurus consedit. Post cujus terminationem ipsemet eisdem The King attends the Chapter at Westminster, and alloquebatur de pristina religione monachorum, et ob hoc

¹ *ad Dominicam* in the printed texts.

² *suum* omitted in the printed texts.

³ *Quodam* in (5) MS. Corp. Chr. vii. and orig.; corrected from the printed texts.

⁴ *quidam* in orig.

⁵ *conceditur* in the printed texts.

⁶ *a* in orig., by inadvertence.

⁷ *vel.* occurs here in orig., by inadvertence: the word *Abbates* is erased in (5) MS. Corp. Chr. vii.

⁸ *plusquam extiterat* in (5) MS. Corp. Chr. vii. and orig., instead of this word, as in the printed texts.

⁹ *eundem* in the printed texts.

¹⁰ *congregatis* in orig. and the printed texts.

A.D. 1421. suorū antecessorū et aliorū in fundatione et dotatione ^{(5) MS.} monasteriorū devotione, ac de modernorū negligentis et Corp. Chr. indeuotione. Tradiditque eisdem quosdam articulos inde ¹per vii. eosdem corrigendos; suppliciter exorans ut ad pristinam religionem se retraherent, pro ipso, et statu regni ejus et Ecclesiæ, indesinenter orarent; satis animose et corditer affirmans, ²ut si talia agerent, seipsos nullum hostem penitus verituros, et se in eorū orationibus specialiter confidere.

Certain heads of reform in the Order, assented to.

Quibus quidem articulis, et aliis, per dictum Episcopum et alios ex parte regia approbatis, per Abbatem Sancti Albani, Sacræ Theologiæ Professorem, et alios valentiores et sapientiores dictæ congregationis, diligenter ³discussis, ⁴facta fuerat super eisdem ⁵reformatio, prout tempus, status, et imbecillitas hominū, videretur permittere, per Capitulum Provinciale proximum approbandum, et per Dominum Apostolicum confirmandum. Quam qui voluerit aspicere, in Monasterio Sancti Albani, et aliis pluribus locis ejusdem religionis, poterit invenire.

Every third benefice to be presented to a clerk of Oxford or Cambridge, for a limited time.

Statutum etiam fuerat in eodem Parlamento, ad instantiam maximam Domini Regis, ut asseritur, per clerum, ut tertium ⁶[beneficium] collationi seu præsentationi prælatorum et monasteriorum ⁷pertinens, a modo per septennium vacaturum, conferretur alicui clerico Universitatis Oxoniæ seu Cantabrigiæ, secundum modum et formam in quodam Statuto inde plenius specificato.

Privileges granted to parts of certain counties belonging to the Crown.

Ad petitionem insuper Domini Regis, obtentum fuerat quod portio hæreditaria de ⁸Comitatibus Northamptoniæ, Herfordiæ, et Estsexiæ, ipsum concernens, paribus gauderent libertatibus, aliis per Edwardum Tertium, Regem Angliæ, Ducatui de Lancastria primitus concessis. Plura quoque alia fuerant statuta, quæ nostræ notitiæ non occurrunt, inter Parliamenta Statuta plenius annotata.

The Duke of Clarence proceeds,

Præterea, Dominus Thomas, frater Regis, Dux Clarentiæ, cum exercitu Anglicano satis valido, in Franciam progreditur.

¹ *sibi tradit* occurs here in (5) MS. Corp. Chr. vii. and orig., by inadvertence; the word "*articulos*" is followed by "*ut exposit se per eosdem corrigere*," in the printed texts.

² *et* in orig. and the printed texts.

³ *discussisset* in orig., by inadvertence; corrected from the printed texts.

⁴ *facere* in the printed texts.

⁵ *reformationem* in the printed texts.

⁶ Omitted in orig.; supplied from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the printed texts.

⁷ *pertinentem*, or *pertinentium*, in (5) MS. Corp. Chr. vii. and orig., by inadvertence.

⁸ *Comitibus* in the printed texts.

⁹ *Lancastrie* in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.: corrected from the printed texts.

(5) MS. Regis et regni rebelles subjiciens, et eorum bona sibi et suis A.D. 1421.
Corp. Chr. diripiens, pervenit ad castrum fortissimum in partibus de Meyns, "Beuforde" nominatum; ubi a duobus Scotis, per ^{with an army, to} France.

vii. suos exploratores, seu feriarios, interceptis, relatus sibi fuerat exercitus Dolphini, ad numerum quatuor ¹millium pugnatorum, per quatuor inde leucas prope civitatem de nominatam residere; unde supra modum exhilaratus, et secus quam decuit tantum principem, festinus transmisit nuncios ad capitaneos sui exercitus per patriam dispersos, ut ipsum illuc sequerentur indilate. Ipse quoque Dux, cum paucis ultra numerum non supputatum, inde progrediens pervenit ad quendam fluvium et mariscum, quos cum maxima difficultate, et non sine suorum tam hominum quam equorum amissione, pertransiens, divisim et absque militari ordine incedens, in manus suorum inimicorum se injectit; a quibus ipse et alii plurimi de suis valentioribus fuerant interfecti, plurimi quoque intercepti, gravibus redemptionibus redimendi. Multi quoque plures cecidissent, nisi ⁴nox eorum conflictum præpedisset. Latebant tamen suos adversarios quos occiderunt, donec per duos ³haraldos, per ipsum ibidem interceptos et super hoc stricto juramento oneratos, ⁵scrutinio facto corporum occisorum, continuo inde certificati plenius ²extitissent. Imposuerunt dictum Ducis corpus in quodam vehiculo, ad Dolphinum, qui tunc temporis Turonis aderat, cum cæteris captivis deducendis; sed filius dicti Ducis nothus, coadunato reliquo exercitu, illud de eorum manibus viriliter eripuit, et ad suam conjugem, Ducissam, in Normanniam transmisit, in Ecclesia Christi Cantuariæ postea tumulatum. Cecideruntque ibidem Dominus de Ros et germanus ejus, Dominus Gilbertus Humfrevile, factus Comes de Kyme, et Dominus Johannes Gray, factus ⁶similiter per eundem Comes de Tankerville in Normannia, Capti quoque fuerant ibidem Comes Dominus de Humtyndon, Dominus Comes de Somersede, et frater ejus, Dominus ⁹Fitz-Walter, et Dominus Willelmus Bower.

He is slain.

His body is rescued, and sent to the Duchess, in Normandy.

Other nobles slain.

¹⁰ Ceperant namque dicti Regis adversarii, in ejus absentia, Further successes of

¹ milia in (5) MS. Corp. Chr. vii. and orig.; corrected from the printed texts.

² de and the hiatus are omitted in the printed texts; they occur in (5) MS. Corp. Chr. vii.

³ festinos in the printed texts.

⁴ nox in the printed texts.

⁵ haroldos in orig. and the printed texts; corrected from (5) MS.

Corp. Chr. vii.

⁶ scrutinii in (5) MS. Corp. Chr. vii. and orig.

⁷ extiterunt in the printed texts.

⁸ scilicet in the printed texts.

⁹ Fyewater in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.; corrected from the printed texts.

¹⁰ Ceperunt in the printed texts.

A.D. 1421. quandam civitatem munitam, primitus sibi redditam; ejus (5) MS. capitaneo Anglicano, cum omnibus aliis, gladio trucidatis. Corp. Chr. De quibus victoriis elati, tantam conceperunt audaciam, ut ^{vii.} timeretur de rebellione et reddito cæterorum superius sibi redditorum; unde supplicarunt attentius Domino Regi sui fideles et ligei, ut ad illas partes cum valida armatorum manu quantocius festinaret.

King Henry returns to France.

Rex igitur, omnibus regnum Angliæ et guerras Scotiæ concernentibus pro suo beneplacito dispositis, cum valida armatorum et arcitenentium manu, ad mille et amplius supputatis, ad partes Gallicanas rediit, mortem sui fratris et cæterorum pro suis viribus vindicaturus. Sed noluit Dolphinus cum eo configere, licet aliter eidem suis nunciis intimasset, et majorem exercitum, ut asseritur, ¹ habuisset, et eidem juramento astrinxerat, si daretur opportunitas, cum Rege nostro Angliæ voluisse configere. Sed se in longinquis tunc partibus tenuit, et patriam undique devastavit; unde asseritur majorem suorum stipendiariorum armatorum partem ab ² eodem recessisse, nec ei diutius militare voluisse. Rex itaque, postquam per terras per ipsum Dolphinum primitus vastatas, cum magno detrimento sui exercitus, inaniter prosecutus fuisset, civitatem de Mewz, super fluvium, et partibus de Bry, suis rebellibus plenam, cum suis exercitibus obsedit; ubi per conflictum et victualium inediam, magna ejus multitudo consumpta vel infirmata fuit, magna quoque ejus pars in Angliam rediit, denuo minime reditura.

The Dauphin declines to engage in combat.

King Henry lays siege to Meaux, and experiences great losses.

The Duke of Burgundy besieges Saint Richer.

He defeats the French, and abandons the siege.

Per idem tempus Dux Burgundiæ civitatem Sancti ³ Richarii, munitissimam, sibi et coronæ Franciæ rebellem, adjutorio Anglicorum, obsidione vallavit; sed ad ejus dotationem ex causis subsequentibus non pervenit. Nam Pikardi et Gallici, undique congregati, dictam obsidionem dissolvere nitebantur, majori armatorum super eum numero irruente. Quorum adventum paulo prius per suos exploratores præsciens, ⁴ tria propria tentoria combussit, et se fugere simulavit; unde ejus adversarii amplius efferati, eum persequi non desistunt: sed inter ipsum et insidias ejusdem retropositi intercepti, mille et octingenti de eisdem occisi, ac captivati, cæteris per fugam dilapsis. Sic itaque prædicta obsidione dissoluta, ipse Dux pro tanta victoria Deo gratias retulit, et suas peregrinationes et vota ob hoc promissa indilate persolvit; non enim poterat cum suo exercitu pro tunc amplius obsidere, propter

¹ *habuisse* in (5) MS. Corp. Chr. vii. and orig.

² *eo* in the printed texts.

³ *Richardi* in the printed texts.

⁴ Probably an error for "*sua*."

(5) MS. cremationem suorum tenteriorum, ut præscribitur; quia magna A.D. 1421.
Corp. Chr. pars sui exercitus ab eo recesserat ante conflictum, et sui ad-
vii. versarii, taliter provocati, super eum accrescere poterant tota die.

Postquam vero Christianissimus et excellentissimus Hun- A.D. 1420.
gariae, Boemiae, ac Romanorum, Rex Sygismundus, ad The energies
Romanum Imperium electus, sua praesentiali sollicitudine of the Em-
Ecclesiam Dei cum Generali Consilio stabilisset, et verum peror Sigis-
Domini Vicarium, et successorem Petri, Martinum ¹scilicet mund are
Quintum, in eadem praefecisset, rediit ad sua regna et dominia directed
propria, pro inimicis fidei debellandis, et haeresi Lollardorum, against the
²quae ³tempore et manutentionia sui fratris senioris in regno Boe- prevalence
miae invaluerat, pro suis viribus distrahendis. Collecta itaque of heresy.
armatarum maxima multitudine, universitatem et civitatem de Siege of
⁴Prage, in qua ultra ceteras dicta haeresis originem sump- Prague.
serat, et suas radices fixerat et dilataverat, etiam sibi rebellem,
obsidione fortissima circumcinxit. Videntes igitur obsessi se
tantae potentiae non posse resistere, summiserunt ⁵totaliter
ejus imperio, fatentes se fore ejus ligeos, et ejus consilio, or-
dinationi, et imperio, parituros, dummodo maximam partem
sui exercitus, quae totam eorum patriam devastaverat, ⁶remit-
teret, et cum suo solo familiari exercitu cum eisdem inde
amicabiliter pertractaret; eisdem victualia et dona, in signum
suae promissionis et futurae fidelitatis, emittentes, et suos am-
baciatores honorifice auscipientes; quorum promissionibus nimis
credulus, et effusionem sanguinis Christiani evitare desiderans, Insidious
fortissimam partem suorum exercituum remisit, et reliquo suo offer made
familiari exercitu, ut optaverant, rei exitum expectavit. Viden- to the Em-
tes igitur fallaces et falsidici tempus suis desideriis arrisisse, peror by the
irruerunt etiam subito in ejus exercitum, feceruntque inde citizens.
stragem maximam, antequam Imperator ceteris poterat sub- Part of his
venire. Tandem resumpto spiritu vivaciori, per medium illo- army
rum trina vice se ingressit, plurimos peremit, et ceteros rein- slaughtered
tere coegit: et cum reliquo exercitu ad propria rediit, fortior in conse-
denno rediturus, et sui injuriam vindicaturus. Coadunato nam- quence.
que suorum Principum, Ducum, et militum, et aliorum armato-
rum et arcitententium, et balistariorum, validissimo exercitu, cum
Archiepiscopis Coloniensi, Magutunensi, et Treverensi, et aliis, He finally
ob hoc, exhortatione et auctoritate Apostolica cruce-signatis, triumphs
heretics.

¹ scilicet omitted in the printed texts.

² qui in orig. and the printed texts.

³ tempore in orig.; corrected from the printed texts.

⁴ Prage in the printed texts.

⁵ se totaliter in the printed texts.

⁶ remittendi in orig.; remittendis in

(5) MS. Corp. Chr. vii.; corrected from the printed texts.

dictos hæreticos persequi non cessavit, et eosdem aut unitati fidei (5) MS. et Ecclesiæ revocavit, aut gladio vel ignibus tradidit devorandos. Corp. Chr. vii.

A.D. 1421. Hoc etiam anno, Domina Katerina, Regina Angliæ, peperit filium suum primogenitum, apud castrum suum de Wyndeshore, die Sancti Nicholai Episcopi et Confessoris; et vocatum est nomen "Henricus." Susceperunt namque eum de sacro fonte Dominus Johannes Dux Bedfordiæ, ejus avunculus, et pro tunc Custos Angliæ, et Dominus Henricus, Domini Regis avunculus, Wyntoniensis Episcopus, et Domina Jakelina Ducissa Holandiæ, pro tunc in Anglia moram trahens, ministerio Domini Henrici, Cantuariensis Archiepiscopi, cum ea quæ decuit solemnitate, et lætitia ¹cunctorum præcipue Anglicorum, non sine maximis donativis, ²ad valorem et amplius computatis.

Parliament at Westminster.

Grant made by the laity.

Ordinances as to the currency,

Hoc insuper anno, primo die mensis Decembris, coadunatum est Parliamentum apud Westmonasterium per Dominum Regem, Domino Duce Bedfordiæ, pro tunc Custode Angliæ, eidem præsidente. In quo fuerat una quinta-decima a laico populo Domino Regi, in suarum guerrarum subsidium, concessa, ad festum Purificationis Beatæ Virginis et Sancti Martini eidem persolvendum; sed nihil a clero ea vice, pro eo quod decima, per eundem in ultimo Parlamento conditione tali concessa, nondum fuerat plene persoluta; sub ea etiam conditione, quod prima medietas dictæ ³quintæ-decimæ solveretur de pecunia ⁴consimili, et alia tunc corrente. Ordinatum etiam fuerat, quod talis moneta cum reliquo usque dictum festum Purificationis indifferenter curreret, dummodo foret argentum verum vel aurum, nec tonsione vel lotione enormiter diminutum.

Hoc etiam anno, mense Aprili, ⁵transfretavit Regina Angliæ in Normanniam, cum manu valida, sub conductu Domini Johannis, fratris Regis, Ducis Bedfordiæ; et Dominus Humfridus, frater ejusdem, Custos Angliæ subrogatur.

A.D. 1422. Anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo secundo, tenuit Dominus Rex Angliæ, Regens et hæres regni Franciæ, Natale Domini, cum suo paucio Anglorum exercitu sibi relicto, in obsidione civitatis de Mews, in partibus de Brye, quam obsederat ⁶a mense anno proximo præcedente. Duravit quoque eadem obsidio usque quintum diem mensis Maii proximo subsequentem; quo quidem die reddita fuerat civitas memorata, cum omnibus eidem pertinentibus, dispositioni et

It surrenders.

¹ et is inserted here in orig., by inadvertence.

² ad magnum valorem computatis, in the printed texts.

³ quinta-decimæ in (5) MS. Corp.

Chr. vii. and orig.

⁴ conservata in the printed texts.

⁵ This took place, A.D. 1422.

⁶ per quoddam spatium anni proximi præcedentis, in the printed texts.

(5) MS. gratiæ Domini Regis. Rex vero admisit ad gratiam omnes A.D. 1422.
 Corp. Chr. inclusos, præter Scotos, Hibernicos, et falsos Anglicos, et Disposal of
 vii. alios sibi antea juratos, ¹præter , de valentioribus the prisoners and
 ad Angliam ²sub conductu Comitit Devonæ ³transmissis, et the spoil.
 ibidem diversis carceribus mancipatis, gravibus, ut creditur,
 summis pecuniæ redimendis; salvis etiam Domino Regi
⁴omnimodis armatura, victualibus, et re pretiosa, in eadem
 civitate repertis.

Interea Dolphinus, cum Comite de Armanak et Scotis, et The Dau-
 aliis sibi adhærentibus, et exercitu satis valido, quandam civi- phin be-
 tatem muratam Ducis Burgundiæ obsedit. Obsessi igi- sieges
 tur, ob inopiam victualium in arto positi, miserunt eidem (Coene,) a
 Duci, ac etiam Domino Regi Angliæ, hæredi et Regenti Fran- town of the
 ciæ, pro succursu; alias urbem prædictam eosdem eidem Dol- Duke of
 phino necessario reddituros. Misit igitur Dominus Rex illuc Burgundy.
 eum suis exercitibus fratrem suum Dominum Johannem
 Ducem Bedfordiæ, Dominum Thomam Beuford, avunculum
 suum, Ducent Excestriæ, Comitem Marchiæ, Comitem War-
 wici, et alios Comites et Barones, et milites, quorum nomina
 nostræ notitiæ non occurrunt, cum dicto Duce Burgundiæ, pro
 dicta obsidione amovenda, et bellis cum suis adversariis com-
 mittendis. Sed Dolphinus, eorum adventu per suos explora-
 tores recognito, more solito fugit, et ejus tentoria ⁵Anglico-
 rum direptioni dereliquit. The Dau-
 phin takes
 to flight.

Rex itaque diutina intemperie, quam ex nimio et diutino King Henry
 labore contraxerat, interim incidit in febrem acutam, cum is attacked
 dysenteria vehementi, quæ in tantum ejus vires consumpse- by fever and
 rant, quod medici eidem medicinas aliquas intrinsecas apponere dysentery.
 non audebant, sed de ejus vita penitus desperabant. Cernens
 igitur Dominus Rex sibi mortem proximam imminere, con-
 vocatis suis Ducibus et aliis qui adesse poterant, pro regnis
 tam Franciæ quam Angliæ, ac Ducata Normanniæ, sapienter
 disposuit, testamentum confecit, et debita sua de suis the-
 sauris et jocalibus superabundantibus solvenda constituit;
 sumptisque ⁶vivificis Corporis Domini, et aliis ⁷[quæ] ad
 Christianum pertinent, Sacramentis, in vera poenitentia, fide
 recta, spe certa, et caritate perfecta, et bona memoria, huic
 sæculo et suis valedicens, animam suam suo reddidit Creatori, His death.

¹ *sed de* in the printed texts.

² *sunt conducti* in orig. and the
 printed texts; corrected from. (5)
 MS. Corp. Chr. vii.

³ *transmissi . . . mancipati . . .*
redimendi, in the printed texts.

⁴ *omnimodas* in orig.

⁵ *Anglorum* in the printed texts.

⁶ *vivifici* in the printed texts.

⁷ Omitted in orig.; supplied from

(5) MS. Corp. Chr. vii. and the
 printed texts.

A.D. 1422. ¹penultimo die mensis Augusti, postquam regnasset novem (5) MS. annis, quinque mensibus, et quatuordecim diebus: sibi que Corp. Chr. similem inter Christianos Reges vel Principes non reliquit; vii. unde ejus mors, non solum regnicolis Angliæ et Franciæ, verum toti Christianitati, non ²immerito est deffenda.

His character and great virtues depicted.

Fuit itaque pius in animo, rarus et discretus in verbo, providus in consilio, prudens in judicio, modestus in vultu, magnanimus in actu, constans in agendis, in peregrinationibus frequens, et eleemosynis largus; Deo devotus, et Ecclesiæ prælatos et ministros promovens et honorans; belliger quoque, insignis, et fortunatus: qui in cunctis congressibus bellicis semper victoriam reportabat. In ædificiis construendis et monasteriis fundandis, magnificus, in donis munificus, inimicos fidei et Ecclesiæ super omnia persequens et impugnans.

Grief of his subjects for his death.

Hæc et ejus gesta notabilia ejus subditi animo revolventes, de tam subitanea et terribili mutatione dextræ Excelsi plurimum formidabant, ac indicibiliter condolebant; nec mirum, cum pro tam potentissimo Rege et Domino sapiente, et omnibus bonis moribus adornato, reciperent pro eorum Rege et Domino ejus filium nondum annalem, invalidum et improvidum, ad regendum tot et tanta regna et dominia sibi ³hæreditaria pertinentia; illud "Væ," Salomonis metuentes, "⁴cujus terræ rex puer est, etc.;" nisi Ejus bonitatis clementia subveniat, qui æque mirabilia operatur in minimis ut in magnis, cujus manus non est abbreviata quin faciat bonum, dummodo in ejus et nostris oculis, ad modum nostri Regis, humiles efficiamur et parvuli, et in nostris actibus et bonis consiliis indivisi.

The King of France solemnly confirms the agreement made by him with King Henry; and dies soon after.

Rex itaque Franciæ Karolus, audita morte sui generi Angliæ prænotati, post solemnes exequias et Missas in sua Capella pro ejus anima solemniter celebratas, accersito ejus edicto, suorum prælatorum et aliorum dominorum, qui concordiæ nuper ⁵pridum inter regna Franciæ et Angliæ consenserant, numero copioso, fecit eandem concordiam coram ipsis perlegi, et tam suo quam illorum juramento super Corpus Dominicum et Sancta Dei Evangelia denuo confirmari. Deinde dolore et desolatione contabescens, tertio-decimo die subsequenti et ipse instabili luci ⁶sæculi valefecit. Sed et

¹ Correctly, "*ultimo*;" 31st August.

² *merito* in orig. and the printed texts; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii.

³ *hæreditarie* in the printed texts.

⁴ *Eccles. x. 16.*

⁵ *p^{ri}diū* in orig. and in (5) MS. Corp. Chr. vii.: its meaning seems doubtful.

⁶ *sæculo* in orig., by inadvertence.

(5) MS. ¹ omnes pene Francigenæ, qui ejusdem Regis Angliæ ² æquum A.D. 1422. et discretum regimen, post tam turbulentam et improbam aliorum tyrannidem, experti fuerant, planctu maximo condolebant; præcipue Parisienses et Rothomagenses, ejusdem Regis corpus in funeralibus obsequiis legitime, et oblationibus, pro eorum viribus multipliciter honorantes, offerentes auri summas maximas pro ejus corpore inter eosdem tumulando, pro eorum honore et solamine singulari. Sed hoc fieri non poterat, pro eo quod testamentarie primitus legaverat se apud Westmonasterium tumulandum; quod postmodum, ut sequitur, satis honorifice est completum.

Honours paid to King Henry's memory by the French.

Their desire to have him buried in their country.

Congregato interea apud Parisium et Rotomagum Magno Consilio utriusque regni, Dominoque Johanne fratre Regis, ³ Duce Bedfordiæ, et Custode Ducatus Normanniæ, ac Domino Duce Burgundiæ, Regente Regis et regni Franciæ, prout idem Rex Angliæ vivens ordinaverat, constitutis; necnon Comite Salusburgensi, Comiteque Suffolchiæ, et aliis pluribus proceribus, ad tutelam castrorum et villarum inibi relictis; reliqui pene Comites et Domini, cum Regis corpore et Regina, ad Calesiam, deinde in Angliam, redierunt, præmissis Regis thesauris et jocalibus, in Turri Londoniensi conservandis.

Provisions made for the government of France.

The body of King Henry is brought over to England.

Regiis quoque exequiis apud Cantuariam, et Sanctum Paulum Londoniis, et Westmonasterium, ut tantum Principem decuit, solemniter celebratis, inceptum fuerat Parliamentum auctoritate et brevibus Henrici, Regis Angliæ, Sexti, dicti Regis filii, pridem ⁴ summonitum apud Westmonasterium, præsentente eodem ejus avunculo Domino Humfrido, Duce Gloucestræ, prius Custode Angliæ, commissione dicti Regis. Infra quod Parliamentum, solennes exequiæ Regis ab omnibus statibus, ut præscribitur, fuerant celebratæ.

A Parliament summoned at Westminster.

Cujus Regis mortui apparatus si scire libeat, talis erat.— Superposita namque fuerat cistæ, in qua corpus ejus habebatur, quædam imago staturæ et faciei Regis mortui simillima, chlamyde purpurea satis longa et larga, cum furrura de ermyne induta, sceptrum in una manu, et pila rotunda aurea, cum cruce infixæ, in altera; corona aurea in capite, super capellum ⁵ regium, et sandaliis regiis in pedibus, impositis. Et taliter elevatur in curru, ut a singulis videri potuisset, ut per hoc

Funeral obsequies of King Henry V.

¹ *omnis* in the printed texts.

² Apparently *parium* in orig.; corrected from the printed texts.

³ *Ducis* in orig.; corrected from (5) MS. Corp. Chr. vii. and the

printed texts.

⁴ *relictarum* in orig. and the printed texts, by inadvertence.

⁵ *summoniti* in the printed texts.

⁶ *regni* in the printed texts.

A.D. 1422. moeror et dolor accresceret, et ejus amici et subditi pro ejus (5) MS. anima Dominum tenèrius exorarent. Fertur etiam mille Corp. Chr. VII. torticios magnos per venerabiles personas circa ejus corpus delatos, et pannos aureos et sericos pro eodem oblato. Adducti etiam fuerant ad majus altare Westmonasterii tres dextrarii, eum eorum ¹ sessoribus, ut moris est, armis Regis Angliæ et Franciæ optime armatis, et sessoribus inibi inde expoliati. Arma verò integre ablata, vexilla insuper, circa corpus defuncti ferebantur, arma Sancti Georgii, Angliæ, et Franciæ, ac imaginum Sanctæ Trinitatis, Sanctæ Mariæ, ² continenter.

He is buried
in West-
minster
Abbey.

Sicque corpus dicti Regis usque ad Monasterium deducitur, et, ministerio prælatorum et procerum regni, inter Reges Angliæ ibidem, inter feretrum Sancti Edwardi et Capellam Sanctæ Virginis, loco quo reliquiæ ibidem fuerant reconditæ, honorifice fuerat tumulatum: ac Parliamentum continuatum.

The Duke of
Gloucester
is appointed,
by Parlia-
ment, Pro-
tector of
England.

In quo quidem Parlamento, ³ ex assensu omnium statuum ejusdem, idem Dux Defensor, seu Protector, Angliæ, in absentia sui fratris senioris, Ducis videlicet Bedfordiæ, fuerat ordinatus ac nominatus; omniaque regni officia et beneficia ⁴ ejus dispositioni sunt commissa.⁵

¹ sessoribus in orig.

² continenter in the printed texts.

³ et in orig.; corrected from the printed texts.

⁴ The words præter beneficia are inserted here in orig. and (5) MS. Corp. Chr. vii.; by inadvertence.

⁵ Here occur the words, in page 182 of (5) MS. Corp. Chr. vii., in a hand of the 16th century,—“*His istis verbis finitur Historia Thomæ de Walsingham,*” and, in a later hand, “*qui ex hoc opere suam Historiam compilavit.*”

APPENDIX.

APPENDIX. (A).

VARIATIONS IN THE PRINTED TEXTS OF WALSHINGHAM'S "ENGLISH "HISTORY" FROM THE TEXT OF MS. ARUNDEL NO. VII.

After "suscepit," line 9, page 119, Vol. 1, the following is added, (Camden's Edition, p. 95):—

— et in die S. Matthiæ Apostoli coronantur Dominus Edwardus, ¹Rex Angliæ, et Domina Isabella, Regina, apud Westmonasterium, ab Episcopo Wintoniensi, commissione Archiepiscopi Cantuariensis speciali, in finibus transmarinis per biennium, exceptis septem septimanis, exulantis, propter iram Domini Regis Edwardi, nuper defuncti, quam certis de causis incurrebat. Cui quidem coronationi interfuerunt Dominus Carolus et Dominus Ludovicus de Claro Monte, fratres Regis Franciæ, Dux quoque Brabantiae, et Comes de Fens, et cæteri magnates utriusque Franciæ et Angliæ, et Domicella de Artoys, miræ pulchritudinis juvencula.

Eodem anno, Dominus Rex reddidit Gilberto de Clare terram suam, redemptione facta pro tempore minoris ætatis.

Sed hoc anno prius, octavo Calendas Februarii, Edwardus desponsavit Isabellam, filiam Regis Franciæ, apud Bolon Super Mare; quibus nuptiis celebrandis interfuerunt quatuor Reges, videlicet, Philippus Rex Franciæ, Rex Navarræ filius Regis Franciæ, Rex Almania, et Rex Siciliæ; Regina Franciæ Maria, mater Margarete Reginæ Angliæ, Regina Angliæ Domina Margareta, Edwardi Primi sponsa, Regina Navarræ, cum copiosa dictorum regnorum multitudine.

After "Cantia oriundus," line 26, page 190, Vol. 1, a passage is added in Camden's Edition, p. 128,—“Hoc anno, in festo Sancti Briii — libere concessit; which in the text of the Arundel MS. is transferred to ll. 18-22, p. 191, Vol. 1. The words “libere concessit”—are followed in Camden's Edition (p. 128) by this passage:—

Rex Angliæ, excitatus et inductus per matrem suam, fuit occasio matrimonii prædicti inter Davidem prædictum et sororem Regis, ac etiam per Rogerum de Mortuo Mari, ad resig-

¹ The punctuation and orthography (Camden's Edition) are corrected throughout.

nandum omne jus et vendicationem, etc. — *Continuing as in ll. 13-26, page 192, Vol. 1; to which locality the passage (derived from Roger of Chester,) has, in the Arundel MS., been transferred.*

In p. 129 of Camden's Edition, the following is substituted for the text of the Arundel MS., Vol. 1, pp. 191, 192: "In festo "Sancti Hillarii (p. 191, l. 2) — in die Pentecostes rediit" (p. 192, l. 28).

Anno Domini millesimo trecentesimo vicesimo octavo, et Regis Edwardi, Tertii a Conquæstu, secundo, post quindenam Sancti Michaelis tenuit Rex Parliamentum apud Sarum; in quo fecit tres Comites, scilicet Dominum Johannem de Eltham, fratrem suum, Comitem Cornubiæ, et Dominum Rogerum de Mortuo Mari, Comitem Marchiæ et Walliæ, et Pincernam Hiberniæ Comitem de Ormonde. Ad quod Parliamentum Comes Lancastriæ, Dominus de Wake, et alii quidam nobiles, non venerunt, licet prope venerant armati; de quo Rex fuit offensus: qui tamen postmodum in æstate, se gratiæ Regis, procurante Archiepiscopo, submiserunt.

Eodem anno obiit Dominus W. de Norwico, die Sancti Vincentii Martyris.

Item, eodem anno, circa festum Ascensionis, Rex Angliæ transivit mare, fratre suo, Comite Cornubiæ, custode in regno relicto; et fecit homagium suum Regi Franciæ Carolo pro toto Ducatu Aquitaniæ et Comitatu Pontinæ; super quibusdam protestationibus, videlicet, quod non admisit homagium pro terris quas pater suus Carolus sibi vendicavit, quousque esset sibi satisfactum de damnis et expensis, etc.

Eodem anno, die Veneris post Purificationem Beatæ Mariæ, Simon Archiepiscopus Cantuariensis tenuit Concilium Provinciale Londoniis, in quo ordinavit aliqua, licet modicum ponderanda; scilicet quod in die Parasceue, et in Commemoratione Omnium Animarum, ab omni servili opere cessaretur. Item, ipse et omnes Episcopi præsentés excommunicarunt, et excommunicatos denunciarunt, omnes illos qui Walterum de Stapleton, Exoniæ Episcopum, interfecerunt, seu manus violentas quomodolibet injecerunt, et omnes qui eis operam, assensum, vel consilium, præbuerunt. Item Archiepiscopus statuit, de consensu Consilii, quod festum Conceptionis Beatæ Mariæ solemmniter celebretur.

In pp. 129, 130 of Camden's Edition the following is inserted between the context of the Arundel MS., lines 2 and 3, page 193, Vol. 1.

Eodem anno, Petrus de Corbario, de Ordine Fratrum Minorum, de consilio et auxilio Ludovici, Ducis Baviariæ, in civi-

tate Romana in Papam se fecit coronari. Deinde idem Petrus Antipapa eundem Ludovicum in Regem Romanorum, contra statutum Ecclesiæ, coronavit. Iste Antipapa Cardinales et alios officarios, quos verus Papa solebat habere, creavit.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo vicesimo-nono, qui est annus regni Regis Edwardi Tertii tertius, Episcopus Londoniensis fuit accusatus de eo quod quidam confingentes patrem Regis vivum, et quod ipse et alii conspiraverunt eum liberare, et ad statum regni reducere; inter quos etiam Robertus Taunton, eadem de causa, carceri mancipatur; et eadem de causa Edmundus, Comes Cantii, et propter quasdam confessiones suas, et quasdam litteras secum inventas, anno præterito decollabatur, licet nullæ illarum confessionum vel litterarum, etsi veræ essent, deberent causam tribuere morti suæ. Ista recognitio facta fuit coram Roberto Houel, Coronatore de hospitio Domini Regis, et postea coram senioribus et proceribus illius terræ, apud Wincestriam sexto-decimo die Martii, anno quarto.—Nimirum quia Edmundus Comes Cantii cognovit, quod Apostolicus sibi præceperat, sub pœna suæ maledictionis, quod vires suas et diligentiam adhiberet ad liberandum Edwardum, suum fratrem, jam olim Regem Angliæ, et quod ipse hac de causa sua sustineret expensa. Et dixit quod quidam Frater Prædicator Conventus Londoniarum ipsum convenit apud Reussington prope Londonias, et ipse dixit se excitasse dæmonium; quibus sibi pro certo affirmat, quod Edwardus, suus frater, jam olim Rex Angliæ, vivit. Et dixit, quod Archiepiscopus Eboracensis ad illum misit per quendam capellanum, Dominum Ælyn, epistolam fidelitatis; et fidelitas fuit talis, quod ipse ad illum misit pro liberatione fratris sui ad quina centena hominum, et eo amplius, quantum habuit et quantum potuit reddere. Et dixit, quod Dominus Ingeram Berenger aiebat ad illum Londini, a Domino Wilhelmo de Souch, quod miteretur quantum potuit ad liberationem sui fratris. Et dixit quod Dominus Wilhelmus de Cliff ad ipsum venit in eodem mandato per tales instructiones, quod ipse sinat compositionem fieri inter Wockingum et Gildefordum; et sibi dixit se velle oppugnare civitatem Herefordensem; propterea quod ejus neptis de fratre, de familia Spencer, qui fuit in eadem civitate de Gildeford, et ipse Dominus Wilhelmus, secum confabulatus est de affinitate inter filium Ricardum, Comitem de Arundel, et ejus filiam; et dixit ulterius, quod hoc illi foret maximus honos qui unquam illi potuit accidere, et quod ipse nervos intenderet quantum potuit, ad hoc faciendum. Et dixit quod Dominus Wilhelmus de Werham, clericus fratrum suorum, et Frater Thomas de Brounfeld, forent illi qui sibi magis gratum

facèrent, et allicerentur ad has res supradictas faciendas. Et dixit quod Dominus Robertus de Taunton ab Archiepiscopo Eboracensi in præcepto habuit has res supradictas, et ipse dixit quod habuit in paratu quinque milia hominum ad hoc negotium supradictum complendum. Et quod idem Dominus Robertus, et duo Fratres Prædicatores qui sunt extra eorum Ordinem, quorum unus fecit se appellari "Edmundum Savage," et alter "Johannem," isti fuerunt factores istius negotii. Et dixit quod Dominus Fouke filius Waryn ad ipsum venit Westmonasterii, et ipsum rogavit, et ipsum exhortatus est, hanc rem incipere, et ad hoc faciendum; et sibi dixit quod hoc foret maximus honos qui sibi unquam contigit, et illi dixit quod sibi opem præberet quantum potuit. Et dixit quod Dominus Ingeram Berenger ad ipsum venit a Domino Johanne Peche, qui fuit de hoc consilio, et ad hoc voluit adunari quantum potuit. Et dixit quod Dominus Henricus Beamond et Dominus Thomas Rosselin ad ipsum locuti sunt Lutetiis in cubiculo Ducis Brabantiae, quod parati erant venire in Angliam in auxilium horum prædictorum, et quod illi se instigarunt ad has res conficiendas. Et quod applicuerunt versus partes Scotiae per Abbatem de Donalder de Maar, quod ipse foret paratus pro eorum auxilio ad tuendum partes suas quantum ille potuit; sed tempus de illorum adventu fuit transactum. Et dixit quod Dominus Richardus de Ponfret, confessor Dominae N., ad illum venit ad Reusington in Coronationem, et postea ad Arundel, ab Archiepiscopo Eboracensi, pro his rebus supradictis. Et dixit quod monachus de Quarier et Johannes Cyminge, ejus cognatus, habuerunt similiter cymbam paratam ad deducendum fratrem suum, et ipsum a sua turri de Arundel. Et dixit quod patefecit has res supradictas E. de Mounchiver et Georgio de Percy; et dixit quod literas quas misit ad Dominum Buges de Baïouse et Johannem Euroille, firmatas sunt de suo sigillo, quas ipsis misit; et quod una, litera scripta fuit manu uxoris suae. Et dixit quod Ingeram Berenger, Mauchain Musarder, et Johannes Cyminge, opem tulerunt, et nervos intenderunt, ad has res faciendas. Et dixit quod Dominus Ingeram Berenger ad ipsum venit ab Arundel in cubiculum super capellam; et dixit quod Episcopus Londoniarum ipsi succurreret in liberationem sui fratris, quantum potuit. Et istas res cognovit esse veras, et sic fatetur se non vacare culpa. Ideo ponit se in misericordia.

Hoc anno, circa mediam Quadragesimae vacavit ecclesia Sarum per mortem Magistri Rogeri de ¹Mortivans; cui eccle-

¹ Roger de Martival, who died A.D. 1330.

sia Papa providit de Roberto Wivil, qui scripsit speciales literas Reginae; viro utique competenter illiterato, et minime personato, quem si Papa vidisset, nunquam eum, ut creditur, ad tantum apicem promovisset.

Item, hoc anno mortuus fuit Johannes Episcopus Bathoniensis; et licet Magister Radulphus de Salopia fuisset concorditer electus, confirmatus, et consecratus per Simonem Cantuariensem Archiepiscopum, post tamen de Curia Romana se redemit, ut rata essent facta de ipso, non sine magna pecuniae quantitate.

Hoc anno Papa fecit graves processus contra Ducem Bavariae, electum Imperatorem, et contra sibi adhaerentes, et, pro sustinenda guerra contra eum, omnes fructus beneficiorum vacantium per quadriennium reservavit.

In p. 131 of Camden's Edition the following is inserted after "tennerunt"—between the context of lines 25 and 26, page 193, Vol. I. :—

Anno gratiae millesimo trecentesimo tricesimo, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæstu Tertii, quartus, P. Antipapa vicesimo quinto die Augusti conversus ad fidem Catholicam; et fecit confessionem suam coram Domino Papa Johanne et Cardinalibus in pleno Consistorio, et Papa ipsum absolvebat.

Hoc anno concessit Papa decimas Regi Angliæ omnium bonorum ecclesiasticorum in Anglia per quadriennium, medietate sibi retenta[n]s.

Causæ vero antedicti Comitis Marchiæ, quæ imponebantur eidem, sequuntur. Prima, quia dicebatur quod ipse fuit consentiens quod pater Regis in castro Berkley suffocatus; ex qua causa Dominus Johannes Matravers, et Dominus Thomas de Gorney senior, qui fuerunt deputati custodiæ dicti patris Regis ibidem, et quidam alii, se retraxerunt ad partes transmarinas, et propterea Dominus Simon de Bedford fuit suspensus. Secunda causa imposita fuit, quod impedivit honorem Regis et regni apud Stannop Park, ubi Scoti fugerunt; qui capi et interfici faciliter potuissent; si ipse, qui fuit major de Consilio Regis, Anglicos cum Scotis tunc congregari fecisset. Item, quod ipse, receptis viginti mille libris a Scotis, illos tunc promisit evadere, et turpem pacem postmodum inter Scotos et Regem juvenem fieri procuravit, et super hoc chartam Regis eidem fecit fieri; et etiam illud vile matrimonium, contractum inter sororem Regis Angliæ et David, filium Roberti de Brus, fieri consuluit et procuravit. Item, quod male consumpsit totam pecuniam inventam in thesauris Regis et Domini N: [H?] de Spencer, et omnia bona regni, postquam Angliam Regina in-

travit; ita quod ipse et Regina abundabant, et Dominus Rex fuit egenus. Item, quod appropriavit sibi custodias et maritagia pingua per totam Angliam, et fuit malus consiliarius Regi et Reginae matri, et nimis secretus cum ea;—at de aliis taceamus.

In pp. 131, 132 of Camden's Edition the following is inserted between the context of lines 3 and 4, page 195, Vol. I.:—

Anno gratiæ millesimo trecentesimo tricesimo primo, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæstu Tertii, quintus, tenuit Dominus Rex solemniter Natale apud Welliam, usque Epiphaniam; ubi fiebant multa mirabilia sumptuosa.

Archiepiscopus vero Cantuariensis, visitans Diocesim Bathoniæ, tunc tenuit Natale apud Wembliscumbe, qui postmodum mandavit se velle inchoare visitationem suam in Ecclesia Exoniæ; et postmodum in civitate Exoniæ, die Lunæ proxima post festum Ascensionis Domini. Quod ne fieret, Episcopus Exoniensis appellavit; qua appellatione non obstante, dicto die Lunæ accessit idem Archiepiscopus ad civitatem Exoniæ; sed non fuit sibi permissum ecclesiam, neque claustrum, intrare, armata multitudo resistente.

Hoc anno, circa festum Nativitatis Beatæ Mariæ, fuit Consilium Provinciale Londini congregatum; sed, propter discordiam inter Archiepiscopum et suos Suffraganeos, sine effectu aliquo terminatum.

Item, Parliamentum tunc ibidem sine aliqua utili expeditione finitur. Rex tamen habuit quintam-decimam a populo, et decimam a civibus et burgensibus, sibi per unum annum concessum.

Eodem anno, quidam maligni, fulti quorundam magnatum præsidio, Regis adolescentiam spernentes, et regnum perturbare intendentes, in tantam turbam creverunt, nemora et saltus occupaverunt, ita quod toto regno terrori essent. Rex militarem manum congregans, et contra impios viriliter agens, quosdam captos carceribus intrusit, quosdam excapitavit, et regni perturbatio quievit.

In p. 132 of Camden's Edition, there are inserted before the words "Rex Angliæ cum militia, etc.," in line 36, page 195, Vol. 1., the words:—

Anno gratiæ millesimo trecentesimo tricesimo secundo, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæstu Tertii, sextus,—

In pp. 132, 133, of Camden's Edition, the following is inserted after "interfectis"—between the context of lines 20 and 21, page 196, Vol. I.:—

Numerus vero occisorum et fugatorum, per æstimationem, se extendebant ad sexaginta millia.

Facta igitur voluntate Regis de his qui fuerant in villa et castro, et relicta custodia nomine suo in ipsis, quia dixit illa sua esse jure hæreditario, et ex conquæstu antecessorum suorum, dimisit Edwardum de Baliol, cum aliis nobilibus qui secum erant, ad custodiam totius regni Scotiæ, et ipsemet Rex Angliæ, cum modica familia, loca devota Angliæ, ad quæ sua devotio eum duxit, peregre est profectus. Prælati vero totius regni Scotiæ in Franciam fugerunt, et aliqui ad Summum Pontificem, de eorum infortunio adiutorium et remedium requirentes. Sed uniusque suo desiderio sunt frustrati,

Hoc anno, parum ante festum Sancti Michaelis, vacavit Ecclesia Dunelmia per mortem Domini Ludovici de Bello-monte, de cujus successore infra proximo anno patet.

Anno gratiæ millessimo trecentesimo tricesimo tertio, qui est annus regni Regis Edwardi, Tertii a Conquæstu, septimus, circa festum Sancti Calixti Papæ, vacavit Ecclesia Cantuariensis per mortem Magistri Simonis de Mepham, qui septimo Calendas Novembris Cantuariæ est sepultus; in cujus locum, Capitulum-Cantuariense Magistrum Johannem Stretford, Wintoniensem, elegit Episcopum. Sciverat enim quod Dominus Rex scripsit Summo Pontifici, et ipse fuit bene in gratia Papæ. Cui Papa providit de dicto Archiepiscopatu primo die Decembris, non virtute postulationis Capituli Cantuariensis, sed proprio suo motu.

Eodem anno, primo die Decembris transtulit Papa Magistrum Adam de Orelton de Ecclesia Wigornia ad Ecclesiam Wintonia, ad preces Regis Franciæ. Cujus translationem Dominus Rex Angliæ non habebat acceptam, imponens sibi quod tunc ipse fuit nuncius ipsius Regis Angliæ ad Regem Franciæ, et quod ipse plus placuit Regi Franciæ, quam Regi Angliæ negotia utilia procuravit; et quod idem Rex Franciæ scripsit Papæ pro ipso ad Ecclesiam Wintoniensem transferendo. Item, ex eo Rex Angliæ fuit magis offensus, quod ipse pro alio Domino Papæ scripsit pro Episcopatu eodem, sibi que visum fuerat, quod preces suæ pro Episcopatibus et dignitatibus in Anglia citius audiri debent quam preces Regis Franciæ supradicti. Ideo retinuit Dominus Rex temporalia Episcopatus Wintoniensis in manibus suis usque ad diem Veneris post Exaltationem Sanctæ Crucis; quo die, Archiepiscopus et cæteri Episcopi in Parlamento Londoniis roga-verunt pro ipso, ita quod mandavit sua temporalia sibi reddi.

Hoc anno, cito post festum Sancti Michaelis, Capitulum Dunelmensis ecclesiæ elegit unum monachum ejusdem ecclesiæ, nomine "Richardum de Bury," qui cito postmodum per Archiepiscopum Eboracensis ecclesiæ fuerat confirmatus, et

ante festum Natalis Domini in ecclesia Eboracensi solemniter consecratus; non obstante fama per totam Angliam volante, quod contra Regis voluntatem erat promovendus. Item, Papa commendavit ipsum Episcopatum Domino Richardo de Bury, clerico dicti Domini Regis, ad preces ipsius Domini Regis; quam famam rei exitus postmodum comprobavit. Nam idem Dominus Richardus, cito post festum Natalis Domini, obtentis litteris Apostolicis super sua provisione, se fecit, auctoritate Apostolica, in Monasterio de Chertsey per Dominum Wintoniensem Episcopum consecrari; et a Domino Rege obtinuit sibi temporalia ipsius Episcopatus integra liberari, quod prius dicto monacho facere denegavit. Quo viso et intellecto, idem monachus electus et consecratus ad claustrum, sine Episcopatu Episcopus, est reversus, et cito postea expiravit.

Hoc anno, Dominus Edwardus de Baliol, Rex Scotiæ, tenuit Parliamentum cito post festum Sancti Michaelis; ad quod venerunt nobiles regni Angliæ terras et possessiones ibidem habentes; et, finito Parlamento, sunt in pace reversi.

Hoc anno, tenuit Rex Angliæ Nativitatem Domini apud Wallingforde, cum Regina peregrinante, et, finitis festis, dimisit eam apud Woodstock, ad pariendum; et ipse, post Purificationem Beatae Mariæ, transtulit se versus Eboracum, ad tenendum Parliamentum ibidem; quod in die Lunæ in secunda hebdomada Quadragesimæ inchoavit. Ad quod Parliamentum vocatus fuit Edwardus, Rex Scotiæ; sed non venit, propter insidias inimicorum suorum, in insulis juxta Scotos latitantibus; propter quod misit excusatores solemnes, scilicet Dominos N. [H?] de Bello Monte et W. de Monte Acuto, et quosdam alios milites seu barones. Hoc anno, Rex, etc.

In p. 134 of Camden's Edition, the following is inserted between the context of lines 9 and 10, page 197, Vol. I. :—

Hoc anno vocavit Rex Angliæ prælatos et magnates, quod infra sex dies post Translationem Sancti Thomæ venirent ad eum apud Notingham, pro consilio et aliis tractatibus habendis ibidem; et tunc ordinavit Parliamentum Londoniis, et Archiepiscopus convocavit clerum ibidem ad Sanctum Paulum die Lunæ post festum Exaltationis Sanctæ Crucis. Et quia nova venerunt ad Parliamentum, quod Scoti omnes insurrexerunt et ceperunt Dominum Richardum Talebot et sex alios milites; et multos pedites occiderunt, Rex promisit se iterum versus Scotos, pro Scotorum malitia refrænanda. Populus concessit sibi decimum-quintum denarium de temporalibus, et de civitatibus et burgis decimum denarium; et clerus concessit unam decimam. In dicto Parlamento, Dominus Rex concessit

quod iret in Terram Sanctam propriis sumptibus, sed certum tempus inchoandi iter non expressit. Sed ordinavit mittere Archiepiscopum Cantuariensem ad Papam et ad Regem Franciæ, ut possent de tempore concordari; ita quod illi duo Reges possent, cum suis potentiis, simul arripere dictum iter.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo tricesimo quarto, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæstu Tertii, octavus, Johannes Archiepiscopus Cantuariensis in festo Sancti Dionysii intravit ecclesiam suam Cantuariæ, et solemne convivium more solito celebravit; et in festo Apostolorum Simonis et Judæ transivit mare versus Regem Franciæ, cum aliis nunciis, sicut prius fuerat ordinatum.

Hoc anno, circa festum Sancti Martini, Dominus Edwardus Le Beun fuit submersus in Marchia Scotiæ, dum voluit liberari domicellum suum, fugantem prædam animalium; ita quod neuter evasit.

Item, hoc anno, in nocte Sancti Clementis, per nimiam inundationem maris per totum regnum Angliæ, et maxime in Thamisia, fuerunt rupti muri maritimi, et animalia infinita submersa; et terræ fructiferae in salsuginem sunt conversæ, adeo quod ad fertilitatem solitam, per multa tempora non speratur posse redire.

Item, hoc anno, quarto die Decembris, obiit Johannes Papa Vicesimus-secundus, in Palatio suo Annivoniæ, et in ecclesia Beatæ Mariæ, eidem palatio contigua, est sepultus; in qua ipse fuit Episcopus ante Cardinalatus honorem. Vacavit Sedes Apostolica per quindecim dies.

Rex Angliæ tenuit festum Natalis Domini apud Rokesburgh; et vicesimo die mensis Decembris fuit electus in Papam Frater Jacobus, Titulo Sanctæ Priscæ Presbyter Cardinalis, qui fuit monachus Ordinis Cisterciensis, et Magister in Theologia, de Comitatu Sluxensi, juxta partes Tholosanas, oriundus; et die Dominica post Epiphaniam tunc sequente, fuit coronatus apud Fratres Prædicatores Avinioni.

Archiepiscopus Cantuariensis rediit circa Epiphaniam, et, statim post Purificationem, ecclesiam, civitatem, et Diocesim, suas Cantuariæ visitavit.

Et cito post Epiphaniam, Rex Franciæ misit nuncios Regi Angliæ, scilicet, Episcopum Abricensem et quendam, pro pace Scottorum; qui usque in diem Lunæ Mediæ Quadragesimæ in Angliam expectarunt; et tunc apud Nottingham concessæ fuerunt treugæ usque ad festum Sancti Johannis proxime tunc futurum, ut interim fieret Parliamentum super illis et aliis tangentibus statum regni.

Between lines 28 and 20, page 197, Vol. I., and instead of the words "Hoc anno," the following is inserted in Camden's Edition, page 135 :—

Anno gratiæ millesimo trecentesimo tricesimo ¹quinto, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæstu Tertii nonus,—

In p. 135 of Camden's Edition, the following is inserted after "duxit," between lines 14 and 15, page 198, Vol. I. :—

In hoc Parlamento apud Londonias statutum fuit, quod nulla lana crescens in Anglia exeat, sed quod ex ea fierent panni in Angliā; et quod omnes operatores pannorum, undecunque in Angliam venientes, reciperentur; et quod loca opportuna assignarentur eisdem, cum multis libertatibus et privilegiis, et quod haberent vadia Regis. quousque commode de sua arte lucrari possent. Item statutum fuit, quod nullus uteretur panno extra Angliam operato, et in posterum deferendo, Rege, Regina, et eorum liberis, duntaxat exceptis. Item, quod nullus uteretur pellibus transmarinis, nisi haberet in redditibus centum libras; quorum Statut[or]um nullus sequebatur effectus, nec aliquis ea servari curavit.

In p. 136 of Camden's Edition, the following is inserted after "gratia," between lines 12, and 13, page 200, Vol. I. :—

Et sic mediantibus nunciis Papæ et Regis Franciæ, multi tractatus pacis inutiles habebantur, et multæ treugæ ex parte Scotorum, subdole agentium, concessæ fuerunt; sed nihil efficaciter expeditum, quia, illis pendentibus, Comitum de Arcell interfecerunt. Rex autem non permisit Johannem Archiepiscopum Cantuariensem ab ipso longe distari.

Anno gratiæ millesimo tricentesimo tricesimo ²sexto, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæstu Tertii, decimus, habuit Rex decimam a burgensibus, quindecimam ab aliis, decimam a clero; et circa Pentecosten habuit Parliamentum Northamptoniæ; ubi dimisit prælatos et alios tractare, et ipse secrete equitavit versus Scotiam, cum paucis admodum, usque Berewike; et inde, assumptis secum paucis armatis, equitavit ad villam Sancti Johannis, ubi invenit suos, qui de suo stupebant et mirabantur adventu; et ibi dictam villam fecit muniri fossatis et muris, et suos Comites misit cum Rege Scotiæ per patriam, si possent invenire Scotos resistentes; sed nulli audebant eos expectare, sed per montes, paludes, et nemora, latitabant.

¹ This date is manifestly wrong; reading.
² Correctly, "octavo."

Hoc anno, Dominus Rex in singulis Ecclesiis Cathedralibus fecit capi totam pecuniam collectam et repositam, in subsidium Terræ Sanctæ. Item, hoc anno Papa revocavit sexennalem concessam in subsidium Terræ Sanctæ, pro eo quod Rex Franciæ versus Terram Sanctam minus distulit iter suum, et voluit quod solutum redderetur; sed in Anglia nihil fuit redditum, quia fuit per clerum Regi concessum.

After line 12, page 200, Vol. I., the texts of the Arundel MS. and the printed Editions, with the exception of merely verbal variations, correspond, down to the end of the work.

APPENDIX. (B).

PASSAGES IN THE MANUSCRIPT BIBL. REG. 13 E. IX. WHICH HAVE
BEEN OMITTED IN THE COMPILATION OF WALSHINGHAM'S "ENGLISH
"HISTORY," MS. ARUNDEL, NO. VII.

After "migrasse," line 23, page 13, Vol. I.

Rex Francorum ducit Uxorem.

- fol. 178 a. Eodem anno Philippus, Rex Francorum, defuncta prima uxore sua, filia Regis Arragonum, secundam accepit, Mariam nomine, sororem Ducis Brabantiae.

Moritur Rex Navarriae.

Eodem tempore, Henricus, Navarrorum Rex, moritur, unica filia haerede relicta. Cujus uxor Regina postea nupsit Edmundo, germano Edwardi, Regis Angliae; qui de ea tres filios procreavit, primogenitum, Thomam Comitem Lancastriae, secundum, Henricum de Lancastria, tertium vero, "Johannem" dictum.

After "honoratum," line 4, page 14, Vol. I.

- fol. 178 b. Walterus de Mertona, quondam Regis Henrici Cancellarius, hoc anno Episcopus fit Roffensis.

After "interfecit," line 10, page 15, Vol. I.

Obitus Episcopi Herefordensis.

- fol. 178 b. Hoc anno obiit Johannes de Bretton, Herefordensis Episcopus, qui, admodum peritus in juribus Anglicanis, librum scripsit perutilem de eisdem. Cui successit Magister Thomas de Cantilupo, Doctor in Sacra Theologia, vir nobilis genere, sed multo moribus melior, animique virtute.

After "mortuus est," line 36, page 19, Vol. I.

- fol. 180 a. Frater Johannes de Derlingtona, quondam Confessor Regis Henrici, ex collatione Papali efficitur Archiepiscopus Dublensis; qui nondum a collectione decimarum, per Summum

Pontificem sibi imposita, totaliter expeditus, per annos aliquot in Anglia moram traxit.

After "transferuntur," line 5, page 26, Vol. I.

Antonius Bekko Episcopus.

Hoc anno, defuncto Roberto De Insula, Dunelmensi Episcopo, fol. 181 b. Antonius de Bekko igitur eligitur in successorem, et ab Archiepiscopo Eboracensi consecratur.

After "summam," line 28, page 26, Vol. I.

Frater Johannes, Dublinensis Archiepiscopus, per tempus fol. 181 b. istud, cum versus Ecclesiam iter arripuisset, correptus infirmitate gravi, ultimam diem clausit; ejus corpus in Domo Fratrum Prædicatorum Londoniis est humatum.

After "coronari," line 2, page 28, Vol. I.

— in Regem Siciliorum.

fol. 182 a.

Hoc anno obiit Willelmus Wykewane, Eboracensis Archiepiscopus, in Galliis, apud Pontiniacum; cui successit Johannes Romanus, Sacræ Theologiæ Doctor eximius, in Romana Curia consecratus.

After "non deesse," line 26, page 29, Vol. I.

Rex Angliæ transit in Arragoniam.

fol. 182 b.

Eodem anno Rex Angliæ profectus est in Arragoniam, ut consanguineum suum, Karolum, filium Karoli, quondam Regis Siciliae, ab Alfonso, Rege Arragoniæ, detentum in carcere, liberaret.

After "gravi multa," line 20, page 31, Vol. I.

Statuta Westmonasterii Tertia.

fol. 183 a.

Hoc anno tenuit Rex Parliamentum Londoniis; in quo edita sunt Statuta quæ dicuntur "Westmonasterii Tertia." In quo etiam Parlamento, pro expulsionem Judæorum, concessa est Regi a populo quinta-decima pars bonorum.

After "liberatis," line 14, page 53, Vol. I.

Obiit Gilbertus, Comes Gloverniæ.

fol. 187 b.

Hoc anno Gilbertus, Comes Gloverniæ, dies suos clausit, relictis ex uxore sua, Johanna, filiabus tribus, et filio unico minoris ætatis, nomine Gilberto.

Willelmus etiam de Walentiis, Comes Penbrochiæ, moritur, et in ecclesia monachorum Westmonasterii sepelitur. Cui successit in Comitatu filius suus Aymerus.

¹ Apparently writted *Arrogoniam* in orig., but indistinct.

After "frustratus," line 5, page 55, Vol. I.

fol. 188 a.

Occiditur Comes Holondie.

Florentius, Comes Holondie, per hoc tempus, qui filium suum Regi Angliæ nutriendum tradidit, cui etiam Rex filiam suam Elizabeth connubio jungere disponebat, quemdam spurium volens heredem substituere, a propria gente necatur.

After "reunitum," line 19, page 62, Vol. I.

fol. 189 b.

Obiit Episcopus Sarum.

Sub hoc tempore obiit Nicholaus de Longa Spata, Sarisburiensis Episcopus; cui successit Simon de Gandavo, vir magnæ sapientiæ et eximiæ sanctitatis.

fol. 193 a.

After "transfertur," line 11, page 77, Vol. I.

¹ Hoc anno obierunt duo Comites, Humfridus Comes Herefordiæ et Estsexiæ, et Willelmus de Bello Campo, Comes Warwici.

After "processit," line 29, page 79, Vol. I.

fol. 193 b.

Rex venit ad Sanctum Albanum.

Priusquam Rex iter istud arripuisset, venit personaliter ad Sanctum Albanum, comitantibus eum Episcopo Norwicensi et Comite de Saveya, cum multis aliis; ubi, in Die Animarum, audita Missa solenni de Beato Martyre, cui totus Conventus interfuit solemniter revestitus, prostravit se sub Martyre, protensam faciens devotionem.

Deinde erigens se, coram omni populo talia loquebatur:—
"Idcirco præsentem Martyrem visitavi, ut ejus ope protegar
"ab insidiis adversariorum meorum, Scotorum videlicet, contra quos me modo oportet bellum instaurare. Sed et ab
"isto sacro Conventu, et omni populo, precor instantius devotionibus et orationibus adjuvari."

Mox concessum fuit Regi et Reginæ, Abbate jubente, et toto Conventu approbante, ut una Missa cotidie de Sancto Albano celebraretur, præcipienda vicissim de fratre in fratrem; ad quam secunda Collecta foret pro Rege, quæ sic incipit,—
"Deus, in cujus manu." Quæ Collecta etiam foret habenda in Missa Majori et Missa Virginis gloriosæ.

After "orationes," line 7, page 80, Vol. I.

fol. 194 a.

Regina venit ad Sanctum Albanum.

Eo tempore Regina accessit ad Monasterium Sancti Albani, et obtulit Martyri duas pallas auro textas. Ubi perhendinavit per tres hebdomadas cum familia magna nimis.

¹ Written in the margin of folio 193 a., in, apparently, a somewhat later hand.

Ante recessum suum, ingressa Capitulum, suscepit beneficium fraternitatis, sive sororitatis, cum maxima devotione.

After "nesciebatur," line 11, page 80, Vol. I.

Hoc anno obiit Henricus, Archiepiscopus Eboracensis. Cui fol. 194 a. successit Thomas de Colebrugge, Doctor in Theologia.

After "factum est," line 18, page 84, Vol. I.

Rex vero in Angliam est regressus. fol. 195 a.

After "inglorius," line 3, page 99, Vol. I.

Karolus, Comes Valesii, cum Frederico, occupatore Siciliæ, fol. 198 a. tractatu sine omni effectu habito, in Gallias rediit isto anno..

After "custodiam," line 7, page 99, Vol. I.

Obitus Comitissæ Herefordiæ. fol. 198 a.

Hoc anno obiit Humfridus de Boun, Comes Herefordiæ; cui successit filius suus, Humfridus; qui postea duxit Elizabeth, Regis filiam, Comitissam Holandiæ, marito suo primo orbatam.

After "unus solus," line 18, page 100, Vol. I.

De Terris Comitissæ Marescalli. fol. 198 b.

Comes Marescalli, fratri suo Johanni offensus, captans Regis benevolentiam, omnes terras suas Regi donavit; ita ut ei, adjectis mille libratis terrarum, redonarentur ad vitam.

After "transferri," line 16, page 106, Vol. I.

Hoc anno obiit Magister Thomas de Colebrugge, Archiepiscopus Eboracensis; cui successit Willelmus de Grenesfeld, Doctor in utroque Jure, Canonico et Civili. fol. 200 a.

After "diversa loca," line 15, page 113, Vol. I.

Eo tempore obiit Dominus Oliverus, Præsul Lincolnæ. fol. 201 b.

After "potuerunt," line 8, page 114, Vol. I.

Captio et Mors ¹ Willelmi Waleys. fol. 201 b.

Eo tempore quidam miles de Scotia, Willelmus Waleys, prædo et homicida, ac proditor Regis Angliæ, captus est ac transmissus Londonias; ubi suspensus et truncatus est. Cujus caput juxta caput fratris sui Willelmi, super Pontem Londoniæ, est affixum.

After "concederetur," line 23, page 120, Vol. I.

Eodem anno obiit Dominus Thomas de Buctone, Exoniensis fol. 203 a. Episcopus.

¹ An error for "*Johannis*," John, whose execution has been previously mentioned in Bibl. Reg. 13 E. ix.

After "sunt finita," line 7, page 122, Vol. I.

fol. 203 b.

Nuptie inter Anglos et Hibernos.

Hoc anno, in festo Sancti Michaelis, Gilbertus, Comes Gloucestræ, filiam Comitis de Woluestere, de Hibernia, desponsavit; et Johannes, filius Comitis de Woluestere, sororem Comitis Gloucestræ duxit in crastino, apud Waltham.

Before "Hoc anno," line 1, page 124, Vol. I.

fol. 204 a.

Eclipsis Solis.

Hoc anno facta est solis eclipsis circa horam vespertinam, septimo-decimo Kalendas Octobris.

After "patris sui," line 3, page 124, Vol. I.

fol. 204 a.

Obitus Episcopi Batoniensis.

Hoc anno obiit Dominus Walterus de Haselschaghe, Batoniensis et Wellensis Episcopus; cui per electionem Dominus Johannes de ¹Drokelesforde electus apud Bathoniam, Domini Regis Sub-Thesaurarius.

After "spoliatus," line 22, page 146, Vol. I.

fol. 209 a.

Provisio de Episcopatu Dunelmensi.

Hoc anno Papa providit Ecclesiæ Dunelmensi de Domino Lodowico de Bello Monte; qui, licet fuit nobilis generis, fuit tamen mediocriter litteratus, et claudus utroque pede, sicut multi Francigenæ. Quem si Papa vidisset, forsitan non creasset.

After "exordium," line 14, page 153, Vol. I.

fol. 210 b.

Novi Episcopi.

Isto anno venerunt in Angliam a Romana Curia Magister Thomas de Cobham, quondam ²Cantuariensis, electus per Dominum Papam in Wygorniensem; et Magister Adam de Orleton in Herefordensem, creati Episcopi.

After "destiterunt," line 24, page 160, Vol. I.

fol. 212 b.

De malitia Roberti Walkefare, Militis.

Per idem tempus, miles quidam de Northfolchia, dictus "Robertus Walkfare," promptus ad scelera, stipatus caterva satellitum demoniorum, Sancti Albani subintravit Monasterium, Cameram Abbatis suscipiens pro hospitio suo, complciumque suorum. Oderat enim Abbatem longo tempore; propter Priorem de Bynham, quem injuste fovit contra Abbatem suum, et rebellem esse fecerat suo nequam consilio, et ecclesiæ

¹ Properly, *Drokelesforde*.

² This is apparently the meaning of *Cant*.

de Bynham manifestum dilapidatorem: quem, propter tales causas, Abbas Sancti Albani privaverat, et custodiæ mancipaverat carcerali.

Hic ergo inveteratum odium effutire gestiens, nostrum Monasterium, prout præfertur, ceperat pro hospitio, studens ibi damnum posset inferre in recessu suo. Considerans itaque quod in secretiori camera quedam loci jocalia servabatur, seris et repagulis disruptis ferreis ostiorum, interiora camerae furtive cum suis ingreditur; et loricas ferreas et alia arma Abbatis, quibus servitium suum pro Baronia sua in werra Regis faceret, asportavit. Qui, cum suis omnibus, præter illos qui de tanto publice pœnituerunt facinore, ultore Beato Martyre, fecit miserabilem vitæ finem.

After "regressi," line 3, page 167, Vol. I.

Obiit Episcopus Coventrensis.

fol. 214 a.

Hoc anno obiit Episcopus Coventrensis, Walterus de Langestone; et provisum fuit, ad preces Regis, Domino Rogero de Northburgh, clerico Regis, per Papam, virtute reservationis prius factæ per Papam.

Before "Missi sunt," line 1, page 175, Vol. I.

¹ *Obiit Eymerus, Comes Penbrok.*

fol. 216 a.

Circa tempus istud, missus est ad Regem Franciæ Dominus Aymerus, Comes Penbrochiæ, ad tractandum de pace prælocuta; qui in ultramarinis, in quadam villa juxta Sanctum Richerum, inopinato languore detentus, inter brachia domesticorum subito expiravit.

After "consecutus est," line 11, page 177, Vol. I.

Obiit Northwycensis Episcopus.

fol. 216 b.

Sub hiis diebus obiit Episcopus Northwycensis, monachus, in Cancia, de Francia revertendo. Cui loco monachi Northwycenses Magistrum Robertum de Baldok, Regis Cancellarium et Archidiaconum Midelsexiæ, elegerunt. Sed Papa, prius facta inde reservatione, cassata electione præfata, providit eidem ecclesiæ de Domino Willelmo Aermiyne, ad preces Isabellæ Reginæ Angliæ; quia fuit nuncius illo anno sæpius inter Regem Angliæ et Reginam.

Provisio Karleolensis.

Item, Papa providit Magistro Johanni de Ros de Episcopatu Karleolensi.

¹ *Obitus in orig., by inadvertence.*

After "voluntatem," line 21, page 188, Vol. I.

fol. 219 b. *Insania Villanorum de Sancto Albano.*

De Sancto Albano villani, per idem tempus, contra suos dominos surrexerunt, et obsidentes Abbathiam, diversas libertates contra fas extorserunt; ut in Gestis Abbatis Hugonis plenius continetur.

Hoc anno fuit Magister Jacobus de Berkley concorditer electus in Episcopum ¹[Exoniensem], in Vigilia Sancti Nicholai, et Dominica Mediæ Quadragesimæ fuit Cantuariæ consecratus.

After "partes suas," line 11, page 189, Vol. I.

fol. 219 b. Hoc anno obiit Jacobus, Exoniensis Episcopus, cui successit per provisionem Johannes de Grandissono; quamvis idem Jacobus fuisset concorditer electus ibidem.

After "Rege suo," lines 2, 3, page 190, Vol. I.

fol. 220 a. Item, Thomas Rondulf obiit, Comes Moraviæ.

After "oriundus," line 26, page 190, Vol. I.

fol. 220 a. Eodem tempore obiit Magister Thomas Cobham, Episcopus Wygornia; cui successit, per provisionem Papæ, Adam, Episcopus Herefordiæ, tunc præsens in Curia pro negotiis Regis Angliæ. Et mox Papa providit Ecclesiæ Herefordiæ de Magistro Thoma de Cherletone, in Curia tunc præsentem.

In Bibl. Reg. 13 E. iv. the following matter is substituted for the context between the words "In festo," line 1, page 191, and "Anno gratiæ," line 18, page 221, Vol. I.

fol. 221 a. Anno gratiæ millesimo trecentésimo vicesimo octavo, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæsta Tertii, secundus, tenuit Rex Natale Londoniis, cum matre sua et multis nobilibus regni sui.

De Concilio Provinciali.

Eodem anno, die Veneris post Purificationem Beatæ Mariæ, Simon, Archiepiscopus Cantuariensis, tenuit Consilium Provinciale Londoniis; in quo ordinavit quod in Die Parasceues et in Die Commemorationis Animarum ab omni servili opere cessaretur. Item, ipse et omnes præsentem Episcopi excommunicaverunt, et excommunicatos denunciaverunt, omnes illos qui Walterum de Stapultone, Episcopum Exoniæ, interfecerunt, seu in eum manus violentas quomodolibet injecerunt;

¹ Omitted in the MS.

et omnes qui eis opem, assensum, vel consilium, præbuerunt. Item, Archiepiscopus statuit, de consensu Consilii, quod festum Conceptionis Beatae Mariæ principaliter celebretur.

Rex transit mare.

Eodem anno, circa Festum Ascensionis, Rex Angliæ transivit mare, fratre suo, Comite Cornubiæ, Custode regni relicto; et fecit homagium suum Regi Franciæ pro toto Ducatu Aquitanniæ et Comitatu Pontinæ; super quibusdam protestationibus. Quod homagium recepit Rex Franciæ, sub aliis protestationibus; videlicet, quod non admisit homagium pro terris quas pater suus Karolus, ut præmittitur, equitavit, quousque esset sibi satisfactum pro damnis et expensis.

Parliamentum Sarum.

Eodem anno, circa Festum Sancti Michaelis, tenuit Rex Parliamentum Sarum; in quo fecit tres Comites, scilicet Dominum Johannem de Eltham, fratrem suum, Comitem Cornubiæ, et Dominum Rogerum de Mortuo Mari, Comitem Marchiæ Walliæ, et Pincernam Hiberniæ, Comitem de Ormund.

Ad hoc Parliamentum Comes Lancastriæ, et Dominus De Wake, et multi alii, non venerunt, licet prope venissent armati; unde Rex juvenis multum fuit offensus. Hii tamen postmodum, procurante Archiepiscopo, se gratiæ regiæ submiserunt.

Annalis Conclusio.

Transiit annus iste frugifer satis, et fructifer; Ecclesiæ Sanctæ pacificus; regno honorabilis, et tamen molestus et suspiciosus, propter dissensiones inter Regem et proceres, quæ parvo tempore duraverunt; Franciæ et Scotiæ pacificus et quietus.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo vicesimo nono, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæstu Tertii, tertius, tenuit Rex Natale Walyngfordiæ; cui festo interfuit mater sua et plures nobiles de exteris regionibus, in magna gloria et apparatu.

Nuptiæ illaudabiles.

Hoc anno, David, filius Roberti le Brus, ¹ Johannam, sororem Regis Edwardi præsentis, duxit uxorem.

Eodem anno, circa Mediam Quadragesimam, tenuit Rex Parliamentum Wyntonæ; ubi, procurante Regina et Rogero de Mortuo Mari, Comes Cancia, patruus Regis, dictus "Ed-

¹ Johannem in orig.

“mundus de Wodestoke,” decollatus fuit, propter quasdam confessiones suas, et quasdam litteras, secum inventas; licet nullæ illarum confessionum vel litterarum, etsi veræ fuissent, deberent causam tribuere morti suæ.

Fuerunt eo tempore multi accusati de eo quod, confingentes patrem Regis vivum, conspiraverunt eum liberare et ad statum regni reducere; licet hoc falsum et phantasma foret, sicut rei exitus comprobavit. Et qui super hoc accusati fuere, super manucaptione dimissi sunt, ut Episcopus Londoniensis, W. de Souche, et ¹ nulli alii. Quidam vero carceri mancipati sunt, ut Robertus de Tauntone et quidam alii. Solus Comes, pro omnibus, est occisus: et eo minus deploratus fuit, quod malam habuit familiam, quæ res popularium, cundo per patriam, auctoritate propria occuparunt, et parum vel nihil solverunt eisdem.

Vacatio Ecclesie Sarum.

Hoc anno vacavit ecclesia Sarisburiensis per mortem Magistri Rogeri de Mortinans; cui Ecclesiæ Papa providit de Roberto de Wyvyle, qui scripsit speciales litteras Reginae; viro igitur ²competenter illiterato et minime personato; quem si Papa vidisset, nunquam eum, ut creditur, ad tantum apicem promovisset.

Ipo anno obiit Johannes Episcopus Bathoniæ; et licet Magister Radulphus de ³Salopia fuisset concorditer electus, confirmatus, et consecratus per Symonem, Cantuariensem Archiepiscopum, postea tamen de Curia Romana se redemit, ut rata essent facta de ipso, non sine grandis pecuniæ interventus.

Processus contra Ducem Bavarie.

Sub eodem anno, Papa fecit graves processus iterato contra Ducem Bavarie, electum in Imperatorem, et adhærentes sibi; et pro sustinenda guerra contra eam omnes fructus beneficiorum vacantium per quadriennium reservavit.

Annalis Conclusio.

Transiit annus frugifer et fructifer; Anglis, Gallicis, atque Scotis, jocundus et lætus.

fol. 221 b.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo tricesimo, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæstu Tertii, quartus, tenuit Rex Natale apud Eltham, cum multis nobilibus regni sui.

¹ Qy. if not multi?

² *competet* in orig., by inadver-

tence.

³ *Solopia* in orig.

Hoc anno, Robertus Le Brus, qui se fecerat Regem Scotorum, lepra percussus obiit, septimo Idus Junii,

Ipsō anno natus est Regi Edwardo primogenitus suus, "Edwardus" dictus, septimo-decimo Kalendas Junii.

Parliamentum apud Notyngham, et captio Rogeri de Mortuo Mari.

Eodem anno, die Veneris proxima post Festum ¹Sancti Lucæ Evangelistæ, fuit Parliamentum apud Notyngham, ubi captus fuit de nocte, in camera Reginae, matris Regis, Dominus Rogerus de Mortuo Mari, per Dominum Willelmum de Monte Acuto et alios, ipso Rege præsente; et statim fuit missus dictus Comes ad Turrin Londoniarum, usque ad Parliamentum; quod fuit parum ante festum Sancti Andreæ. In quo, apud Westmonasterium, in Vigilia Sancti Andreæ, fuit idem Comes iudicatus ad mortem per pares suos. Non tamen venit coram eis, nec habuit responsionem; nec mirum, quia a morte Comitis Thomæ de Lancastria usque ad mortem istius Comitis, omnes nobiles ad mortem traditi, sine responsione et communicatione legitima voluntarie perierunt; et, ut patet ex præcedentibus, quod quisque juris in alterum statuit, usus extitit eo jure; ut eadem ²mensura qua aliis mensi fuerant, esset remensum eisdem.

Comes Marchie, Rogerus, suspenditur.

Igitur in Vigilia Sancti Andreæ fuit dictus Comes Marchiæ suspensus apud Elmus super communi furca latronum; ubi pendebat per biduum, et postea fuit sepultus Londoniis apud Fratres Minores; sed per multa tempora postea fuit translatus ad Wygomore. Causæ vero mortis ejus quæ imponbantur eidem, fuerunt infra scriptæ:

De causis Mortis ejus.

Prima, quia dicebatur quod fuit consentiens quod pater Regis in castro de Berkeleye fuerat suffocatus, ex qua causa, Dominus Johannes Matravers et Dominus Thomas de Gorneye, senior, qui fuerunt deputati custodiæ patris Regis ibidem, et quidam alii, se subtraxerunt ad partes transmarinas: et postea Dominus Simon de Berforde fuit suspensus.

Secunda causa imposita fuit, quod ipse impedivit honorem Regis et regni apud Stanne Park; ubi Scoti fugerunt, qui capi et interfici faciliter potuissent, si ipse, qui fuit major de Consilio Regis, Anglos cum Scotis congregari tunc fecisset.

¹ Sancte in orig., by inadvertence. | ² In allusion to Matt. vii. 2.

Tertia causa imposita fuit ei, quod ipse recepit, viginti millia librarum a Scotis, et illos tunc permisit evadere, et, turpem pacem postmodum inter Scotos et Regem juniorem fieri procuravit; et super hoc chartam Regis eisdem fecit fieri, et illud vile matrimonium contractum inter sororem Regis Angliæ et David, filium Roberti le Brus, fieri ¹ consuluit et procuravit.

Quarta causa imposita fuit, quod male consumpsit totam pecuniam inventam in thesauris Regis et Domini Hugonis Despenser, et omnia bona regni, postquam Regina Angliam intravit, suæ dispositioni subjecit; ita quod ipse et Regina abundabant, et Dominus Rex egebat.

Quinta causa fuit, quod appropriavit sibi custodias et maritagia nobiliora per totam Angliam; et, quod fuit malus consiliarius Regis et Reginae matris, et nimis secrete cum ea,—ut de aliis taceamus.

Decimæ concessæ Regi per Papam.

Hoc anno concessit Papa decimas Regi Angliæ omnium bonorum ecclesiasticorum per quadriennium, medietate sibi retenta.

Hoc anno, cito post Pascha, Rex Angliæ, cum Episcopo Wyntoniensi et Domino Willelmo de Monte Acuto, transiit mare sicut mercator sive harnesus, et vix habuit secum quindecim equites; et fecit proclamari Londoniis quod ivit in peregrinationem, et fecit Custodem regni Dominum Johannem de Eltham, fratrem suum; et rediit ante finem mensis Aprilis. In ejus reditum fuit torneamentum apud Dortforde.

Eodem anno, parum ante Festum Sancti Michaelis, fecit Rex pulcherrima hastiludia Londoniis, in Chepe; ubi Regina juvenis cecidit de quadam machina, sed tamen sine læsione corporum suorum; de quo plurimi mirabantur.

Annalis Conclusio.

Transiit annus iste frugibus opulentus, et fructibus; sed Sanctæ Ecclesiæ Anglicanæ nocivus, propter exactiones, tam regales quam Papales; popularibus lætus et jocundus, propter quorundam, ut ~~pro~~ batur, proditorum pœnas; Francis et Scotis sub silentio pacifice transactus.

Novus annus et festum Natale apud Welles.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo tricesimo primo, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæstu Tertiæ, quintus,

¹ consulit in orig.

tenuit Rex Natalo solemniter apud Welliam usque Epiphaniam; ubi fiebant multa mirabilia sumptuosa. Archiepiscopus Cantuariensis, tunc visitans Diocesim Bathoniensem, mandavit se velle inchoare visitationem suam in ecclesia Exoniensi; quod ne fieret, Exoniensis Episcopus appellavit. Qua appellatione non obstante, accessit idem Archiepiscopus ad civitatem Exoniæ; sed non fuit sibi permissum ecclesiam, neque clausum, intrare, armata multitudine resistente.

Concilium Provinciale cassatur.

Hoc anno, circa festum Nativitatis Sanctæ Mariæ, fuit Concilium Provinciale Londoniis congregatum; sed propter discordiam inter Archiepiscopum et suos Suffraganeos, sine effectu fol. 222 a. aliquo terminatum.

Parliamentum tunc ibidem factum sine aliqua utili expeditione finitur. Rex tamen habuit quintam-decimam a populo, et decimam a civibus et burgensibus, sibi per unum annum concessam.

Edwardus de Baylol vendicat regnum Scotiæ.

Eodem anno, circa festum Sancti Laurentii, venit in Angliam Dominus Edwardus de Baylol, dicens se jus habere in regnum Scotiæ. Cui adhæserunt Dominus Henricus de Bello Monte, David Comes de Asseles, Gilbertus Umfrevyle, Ricardus Taleboth, et multi alii nobiles, asserentes se jus habere ad terras vel possessiones in dicto regno, vel ratione juris hæreditarii, vel ratione uxorum suarum, volentes ingredi Scotiam per regnum Angliæ; quod Rex noluit permittere, contemplatione sororis suæ, nuptæ David filio Roberti De le Brus; unde ipsi, egressi Angliam, intraverunt mare, et per mare ingressi sunt Scotiam, circa festum Sancti Laurentii, juxta Abbathiam de Dounerfelyn; ubi statim in littore maris resistantiam habuerunt; sed pedites Anglici, pauci numero, citius ad terram applicantes, omnes Scotos qui ibi fuerant fugaverunt, et plures interfecerunt, antequam viri armati ad terram poterant applicare. Postea vero, infra paucos dies, habuerunt conflictum prope Abbathiam et locum vocatum "Gledesmor," ubi duo millia Anglicorum vicerunt quadraginta millia Scotorum, præ multitudine et pressura seipsos opprimendum; de quibus Scotis, quinque Comites et alii multi interfecti et oppressi fuerunt; et hoc totum non sua virtute, sed gratia divina, ipsi Anglici factum esse dixerunt, et Deum propterea laudaverunt.

Annalis Conclusio.

Transiit annus iste opulentus, fecundus fructuum diversi generis; Anglis et Francis otiosus; Scotis asper et bellicosus.

Guerra continuatur in Scotia.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo tricesimo secundo, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæstu Tertii, sextus, tenuit Rex Natale apud Westmonasterium.

Hoc anno continuata fuit ¹ guerra in Scotia, ut præmittitur, inchoata per Dominum Edwardum Baillol et alios nobiles supradictos; et circa festum Sancti Johannis Baptistæ, multi alii nobiles in Anglia, et viri bellicosi, ad eos voluntarie et sumptibus propriis ² accesserunt, et villam et castrum de Berwyk obsederunt. Rex autem Angliæ, considerans multa vituperia sibi et antecessoribus suis per Scotos illata, et quod concordia, facta inter ipsum et Scotos, fuit inita per proditionem, et ipso in minori ætate notorie constituto, et in custodia matris suæ existente, quæ consilio Domini Rogeri de Mortuo Mari, proditoris sui, per omnia regebatur, contra consilium matris suæ, collecta multitudine armatorum, ad Berwik viriliter et potenter accessit, et ibi aliquandiu permansit: ubi tenentes castrum et villam habuerunt cum eo multos dolosos tractatus, ut ab extra adiutorium expectarent, sicut exitus declaravit.—Sed hæc de Regis Angliæ profectione, acta sunt anno sequenti.

Edwardus de Baylol coronatur.

Eodem anno gratiæ quo supra, idem Edwardus de Bayllol, filius Johannis de Baillol, apud Seone in Regem Scotiæ coronatur, quinto Kalendas Octobris.

Hoc anno concessa est Regi quinta-decima de communi plebe.

Obiit Episcopus Dunelmensis.

Eodem anno, parum ante festum Sancti Michaelis, vacavit Ecclesia Dunelmensis per mortem Domini Lodowici de Bello Monte.

Annalis Conclusio.

Transiit annus iste frugifer et fructifer; Francis pacificus, Anglis sollicitus; sed Scotis quam maxime inquietus.

Novus [annus], et Festum Natale.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo tricesimo tertio, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæstu Tertii, septimus, tenuit Rex Natale

¹ guerra in orig.

² ad eos repeated before this word

| in orig. ; by inadvertence.

³ The locality is omitted.

Victoria Regis apud Berwicum.

Hoc anno, in festo Sanctæ Margaretæ Virginis, venerunt Scoti in magna multitudo de tota Scotia congregata, volentes obsidionem Berwici remove, si possent: Quibus Rex Angliæ, cum suo exercitu, peditando, et ipso Rege exercitum præcedente, et omnes bono vultu et audaci animo confortante, ita viriliter se habebat, quod post aliqualem numerum occisorum, cum manu ad manum pugnauerunt, universi Scoti sunt in fugam conversi. Quos Rex Angliæ et suus exercitus occidendo et fugando per quinque milliaria sequebantur, ita quod vix e Scotis evaserunt aliqui magni aut valentes; sed tantum pedites et agrestes. Ceciderunt autem ibi de Scotis octo Comites, mille et trecenti equites, et de popularibus triginta quinque millia, vel, ut quidam volunt, quadraginta millia de universis. Adduxerat autem hos Scotos contra Anglicos in tribus aciebus, quidam miles, vocatus "Willelmus Keth," ad locum juxta Berwicum, qui dicitur "Boothulle," juxta Halidone, sicut ante promiserat, fidem servans in hoc, quamquam foret alias infidelis. In hoc certamine sagittarii Angliæ laudem perpetuam et memoriam merebantur, per quos præcipue ista victoria facta fuit. Miserant interea subdole Scoti quosdam de suis in Angliam, qui obsederunt castrum de Bamburgh, ubi tunc temporis Regina Angliæ morabatur; si sic fol. 222 b. fortassis potuissent solvere obsidionem; sed ista victoria gratiose adepta, dimissa obsidione de Bamburgh, ad latibula nota fugerunt: "gratiose" nempe dixerim, quia, quod mirabile dictu est, non ceciderunt ex Anglicis nisi unus miles, unus armiger, et duodecim pedites. Quibus visis, oppidani de Berwico villam, cum castro, Regi Angliæ reddiderunt.

Villa Berwici redditur Regi Angliæ.

Facta ergo voluntate Regis de hiis qui fuerunt in villa vel castello, et relicta nomine suo in ipsis custodia, quia dixit illa sua fore jure hæreditario et ex conquæstu antecessorum suorum, dimisit Edwardum de Bayllo, cum aliis nobilibus qui secum aderant, ad custodiam totius regni Scotiæ; et ipsemet Rex Angliæ, cum modica familia, loca devota Angliæ, ad quæ sua devotio eum duxit, peregre est profectus.

Fuga Scotorum.

Eo tempore, prælati regni Scotiæ fugerunt in Franciam; quorum aliqui ad Summum Pontificem accesserunt, conquerentes Regi Franciæ et Summo Pontifici de eorum infortunio, adiutorium et remedium flagitantes: sed hucusque suo desiderio sunt frustrati.

Circa festum Sancti Kalixti Papæ, obiit Magister Simon de Mepham, quondam Cantuariensis Archiepiscopus; ejus loco Capitulum Magistrum Johannem de Stratforde, Wyntoniensem Episcopum, postulavit, faciendo de necessitate virtutem. Sciebant nempe monachi, quod Dominus Rex scripserat Summo Pontifici pro eodem, et ipse fuit bene in gratia Papæ. Cui Papa providit quidem de Archiepiscopatu, non virtute postulationis Capituli Cantuariæ, sed proprio suo motu.

Translatio facta per Papam.

Eodem anno, primo die Decembris, transtulit Papa Magistrum Adam de ¹ Orleton de Ecclesia Wygorniensi ad Ecclesiam Wyntoniensem, ad preces Regis Franciæ; ejus translationem Dominus Rex Angliæ moleste tulit, imponens sibi quod ipse fuit tunc nuncius ipsius Regis Angliæ ad Regem Franciæ, et quod ipse plus placuit Regi Franciæ quam Regi Angliæ, et propria negotia utiliter procuravit; et quod ideo Rex Franciæ scripsit Papæ pro ipso, ut ad Wyntoniensem Ecclesiam transferretur. Et ideo retinuit Dominus Rex temporalia Episcopatus Wyntoniæ in manibus suis, usque diem Veneris post Exaltationem Sanctæ Crucis; quo die Archiepiscopus et cæteri Episcopi in Parlamento Londoniis rogarunt pro ipso; ita quod Rex mandavit sua temporalia sibi reddi.

Electus Dunelmensis cassatur.

Hoc anno, cito post festum Sancti Michaelis, Capitulum Dunelmæ elegit unum monachum ejusdem Ecclesiæ, nomine ² , qui cito postmodum Eboraci fuerat confirmatus, et ante festum Natalis Domini in ecclesia Eboracensi solemniter consecratus; non obstante fama per totam Angliam volante, quod Papa ipsum Episcopatum Domino Ricardus de Bury, clerico Domini Regis Angliæ, contulisset, ad preces ipsius Regis; quam famam veram fuisse rei exitus postmodum comprobavit. Nam idem dictus Ricardus, cito post festum Natalis Domini, obtentis litteris Apostolicis super sua provisione, se fecit, auctoritate Apostolica, in Monasterio de Chertseye per Dominum Wyntoniensem Episcopum consecrari, et a Domino Rege obtinuit sibi temporalia ipsius Episcopatus integre liberari; quod prius dicto monacho facere denegavit. Quo viso et intellecto, idem monachus, electus et consecratus, ad claustrum, sine Episcopatu Episcopus, est reversus, et cito postea expiravit.

¹ Apparently *Orbeton*, in orig.

² The name is omitted: *Robert* | *de Greystanes* was the monk whose election was thus set aside.

Parliamentum Regis Scotiæ.

Eodem anno, Dominus Edwardus de Bayllo, Rex Scotiæ, tenuit Parliamentum suum cito post festum Sancti Michaelis; ad quod venerunt nobiles regni Angliæ, terras et possessiones ibidem habentes, et, finito Parlamento, in pace sunt reversi.

Annalis Conclusio.

Transiit annus præsens copiosus frugibus, fructibus satis abundans; Gallicis lætus et hilaris; Anglicis votivus et honorabilis; Scotis nocivus, damnosus, et luctuosus.

Novus [annus], et Festum Natale.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo tricesimo quarto, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæsta Tertii, octavus, tenuit Rex Natale Walyngfordiæ, cum Regina prægnante; et, finito festo, dimisit eam apud Wedestoke, ad pariendum; et ipse, post Purificationem Beatæ Mariæ, transtulit se versus Eboracum, ad tenendum Parliamentum ibidem; quod die Lunæ in secunda ¹ hebdomade Quadragesimæ inchoavit.

Parliamentum Eboraco.

Ad quod Parliamentum vocatus fuit Rex Edwardus Scotiæ; sed non venit, propter insidias inimicorum suorum, in insulis juxta Scotiam latitantium: propter quod, misit excusatores solemnes, scilicet Dominum Henricum de ² Bello Monte et Willelmum de Monte Acuto, et quosdam alios milites seu barones.

Homagium Regis Scotiæ.

Eodem anno, in festo Sanctorum Gervasii et Prothasii, Edwardus de Balliolo, verus Rex Scotiæ, fecit homagium Regi Angliæ Edwardo apud Novum Castrum super Tynam, in præsentia trium Episcoporum, Comitum, et Baronum, et copiosæ plebis.

Eodem fere tempore, Rex Angliæ recepit homagium Ducis Brytanniæ pro Comitatu Richemundiæ.

Consilium apud Notyngham.

Circa festum Translationis Sancti Thomæ, vocavit Rex prælatos et magnates, ut infra sex dies post dictum festum veni-

¹ hebdomada in orig.

² Bollo in orig., by inadvertence.

fol. 223 a. rent ad eum, ad Notyngham, pro consilio et aliis tractatibus habendis ibidem. Et tunc ordinavit Parliamentum Londoniis; et Archiepiscopus convocavit clerum ibidem ad Sanctum Paulum, die Lunæ post festum Exaltationis Sanctæ Crucis. Et quia nova venerunt ad Parliamentum, quod Scoti omnes insurrexerunt et ceperunt Dominum Ricardum Talbot et sex alios milites, et multos pedites occiderunt, Rex promisit se iturum versus Scotiam, pro Scotorum malitia refrænanda. Quamobrem populus concessit sibi quintum-decimum denarium de temporalibus, et de civitatibus et burgis decimum denarium; et clerus concessit unam decimam. In dicto Parlamento, Rex concessit quod iret in Terram Sanctam propriis sumptibus, sed tempus certum inchoandi itineris non expressit. Sed ordinavit mittere Archiepiscopum Cantuariæ ad Regem Franciæ, ut possent de tempore concordare; ita quod illi duo Reges possent, cum suis potentiis, simul arripere dictum iter.

In festo igitur Apostolorum Simonis et Judæ, Archiepiscopus transivit mare versus Regem Franciæ, cum aliis nunciis, sicut prius fuerat ordinatum.

Rex hyemat in Scotiæ partibus.

Eodem anno, Rex, post festum Sancti Michaelis, se transiit versus Marchiam Scotiæ, et in illis finibus hyemavit; atque sub hyeme gelida Galwediam intrans, totam patriam usque ad mare Scoticum devastavit. Audito autem quod Comes de Asselles fuit proditiose conversus ad Scotos, iratus est; et cum didicisset quod Dominus Henricus de Bello Monte in quodam castro fuit obsessus per Scotos, obsidionem fecit celeriter amoveri.

Inundatio damnosa.

Hoc anno, in nocte Sancti Clementis, per nimiam inundationem maris per totum regnum Angliæ, et maxime in Taniisia, fuerunt rupti muri maritimi, et animalia infinita submersa; et terræ fructiferæ in salsuginem sunt conversæ, ita quod ad fertilitatem solitam per multa tempora non speratur posse redire.

Obiit Johannes Papa.

Hoc anno, quarto die Decembris, obiit Johannes Papa Vicesimus-secundus, in Palatio suo Avinionie, et in ecclesia Beatæ Mariæ, eidem palatio conjuncta, est sepultus; in qua idem fuerat Episcopus ante Cardinalatus honorem.

Benedictus Papa.

Vacavit autem Sedes Apostolica diebus quindecim: vicesimo vero die ejusdem mensis, fuit electus in Papam Frater Jacobus, Tituli Sanctæ Priscæ Presbyter Cardinalis; qui prius fuit monachus et Abbas Cisterciensis Ordinis, et Magister in Theologia, de Comitatu Fuxensi, juxta partes Tholosanas, oriundus; deinde in propria Diœcesi Episcopus; tandem Cardinalis, et demum Apostolicus est effectus, et "Benedictus Duodecimus" est vocatus. Qui mox ad Professores diversorum Ordinum Constitutiones edidit, eorum regulas concernentes.

Annalis Conclusio.

Transiit annus iste frugifer et fructifer, quoad Anglos; Gallicis quietus, lætus, et hilaris; Anglicis honorabilis, sed tam varius, propter infortunia, sive damna, per aquarum fluxum contingentia; Scotis lamentabilis et dolorosus.

Novus annus, et treugæ² concessæ Scotis.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo tricesimo quinto, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquæstu Tertii, nonus, fuit Rex ad Natale apud Rokesburgh, cum valido exercitu Anglicorum. Hoc anno concessæ fuerunt treugæ Scotis, usque ad Natale Sancti Johannis Baptistæ, proximo futurum, duraturæ.

Parliamentum Eboraci.

Eo tempore apud Eboracum factum fuit Parliamentum super illis treugis, et aliis statum regni tangentibus; in quo fuerat ordinatum quod Rex, Comites, et Barones, cum suis exercitibus, irent in Scotiam, et mare Scoticum pertransirent. Quod cito postea factum est.

Acta in Scotia.

Sed Scoti, bellum campestre expectare nolentes, finxerunt se pacem habere velle. Et postmodum, circa festum Sancti Michaelis venerunt ad pacem quidam, inter quos præcipuus fuit Comes de Asselles; alii vero qui pacem petierant, venire noluerunt. Ob quam causam, postmodum captus fuit Comes de Moryf apud Edynburgh, et in Anglia carceri mancipatus.

Eodem tempore, Dominus Ricardus Talboth pro duobus milibus marcarum redemptus fuit.

¹ Probably, an error for *tamen*. | ² *concessis* in orig., by inadvertence.

Comes de Asselles, volens se ostendere vere reversum ad Anglicos, equitavit contra Scotos ad obsidionem cujusdam castrî, et, subito dissipata comitiva sua, cum paucis equitans in ¹hostes incidit, magna multitudo circumdatus ex omni parte. Et cum se reddere nullo modo vellet, sed pugnare constanter eligeret, cum tresdecim personis mediocribus est occisus.

Post festum Sancti Michaelis, Rex morabatur in Marchia Scotiæ, in qua nuncii Papæ et Regis Franciæ, illuc missi, pro Scotis expectabant, ut aliquam pacem, vel saltem longam treugam, licet nobis inutilem, providerent.

Annalis Conclusio.

Transiit annus iste frugifer et fructifer, aura salutifer, rerum venalium uber et commodus, Anglis lætus, Gallis quietus, sed Scotiæ turbulentus.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo tricesimo sexto, qui est annus regni Regis Edwardi, a Conquestu Tertii, decimus, tenuit Rex Natale ².

Hoc anno revocata est decima sexennalis concessa per Papam in subsidium Terræ Sanctæ.

fol. 223 b.

Eodem anno, Rex Edwardus in singulis Ecclesiis Cathedralibus capi fecit totam pecuniam collectam in subsidium supradictum.

Regina Philippa peperit secundum filium.

Eodem anno, Domina Philippa Regina peperit filium suum secundum, dictum "Willelmum," apud Hatfeld; qui, non diu vivens, sepultus est apud Eboracum.

Obiit Johannes de Eltham, frater Regis.

Eodem anno, in Vigilia Exaltationis Sanctæ Crucis, apud villam Sancti Johannis in Scotia, Dominus Johannes de Eltham, frater Regis Edwardi præsentis, et quondam Comes Cornubiæ, debita naturæ solvit; qui exposit, in Vigilia Epiphaniæ, apud Westmonasterium, in Capella Sancti Thomæ Martyris est sepultus.

Novus Dux Cornubiæ.

Eodem anno, circa festum Sancti Gregorii in Quadragesima, Rex Edwardus, in pleno Parlamento apud Londonias, de Comitatu Cornubiæ fecit Ducatum, quem contulit primogenito suo Edwardo, una cum Cestriæ Comitatu. Ordinavit etiam

¹ *hostos* in orig., by inadvertence. | ² The locality is omitted.

ibidem sex Comites, videlicet Henricum de Lancastre, juniorem, Comitem de Derby, Willelmum de Monte Acuto Comitem Sarisburionsem, Hugonem de Audelec Comitem Gloverniæ, Willelmum de Clyntone Comitem Huntynndonæ, Robertum de Ufford Comitem de Southfolchia.¹

Statuta Parlamenti.

Statutum est autem in eodem Parlamento, quod nullus uteretur panno extra Angliam operato, exceptis Rege, Regina; et liberis eorundem; et quod nullus uteretur pellura transmarrina, nisi valentes centum libras reddituum annuatim.

Eodem anno, magnus classis per totam æstatem et autumnum in pluribus partibus detinebatur.

Cardinales.

Eodem anno, circa festum Sancti Andreæ, venerunt duo Cardinales, ad tractandum de pace et aliis negotiis, in terram istam, videlicet, Dominus Petrus Hispanus et Bernardus de Monte Favenciæ.

Ædus fœdum.

Hoc anno Rex Edwardus cum Lodowico de Bavaria, regnum Alemanie occupante et se Imperatorem appellante, fœdus iniiit fructuosum.

Obiit Abbas Sancti Albani, Ricardus secundus..

Hoc anno obiit Ricardus de Walyngford, Abbas Sancti Albani, decimo Kalendas Junii, vir in astrologiæ scientia cunctos tunc viventes in Angliā antecedens; qui horologium construxit in ecclesia sua, quod cunctis temporis moderni peritis est admirationi. Cui successit, per electionem, Dominus Michael Mentemor, Bachalarius in Theologia.

Circa Gulam Augusti, hoc anno, directi sunt nuncii ad Regem Franciæ ex parte Regis Angliæ, videlicet, Dominus Ricardus de Bury, Episcopus Dunelmensis, Dominus Willelmus Trussel, et quidam alii, ad tractandum de pace inter regna, et conveniendum Regem Franciæ, eo quod injuste fovit partem Scotorum contra Regem Angliæ, dominum eorundem. Quibus adhuc in Francia existentibus, directa est per Regem Franciæ magna navium multitudo, cum armatorum numerositate, in Scotorum auxilium perfidorum. Quamobrem Rex Anglorum, tunc existens in Scotia, misit pro toto suo navigio festinanter. Et præterea misit brevia sua ad omnes Comites et

¹ Only five creations are here enumerated, unless the Earldom of Chester is included.

Barones regni sui, aliosque magnates, Ecclesiæque prælatos, et Londonienses, ut forent apud Notyngham in quindena Sancti Michaelis, una secum tractaturi de gubernatione regni, et auxilio sibi conferendo; quia nullo modo voluit, ut latebatur, quiescere, donec Scotos ad subjectionem debitam coegisset.

Obsidio Castri de Dunbar.

Eo tempore fuit obsessum castrum de Dunbar, in Scotia, per Dominum Willelmum de Monte Acuto, Comitem Sarisburiensem, et alios magnates regni Angliæ; quos Rex ibidem dimiserat pro custodia illius terræ, dum interim ipse redisset in Angliam pro regni negotiis exequendis. Cumque cognovisset quod Scoti dictum castrum obsidione vallassent, illuc celeriter properavit. In itinere vero quosdam de suis amisit, et ipse periculum vix evasit, eo quod cum paucis equitare solebat; aliquando ubi cum octo, aliquotiens ubi cum sex, viris incedens.

Annalis Conclusio.

Transiit annus iste frugibus abundus, fructibusque jocundus; Angliæ et Franciæ suspectus et subdolos; sed Scotis tristis, odibilis, et molestus.

After "ubique," line 3, page 223, Vol. I.

fol. 224 a.

Rea intrât mare, cum Regina.

Circa festum Translationis Sancti Thomæ, Dñminus Rex, cum Philippa Regina, prægnante, et duabus filiabus suis, et exercitu copioso, intravit mare, ut tractaret cum Duce Brabantiae et aliis alligatis suis, de aggrediendo regnum Franciæ, sibi jure successorio per mortem celebris memoriæ Domini Karoli, Regis ultimi, fratris germani Dominae Isabellæ, matris dicti Domini Regis Edwardi, devolutum, et per Dominum Philippum de Walesio, filium patrui dicti Domini Karoli, injuste hactenus occupatum.

Favente igitur Neptuno, immo numine divino, prospere pervenit ad portum de Le Swyne; ubi unanimiter Flandrenses occurrerunt ei, offerentes se paci ejus, et fidelitati. Indeque transiens pervenit ad terram Brabantiae; cui occurrit Dux Brabantiae, cognatus ejus, et ipsum suscepit cum gaudio et honore.

After "deliberatus est," line 22, page 224, Vol. I.

fol. 224 b.

De Parlamento Londoniis celebrato.

Eodem anno, celebrato Londoniis Parlamento, aliisque negotiis rite dispositis, indixit Anglicis tributum quintæ partis bonorum suorum, et lanas ovium occupavit; nonam garbam

de omni gleba Angliæ suis expeditionibus deputavit: de quorum proventu dominos vicinarum villarum respondere fecit.

After "incrementum, etc.," line 24, page 225, Vol. I.

Eclipsis Solis.

fol. 224 b.

In die Translationis Sancti Thomæ, Archiepiscopi Cantuariensis, isto anno, fuit eclipsis solis, immediate post meridiem; et duravit per duas horas. Eclipsabatur enim usque ad quartam partem.

After "effectus," line 19, page 226, Vol. I.

Ipo anno obiit Ricardus de Benteworthe, Episcopus Londoniensis, regni Cancellarius; cui successit Magister Radulphus de Stratford, nepos Archiepiscopi Cantuariensis.

After "est sepulta," line 8, page 228, Vol. I.

Annalis Conclusio.

fol. 225 a.

Transiit annus iste frugifer et fructifer; lætus Anglicis, et gloriosus; tristis Gallicis, et dolorosus; Scotis sub silentio in pace volutus.

After "subjugata," line 7, page 254, Vol. I.

Annalis Conclusio.

fol. 225 b.

Transiit annus iste frugifer et fructifer, et necessariis bonis uber; initium laborum et dolorum Britanniae; Angliæ commendabilis, honorabilis, lucrativus; Franciæ et Scotiæ sub magna expectatione decursus.

After "demonstrare," line 6, page 264, Vol. I.

De morte Regis Siciliæ.

fol. 227 b.

Per idem tempus obiit Robertus, Rex Siciliæ; post cuius mortem, Laurentius, filius Regis Hungariæ, dicti Roberti consanguineus, super idem regnum coronatur.

Obiit Comes Sarum.

Obiit etiam isto tempore Willelmus de Monte Acuto, Comes Sarum, Rex Manniæ et Marescallus Angliæ. De cuius elegantia, strenuitate, sapientia, et animositate, digne scribere, speciales actus requirit. Successit ei, dono Regis, in officium Marescalliæ, Dominus Thomas Beuchampe, Comes Warwici.

After "contulisset," line 9, page 265, Vol. I.

Filia nata Regi.

fol. 228 a.

Edwardo Regi nata est filia, nomine Maria; quæ fuit postea copulata Duci Britanniae, sed præmature de medio est sublata.

After "triplo major," line 11, page 266, Vol. I.

fol. 228 a.

Obiit Episcopus Dunelmensis.

Hoc anno obiit Ricardus de Bury, Episcopus Dunelmensis; cui successit Thomas de Hatfeld, Regi Secretarius, mediantibus Regis litteris ad Papam; in magnam Regis et regni confusionem. Nam cum ante Rex et nobilitas institissent pro electionibus libere faciendis et confirmandis, jam Rex, directe contra suas litteras et vota procerum, hunc fieri Episcopum flagitavit. Papa vero, non invitus, hanc petitionem Regi concessit, sed quibusdam de Cardinalibus calumniantibus dictum Thomam fore levem et laicum, ita respondit;—"Vere," inquit, "si Rex pro asino supplicasset, obtinisset ad vota, ista vice."

fol. 228 b.

Eodem anno obiit Episcopus Herefordensis, Thomas Cherlton; cui successit J[ohannes] Trellik.

Obiit etiam Episcopus Eliensis, Simon de Monte Acuto; cui successit, ex collatione Papæ, Thomas de Lyle, Frater Prædicator.

After "sunt salvati," line 16, page 274, Vol. I.

fol. 230 a.

Obiit Magister Johannes Ufford.

Hoc anno obiit Magister Johannes de Ufford, Cancellarius regni, electus et confirmatus in Archiepiscopum Cantuariæ, non tamen confirmatus; cui successit per electionem Magister Thomas de Bradwardyn.

After "morientibus," line 19, page 274, Vol. I.

fol. 230 a.

Obiit Abbas Sancti Albani.

Eodem anno obiit Michael, Abbas Sancti Albani; cui successit Thomas De la Mare, quondam Prior de Thinemuta.

After "die Septembris," line 37, page 281, Vol. I.

fol. 231 b.

— vel, ut quidam volunt, vicesimo primo die mensis ejusdem, quasi in, etc.

After "Episcopus," line 18, page 288, Vol. I.

fol. 233 a.

— cui successit Dominus Robertus de Stratton.

After "Mendicantium," line 21, page 294, Vol. I.

fol. 234 b.

Obiit Armachanus Episcopus.

Eodem anno obiit Armachanus prædictus Avinione, die Sancti Edmundi Regis; cujus ossa succedenti tempore in Hiberniam sunt delata, et in Dundalk, ubi natus fuerat, sunt sepulta;

quo in loco innumera, ad laudem Dei fiunt miracula. Iste composuit libros diversos de Quæstionibus Armenorum, de Pauperie Christi, Sermonesque insignes; ex quibus, et aliis suis tractatibus, constat veraciter, quod erat probatissimus scriba in regno cælorum.

Obiit Episcopus Roffensis.

Obiit eodem anno J[ohannes] Episcopus Roffensis, et J[ohannes] Trelek, Episcopus Herefordensis.

After "in vanum," line 15, page 315, Vol. I.

Obiit hoc anno Magister Thomas Tryllyk, Roffensis Episcopus fol. 240 b. cui, ex provisione Domini Papæ, successit Thomas de Brumpton, Doctor in Decretis et monachus Northwicensis, qui aliquandiu Pœnitentiarius erat Papæ.

After "delictum," line 3, page 331, Vol. I.

— aliquod fatentur se fecisse contra Ducem; sed quasi pro bono pacis, et honore tam Regis quam Ducis, ad leniendum corda, et ad committigandum indignationem utriusque, advennerunt in hac vice.

Dux vero videns eos sub tali forma Regi submisisse, hac submissione civium nimium delectabatur, rancorem omnem deponens animi, et velut amplectens corditer præmissam Londoniensium humiliationem spontaneam, corruit ad pedes Regis, deprecans ut susciperet causam suam, sub forma quam Londonienses expresserunt, et rogans ut hii qui incarcerationati fuerant propter aliquod dedecus sibi illatum, Regis gratia laxarentur. Si qui vero iudicio aliquod membrum vel vitam præpter hujuscemodi causam forent perdituri, ut Rex eis ex sua gratia vitam redonaret, et membra.

Ipsæ etiam Dux condonavit civibus quicquid contra eum in aliquo deliquerunt, et recepit eos in plenam gratiam suam, præsentē Rege, affirmans cum juramento se futurum eorum amicum, et eorum commoditatibus invigilaturum, sicut suis propriis; et in signum non fictæ pacis, osculatus est ibidem omnes et singulos coram Rege; sicque sunt cum pace cives in sua dimissi. Qui revertentes, Deum in suis collaudavere mirabilibus, et Beato Anglorum Protomartyri, Albano, gratias reddiderunt, eo quod ejus Passionis die ista pax, contra spem, sit facta; cujus orationibus in instanti necessitate se fatebantur adjutos. Cujus etiam patrociniū in hac causa perante devotissime implorarunt. Nam quis crederet Ducem, cujus heri potestati subjecta fuerat tota tellus, hodie sine manifesto miraculo ad tantam humilitatem posse perducī?

Feria autem sexta proxima sequente, Dux et communes civitatis Londoniarum ad Westmonasterium convenerunt; ubi præconis voce proclamata est concordia inita, et pax, inter Ducem et cives; quo facto, omnes gaudentes ad propria recesserunt.

Rex juvenis facit pacem.

Rex vero juvenis, ex innata sibi bonitate, pacem inter subiectos suos ubique cupiens, in ingressu suo Ducem et Episcopum Wyntoniensem reduxit ad pacis concordiam et unitatis. Sed et ubicunque cognovit in regno suo aliquod exortum fore¹ dissidium, querelas in manu sua suscepit, promittens se utrobique facturum finem commodum et fructuosum. Felix auspiciis in tantæ ætatis puero, ut ipse, nullo impellente, sollicitaretur circa pacem, nullo docente, sciret pacem populo suo prodesse!

Nec pretereundum, quod mox ut insignitus est nomine regio, Dominum Petrum de la Mare militem, qui, pro fidelitate sua erga Regem et regnum, in Parlamento facto apud Westmonasterium ultimo anno Regis Edwardi prædicti, qui pro tunc erat miles pro communitate electus, cum nollet taxis in dicto Parlamento petitis consentire, ad castellum de Notyngnam, ibidem incarceratus; in tuta custodia tenebatur, deliberare studuit. Et ut tutior esset omnino contra suos æmulos, per patentem remisit, et relaxavit, eidem omnia, quæcunque nomine Regis possent ab eo exigì, vel eidem imponi. Qui mox, gratias acturus Regi, iter maturavit ad illum.

Videres populum per civitates et vicos cum summo gaudio egredi in occursum ejus, et non minori plausu quam olim Beato Thomæ, ab exilio revertenti, dicere,—“Benedictus, qui venit in nomine Domini.” Londonienses autem et ipsi, eum suscipientes, alacriter in donis variis et exenniis respexerunt.

Villa de Rye incenditur per Gallicos.

In festo Apostolorum Petri et Pauli, Gallici in Aurora cum quinquaginta navibus, majoribus et minoribus, invaserunt villam de Rya, ad numerum quinque millium; et modico labore villam ceperunt, quanquam villani, ex confidentia virium suarum, statissent, et firmiter promisissent, quod nullus a dicta villa bona sua mobilia elongaret; ut saltem amore rerum temporalium, animosius persisterent in conflictu. Qui tamen effecti similes filiis² Ephrem, intendentes et mittentes arcum, conversi

¹ *dissidium* in orig.

² *Ephrem* in orig. The allusion is

to *Psalm lxxviii. 9.*

in die belli. Unde contigit eorum vecordia villam prædictam capi, cum omnibus bonis suis.

Abbas autem de Bello, audito rumore tam flebili, adunatis expeditis hominibus suis, consilium habuit ut arceret eos a depopulatione et deprædatione villarum et agrorum, et ne eis pateret aditus in patriam longius evagari. Cumque noctem circa talia duxisset insonnem, quibusdam ex inimicis pabulatum exeuntibus, unus captus fuit per unum de servientibus Abbatis de Bello. Qui requisitus ab Abbate de Francorum proposito, dixit quod proposuerunt eustodisse dictam villam per decem dies.

Abbas de Bello, præcavens ne plura damna villis eis vicinis, et supra mare positis, irrogarent, transtulit se et suos ad villam de Wynchelsee, quæ situata est juxta villam de Rya; quam villam, ut dictus captivus retulit, eadem die proposuerunt hostiliter invasisse; sed cum vidissent Abbatem et suos in fol. 244 a. dicta villa de Wynchelsee adunatos, desperantes de ulteriori progressu in patriam, ceperunt incendere villam de Rya ex omni parte; et infra quinque horas eam totaliter in cineres redegerunt, cum ecclesia quæ ibidem mirandæ pulchritudinis habebatur. Quatuor de ditioribus captivis abductis, de villanis occiderunt sexaginta sex, non amittentes de Francorum numero ultra octo. Postquam, ut diximus, incendissent villam de Rya, modicum ante solis occasum redierunt ad naves, quadraginta duo dolia vini, quæ ibidem reppererunt, secum suis navibus transportantes; et ita locum illum desolatum relinquentes, se, cum præda quam ceperant, alto pelago commiserunt.

Tertio Nonas Julii, corpus illustris Regis Edwardi apud Westmonasterium est humatum, cum honore.

Indignotio Londoniensium contra R. Belknap, Justiciarium.

Per eosdem dies Rex Londoniis suam præsentiam exhiberat, recordatus sui promissi; quem cives in donis variis liberaliter respexerunt, a quo etiam meruerunt, cum honore quo decuit, salutari. Et non multo post, dominorum et magnatum universali decreto, statutus est dies Coronationis regis; videlicet sexto-decimo die mensis Julii; quod est septimo-decimo Kalendas Augusti; ad quam invitantur tam ecclesiastici quam sæculares viri, ut tantum officium veneratione debita peragatur.

Interim proceres, ad quos ex antiquo jure in Coronatione regia aliqua spectabat administratio, decerni sibi sua officia petierunt. Judices, habito respectu ad uniuscujusque jus

hæreditarium, ne lis aliqua oriretur in die tantæ solemnitatis, prudenter unicuique quod suum fuerat, decreverunt. Si aliqua vero talis causa pro tunc discuti non poterat, distulerunt eam usque post Coronationem regiam, ordinatis certis personis qui digne tales administrationes facerent, salvo jure utriusque partis.

Londonienses autem quod suum erat exegerunt, videlicet officium Pincernariæ. Dominus vero Robertus Belknappe, Justiciarius principalis Domini Regis in Banco Comuni, minus circumspecte respondens dixit eis, — “ Domini,” ait, “ multa sunt inter pincernas officia. Nam quibusdam incumbit haurire vina, quibusdam deferre, quibusdam delata servare, quibusdam in aula circumsedentibus ministrare, quibusdam autem vasa, puta urceos, ollas, cyphosque, mun- dare; et ideo frustra petitis decerni vobis officium, nisi specificetis illud.” Cives vero, hoc audito, mox indignati responderunt se vasa mundare non debere, vasa de propriis meliora ipso habere, quod in ejus capite probare vellent. Itaque cum summa indignatione comminantes eidem, recesserunt; occidissentque eum si in Civitate potuisset postea deprehendi. Verum quia eum comprehendere non valebant, in dedecus personæ suæ effigiaverunt simile sibi caput, et statuerunt super Aquæductum in Foro venalium; quod in adventu Regis et plebis evomeret ore vinum.

Magnifica Regis Equitatio die præcedente Coronationem suam.

Die præcedente diem Coronationis regiæ, magnates et plebs numerosa regni Londoniis confluerant, ut supra. taxavimus, et post horam nonam proceres regni, cum Londoniensibus, aliisque multis quos amor Regis attraxerat, equis vecti sublimibus, ad Turrim, ubi pro tunc Rex fuerat, properarunt.

Dispositisque tunc ibidem qui præcederent et qui sequerentur, equitare cœperunt versus Westmonasterium per frequentissimos vicos Civitatis: quæ nimirum Civitas tot pannis aureis et argenteis, tot holosericis, aliisque adinventionibus quæ animos intuentium oblectarent, ornata fuerat, ut putares te ibidem vel Cæsarianos triumphos cernere, vel Romam, ut quondam fuerat, in præcellente decore. Tantus itaque populus adventarat, ut eos vici celeberrimi capere non valerent, sed, ut ita dicam—

——“ Gradibus evecti ad culmina Crucis

“ Quamplures, avidique suum cognoscere Regem,

“ Edita murorum longa statione coronant.”

Igitur in tanta equitatione præcessere cives Baiocenses, antecedentibus in una secta tibiis et tubis, et tympanis, aliisque exquisitis musicorum generibus. Hos sequebatur una de Custodiis civitatis, quas "Wardas" appellant, et ipsi in secta sua et maxima melodia. Quos sequebantur Alemanni Regis stipendiarii, et ipsi aliis dissimiles in vestitu. Deinde secuta est et alia Custodia civitatis, priori similis in apparatu; quam sequebantur Wasconenses, et ipsi vario superioribus habituum colore fulgentes. Mox etiam cives Londonienses, qui residui fuerant, secuti sunt Wasconenses equitatione longissima, ita ut numerarentur ex eis in una secta ad tria millia et septingentos. Hos sequebantur Comites et Barones regni, cum suis militibus et armigeris, in amictu similes Regi suo. Nam indumenta omnium erant alba; qui color profecto Regis innocentiam figurabat. Capitaneus De la Buche, cum suis, inter Regem et Dominos in secta sua nobiliter equitabat. Tunc fol. 244 b. Angliæ Marescallus, qui pro tunc fuerat Dominus Henricus Percy—[continued in line 4, page 331, Vol. I.]

After "virgam officii sui," line 5, page 340, Vol. I.

—asserens se non posse propriis commode rebus præesse, fol. 246 b. et tantæ gravitati officio. Ferunt eum non ob hanc causam renunciassse virgæ, sed quia vidit Dominam de Segrave instare penes Regem pro eodem officio, eo quod contingebat eam jure hæreditario, et credidit adjudicandum illud sibi, noluit tali modo deponi, sed ratus est majus honorificum cedere, nemine compellente: cessit igitur, et ad sua discessit.

After "terram suam," line 25, page 340, Vol. I.

Scoti capiunt Thomam Musgrave, Custodem Castelli de Berwico. fol. 246 b.

Post hæc modico interjecto tempore, quidam miles, Dominus Thomas Mosegrave, Custos castelli de Berwico, ductus cupidine vel transgrediendi facta Comitiss, vel acquirendi sibi laudem, Scotiam cum electis militibus, sed admodum paucis, intravit. De cujus adventu Scoti certificati, tetenderunt insidias venienti, et ipsum, cum valentioribus, interceperunt, paucis de valectis et gærcionibus per fugam elapsis. Qua occasione Anglici bona Scotorum, ubicumque potuerunt, dantes direptioni, non modicas molestias intulerunt. Siquidem naves oneratas cum bonis mercatorum Scotiæ, ubicumque locorum, vel tempestate pulsas, vel armis captas, apprehenderunt, aut inter se diviserunt, aut regiis usibus servaverunt. Itaque factum est ut Scoti illo anno ubique luerent inconsultæ temeritatis offensas.

After "prope centum," line 20, page 342, Vol. I.

fol. 247 a.

¹ *Responsum Comit̃s Arundelice.*

Comes de Arundelle, Ricardus, cernens tot irruptiones in terris suis in Southsexia fieri per Gallicos, dimisit castellum de Lewes apertum pene sine custode, et recessit ab illa provincia; petentibusque hominibus suis de Lewes adiutorium, respondit non habituros ab eo, nisi conducerent propriis sumptibus quos ipse destinaret in succursum eorum. Eo namque pacto, dixit se velle eis mittere auxiliares, scilicet, lanceas quadringentas.

Acta Ducis Lancastrie.

Dux Lancastrie, habens quoddam castellum, dictum "Castellum de Peveneseye," in illis partibus, cum peteretur ab hominibus suis mittere illuc custodiam, ne locus ille occuparetur a Gallis, summe despexit Gallicorum potentiam, ...
² dicens suis:—"Etiam destruant," ait, "illud funditus, potestatem habeo iterum reedificare illud."

Ipsa autem Dux, dum hæc omnia agerentur, in partibus Borealibus jocis et venationibus indulsit, Gallorum parvipendens potentiam; aestimans fortassis, prout erat, quod non erant inter eos nobiles, sed vispiliones, qui nolent expectare conflictum, si Dux movisset exercitum contra eos.

Gallici repatriaverunt.

Cum jam Gallici hyemem instare conspicerent, patriam repetere festinabant, maxime propter galeas in quibus erant, quæ hyemales intemperies hoc anno non poterant tolerare. Qui licet in multis locis tentassent irrumpere, nullicubi tamen ascenderunt, nisi illis in locis ubi nulla maris custodia fuerat constituta. Qui utique, si tantum valuissent audacia, quantum viguit inter eos armatorum copia, Anglia proculdubio irrecuperabile dispendium persensisset. Sed, per omnia benedictus Deus, qui Anglis conservavit suam memoriam, talibus terroribus vocans ad penitentiam, ut saltem terroribus revocarentur ab errore viæ suæ, qui Ejus nesciebant perfœni lenitate.

fol. 247 b.

Before "Parliamentum Londini," line 1, page 343, Vol. I.

fol. 247 b.

Circa Festum Sancti Michaelis Archangeli, cum instaret piscationis tempus, quo Anglici, et præcipue homines de

¹ This passage is preceded by six lines in Bibl. Reg. 13 E. ix., fol. 247 a; which have been most

carefully erased.

² The passage is rendered indistinct by numerous erasures.

Gernemutha, consueverunt pro allece piscari, missæ sunt duæ bargiæ refertæ bellatoribus apte Gallicorum, quarum una fuerat de Bolonia, ad impediendum piscatores prædictos; quarum metu piscatores patriæ se continentes magnum incurrunt dispendium pro piscatione dimissa; sed et quædam vasa patriæ sunt per easdem bargias intercepta.

Tandem, licet sero, Northfolchi, tot malis ¹antidotum statuentes inferre, quinque naves replent bellatoribus, qui piscatores et patriam tuerentur ab incursibus piratarum. Quo cognito, illico Gallici, velut cæstro agitati, patriam et consuetas latebras petere festinarunt; et ita demum piscatores, malorum timore sublato, consueto operi insistebant, patriæ necessitatibus providentes.

After "inclinarct," line 29, page 430, Vol. I.

Episcopus Northwicensis movet causam contra Priorem de Wymundham. fol. 266 a.

Circa dies istos, Henricus Le Spencer, Episcopus Northwicensis, vir litteris nec discretionem præditus, juvenis effrænus et insolens, amicitias nec servare doctus nec locare, levavit contra amicum suum calcaneum suum, Priorem videlicet de Wymundham, Dominum Nicholaum de Radclif, Sacræ Paginæ Professorem; et cui gratiam debebat pro meritis, inquietudinem machinatus est.

Siquidem, cum, prout moris est, mandatum accepisset a Rege ad colligendum, in sua Diœcesi, decimas concessas regiis usibus in Parlamento ultimo Londoniis, ut prædicitur, celebrato; vel deputandum ad idem onus ex suis subditis collectorem, non sibi subditum cum voto, non voto professionis obnoxium, cum hujusmodi mandato onerare voluit, sed externum, et a sua obedientia omnimodis alienum; virum videlicet exemptum, et nulli, citra Romanam Curiam, subditum, præterquam Abbati Sancti Albani, ut patet per privilegia ipsius loci, infestare decrevit. Dominum, scilicet, Nicholaum prædictum, de ejus amicitia satis præsumentem, ob merita et beneficia præeminentia quibus sperabat sibi eundem Episcopum amicum maximum præparasse.

Huic ergo mandatur, ut diximus, collectoris officium, ut vel sic quicquam in eo jurisdictionis habere videretur, si mandatum susciperet; vel, si tantum laborem declinare decerneret, saltem donum aliquod prægrande ab eodem, vel pecuniam, taliter extorqueret. Credebat quippe unum ex hiis duobus proculdubio eventurum.

¹ *antidotum* in orig., by inadvertence.

Prior autem, modeste declinare cupiens utrumque inconueniens, cum reverentia qua decebat, et mandatum remisit eidem, et ipsum collectoris officium non debere suscipere, praesertim cum per privilegia Monasterii Sancti Albani quo modo a sua subiectione alienus existeret, intimavit. Ad hæc iracundiae felle commotus Antistes instabilis, et velut alter Herodes insaniens, ad juramenta se contulit, affirmans se nec regalis majestatis intuitu, nec illius interventu, mandatum flectendum a dicto Priore de Wymundham, quin vel collector remaneret, vel Regi responderet de summa in illa provincia colligenda. Sed Qui cunctis legem mandavit, dicens "Non jurabis, ne forte perjures," pontificale juramentum stare non permisit; sed perjurum, ut exposit claruit, et esso pertulit, et in-composito desiderio, non sine magna amaritudine mentis, dimovit.

Revera Prior, cernens Præsulis animum erectum taliter ad ejus inquietationem, prudenter declinavit a patria, et ad Monasterium Sancti Albani perrexit, malens cedere Prioratui quam scipsum et locum suum contra fas tanta sollicitudine irretire. Episcopus vero, nihilominus incepta proseguere, et Justiciarios et apprenticios regni, legisque doctores, allicere, conducere, et in partem suam trahere, promissionibus et muneribus laboravit.

Prior ergo, cum ad Sanctum Albanum pervenisset, et tantos motus Abbati plenius intimasset, mox Abbas, ut cunctis luceret Episcopum nullam jurisdictionem habere in ipsum Priorem, vel in fratres apud cellam suam de Wymundham commorantes, Priorem cessare jussit ab officio Prioratus, et eundem Archidiaconum Monasterii esse præcepit. Sed nec quidem Pontifex et ejus conductitii a prædicti negotii prosecutione cessaverunt; sed constanter asseverabant eundem Priorem electum esse, et ideo deponi nec posse nec debere. Et contra, advocati pro parte Abbatis allegabant Abbatem plenam habere potestatem in ponendis, et removendis cellarum suarum Prioribus, et non solum Abbatem, sed Priorem Monasterii, Abbathia vacante, cum consilio Conventus eandem potestatem habere dicebant; et ideo talis conditionis Priores astringi ad tam grande officium non posse nec debere probabant. Sed nec ista agebant ad quietem, tanta erat partis adversæ fulvo metallo coecata multitudo, tam graviter accensa indignatio, ut nulla ratio, nulla allegatio, nulla probatio, adversos ducere posset ad orbitam veritatis; quin potius, magis ac magis nocere cupientes, secreto quoddam breve, sub obtentu juris regalis, fusa pecunia, emercarentur ad distringendum bona Prioratus pro Regis subsidio, defectu Prioris minime relevato.

Interea, prosectores negotiorum Abbatis, hæc cognoscentes, et ipsi in contrarium breve regium consequuntur ad Vicecomitem, ut supersedeat, et quiescat ab executione prioris scripti sibi directi, usque ad certum tempus.

“Dolet igitur Episcopus, et Pontificales advocati turbantur in istis, et totis animis eriguntur ad infirmandum breve prædictum. Pergunt idcirco latenter, ut dolo deciperent quos ratione manifeste nequibant, et occulte aliud breve, quod “Distringas” dicitur, priori simile, petunt et accipiunt; nocituri proculdubio immaniter, si non magis nostrates fuissent in nostris negotiis vigilantes. Sed, quod—“Vigilantibus, et “non dormientibus, jura subveniant,” in præsentī negotio experti sumus.

Enimvero, cum pro instanti negotio et domi orationes fierent, et Londoniis sollicitudo magna procuratorum nostrorum, adepti sunt diligenti vigilantia, contra communem modum regalis Curiae, et aliud breve regium, quod merito tantæ commotionis turbinibus finem daret, in hæc verba:—

“Rex Thesaurario et Baronibus suis de Scaccario, salutem.
 “Licet in certificatorio venerabilis patris Henrici, Episcopi
 “Norwicensis, ad Scaccarium misso, inter alia contineatur
 “quod idem Episcopus loco sui Priorem de Wymundham,
 “ad subsidium nobis per clerum nostrum regni Angliæ
 “ultimo concessum, in Archidiaconatu Norwicensi et North-
 “folk, in Episcopatu prædicto, ad opas nostrum levandum,
 “assignavit; quibusdam tamen certis de causis, coram Con-
 “silio nostro motis et propositis de avisiamento ejusdem,
 “vobis mandamus quod prædictum Priorem, prætextu certi-
 “ficationis prædictæ, seu levationis subsidii prædicti, non
 “molestetis in aliquo, seu gravetis, sed cuicunque processui
 “coram vobis in dicto Scaccario, contra dictum Priorem, ex
 “causa prædicta facto seu faciendo, supersedeatis omnino.
 “Mandavimus enim præfato Episcopo, quod de levatione sub-
 “sidii prædicti hac vice disponat; ita quod nobis inde citra
 “terminos in mandato nostro limitatos respondeatur, ut est
 “justum.”

*After “manus suas,” line 23, page 439, Vol. I.
 Charta regia quod Abbas Sancti Albani, nec Priores Cellarum, fol. 268 b.
 fient Taxatores nec Collectores Subsidii.*

Hoc anno concessit Rex, cum avisiamento Consilii sui, quasdam libertates Monasterio Sancti Albani, et chartam exinde confectam sigillari fecit Magno Sigillo; cujus tenor fuit:—“Omnibus ad quos, etc., salutem. Sciatis quod, ob devo-

¹ A well known legal maxim.

tionem specialem quam erga Sanctum Albanum, Protomartyrem regni nostri Angliæ gloriosum, necnon ad ejus Monasterium in villa Sancti Albani situatum, quod de fundatione progenitorum nostrorum, quondam Regum Angliæ, et nostro patronatu, existit, gerimus et habemus, nos, de gratia nostra speciali, concessimus, pro nobis et hæredibus nostris, dilecto nobis in Christo, Thomæ De la Mare, Abbati Monasterii prædicti, necnon Prioribus Cellarum eidem Monasterio subjectarum, quod idem Abbas et Priores, ac successores eorundem Abbatis et Priorum, in perpetuum hanc habeant libertatem, videlicet, quod nullus eorum fiat collector, taxator, assessor, decimarum, quintadecimarum, subsidii, collectæ, aut cujuscunque rei concessæ, aut concedendæ, nobis, seu hæredibus nostris, Regibus Angliæ, per clerum aut communitatem regni nostri Angliæ; nec receptor denariorum inde provenientium aliquo tempore in futurum, contra suam, seu ipsorum, voluntatem; ut præfati Abbates et Priores, ac etiam monachi, in Monasterio et cellis prædictis morantes et moratûri, talibus non implicati negotiis, Altissimo suum debitum impendere valeant quietius famulatum. In cujus rei testimonium, etc. Teste Rege, apud Westmonasterium, vicesimo primo die Augusti.”

fol. 269 a.

After “patefaciunt,” line 32, page 440, Vol. I.

fol. 269 a.

Notabilis Compositio pro Vacatione Abbathie Sancti Albani.

Sub eisdem diebus adquisita est et alia Charta; quod, vacante sede Abbathie, Prior et Conventus habeant et teneant custodiam Abbathie, omnium videlicet temporalium illius, tam eorum quæ de dotatione et fundatione ejus existunt, quam omnium aliorum temporalium eidem Abbathie per prædictos nunc Abbatem et Conventum, et prædecessores suos, legitime adquisitorum; ac etiam per eosdem Abbatem et Conventum, et successores suos, ex nunc, de licentia Regis et hæredum suorum, legitime acquirendorum. Et quod Prior et Conventus inde plenam et liberam administrationem habeant, et inde disponere et ordinare possint; prout Abbas dicti loci, pro tempore existens, inde posset ordinare et disponere, sede plena; salvis feodis militum et advocacionibus ecclesiarum, cum acciderint temporibus advocacionum prædictarum. Ita tamen, quod omnes redditus et servitia annua de feodis prædictorum, in vacationibus illis, provenientia, remaneant Priori et Conventui prædictis; et salvis Regi, et hæredibus ejus, escaetis quas accidere contigerit temporibus prædictis; quæ quidem escaetæ, postquam rite profectus fuerit, remaneant Abbati, Priori, et Conventui, et eorum successoribus: reddendo Regi et hæredibus suis annuatim, pro custodia Abba-

thiæ prædictæ, necnon omnium præactorum, in forma prænotata et recompensatione mille marcarum quæ in singulis vacationibus Regi persolvi solebant, et ratæ earundem, quinquaginta marcas sterlingorum singulis annis ad Scaccarium Regis et hæredum suorum, ad terminos Paschæ et Sancti Michaelis, per æquales portiones. Et quod prædicti Prior et Conventus, et successores eorundem, in singulis vacationibus Abbathiæ prædictæ, in perpetuum habeant et teneant custodiam Abbathiæ prædictæ, et omnium temporalium ejusdem, tam eorum quæ de dotatione et fundatione Abbathiæ prædictæ existunt, quam omnium aliorum temporalium eidem Abbathiæ per prædictos nunc Abbatem et Conventum, et prædecessores suos, legitime adquisitionum, et etiam per eosdem ex nunc, de licentia Regis et hæredum suorum, legitime acquirendorum. Et quod Abbas, Prior, et Conventus, ac successores eorundem, sint quieti de quibuscunque decimis Regi vel hæredibus suis, in quibuscunque vacationibus futuris Abbathiæ prædictæ, per clerum regni Angliæ seu Cantuariensis Provinciæ, concedendis Regi vel hæredibus suis.

Concessit etiam Rex, de avisiamento Consilii sui, et ordinavit, quod dictus redditus quinquaginta marcarum annuarum, coronæ suæ et hæredibus suis [Regibus] Angliæ remaneat annexus in perpetuum; absque eo quod aliqua remissio seu perdonatio ejusdem redditus, in toto vel in parte, per se vel hæredes suos, vel eorum aliquem, fiat aliquo tempore futuro, Abbati, Priori, et Conventui, dictæ Abbathiæ, seu eorum aliquibus vel alicui; et absque eo quod per se, vel per hæredes suos, aut ipsorum aliquem, redditus prædictus in toto, vel in parte, per remissionem et perdonationem hujusmodi, aut per alienationem, assignationem, seu dimissionem quancunque, a dicta corona separaretur quomodolibet in futurum. Et si forte per Abbatem, Priorem, et Conventum, dictæ Abbathiæ, qui pro tempore fuerint, vel aliquos aut aliquem eorundem, aliqua remissio, seu perdonatio dicti redditus, in toto vel in parte, a Rege, vel ab aliquo hæredum suorum, impetrata et acceptata fuerit, quod ex tunc præsens concessio regia nullius sit roboris vel virtutis. In cujus rei, etc. Teste Rege, apud Westmonasterium, sexto die Septembris anno regni sui quarto.

Si quem videre delectat plenius tenorem istius chartæ, munimenta scrutetur Domini Abbatis, inter quæ magis plene processum ejusdem poterit reperire.

After "duraturam," line 34, page 448, Vol. I.

Archiepiscopus Cantuariensis, et regni Cancellarius, in festo fol. 271 b. Omnium Sanctorum, rogatus ab Abbate, accessit ad Sanctum

Albanum, ubi celebravit solemniter ipso die divina, una cum Episcopo Bangorensi. Qui ratificavit omnes indulgentias colatas altari reliquiarum, et in posterum conferendas. Et insuper concessit quadraginta dies indulgentiæ frequentatoribus illius loci.

After "elucebit," line 29, page 483, Vol. I.

Præsumptio Villanorum de Barnet, etc.

fol. 279 a.

Viri de Barnet, de Watforde, et de Rikemersworth, Albanensium instigationibus inducti et animati, chartas consimilium libertatum pro villis suis, pari forma ut Albancenses, de liberis venationibus, piscationibus, et molis manualibus erigendis, intrantes penticium Abbatis, cum arcubus et sagittis, bisacutis, bipennibus, gladiis, et fastibus, extorserunt.

fol. 279 b. Et de Barnet quidam viri quemdam librum confectum de rotulis curiarum expetierunt, cum multa protervia, comburendum: quia in ipso inveniendum erat, quod omnes pene domus de Barnet tenebantur per rotulos; cum ipsi fallaces et falsi chartas liberas confecissent temporibus pestilentialibus, unus alteri, quando pene nullus senescallus aut cellerarius supererat, vel saltem curarat de hujusmodi rebus transitoriis et caducis. Et hunc quidem librum Dominus Abbas, timore perterritus, ipsis tradendum promisit, infra tres hebdomadas, fide-jubente pro eo Henrico Fowik, et quibusdam aliis ex amicis.

Acta sunt hæc a viris de Barnet et de præmissis villis, partim die Sabbati, partim die Dominico, partim die Lunæ, post refectionem.

De Redburniensibus.

Redburnienses consequenter et ipsi, astricti villanis de Sancto Albano simili conjuratione, ipso die Sabbati advenerunt; plebs quidem viribus invalida, sed repleta malitia, postulatura chartam de venationibus, aucupationibus, et piscationibus, liberis exercendis, et de nullis debitæ aut consuetæ servitutis officiis vel operibus manerio de cætero impendendis. Contraxerant autem cum ipsis, ad proloquendum pro eisdem, sub terribili comminatione mortis, si superscedere decernerent, vicinos eorum, homines generosos, Edmundum Crescy, Willelmum Eyle, Thomam Nortone, et quosdam alios valectos villæ. Quibus Abbas satis competens dedit responsum, affirmans se paratum esse ad concedendum eis chartam manumissionis, secundum formam quam Rex concesserat. Aliis vero petitionibus eorum se dixit nescire pro tunc respondere, sed deliberare velle cum Consilio suo, quid de hiis esset agendum; revenirentque sequenti die Jovis, et daret re-

sponsum tam rationabile quo merito contentari deberent. Illi vero abeuntes adierunt villanos, qui tunc, ut præmittitur, dejectionibus domorum vacabant; et commixti sunt inter eos, et didicerunt opera eorum, facturi secundum nequitiam eorum; et factum est illis in scandalum.

Nam cum venissent in ipso noctis crepusculo ad Redburnam, mox proclamari fecerunt, sub poena dejectionis domorum suorum, ut tam qui ad lectos et quietem concessirent, quam qui vigilantes reperti sunt, illico convenirent ad molendinum quod "Bettespol Mulle" vocatur, prostraturi fossatam quæ circumdabat, ex parte strætæ regiæ, prætoris de Redburna, quod vocatur "Pondesmede," quod falso asserebant pertinuisse communibus præfatæ villæ quondam, et ab eisdem per vim et potentiam alienatum fuisse. Nec mora; invenit stultos stultitia, et congregatus est ad istud perpetrandum magnus numerus fatuorum; multisque manibus adunatis, in brevi dejecta est fossa in multis locis, et complanata, arboresque omnes dejectæ et asportatæ, quæ consitæ fuerant super fossam. Itaque demonstraverunt palam tempore tranquillitatis non eis malitiam adversus dominos suos, sed audaciam operandi nequitiam, defuisse. Ministrabat illis audaciam insolentia et superbia villanorum de Sancto Albano aliqualem, qui affirmabant se confederatos fuisse villis triginta duabus, quæ omnes exsurgerent in adjutorium illis, si necessitas emersisset.

Redburnenses ergo fatui ipsum Regem, nec totum regnum quidem, putabant posse resistere tantæ virtuti:—Hæc de Redburniensibus.

After "profuturis," line 17, page 64, Vol. II.

Hæc æstate, in die Passionis Sancti Albani, celebravit Archiepiscopus Cantuariensis Missam Majorem solemniter apud Sanctum Albanum, non tamen cum pallio; et exhibuit eum splendide Abbas eo die, eo quod rogaverat eum interesse festo.

After "prædictorum," line 8, page 78, Vol. II.

² *Copia: Bullæ Indulgentiæ concessæ per Papam Clementem fol. 296 b. Hospitali Beatæ Mariæ Leycestricæ, ad instantiam commendabilis memoriæ Henrici Ducis Lancæstricæ.*

"Clemens Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Pii desiderii devotorum, illis præsertim qui salutem respiciunt fidelium animarum, gratum nos decet præbere consensum; cum itaque, sicut accepimus, ad

¹ *ad apud* istud in orig., by inadvertence.

² *Ista Bulla utilis est, sed incon-*

veniens(?) huic loco.—Marginal Note in Bibl. Reg. 13 E. ix.—It belongs, in fact, to an earlier date.

“ Ecclesiam Hospitalis Beatae Mariae Leycestriae, Lincolnensis
 “ Diocesis, in festivitibus Beati Michaelis Archangeli, ac
 “ per octo praecedentes et octo sequentes festivitates easdem
 “ dies, magna confluat Christi fidelium multitudo: Nos, volentes
 “ Ecclesiam ipsam munere prosequi gratiae specialis, et a fide-
 “ libus ipsis in spiritualium largitione munerum exhibere nos
 “ liberales, Magistro, seu Priori, dicti Hospitalis, qui est,
 “ et erit, pro tempore, auctoritate Apostolica, tenore praesen-
 “ tium indulgemus, ut fidelium praedictorum qui ad eandem
 “ Ecclesiam festivitatum ipsarum, et praecedentibus ac se-
 “ quentibus octo diebus eisdem, causa devotionis se duxe-
 “ rint conferendos, possint confessiones audire, et, auctoritate
 “ praedicta, eis ab omnibus peccatis quae sibi confitebuntur,
 “ injuncta eis poenitentia salutaris, de absolutionis beneficio pro-
 “ videre. Nulli ergo omnino homini liceat hanc paginam nostrae
 “ concessionis infringere, vel ei, ausu temerario, contraire.
 “ Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem
 “ Omnipotentis Dei et Beatorum Petri et Pauli, Apostolorum
 “ ejus, se noverit incursurum. Data Avinione, nono Kalandas
 “ Martii, Pontificatus nostri anno decimo.”—¹ Summa Indul-
 gentiae, cccxxvii anni et xl dies.

After “impertimur,” line 8, page 80, Vol. II.

fol. 297 a.

“ Notum sit omnibus vestrae dominationi ac dominationi om-
 “ nium dominorum, ac sanctitati totius Italiae, quod nos, Magis-
 “ ter Ordinis Sancti Johannis de Rodes, recepimus expressas
 “ litteras a nostris exploratoribus qui pro salute nostrae fidei
 “ habitant Babiloniae, quod currente anno Domini millesimo
 “ trecentesimo octogesimo quinto, die vicesimo quinto Januarii,
 “ in partibus extraneis Babiloniae, in uno loco qui vocatur
 “ ‘Gyeralsi,’ una vilissima mulier peperit unum filium, cujus
 “ pater non reperitur, sed *eis ‘praeise, mater cujus nomen
 “ est ‘Sathanas’ de stirpe ‘Danathos. Qui puer obscurus
 “ est, et tenebrosus, et habet physionomiam talem, quod ipse
 “ nec clarus est nec lucidus in suo aspectu. Formam habet
 “ terribilem, lucentes oculos, acsi essent lucernae. Insuper
 “ nostri praefati exploratores dicunt se vidisse dictum puerum,
 “ quod habet oculos pro duobus. Item dicunt, quod cum puer
 “ esset in aetate duorum mensium, loquebatur acsi fuisset

¹ A rubric superadded.

² There is a Note running down the margin of folio 297 in Bibl. Reg. 13 E. ix.—“Totum istud Capitulum frivolum est et absurdum,

“ et alieno ingenio hic insertum; et
 “ idcirco abradendum usque huc.”

³ Qy. if not ei.

⁴ Written *precisi* in orig.

“ perfectæ ætatis, nuncians populo se fore Dei filium. Item fol. 297 b.
 “ scribunt nostri exploratores, quod videntur in isto puero
 “ omnes scientiæ mundi: cujus statura, de sua ætate, est
 “ optime formata. Item dicunt, quod in nativitate hujus pueri
 “ virtutes cœlestes fecerant diversorum miraculorum signa,
 “ ostendendo diversa. Nam in dicta hora suæ nativitatis, in
 “ media nocte existente magna serenitate temporum ac aeris
 “ luciditate, subito apparuit aeris obscuritas, quæ duravit
 “ ultra spatium quatuor mensium, sic quod nunquam appa-
 “ ruit sol in partibus Babiloniæ; et quamvis sit ibi tempus
 “ aliquantulum clarescentum, videtur tamen quod non possit pris-
 “ tinam claritatem recuperare. Item dicunt, quod ab illo
 “ tempore, et citra, non fuit visa aliqua stella in partibus
 “ illis. Item, in nocte nativitatis ipsius apparuit in aere
 “ magnus ignis, qui taliter coloravit aerem quo videbatur aer
 “ quasi sanguinei coloris. Bene per tres horas descendit ille
 “ ignis, ut terra, super domum nativitatis hujus pueri, et
 “ statim extinctus est sine aqua. Multa alia signa tunc ap-
 “ paruerunt; nam in tertia die post ejus nativitatem, fuit
 “ tempus obscurum, et descenderunt ad terram in loco pluvie
 “ multi lapides. Ultra quam pluviam, nocte sequente, usque
 “ ad diem, fuerunt multi visi serpentes valde terribiles, per
 “ aerem volantes. Ob cujus causam interrogatus puer præ-
 “ dictus de significatione pluvie et tot lapidum pretiosorum,
 “ ac illorum serpentium, respondit, quod illi lapides pretiosi
 “ significabant vitam æternam, seu Paradisum, sibi adhæren-
 “ tibus dandum, serpentes vero æternum cruciatum sibi con-
 “ trariis contribuendum. Item, in nocte nativitatis ejus ap-
 “ paruit hoc signum, quod unus de altioribus montibus totius
 “ Babiloniæ divisus est in duas partes; in cujus medio inventa
 “ columna semialba et semirubea, in qua columna tales
 “ litteræ in lingua Latina repertæ fuerunt sculptæ;—‘Nunc
 “ venit hora meæ nativitatis, et mundi recessus ac destruc-
 “ tionis,’—in vulgari ‘*Sicut e le vonu lora de lune nascimente*
 “ *vel pertinente dicto mundo.*’ Quam quidem columnam, ac
 “ litteras in eadem sculptas, dicti magistri exploratores dicunt
 “ se vidisse ac legisse, non solum ista sed omnia supra-
 “ scripta, sic et infrascripta. Item dicunt præfati, puerum
 “ multa miracula facere solo verbo, scilicet mortuos suscitare,
 “ infirmos sanare, cæcos illuminare; et noveritis, quod omnes
 “ illi de Babilonia adorant puerum tanquam Deum, et in
 “ ipsum veraciter credunt, in tantum, quod si reperitur ali-
 “ quis nolens præfato puero credere, aut suæ legi adhærere,
 “ statim Sarraceni præfati ducunt eum ante puerum, qui
 “ unico verbo statim eos ad terram facit cadere mortuos.
 “ Item dicunt istum puerum se velle omnes scripturas anti-

“ quas declarare, seu prophetias, quæ per aliquos non possunt
 “ intelligi. Item dicunt, quod fuit vivus venerabilis Doctor
 “ in Theologia, Ordinis Minorum qui est de Viterbio, qui
 “ tantam fidem adhibuit isti puero, quod ipse prædicavit
 “ suam legem multis de populis, asserendo multis rationibus
 “ ipsum fore Omnipotentem Dei Filium, credens hoc esse
 “ verum, propter unam vocem quam asserit de cœlo venisse
 “ per duas horas ante ipsius nativitatem; et dicunt nostri
 “ exploratores istam vocem audisse in hac forma;—‘ Sitis
 “ ‘ omnes parati ad recipiendum dilectum filium meum, et
 “ ‘ beati qui verbum suum sequentur;’ quod et dicunt ista
 “ vox fuit ita terribilis et tanti timoris, quod fuit bene audita
 “ per trecenta milliaria. Quapropter nostri exploratores præ-
 “ dicti, videntes talia signa, credunt ipsum firmiter esse
 “ illum expectatum in fine mundi quem nos Christiani ‘ Anti-
 “ ‘ christum’ appellamus; et credunt firmiter illum puerum
 “ esse puerum unius sacerdotis de Legione, et de qua dicunt
 “ prophetiæ, quod debet venire in mundum ad destruendum
 “ partem fidei Catholicæ. Et auditis talibus novis, nolentes
 “ tam altis verbis de facili fidere, fecimus congregari Capitulum
 “ nostrum, seu Consilium, et conclusimus quosdam de sociis
 “ nostris, mittere in Babiloniam, quod nos certificarent de tot
 “ mirabilibus. Qui reversi nunciarunt se cum prædictis ex-
 “ ploratoribus fuisse, et dictum puerum se vidisse, ac illum
 “ vere taliter esse sicut nobis per præfatos nostros exploratores
 “ alias extitit intimatum et notificatum. Qui etiam viderunt
 “ illum lapidem qui erat in monte; ubi sculptæ fuerant supra-
 “ dictæ litteræ, et multa alia mirabilia et innumerabilia, de
 “ quibus esset sermo nimis prolixus narrare. Quapropter nos
 “ considerantes quod milites concordant se cum nostris ex-
 “ ploratoribus, ¹rogant vos instanter et devote, ut omnia præ-
 “ fata publicari faciatis populis omnibus Italiæ; sic quod
 “ quilibet custodiat se a peccatis et pravis operibus, quia
 “ firmiter credimus finem mundi jam instare, etc.”

After “Secundi sextus,” line 34, page 83, Vol. II.

fol. 298 b. Hoc in tempore Dominus De la Spar, Aquitannicus, rediit de carcere et captivitate Hispanorum, per longam moram inter eosdem misere protelatam.

Rediit et eo tempore Dominus Johannes Karpele de eadem captivitate, miles strenuus: qui ambo capti fuerant cum Domino Johanne Comite Penbrochiæ, eo tempore quo idem Comes suscepit a Rege Edwardo de Wyndeshores Wasconiam defendendam contra Regis Franciæ populosum exercitum, qui

¹ Apparently an error for “rogamus.”

tunc universam terram illam crudeliter lacerabat. Captus est idem Comes in die Sanctæ Etheldredæ Virginis, juxta multorum opiniones, propter injuriam quam intulit ecclesiæ supradictæ Virginis, in causa inter eandem ecclesiam et ecclesiam Sancti Edmundi Regis de Bury, priusquam recederet de terra ista, supradicta virgine suas injurias in eum et suos, ac etiam totam Angliam, vindicante. Præter captivitatem autem multorum militum et armigerorum, et aliorum hominum, et mortem eo tempore in conflictu prostratorum, perdidit viginti millia marcarum euscoparum ad continuandum werram Wasconiae supradictam. Dicta vero pecunia quæ collecta fuerat de Sancta Ecclesia Anglicana, fuit Regi, ut creditur, minime fructuosa, quia—

“Non habet eventus sordida præda bonos.”

Memoratus autem Comes, ductus in Hispaniam, satis inhumane tractabatur ab Hispanis. Qui, non ferens supercilium Hispanorum, clam misit ad Bertrandum Cleykyn, eo tem- fol. 299 a.
pore Franciæ Constabularium, rogans ut eum de inhumanorum prædonum manibus liberaret. Erat nempe ipse Bertrandus tantæ fortunæ, ut cunctæ res gerendæ in Francia et Hispania ejus consilium expectarent. Hic ergo, missis litteris, Comitem a Bastardo qui se Regem vocavit Hispaniæ, Henrico, recepit, in partem solutionis pecuniæ sibi debitæ ab eodem,

Assignata autem redemptionis suæ summa, cœpit idem Comes usque ad mortem ægrotare, et erat languor gravissimus, ita ut de ejus vita Gallici desperarent. Qui formidantes ne, antequam sua redemptio solveretur, inter eos spiritum efflaret, eum sub omni festinatione Calesiam vivum vehere satagebant. Sed frustra, nam inter illos in fata concessit; ac per hoc Gallici redemptionis ejus summa, non sine magna tristitia, caruerunt. Captus vero fuit, ut præmittitur, anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo secundo.

Quod Castellum capitur in ¹Acquitannia.

Brittrigaldus De la Bret, quidam ex Dominis Acquitanniæ, dum in hac terra dispendiosam tam sibi quam Anglicis moram trahit, homines suo subjecti dominio infestati per Gallicos, eisdem vicem reddere cupientes, congregata manu valida ad quoddam castellum regale prope² Richemadour profecti sunt, et insultum facientes eidem, post dirum conflictum illud jure bellico sunt adepti, centum viris armatis,

¹ *Acquitancia* in orig.

| ² This hiatus occurs in orig.

quales "lanceas" usu vulgari vocamus, prius in conflictu captis vel occisis.

Eo tempore, cum Januenses Scotiam suis mercibus instaurare cupiunt, navis illorum, quæ "carica" vocabatur, onusta diversis pretiosis rebus, in Comitatu¹ prope villam de Fourneys tempestate collisa et confracta est. Homines ergo prædicti Comitatus, ut sunt ingenii mobilis et levi capite, rati se posse tollere quicquid vellent a naufragis, et præcipue [qui] cursum direxerant ad hostes suos, quæque pretiosa diripiebant, sibi clamantibus Januensibus frustra fidem et suffragium regionis, et leges regni. Et cum nihil proficerent, et nostrates insolentius agerent, Londonias accesserunt, suasque injurias coram Regis Consilio deposituri; ubi tantam misericordiam invenerunt, ut dirigerentur cum eis, ex parte Regis, quidam qui eorum damna resarciri facerent, et eos facerent cum pace remeare.

After "rite rexisset," line 4, page 115, Vol. II.

fol. 306 a.

De Visitatoribus.

Per idem tempus, Abbas de Burgo Sancti Petri, visitator constitutus in ultimo Generali Capitulo celebrato, misit suos Commissarios, duos videlicet de commonachis suis, ad visitandum Monasterium Sancti Albani, instructos sufficienti mandato ad dictam visitationem peragendam; quam et perfecerunt uno die, nihil ibidem reperientes quale voluerant aut sperabant.

After "eum facti," line 25, page 116, Vol. II.

fol. 306 b.

De Eclipsi Solis.

Eodem anno, die sexta-decima mensis Augusti, sero et per noctem sequentem audita sunt in Anglia perhorrenda tonitrua, et visa fulgura terribilia, quæ mortales multipliciter terruerunt.

In crastino vero post meridiem, quasi per horam, facta est celipsis solis, et conjunctio simul, aspicientibus eas multis.

After "tumulari," line 22, page 130, Vol. II.

fol. 309 a.

De quibusdam insolitis.

Hoc anno, dum Conventus Sancti Albani interesset adhuc Matutinis, quæ in honorem Translationis Beati Martyris Thomæ, et Archiepiscopi Cantuariensis, celebrantur cito post mediam noctem, corruit coquina Abbatis, et irrestaurabiliter est confracta. Cujus lapsus tunc adeo, prout credimus, et

¹ This hiatus occurs in orig.—"Cumbria" is probably the word omitted.

Beato Martyre est provisus quando nullus pernoctavit in fol. 309 b.
eadem demo. Nunquam enim sine pueris vel hominibus esse
solebat in nocte.

Septimo die sequente, circa horam tertiam, audita sunt
tonitrua et visa fulgura—(as in page 130, line 26, of this Volume).

After "prisones," line 31, page 136, Vol. II.

Captivatio Domini Mediolanensis.

fol. 310 b.

Hoc anno, Barnabo Dominus Mediolani a ¹genero suo captus
est, et mancipatus carceri, propter tyrannidem quam exercere
non destiterat; et tota regio ejus præfato genero parebat
voluntarie, eo quod videbatur civitatem et regionem a gravi-
bus subjectionibus liberasse.

Nempe præter tributa multa quæ remisit, diversis in locis
delevit maximam canum multitudinem, quos pascendos susce-
perant, non solum divites sed ipsi pauperes, et pene nihil
habentes propriæ sustentationi; quique tamen illud modicum
quod habebant, dare canibus cogebantur. Ob quam causam
Barnaboni captivatio, et ejus genero totius dominii deditio,
facilius succedebat.

After "hac plaga," line 32, page 142, Vol. II.

De exercitu Regis Franciæ prostrato in Portyngalia.

fol. 312 a.

Sub hiis diebus, Hispani audientes quod Dux Lancastriæ
fixum teneret in animo regnum Hispaniæ vendicare, et ad
illud negotium exercitus et arma, naves et necessaria, præ-
parasset, missis legatis Regi Franciæ, deprecantur auxilium,
ut ipse illis, juxta fœdera inter illa regna firmata, in tam arta
necessitate aliquale subsidium provideret. Quibus Rex Franciæ
in sua petitione deesse reputans indecoram, misit armatos
ex Gallicis et Britonibus viros præelectos, ad numerum sexcen-
torum.

Qui illuc quidem feliciter pervenientes, sed infelicitè se
gerentes, dum nimis confidunt in virtute propria, et bacchantur
in patria, dispendium magnum et inevitabile repente senserunt.
Revera Anglici, qui cum Rege fuèrunt Portingaliæ, adunatis
Ulixibonensibus et aliis patriotis; occurrunt Gallicis insolentibus,
etiam in Portingalia prædas et incendia, ac ²cædes
crudeles, agentibus, et tam animose committunt cum eisdem
prœlia, quod totum prædictum numerum dissipaverunt, pro-

¹ genere in orig.

| ² sedes in orig.

straverunt, ceperunt, vel occiderunt. Quo facto, luctus et desperatio crevit Hispanis, et ira ac indignatio Britonibus atque Gallicis, postquam hæc domi infortunia cognoverunt.

After "cum Rege," line 28, page 156, Vol. II.

fol. 315 a.

De Visitoribus.

Eo tempore, mense Maio, circa decimum diem mensis, venerant duo monachi de Monasterio de Eynesham, vice Abbatis sui, nuper in ultimo Generali Capitulo constituti Visitatores in Lincolnensi Diocesi, ad visitandum præsens Monasterium. Qui peracto negotio redierunt, nihil, quod tantum locum dedecet, reportantes.

After "susceptus est," line 28, page 182, Vol. II.

fol. 320 a.

Quid Scoti egerunt apud Tynemutham.

Eodem tempore Scoti intraverant, et pene totum Comitatum de Tynemutha vastaverant, prædati fuerant, et succenderant, nemine resistente; et cum ad villam de Tynemutha venissent, petierunt loqui pacifice cum cellerario et hiis qui in castello erant. Egressus ergo cellerarius, cum cœpisset pacifice cum eis agere de redimenda villa, cum appendiciis, ab incendio, subito vispiliones latenter ingressi domos, imposuerunt ignem in tectis, et repente incendium per totam villam colluxit. Quod cernens quidam de castellanis, emisit de balista et percussit quemdam garcionem Comitatus de Murrez, ita ut mortuus crederetur. Fit ergo clamor Scotorum ingens, et cellerarium perfidiæ arguunt, eum perimere statuentes. Sed interventu quorundam Scotorum, eum diligentium, ereptus est, et domum redire permissus, ea conditione ut læsum Scotum secum duceret, et curam ipsius haberet, sanumque in Scotiam ad domum suam, domus suæ sumptibus, destinaret.

Sicque Scoti ab illo loco recesserunt.

fol. 322 a.

After "negotii supradicti," line 39, page 192, Vol. II.

fol. 322 b.

In reditu Domini Archiepiscopi de sua visitatione, misit Abbas Sancti Albani Priorem Monasterii ad villam de Dunstaple, ad Dominum Archiepiscopum, ut invitaret eum ad capiendum recreationem in Monasterio Sancti Albani, et pernoctandum ibidem, quibus Archiepiscopus gratanter annuit, et in Monasterio cenavit et pernoctavit, ad sumptus Abbatis, et mane recessit gratias agens infinitas. Non tamen visitare petiit, aut aliquid, quod nostra privilegia læderet, atten-

tavit; nec in adventu suo, vel recessu, pulsata sunt signa Monasterii, aut ecclesiarum parochialium ipsius villæ.

After "discesserunt," line 6, page 195, Vol. II.

Obiit Abbas de Waltham.

fol. 322 b.

Sub eisdem diebus, obiit Dominus Nicholaus, quondam Abbas de Waltham, videlicet, nono-decimo Kalendas Januarii; cujus loco electus est Dominus Willelmus Neel, olim capellanus ejusdem Domini Nicholai.

After "incommodo generali," line 5, page 197, Vol. II.

Subsidium de Tynemutha.

fol. 323 a.

Eodem tempore, Dominus Rex, sollicita mediatione Ducum Lancastriæ et Gloverniæ, necnon Comitæ Northumbriæ, ac intuitu precum venerabilis patris Domini Thomæ, Abbatis de Sancto Albano, quam maxime, ut putatur, concessit quingentas libras ad resarciendum ruinam quæ apud Tynemutham contigerat, in porta Prioratus, anno proximo præcedente. Ad quod opus maturandum, dictus Dux Lancastriæ de thesauro proprio dedit centum libras, et Dominus Comes Northumbriæ contulit centum marcas.

Visitatores.

In Vigilia Sancti Basilii, Archiepiscopi, Abbas de Thorneya, decretus Visitator in Diocesi Lincolnensi, misit duos de suis commonachis, discretos viros, cum procuratorio sufficienti, qui apud Sanctum Albanum; vice sua, visitationis officium exercerent; qui, admissi cum reverentia debita, injunctum sibi negotium suaviter peregerunt.

After "murmurarent," line 32, page 199, Vol. II.

Acta apud Sanctum Albanum.

fol. 324 a.

Hoc anno, in Diæ Ascensionis Dominicæ, Dominus Thomas Arundel, Archiepiscopus Eboracensis, rogatus celebravit Missam Magnam in Ecclesia Sancti Albani, et interfuit processioni et deportationi Martyris eodem die, et ad mensam præsidebat in Aula Abbatis,

In hebdomada Pentecostes Sabbato, Dominus Simon, Episcopus Akadensis, celebravit Ordines ad majus altare in Ecclesia nostra, vocatus ab Abbate nostro, et in crastino interfuit precibus, et celebravit Missam solemniter ad idem altare, et fuit in choro ad utrasque Vesperas revestitus.

After "adventu suo," line 29, page 202, Vol. II.

fol. 324 b. Eo tempore obiit Edmundus Brounfeld, Episcopus Landafensis.

After "horresco," line 21, page 208, Vol. II.

fol. 325 b. *Consilium apud Notyngham.*

Rex igitur apud Notyngham tenuit super hiis Consilium, ubi fuere congregati cum Rege, Duces, Comites, et Barones, Vicecomites, et plures aliarum civitatum procuratores et cives; et, inter ceteros, vocati sunt Londonienses, non ut venirent more solito ad Parliamentum pro communitate quatuor electi de civitate, sed ut ipse Major adesset, cum Vicecomitibus Londoniarum, Aldermannis, et ditioribus ac valentioribus civitatis.

Profecti sunt ergo de civitate, dubii quorsum tenderet hæc evocatio, majores, ut diximus, qui re vel nomine aliis præstare videbantur. Cumque pervenissent Notyngham, ibi repererunt Vicecomites et tribunos, urbium rectores, jurisperitos, et villarum comprovincialium eminentiores, qui, si necesse foret, possent juratas facere per bis senos.

In place of the passage in page 211, Vol. II., commencing (l. 24), "Eodem tempore, cum Dux Gloverniæ," and ending, page 212, "l. 16, defuit ei disciplina."—the following is the context in the closing page of Bibl. Reg. 13 E. ix.—

fol. 326 b. *Dux Gloverniæ, profecturus in Hibernia, revocatur.*

Eo tempore, Dux Gloverniæ, accepta a Rege grandi summa pecuniæ, juxta conductum, disposuit se transfretare in Hiberniam cum forti exercitu pugnatorum; de cujus adventu cuncti reguli illius terræ tantum sunt territi, ut de deditione tractarent, talia conferentes;—"Adest," inquit, "invictus heros, sapiens et prudens dominus, miles audax, strenuus, et fortunatus, non de vulgari progenie procreatus, sed regis proles et regis avunculus, cui non dedecet quemquam confoederari. Occurramus ei cum pace, offeramus nos et nostra; et forsitan indulgebit nobis bona nostra et consuetudines nostras antiquas; vel si hoc non fecerit, saltem vivamus sub eo, more Wallicorum, qui satis alta pace gaudent, quotiens pacifici volunt esse."

Placuit hoc consilium cunctis regulis qui palustria colunt, sylvestria, vel montana, quorum regiones nullum dominum extraneum hactenus sunt expertæ, propter inaccessibilitatem et locorum notoriam difficultatem. Sed illis metum dempsit illico Ducis repentina revocatio, qui, quorundam levium in regno consilio, impeditus fuit a fructuoso proposito.

Ordines apud Sanctum Albanum.

Hoc anno, mense ¹ Septembris, celebravit Ordines apud Sanctum Albanum, in capella Sanctæ Mariæ, jussu Abbatis, Dominus Milo, Episcopus Clunenensis.

De infirmitate Regis Franciæ periculosa.

Eodem anno Rex Franciæ Karolus gravem infirmitatem incurrit phrenesis, ut putatur, dum expeditionem moveret in Britanniam, ad infestandum Ducem, ut dicitur, minus juste.

Nempe cum pervenisset Floriacum, ubi corpus quiescit legislatoris monachorum, Beati, videlicet, Benedicti, et ingressus ecclesiam sanctis reliquiis insignitam, scrinium, in quo ossa Sancti sunt recondita, cepit, sine humano ingenio, tremere et moveri. Cumque Rex hoc vidisset, et visum horruisset, quæsit quid prætenderet tale signum. Cui loci custos,—“Domine mi, Rex,” inquit, “progenitores vestri, illustres Reges Franciæ, quotiens in longinquam provinciam vel ad bella fuerant egressuri, hunc locum, devotionis gratia, visitarunt. Quibus si quodlibet infortunium immineret, per signum commotionis reliquiarum in hoc feretro conditarum, præsciverunt damna vel dispendia affutura; unde frequenter mutantes propositum, infortuniâ devitabant. Nunc ergo pensate, mi domine, quid vobis expediat, et non contemnatis quod ostendit Dominus vobis signum.”

Rex tamen, nihili pendens verba monentis, statuit peragere cœptum iter; cumque foret in itinere, repente cœpit furere, et in quemlibet vicinius propinquantem irruere, multos perimere, plurimos vulnerare, donec ingeniose captus et constrictus esset. Perseveravitque in hac amentia, semet ipsum dilanians et discerpens, ac manus et brachia sua mordens, donec calor æstivus transisset. In hyeme vero cœpit paulatim infirmitas mitigari, et ipse redditus est suo sensui et sobrietati priori.

De morte Roberti, quondam Comitis Oxoniæ.

Circa præsens tempus, Robertus de Veer, quondam Comes Oxoniæ, qui per multos gradus saltaverat ad nomen Ducatus Hiberniæ, in Lovania diem clausit extremum, in mentis angaria, et rerum penuria miseranda. Qui equidem juvenis aptus fuit ad cuncta probitatis opera, si non defuisset ei in pueritia disciplina. Sed vae præsentis temporis pueritiæ! quæ permittitur sine doctore, sive magistro, pergere quocunque

¹ Septembrio in orig.

libet. Olim regni nobiles filios suos, a balbutiente ætate, tradiderunt militibus vel armigeris veteranis, ad informandum litteris et facetia, ut scirent omne genus inhonestatis cautius evitare. Nunc, quia res versa est in contrarium, adolescentes præsentis temporis, doctore carentes, gaudent vigiliis protractis ultra noctem mediam, et somnis usque meridiem, ludis pilæ et alcæ, horribilibus juramentis, et cæteris quæ non expediunt neque decent. Unde contingit, quod liberi ruricularum plus proficiunt in facetia, ¹ qui domi de parentibus audiunt, quam filii dominorum qui continue in carnalitate versari deberent.

(The concluding words of the MS. Bibl. Reg. 13 E. iv. as now found in the British Museum.)

¹ *quam* in orig., by inadvertence.

APPENDIX. (C).

FINAL LEAF ORIGINALLY BELONGING TO THE ST. ALBAN'S M.S.
BIBL. REG. 13 E. IX. (IN THE BRITISH MUSEUM), WHICH IS
NOW INSERTED IN MS. CORP. CHR. VII., PAGES 49 AND 50.

Annalis Conclusio.

page 49.

Transiit annus iste frugifer abundanter, ut modius frumenti pro quatuor denariis venderetur, sed fructuum raritate notabilis; pacificus Anglis, Francis, et Scotis; regionibus ultra Danubium et Mare Magnum inquietus.

MS. Corp.
Chr. vii.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo nonagesimo tertio, qui est annus regni Regis Ricardi, a Conquestu Secundi, sextus-decimus, tenuit Rex Natale ad manerium suum in magnificentia et gloria magna valde.

Hoc anno tenuit Rex, cito post Natale, Parliamentum Wyntonie; ex quo nullus omnino fructus evenit, præterquam quod exegit dimidiam decimam et mediam quintam-decimam, ad expensas Ducum Lancastrie et Glovernie, pro tractando de pace profectorum.

Eodem tempore fuere rumores in regno quod Rex Franciæ, dum tripudiaret in aula sua cum quatuor militibus de familia sua, et esset disfiguratus in sylvestrem hominem, habens strictum vestimentum resina et pice refertum, ut lini stipula, quæ fixa erat in vestimento, hæretet fortius et tenacius, et representaret sylvanum evidentius, nisi gratia affuisset, in cineres combustus fuisset; factione fratris sui, qui a tempore suæ infirmitatis aspiravit ad regnum. Nempe illo cum sociis ducente choream, quidam, ad hoc subrogatus, ex industria torticii submisit ignem in stipula; qui, ardens usque ad vestimentum, quod constrictum et consutum erat corpori, ubi invenit materiam picis et resinæ, inextinguibiliter arsit usque ad corpus. Videns tantum periculum, quædam domina occurrit et Regem rapuit de chorca. Rex vero hoc modo salvatus fuit, sed quatuor socii nullo ingenio potuerunt salvari, donec semiustis pellibus atque carnibus expirassent.

Translatio Banci et Curiarum, Regiarum ad Eboracum.

Hoc anno Bancus Regius et Cancellaria transferuntur de Londoniis ad Eboracum, vel odio Londoniensium, ut fertur, vel favore Eboracensium; eo quod Cancellarius, qui fuit Archiepiscopus Eboraci, cuperet profectum civitatis suæ. Sed non longo tempore duravit hæc novitas; quia eadem facilitate qua transportabantur Eboracum, eadem Londoniis reportabantur.

Obitus Johannis Deveros, Regis Senescalli, et aliorum loco ejusdem substitutorum.

Isto anno, in festo Cathedræ Sancti Petri, obiit repente Dominus Johannes Devros, miles, Regis Senescallus et Doveriæ Constabularius, dum parasset se ad maris transitum cum Ducibus Lancastriæ et Gloverniæ, pro tractatu pacis prælocutæ. Cui successit, in officio Senescalli, Dominus Thomas Percy, qui fuerat prius Subcamberlanus regius: in Constabulariam Doveriæ Dominus de Bemond successit eidem, et Willelmus Scrop Regis Subcamerarius est effectus.

Creatio Novi Comitis Oxoniæ.

Eodem tempore, Dominus Albredus De Veer factus est Comes Oxoniæ, quippe qui fuit proximus in consanguinitate Roberto De Veer, qui in Lovania desiit superesse.

De Insula de Man, a Comite Sarum Domino Willelmo Scrop vendita.

Circa tempus præsens, Dominus Willelmus Scrop, miles providus et prædives, emit de Domino Willelmo de Monte Acuto, Comite Saresbiriæ, insulam Euboniæ cum corona. Est autem jus illius insulæ, ut quisquis illius fuerit dominus capitalis, "Rex" vocetur; cui etiam fas est corona aurea coronari. Hæc insula vulgari vocabulo "Insula Man" vocatur.

Profectus, apparatus, et effectus tractatus, Anglorum et Francorum.

Hoc anno Duces Lancastriæ et Gloverniæ profecti sunt in Franciam, tractaturi de pace finali totiens prolocuta; sed tamen nondum finis, quia Rege Franciæ infirmato, iterum non potuit finis esse, nec etiam Rex Angliæ ad quasdam conditiones quas Franci imposuerant, licet Rex Franciæ sanus affuisset et incolumis, voluit consensisse. Apparatus tamen non minor fuit in præparatione et ostentatione divitiarum, et in tentoriis mirabilis operis et amplitudinis utrobique. Nam etsi Franci mag-

nifice sua tentoria in campo ultra Calesiam extendissent, quia et in campo tractatus futurus erat, Ducis tamen Lancastriæ apparatus omnium aliorum vicit incomparabiliter apparatus; ita ut aulam prægrandem, cum funiculis et campana notante diurnas horas et nocturnas, capellam, et cameras, varia quoque claustra et plateas diversas, pro reliquo suo populo hospitando, in quibus cotidie exercebantur fora et mercimonia, causæque curiales, non tam magnifice quam mirifice erexisset.

Fecerunt itaque Duces in illo loco longam moram, dona donantes varia, et recipientes plurima convivia; facientes opipara, sed non tamen reportantes pacis gaudia, nisi quod treugas reportaverunt tractatus tempore duraturas.

Henricus Percy, Junior, fit Custos Aquitanniæ.

page 50.

Per idem tempus Dominus Henricus Percy, junior, constitutus Custos Burdegaliæ loco Ducis Lancastriæ, profectus est in Aquitanniam, sed tamen artatus est ab ingressu Burdegaliæ, qui venit vice Ducis Lancastriæ, cui Rex dudum donaverat Ducatum Aquitanniæ. Burdegalenses nempe, et primores illius patriæ, detrectabant ferre dominium cujusquam nisi Regis Angliæ, vel certe filii sui, si filium genuisset; et idcirco, nunc Henrico, negabant ingressum, donec asseverasset se non vice Ducis Lancastriæ, sed vice Regis Angliæ, advenisse.

Visitatio Monasterii Sancti Albani, auctoritate Provincialis Capituli.

Eodem anno venerunt ad Sanctum Albanum duo monachi de Rameseia, commissarii Abbatis sui, cui visitationis officium fuit injunctum nuper in Capitulo Generali. Qui ostendentes commissionem, reverenter admittebantur ad visitationis officium exercendum; perfecēruntque visitationem omnium personarum in Vigilia festi Corporis Christi, post dictum sermonem ante prandium in duabus horis, et mane in Capitulo facta brevi collatione in laudem religionis et personarum Monasterii, Capitulum dimiserunt.

De tempestatibus mirabilibus et insuetis.

Mense Septembris in multis locis fulgura et coruscationes, cum tonitruis horribilibus, plurimos terruerunt, et gravia damna quibusdam intulerunt; nam ut prætermittamus loca plurima quæ damna senserunt, villam de Lollysworth, in Comitatu Cantabriggiæ, vehementius invaserunt, ita quod quamplures domos in eadem villa, cum frugibus ibi collectis, et in campo

blada acervata, cremaverunt, et tanto foetore cineres infecerunt, ut propius possessores accedere timuerunt.

Subsequenter mense Septembri apud Novum Mercatum, et juxta villam de Barwe, inundationes aquarum tantæ de nubibus ceciderunt, ut bina vice domos diruerent, et viris et mulieribus periculum demersionis pene inferrent.

Circa præsens tempus multa miraculorum signa fecit Divinitas circa corpus Baldewyni, quondam Abbatis de Bury, quæ merito et devotionem augerent provincialium, et affectum ad illius reliquias venerandum.

Eodem anno, in Estsexia, mensibus Septembris et Octobris, multi tacti pestilentia moriebantur.

APPENDIX. (D).

PASSAGES IN THE MANUSCRIPT, (1) CORP. CHR. VII. WHICH HAVE
BEEN OMITTED IN THE COMPILATION OF THE LATTER PORTION OF
WALSINGHAM'S "ENGLISH HISTORY," MS. ARUNDEL NO. VII.

After "commendavit," line 14, page 222, Vol. II.

— successitque in Archipræsulatum Eboraci Frater page 25.
de Ordine , provisione Papali, contra vota totius cleri (1) MS.
Eboracensis. Eodem anno decessit totius monasticæ religionis Corp. Chr. vii.
speculum, Dominus Thomas, Abbas Monasterii Sancti Albani:
cui successit, per electionem, Dominus Johannes Moot, Prior
ejusdem loci; qui, juxta nova privilegia de Curia impetrata,
ut videlicet eo ipso quod esset rite electus, esset et confirma-
tus, primus omnium eo privilegio usus; accepitque munus
benedictionis ab Archiepiscopo Cantuariensi, Domino Thoma de
Arundelia; non quia sic oportuit, sed quia per manus bene-
dicti praelegit. Qui benedixit eum in manerio suo de
Saltwode.

After "Boowet," line 3, page 247, Vol. II.

¹ Sub eodem tempore Abbas de Waltham sæculo valescit. page 101.

After "devitavit," line 20, page 248, Vol. II.

Hoc anno Dominus Johannes Moot, Abbas Sancti Albani, page 101.
rebus humanis exemptus est; cui successit, electus per viam
scrutini, Dominus Willelmus de Hethworthe, cellerarius dicti
loci.

After "prædatam," line 16, page 251, Vol. II.

Eo tempore obiit Dominus Edmundus de Langley, Dux page 103.
Eboraci, filius quondam illustris Angliæ Edwardi, Tertii

¹ The variation in the marginal
references to the pages, arises from
the fact that the pages of several

manuscripts are promiscuously in-
termingled in MS. Corp. Chr. vii.

Conquæstu; cujus corpus, sine tumultu sive frequentia, apud Langley sepultum est, juxta corpus suæ conjugis, inter Fratres. —Hæc erat filia quondam Regis Castellæ Petri.

Before "Regina," line 13, page 254, Vol. II.

page 104. Post festum Purificationis, nuncii solemnnes, qui destinati fuerant ad conducendum Reginam de Britannia, sospites redierunt, licet maris infortunia multotiens perpessi fuissent; occurrit ergo Rex Reginæ futuræ, cum nobilibus multis, apud Wyntoniam, ubi præstolabantur adventum Dominæ multitudo procerum et dominarum. Vicesima vero sexta die mensis ejusdem Londoniis, apud Westmonasterium, coronata fuit magnifice Domina memorata. Sicque translata fuit hera præfata de Minori Britannia ad Majorem, de ducatu ad regnum, de gente feroci et inculta ad populum pacificum et quietum, et, utinam, fausto pede.

After "coronata," line 20, page 254, Vol. II.

page 104. Eodem tempore egressa est a Sede Apostolica inusitata sententia, novitas inaudata, facula scintillans occasiones murmurationis et scandala per totum pene regnum Angliæ contra Sanctam Sedem; dum quisque, qui per graves labores et sumptus immodicos a dicta Sede gratias, beneficia, vel indulgentias impetraverat, tempore Papæ præsentis, vel in diebus prædecessoris sui, dohuit se repente totam perdidisse operam et impensam, cernens inopinate quicquid impetraverat revocatum et irritum, cassatum penitus et annullatum; unde de ¹ tanta levitate, quam vocant hii qui gravati sunt mutabilitatem vel inconstantiam, fiebant execrationes et obloquia pleno ore, et dissuasiones ad invicem ne quis impetraret quicquam de cætero, ubi nulla fuerat certitudo, sed quotiens Dominus Papa consulere vellet suo marsupio proprio, non dubitaretur erubesceret contravenire verbo vel scripto. Sic susurrabant in privato et publico, et sic impingebant adversus Dominum et adversus Christum ejus. Nos autem, quia putamus nihil inordinatum, nihil incultum, ab ipsa Sancta Sede posse procedere, committimus hanc materiam pertractandam discretioribus, ad alia festinantes.

After "cupientes," line 27, page 254, Vol. II.

page 104. Consequenter Comes Northumbriæ, cum filio, hostiliter intrans Scotiam, vastavit in gyro patriam, prædas et captivos

¹ This word is indistinct and uncertain in the original.

trahens, nemine succurrente. Post dies aliquot per aliam viam reversus est in regionem suam. Et mox rumores spargebantur per totam Angliam, quod illi præfixissent bellum Scoti in festo ad Vincula Sancti Petri; cujus belli fuisset occasio cujusdam castrî per eundem obsessio dum dudum Scotiam penetravit. Cujus castrî defensores dum nequirent se defendere, petierunt, ut ferebatur, inducias usque ad dictum festum. Quo die, si Scoti non facerent sibi belli copiam, castrum redderetur in manus suas; et rursum, si Scotos superari contingeret, illi castrum nihilominus redderetur. Ad hos rumores tota juvenus evigilavit Angliæ, regnique nobilitas, cum ipso Rege, bello cupiens interesse: sed Comes denunciavit Regi non opus esse sibi sua præsentia, sed nec expedire ut se elongaret a patria; sed tantum voluit ut quibus placuit Domini accederent et Barones. Cumque plures se præparassent ad prænotatum negotium, repente totum patuit fuisse phantasma et frivolum, prout sequentia declarabunt.

After "partes," line 23, page 256, Vol. II.

Cumque Rex causaretur sibi deesse militares copias,—“Non page 89.
“curetis,” inquit, “quia qui vos diligunt, cum profecti fueri-
“tis, vestigia vestra sequentur, cognoscetisque in hoc facto
“vestros fideles, et eos qui vos fecte colunt.”

After "oppositum," line 6, page 257, Vol. II.

Interea requisivit Henricus, quò confidebat præ cæteris, ubi page 89.
foret, responsumque fuit quod relictus erat cum rebus aliis in parva villa juxta posita, quæ “Berwicus” ab incolis dicebatur. Ad quod nomen ita mox palluit, ut astantes duceret in stuporem, trahensque ab alto suspiria,—“Cerno,” ait, “cerno quod modo meum aratrum ad sulcum pervenit ultimum; nempe prædictum mihi fuit per fatidicum, cum adhuc in partibus essem propriis, apud Berwicum meritum; sed decepit me, proh dolor! nominis æquivocatio.” Nec tamen suos segnius disposuit ad bellum, sed promittit ipsos eo die finem malorum consecuturos, si persisterent, et exposit divites et gloriosos futuros de tanti fama facti. Secuti sunt eum nobiles ad hunc locum Comes Wygornia, Dominus Thomas Percy, de quo nunquam perante surreperat ulla suspicio cujuscunque perfidiæ; sed inter Anglos, qui de levitate notantur apud exteròs, hic solus de fidei præ cæteris integritate laudem promeruit. Itaque Regis Franciæ et Hispaniæ, alia-

rumque nationum rectores et domini, ejus solo verbo, plus quam alterius chirographo; in tractatibus sive conventionibus fidem darent. Secutas est et Henrici propositum, Comes Doglas, Scotus, qui dudum captus fuerat in bello de Homeldon Hulle, vir per omnes bellicosus, ejus animositati, prudentiae, sive fortitudini, pauci sub hiis diebus poterant adæquari. Baro quoque de Kyndertone et Dominus Hugo Brown, necnon Dominus Ricardus Vernoun, affuerunt Henrici conceptibus, cum decem aliis qui pares Baronibus extiterunt.

Cernens Rex acies contra se despositas et arcitenentes præcipuos, disposuit et ipse suos alacritate qua Regem decuit, et ad prælium confortavit.

Variation in ll. 18-21, page 257, Vol. II, for "Igitur arcitenentes . . . regii sagittarii.

page 90. Igitur arcitenentes Henrici, quibus meliores nusquam poterant inveniri, sagittando prælium inchoarunt; qui densantes jacula excutere diem—

"Telis, nec jaculis artatus sufficit aer;

"Nec locus ad terram jaculis, in corpora ferrum

"Omne cadit, sæpe ignari² perimuntque caduntque;

"Casus agit virtutis opus."—

Nec minus regii sagittarii—

After "emisere," line 23, page 257, Vol. II.

page 90. "Quantus ab occasu veniens pluvialibus Hædis,
"Verberat imber humum."—

Non tamen sufferre potuere regales horrida sagittarum nubila de parte Henrici evolantia, sed sociorum casu territi, qui in circenitu suo decidere subito, velut poma cadentia in Autumno, cum jam matura moventur ab Africo; multa simul millia de bello fugerunt, putantes Regem proculdubio sagittatum. Sed cum sagittarii sua jacula expendissent—

— "Et spatiis utrinque æqualibus acti,

"Adventant, mediumque vident decrescere campum,

"Jam clypeus clypeis, umbone repellitur umbo,

"Ense minax ensis, pede pes, et cuspidē cuspis."

Ipse vero campiductor, etc.

After "perscrutantes," line 32, page 257, Vol. II.

page 90. "Fulmineos veluti præceps cum comminus egit,
—strictisque erexit cornua setis."

¹ nationes in orig., by inadvertence. |

² Virgil, *Æneid*, ix., ll. 668, 9.

² Apparently, *perimuntque* in orig. |

After "captus est," line 11, page 258, Vol. II.

— cujus animositatem et constantiam reliqui rebelles si page 90.
imitati fuissent, non dubium quam plaga insanabilis facta fuisset
eo die in populo Anglicano, hic bina vice, etc.

After "Werkwortha," line 2, page 259, Vol. II.

— Quod affatim victualibus instauratum firmavit contra page 90.
cunctos incursus hostium.

After "custodia," line 12, page 259, Vol. II.

Per id tempus heremita quidam, nomine "Willelmus de page 41.
"Norham," qui multa futura prædixerat Regi Ricardo, dum
Regi moderno prophetare nititur, et minus prudenter invehit-
tur, notatus de mendacio apud Eboracum decollatur.

After "invadunt," line 31, page 259, Vol. II.

— succedunt, et impune diripuerunt, duce quodam Bri- page 41.
tone, Domino de Castellis; cui reverso senex quidam Britan-
nicus monuit cavere de canda, "quia non diu," inquit, "tolera-
"bunt æquanimiter Angli tot illata sibi damna." Evenitque
cito prophetia, ut lugeret Britannia quod Anglia perdidisset.
Nâm de classe Occidua profecti sunt viri virtutis sub ducatu
eiusdem scutiferi, qui vocabatur "Willelmus de Wilford," in
partes Britanniae, ubi ceperunt naves majores et minores ad
numerus quadraginta.

After "villæ," line 7, page 260, Vol. II.

— sicque rebus gestis prospere, redierunt.

Sub hiis diebus, quidam peregrini Anglici in transmarinis
partibus deviantes in vasta solitudine, sole ruente, coacti sub
divo pernoctare, sed quia cognoverunt hæc omnia referta malis
bestiis, non putabant tutum solo cubare. Quapropter as-
cenderunt arbores, quæ frondosæ fuerunt ibidem, gladios
lanceasque secum trahentes. Cum ecce! noctis prima vigilia
confluxerunt illic lupi, cum ursis plurimis, qui nitobantur
arbores illas ascendere, allecti nimirum spe delectabilioris
prædæ. Sed repulerunt feras viri, viriliter pro vita certantes
contra bestias nocte tota.

Mane sauciæ recedentes dedere peregrinis copiam discedendi,
qui longo pergentes itinere, tandem pervenerunt ad tugurium
eiusdam solitarii, aquis paloque satis munitum; ubi clamantes
foris diutius præcantur ingressum. Quibus aperuit vir

grandævus, et introduxit in casale suum. Quos cum vidisset viribus destitutos a labore nocturno præcedenteque vigilia, refecit pane, caseo, satis sedulo, atque vino. Cumque cognovisset eos Anglicos, monuit ipsos regratiari Deo pro sua salvatione, non tantum quia præservasset eos a bestiis, sed quia eripuisset eos ab infestis hostibus in terra propria et gladio devorante.—“Nam,” inquit, “in visione Dei vidi, et “ecce! Angelus, vindicem exertum tenens gladium ultionis, “super terram vestram apparuit; non destitutus vindictam “facere, donec peccatores de terra conterat, et scelestos. Vos,” inquit, “peregrinationis vota perficite, donec cognoveritis “pacem redditam terræ vestræ. Quia non in perpetuum “irascetur Dominus, neque in æternum comminabitur; sed “cum iratus fuerit, misericordiæ recordabitur.”

Nec multo post secutum fuit bellum de Salopia, et turbatio grandis in patria, ut præfertur.

After “bellum,” line 8, page 261, Vol. II.

page 42.

Quorum alacritatem cernentes Gallici, crediderunt, prout erat, ipsos animatos alieno suffragio, et idcirco, nullo perfecto negotio, recesserunt.

*Variation for “Per idem . . . peremptus,” ll. 10-15,
page 261, Vol. II.*

page 42.

Per idem tempus, Dominus de Castellis, Britonicus, inflatus de fortuna quæ sibi paulisper arriserat apud Plummouth, sic si composuisset cum ea, recollecta juventute nobilium tam Gallicorum quam Britonum, [pergit] cum magna classe versus Angliam.

Sed—

“Hæc Dea non stabili quare sit levis orbe fatetur,

“Quæ summum dubio sub pede semper habet.”

Nam

“Passibus ambiguis Fortuna volubilis errat,

“Et manet in nullo certa tenaxque loco.”

Quia

“Si modo læta manet, modo vultus sumit acerbos,

“Et tantum constans in levitate sua est.”

Hæc expertus est Dominus ipse de Castellis, dum audaciam supra vires induit, et apud Dortemouth in superbia et abusione

¹ This and the next three verses are a somewhat incorrect version of Ovid's *Tristia*, v. 8, ll. 15-18.

² *tū* in orig.

terram scandit; nam ab hiis quos maxime habebat despectui,
 'scilicet, ruralibus, est peremptus.

After "rusticorum," line 26, page 261, Vol. II.

Mirabatur tamen quisque, et stupuit, cernens tantæ nobili- page 42.
 tatis heroes infimorum hominum devenisse.

After "redimendos," line 2, page 262, Vol. II.

Prope medium mensis Aprilis, facta Londoniis per Dominum page 42.
 Cantuariensem cleri convocatione, concessa fuit Regi una
 decima, conditione perutili, ut servetur; adjecta videlicet, ut
 Dominus Rex proclamari faceret in terra generaliter, ne quis
 provisor de cætero præsumat offendere privilegia vetusta,
 capiendo bona vel cariagia contra voluntatem possessorum.
 Sed si provisos privilegium istud offenderint, capiantur
 per ballivos, et custodiantur, vel Regi mittantur, per Regis
 justitiam puniendi. Evenit tamen postea ut, appensa pecunia,
 negligenter conditio prius interposita.

After "Howenum," line 21, page 262, Vol. II.

— quamvis Dominus Cantuariensis obtulisset ex propriis page 42.
 honorificum victum sibi; nam perante deploraverat bonorum
 suorum direptiones per Wallensium debauchationes; cujus rei
 consideratione, Rex eum misit in domo manere Principis, donec
 sibi providisset de remedio quo posset restitui, vel proprio bene-
 ficio vel alieno. Sed mens doli conscia prælegit hære Wal-
 lico, pluripendens sui sanguinis originale principium quam fidem
 quam servare juraverat ad Henricum.

Eo tempore rediit classis antiqua, quæ conducta fuerat ad
 servandum maria contra piratas. Post ejus regressum, mox
 Flandrenses et Britones intrant pelagus, et ad nostrum nituntur
 dedecus, naves nostratum capientes aliquas, habentes merces
 plurimas, et nautas vel gladio vel suspendio trucidantes.

Per id temporis, serpens antiquus, qui per fœminam primitivæ
 suæ deceptionis et doli ministrare præsumpsit toxicum, per
 mulierem plenum fraudis adjunctum fecit disseminari menda-
 cium.

After "Comitissæ," line 13, page 263, Vol. II.

— quæ monuit ut deponerent per maritima signa, quibus page 29.
 evocari solebat patria, quotiens hostes nunciabantur adesse, ne

¹ *florum* occurs here in orig., in place of *scilicet*, by inadvertence.

veniente Rege Ricardo, fieret tumultus in populo, sive turbatio cujuscunque ignis inflammantis indicio. Credebant talibus mendaciis et religiosi quidam praelati, proh dolor! Abbates, ut fertur, Sancti Johannis de Colcestria et Sanctae Osithæ, qui, eo quod cum Comitissa sentire videbantur, etc.

After "Ponte Fracto," line 29, page 264, Vol. II.

page 29.

— Londoniis vero tandem factis digna[s] poenas suscepit, tractus, suspensus, exenteratus, decapitatus, et in quartas divisus.

Per id tempus, Tamberlanus, quidam Tartarus de ditione Magni Cham, parentela velut infimus, arte faber ferrarius, sed fortuna repente levatus, cum esset sermone jocundus, discretionem persuadibilis, et manu promptus, plures allexit ut se sequerentur contra Balthasardan, qui terras in Asia violenter occupaverat, et tam inibi quam Europa fecerat strages magnas. Cui inopinate paruit tota juvenus regnorum Aquilonis, ipsum secuta de montibus ¹ Caspiis usque in Palæstinam. Qui, quocunque locorum deveniret, permittebat incolis suis avitis gaudere legibus et cæremoniis, nullius leges vacuans, nullius sectam improbens, tantum se imperatorem altissimo Deo constitutum asserens, ut fallaces divitias in quibus confidunt homines sibi capiat, et eos exuat a curis supervacuis quæ nulli prosunt. Secuti sunt ergo eum multi de provinciis quas peragraverat, pauperes, ut suis stipendiis, quæ suis reddebat quotidie, ditarentur, divites, ut divitias per eum raptas sibi militando recuperarent; cujus in brevi tantum multiplicabatur [exercitus], ut amplius quam mille sexcentis millibus numeraretur. Unde contigit, quod cum civitates obsideret, quando ²

quadringentorum millium non doleret.

Hiis auditis, ille Magnus Cham, dominus regionis Catayæ, cœpit habere suspectum quem infimum et subjectum habuerat parum ante. Sed quia tantum robur non valebat evertere, curabat caute de suis finibus elongare, jubens ut in Persidem copias suas ³ curaret transponere, et sibi regiones opulentissimas subjugare; sicque vir vafer sub honoris titulo Tamberlanum emittens longius, sibi sueque populo pacem providit ad tempus; sperans eum peritarum per extrema pericula, quem domare non potuit potestate domestica.

¹ Caspeos in orig., by inadvertence.

² This hiatus occurs in orig.

³ curabat in orig.; corrected in the margin, in a later hand.

After "bonus," line 19, page 267, Vol. II.

Tempore Parlamenti prædicti, fuit in villa Coventriæ pesti- page 45.
lencia, velut particularis, quæ cotidie plures absumpsit; nec
tamen tenuit quos merito potuerat tenuisse. De quibus, in
persona Dei, propheta prædixit,—¹"Perdidi populum meum, et
"tamen ab iniquitate sua non sunt reversi." Nempe tunc
aderant multi milites et armigeri, de familia Regis maxime,
qui, Lollardorum erroribus instructi, inter cætera male sapie-
bant de Eucharistia, sive Missa. Quorum opiniones alias
ostendimus ab Ecclesia fuisse damnatas. Horum irreverentia
cum Domino Cantuariensi fuisset aliquotiens intimata, credere
tamen distulit, donec illam cernere fide contigit oculata.
Nempe quodam die, prout negotium exigebat, constitutus in
platea publica, vidit sacerdotem viaticum deferentem mori-
bundo, videlicet Sacramentum Corporis Salvatoris. Cui, prout
religio Christiana requirit, prostratus ad terram venerationis
obsequium, cum suis, Archiepiscopus exhibebat. Stabant in
eodem vico milites plures et scutiferi confabulantes, et nescio
quid tractantes. Qui cum sonitum nolæ præcedentis presbý-
terum audissent, et jam sacerdos, cum Corpore Christi, venisset
ad locum quo turba stabat instabilis, mox omnes terga ver-
terunt Corporis Dominici portitori, nec tantillam quidem reve-
rentiam facientes, ut removerent caputia vel galeros. Vidit
ista Cantuariensis, et tactus dolore cordis intrinsecus, quod in
hominibus fidem Christianam professis tam obstinatum irre-
verentiam conspiciebat, cucurrit ad Regem, narrans ei suorum
familiarium irreligiositatem, simul et Sacramenti vivifici vili-
pensionem,—¹"Dorsum," inquit, "et non faciem, verterunt
"Deo familiares et alumni regii, et non plus honoris impen-
"derunt Corpori Christi quam detulissent canino cadaveri.
"O neglecta Christiana religio! O milites magnos et homi-
"nes nomine Christianos! Certe si tanta citius non extermi-
"netur abominatio, superveniet in brevi cleri regnique
"desolatio."

Hæc Archiepiscopo cum magna mentis amaritudine pro-
ferente, commotus est Rex ipse, ut detestaretur publice tam
notorios Christianæ religionis et fidei contemptores, instituit-
que ut deducerentur ad rectam semitam transgressores.

After "Ricardum," line 25, page 267, Vol. II.

—Regemque modernum, ut exinde inopia regia relevaretur; page 45.
tanquam Rex ipse Regesque futuri se suaque tueri [possent]
sola pecunia, nulla munificentia pro se laborantibus de cætero

¹ Jerem. xv. 7.

facienda; non considerata sententia versificationis egregii, sic dicentis,—

“Non murus, non arma, ditem tutantur avarum,”
sed,

“Est dare pro muro, solidique numinis instar.”

Et idem,

“Non opus est vallo quos dextera dapsilis ambit.”

Archiepiscopus cernens clerum non posse suffugere, nisi et ipse laicis correspondentem summam concessisset, convocato clero Londoniis in festo Sanctæ Katerinæ, cum communi consilio, concessit Regi unam decimam, non obstante quod medietas unius decimæ, etc.

Variation at “deflevit,” line 34, page 267, Vol. II.

page 45. — deflevit in hac parte Anglia sua damna; sed multo major vastitas facta est per oras maritimas, ut fertur, in Selandia, Flandria, et Holandia, per undarum influentias insuetas: fuerunt etiam qui affirmaverunt fluctus intumuisse contra Calesiam, ut in villam fluerent ultra muros.

Hoc anno cecidit firmissima columna Ecclesiæ Anglicanæ, Johannes de Botelesham, Roffensis Episcopus, Domini Cantuariensis alumnus, vir vitæ suæ prodigus, si instaret necessitas in causa Dei; cui successit¹

After “eundem,” line 9, page 268, Vol. II.

page 46. Item, Magister Trevenaunt, Herefordensis Episcopus, sæculo valefecit; cui successit¹

Item, Magister Robertus Braybrok, Episcopus Londoniensis, ab hominibus est subtractus; cujus loco, Dominus Papa præposuit Dominum Rogerum de Waldene, nuper ab Archiepiscopatu dejectum.

Item,¹ Episcopus Wygorniensis, hoc anno concessit in fata, cui successit¹

Variation at “circa,” line 14, page 268, Vol. II.

page 46. Hoc anno, nondum finitis diebus Festi Natalis, quidam temerarii, confictis clavibus posterulæ castri de Wyndeleshore, quidam de summo mane latenter et inopinate ingressi sunt cameram qua pueri Comitis Marchiæ dormiebant; quos assumptos secum duxerunt, volentes, ut dicebatur, eos offerre Oweno Glen-

¹ An hiatus in orig. Robert Mas-
call succeeded as Bishop of Hereford.
The statement as to the death of a

Bishop of Worcester in 1404, is
erroneous.

dor, tanquam rectos hæredes regni Angliæ, ut vel sic conditio prosperaret Wallici quem noverant hostem Regi, vel ipsi aliquod grande perciperent ab eodem loco sceleris perpetrati. Sed fefellit eos eorum astutia: quia mox pueri, requisiti cum diligentia, recepti sunt, et qui abduxerant eos vel occisi vel in fugam acti.

After "nocumenta," line 23, page 268, Vol. II.

Ferunt Romipetæ quod per paucos dies ante mortem Bonæ page 46. facii Papæ, ¹ Antipapa Romam destinaverat nuncios honorabiles, qui vice sua docerent Curiam se paratum fore, si forte tali pacto posset Ecclesia reduci ad unitatem pristinam, de sua dignitate cessare; ita quod Dominus Papa idem faceret in persona sua; ut tunc, convocato Christianitatis clero, provideri posset Ecclesiæ legaliter et juridice de sacerdote summo. Quam conditionem Papa dicitur talisse tam graviter, ut et nuncios convitiis multis afficeret, et Antipapam falsum vocaret excommunicatum. Quem etiam excommunicatum publice denuntiasset ante hæc sæpius, ut dicebat, si consiliis adquevisset amicorum. Post quorum verborum prolationem, ambassiatores exacerbati clamaverunt libere dominum suum non esse excommunicatum, quin potius Christi verum Vicarium, cui oportuit exhiberi honorem summum. Et facta est magna seditio varie sentientium in Consistorio.

Dominus vero Papa, cum se recepisset in camera, tactus est infirmitate gravissima, quæ eum perduxit ad extrema. Nam per sex horas jugiter magna fatigatus molestia, tandem decessit a vita. Quo tempore Romæ, cunctis cernentibus, terribile portentum apparuit. Supra cameram in qua Papa languebat, illico moriturus, videbatur: nempe nubes atra supra palatium Papæ descendere, quæ lucem diei sua fuscabat nigredine, et ibidem per tempus notabile, tanquam casura, jugiter permanere. Fuit igitur gravis expectatio, summaque cunctorum trepidatio, scire volentium finem portenti. Interim Papa moritur, et eodem instanti nubes rumpitur: de qua tot evolavere nigræ volucres, ad sternorum quantitatem grandiuscule, quod videbantur ² aërem denigrare. Quibus visis, timor et tremor venere super hostes pacis, cunctis laudantibus oportere fieri protinus unitatem. Quapropter, cum eligeretur favore cunctorum Papa modernus, respondisse fertur, non se suscepturum dignitatem Papatus, nisi sub spe redintegrandi tunicam diu inconsutilem, quæ jam multis annis scissa permanserat manibus superbiorum.

¹ *Antipa* in orig.

} ² *aëro* in orig., apparently.

After "Palmarum," line 32, page 268, Vol. II.

page 46.

Per id temporis [Rex Franciæ] viam inevitabilem carnis adiit; unde surrexit occasio dissensionis in Francia, Aurelianiensium Duce præstante fomitem, qui ¹ regum nomen jamdudum ambiverat totis viribus; sed obstitit ei multitudo nobilium, qui, vellet nollet, filium Regis mortui concorditer erexerunt.

After "armis esse," line 15, page 269, Vol. II.

page 47.

Inprimis affirmabant, se velle Parliamentum Londoniis fieri, in quo desiderabant omnes conditiones, omnes status regni, posse gaudere suis libertatibus, et habere liberam electionem militum Parliamtentalium de quolibet Comitatu; quia necesse est ut articuli sequentes emendentur, in evitacionem adversitatis et obversionis, quæ verisimiliter ruituræ sunt in regno pro defectu recti, nisi Deus de sua gratia, et regni status, ea voluerit emendare. Inprimis igitur, ut malum regimen quod habetur in regno, corrigatur secundum cursum justitiæ et virtutis, et ut disponatur pro importabilibus oneribus quæ currunt super omnes status cleri, et ut emendentur injuriæ et derogationes factæ, tam statibus spiritualibus quam temporalibus, pro salvatione Sanctæ Ecclesiæ et libertate, quæ sint semper ante hæc ordinata et usitata ad beneplacitum Omnipotentis Dei.

Item, ut ordinetur remedium contra subjectiones, vel subactiones, et adnihilationes, in quo verisimile est regni Dominos ²periclitari, tam in personarum quam in hæreditatum præjudicium, contra conditiones et status nativitatum vel genealogiarum suarum, et leges usitatas et antecessoribus suis factas.

Item, ut ordinetur emendatio contra gubernationes excessivas, et taxas importabiles atque subsidia, necnon extorsiones et oppressiones quæ fiunt generosis regni, mercatoribus et communibus, in extremam depauperationem et destructionem eorundem, qui fore deberent veri supportatores omnium statuum spiritualium et temporalium, si forent bene et rationabiliter gubernati; et ut voluntaria prodigalitas et inutiles expensæ, pro profectu singulari, de magnis bonis et divitiis quæ receptæ sunt de prædictis generosis mercatoribus et communibus, puniantur; et de eisdem bonis fiant emendæ, ad regni salvationem, et emendationem status sive conditionis fidelis communitatis. Ut, istis articulis et defectibus sic resarcitis et reformatis, et

¹ *regm.* This statement, as to the death of the King of France, is incorrect.

² This word is somewhat indistinct, and is doubtful.

emendatis ac ordinatis, in gubernatione et prosperitate, pace et unitate regni, inter nos ipsos, tunc ad faciendum vias et gubernationes ad resistendum hostibus exterius, per Dei gratiam, qui nunc et nos destruit et mercatores nostros, procedamus; qui deberent esse quoddam de substantialioribus divitiis hujus regni; et alias vias multas, tam per aquas quam per terras providendas, quæ hactenus sunt omissæ pro defectu boni regiminis; quibus resisti potuit malitiæ eorundem.

Et si hæc adimpleri poterunt, habemus informationem plenam quod permissionem ab hiis qui sunt rebelles in Wallia, quod erunt læto corde sub regimine Regis Anglorum, prout fuerunt temperibus Regum Ricardi [et] Edwardi, sine defensione facienda.

Quapropter rogamus et requirimus, ad honorem Dei, vos omnes qui hæc estis audituri, ut sitis benevoli et adiutores huic proposito, pro salvatione vestra atque nostra, et bono statu et gubernatione nobilis regni hujus.

After "hierarcha," line 30, page 270, Vol. II.

Archiepiscopus autem ductus est ad castrum¹, conservandus page 48. donec Rex veniret, et diceret quod fieri vellet tam de Comite quam de illo. Rex eo tempore præparaverat magnam expeditionem facere super Wallicos, et progressus fuerat usque ad partes illas, multis vallatus millibus bellatorum. Sed cum audisset rumores istos, collocato illic quo Marchia tueretur, festinavit Eboracum, ut plebem compesceret a seditione, et insurrectores puniret. Cum vero prope castrum venisset quo servabatur Archiepiscopus, rogavit Antistes Comitem Westmerlandiæ, ut liceret ei obviam procedere domino suo Regi. Quod cum annuisset, hora qua Rex advenit, stans in turri, cum solus esset ibi destitutus ministris, vidit quemdam in curia sacerdotem, quem ad se advocans, rogavit ut ferret crucem suam coram eo. Qui libenter complens jussa Præsulis, tulit crucem; sed cum venisset ad januam, qui astabant rapuerunt de manibus ejus crucem; quod cernens Archiepiscopus, et ipse eluctando crucem violenter extorsit ab eis. Qui tandem conglobati, iterum crucem rapiunt ab eodem, et suis incomitatum exire compellunt. Cumque venisset ad Regis præsentiam, humi prostratus gratiam precabatur. Quem Rex allocutus breviter, reverti jussit in castrum, donec cum Consilio providisset quid agendum.

Interea Rex properat cum suis legionibus contra civitatem Eboraci; eo quod cum Archiepiscopo cives sensissent contra ipsum. Quibus tantum terrorem incussit, ut mox, apertis portis,

¹ This hiatus occurs in orig.

exirent obviam nudis pedibus, succincti pannis vilibus, discoopertis capitibus, mucrones sive restes gestantes in manibus, et cum singultibus et miserabilibus fletibus veniam postulantes. Quos turbulententer increpans, jussit ut reverterentur quilibet in domum suam, nihilque suorum mobilium alienare præsumerent, donec deliberasset quid de eis facere debuisset.

Archiepiscopum vero et Comitem Marescallum deduci fecit illuc, ut quos ad rebellionem concitaverant, hos mortis haberent ignominiosæ spectatores et testes.

Proinde feria secunda Pentecostes, dum Rex et Archiepiscopus Cantuariensis, qui illuc properaverat pro salute collegæ, jentaculum protelarent, Comes Arundeliæ et Dominus Thomas Beuforde, collateralis frater Regis¹ Justiciarius, accepta commissione, sederunt in judicio contra dictos Episcopum et Comitem Marescallum; et condemnaverunt eos sententia prædictorum, et Archiepiscopum quidem, damnatum velut apostatam et ordinis sui transgressorem, eo quod captus sit armatus, et Regis sui, necnon et regni, publicum proditorem. Ad quod verbum tantum respondit, se regni proditorem nullatenus extitisse; acceptaque tristi sententia, mox urgebatur ad mortem, ne, mediante prece cujusquam, Rex miseris indulgeret. Impositique jumentis vilibus et sine stramentis, cum turba multa ducti sunt extra civitatem, in campum satum hordeo tunc virenti. Cumque Comes Marescallus, utpote junior et ephebus, ac delicatior, manum lictoris horreret, Archiepiscopus confortans eum monuit forti animo [esse], cum esset damnatus inique, et constanter sufferre mortem momentaneam quam subiturnus erat, ut asseruit, pro² nihilo; promittens sibi, sub periculo animæ suæ, quod solutus carnis onere spiritus gaudiis perennibus frueretur. Quibus monitis herus exhilaratus³ cervicem exposuit spiculatori, sicque præcisa est, velut a texente, vita sua; et dum⁴ [adhuc] ordiretur, successus est, non sine lacrynis plurimorum.

Archiepiscopus vero magis constanter necem tulit, non procul a loco decollationis Comitum, juxta vulgarium opiniones martyrio perpulchro finitus; prædicant namque miracula quædam facta fuisse, etc.

¹ This hiatus occurs in orig.

² *cervices* in orig.

³ This is perhaps the word, though it resembles "*nistia*."

⁴ *adhuc* is inserted in the margin.

APPENDIX. (E).

VARIOUS READINGS FROM THE TEXT OF THE *“YPODIGMA NEUSTRIÆ”
OF THOMAS WALSHINGHAM, AS GIVEN IN CAMDEN’S EDITION
(ANGLICA, NORMANNICA, HIBERNICA, ETC.), FRANKFORT, 1603.

Camden’s Ed.

Page.				
548.	Page 216, line 30, ante	“aulicorum”	for “Anglicorum.”	
549.	“ 222, „ 7, „	“adversa”	for “aversa.”	
550.	“ 223, „ 27, „	“vetuit”	for “metuit.”	
551.	“ 226, „ 11, „	“productus”	for “prædictus.”	
552.	“ 229, „ 13, „	“populi”	for “proprii.”	
554.	“ 232, „ 40, „	“cunctis”	for “multis.”	
“	“ 233, „ 9, „	“Thomas”	for “Henricus.”	
“	“ 234, „ 19, „	“debebant”	for “debeant.”	
556.	“ 247, „ 9, „	“respiciens dignis tanto”	for “respiciens tanto.”	
557.	“ 249, „ 22, „	“luctatus”	for “limitatus.”	
558.	“ 252, „ 38, „	“civitas”	for “Trinitas.”	
“	“ 253, „ 12, „	“sancta Trinitas”	for “secunda Trinitas.”	
559.	“ 255, „ 3, „	“ad aliud”	for “ab aliunde.”	
“	“ 255, „ 32, „	“salvique”	for “salvoque.”	
560.	“ 257, „ 31, „	“obvios”	for “obviis.”	
561.	“ 259, „ 22, „	the hiatus after “Dominus”	is filled up with “Cant.”	
“	“ 260, „ 34, „	“pecuniale”	for “speciale.”	
562.	“ 262, „ 20, „	“animum pravum”	for “virum pravum.”	
“	“ 264, „ 9, „	“aliquot”	for “quotis.”	
263.	“ 265, „ 7, „	“et sapientes in id,”	for “et in id.”	
565.	“ 270, „ 3, „	“dictis articulis”	for “dictis.”	
“	“ 270, „ 26, „	“patuit”	for “potuit.”	
566.	“ 272, „ 19, „	“octo”	for “septem.”	
“	“ 273, „ 35, „	“viginti”	for “triginta.”	
567.	“ 274, „ 16, „	“naper”	for “F. Re.”	
569.	“ 280, „ 2, „	“Lovanensium”	for “Bononensium.”	
“	“ 280, „ 13, „	the hiatus after “Episcopus”	is filled up with “cum aliis viris doctis et prudentibus.”	

* See page ix. of the Introduction to the present Volume.

Camden's Ed.

Page.

569. Page 280, line 16, *ante* "Ricardum" for "Nicholaum."
 " " 280, " 27, " "contententes" for "contenden-
 "tium."
 " " 280, " 29, " "profecto jam dicta sedes" for
 "pro facto jam dicto."
 " " 280, " 29, " "justo" for "in isto."
 " " 281, " 9, " "decerpsimus" for "descripsi-
 "mus."
 571. " 284, " 19, " "magnum dispendium" for
 "magnum scandalum."
 " " 285, " 16, " "id vetantis" for "advocantis."
 572. " 287, " 9, " "proditoribus" for "mortibus."
 573. " 288, " 9, 10, " "viribus conquestant" for "juri-
 "bus conquiescant."
 574. " 291, " 8, " "innitebantur" for "invitaban-
 "tur."
 576. " 296, " 20, " "condemnamus" for "concedi-
 "mus."
 577. " 297, " 21, " "intra" for "juxta."
 578. " 300, " 29, " "quod Schene" for "apud
 "Schene."
 583. " 310, " 29, " "millibus" for "militibus."
 " " 310, " 34, " "tum" for "tamen."
 585. " 314, " 25, " "Belmarinorum" for "Betina-
 "rinorum."
 " " 316, " 32, " "existant" for "existat."
 588. " 321, " 24, " "restellas suas" for "res suas."
 589. " 322, " 25, " "consedere" for "considens."
 " " 323, " 27, " "a turribus" for "a telis et
 "turribus."
 " " 324, " 21, " "ex parte illa" for "ex parte."
 590. " 325, " 13, " "obtinerunt" for "obtinnerat."
 " " 325, " 15, " "vicesimum nonum" for "no-
 "num decimum."
 " " 326, " 17, " "picti nobiliter" for "nobiliter."
 591. " 328, " 41, " "multaverunt" for "mutila-
 "verunt."
 592. " 330, " 1, " "nostratum" for "invictum."
 " " 330, " 9, " "villæ" for "mille."
 " " 330, " 18, " "recusassent" for "refutas-
 "sent."

INDEX TO WALSINGHAM'S ENGLISH HISTORY.

INDEX TO WALSLINGHAM'S ENGLISH HISTORY.

A.

- Abbeville, taken from Edward III. by the French, I. 307.
- Abbeys of England, visited by Richard II. and his Queen, II. 96, 97.
- Aber Conway, removal of the Abbey at, and building of the Castle, I. 25; Edward I. at, I. 49. *See* Conway.
- Aberdeen, Thomas Roscelin slain at, I. 197; burnt, I. 197; fishing at, II. 246.
- Abergavenny, Lord de, a witness to King Richard's abdication, II. 234.
- Aberystwith, the castle of, taken by Henry, Prince of Wales, II. 277; retaken by Owen Glendower, II. 277.
- Aquitaine, mentioned, I. 47, 305, 315, 439; the primacy of, removed from Bourges to Bordeaux, I. 110; the Duchy of, ordered to be seized by the King of France, I. 144; Edward II. is summoned to do homage for the Duchy of, I. 176; the Duchy of, overrun by the French, I. 176; claimants to the Duchy of, I. 279; offered by John II. of France to Edward III., I. 286; Edward the Black Prince receives the principality of, I. 297; treasure brought into, from Egypt, I. 302; revolts, and goes over to the King of France, I. 317; the principality of, bestowed on Richard, son of Edward the Black Prince, I. 321; defeat of the English in, I. 342; John, Duke of Lan-
- caster, made Duke of, II. 196; the Duke of Lancaster recalled from, II. 219; dysentery in, II. 285.
- Acre, mentioned, I. 10, 25, 30, 38; siege of, by the Soldan of Babylon, I. 33; capture of, I. 33.
- Acton Burnel, Parliament at, I. 26; Statute of, I. 26.
- Adam, the English Cardinal, restored to his rank by Pope Boniface, II. 197.
- Adderbury, Richard, sent to the citizens of London, I. 330; banished, II. 173.
- Adnolph of Campania, one of the conspirators against Pope Boniface VIII., I. 101.
- Adolph of Nassau, elected Emperor, I. 39; alliance of Edward I. with, I. 47; Edward desires to consult him before treating of peace, I. 51, 52; refuses his assent to peace, I. 62; Pope Boniface VIII. takes measures to thwart him, I. 69; slain by Albert, Duke of Austria, I. 75, 76.
- Adrian I., Pope, the Constitutions of, I. 49.
- Adrian V., Pope, I. 16.
- Aduentus de Hagr., I. 40.
- Agapeto, Cardinal de, letters from, as to the Abbey of Bury St. Edmund's, I. 428.
- Agen, mentioned, I. 44, 174, 270; restored to the English rule, I. 178.
- Ageneys, the island of, I. 122; the inhabitants burnt by the English, I. 122.
- Aiguillon, siege of, by the French, I. 270.

- Alachemala, I. 113.
- Alban, Saint, the body of, pronounced by Edward II. not to have been buried at Ely, I. 138, 139; a miracle wrought by the agency of, I. 263, 264; his vengeance on William Rufus, King of England, I. 297; his life discussed by the writer of the Chronicle, with a Danish Bishop, II. 271; famous in Denmark, II. 271.
- Albano, the Cardinal of, I. 51; comes to England, I. 62; returns to Rome, I. 62.
- Albany, the eldest son of the Duke of, taken prisoner at the battle of Homildon Hill, II. 252.
- Albemarle, the Count of, I. 98.
- Albemarle, the Duke of, attends Richard II. to Ireland, II. 231; adjudged to lose that title, II. 241.
- Albert, Duke of Austria, slays Adolph of Nassau, I. 75, 76; elected King of the Romans, I. 76, 84; marriage of his son Rodolph, I. 84.
- Alençon, the Duke of, slain at Azincourt, II. 313.
- Alexander III., King of Scotland, I. 13, 14; visits England, I. 19; death of, I. 31; mentioned, I. 85, 86.
- Alexander, son of Alexander III., King of Scotland, early death of, I. 31.
- Alexander V., Election of Pope, at the Council of Pisa, II. 281; privileges granted by him to the Priory of Saint Bartholomew in Smithfield, II. 282; his death, II. 284.
- Alexandria, taken by the King of Cyprus, I. 301.
- Aleyn, John, slain at Luceria, II. 124.
- Alfonso, death of Prince, son of Edward I., I. 26; mention of him, I. 116.
- Alfonso III., King of Aragon, the Princess Eleanor betrothed to him, I. 27; desires to be reconciled to the Church, I. 29; his death, I. 39.
- Alfonso, grandson of Alfonso X. of Castille, I. 62.
- Alfonso [de la Cerda], abandoned by his allies, and seeks aid from France and Rome, I. 64.
- Algesiras, taken by King of Spain, I. 262.
- Algorum, Master P., I. 40.
- Alianor. *See* Eleanor.
- Alien cells in England, proposal to confiscate the property of, II. 266.
- Allebroke, I. 265.
- Alnwick Castle, taken by King Henry IV., II. 271.
- Alum, Robert. *See* Salisbury, Bishops of, and York, Archbishops of.
- Ambresbury, the Convent of, I. 21, 26, 27, 28, 38.
- Amiens, mention of, I. 28, 46; the Court held at, I. 154; the merchants of, spoiled by the English, I. 366; interview of Charles VI. and the Duke of Lancaster at, II. 206.
- Amiens, conduct of the Cardinal, late Bishop of, on hearing of the death of Gregory XL, I. 381; Pope Urban VI. inveighs against his perfidy, I. 381; he insults the Pope, and leaves the Court, I. 382.
- Anagni, I. 101, 102, 103, 104.
- Andrew, Saint, invoked, I. 410.
- Andrinus, Cardinal, Abbot of Clugny, I. 296.
- Anglesey, the Isle of, I. 17, 22, 50.
- Angouleme, a son born to Edward the Black Prince at, I. 301.
- Angus, Gilbert de Umfraville, Earl of, I. 193; takes part in the victory at Neville's Cross, I. 269.
- Angus, Robert, Earl of, at Pontefract, I. 165.
- Angus, the Earl of, taken prisoner at Homildon Hill, II. 252.
- Anjou, the County of, I. 34.
- Anjou, the Duke of, challenges the Duke of Lancaster to battle, I. 316; meets the Duke of Lancaster in Flanders, to treat of peace, I. 317, 318; his jealousy of the Duke of Burgundy, I. 441; prepares an expedition in support of Queen Joanna, II. 64; is crowned by the Anti-Pope King of Naples, II. 64; his miserable death, II. 119.

- Annan, burnt, I. 74; the English army passes through, I. 76.
- Annandale, I. 55, 197.
- Anne of Bohemia, her arrival at Calais, II. 48; at Dover, II. 48; married to Richard II., II. 48; crowned, II. 48; with the King, visits the Abbeys of England, II. 96, 97; at Eltham, II. 110; shameless avarice of her fellow countrymen, II. 119; with King Richard at Eltham, II. 142; her "Bohemians" mentioned, II. 153; with the King at Westminster, II. 179; at Woodstock, II. 195; at Langley, II. 204; her death, and burial at Westminster, II. 215.
- Annesley, Sir John, accuses Thomas Katrington of treason, I. 319; their duel, and his victory over Katrington, I. 430-434.
- Antichrist, I. 345.
- Antwerp, Edward III. at, I. 200, 208; Lionel, Duke of Clarence, born at, I. 223; Edward III. and Queen Philippa at, I. 224.
- Anudoys, the Count of, I. 51.
- Ap Howell, Master, liberated from prison at London, by Queen Isabella, and sent into Wales, I. 184.
- Apamia, the Episcopate of, I. 62; the Bishop of, placed in confinement, I. 84.
- Apineris, I. 12.
- Apulia, I. 29, 84.
- Aqueduct, the, in Cheap, I. 331.
- Aquinas, Thomas, the death of, I. 12, 13.
- Aragon, mentioned, I. 29, 30, 34, 39, 62; invaded by Philip III. of France, I. 27; the people of, capture French ships, I. 27. See Alfonso III.
- Arch-Priest, the, leader of one of the Companies, I. 286.
- Ardeburgh, I. 74.
- Ardres, surrendered, by treason, to the French, I. 342; Sir Hugh Calverley defeats a stratagem of the Captain of the Castle of, I. 372, 373; Charles VI. of France at, II. 221.
- Arezzo, I. 15.
- Argenten, Sir Giles de, slain at Bannockburn, I. 141.
- Armagh, the Primate of, leader of the English against Edward Bruce, I. 154; Fitz-Ralph, Archbishop of, his charges against the Mendicant Friars, I. 285.
- Armagnac, I. 179; the Count of, betrays the counsels of Edward the Black Prince, I. 281; the Count of, defeated by the Earl of Dorset, II. 315; murdered by the partisans of the Duke of Burgundy, II. 328, 329; the Count of, aids the Dauphin of France against the English, II. 343.
- Armenia, the daughter of the King of, bears a miraculous child, I. 77; the King of, aids the King of the Tartars, I. 113; certain knights of, present at a tournament in London, I. 296; the King of, is suspected, and refused a safe conduct, II. 151.
- Artois, I. 99.
- Artois, Robert, Count of, is appointed guardian of Sicily, I. 26; confiscates the property of the Templars and Hospitallers, I. 29; makes a treaty with the King of Sicily, I. 31; attacks the English in Gascoigne, I. 54; defeats the English under the Earl of Lincoln, I. 63; takes Furnes, I. 64; is slain, I. 98.
- Artveldt, Philip Van, leads the people of Ghent against the Count of Flanders, II. 61; his relationship to Queen Philippa, II. 61; is slain, II. 80.
- Arundel, Edmund, Earl of, refuses to join the expedition against Scotland, I. 140; beheaded, I. 184.
- Arundel, Richard, Earl of, sent as envoy to Rome, I. 278.
- Arundel, Richard, Earl of, with the Earl of Salisbury, makes a composition with the people of Cherbourg, I. 371, 372; his remissness, or cowardice, on the capture of Winchelsea, I. 439; certain monies received by, II. 150; appointed judge of Michael de la Pole, II. 152;

Arundel, Richard—*cont.*

prepares to take the command against the French, II. 153; tries to collect an efficient army, II. 153; defeats a large fleet of Flemings, French, and Spaniards, II. 154; his popularity for his disinterestedness, II. 153; destroys the French fortifications at Brest, II. 155; returns home, after supplying the English garrison at Brest, II. 155; the royal favourites envy his prowess, II. 156; gains certain victories on the coast of France, II. 175; the Earl of Northumberland is sent to arrest him, but hesitates to do so, II. 163; he escapes and joins the Duke of Gloucester, II. 164; charge made by the Duke of Lancaster against him, II. 214; pollution of Westminster by shedding his blood, II. 215; he is seized, II. 223; judgment given against him, II. 224, 225; he is condemned to death, II. 225; his rebuke to the Earl Marshal and the Earl of Kent, II. 225; is buried at London, II. 225; the multitude venerate him as a Martyr, II. 226; his son Thomas accompanies the Duke of Lancaster to England, II. 232.

Arundel, Thomas, Earl of, marries the daughter of the King of Portugal, II. 272; is sent with a body of troops to Paris, II. 286; returns to England, through ill-health, II. 209; dies, by poison, it is said, II. 309.

Arundel, Sir James, his prowess at Poitiers, I. 282.

Arundel, Sir John, appointed Marshal of England, I. 340; his prowess at Southampton, I. 340; sent in aid of the Duke of Bretagne, I. 418; he and his men intrude upon a Convent of nuns, I. 419; evil results thereof, I. 420, 421; disasters that overtake him and his men, I. 422-424; he is drowned, I. 424; the loss of him lamented, I. 443.

Arundel, Thomas. *See* Canterbury, Archbishops of, and Ely, Bishops of.

Asaph, Saint. *See* Saint Asaph.

Asherugh, Edmund, Earl of Cornwall, buried at, I. 80; the brethren of, I. 266.

Aspremont, the Sieur de, captured at Bayonne, I. 50.

Asser, Reginald de. *See* Winchester, Bishops of.

Aston, John, a follower of Wyclif, the London multitude impede his trial, II. 65.

Athens, the Duke of, slain at Poitiers, I. 283.

Athol, the Earl of, I. 55; taken prisoner, I. 58; liberated, I. 66; David, Earl of, at Pontefract, I. 165; accompanies Edward Baliol to Scotland, I. 193, 197; is slain, I. 194, 197.

Atte Heth, Haymo. *See* Rochester, Bishops of.

Atte Hoo, William, conducts Michael de la Pole to Calais, II. 169.

Atte Le, Sir Walter, dissuades Richard II. from going to St. Alban's, II. 22; obtains a commission to punish the insurgents, II. 23, 24; is escorted into the town, II. 23; his speech to the townsmen, II. 23, 24; he demands that the Abbey Charters shall be returned, II. 25; he again convenes them at Barnet Wood, and advises them as to the restoration of the Charters, II. 25; takes measures for the arrest of Grindecobbe and others, II. 25; he proceeds to Hertford, II. 26.

Aubrey, John, images erected by him in the Chapel of the manor of Schevele, II. 159.

Audeley, Hugh de, marries the widow of Piers Gaveston, sister of the Earl of Gloucester, I. 142; in Wallingford Castle, I. 162, 170.

Audeley, William de, slain, I. 24.

Audenarde, siege of, by the people of Ghent, II. 62; the siege is raised, II. 80; cruelties of the French at, II. 107; the French are destroyed, II. 107; offered to the King of England on certain terms, II. 107, 108; the offer is declined, II. 108; treasures of the Count of Flanders found there, II. 108.

Augi, the Count of, I. 98.

Aultone, the Deanery of, I. 199.
 Aumbers, capture of, by Henry V., II. 321.
 Aunser, the Count de, captured, I. 281.
 Austin Friars, the, at Cambridge, II. 186.
 Austria, I. 76; proposal of Otho, Duke of, to Edward III., I. 225; the Duke of, exacts a tribute from pilgrims resorting to the Papal Court, II. 144; he is defeated, and slain, II. 145; the Duke of, screens Pope John XXII., II. 302, 303; is compelled by the Emperor to give him up, II. 303. *See* Otho, Duke of Austria.
 Auvergne, the Duke of Lancaster suffers losses in, I. 315.
 Auxerre, I. 139.
 Avari, Didacus, and his brother, slain, II. 135.
 Aversana, II. 49.
 Avignon, two Friars Minors burnt at, I. 278; the "Great Company" in the vicinity of, I. 295; Urban V. appoints his brother Bishop of, I. 298; Urban V. leaves, for Rome, I. 305; Urban V. returns to, I. 311; Clement VII. takes refuge at, I. 393; the Duke of Anjou is crowned King of Naples at, II. 64.
 Avranches, capture of, by Henry V., II. 328.
 Aylesbury, I. 160.
 Ayr (Are), I. 68; the Castle of, burnt, I. 76; the Castle of, besieged by Robert Bruce, II. 114.
 Azincourt, [not named,] the French defeated at the Battle of, II. 311-313; the French believe that they have gained the battle, II. 313.

B.

Babbelake, near Burford, victory gained by the partisans of the Duke of Gloucester near, II. 170.
 Babylon, in Egypt, I. 82; the Soldan of, I. 208, 301.

Bachelor, William, Canon of Lincoln, his story to Michael, Abbot of St. Alban's, I. 255.
 Badesmere, Sir Bartholomew de, obtains possession of Leeds Castle, I. 161; executed, I. 165.
 Bagot, William, a partisan of Richard II., Speaker in Parliament, II. 224; takes counsel with the Duke of York, II. 232; takes to flight, II. 233; takes refuge at Chester, II. 233; escapes to Ireland, II. 233.
 Bailleul, I. 78.
 Bajazet, [called "Morectus,"] the Emperor, besieges Constantinople, II. 214; his engagement with the Prior of Rhodes, II. 217; his son slain, II. 247.
 Baldock, Robert de, the Chancellor, his intrigue as to the envoys of the King of France, I. 168; Queen Isabella issues a proclamation against, I. 181; accompanies Edward II. in his flight, I. 181, 183; is captured, I. 184; and dies miserably in Newgate, I. 185.
 Baldock, Walter de, late Prior of Lawne, punished for conspiracy against Henry IV., II. 249.
 Baldok, the King of, slain, I. 301.
 Baliol, Edward de, negotiations for his marriage, I. 52; invades Scotland, I. 193; lays waste Scotland, and besieges Berwick, I. 195; is crowned at Scone, I. 195; defeats the party of Edward Bruce at Roxburgh, I. 195; grants a truce to the Earl of Dunbar and Archibald Douglas, I. 195; is outwitted by the adherents of David Bruce, and narrowly escapes with his life, I. 195; does homage to Edward III. at Newcastle, I. 196; retires to England, I. 196; re-enters Scotland, and lays it waste, I. 196; returns to Berwick, I. 196; re-enters Scotland, I. 197; lays waste the country near Perth, I. 197; the Earl of Athol and Alexander Mowbray submit to, I. 197; receives aid from Edward III., I. 197; meets him at Perth, I. 197; transfers to him the crown of Scotland, I. 281.

- Baliol, John de, I. 35, 36; award of Edward I. in favour of, I. 38, 42; his Coronation, I. 42; does homage for Scotland to Edward I., I. 42, 43; present at a Parliament, I. 46; enters into an alliance with France, I. 52; his possessions in England confiscated, I. 52; cited to appear before Edward I. at Newcastle, I. 53; renounces his fealty and homage to Edward I., I. 56, 57; sues for peace, I. 58; his submission, I. 59; is sent to the Tower of London, I. 61; the King of France demands his liberation, I. 74; he is liberated at the request of Pope Boniface VIII., I. 78; is deprived of the regalia of Scotland, I. 78; taken to Bailleul in France, I. 78.
- Balle, John, brought to St. Alban's and sentenced to death, II. 32; his execution is deferred, II. 32; account of his doctrine, II. 32; he preaches the doctrines of Wyclif, and is excommunicated, II. 32; text of his Sermon at Blackheath, II. 32; enlarged upon, in reference to the natural equality of mankind, II. 33; his doctrines gain the applause of the multitude, II. 33; Letter sent by him to the Commons of Essex, II. 33; he is executed at Saint Alban's, II. 34.
- Balsak, son of the Emperor Bajazet, slain, II. 247.
- Baly, William, captured, I. 198.
- Bambures, the Sieur de, wounded, II. 136.
- Banastre, Sir Thomas, sent in aid of the Duke of Bretagne, I. 448; his death, I. 425.
- Bangor, I. 22.
- Bangor, the Bishop of, captured with the Earl of Northumberland, II. 278; sits in judgment upon Sir John Oldecastle, II. 294.
- Bannekemore (Bannockburn), the English defeated at the Battle of, I. 140-142.
- Bannockburn. *See* Bannekemore.
- Bar, the Cardinal de, murdered by the partisans of the Duke of Burgundy, II. 329.
- Bar, the Count of, marries Eleanor, daughter of Edward I., I. 45, 117.
- Bar, the Duke of, slain at Azincourt, II. 313.
- Bar, Katherine, Duchess of. *See* Katherine.
- Barber, John, Sir Walter Atte Le takes measures for the arrest of, II. 25; is taken to Hertford, II. 26; is brought from Hertford to St. Alban's, II. 31; is executed, II. 36.
- Barde, William, taken prisoner, I. 195.
- Bardolf, Thomas de, incites the Earl of Northumberland to rise against Henry IV., II. 269; King Henry marches against him, II. 271; flies, with the Earl of Northumberland, into Scotland, II. 271; flies into Wales, II. 273; returns to England, II. 278; is defeated, and dies of his wounds, II. 278.
- Bari, Bartholomew, Archbishop of, made Pope, I. 369.
- Barnabo, Duke of Milan, Richard II. refuses his daughter, II. 46.
- Barnet, the insurgents demand aid from the town of, I. 458; the insurgents from, join those of St. Alban's, I. 471.
- Barnet, John de, *See* Bath, Ely, and Worcester, Bishops of.
- Barnet, Master John de, elected Bishop of Rochester, II. 180; the election set aside by the Pope, II. 181.
- Barnwell, in Cambridgeshire, death of Sir Thomas Trivet at, II. 177.
- "Baronets," mention of, I. 141, 154.
- Barons, the, appear in arms and extort concessions from Edward II., I. 160; wreak their vengeance on the friends of the Despensers, I. 160; the King levies an army against, I. 162, 163.
- Basset, the Lord de, a supporter of Thomas Katrington in his duel, I. 432; sent to Bretagne, I. 434; his affection for Sir Ralph de Stafford, II. 130.
- Basset, Ralph, his offence against the King of France, I. 173, 174.
- Bastard of Flanders, the, leads an army against Henry Spencer, Bishop of Norwich, II. 90.

- Bateman, William. *See* Norwich, Bishops of.
- Bath, Robert Burnel, Bishop of, I. 19, 23; death of Ralph de Shrewsbury, Bishop of, I. 299; John de Barnet made Bishop of, I. 299; John Harewelle made Bishop of, I. 303; Walter Skirlaw, Bishop of, made Bishop of Durham, II. 179; death of Ralph Ergam, Bishop of, II. 247; Henry Bowet made Bishop of, II. 247; he accompanies Henry IV. to Lynn, II. 274; is translated to the See of York, II. 277; the Bishop of, at the Council of Constance, II. 302; takes part there in the election of a Pope, II. 319.
- Battle, the Abbots of, I. 121.
- Battle, the Abbot of, exercises his privilege of pardon, I. 300; repulses the French at Winchelsea, I. 342, 343; Laurence, monk of, II. 196.
- Bavaria, Louis, Duke of, elected Emperor, I. 171; the Duke of, present at the siege of Melun, II. 335.
- Bayeux, surrender of, to Henry V., II. 325.
- Bayonne, mention of, I. 45, 51, 54, 63; surrender of, to John de St. John, I. 49, 50; remains faithful to the English, I. 317; nine ships of, hired by the English, I. 367.
- Beas, the Isle of, spoiled by the Earl of Arundel, II. 175.
- Beatrice, daughter of King Henry III., I. 7.
- Beauchamp of Holt, James, hanged, II. 174; his treachery to King Edward III. and his son Lionel, II. 174.
- Beauchamp of Holt, John, arrested, II. 173.
- Beauchamp, William, leader of the expedition in aid of Portugal, I. 453; violates his engagement with the Bishop of Norwich, II. 94; Captain of Calais, II. 169.
- Beauchamp, Thomas de. *See* Warwick.
- Beaufort, Henry, son of John, Duke of Lancaster, and Katherine Swynford, made Bishop of Lincoln, II. 228. *See* Winchester, Bishops of.
- Beaufort, Sir Thomas, made Chancellor, II. 282.
- Beaufort, Thomas. *See* Dorset, Earl of, and Exeter, Duke of.
- Beaufort (Beuforde), the Castle of, II. 339.
- Beaumanoir, the Sieur de, I. 404.
- Beaumaris Castle, built, I. 50.
- Beaumont, Henry de, captured I. 151.
- Beaumont, the Lord de, at the siege of Bourbourg, II. 100; banished, II. 173.
- Beaumont, Louis de. *See* Durham, Bishops of.
- Bee Herlewyn, besieged by the Duke of Clarence, II. 328.
- Beche, Philip Le, joins in the defeat of the French near Freney, II. 331.
- Bedford, a prodigy near the town of, II. 229; marvellous appearances near, II. 254.
- Bedford, John, Duke of, captures French ships, II. 316; advances against the Scots, II. 325; Regent of the kingdom, sits in judgment upon Sir John Oldcastle, II. 327, 328; crosses over to Normandy, II. 331; present at the siege of Melun, II. 335; accompanies Henry V. to England, II. 336; escorts Queen Katherine to Normandy, II. 342; sponsor to Prince Henry, II. 342; presides over Parliament, II. 342; raises the siege of Cosne, II. 343; Regent of Normandy, II. 345; his absence from England, II. 346.
- Bedford, Simon de, arrested and executed, I. 193.
- Beersheba, I. 42.
- Bek, Antony. *See* Norwich, Bishops of.
- Belgabred, the Briton, II. 2.
- Belknappe, Robert, Justiciar, exiled, II. 174.
- Belmarinus, King, I. 301.
- Benedict, Saint, the head of, presented to Westminster Abbey, I. 279.

- Benedict XI., Pope, I. 104 ; verses concerning, I. 104 ; absolves Philip the Fair from excommunication, I. 106 ; death of, I. 107.
- Benedict XII., Pope, Letter of Edward III. to, setting forth his title to the French crown, I. 201-208 ; Letter of, to Edward III. in answer, I. 208-215 ; Letter of, offering his mediation, I. 217-219 ; places Flanders under interdict, I. 227, 228 ; death of, I. 250 ; succeeded by Clement VI., I. 254.
- Benedict XIII., the Anti-Pope, protests against the proceedings of the Council of Pisa, II. 281.
- Benedictines, the. *See* Black Monks.
- Benefices, certain, to be presented to the Clerks of Oxford or Cambridge, II. 338.
- Benevento, II. 49.
- Benstude, Edward, commissioned to punish the insurgents at St. Alban's, II. 23.
- Bentele, Walter de, defeats the French in Bretagne, I. 276.
- Beomble, the Sieur de, an envoy from the King of France, I. 168.
- Bere, the Castle of, I. 24.
- Bereford, Baldwin de, banished, II. 173.
- Berengarius, the doctrines of, I. 450, II. 11.
- Berkeley, Sir Maurice de, sent by Edward II. to Wallingford Castle, I. 162, 170 ; death of, I. 183.
- Berkeley, Sir Thomas de, heir of Sir Maurice, Berkeley Castle restored to, by Queen Isabella, I. 183 ; one of the keepers of Edward II., I. 188 ; treats him with humanity, I. 188.
- Berkeley, Thomas de, Lord, a witness to King Richard's abdication, II. 234 ; a Commissioner for the deposition of Richard II., II. 235 ; his successes against the French on the coasts of Wales, II. 272.
- Berkeley Castle restored to Sir Thomas de Berkeley, I. 183 ; Edward II. is barbarously put to death at, I. 189.
- Berkhamstead, Richard II. leaves St. Alban's for the Castle of, II. 39 ; the Earl of Northumberland is summoned to, II. 44.
- Bermengham, William de, taken prisoner, I. 63.
- Berneys, James, arrested, II. 173 ; hanged, II. 174.
- Berri, the Duke of, attends Richard II., II. 220.
- Berri, I. 281.
- Berwick, mention of the town of, I. 53, 62, 66, 70, 74, 80, 110, 139, 142, 144, 194. the Castle of, taken by Edward I., I. 56 ; a Parliament at, I. 60 ; the Countess of Buchan confined in a wooden cage at, I. 109 ; sold by its Warden to the Scots, I. 155 ; siege of, by the English, I. 155 ; David Bruce marries the Princess Joanna at, I. 192 ; besieged by Edward Baliol, I. 195 ; invested by Edward III., I. 195, 196 ; Edward III. and Edward Baliol at, I. 197 ; taken by the Scots, I. 280 ; recaptured, I. 281 ; the Castle of, retaken by the Scots, I. 387 ; recaptured by the Earl of Northumberland, I. 388 ; the Castle of, taken by the Scots, II. 118 ; the Earl of Northumberland is condemned for neglect in reference thereto, II. 118 ; he recaptures it, II. 118 ; an English army sent to, against the Scots, II. 142 ; the Castle held by Sir William de Clifford, II. 263 ; Serle, the conspirator, is detained in, II. 264 ; the Earl of Northumberland retires to, II. 271 ; Henry IV. proceeds to, against the Earl of Northumberland, II. 271 ; the Castle is surrendered to him, II. 271.
- Berwick, John de, I. 49.
- Bethlehem, the Bishop of, an Englishman, remains at Rome, II. 124 ; William de Bottlesham, Bishop of, II. 248.
- Bettlespool, I. 263.
- Beverley, mentioned, I. 76, 77, 155 ; Sir John de Holland takes refuge at, II. 130.
- Beverley, Saint John of, I. 262 ; the shrine of, visited by Edward I., I. 75.

- Biggleswade (Bykkesward), marvellous appearances near, II. 254.
- Billericay, in Essex, fresh outbreak of the insurgents at, II. 17.
- Bishops, the, of England, deprived of certain offices of state, I. 312; alleged laxity of, the, II. 12.
- Black Monks, or Benedictines, a General Chapter of the, I. 300; the Archbishop of Canterbury asserts his right of visitation over, II. 196; reforms in the Order of the, II. 337, 338; Henry V. attends the Chapter at Westminster, and exhorts them, II. 337, 338.
- Blackheath, the insurgents review their forces at, I. 456; Sermon of John Balle at, II. 32; Henry IV. meets the Emperor of Constantinople at, II. 247.
- Blake, John, sets his seal to certain indictments, II. 162; is arrested, II. 173; executed, II. 174.
- Blakelowe, Piers Gaveston put to death at, I. 133.
- Blakewelle, John de, killed at the Coronation of Edward II., I. 122.
- Blanche of Lancaster, married to John of Gaunt, I. 286. *See* Lancaster.
- Blanche, the Princess, daughter of Edward III., born in the Tower, I. 228; dies, and is buried at Westminster, I. 228.
- Blanche of Navarre, wife of Edmund, brother of Edward I., I. 46.
- Blanche, wife of Ferdinand, son of Alfonso of Castille, I. 62.
- Blanche, sister of Philip the Fair, married to Rodolph, son of Albert, King of the Romans, I. 84.
- Blankforde, I. 30.
- Blankforde, [or Blanford,] Henry, the Chronicles of, referred to, I. 170.
- Blaye, I. 48, 54.
- Bois, the siege of, by the Duke of Orleans, II. 275.
- Blount, Sir John, defeats the Marshal of France, II. 289.
- Blount, Sir Thomas, joins Queen Isabella, I. 183.
- Blount, Sir Walter, slain at the Battle of Shrewsbury, II. 258.
- Bobwyth, Nicholas. *See* London, Bishops of.
- Bohemia, the King of, takes part in the challenge to Edward III., I. 216; at the Battle of Cressy, I. 268; slain, I. 268; the sister of Wenceslaus, King of, arrives in England, II. 46; her marriage to Richard II., II. 47, 48.
- Bohemians, the, followers of Queen Anne, wife of Richard II., their rapacity and shamelessness, II. 97, 119, 153.
- Bohun, Humphrey de. *See* Hereford.
- Bois de Vincennes, the, I. 177.
- Bologna, the University of, II. 280.
- Bonde, Sir Nicholas, is sent to the citizens of London, I. 330; attends on Richard II., I. 331.
- Boniface VIII., elected Pope, I. 48; deprives the Bishop of Ostia of the Pall, I. 48; grants indulgences, I. 49; prophecy of Pope Celestinus, V. as to, I. 49; deprives the Cardinals Colonna, I. 49, 54; sends two Cardinals to treat of peace, I. 51; creates a Bishop of Apamia, I. 62; raises a Crusade against the Cardinals Colonna, I. 64; thwarts Adolph, King of the Romans, I. 69; canonizes Louis IX., King of France, I. 69; promulgates his Constitutions, I. 70; makes fresh proposals for peace, I. 73; the Cardinals Colonna ask pardon of, I. 77; grants indulgence to those who visit Rome, I. 80; intercedes with Edward I. in behalf of the Scots, I. 81; issues injunctions as to the discipline of the English Nuns, I. 83; obtains a truce for the Scots, I. 84; excommunicates Philip the Fair, I. 85; who retaliates, I. 85; claims Scotland in behalf of the Romish Church, I. 85; legitimizes the sons of Sancho IV. of Castille, I. 85; makes certain demands of Edward I. as to the Scots, I. 86; Letter of Edward I. to, declaratory of his rights to the kingdom of Scotland, I. 87; Letter addressed to, in behalf of the

Boniface VIII.—*cont.*

people of England, in reference to Edward's claim to the Scottish crown, I. 96; cites the French Bishops to Rome, I. 98; endeavours to excite Edward I. to war against France, I. 98; enormous crimes are imputed to him, and Philip appeals against him, I. 100; insurrection against him by the Cardinals Colonna and others, I. 101; maltreatment of, I. 103, 104; and death, I. 104; the last Pope who saw Rome, until the time of Urban V., I. 305.

Boniface IX. elected Pope, II. 193; restores Adam, the English Cardinal, to his rank, II. 197; his declaration as to Bulls of plenary indulgence, II. 197; sends a nuncio to England, II. 200; expostulates against certain Statutes, II. 200; alleges the existence of a compact between the King of France and the Anti-Pope, II. 201; other representations made on his behalf, II. 201; slight concession to his demands made by Parliament, II. 203; institutes the Feast of the Salutation of St. Mary, II. 207; requests King Richard's aid against the Lollards, II. 219; demands the repeal of the Statute against Provisors, II. 228; causes the Capitol and Castle of St. Angelo to be rebuilt with certain discovered treasures, II. 229; aids in obtaining contributions for the Emperor of Constantinople, II. 229; remission for benefactors granted by, to the people of Ely, II. 253; death of, II. 268.

Bordeaux, mention of, I. 25, 45, 47, 54, 281; submits to the King of England, I. 99; the Papal Court removed to, I. 110; the Primacy of Guyenne removed to, I. 110; stratagem of the citizens of, and defeat of the French, I. 225; Edward III. congratulates them, I. 225; Henry, Earl of Derby, returns to, I. 271; John II., King of France, taken to, I. 283; Richard II. born at, I. 302; the Duke of Lancaster arrives at, I. 315; a famine at, I. 316; the Duke of Lancaster winters

Bordeaux—*cont.*

at, I. 316; remains faithful to the English, I. 317; Henry Percy, the younger, made Warden of, II. 213; four ships of Lynn, on their voyage to, swallowed by a whirlpool, II. 275.

Bordeaux, the Cardinal of, arrives in England, to represent the bad faith of Pope Gregory XII., II. 279.

Boroughbridge, the Earls of Lancaster and Hereford defeated at, I. 165, 168.

Bosc, Humphrey du, slain, I. 195.

Bosco, Peter de, nuncio from Pope Boniface IX., II. 228.

Boston, outrage committed at, I. 30.

Botetourte, John de, I. 47.

Bothwell (Boseville) Castle, the Earl of Hereford taken near, I. 141; repaired by Edward III., I. 197; taken by the Scots, I. 198.

Botreus, Sir W., leader of an expedition in aid of Portugal, I. 453.

Botreux, surrendered to Henry V., II. 335.

Bottlesham, John de. *See* Llandaff, and Rochester, Bishops of.

Bottlesham, William de. *See* Bethlehem, and Rochester, Bishops of.

Boucicault, Constable of France, I. 288.

Boucicault, taken at the Battle of Azincourt, II. 313.

Boulogne sur Mer, mention of, I. 198, 372; Edward II. marries Isabella of France, at, I. 121; ravages committed at, by Sir Hugh Calverley, I. 344; the merchants of, spoiled by the English, I. 366; the Captain of, wounded, II. 136; a meeting at, said to have been arranged between Richard II. and Charles VI., II. 170.

Boulogne, the Count of, I. 98.

Bourbon, the Duke of, slain at Poitiers, I. 283.

Bourbon, the Duke of, attends Richard II., II. 220; taken at Azincourt, II. 313.

Bourbon, James de, taken at Poitiers, I. 283.

- Bourbourg (Burburgh), taken by the Bishop of Norwich, II. 95; fortified against the French, II. 100; the King of France marches against, II. 100; he is repulsed, II. 101; it is surrendered to the French, on terms, II. 102; great losses of the French at, II. 104.
- Bourg, the siege of, II. 275.
- Bourg sur Mer, I. 48, 54, 55.
- Boursier, Sir Edward le, takes command of the people of Ghent, II. 120; prevents them from maltreating the French prisoners, II. 120, 121.
- Boursier, Robert le, Chancellor, Letter to, from the Archbishop of Canterbury, as to undue exactions from the clergy, I. 234, 235.
- Bower, Sir William, taken prisoner, II. 339.
- Bowet, Master Henry, one of the few English who remain at Rome, II. 124. *See* Bath, Bishops of, and York, Archbishops of.
- Boynton, Sir Robert de, Governor of Berwick Castle, slain by the Scots, I. 388.
- Boys, Sir Roger de, II. 5.
- Brabant, Edward III. in, I. 223, 225; the people of, aid those of Ghent, II. 51.
- Brabant, John, Duke of, marries Margaret, daughter of Edward I., I. 32, 117; present at the Coronation of Edward II., I. 121.
- Brabant, the Duke of, aids Edward III., I. 216, 230.
- Brabant, the Duke of, slain at Azincourt, II. 313.
- Bradebourne, Henry de, executed, I. 165.
- Bradwardyne, Thomas. *See* Canterbury, Archbishops of.
- Brambre, Nicholas. *See* Brembre.
- Brantingham, Thomas. *See* Exeter, Bishops of.
- Braybrook, Robert. *See* London, Bishops of.
- Brechin, I. 60.
- Brembre (or Brambre), Sir Nicholas, Mayor of London, opposes John de Comberton, II. 111; privy to a plot against the Duke of Gloucester and others, II. 150; his designs at Westminster, against the nobles, II. 165; he is arrested, II. 173; charges against him, II. 174; he is executed, II. 174.
- Brenville, Robert, a merchant of Normandy, taken prisoner by the people of Calais, II. 135.
- Brest, the Castle of, taken, I. 318; Spanish ships captured near, I. 364; Sir Robert Knolles Warden of the Castle of, I. 365, 367; Sir Thomas Percy arrives at, I. 426; the Duke of Lancaster relieves the Castle of, II. 143; called the "Key of Bretagne," II. 155; the French fortifications at, destroyed by the Earl of Arundel, II. 155; he supplies the English garrison there, II. 156.
- Bretagne, the Count of, I. 7.
- Bretagne, the Duke of, brother-in-law of, Edward I., I. 13; a truce with France, through his mediation, I. 70; killed at the Coronation of Pope Clement V., I. 108.
- Bretagne, John de Montfort, Duke of, does homage to Edward III. for the Duchy of Bretagne, I. 253; his successes against the French, I. 300, 318; his success arrested by news of the truce, I. 319; one of the commanders of the English fleet, I. 343; tax imposed upon him, I. 392; is recalled by his people, I. 403; his equivocal conduct, I. 442; his admiration of the valour of Sir Hugh Calverley, I. 406; he takes measures for the departure of the English army, I. 444.
- Bretagne, John de Montfort, Duke of, Henry IV. marries his widow, II. 254.
- Bretagne, John de, Earl of Richmond. *See* Richmond.
- Bretagne, John de, a banneret, captured, I. 54.
- Bretagne, mentioned, I. 47, 283, 310; Edward III. crosses over to, I. 253; John de Montfort, Duke of, does homage to Ed.

Bretagne—cont.

ward III. for the Duchy of, I. 253; successes of Thomas de Dagworth in, I. 270; the French defeated in, by Walter de Bentele, I. 276; laid waste by Sir Robert Knolles and others, I. 286; Sir Robert Knolles eludes a stratagem of the people of, I. 365; the Duke of Lancaster crosses over to, I. 374; war between Charles VI. of France and the people of, I. 389; the people of, supporters of Clement VI., the Anti-Pope, I. 393, 395, 396; Sir John Clerk is wounded in, and taken prisoner, I. 402, 403; victory gained by the English off the coast of, I. 403, 406; importations by the merchants of, I. 408; an expedition is fitted out in aid of, against the French, I. 418; an army sent from England to succour the Duke of, I. 434, 435; the English army moves on towards, I. 442; hardships endured by it, I. 443; the people of, demand of the Duke the dismissal of the English in his service, II. 47; De Clisson interferes in behalf of the English, II. 47; most of the English depart, but some few are recalled, II. 47; the people of, and the French, are defeated near Dunkirk, II. 92, 93; claims of the heirs of Charles de Blois to the Duchy of, sold to the French, II. 150; Charles VI. leads an expedition against, II. 212; the people of, burn Plymouth, II. 259; certain of their ships are captured, II. 259, 260; capture of English ships by the people of, II. 262.

Bretigny, the Treaty of, I. 290-294; confirmed in Parliament, I. 294.

Brewes, Sir John de, captured by the insurgents, II. 5; sent by the insurgents to make terms with the King, II. 6; met by the Bishop of Norwich, II. 6; delivers up two of the insurgents, II. 7.

Brewes, William de, I. 158.

Brian, Guy de, envoy to Rome, I. 278.

Briant, in Bretagne, siege of the Castle of, by Thomas, Earl of Kent, II. 279.

Bridlington, miracles at, II. 189; Translation of the body of St. John of, II. 262; the "Prophecy" of, II. 270; the Duke of Exeter on pilgrimage to, II. 325.

Brie, Henry V. in the parts of, II. 340, 342.

Brigerac, I. 265.

Brigittines, the Rule of the, II. 300.

Bristol, mention of, I. 26, 27, 55, 66, 189. 390; the ships of, I. 15, 18; the elder Despenser made Governor of, I. 181; besieged by Queen Isabella, and surrenders, I. 183; the staple of wool at, I. 278; the Council of Richard II. flee to the Castle of, II. 233; besieged by the Duke of Lancaster, II. 233; Sir Thomas Le Spencer executed at, II. 245.

Britanny. *See* Bretagne.

Brokays, Bernard, executed, II. 245.

Brotherton, Thomas de, son of Edward I., I. 117; made Earl Marshal, I. 130, 131. *See* Thomas, son of Edward I.

Bruce (Brus), Alexander, execution of, I. 112.

Bruce, David, King of Scotland, I. 190; marries the Princess Joanna of the Tower, I. 192; crowned, I. 193; his adherents are defeated at Dupplin Moor, I. 193; captured at Nevill's Cross, I. 269; ransomed, I. 284; visits England, I. 299.

Bruce, Edward, leads an army into Ireland, I. 144; is defeated and slain, I. 154.

Bruce, Nigel, taken by Aymer de Valence, I. 109; executed, I. 110.

Bruce, Nigel, slain, I. 194.

Bruce, Robert, I. 35; his claim to the Scottish throne, I. 42.

Bruce, Robert, the younger, burns the Castle of Ayr, I. 76; slays Comyn, and is crowned King of Scotland, at Scone, I. 108; is defeated by the English under Aymer de Valence, I. 109; his wife is captured, I. 109; defeats the English under Henry Percy, I. 110; his wife is sent to England, I. 110; his daughter is placed in a nunnery, I. 110; defeats

Bruce, Robert—*cont.*

Aymer de Valence, I. 113; defeats the Earl of Gloucester, I. 114; besieges the Castle of Ayr, I. 114; defeats the English at Bannockburn, I. 140; sends an army to Ireland, I. 144; alleged correspondence of Edward II. with him for the death of the Earl of Lancaster, I. 152; he is excommunicated, I. 155; sends envoys to the Roman Court, but their object is frustrated, I. 168; concludes a truce of thirteen years with the English, I. 169, 170; his death, I. 189, 192; is succeeded by his son, David, I. 190.

Bruce, Robert, Earl of Carrick, bastard son of King Robert, is defeated, I. 193; and slain, I. 194.

Bruce, Thomas, executed, I. 112.

Bruges, the people of, shew hostility to Edward I., I. 69; the Count of Valois received at, I. 77; the French defeated near, I. 98; aids Edward III., I. 230; conference at, and agreement made by Edward III. with the Pope, I. 317; prisoners sent to, by the Count of Flanders, I. 440; the Count of Flanders takes refuge at, II. 61; it is captured by the people of Ghent, II. 61; and plundered, II. 62; favour shown to the English residing there, II. 62; order is restored there, II. 62; treachery of the people of, to the people of Ghent, II. 81; tribute-money sent by the people of, to the French, seized by the people of Ghent, II. 86, 87; the people of, are oppressed by their own allies, the French, II. 81.

Brunfeld, Edmund, fraudulently obtains the Abbey of Bury St. Edmund's, I. 414-418; is committed to the Tower, I. 417; enquiries directed by the Papal Court, whether he had been admitted Abbot of Bury, I. 428, 429; imprisoned at Nottingham, II. 4; translated to the Abbey of a Monastery in Gascoigne, II. 68; a pension made payable to, II. 180; made Bishop of Landaff, II. 180, 181; the pension ceases, II. 181.

Brunfeld, in Wales, discovery of a treasure at, I. 264.

Brunswick, intended combat of the Duke of, with the Duke of Lancaster, I. 279. *See* Otho.

Brunton, Thomas. *See* Rochester, Bishops of.

Bryncle, John, Abbot of Bury St. Edmund's, I. 414, 415.

Buchan (Boghan), Henry de Beaumont, Earl of, I. 193; his barge captured, I. 194.

Buchan (Bowen), the Earl of, besieges Carlisle, I. 55; returns to Scotland, I. 65.

Buchan (Bowen), the Countess of, crowns Robert Bruce, I. 108; is taken by English, and confined in a wooden cage, I. 109.

Buckingham, Thomas de Woodstock, son of Edward III., made Earl of, I. 338; as Constable of England, acts at the Coronation of Richard III., I. 337, 338; one of the commanders of the English fleet, I. 343; commander of the English fleet, I. 364; interferes in the duel between Sir John Annesley and Thomas Katryngton, I. 432; is sent to Bretagne, I. 434; is sent against the insurgents of Essex, II. 18; prepares to oppose the Scots, II. 109; with the Duke of Lancaster, invades Scotland, II. 111; said to have threatened Richard II., II. 115; created Duke of Gloucester, II. 140.

See Gloucester, Thomas, Duke of.

Buckingham, Thomas Mowbray, Earl of, sent against the Scots, I. 180.

Buckingham, John de. *See* Lincoln, Bishops of.

Builth. *See* Vuelid.

Burbache, John, a witness to King Richard's abdication, II. 234.

Burford, a victory gained by the partisans of the Duke Gloucester at Babbelake, near, II. 170.

Burgh, Sir John de, Sir Roger Tamari marries his widow, I. 142.

Burgh, William, Justiciar, exiled, II. 174.

- Burgh on the Sands, Edward I. dies at, I. 116.
- Burghersh, Henry de. *See* Lincoln, Bishops of.
- Burgundy, Philip, Duke of, Edward III. makes terms with, I. 287; marries the daughter of the Count of Flanders, I. 300; formerly a prisoner in England, with his father, John II., I. 301; guardian of the King of France, I. 441; the Duke of Anjou jealous of, I. 441; defeated by the English, I. 441; attends King Richard II., II. 220.
- Burgundy, [John], Duke of, imprisoned, and released on condition of his taking Calais, II. 279; abominable provision made by him for the reduction of Calais, II. 283; war between him and the Duke of Orleans, II. 285; embassy sent by him to England, II. 285; the King of France favours him, II. 285; advice given to him by Henry IV., II. 286; sends a message to the English Parliament against the Duke of Orleans, II. 300; he is reconciled by Henry V. to the Emperor Sigismund, II. 317; with his partisans, enters Paris, and murders the Count of Armagnac and others, II. 328, 329; is slain by the Dauphin of France, II. 330; his son makes terms with the English, II. 330.
- Burgundy, [Philip the Good], Duke of proposes terms of peace between England and France, II. 331; is present at the ratification of the Treaty of Troyes, II. 334; present at the siege of Melun, II. 335; besieges Saint Richer, II. 340; defeats the French, and abandons the siege, II. 340; a town of his, (Cosne), is besieged by the Dauphin of France, II. 343; he is appointed Regent of France, II. 345.
- Burgundy, [Robert II.], Duke of, I. 46; escorts Margaret of France to England, I. 79; daughter of, married to Prince Louis of France, I. 143.
- Burgundy, the people of, I. 11.
- Burleigh, a manor of the Bishop of Norwich, II. 6.
- Burley, Sir Simon, sent to the citizens of London, I. 330; attends on Richard II., I. 331; envies the Earl of Arundel, II. 136; is arrested, II. 173; beheaded, against the expostulations of the Earl of Derby, II. 174; his bad character, II. 174.
- Burnel, Lord de, banished, II. 173; a witness to King Richard's resignation, II. 234.
- Burnel, Robert, Chancellor, I. 14; elected Archbishop of Canterbury, but set aside by the Pope, I. 19.
- Bursegaund, captured, I. 281.
- Burton-on-Trent, I. 164, 165.
- Bury, Adam de, charges against, I. 321.
- Bury St. Edmund's, Henry III. seized with illness at the Abbey of, I. 7; a Parliament at, I. 61; Queen Isabella recruits her army at, I. 180; attack upon the Abbey by the burgesses, I. 188; Edward II. holds a Council at, I. 222; its litigation with Ely alluded to, I. 314; disputes in reference to the Abbacy of, I. 414-418; enquiries directed by the Papal Court as to the admission of Edmund Brunfeld to the Abbacy of, I. 428; disturbances at, II. 2, 3, 4; Charters granted to, by King Cant. II. 3, 4; the insurgents at, II. 63; lavish expenditure of the Abbey of, on the entertainment of Richard II. and his Queen, II. 96, 97; John Tymworth admitted to the Abbacy of, II. 97; the dispute as to the Abbacy of, settled, II. 125; death of John Tymworth, Abbot of, II. 180; William de Stratfeld made Abbot of, II. 180; inundation at, II. 213; the Abbot of, present at the election of a Pope, at Constance, II. 320.
- Bushy, John, a partisan of Richard II., Speaker in Parliament, II. 224; takes council with the Duke of York, II. 232; takes to flight, II. 233; is captured, and executed, II. 233.

Butler, John, Usher of the King's Chamber, attempts to cite Sir John Oldcastle, II. 292.

Buxhille, Sir Alan, excommunicated for the murder of Robert Haule, I. 379; images erected by him in the Manor of Schevele, II. 159.

Byland, the Abbey of, I. 166; the Earl of Richmond taken there, I. 171.

C.

Cadiz, I. 453.

Cadyndone, William, his designs against St. Alban's, I. 469, 470; Sir Walter Atte Le takes measures for the arrest of, II. 25; he is taken to Hertford, II. 26; is brought from Hertford to St. Alban's, II. 31; is executed at St. Alban's, II. 36.

Caen, taken by Edward III., I. 267; spoils of, in England, I. 272; besieged by Henry V., II. 322; the Monastery is captured, II. 323; the place is assaulted, II. 323; Henry V. keeps the Feast of St. George at, II. 328.

Caernarthen, I. 48.

Caernarvon, I. 48.

Caerphilly (Kerfilli), the Castle of, held by Hugolin, son of Hugh Despenser the Younger, I. 183, 184; surrendered on conditions, I. 184.

Calaphas, his prophecy, II. 85.

Cain, the punishment of, II. 120.

Caithness, I. 160.

Calais, mentioned, I. 280, 287, 290, 300, 307, 319, 372, 373; besieged by Edward III., I. 269; capture of, I. 271; spoils of, in England, I. 272; unsuccessful attempts of the French to take, I. 273, 274; the staple of wool removed to, I. 297; inactivity of the Duke of Lancaster at, I. 308; the Duke of Lancaster leaves, on his march through France, I. 315; Sir Hugh de Calverley, Governor of, I. 342; the Castle of Merke

Calais—*cont.*

hostile to, I. 344; Sir Hugh de Calverley sallies from, to spoil the French merchants, I. 366; Sir Hugh de Calverley is recalled from, and the Earl of Salisbury made Warden, I. 390; the Earl of Salisbury returns from, and Sir John Denros is appointed Warden, I. 427; English troops sent to Bretagne by way of, I. 435; the intended wife of Richard II. arrives at, II. 46; Henry Spencer, the Bishop of Norwich, arrives at, II. 88; the English retire to, after the surrender of Bourbourg, II. 102; the people of, make captures from the French, II. 135, 136; the vicinity of, ravaged by the English, II. 137; Sir Henry Percy sent for the defence of, against the French, II. 144; said to have been sold by Richard II. to the French, II. 164; Michael De la Pole escapes to, II. 169; Edmund De la Pole Captain of the Castle of, II. 169; Sir William de Beauchamp Captain of the town of, II. 169; the Staple removed to, from Middleburgh, II. 177; a conference near, requested, II. 199; the Earl of Northumberland removed from, and Sir Robert Moubray appointed Warden of, II. 203; the Duke of Lancaster at, II. 206; Sir Roger Walden Treasurer of, II. 218; interview of King Richard and Charles VI. at Guysnes, near, II. 220; Richard II. married to the daughter of the King of France at, II. 221; the people of, capture Pouile, II. 276; the Duke of Burgundy undertakes to capture, II. 279; abominable provisions made at St. Omer for the capture of, II. 283; Henry V. proceeds from Harfleur towards, II. 310; Henry V. crosses over to, II. 316; Henry V. passes through, on his road to England, II. 336; the body of Henry V. brought to, II. 345.

Caldestreme [*now*, Coldstream], I. 56.

Calf, a, with two heads, I. 200.

Calverley, Sir Hugh de, forsakes Henry the Bastard, and joins Edward the Black

Calverley, Sir Hugh de—*cont.*

Prince, I. 303 ; Governor of Calais, I. 342 ; sends the Sieur de Gunny over to England for treason, I. 342 ; ravages Boulogne, I. 344 ; recovers the Castle of Merke from the French, I. 344, 345 ; spoils the French merchants at the Fair of Etaples, I. 365, 366 ; takes the Castle of Merke, I. 372 ; defeats a stratagem of the Captain of the Castle of Ardres, I. 372, 373 ; is recalled from Calais, and made Admiral, I. 390 ; captures French ships, I. 390 ; capture of some of his troops in Bretagne, I. 390 ; restitution of them by Sir Geoffrey Cornet, I. 390, 391 ; in command at sea, I. 400 ; defeats French and Spanish ships off the coast of Bretagne, I. 405, 406 ; admiration of his valour by the Duke of Bretagne, I. 406 ; by Bertrand du Guesclin, I. 407 ; sent in aid of the Duke of Bretagne, I. 418 ; his laudable conduct, I. 421 ; escapes a tempest, I. 426 ; sent to Boulogne, I. 434 ; principal leader in the Crusade of the Bishop of Norwich, II. 85 ; at the siege of Gravelines, II. 89 ; benediction on his memory, II. 89 ; addresses the troops before the battle near Dunkirk, II. 91-93 ; accompanies the Bishop of Norwich from Picardy to Gravelines, I. 100 ; present at the siege of Gravelines, II. 102 ; honoured by the Duke of Lancaster, II. 104.

Cambray, I. 216.

Cambridge, a Parliament at, II. 177 ; a miracle at, II. 184, 185 ; the Austin Friars at, II. 185 ; a great pestilence at, II. 186 ; or Oxford, benefices to be presented to Clerks of, II. 338.

Cambridge, Prince Edmund, Earl of, son of Edward III., birth of, at Langley, I. 253 ; made Earl of, I. 297 ; contemplated marriage of, prevented by the King of France, I. 300 ; left in Gascoigne, I. 312 ; returns to England, I. 313 ; marries Isabella of Castille, I. 313 ; accompanies the Duke of Bretagne, I. 318 ; leader of an expedition in

Cambridge, Prince Edmund—*cont.*

support of Portugal, I. 453 ; return of to England, II. 82 ; intrigues of the Spaniards against, II. 82 ; marriage of his son to the daughter of the King of Portugal, II. 83 ; his transactions in Portugal, II. 137, 138 ; made Duke of York, II. 141. *See* York, Edmund, Duke of.

Cambridge, conspiracy of Richard, Earl of, against Henry V., II. 306 ; and execution, II. 306.

Cambridge, Sir John de, Prior of Bury St. Edmund's, put to death, II. 2, 3.

Cambridgeshire, I. 455 ; atrocities committed in, by the insurgents, II. 5 ; damage done in, by thunder and lightning, II. 213.

Canary Islands. *See* Fortunate Islands.

Canford, in Dorset, I. 148.

Canterbury, Robert Burnel, elected Archbishop of, but set aside for John de Peccham, I. 19 ; Peccham holds a General Council at Reading, I. 19 ; at Lambeth, I. 20 ; intercedes for Emeric de Montfort, I. 21 ; excommunicates Llewelyn, I. 21 ; Robert de Winchelsea, Archbishop of, I. 48 ; he does fealty to King Edward I. at Aber Conway, I. 49 ; Edward I. takes measures against him, I. 63 ; is restored to the King's favour, I. 66 ; marries Edward I. and Margaret of France, I. 79 ; Edward's Letter to him, I. 79 ; he intercedes with Edward on behalf of the Scots, I. 82 ; is enjoined by the Pope as to the discipline of the English Nuns, I. 83 ; suspended by the Pope, on the accusation of Edward I., I. 110 ; in exile, I. 121 ; he is recalled, I. 124 ; he excommunicates Walter, Bishop of Coventry, I. 126, 127 ; excommunicates those breaking the Ordinances, I. 124 ; his death, I. 136 ; Walter Reynolds, Bishop of Worcester, made Archbishop of, I. 136 ; he assists at the burial of Piers Gaveston at Langley, I. 143 ; takes charge of the Bishop of Hereford, I. 172, 173 ; sent as envoy to the King of France, I. 173, 174 ; supplies Queen Isabella with money, I. 180 ;

Canterbury—*cont.*

preaches at Westminster on the election of Edward III. as King, II. 186; crowns Edward III., I. 188; his death, I. 190; Simon de Mepham made Archbishop, I. 190; dissension between the Archbishop and the Papal Nuncio, I. 222; John, Archbishop of, his Letter to Edward III., I. 231-234; his Letter to the Chancellor of England as to undue exactions from the clergy, I. 234, 235; his Letter to the King and Council as to alleged imprisonment of the clergy, I. 235-237; sentence of excommunication pronounced by, against violation of the liberties of the Church, I. 237-240; Simon Langham (misnamed "Banham") Archbishop of, mentioned, I. 274; death of Thomas Bradwardyne, Archbishop of, I. 275; Simon Islip elected Archbishop of, I. 275; celebrates the ratification of the Treaty of Bretigny by oath, I. 294; makes certain ordinances, I. 297; death of, I. 303; Simon Langham ("Banham," p. 274,) made Archbishop of, I. 274, 303; is made a Cardinal, I. 307; his death, I. 323; William de Whittlesey, Archbishop of, I. 307; death of, I. 317; Simon de Sudbury, Archbishop of, I. 317, 318; accompanies the Duke of Lancaster to Flanders, I. 317; enjoins silence on John Wyclif, I. 325; officiates at the Coronation of Richard II., I. 332-338; Bulls of Pope Gregory XI. to, in reference to the heresy of Wyclif, I. 347-352; excommunicates the murderers of Robert Haulc, I. 379; preaches against the apostate Cardinals, I. 381; becomes Chancellor of England, I. 428; enquiries by, as to the election of Edmund Brunfeld to the Abbey of Bury Saint Edmund's, I. 428; his answer to the Pope in reference thereto, I. 429, 430; dissuades the King from meeting the insurgents, I. 456; is delivered to the insurgents, I. 458; enters the Tower, I. 458; resignation manifested by him, I.

Canterbury—*cont.*

460; is carried to Tower Hill, I. 460; expostulates with the insurgents, I. 460, 461; is cruelly mangled and beheaded, I. 461; miracles alleged to have been wrought through his merits, I. 461; others slain with him, I. 462; his murderers punished, II. 15; William Courtney made Archbishop of, II. 49; he takes cognizance of the doctrines of Wyclif, II. 57; condemns these doctrines, II. 58; doctrines of minor importance so condemned, II. 59; sends a mandate to the Chancellor of Oxford, who disregards it, II. 60; tries John Aston, a follower of Wyclif, but is impeded by the multitude, II. 65, 66; is disgraced, II. 128; resists the attempt of Parliament to tax the clergy, II. 139; asserts his right to visit the House of the Black Monks (Benedictines) at Oxford, II. 189, 190; is defeated, and abandons his design, II. 191, 192; extortionate demands upon the clergy by him, enforced by the Papal Bull, II. 217, 218; his death puts an end thereto, II. 218; present at the burial of Robert de Vere, II. 219; his death, I. 222; is succeeded by Thomas Arundel, II. 222; he is banished, II. 224; Roger de Walden is appointed in his place, but deposed at the end of two years, II. 224; Arundel accompanies the Duke of Lancaster to England, II. 232; Richard II. has an interview with him, II. 234; a witness to Richard's abdication, II. 234; places the Duke of Lancaster on the throne, II. 237; his Sermon on the accession of Henry IV., II. 237; crowns Henry IV. with certain holy oil, II. 239, 240; Sir Louis de Clifford gives information to him against the Lollards, II. 253; threatens Sir John Cheyne, the Speaker, II. 265; appeals to the King, II. 266; censures the Knights of Parliament for their cupidity II. 266; is supported by certain temporal peers, in return for his support on another occasion, II. 267; they ask

Canterbury—*cont.*

pardon of the Archbishop, II. 267; answers Henry IV.'s demand for succours, II. 272; convenes a general Council, to choose fitting persons for the Council of Pisa, II. 280; his decree as to the Feast of St. Dunstan, II. 290; convokes the Clergy of London, to consider the charges against Sir John Oldcastle II. 291; he hesitates to carry out their requests, because Oldcastle is in the King's service, II. 291; attempts to cite Oldcastle, II. 292; further proceedings by the Archbishop against him, II. 292-296; his death, II. 300; is succeeded by Henry Chicheley, II. 300; he holds a Council of the Clergy at London, II. 302; a book, alleged to have been mutilated by Sir John Oldcastle, sent to, by King Henry V., II. 326; he baptizes Prince Henry, son of Henry V., II. 342.
See Thomas, Saint.

Canterbury, the City of, I. 27, 46; Edward I. and Margaret of France married at, I. 79; quota of men contributed by, to the army of Edward II., I. 154; Queen Isabella on pilgrimage to, I. 161; Sir Bartholomew Badesmere executed at, I. 165; staple of wool at, I. 278; the monks of, offend Edward III., I. 347; oath exacted by the insurgents from the pilgrims to, I. 454, 455; contemplated journey of Richard II. to, II. 164; frustrated, II. 164; John, Bishop of Lincoln, ends his life at Christ's Church at, II. 228; the Prior of, a witness to Richard II.'s abdication, II. 234; lands of the Archbishop of, inundated, II. 267; asserted visitatorial rights of the Archbishop of, over the University of Oxford, repulsed, II. 285; King Henry IV. married at, II. 289, 290; Henry V. and Queen Katherine at, II. 336; the body of Thomas, Duke of Clarence, buried at Christ's Church, II. 339; the obsequies of Henry V. celebrated at, II. 345.

Cantire (Kentyr), the Castle of, besieged by Aymer de Valence, I. 109.

Cantreds, the, I. 17.

Captal de Buche, the, takes Pontoise, II. 329.

Capua, II. 49.

Carack, arrival of a, at Sandwich, with a cargo of great value, II. 83, 84.

Carcassonne, I. 179.

Cardigan, I. 22.

Cardinals, unable to agree on choice of a Pope, are enclosed in Conclave, I. 107; certain, oppose Pope Urban VI., I. 380-382; elect a Pope of their own party, I. 382; Letter addressed by them to Urban VI., I. 382-384; answer thereto by the supporters of Urban VI., I. 385-387; names of the, degraded by Urban VI., II. 122; they are forced to make a public confession, II. 123, 124.

Carion, Count, slain, II. 134.

Carlisle, mentioned, I. 65, 76, 144, 266; besieged by the Scots, I. 55; a Parliament at, I. 112; Edward I. falls sick near, I. 114; he removes from, and dies at Burgh, I. 116; the Warden of, I. 165; the Earldom of, bestowed on Andrew Harcla, I. 169; in danger of being plundered by the Scots, but spared, I. 438.

Carlisle, the siege of Lochmaben Castle raised by the Bishop of, I. 254; he arms against the Scots, I. 266; defeats them, I. 267; the Bishop of [Thomas Merkes], is condemned to death, but his life is spared, II. 245; is deprived of his Bishopric, II. 247; William Strickland is appointed in his place, II. 247; the latter assists in the Translation of the body of Saint John of Bridlington, II. 262.

Carlisle, William de, slain, I. 195.

Carmelite Friar, charges made by a, against the Duke of Lancaster, II. 142; he is kept in safe custody, II. 113; is cruelly murdered, II. 114; alleged miracles in reference to his body, II. 114.

Carmelites, the, I. 20; house of the, at London, munificence of Sir Robert Knolles to, II. 277.

Carrick, I. 197.

- Carthusian Monks, the, II. 300.
- Cashel, the Archbishop of, denounces the King of France and adherents of the Anti-Pope, I. 391.
- Cassanus, King of the Tartars, I. 82, 113.
- Castellamare, foreigners from Rome take refuge at, II. 124.
- Castellis, the Sieur de, leads the Bretons against Plymouth, II. 259; lands at Dartmouth, and is slain, II. 261.
- Castelon, the Sieur de, I. 404.
- Castille, death of the Queen of, mother of Queen Eleanor, I. 18; Sancho, King of, his sons legitimized, I. 85; the Queen of Portugal gives her daughter to the King of, II. 137; the nobles of Portugal appeal against his designs, II. 137; the King of, bribes certain English auxiliaries of the King of Portugal, II. 138; terms as to the succession entered into by the King of, with the Duke of Lancaster, II. 194. *See Peter, and Spain.*
- Castro Nuovo, II. 49.
- Cathay, Great, invaded by the King of Muritania, II. 207.
- Cathedral churches, enactment as to elections in, I. 316.
- Cancellinus, Cardinal, envoy of Pope John XXII., arrives in England for the establishment of peace, I. 150; is plundered, I. 151.
- Caux, the island of, I. 288; laid waste by the Earl of Warwick, I. 308.
- Cavendish, Sir John, Justiciar, II. 2, 3.
- Chains and manacles stored in the Tower of London by Edward I., I. 80.
- Chalcedon, the Bishop of, comes to England to obtain contributions for the Emperor of Constantinople, II. 229.
- Chalons, the Count of, his combat with Edward I., I. 11.
- Chaluz, the Bishop of, slain at Poitiers, I. 283.
- "Chamber," London called the "King's," I. 329.
- Chamberlain, Robert, iniquitous conduct of, at Boston in Lincolnshire, I. 30.
- Champagne, the County of, I. 26.
- Championship, the, at the Coronation of Richard II., I. 337.
- Chancery, the Court of, removed from London to York, II. 213; brought back to London, II. 213.
- Chandos, Sir John, at the Battle of Najara, I. 304; slain in Gascoigne, I. 312; sorrow of the King of France thereat, I. 312; the wife of Sir John Annesley related to, I. 431.
- Chaplaincy, the religious recalled to their respective houses, who have received the Pope's, II. 219.
- Charles IV. of France, accession of, I. 167; summons the King of England to do homage for Aquitaine, I. 168; seizes certain lands of the King of England, in default, I. 168; envoys are sent to, I. 173; sends a safe-conduct for Prince Edward, son of Edward II., I. 176; Prince Edward does homage to, I. 177; the Province of Agen recovered from, I. 178; his wife crowned at Paris, I. 179; his death, I. 190; his relationship to Edward III., I. 215.
- Charles V. of France, Dauphin of Vienne, I. 279; son of John II., I. 289; ratifies the preliminaries of peace upon oath, I. 289; his accession, I. 299; prevents the contemplated marriage of Edmund de Langley with the daughter of the Count of Flanders, I. 300; asks the aid of Edward III. against the Great Companies, I. 302; aids Henry the Bastard of Spain, I. 304; treacherously promises to pay the ransom of King John, I. 306; Edward III. becomes sensible of his treachery, and refuses his presents, I. 307; his sorrow at the death of Sir John Chandos, I. 312; is denounced by the Archbishop of Cashel, I. 391; issues a proclamation against Pope Urban VI., I. 391; censure of his support of Clement VII., the Anti-Pope, I. 393, 395; his death, I. 440, 441.
- Charles VI. of France, his war with the Bretons, I. 389; the Duke of Burgundy, his uncle, appointed his guardian, I.

Charles VI.—*cont.*

441; the Coronation of, I. 445; retires during the tumults in Paris, I. 446; the Count de Saint Pol joins him, I. 448; defeats the Flemings, II. 80; his cruelties against the insurgents at Paris, II. 81, 82; collects a great force against the Bishop of Norwich, II. 94; marches against Bourbourg, II. 100; is repulsed, II. 101; the Duke of Bretagne expostulates against renewing the attack, II. 101; the place is surrendered on terms, II. 102; demands the surrender of Gravelines, II. 102; sends an army into Scotland, II. 129; prepares a fleet for the invasion of England, II. 133; is impeded by reason of the capture of Le Dam, II. 133; besieges that town, II. 134; it is evacuated, II. 134; his losses in the siege, II. 135; the people of Ghent submit to him, II. 142; his design to besiege Calais, II. 144; orders a wooden wall to be built, for the protection of his army, II. 147; part of the wall is taken by the English, on board of two French ships, II. 147; is prevented from invading England, by contrary winds, II. 151; contemplated surrender to, of the English possessions in France, II. 164; a copy of his alleged compact with Richard II. for surrender of the English possessions in France, II. 170; refuses to make a truce, if the Scots and Spaniards are excluded, II. 179; a truce for three years made with, II. 182; propositions for peace made by, II. 198; alleged compact between him and the Anti-Pope, II. 201; entertains the Duke of Lancaster at Amiens, II. 206; holds an interview with him there, II. 206; concludes a truce for one year, II. 206; leads an expedition against Bretagne, II. 212; is afflicted with insanity, from which he never recovers, II. 212; narrowly escapes being burnt alive, II. 212; his illness precludes the possibility of establishing peace between England and France, II. 213; a truce of four years

Charles VI.—*cont.*

concluded with, II. 214; his interview with Richard II. near Calais, II. 220; formal oath made by him, II. 220; his daughter is given in marriage to Richard II., II. 221; Henry IV. sends ambassadors to, to announce his succession, II. 242; a truce made with, II. 259; sends forces in aid of Owen Glendower, II. 272; great loss of his fleet, while aiding Glendower, II. 273; is informed of the bad faith of Pope Gregory, II. 279; resolves to recognize neither claimant of the Papacy, II. 280; favours the Duke of Burgundy, II. 285; the English allies give up their prisoners to, taken at St. Cloud, II. 287; message sent by, to the English Parliament, II. 300; proposal that his daughter Katherine shall be married to Henry V., II. 331; the proposed articles of peace are assented to by, II. 334; at Troyes, II. 335; ratifies the Treaty of Troyes, II. 335; enters Paris with Henry V., II. 336; solemnly confirms the agreement made by him with King Henry V., and dies soon after, II. 344.

Charles I., King of Sicily, I. 10; expelled by Peter of Aragon, I. 22; defeated by Peter of Aragon, I. 25; death of, I. 26.

Charles II. of Sicily, Prince of Achaia, captured by Peter of Aragon, I. 25; is liberated, I. 30; is absolved from his oath, and crowned King of Sicily, I. 31.

Charles of Blois, Edward III. aids John de Montfort against his pretensions to the Duchy of Bretagne, I. 254; is defeated by Sir Thomas de Dagworth, I. 270; is captured, I. 272; overtures for alliance by marriage with, I. 296; defeated and slain, I. 300; the heirs of, sell to the French their claim to the Duchy of Bretagne, II. 150.

Charles of Durazzo, takes possession of the throne of Naples, II. 49; defeats Otho of Brunswick, II. 50; the Duke of Anjou prepares to depose him, II. 64; opposed by the Duke of Anjou and the Count of

Charles of Durazzo—*cont.*

Savoy, II. 87; seizes Pope Urban VI., II. 121; liberates him, and they are reconciled, II. 121; takes the field against the Pope's enemies, II. 121; the Pope breaks his compact with him, II. 122; is excommunicated by Urban VI., II. 123; returns to Naples, II. 124; besieges Luceria, II. 124, 125; captures and burns it, II. 125; makes peace with Urban VI., II. 125; renewed enmity between him and Urban, II. 139; is excommunicated by the Pope, and dies, II. 142; report as to his assassination, II. 142.

Charles of Valois, received at Bruges, I. 77; the Count of Flanders surrenders to, I. 84; invades Aquitaine, I. 174; the Earl of Kent opposes him, I. 174; a truce made, I. 174; his death, I. 189; his hatred of the English, I. 189; uncle of Philip VI., of France, I. 189.

Charles, Count, son of Philip III. of France, I. 22; brother of Philip the Fair, II. 34; renounces his right to the Kingdom of Aragon, I. 34; takes Ri-sonce, I. 51; uncle of Isabella, wife of Edward II., I. 121.

Charlton, Louis. *See* Hereford, Bishops of.

Charneys, Geoffrey, unsuccessfully attempts to take Calais, I. 273.

Chartres, propositions for peace between England and France, made near, and accepted, I. 289.

Chateau Galiard, retaken by the English, II. 330.

Cheap, in London, the Coronation of Edward III. proclaimed in, I. 191; the arms of the Duke of Lancaster reversed in, I. 325; preparations in, for the passing of King Richard II., I. 332.

Chef de Caux, King Henry V. lands at, II. 307.

Chelmsford, King Richard II. at, II. 19, 28; the Earl of Huntingdon is conducted to, II. 245.

Chepstow (Striguil), I. 181.

Cherbourg, plundered, I. 52; the elder Mercer confined in the Castle of, I. 369; English ships plundered near, by John Mercer, I. 369, 370; belongs to the King of Navarre, I. 371; places itself in the hands of the Earl of Salisbury, for the King of England, I. 371; Sir Robert Rous, Governor of, succeeded by Sir John Harleston, I. 390; distress of the English troops under Sir John Harleston at, I. 397; victory gained by them over the French, I. 397, 398; Sir John Harleston returns from, and Sir William Windsor is made Governor, I. 427; restored to the King of Navarre, by whom it had been pledged to the King of England, II. 214; besieged by the Duke of Gloucester, II. 328.

Chester, I. 15, 16, 25; Edward of Caernarvon made Earl of, I. 83; Edward the Black Prince made Earl of, I. 197; the Earldom of, bestowed on Richard, son of Edward the Black Prince, I. 321; an army for Richard II. raised in, II. 167; Thomas Molyneux, Constable of, II. 167; malefactors from, summoned to the aid of King Richard, II. 224; the people of, adherents of Richard, II. 231; William Bagot takes refuge at, II. 233; King Richard II. and the Duke of Lancaster arrive at, II. 234; King Richard asserted to be surviving, and seen in the Castle of, II. 256; men of, slain at the Battle of Shrewsbury, II. 258.

Chester, Walter de Langton, Bishop of, imprisoned and released, I. 119; excommunicated, I. 126, 127; appeals to Rome, I. 127; John, Bishop of Lincoln, named Bishop of, II. 228; he refuses the translation, II. 228; the Bishop of Llandaff is created Bishop, II. 228; he performs the obsequies of Richard II., II. 246. *See* Lichfield, Bishop of.

Cheyne, Sir John, sent ambassador by Henry IV. to Rome, II. 242; the Speaker, threatened by the Archbishop of Canterbury, II. 265.

Cheyne, John, Esquire, sent ambassador to Rome, II. 242.
 Cheyne, Sir Thomas, I. 342.
 Cheyne, William, executed, I. 165.
 Chicheley, Henry, his death (incorrectly stated), II. 277; (incorrectly styled) Bishop of Salisbury, II. 277. *See* Canterbury.
 Chichester, the staple of wool at, I. 278.
 Chichester, translation of Richard, Bishop of, I. 16; the Bishop of, sent by the Barons to the King, I. 100; death of Robert, Bishop of, I. 298; accession of William de Lenne, I. 298; he is made Bishop of Worcester, I. 307; William Reed made Bishop of, I. 307; Thomas Rushok, Bishop of, banished, II. 172; J. de Mitford, Bishop of, made Bishop of Salisbury, II. 213; Robert de Waldby made Bishop of, II. 218.
 Chickwell, Robert de, his imprisonment, I. 236.
 Child, Laurence. *See* St. Asaph, Bishops of.
 Chitan, John de, kept prisoner by Pope Boniface VIII., I. 101.
 Chival, John, his prowess at St. Alban's, II. 26.
 Christendom, charge against the lepers throughout, I. 158.
 Chronicles, early, of England, searched to ascertain the rights of the King of England over Scotland, I. 34.
 Church of England, the, oppressed by the Court of Rome, I. 130; contemplated partition by the laity of the temporalities of the, II. 140; proposal by the Knights in Parliament to confiscate the property of the, II. 265; attempt in Parliament to despoil the, II. 282; the attempt opposed by Prince Henry, II. 283.
 Cinque Ports, Hugh Despenser, the Younger, Warden of the, I. 160; the men of, join in the Deputation to Edward II. as to his resignation of the crown, I. 186; the men of, capture French ships, II. 275.

Cirencester, I. 162, 163; the Earls of Kent and Salisbury taken and beheaded at, II. 244.

Cistercians, the, in France, molested by Philip the Fair, I. 106; the goods of the, confiscated, I. 222.

Clambowe, John, sent on a mission to France, II. 179, 182.

Clanvowe, John, a supporter of the Lollards, II. 159.

Claremont, the Count of, I. 98.

Clarence, Prince Lionel, son of Edward III., made Duke of, I. 223, 297; accompanies Edward III. to France, I. 280; marries the daughter of Galeazzo of Milan, I. 306; his death, I. 306, 309; treachery of Sir James Beauchamp of Holt to him, II. 174.

Clarence, Thomas, Duke of, sent in aid of the Duke of Orleans, II. 288; conference of, with the Duke of Orleans, II. 288; 288; returns from Aquitaine, II. 290; at the siege of Harfleur, II. 308; returns to England, through ill-health, II. 309; at the siege of Caen, II. 322; captures the Monastery of Saint Stephen, II. 323; scales the walls of Caen, II. 324; besieges Bec Herlewyn, II. 328; present at the siege of Melun, II. 335; proceeds with an army to France, II. 339, 339; he is slain, II. 339; his body is rescued, and sent to the Duchess in Normandy, II. 339; buried at Christ's Church, Canterbury, II. 339.

Clarence, the Duchess of (wife of Thomas, Duke of Clarence), crosses over to Normandy, II. 331; present at the ratification of the Treaty of Troyes, II. 334; receives the body of her husband, II. 339.

Clarendon, a Council held by Edward II. at, I. 148; the King of Navarre visits Edward III. at, I. 312.

Clarendon, Roger de, bastard son of Edward the Black Prince, executed, II. 249.

Claudian quoted, II. 93, 305.

Cleikyn [Du Guesclin], Bertrand, proceeds against Peter; King of Castille, I. 303; takes the King of Navarre, I. 304; taken prisoner, and exchanged for the King of Navarre, I. 304; is liberated, I. 305; reconciled to King Peter, I. 305; defeats the English, I. 310; mediates for delivery of the Earl of Pembroke from captivity, I. 319; sent by the King of France against the Bretons, I. 389; his brother is captured, I. 390; his admiration of the valour of Sir Hugh Calverley, I. 407; treasonable letter to, from Ralph de Ferrers, I. 447.

Cleikyn, Oliver, taken prisoner, I. 390.

Clement, Pope, the "Constitutions" of, I. 49.

Clement V., Pope, I. 108; crowned at Lyons, I. 108; absolves Edward I. from his oath to the nobles, I. 110; removes his Court from Lyons to Bordeaux, I. 110; holds the Council of Vienne, I. 127; reference to, from the Council of Vienne, as to the Knights Templars, I. 128; his death, I. 138, 143; Hugh Gerold, his Referendary, is degraded and burnt, I. 146; Seventh Book of the Decretals of, I. 153.

Clement VI., accession of Pope, I. 250, 254; provisions for his Cardinals, made in England, quashed by Edward III., I. 154; again makes provisions for his Cardinals in England, which are annulled by Edward III., I. 255; Edward's Letter to, against Provisors, I. 255-258; Letter of, to King Edward in behalf of the deprived Cardinals, I. 259, 260; submission of Louis of Bavaria to him, I. 262; creates a Prince of the Fortunate Islands, I. 265; proposes a truce between England and France, I. 271; grants remission of sins to those who die of the pestilence, I. 274; his death, I. 276.

Clement VII., the Anti-Pope, a relative of the King of France, elected by the apostate Cardinals, I. 382; denounced by the Archbishop of Cashel, I. 391;

Clement VII.—*cont.*

support afforded him by the King of France, I. 393; his army is defeated, I. 393; takes refuge at Avignon, I. 393; a kinsman of the Count of Flanders, I. 393, 394; his conduct on the election of Pope Urban VI. to the Papacy, I. 393-395; crowns the Duke of Anjou King of Naples, II. 64; Bull of Pope Urban VI., empowering the Bishop of Norwich to act against the adherents of, II. 71-78.

Clergy of England, the, refuse a subsidy to Edward I., I. 61; privileges granted to the, by Edward III., I. 264; Letter of the Archbishop of Canterbury as to undue exactions from, I. 234, 235; Letter of the Archbishop of Canterbury as to imprisonment of, I. 235, 237; resolution of the, in the battle near Dunkirk, II. 91, 92.

Clerke, Sir John, wounded and taken prisoner, I. 401, 402.

Clerkenwell, the Hospital of St. John at, destroyed by the insurgents, I. 457; the Prior of St. John at, present at the election of a Pope at Constance, II. 320.

Cley, in Norfolk, seamen of, capture the son of the King of Scotland, II. 273.

Cleydon, William, a Lollard, burnt, II. 307.

Clifford, Sir Louis, sent to the Bishops in Wyclif's behalf, I. 356; a supporter of the Lollards, II. 159, 216; informs against the Lollards, II. 253.

Clifford, Richard, Clerk, arrested, II. 173. *See* London and Worcester, Bishops of.

Clifford, Robert de, ravages Scotland, I. 73; burns Annan, I. 74; sent to Scotland, I. 109; slain at Bannockburn, I. 141, 142.

Clifford, Roger de, Justiciar, seized by David, brother of Llewelyn, I. 20.

Clifford, Sir Roger de, taken and executed, I. 165.

Clifford, Thomas, banished, II. 173.

- Clifford, Sir William, his holding of the Castle of Berwick, II. 263; he brings Serle, the conspirator, to Pontefract, II. 263, 264.
- Clifton, Nicholas de, the insurrection of, II. 214.
- Clipston, in Sherwood, I. 145.
- Clisson, the Sieur de, a large ship purchased by, captured, I. 136; dissents from the Duke of Burgundy, I. 441; treasonable letter to, from Ralph de Ferrers, I. 447; his good offices in behalf of the English in the service of the Duke of Bretagne, II. 47; wounded at Bourbourg, II. 102.
- Clugny, the Abbot of, I. 288; Andrinus, Abbot of, I. 296.
- Clugniac Monks, the goods of the, confiscated, I. 222.
- Cnut, King, his Charters to Bury St. Edmund's, II. 3.
- Cobham, Sir John de, banished to Guernsey, II. 227.
- Cobham, Reginald de, lays waste the country near Tournay, I. 230; his death, I. 296.
- Cobham, Sir Reginald de, condemned, II. 227.
- Cobham, Thomas de, election of, to be Archbishop of Canterbury, annulled by the Pope, I. 136; promise made to him, I. 137.
- "Cobham, Lord," a title given by courtesy to Sir John Oldecastle, II. 291. *See* Oldcastle, Sir John.
- Cœlestines, Order of the, II. 300.
- Cœlestinus V., Pope, I. 47; vacates the Papacy, I. 48; his prophecy as to Pope Boniface VIII., I. 49; his death, I. 62.
- Cognizances of peers, regulations as to, II. 195, 196.
- Colchester, the Essex insurgents rally at, II. 19.
- Colne, in Essex, Robert de Vere, Earl of Oxford, finally buried at, II. 219.
- Cologne, interview of Edward III. and Louis of Bavaria near, I. 201; marriage at, of the Emperor to a daughter of Cologne—*cont.*
- Henry IV., II. 250; the Archbishop of, aids the Emperor Sigismund against the heretics, II. 341.
- Colonna, the Castle of, destroyed, I. 77.
- Colonna, the Cardinals, opposed to Boniface VIII., I. 49; deprived of the Cardinalate, I. 54; retire to Nepesina, I. 64; a Crusade is preached against them, I. 64; flee to the city of Colonna, I. 70; flee to Palestrina, I. 77; ask pardon of the Pope, I. 77; again take to flight, I. 77; insurrection of, against Pope Boniface VIII., I. 101-104; pardoned by Pope Benedict XI., I. 104, 105.
- Colonna, the Cardinal, is elected Pope at Constance, as Martin V., II. 320.
- Colpeper, Thomas, Warden of Leeds Castle, hanged, I. 162.
- Columbiers, John de, I. 52.
- Colville, Sir John, sent on an embassy from Henry IV. to Pope Gregory XII., II. 280.
- Colville, Robert de, captured, I. 195.
- Combertorie (or Northampton), John de. *See* Northampton, John de.
- Comets, appearance of, I. 222, 306; II. 68, 248.
- "Companies," the, lay waste France, I. 286; the King of France asks the aid of Edward III. against, I. 302; possessions of the King of France taken by them, restored to him, I. 302; the "White Company" passes through Provence into Lombardy, I. 295, 309; the Company "Without a Head," I. 284. *See* Great Company.
- Compiègne, I. 84.
- Comyn, Edmund, of Kilbride, I. 58.
- Comyn, John, of Badenoch, I. 35, 36, 55, 61, 65.
- Comyn, John, the Younger, is captured, I. 58; liberated, I. 66; slain by Robert Bruce, I. 108.
- "Concordance," the "Great," or "English," I. 16.
- Constable of France, the, I. 46.

- Constance, daughter of Peter, King of Castille, married to John, Duke of Lancaster, I. 194, 313; her death, II. 214.
- Constance, widow of Peter of Aragon, I. 28.
- Constance, representatives of the English Clergy at the Council of, II. 302; proceedings at, II. 302, 303; sentence of deprivation against the three claimants of the Papacy, promulgated by the Council of, II. 303, 304; resolution of the Council of, for the election of a Pope, II. 317-319; election of a Pope by order of, II. 319, 320; procession through the City, II. 320; death of Robert Alum, Bishop of Salisbury, at, II. 326.
- Constantinople, besieged by Bajazet, II. 214; rescued from the Pagans, II. 217; the Pope aids in obtaining contributions for the Emperor of, against Bajazet, II. 229; the Emperor of, visits England, II. 247; demands a subsidy against the Turks, II. 247; leaves England, II. 247.
- Convocation of the Clergy, to consider the charges against Sir John Oldecastle, II. 291.
- Conway, the river, I. 50.
- Conway, Richard II. at the town of, II. 234. *See* Aber Conway.
- Conyngnam, I. 197.
- Coppedethorn, Le, I. 158.
- Corfe Castle, I. 15; Robert de Walkefare escapes from, I. 178; he slays the Governor of, I. 178.
- Cornel, Sir Geoffrey, singular restitution by, of English prisoners, I. 390, 391.
- * Corn, abundance of, in England, I. 30, 31; dearth of, I. 299.
- Cornwall, I. 15, 400; devastations of the French in, I. 374.
- Cornwall, the Earldom of, bestowed on Piers Gaveston, I. 120.
- Cornwall, Edmund, Earl of, enters Wales against Rees ap Meredith, I. 30; his death, I. 80.
- Cornwall, Edward the Black Prince, Duke of, I. 197.
- Cornwall, John of Eltham, Earl of. *See* Eltham.
- Cornwall, Richard, Earl of, I. 80.
- Cornwall, Sir John, accompanies Henry V. to England, II. 336.
- Cornwall, Richard de, slain, I. 56.
- Cornwall, the Countess of, widow of Edmund, Earl of, dower granted to, I. 83.
- Coronation, the, of Edward II., I. 121; of Richard II., description of, I. 332-338.
- Coronation Stone of Scotland, the, I. 42.
- Corpus Christi, the solemnity of, instituted, I. 153.
- Cosne, [*not named*], besieged by the Dauphin of France, II. 343.
- Cossa, Balthazar, Bishop of Bologna, elected Pope, as John XXIII., II. 284; degraded by the Council of Constance, II. 331; submits to Pope Martin V., and is restored to the Cardinalate, II. 331.
- Cottingham, near Beverley, I. 76, 77.
- Coucy, Ingelram, Sieur de, marries Isabella, daughter of Edward III., I. 301.
- Courtney, Sir Hugh, taken prisoner by the Spaniards, I. 368.
- Courtney, Sir P. de, marries Matilda, sister of Richard II., I. 376.
- Courtney, Richard. *See* Norwich, Bishops of.
- Courtney, William. *See* Hereford, Bishops of.
- Courtney, the Lady Joanna, sister of Richard II., marries Waleran, Count de Saint Pol, I. 430, 448.
- Courtrai, the Battle of, I. 98.
- Coutances, the Bishop of, slain by the partisans of the Duke of Burgundy, II. 329.
- Coutantin, the Isle of, restored to the French, I. 319; accusation resulting therefrom, I. 319.
- Coventry, Bishops of. *See* Chester and Lichfield.
- Coventry, a Parliament at, II. 264, 265.
- Crabbe, John, attempts to destroy the English fleet, I. 194.

Cracow, the King of, converted to Christianity, II. 284 ; the people of Prussia harass him, II. 284 ; he defeats them, II. 284 ; but shews leniency, II. 285.

Creasingham, Hugh de, appointed Treasurer of Scotland, I. 61 ; slain at Stirling, and his skin divided into pieces, I. 71.

Cressy, the French defeated at, I. 268.

Cretingge, Adam de, slain, I. 51.

Cretingge, John de, I. 51.

Crocards prohibited, I. 80.

Cromwell, Sir John de, attends Queen Isabella to France, I. 176.

Crosses erected in honour of Queen Eleanor, I. 33.

Crotoye taken, I. 268.

Crown, the Sieur de, taken, I. 281.

Croyser, Sir William, employed by the townsmen of St. Alban's to plead for them with the Abbot, II. 30.

Crusade, the, of the Bishop of Norwich against the supporters of the Anti-Pope, II. 84, 85.

Cumberland, ravaged by the Scots, I. 438, 446.

Cunygerslec (?), I. 279.

Cyprus, the King of, crowned King of Jerusalem, I. 29 ; defends Acre, I. 33 ; takes to flight, I. 33 ; Knights of present at a tournament in London, I. 296 ; the King of, visits England, I. 299 ; he is plundered, I. 299 ; takes Alexandria, I. 301.

D.

Dadyngtone, near Warwick, Piers Gaveston put to death in the vicinity of, I. 132.

Dagworth, Nicholas, arrested, II. 173 ; sent envoy to France, II. 179.

Dagworthe, Sir Thomas de, his successes in Bretagne, I. 270 ; captures Charles de Blois, I. 272.

Dalyngrugge, Sir Edward de, named Warden of London, and deposed, II. 209.

Damascus, I. 113.

Damfront, the Castle of, besieged by the Earl of Warwick, II. 328.

Damme, the town of. *See* Le Dam.

Danbury, in Essex, appearance of the devil at, II. 249 ; the church of, suffers from lightning, II. 250.

D'Angouleme, Guiscard. *See* Huntingdon.

Danne, Sir John, his adultery with the wife of Prince Louis of France, I. 143.

Daniel, the Prophet, quoted, II. 327.

Daniel, John, beheaded, I. 184.

Darlington, the Pope's envoys and the Bishop of Durham seized near, I. 151.

Dartford, a tournament at, I. 193.

Dartmouth, I. 47 ; the men of, capture French ships, II. 106 ; the men of, make a descent on the French coast, II. 127, 128 ; the French land at, under the Sieur de Castellis, and are defeated, II. 261.

Dauphin of France, [Charles VII.], the, slays the Duke of Burgundy, II. 330 ; successes of his supporters against Henry V., II. 339, 340 ; declines to engage in combat, II. 340 ; aided by the Count of Armagnac and the Scots, besieges [Cosne], a town of the Duke of Burgundy, II. 343 ; takes to flight, II. 343.

D'Auray, the siege of, I. 300.

Daventry, Richard II. at, II. 103.

David, brother of Llewelyn, takes refuge with Edward I., I. 17 ; is knighted, I. 18 ; marries a daughter of the Earl of Derby, I. 18 ; revolts from King Edward, I. 20 ; is captured, I. 24 ; is put to death, I. 25.

Dayncourte, William, at the victory at Neville's Cross, I. 269.

De Castillhene, Arretino, I. 40.

De la Beche, Matthew, Constable of the Tower, I. 224.

- De la Bret, the Sieur Britrigald, II. 106.
 De la Itay, David, captured, I. 198.
 De la Mare, Peter, the disgrace of, I. 321 ; is supported in the " Good Parliament," I. 343.
 De la Mor, John, captured, I. 198.
 De la Pole, Edmund, Captain of the Castle of Calais, refuses to admit his brother into the Castle, II. 169.
 De la Pole, Michael, incurs the King's displeasure, II. 128 ; the temporalities of the Bishop of Norwich restored against his remonstrances, II. 141 ; answer of the Bishop of Ely to him, II. 141 ; created Earl of Suffolk, II. 141 ; through his agency certain Genoese vessels are restored, II. 146 ; collects large forces near London, to oppose the French, II. 147, 148 ; accusations made in Parliament against him, II. 149 ; he is deprived of the Chancellorship, and pronounced guilty of capital offences, II. 149 ; the King takes him back into his favour, and confers marks of high distinction upon him, II. 149 ; a plot is formed against the lives of his accusers, II. 149 ; he is pronounced deserving of death, and his property is confiscated, II. 152 ; is retained in the King's favour, II. 152 ; envies the Earl of Arundel, II. 156 ; retires with King Richard into Wales, II. 161 ; is rebuked by the Bishop of London, II. 162, 163 ; escapes to Calais, II. 169 ; his brother refuses to admit him, without leave of the Captain of Calais, II. 169 ; he is finally admitted and sent back to the King, who grants him his liberty, II. 169 ; death of, at Paris, II. 187 ; Robert de Vere succeeds to his property, II. 187.
 De la Pole, William, arrested, I. 224.
 De la Pype, Sir James, I. 286.
 De la Ryver, I. 279.
 De la Vale, the Sieur de, I. 404.
 De la Wake, Lord, imprisoned, I. 224 ; executed, I. 224.
 Dearth, instances of, I. 31, 47, 144, 146, 299, 309 ; II. 197, 203. *See Famine.*
 Debtors, fraudulent, immunities of the Church of Westminster as to, I. 391, 392.
 Decretals of Pope Clement V., I. 153.
 Delsale, Bernard, leader of the troops of Clement VII., taken prisoner, I. 393.
 Dendermond, burnt by the people of Ghent, I. 440.
 Denia, the Count of, taken prisoner at Naxos, I. 304 ; his capture by John Schakel and Robert Haule, I. 376 ; disastrous consequences resulting therefrom, I. 376-378 ; fidelity shown by his son, I. 411 ; the Count of, slain, II. 135.
 Denmark, piracy committed on the English by subjects of the Queen of, II. 217 ; the King of, asks the daughter of Henry IV. in marriage, II. 271 ; Saint Alban deemed famous in, II. 271 ; the daughter of Henry IV., previous to her marriage, is proclaimed Queen of, II. 272.
 Denros, Sir John, appointed Warden of Calais, I. 427.
 Denyok, an Esquire, death of, I. 425.
 Derby, the Earl of [R. de Ferrers], his daughter married to David, brother of Llewelyn, I. 18.
 Derby, Henry of Lancaster, the Younger, made Earl of, I. 197 ; accompanies Edward III. to Antwerp, I. 200 ; proceeds to Scotland, to relieve Lochmaben Castle, I. 254 ; envoy to the Roman Court, I. 261 ; his successes in Gascoigne, I. 265 ; his liberality, I. 265, 266 ; in Gascoigne at the time of his father's death, I. 266 ; his exploits in France, I. 270 ; made Duke of Lancaster, II. 277. *See Lancaster, Henry, Duke of.*
 Derby, Henry, Earl of, son of John of Gaunt, opposes De Vere, Duke of Ireland, II. 168 ; intercedes for Sir Simon Burley, II. 174 ; his misunderstanding with the Duke of Gloucester in consequence, II. 174 ; leaves England for Prussia, II. 197 ; his exploits in

Derby, Henry, Earl of—*cont.*

Lithuania, II. 197, 198; attends the King of France, II. 220; is created Duke of Hereford, II. 227. *See* Lancaster, Henry, Duke of, and Henry IV.

Derby, death of the Countess of, wife of Henry, Earl of Derby, II. 214.

Derford, the field and wood of, near St. Alban's, II. 23.

Derlyngton, John de, appointed collector of tenths, I. 16.

Despenser (Le Spenser), Edward, Lord, accompanies the Duke of Bretagne, I. 318; his death, I. 319.

Despenser, Hugh, the Elder, is exiled, I. 161; is made Earl of Winchester, I. 165, 167; present at Pontefract, I. 165; recaptures Wallingford Castle, I. 170; made Governor of Bristol, I. 181; executed at Bristol, I. 183. *See* Despensers, the.

Despenser, Hugh, the Younger, marries the sister of the Earl of Gloucester, I. 142; his favour with Edward II., I. 155; Warden of the Cinque Ports, I. 160; conceals himself, I. 162; his intrigue as to the envoys of the King of France, I. 168; is hated by Sir Andrew Harcla, I. 169; his wife is left in the Tower of London, I. 181; a price set upon his head, I. 181; accompanies Edward II. in his flight, I. 181; murder of John le Marchal, a member of his household, I. 182; accompanies the King in his flight, I. 183; is taken, and executed at Hereford, I. 184, 185; lines on his execution, I. 184. *See* Despensers, the.

Despenser, Hugh, son of Hugh the Younger, holds the Castle of Caerphilly, but surrenders on conditions, I. 183, 184; envoy to the Roman Court, I. 261; takes Crotoy, I. 268.

Despenser, the Lord de, fights for Pope Urban VIII., I. 309.

Despenser, Lady de, widow of Sir Thomas, seized and imprisoned, while fleeing to Owen Glendower, II. 268.

Despensers, the, dissensions between the, and the Earl of Hereford, I. 159, 160; the Barons demand their exile from the kingdom, I. 160; the Barons wreak their vengeance on their friends, I. 160; at Pontefract with King Edward II., I. 165; advice of, to Edward II. as to passing over to France, I. 176; cause of Queen Isabella's hatred to, I. 177; Queen Isabella issues a proclamation against, I. 181; they fly to the West of England, I. 181.

Devereux, Sir John, Richard II. speaks reproachfully of, II. 128.

Device for reminding Edward II. of his duty to his nobles, I. 149.

Devil, the, appears in human form, I. 290; appearance of the, at Danbury, in Essex, II. 249.

Devizes, I. 20.

Devon, the Earl of, escorts to England prisoners taken at Meaux, II. 343.

Dinan, in Bretagne, the Sieur Charles de, I. 404.

Dinan, in Bretagne, Visconte de, I. 404.

Disse, Walter, a Carmelite, Confessor of the Duke of Lancaster, II. 157; entrusted with the sale of certain privileges by the Pope, II. 157; creates certain persons Papal chaplains, II. 157.

Dissensions between England and France, evils arising from, I. 175.

Dixemuth, the Sieur de, leads an army against the Bishop of Norwich, II. 90.

Dolphins caught in the Thames, II. 204, 314.

Dominicans. *See* Friars Preachers.

Donato, San, the Provost of, I. 394.

Doncinus, the Venetian, burnt for heresy, I. 111.

Donington, the Castle and Honour of, given to the Elder Despenser, I. 167.

Dordrecht, the Emperor Sigismund escorted to, by the Duke of Gloucester, II. 317.

Dorset, the County of, I. 126, 176.

- Dorset, Thomas Beaufort, Earl of, sent in aid of the Duke of Orleans, II. 288 ; at the siege of Harfleur, II. 308 ; appointed Captain of Harfleur, II. 309 ; attends the obsequies, at London, of those slain at Azincourt, II. 314 ; his successes, II. 314 ; defeats the Count of Armagnac, II. 315 ; created Duke of Exeter, II. 317. *See* Exeter, Thomas, Duke of.
- Dorset, [John], Marquis of, adjudged to lose that title, II. 241.
- Douai, surrender of, to the French, I. 106.
- Douglas, Archibald, besieges Perth, I. 194 ; insidiously obtains a truce from Edward Baliol, I. 195 ; ravages the English Marches, I. 195.
- Douglas, James, a disgraceful peace made with the Scots, through his agency, I. 190 ; a leader of the Scots at Stanhope Park, I. 191 ; his attempt to capture Edward III., I. 192.
- Douglas, William, joins Wallace, I. 64 ; surrenders to Edward I., I. 66.
- Douglas, William, taken by Antony de Lucy and William de Lochmaben, I. 195 ; ravages the English Borders, I. 266.
- Douglas, William, slain at Otterburn, II. 176.
- Douglas, William, alleged interview of, at Pontefract, with Sir John Oldcastle, II. 325 ; his standard taken, and hung in the Church of St. Mary, at Rouen, II. 336.
- Douglas, the Earl of, is wounded and taken prisoner at Homildon Hill, II. 252, 253 ; his prowess at the Battle of Shrewsbury, II. 257 ; is taken prisoner, II. 258.
- Dover, ravaged by the French, I. 52 ; an English army passes over from, for Bretagne, I. 435 ; a person of, restored to sight, I. 461 ; landing of the Princess of Bohemia at, II. 146 ; a force posted at, to resist the French, II. 146 ; Simon Burley, Warden of the Castle of, II. 174 ; his alleged design to sell it to the
- Dover—*cont.*
- French, II. 174 ; death of John de Euros, Constable of, II. 213 ; succeeded by Sir Thomas de Beaumont, II. 213 ; Henry V. lands at, II. 336.
- Drilton, the Castle of, taken by the Bishop of Durham, I. 73.
- Drought, instances of, I. 177, 277.
- Drusselan, siege of the Castle of, I. 30.
- Du Guesclin, Bertrand. *See* Cleikyn.
- Dublin, a Parliament at, II. 216.
- Dublin, De Vere, Earl of Oxford, created Marquis of, II. 140. *See* Ireland, Oxford, and Vere.
- Dublin, William de Hoatham, Archbishop of, I. 70 ; a truce with France, through his mediation, I. 70 ; the Archbishop of, takes charge of the Bishop of Hereford, I. 172 ; the Archbishop of, joins Queen Isabella, I. 180 ; Robert de Waldby, Archbishop of, II. 218.
- Duke, Sir John, slain, II. 135.
- Dumfries, John Comyn slain at, by Robert Bruce, I. 108 ; Christopher de Scotun executed at, I. 110.
- Dunbar, the Castle of, surrendered, I. 58 ; besieged by the Earl of Salisbury, I. 200.
- Dunbar, Patrick de, Earl of March, I. 35, 36.
- Dunbar, Patrick, Earl of, submits to Edward I., I. 58.
- Dunbar, Patrick, Earl of, besieges Perth, I. 194 ; insidiously obtains a truce from Edward Baliol, I. 195 ; withdraws his allegiance from Baliol, I. 196 ; takes the Castles of Saint Andrew's and Bothwell, I. 198.
- Dunbar, the Earl of, takes Roxburgh, I. 340 ; is defeated by Henry, Earl of Northumberland, I. 340 ; Warden of the Marches of Scotland, I. 388 ; the Earl of Northumberland expostulates with him as to the siege of Berwick Castle, but in vain, I. 388, 389 ; takes Sir Henry Percy prisoner at Otterburn, II. 176 ; shares in the defeat of the Scots at Homildon Hill, II. 251 ; instigates Henry IV. to action against Henry Percy, II.

Dunbar, the Earl of—*cont.*

256; saves Henry IV. at the Battle of Shrewsbury, II. 257, 258.

Dundaik, Edward Bruce slain at, I. 151.

Dunfermline, I. 100, 194; a monk of, captured, I. 198.

Dunkeld, William, Bishop of, I. 52.

Dunkirk, taken by the Bishop of Norwich, II. 90; the French defeated near, by the Bishop of Norwich, II. 91–93.

Dunstaple, the Barons assemble at, I. 133; William Murlee, a native of, a follower of Oldecastle, II. 299.

Dupplin Moor, King David's adherents defeated at, I. 193.

Durham, Edward I. at, I. 76; Andrew Moray sent to, I. 195; the Scots defeated near, I. 269; Ralph de Ferrers imprisoned in the Castle of, I. 448.

Durham, Antony Bek, Bishop of, I. 47, 59; reports on the rising of the Scots, I. 65; consecrates the Archbishop of Dublin, I. 70; takes the Castle of Drilstone, I. 75; made Patriarch of Jerusalem, I. 108; Louis de Beaumont, Bishop of, I. 151; captured and imprisoned, I. 151; John Fordham, Bishop of, deprived of the office of Treasurer, II. 152; banished, II. 172; made Bishop of Ely, II. 179; Walter Skirlaw, Bishop of Bath and Wells, made Bishop of, II. 179; sent ambassador to France, II. 179; sent by Henry IV. to France, II. 242; assists at the Translation of the body of Saint John of Bridlington, II. 262; sent as an envoy to France, II. 308; gives notice of the treachery of the French, II. 300, 301.

Dymby, the Castle of, I. 18.

Dymnok, Sir John, the King's Champion at the Coronation of Richard II., I. 337.

Dynesley, I. 138.

Dysentery, at Bordeaux and throughout Aquitaine and Gascoigne, II. 285; deaths in the army of Henry V. from, II. 309.

E.

Earthquake, instances of, I. 15, 154; II. 67, 128, 130.

Easthamstead, Richard II. at, II. 39, 40.

Eastlanders, the, and the people of Ghent, II. 61.

Eccleshale, William; Commissioner for enquiry at St. Albán's, II. 38.

Echevins of Flanders, quarrel between the, and the Count, referred to the King of France, I. 53.

Eclipse, of the moon, I. 135; of the sun, I. 294, II. 117.

Edeligh, the church of, I. 199.

Edinburgh, I. 53, 100; the Castle of, captured, I. 58; besieged by the Scots, I. 199; lenient treatment of the people of, by the Duke of Lancaster, II. 111; burnt, II. 131; the English army suffers there from want of provisions, II. 131.

Edmund, son of Henry III. and brother of Edward I., receives the three Earldoms of Lancaster, Leicester, and Ferrers, I. 7, 8, 48, 129; negotiates for peace between England and France, I. 44, 45, 46; returns to England, I. 46; wages war in Gascoigne, I. 54; dies at Bayonne, I. 54; is buried at Westminster, I. 54, 66.

Edmund, Prince, son of Edward I., birth of, I. 84, 114; his promotion, I. 117.

Edmund, Prince, son of Edward III., Earl of Cambridge. *See* Cambridge, and York.

Edward the Confessor, Richard II. adds to his shield the arms of, II. 227.

Edward I., son of Henry III., I. 7; succeeds to the crown, I. 8; description of his person, I. 8; character, I. 9, 10; arrives in Italy, I. 10; reaches Savoy, I. 11; his prowess, I. 11; his homage to the King of France, I. 11; goes to Gascoigne, I. 11, 12; returns to England, I. 13; his Coronation, I. 13; proceeds against Llewelyn, I. 15, 16; seizes the daughter of Simon de Montfort, I. 15; takes Rhudlan Castle,

Edward I.—cont.

I. 16; grants terms to Llewelyn, I. 17; holds a Parliament at Gloucester, I. 18; holds a conference with the King of France, I. 18; decorates his father's tomb, I. 20; has an interview with his mother at Ambresbury, I. 21; proceeds to Wales, I. 21; forms a bridge from Bangor to the Isle of Anglesey, I. 22; which is broken, I. 23; again enters Wales, and takes Anglesey, I. 24; subdues the whole of Wales, I. 24; orders the English laws to be observed in Wales, I. 26; does homage to Philip the Fair, I. 28; present at a General Chapter of the Friars Preachers at Paris, I. 28; his judgment in a dispute between a Christian and a Jew, I. 29; his escape from lightning, I. 29; obtains the liberation of Charles II., King of Sicily, I. 30; assumes the Cross, I. 30; expels the Jews from Gascoigne, I. 30; expels the Jews from England, I. 31; punishes the Justiciars, I. 31; sets out for Scotland, to determine the succession, I. 32; returns to London, on the death of his wife, I. 32; holds a Parliament at Norham, to take into consideration the succession to the Scottish crown, I. 34, 35; the Castles of Scotland are resigned into his hands, I. 36; gives surety as to the same, I. 37; the kingdom of Scotland is surrendered to him, I. 38; awards in favour of John de Baliol, I. 38; sets out for Scotland, I. 38; appointed leader of the intended Crusade, I. 38, 39; arrives in Scotland, I. 39; his final award in favour of Baliol, I. 42; Baliol does homage to him, I. 42; sends Henry de Laey to ask reparation of injuries from the King of France, I. 43; counter-demand made, I. 43; Edward's answer, I. 43, 44; is cited to appear at Paris, I. 44; strengthens the Duchy of Aquitaine, I. 44; offers concessions to the King of France, I. 44; other terms are proposed, I. 45; refused by the King of France, I. 46; he renounces homage to the King of France,

Edward I.—cont.

I. 47; forms an alliance with the King of the Romans, I. 47; arrives in Bretagne, I. 47; leads an army into Wales, I. 48; builds Beaumaris Castle, I. 50; finally subdues the Welsh, I. 50; returns to London, I. 51; causes John Baliol's property in England to be confiscated, I. 52; demands three Castles of Baliol, which are refused, I. 53; seizes the money of the English Monasteries, I. 53; Baliol is cited to appear before him at Newcastle, I. 55; enters Scotland, I. 55; takes Berwick Castle, I. 56; Baliol renounces his homage and fealty, I. 56, 57; submission of the Earl of Dunbar, I. 58; Edward's victories in Scotland, I. 58; Baliol sues for peace, I. 58, 59; Edward proceeds to the North of Scotland, I. 60; receives the fealty of the Scottish nobles, I. 60; sends Baliol to the Tower, I. 61; returns to England, I. 61; the clergy refuse him a subsidy, I. 61; Adolph of Nassau refuses to assent to his proposal for peace, I. 62; Edward takes measures against the Archbishop of Canterbury, I. 63; dissensions with the English nobles, I. 64; the Scots rise under Wallace, I. 64; Edward takes measures to punish them, I. 65; they submit, I. 65; he commands the nobles to do fealty to his son, I. 66; his narrow escape at Winchelsea, I. 66; grievances presented by the nobles of England, I. 67; his answer, I. 68; lands in Flanders, I. 69; arrives at Bruges and Ghent, I. 69; Earl Marshal and the Earl of Hereford oppose the levies, I. 69; a truce with the King of France, I. 70; signs terms of reconciliation with the Earl Marshal and the Earl of Hereford, I. 72; summons the nobles of England to aid against the Scots, I. 73; fresh proposals for peace being made by the Pope, he consents to a truce with France, I. 73; refuses the liberation of Baliol to the King of France, I. 74; re-enters Scot-

Edward I.—*cont.*

land, I. 75 ; again confirms the Charters to the Earl Marshal and Earl of Hereford, I. 75 ; accident to Edward's horse, I. 75 ; defeats the Scots at the Battle of Falkirk, I. 75, 76 ; peace established with France through the intervention of Pope Boniface VIII., I. 77 ; re-confirms certain Charters, I. 78, 80 ; liberates Baliol at the request of Boniface VIII., I. 78 ; Edward's expectations from his marriage with the half sister of the King of France, and frustration thereof, I. 78, 79 ; his marriage to Margaret, I. 79 ; his Letter to the Archbishop of Canterbury, I. 79 ; orders chains and manacles to be stored in the Tower of London, I. 80 ; his son, Thomas de Brotherton, born, I. 81 ; sets out for Scotland, and takes the Castle of Lochmaben, I. 81 ; Pope Boniface VIII. intercedes with Edward on behalf of the Scots, I. 81 ; his answer to the Pope's envoy, and to the Scots, I. 82 ; creates his son Prince of Wales and Earl of Chester, I. 83 ; sends envoys to the Pope to oppose the Scots, I. 84 ; grants a truce to the Scots, I. 84 ; birth of his youngest son, Prince Edmund, I. 84 ; conciliates the nobles, I. 85 ; demands made of him by the Pope, I. 86 ; his Letter to the Pope, declaratory of his rights to the kingdom of Scotland, I. 87 ; Letter to the Pope, addressed on behalf of the people of England, in reference to the King's claim to the crown of Scotland, I. 96 ; Edward proceeds to Scotland, and winters there, I. 97 ; makes a truce with the Scots, and returns to England, I. 97 ; Pope Boniface VIII. endeavours to excite him to war against the King of France, but in vain, I. 98 ; sends an army into Scotland, I. 99 ; enters Scotland, and passes through the country unopposed, I. 99 ; Gascoigne restored by the King of France, I. 99 ; again passes through Scotland, and besieges Stirling Castle, I. 100, 105 ; it sur-

Edward I.—*cont.*

renders, I. 106 ; Edward returns to England, I. 106 ; at the request of the King of France, expels the Flemings from England, I. 108 ; accuses Robert, Archbishop of Canterbury, who is suspended by the Pope, I. 110 ; the Pope absolves him from his oath to the nobles, I. 110 ; compels Piers de Gaveston to abjure the realm, I. 111 ; liberates the monks of Westminster from custody, I. 111 ; the Pope sends a Cardinal to promote the marriage of Edward's son and a daughter of the King of France, I. 112 ; he accuses the King of France of non-performance of his engagements, I. 112 ; summons his forces to Carlisle, I. 114 ; falls ill, I. 114 ; advice given to his son, I. 114, 115 ; dies at Burgh on the Sands, I. 116 ; his wives and issue, I. 116, 117 ; his character, I. 117 ; his funeral obsequies, I. 117 ; buried at Westminster, I. 118.

Edward II., surnamed "Of Caernarvon,"

son of Edward I., born at Caernarvon, I. 26 ; represents his father, during his absence in Flanders, I. 70 ; offers terms of reconciliation to the Earl Marshal and the Earl of Hereford, I. 71 ; made Prince of Wales and Earl of Chester, I. 83 ; fondness of the Welsh for his memory, I. 83 ; is knighted, and proceeds to Scotland, I. 109 ; the Pope sends a Cardinal to promote his marriage with a daughter of the King of France, I. 112 ; advice given to him by his father, on his death-bed, I. 115 ; his ultimate disregard of that advice, I. 115 ; misfortunes that befell him in consequence, I. 115 ; dismissed by his father, to marry the daughter of the King of France, I. 116 ; succeeds to the English crown, I. 119 ; married to Isabella, daughter of the King of France, I. 119, 121 ; imprisons the Bishop of Chester, I. 119 ; recalls Piers de Gaveston from exile, I. 119 ; bestows on him the Earldom of Cornwall and the Isle of Man, I. 120 ;

Edward II.—*cont.*

shews undue favour to Gaveston, I. 121; his Coronation, I. 121; he opposes the nobles in reference to Gaveston, I. 123; gives his assent to appointments of the Ordainers, I. 123; ratifies the Ordinances, I. 124; banishes Gaveston, I. 124; recalls him, I. 125; gives him in marriage the daughter of the late Earl of Gloucester, I. 125; evil influence of Gaveston on him, I. 125; he reluctantly permits Gaveston to abjure the realm, I. 126; welcomes him back to England, I. 126; the Bishop of Coventry accused of effecting the reconciliation, I. 127; at York with Gaveston, I. 128; the nobles pursue Gaveston, and he flees with him to York, Newcastle, Tyne-mouth, and Scarborough, I. 131; disregards the Queen's entreaties, I. 131; leaves Gaveston at Scarborough, I. 131; further demands, after the death of Gaveston, are made by the nobles, I. 133; envoys from the Pope treat for peace, I. 134; birth of Prince Edward, afterwards Edward III., I. 134; Edward's joy thereat, I. 135; dissensions in Parliament between him and the nobles, I. 135; with the Queen, visits Paris, I. 137; pronounces the body of St. Alban to have been buried at St. Alban's, and not at Ely, I. 138, 139; proceeds to Scotland, I. 139; certain of the nobles refuse to own him, I. 139, 140; he is defeated at Bannockburn, I. 140; growing hatred between him and the Earls of Lancaster and Warwick, I. 143; has the body of Gaveston finally buried at Langley, I. 143; the nobles neglect to attend Parliament, I. 144; birth of Prince John, at Eltham, I. 147; the King holds a Council at Clarendon, but the nobles decline to be present, I. 148; he is reminded in Westminster Hall of his duty to his nobles, I. 149; the Pope sends envoys for the establishment of peace, I. 149, 151; peace is made between him and the Earl of Lan-

Edward II.—*cont.*

caster, but almost immediately broken, I. 152; his alleged correspondence with the King of Scotland, to procure the death of the Earl of Lancaster, I. 152; levies an army against the Scots, which disperses at York, I. 154; raises a fresh army against the Scots, I. 155; besieges Berwick, I. 155; disgusts the Earl of Lancaster, I. 155; raises the siege of Berwick, I. 156; prepares to meet the Scots near Newminster, who escape, I. 156; a truce for two years concluded with the Scots, I. 156; birth of the Princess Eleanor, I. 157; Edward asserted by a pretender to the crown to have been the son of a carter, I. 158; the Barons demand the exile of the Despensers, I. 160; his answer thereto, I. 160, 161; the Barons appear in arms, and, through the Queen's intercession, he makes certain concessions, I. 161; besieges Leeds Castle, I. 162; is joined by the Younger Despenser, and levies an army against the Barons, I. 162; many of the Barons submit, I. 163; the Earls of Lancaster and Hereford rebel, I. 163, 164; the King proceeds against them, I. 164; condemns the Earl of Lancaster to death at Pontefract, I. 164, 165; many other Barons are executed, I. 165; undertakes an expedition against Scotland, I. 166; his army is wasted by disease and famine, I. 166; he takes to flight, I. 166; bestows favours on the elder Despenser, I. 167; rebukes his adherents, and laments the death of the Earl of Lancaster, I. 167; he is summoned to do homage for the Duchy of Aquitaine, I. 168; the King of France seizes certain lands in Gascoigne in default, I. 168; Edward concludes a truce of thirteen years with the Scots, I. 169; makes inquisition as to offenders, through the Counties of York and Lancaster, and the March of Wales, I. 170; summoned to do homage for Gascoigne, I. 171; discussion thereon in Parliament, I. 171;

Edward II.—*cont.*

sends envoys to the King of France, I. 173; sends fresh envoys to the King of France, I. 175; the attendants of Queen Isabella are dismissed, I. 175; her lands are seized, I. 175; confirms the truce with the Scots at York, I. 175; sends fresh envoys to the King of France, as to the Duchy of Aquitaine, I. 176; Queen Isabella is sent over to the King of France, I. 176; a final arrangement is made, I. 176; the King is persuaded to pass over to France, but the Despensers dissuade him, I. 176; his wife and son refuse to return from France, I. 177; the Pope sends two nuncios to promote peace between Edward and Isabella, and Edward and the French King, I. 178. 179; designs attributed to Edward against the life of Queen Isabella and Prince Edward, I. 179; he demands aid of the citizens of London, who give a qualified answer, I. 180; fortifies the Tower, and issues a proclamation, I. 181; leaves John de Eltham in the Tower, I. 181; flees to the West of England, I. 181, 183; takes refuge in the Abbey of Neath, I. 183; is summoned to resume the government, I. 184; is taken, and sent to Kenilworth, in custody of Thomas, Earl of Lancaster, I. 184; remains at Kenilworth during the winter, I. 184, 186; publicly deposed, and his son proclaimed King in his place, I. 186; gives a reluctant assent thereto, I. 187; is taken to Berkeley Castle, and new keepers of his person are appointed, I. 188; the Queen sends him soothing letters, but refuses to see him, I. 188; he is taken to Corf Castle, and then back to Berkeley Castle, I. 188; is barbarously put to death at Berkeley Castle, I. 189; renounces the crown [*another account*], I. 191; removed from Kenilworth to Berkeley Castle, and murdered, I. 191.

Edward III., birth of, I. 134; the nobles forbid him to be named "Louis," I. 134; arranged that he shall have the Dukedom

Edward III.—*cont.*

of Aquitaine and the Earldom of Poitou, I. 176; Charter made to that effect, I. 176; he does homage to the King of France, I. 177; with his mother, refuses to return from France, I. 177; they are declared public enemies, I. 178; appoints Sir Oliver Ingham Warden of Aquitaine, I. 178; present at the Coronation of the Queen of France, I. 179; design against his life attributed to Edward II. and the Earl of Richmond, I. 179; with his mother, takes refuge with the Count of Hainault, I. 179; is betrothed to Philippa, daughter of the Count, I. 179, 180; with his mother, lands at Harwich, I. 180; is excepted from the terms of his father's proclamation, I. 181; appointed Guardian of the realm, I. 184; accompanies his mother to Wallingford, I. 185, 186; is chosen King, in place of his father, I. 186; refuses the crown without his father's sanction, I. 186; the first day is named of the new reign, I. 187; Proclamation made by him, I. 187; is knighted by the Earl of Lancaster, and crowned at Westminster, I. 188; proceeds towards Scotland, I. 188, 189; dissensions arise among his troops, and he returns, I. 189; he marries the daughter of the Count of Hainault, I. 190, 192; holds a Parliament at Northampton, I. 190; executes certain covenants with the Scots, I. 190; his Coronation proclaimed in Cheap, I. 191; crowned at Westminster, I. 191; grants certain privileges to the Londoners, I. 191; marches against the Scots, who escape, I. 191; his narrow escape at Stanhope Park, I. 191, 192; passes over to France, and returns, I. 192; passes over to France, does homage for Gascoigne, and returns, I. 193; invests Berwick, I. 195, 196; defeats the Scots at Halidon Hill, I. 196; Edward Baliol does homage to him at Newcastle, I. 196; lays waste Scotland, I. 196, 197; Edward Baliol meets him at Perth, I.

Edward III.—*cont.*

197; sends an army to Balliol, and again enters Scotland, I. 197; lays waste as far as Elgin and Inverness, I. 197; burns Aberdeen, I. 197; repairs the Castles of Stirling and Bothwell, I. 197; returns to England, I. 197; creates a Duke and six Earls, and holds a feast at Westminster, I. 197, 198; hastens to the relief of Stirling Castle, I. 198; holds a Council at Stamford, I. 198; sends an embassy to the King of France, I. 198; the embassy retires from France, and he makes a treaty with Louis of Bavaria, King of Germany, I. 198; sails for Antwerp, and meets Louis of Bavaria near Cologne, who appoints him his Vicar, I. 201, 223; Letters of, to the Pope and Cardinals, setting forth his title to the throne of France, I. 201-208; Letter of Pope Benedict in answer, I. 208-215; Edward assumes the title and arms of France, I. 215, 223; issues a manifesto, asserting such title, I. 215; enters France, and ravages the country, I. 216, 223; Philip VI. challenges him to a battle, but retreats, I. 216; Letter of Pope Benedict offering his mediation, I. 217-219; Edward's answer to the Letter, I. 219-221; first ground of dissension, I. 221; Edward causes the property of the Lombards, and of the Cluniac and Cistercian Monks, to be confiscated, I. 222; holds a Council at Bury, I. 222; sojourns in Brabant for a year, I. 223, 224; returns suddenly to England, and reaches the Tower of London at midnight, I. 224; places many of his officials under arrest, I. 224; grants made to him, and immunities granted by him in return, I. 224; the Duke of Austria proposes the marriage of a princess to his son, I. 225; Edward congratulates the people of Bordeaux on their defeat of the French, I. 225, 226; birth of his son, John of Gaunt, I. 226; receives intelligence of the designs of the French and Normans, I. 226; defeats them in

Edward III.—*cont.*

a naval battle at Sluys, I. 227; birth and death of his daughter, the Princess Blanche, I. 228; besieges Tournay, I. 228, 229, 230; a truce concluded, I. 228, 230; alleged faultiness of his ministers, I. 228; sends a challenge to Philip VI., as "Philip of Valois," I. 228, 229; Philip's answer, I. 229, 230; Edward removes his ministers, and substitutes laymen for ecclesiastics, I. 230, 231; Letter of the Archbishop of Canterbury to him, I. 231-234; Letter of the Archbishop to the King and Council as to the alleged imprisonment of the Clergy, I. 235-237; Letter of the King to the Bishop of London, complaining of the proceedings of the Archbishop of Canterbury, I. 241-247; Letter of Louis of Bavaria to Edward, revoking his appointment as Vicar of part of his Empire, I. 247, 248; answer of Edward thereto, I. 248-250; articles of his truce with Philip VI. of France, I. 250-253; crosses over to Bretagne, where he suffers great loss, through the necromancers of the King of France, it is said, I. 253; birth of Prince Edmund of Langley, I. 253; again crosses to Bretagne, I. 253; receives the homage of John de Montfort for the Duchy, I. 253; takes the city of Vannes, I. 254; quashes the Provisions made in England by Pope Clement VI., I. 254; again annuls such Provisions, I. 255; his Letter to the Pope against Provisors, I. 255-258; Letter of the Pope to him, in behalf of the deprived Cardinals, I. 259, 260; sends envoys to the Roman Court, to treat of his right to the French throne, I. 261; his displeasure on hearing of the submission of Louis of Bavaria to Pope Clement VI., I. 262; builds the Round Table at Windsor Castle, I. 263; privileges are granted to the Clergy by him, I. 264; sends letters to Rome, asserting that the truce has been violated by the French, I.

Edward III.—*cont.*

267; lands in Normandy, I. 267; takes Caen, and lays waste Picardy, I. 267; defeats the French at Cressy, I. 268; unhorses Philip VI. in the battle, I. 268; besieges Calais, I. 269; birth of the Princess Margaret, I. 270; Edward takes Calais, I. 271; in returning to England, is overtaken in a storm, I. 271; invokes the Virgin Mary, I. 271; repulses the French near Calais, I. 273; defeats the Spanish fleet off Winchelsea, I. 274, 275; enters into a treaty for peace, which is broken off, I. 278; again enters France, I. 278; visits the localities of the Saints, I. 279; again enters France, I. 280; ravages the country, I. 280; returns to England, I. 280; birth of Prince Thomas of Woodstock, I. 280; Edward recaptures Berwick, I. 281; Edward Baliol transfers the crown of Scotland to him, I. 281; Edward is offended by the Pope, I. 285; sends envoys to France to treat of peace, I. 286; his proposals are rejected, I. 286; crosses over to France, I. 286, 287; proceeds to Paris, I. 287, 288; commences new works at Windsor Castle, I. 288; propositions for peace made by the French, but ineffectually, I. 289; great losses in his army, through a tempest, I. 289; fresh propositions for peace are made, and accepted, I. 289; hostages are given to him prior to the Treaty of Bretigny, I. 290; returns to England, I. 290; visits the King of France, I. 290; his aid sought against the Pagans, I. 297; makes an offering to the Abbey of Westminster, I. 297; Jubilee on his attaining his 50th year, I. 297; celebrates the obsequies of the King of France, I. 299; offended at the privilege of pardon exercised by the Abbot of Battle, I. 300; the King of France asks his aid against the Great Companies, I. 302; but withdraws his request, to the vexation of Edward, I. 302; the King of France treacherously

Edward III.—*cont.*

promises to pay his father's ransom, I. 306; his son Edward warns him, but he disregards the warning, I. 306, 307; becomes sensible of the treachery, and declines his presents, I. 307; again claims the French throne, I. 307; borrows large sums of money, on certain pretexts, I. 309; sends a large army over to France, I. 309, 310; his son Edward resigns to him the Principality of Gascoigne, I. 312; visited by the King of Navarre, I. 312; attempts, but ineffectually, to relieve Rochelle, I. 315; sends ambassadors, with certain requests, to the Pope, I. 316; is offended by the Monks of Canterbury, I. 317; agreement made by, with the Pope, I. 317; his demands for a subsidy are resisted in Parliament, I. 320; complaints made of his connexion with Alice Perrers, I. 320; his son Edward dies, I. 321; he reinstates the Duke of Lancaster in the Government, I. 322; recalls Alice Perrers, and others, I. 322; confers knighthood on Richard, Prince of Wales, I. 326; dies at Shene, I. 326; circumstances of his death, I. 327; he is buried at Westminster, I. 327; his character, I. 327; his connexion with Alice Perrers, I. 328; the misfortunes of his closing years, I. 328; treachery of Sir James Beauchamp of Holt to him, II. 174; privileges granted by, to the Duchy of Lancaster, II. 338.

Edward the Black Prince, son of Edward III., birth of, I. 193; styled "Edward the Fourth," I. 193, 197; Earl of Chester and Duke of Cornwall, I. 197; at Woodstock, I. 254; at the Battle of Cressy, I. 268; created Prince of Aquitaine, I. 279; visits the localities of the Saints in England, I. 279; sails from Plymouth, and arrives in Aquitaine, I. 279; invades France, I. 279; his counsels are betrayed by the Count of Armagnac, I. 281; his successes in

Edward the Black Prince—cont.

France, I. 281; gains the victory of Poitiers, I. 282; enters London with his captives, I. 283; accompanies Edward III. to France, I. 286; takes command of a division of the army, I. 287; ratifies preliminaries of peace upon oath, I. 289; marries Joanna, Countess of Kent, I. 296; receives the Principality of Aquitaine, I. 297; a son born to him at Angouleme, named Edward, I. 301; who dies in his seventh year, I. 301; his son Richard born at Bordeaux, I. 302; Peter, King of Castille, takes refuge with him in Gascoigne, I. 303; Edward obtains the appointment of John Harewelle to be Bishop of Bath, I. 303; proceeds to aid Peter, King of Castille, I. 303; is joined by great reinforcements, I. 303; gains the Battle of Najara, I. 304, 305; coins money out of his plate, to pay the Great Company, I. 305; returns impoverished to Aquitaine, I. 305; said to have been poisoned, I. 305, 306; warns his father of the treachery of the King of France, but he is disregarded, I. 307; his cruel punishment of the City of Limoges, I. 311; returns to England, I. 312; resigns to his father the Principality of Gascoigne, I. 312; his death, I. 321; his prowess, I. 321; Roger de Clarendon, his bastard son, executed, II. 249.

Edward, eldest son of Edward the Black Prince, birth of, I. 301; dies in his seventh year, I. 301.

Edward, son of Count de Bar, I. 45.

Edyndone, House of the Brethren of Asherugh at, I. 266.

Edyndone, William de. *See* Winchester, Bishops of.

Egypt, capture of Alexandria, in, I. 301; treasures brought into England and Aquitaine from, I. 302.

Eleanor (or Alianor), of Savoy, wife of Henry III. and mother of Edward I., I. 7, 8; present at her son's Coronation, I. 13; her interview with him at Am-

Eleanor of Savoy—cont.

bresbury, I. 21; instrumental in her grand-daughter, Mary, taking the veil, I. 26; assumes the veil at Ambresbury, I. 28; dies there, I. 38.

Eleanor, Queen, wife of Edward I., crowned, I. 13; death of her mother, I. 18; her escape from lightaing, I. 28; her death, I. 32; respect paid to her remains, I. 32, 33; her children, I. 116.

Eleanor, Princess, daughter of Edward I., I. 27, 45, 117; contracted to Alfonso III., King of Aragon, I. 27; married to the Count of Bar, I. 45, 117.

Eleanor, Princess, daughter of Edward II., born at Woodstock, I. 157.

Elgin, in Moray, I. 60, 197.

Elizabeth, Princess, daughter of Edward I., I. 63, 117; married to John, son of the Count of Holland, I. 63.

Elmham, Sir William, sent in aid of the Duke of Bretagne, I. 418; escapes a violent tempest, I. 426; a leader in the Crusade under the Bishop of Norwich, II. 86; compels the Bishop to besiege Ypres, II. 95; dissuades the Bishop from entering Picardy, II. 99; present at the siege of Bourbourg, II. 100; arrested, II. 173.

Eltham, John of, son of Edward II., his birth, I. 147; made Warden of the Tower, I. 183; Earl of Cornwall, his death at Perth, I. 197.

Eltham, birth of Prince John, son of Edward II., at, I. 147; Richard II. at, II. 110; Richard II. and Queen Anne at, II. 142; Henry IV. is taken ill at, II. 289.

Ely, the Isle of, atrocities committed by the insurgents in, II. 5.

Ely, the body of Saint Alban pronounced by Edward II. not to have been buried at, I. 138, 139; miracles at, II. 183-185; the people of, obtain from Rome full remission for benefactors, II. 253.

Ely, the Bishop of, sent by the Barons to Edward II., I. 160; joins Queen Isabella, I. 180; Thomas [misnamed "John"]

Ely—*cont.*

Ile, Bishop of, makes plaint against the Lady De Wake, I. 285; his envoys seized and punished, I. 286; death of Thomas, Bishop of, I. 296; Simon Langham [misnamed "Banham"], Bishop of, I. 272, 296; made Archbishop of Canterbury, I. 303; John Barnet, Bishop of Bath, made Bishop of, I. 303; his death, I. 316; Thomas Fitz-Alan made Bishop of, I. 316; officiates at the Coronation of Richard II., I. 336; made Chancellor, II. 152; makes oath on behalf of the King, II. 165; his answer to the King's enquiries as to alleged treachery, II. 165; speech made by him to the discontented Lords, II. 166; made Archbishop of York, II. 179; John Fordham, Bishop of Durham, elected Bishop, II. 179.

England, woollen manufacturers of Flanders admitted into, I. 221; intense frost in, I. 223; treasures brought into, from Egypt, I. 302; the Florentines enter the service of the King of, I. 323.

Enros, John de, Constable of Dover, death of, II. 213; succeeded by Sir Thomas de Beaumont, II. 213. *See* Denros.

Epidemic, a fatal, in England, II. 246. *See* Pestilence.

Ergom, Ralph. *See* Salisbury, Bishops of.

Eric, King of Norway, his claim to the crown of Scotland, I. 40, 41; a day given to his envoys, I. 41.

Erpingham, Sir Thomas, a witness to the abdication of Richard II., II. 234; a Commissioner for his deposition, II. 235; alleged declaration of Sir John Oldcastle to, at the time of his execution, II. 328.

Erskine, the Lord de; taken prisoner at the Battle of Homildon Hill, II. 252.

Espletelyn, the church of, I. 230.

Essex, rising of the peasantry in, I. 454, 455; the insurgents of, return home, I. 463; are punished, II. 14; fresh outbreak in, at Billericay, II. 17; the insurgents send to make enquiries of the King, II. 18; rebuke administered to

Essex—*cont.*

them by the King, II. 18; an armed force sent into, II. 18; the insurgents of, are put to flight, II. 19; they rally, and are again dispersed; II. 19; Richard II. proceeds into, II. 19, 22; Sir Robert Tresilian appointed Justiciar to make inquisition in, II. 19; change in the mode of executing the insurgents there, II. 20; Letter of John Balle to the Commons of, II. 32, 33; property in, destroyed by lightning, II. 184; pestilence in, II. 213; privilege granted to part of the County of, II. 338.

Estateville, the Sieur de, Warden of Harfleur, II. 307.

Etaples (Stapul), Sir Hugh Calverley spoils the French merchants at the Fair of, I. 366.

Etheldreda, Saint, her hostility to the Earl of Pembroke, I. 314, 320; her appearance in visions, II. 183, 185.

Eu, the Count de, taken prisoner at Azincourt, II. 313.

Evesham, excesses committed by the people of the Earl of Warwick on the Abbey of, I. 322.

Evreux, siege of, by the Duke of Exeter, II. 329.

Excommunication, sentence of, pronounced by the Archbishop of Canterbury against violators of the liberties of the Church, I. 237-240.

Exeter, payment by the City of, to the King, II. 317.

Exeter, Walter de Stapleton Bishop of, crosses over to France with Prince Edward, I. 177; leaves Queen Isabella, and returns to England, I. 177; murder of, by the populace of London, I. 182; the Bishop of, envoy to the Roman Court, I. 261; death of John Grandison, Bishop of, I. 309; accession of Thomas Brantingham, I. 309; displaced from the office of Treasurer, I. 449; Edmund de Stafford, Bishop of, II. 218; Edmund Lacy, Bishop of, preaches before Henry V. at Westminster, II. 337.

Exeter, John Holland, Duke of, attends King Richard to Ireland, II. 231; adjudged to lose that title, II. 241. *See* Huntingdon, Earl of.

Exeter, Thomas Beaufort, Earl of Dorset, created Duke of, II. 317; on pilgrimage at Bridlington, II. 325; advances against the Scots, II. 328; his opinion of his troops, II. 323, 326; sets out for Normandy, II. 328; besieges Evreux, II. 329; present at the siege of Melun, II. 335; at the siege of Cosne, II. 343. *See* Dorset, Thomas Beaufort, Earl of.

Extone, R., Mayor of London, refuses his assent to the plot against the Duke of Gloucester and others, II. 150.

Fydon, Thomas, his prowess at St. Alban's, II. 26; appointed Commissioner for enquiry at St. Alban's, II. 38.

Eye [Aire?], capture of the fortress of, II. 276.

F.

Falaise, siege and capture of, by Henry V., II. 326.

Falcon-wood, near St. Alban's, the folds there destroyed, I. 470.

Falkirk (Fowkyrke), the Scots defeated at, by Edward I., I. 75, 76; the Battle of, referred to, I. 140.

Fallesley, Sir John de, I. 342.

Famine, instances of, I. 146, 147, 277. *See* Dearth.

Farnham, I. 148.

Faryndone, Sir William de, a leader in the Crusade under the Bishop of Norwich, II. 85; compels the Bishop of Norwich to besiege Ypres, II. 95; at the siege of Bourbourg, II. 100.

Fawn, a, with two heads, I. 199.

Felton, Sir John de, an Admiral of the English fleet, I. 178.

Felton, Sir Thomas, defeated by the French in Aquitaine, I. 342. *See* Heltone.

Ferby, William de, a witness to the abdication of Richard II., II. 234; executed at London, II. 245.

Ferdinand IV. of Castille, legitimized by the Pope, I. 25.

Ferdinand, son of Alfonso X. of Castille, I. 62.

Ferdinand, grandson of Alfonso X. of Castille, I. 62.

Ferdinand of Portugal. *See* Portugal.

Ferrers, John de, I. 72.

Ferrers, Sir Ralph de, excommunicated for the murder of Robert Haule, I. 379; treasonable letters traced to, I. 447; he is imprisoned, I. 447, 448; mainprised by four Barons, I. 448.

Ferrers, Thomas de, arrested, I. 224.

Ferris, the Sieur de, I. 404.

Fife, the Earl of, taken prisoner, I. 70; his hereditary right to crown the Kings of Scotland, I. 109; the Earl of, and Robert Bruce, repulsed, I. 193.

Fife, Murdak de, taken prisoner at the Battle of Homildon Hill, II. 252.

Figas, Master Thomas, captured, I. 198.

First-fruits, reserved for three years by the Pope, I. 148.

Fish, cheapness of, in London, and dearth in the country, II. 66.

Fishmongers, the craft of the, persecuted by the Mayor of London, II. 66; their liberties are restored by Parliament, II. 86.

Fitz-Alan, Thomas. *See* Ely.

Fitz-Hugh, the Lord, at the siege of Harfleur, II. 308.

Fitz-Ralph. *See* Armagh.

Fitz-Walter, Lord de, takes command in the expedition against France, I. 310; a commander of the English fleet, I. 343; commander of part of the English fleet, which mutinies, I. 364; routs the Essex insurgents, II. 19; by his prowess relieves the Castle of Brest, II. 143.

Fitz-Walter, Lord, taken prisoner, II. 339.

Fitz-Waryn, William, death of, I. 296.

Fitz-William, William, executed, I. 165.

Flagellants, arrival of, in England, I. 275; companies of, in Italy, II. 242, 243.

Flanders, mention of, I. 52, 64, 66, 68, 69, 74, 77, 98, 321; the Count of, detained by Philip, King of France, I. 53; merchants of, at Berwick, I. 56; Guy, Count of, I. 62; he surrenders to Charles of Valois, I. 84; is liberated by the King of France, I. 99; unsuccessfully attempts to reconcile the Flemings to the French, and returns to prison, I. 99; the people of, defeat the Count of Hainault and the Bishop of Utrecht, I. 99; the people of, defeated by Philip the Fair, I. 106; treasures of the Count of, found at Audenarde, II. 108; the people of, expelled from England, at the request of Philip, King of France, I. 108; Piers Gaveston retires to, I. 126; the people of, defeat the French, with great slaughter, II. 175; woollen manufacturers of, admitted into England, I. 221; capture of the brother of the Count of, I. 222; placed under interdict, I. 227; Edward III. sets sail for, I. 227; capture of English ships by the people of, II. 262; staple of wool removed from, I. 278; offered to Edward III., I. 286; marriage of the daughter of the Count of, to Edmund of Langley, prevented by the King of France, I. 300; she is married to Philip, Duke of Burgundy, brother of the King of France, I. 300, 301; naval victory gained by the English over the people of, I. 313; meeting of English and French Commissioners in, to treat of peace, I. 317, 318; Clement VII., the Anti-Pope, a kinsman of the Count of, I. 393, 394; evil tendencies of the people of, in their conduct to the English, I. 399; capture of a vessel of Fowey by people of, and murder of the crew, I. 400, 401; their ship seized, and they are imprisoned, I. 401; importations by the merchants of, I. 408; the Count of, expelled by his subjects, I. 413, 414; cruelties committed by the Count of, on the people of Ypres and Ghent, I. 439, 440; thirteen natives

Flanders--*cont.*

of, slain by the insurgents in London, I. 462; the Count of, is expelled from his territories, II. 61; is defeated by the people of Ghent and others, II. 61; he takes refuge in Bruges, which is captured, II. 61; his abdication, II. 71; a deputation from, offers to accept Richard II. as their lord, II. 71; sent back for more extended powers, II. 71; the Bastard of, leads an army against the Bishop of Norwich, II. 90; the men of, are placed in front of the battle near Dunkirk, II. 93; an inundation in, II. 267, 268.

Fleming, Sir David, receives the Earl of Northumberland and the Lord de Bardolf, II. 271; advises the Earl of Northumberland to flee to Wales, II. 273; is slain, II. 273.

Flemings, the. *See* Flanders.

Flint Castle, Richard II. holds an interview with the Duke of Lancaster at, II. 234.

Fliscq, Luké de, an envoy of the Pope to England for establishment of peace, I. 150; is plundered, I. 151.

Floods, great, in Northumberland, I. 323.

Florence, I. 177; the people of, excommunicated by the Pope, I. 322; they enter the service of the King of England; I. 323.

Florence, Count of Holland, a claimant of the Scottish crown, I. 35, 36.

Florens, Andrew de, envoy from the King of France, I. 168.

Florins coined, I. 262.

Flote, Peter, I. 98.

Foix, the Count of, I. 51.

Fontenes, Henry V. at the Abbey of, II. 322.

Fordham, John. *See* Durham, Bishops of.

Fortunate (or Canary) Islands, Clement VI. creates a Prince of the, I. 265.

Fossa Nova, the Abbey of, I. 12.

Fowey, in Cornwall, burnt by the French, I. 374; a vessel of, captured by the Flemings, and the crew murdered, I. 400, 401.

France, quarrel between England and, I. 39; preparations for war with, I. 47; the French ravage Dover, I. 52; Bishops of, summoned to Rome, I. 98; discussion caused in England by the nobles of, I. 135; murrain in, I. 157; many lepers burnt in, I. 158; Letter of Edward III. to the Pope and Cardinals, setting forth his title to the crown of, I. 201-208; Letter of Pope Benedict in answer, I. 208-215; Edward III. assumes the title and arms of, I. 215; grounds for his claim to the throne of, I. 215, 216; Letter of Pope Benedict, offering his mediation in the dispute as to the crown of, I. 217-219; King Edward's answer thereto, I. 219-221; Edward assumes the arms of, I. 223; ravaged by Edward as far as Tournay, I. 223; envoys sent from, to the Roman Court, to treat of Edward's right to the crown, I. 261; spoils of, dispersed throughout England, I. 272; invaded by Edward the Black Prince, I. 279; part of subdued by the Company "Without a Head," I. 284; the throne of, again claimed by Edward III., I. 307; the Duke of Lancaster passes through with his army, I. 315; he suffers great losses in Auvergne, I. 315; the French attack Southampton, but are repulsed, I. 340; they take the Isle of Wight, I. 340; are defeated, I. 341; burn Fowey, in Cornwall, I. 374; ships of, defeated by Sir Hugh Calverley, I. 405-406; the fleet of, suffers in a storm, I. 427; districts of, between Calais and Boulogne, laid waste by the English, I. 435; capture of soldiers of, at Kinsale, I. 437; heavy outlay on the fleet of, I. 446; the Court of Flanders takes refuge in, II. 61; ships of, conquered by the men of Portsmouth and Dartmouth, II. 106; a truce with, effected by the Duke of Lancaster, II. 110; benefits to England accruing from trade with, II. 110; the Duke of Lancaster visits, and concludes a short truce with, II. 115; the Bishop of Hereford concludes a treaty with, II. 127;

France—cont.

contemplated surrender of the English possessions in, alleged against Richard II., II. 164; copy of the alleged compact for surrender of the English possessions in, II. 170; provisions made for the government of, on the death of Charles VI. and Henry V., II. 345; the Duke of Burgundy appointed Regent of, II. 345. *See also* Charles VI., Edward III., and Henry V.

Franciscans. *See* Friars Minors, and Minorite Friars.

Frederic, brother of James II. of Aragon, I. 53.

Frenes, Hugh de, Earl of Lincoln, I. 197.

Frenay, besieged by the Earl of Salisbury, II. 331.

"Freres Pyes," an Order of religious so called, I. 182.

Freville, Sir Baldwin, lays claim to the Championship at the Coronation of Richard II., I. 337.

Friars, Peter Patteshulle preaches against the evil lives of the, II. 158; they oppose him, and are attacked by the Lollards, II. 158.

Friars Minors, or Franciscans, conceit of the, I. 28; their cupidity, I. 38; their evil tendencies, I. 112; the Pope extorts money from them, I. 113; two, burnt at Avignon, I. 278. *See* Minorite Friars.

Friars Preachers, or Dominicans, General Chapter of the, at Paris, I. 28; heresy of the, in France, as to the conception of the Virgin Mary, II. 187; restraints laid on the Order, II. 187.

Frisby, the Vicar of, bears witness to Swynderby's doctrines, II. 56.

Frisel, Alexander, captured, I. 198.

Frost, intense, instances of, I. 223, 299.

Fulthorp, Roger, Justiciar, exiled, II. 174.

Fundi, the Count of, Clement VII. takes refuge in his territory, I. 293.

Furnes, I. 64.

Furnival, the Lord de, officiates at the Coronation of Richard II., I. 335.
 Furnival, the Lord de, named by Parliament to receive certain monies, II. 267.

G.

Gaieta, II. 49.
 Galaci, Consalpinus, slain, II. 135.
 Galeazzo of Milan, his daughter married to Lionel, Duke of Clarence, I. 306.
 Galemund, I. 45.
 Galliaturna, the Master of, slain, II. 133.
 Galloway, I. 55, 65, 81.
 Gam, David, slain at Azincourt, II. 313.
 Gandissaleyn, the Count, slain, II. 134.
 Garara, I. 113.
 Garonne, the river, I. 47.
 Garroneta, the siege of, I. 27; capture of, by the French, and re-capture by the Aragonese, I. 27.
 Gascoigne, or Gascony, mention of, I. 11, 12, 13, 14, 28, 43, 46, 47, 48, 51, 54, 64, 120, 168, 189, 281, 283, 303; the Jews expelled from, I. 33; restored to the King of England, I. 99; Edward III. does homage to the King of France for, I. 193; lands and towns in, seized by Philip VI., I. 221; successes of the Earl of Derby in, I. 265; the principality of, resigned by Edward the Black Prince, I. 312; the Earl of Pembroke sent into, I. 314; Edmund Brunfeld transferred to an Abbey in, II. 68; misfortunes overtake the Duke of Orleans in, II. 275; dysentery in, II. 283.
 Gaskmore, I. 194.
 Gaston de Bierre, I. 11.
 Gaveston, Piers de, compelled by Edward I. to abjure the realm, I. 111; recalled by Edward II., I. 115; ridicules certain nobles, I. 115; recalled from exile, I. 119; a Gascon by birth, I. 120; his early history, I. 120; receives the Earldom of Cornwall and the Isle of Man, I. 120; Edward II. shews undue favour

Gaveston, Piers de—*cont.*

to him, I. 121; the nobles take council against him, I. 121; holds a tournament at Wallingford, and disgusts the nobles, I. 122; they attempt to counteract his influence, I. 123; he is banished to Ireland, I. 124; is recalled, and marries the daughter of the late Earl of Gloucester, I. 125; his avarice and influence, I. 125; the Queen complains of him, I. 125; his insolence, I. 125; the nobles again demand his banishment, I. 125; he abjures the realm, I. 126; retires to Flanders, I. 126; returns to England, I. 126; the Bishop of Coventry accused of effecting the reconciliation, I. 126, 127; with the King at York, I. 128; counsels of the nobles on his return, I. 129; the Earl of Lancaster expostulates against his continuance in the kingdom, I. 131; he flees to Tyne-mouth and Scarborough, I. 131; his property taken at Newcastle by the Barons, I. 132; surrenders at Scarborough, I. 132; treatment of him by the nobles, I. 132; is put to death by the Earl of Warwick, I. 133; is buried at Langley, I. 133, 143; his property is given to the King, I. 134; remembrance of him banished by Edward II., I. 135; Sir Hugh de Audeley marries his widow, I. 142.

Gaucourt, the Sieur de, Warden of Harfleur, II. 307.

Gaunt, John of, son of Edward III., born at Ghent, I. 226; Earl of Richmond, I. 226, 280; accompanies Edward III. to France, I. 280; marries Blanche of Lancaster, I. 286; created Duke of Lancaster, I. 226, 295. *See* Lancaster.

Geldres, a treaty made with the Count of, I. 198; the Count of, enters France with Edward III., I. 216; the French invade the territory of the Duke of, but are defeated, II. 175; advice given by the Duke of, to the King of England, II. 206, 207; liberal treatment of him, II. 207.

- Genoa, a merchant of, assassinated through jealousy on part of the English merchants, I. 407, 408; importations into England by the merchants of, I. 408; J. Kyrkeby, the slayer of the Genoese merchant, is executed, I. 449; a carack belonging to, arrives at Sandwich, II. 83, 84; the people of, aid Pope Urban VI., but extort money for their services, II. 139; vessels belonging to, are seized by the English, II. 146; they are restored, and reparation made, II. 146; halpence of, prohibited in England, II. 315.
- Gentili, Cosmo, becomes Pope, as Innocent VII., II. 268.
- Georgians, the King of the, aids the King of the Tartars, I. 113.
- Germanus, Saint, carries a relic of the martyrdom of Saint Alban to Auxerre, I. 139.
- Gerold, Hugh, Referendary of Pope Clement V., degraded and burnt, I. 146.
- Geveltonc, the steeple of the church at, blown down, I. 126.
- Ghent, Edward I. at, I. 69, 73; rising at, against the English, I. 74; birth of John of Gaunt, son of Edward III., at, I. 226; aids Edward III., I. 230; cruelties committed on the people of, by the Count of Flanders, I. 439, 440; besieged by the Count of Flanders, and its people defy him, I. 440; the people of, burn Dendermond, I. 440; the people of, defeat the Count of Flanders, II. 61; capture Bruges, II. 61; plunder it, II. 62; shew favour to the English there, II. 62; the people of, are defeated by the King of France, II. 80; retire to their own city, II. 80; seize the tribute-money sent to the French by the people of Bruges and Ypres, II. 86, 87; aid the Bishop of Norwich in the siege of Ypres, II. 96; their activity there, II. 98; they execrate the bad faith of the English, II. 99; the people of, aid the citizens of Audenarde to destroy the
- Ghent, Edward I.—*cont.*
 French, II. 107; Sir Edward le Boucser takes command of the people of, II. 120; they are prevented by him from retaliating on their French prisoners, II. 120, 121; they capture the town of Le Dam, II. 133; evacuate the town, II. 134; submit to the King of France, II. 142.
- Ghibellines, the, defeat the Guelphs, I. 177.
- Giffard, John, I. 22, 70.
- Giffard, Walter, I. 19; his treachery, I. 51.
- Gilbert, John. See Hereford, Bishops of.
- Gillesland, ravaged by Archibald Douglas, I. 195.
- Ginesburn, William de, I. 47.
- Gisors, the Castle of, taken by the English, II. 330.
- Glamorgan, I. 26, 48, 183.
- Glasgow, the Bishop of, surrenders to Edward I., I. 65; imprisoned by Edward I., I. 110; envoy of Robert Bruce to the Roman Court, I. 168; captured, I. 198; dies, I. 198.
- Glastonbury, J. Abbot of, a Commissioner for the deposition of Richard II., II. 235.
- Glendower, Owen, his rising in Wales, II. 246; his feud with Sir Reginald Grey de Ruthyn, II. 246; inflicts great losses on the English, II. 248; captures Sir Reginald Grey, II. 248; defeats the men of Hereford, II. 250; defeats Henry IV. by his magical devices, it is alleged, II. 250; Edmund Mortimer marries his daughter, II. 253, 254; sinister events at the birth of, II. 254; aid given by, to Sir Henry Percy, II. 256; ravages committed by, II. 262; the Lady De Spencer attempts to flee to, II. 268; French forces in aid of, arrive at Milford, II. 272; they experience great losses, II. 272; he receives aid from the French, II. 273; recaptures the Castle of Aberystwith, II. 277.

Gloucester, mentioned, I. 181, 189; a Parliament at, I. 18; the Statutes of, I. 18; a Parliament at, I. 380; reasons alleged for Parliament being held at so distant a place, I. 380.

Gloucester, Gilbert de Clare, Earl of, I. 8, 14, 48, 117; defeats the Welsh, I. 22 marries Joanna, daughter of Edward I., I. 32.

Gloucester, Gilbert de Clare, Earl of, defeated by Robert Bruce, I. 114; his sister married to Piers Gaveston, I. 125; acts as mediator between Edward II. and the Barons, I. 131, 133, 136; his bravery at Bannockburn, I. 180; slain there, I. 141, 142; division of his domains, I. 142; his death avenged, I. 154.

Gloucester, Hugh de Audley made Earl of, I. 197; he proceeds to Scotland, I. 254.

Gloucester, Humphrey, Duke of, besieges Cherburgh, II. 328; made guardian of the realm in place of the Duke of Bedford, II. 331, 342; presides in Parliament, II. 345; appointed Protector of England, II. 346.

Gloucester, Thomas de Spencer, Earl of, a Commissioner for the deposition of Richard II., II. 235; adjudged to lose that title, II. 241; executed at Bristol, II. 245.

Gloucester, Thomas de Woodstock, Earl of Buckingham, made Duke of, II. 140; plot against his life, II. 149, 150; his desire for the efficiency of the army, II. 150, 154; appointed judge of Michael de la Pole, II. 152; the King's hatred of him increases, II. 152; his indignation at the ill-treatment of his niece by Robert de Vere, and the continued manifestation of the King's favour to him, II. 260; conspiracy by King Richard and Robert de Vere against his life, II. 161; makes oath, to assuage the King's anger, II. 162; confesses his enmity against Robert de Vere, II. 162; the King's anger is stimulated against him, II. 163; his supporters resolve

Gloucester, Thomas de Woodstock—*cont.*

to call the King to account, II. 163; is joined by the Earl of Arundel on his escape, II. 164; is received into the King's protection, II. 166; his misunderstanding with the Earl of Derby as to the execution of Sir Simon Burley II. 174; he is maligned, but exculpates himself, II. 182; the King still entertains suspicions of him, II. 182; he is removed from the Council, II. 182; takes his departure for Prussia, II. 202; sorrow of the Londoners thereat, II. 202; is compelled to return to England, II. 203; visits Tynemouth, II. 202; his liberality to the Duke of Geldres, II. 207; is about to set out for Ireland, and is recalled, II. 211; grant for the expenses of his intended embassy to France, II. 212; he crosses over, and attempts, but ineffectually, to make peace with France, II. 213; accompanies the King to Ireland, II. 215; returns from Ireland, and represents the King's necessities to Parliament, II. 216; attends the King of France, II. 220; is seized, and taken to Calais, II. 223; is suffocated by the King's command, II. 226; part of his lands bestowed on the new peers, II. 227; judgment on the Duke of Norfolk for his complicity in the murder of the Duke, II. 228; judgment against his accusers, II. 241; share of the Duke of Norfolk in his death, II. 242; the place of his arrest, II. 245; complicity in the murder of, confessed by Serle, II. 264. *See* Buckingham, Thomas, Earl of.

Gloucester, the Duchess of, wife of Thomas, Duke of, intercedes with the King for the people of London, II. 209; her death, II. 242.

Gnats, appearance of great clouds of, at Shene, II. 186.

Godfrey, brother of the Duke of Brabant, slain, I. 98.

Gorges, Ralph de, I. 51.

Gorgonia, Siward, King of, slain, I. 301.

- Gosecote, the Dean of, bears witness to Swynderby's doctrines, II. 56.
- Gournay, Sir Matthew, leader of an expedition in aid of Portugal, I. 453.
- Gower, the Land of, I. 159.
- Graham (Grame), the Lord De, taken prisoner at Homildon Hill, II. 282.
- Grandison, the Lord De, takes command in the army sent against France, I. 310.
- Grandison, John. *See* Exeter, Bishops of.
- Grant made by Parliament, of an extraordinary nature, the particulars to be kept secret, II. 260.
- Granville, Henry V. at, II. 322.
- Graunford, Walter, Commissioner for enquiry at St. Alban's, II. 38.
- Gravelines (Gravenynge), siege and capture of, by Henry Spencer, Bishop of Norwich, II. '88-90; the Bishop of Norwich returns to, II. 100; Sir Hugh Calverley and the Bishop at, II. 102; the surrender of, demanded by the French, II. 102; the Bishop makes terms, and destroys it, II. 103.
- Gray, Sir John, at the siege of Calais, II. 322. *See* Tankerville.
- Gray, Reginald de, I. 70.
- Gray, Sir Thomas, a witness to the abdication of Richard II., II. 234; a Commissioner for the deposition of Richard II., II. 235; Warden of Werk Castle, which is destroyed during his absence at Parliament, II. 242.
- "Great Company," the, invades France, I. 295; victory gained by, I. 296; proceeds against the King of Spain, I. 303; raises Henry the Bastard to the throne, I. 303; part of, under Sir Robert Knolles, joins the Black Prince, I. 303; part of, under Bertrand Cieikyn, joins Henry the Bastard of Spain, I. 304; Edward the Black Prince, coins money out of his plate to pay the, I. 305. *See* Companies.
- Gregory X., Pope, receives Edward I., I. 10; holds the Council of Lyons, I. 12; death of, I. 15.
- Gregory XI., Pope, accession of, I. 311; tries, but ineffectually, to establish peace between England and France, I. 312; sends two Cardinals to treat of peace between England and France, but to no purpose, I. 313; ambassadors sent to, by Edward III., I. 316; agreement made by him with Edward III., I. 317; grants plenary remission to those dying in England of the pestilence, I. 319, 369; excommunicates the Florentines, I. 322; takes cognizance of Wyclif's Conclusions, I. 325; a Bull sent by him to the University of Oxford, in reference to the heresy of John Wyclif, I. 345-347; Bull to the Archbishop of Canterbury and Bishop of London, in reference thereto, I. 347-352; his death, I. 368.
- Gregory XII., Pope, accession of, II. 274; oath made by him, II. 275; his supporters defeat the King of Naples, II. 276; communicates with the Anti-Pope, II. 276; a Cardinal arrives in England, to represent his bad faith, II. 279; a Council held at London in reference to his breach of compact, II. 279; Henry IV. sends an embassy to him, II. 280; Letter sent to him, II. 280; he protests against the proceedings of the Council of Pisa, II. 281; renounces the Papacy on condition that Peter de Luna (Benedict XIII.) will do the same, II. 302.
- Grenada, the King of, becomes a vassal of the King of Spain, I. 262; *See* established there, I. 262.
- Grene, Henry, aids in cruelly murdering a Carmelite Friar, who has made charges against the Duke of Lancaster, II. 114; a partisan of Richard II., Speaker of Parliament, II. 224; takes counsel with the Duke of York, II. 232; takes to flight, II. 232; is taken and executed, II. 233.
- Grene, John, his election to the Bishopric of Worcester is set aside, II. 218.
- Grenecornwayle, Sir John, at the siege of Caen, II. 322; joins in the defeat of the French at Freney, II. 331.

Grey, Sir Reginald de, of Ruthyn, his feud with Owen Glendower, II. 246; Glendower captures him, II. 248.

Grey, Sir Thomas, conspiracy of, against Henry V., and execution, II. 306.

Greystock, the Baron of, I. 261.

Grievances presented by the nobles to Edward I., I. 67.

Griffin ap Meredith, I. 21.

Grindecobbe, William, obtains a Letter in favour of the insurgents of St. Alban's, I. 468; pleads against the Abbot and Monks, I. 469; and others, return to St. Alban's, and make known their designs, I. 469; his threats, I. 470; he encourages the insurgents, II. 23; Sir Walter Atte Le takes measures for the arrest of, II. 25; is taken to Hertford, II. 26; is released on bail, II. 27; his sureties fear that he may take to flight, II. 27; he is taken back to prison at Hertford, II. 28; his brother goes to Chelmsford, to intercede for him with the King, II. 28; brought from Hertford to St. Alban's, II. 31; executed at St. Alban's, II. 36.

Groats coined, I. 275.

Guelphs, the, defeated by the Ghibellines, I. 177.

Guernsey, Sir John de Cobham banished to, II. 227.

Gunny, the Sieur de, his treason, I. 342; sent to England, I. 342.

Gurdone, the Lord de, slain at the Battle of Homildon Hill, II. 252.

Gurney (Gorney), Sir Thomas, procures the death of Edward II., I. 189; takes to flight, I. 189; is captured and beheaded, I. 189.

Guy, Count of Flanders, renounces homage to the King of France, and allies himself with the King of England, I. 62.

Guy, brother of Ralph de Nigella, I. 98.

Guyenne. *See* Aquitaine.

Guynes, alleged sale of the Castle of, to the King of France, II. 164; interview of the Kings of England and France near, II. 220.

Gyffard, Richard, Commissioner for enquiry at St. Alban's, II. 38.

H.

Hainault, I. 198, 222; William, son of John, Count of, I. 99; Queen Isabella and Prince Edward take refuge with the Count of, I. 179; Queen Isabella promotes the marriage of Prince Edward with Philippa, daughter of the Count of, I. 179, 180; aid given by the Count of, to Queen Isabella's invasion of England, I. 180; breach of the people of, who aid Edward III., with the English troops at York, I. 189, 191; they are dismissed, I. 189; Edward III. marries Philippa, daughter of the Count of, 190; through the mediation of the Countess of, a truce is concluded between Edward III. and Philip VI. of France, I. 228; the Count of, aids Edward III., I. 230.

Halapia, slaughter of Saracens at, I. 113.

Hales, the Abbot of, hanged, II. 279.

Hales, Sir Robert, appointed Treasurer, I. 449, 450; Master of the Hospital of Saint John, I. 456; is delivered to the insurgents, I. 458; enters the Tower, I. 458; is put to death, I. 462.

Hales, Sir Stephen de, captured by the insurgents, II. 5; is compelled to carve before John Littestere, the insurgent, II. 6.

Halfpennies, round, coined, I. 19.

Halidon Hill, the Scots defeated at, I. 196.

Hakeville, the Sieur De, Warden of Harfleur, II. 307, 309.

Hanley, adherents of Sir John Oldcastle from, II. 307.

Hannaday, the Sieur De, I. 404.

Hampton. *See* Southampton.

Haran, I. 42.

Harcia (Herkele), Sir Andrew, Warden of Carlisle, I. 164; his services, I. 168; created Earl of Carlisle, I. 169; his treason and execution, I. 169.

- Hardeby (Herdeby), death of Eleanor, wife of Edward I., at, I. 32.
- Harewelle, John. *See* Bath, Bishops of.
- Harewode, the village of, in Bedfordshire, II. 229.
- Harfleur, the siege and capture of, by Henry V., II. 307, 308; the Earl of Dorset is appointed Captain of, II. 309; news of a victory near, II. 314.
- Haricuria, John de, I. 27.
- Haringworthe, the Lord De, banished, II. 173.
- Harleston, Sir John, Governor of Cherbourg, I. 390; distress of the English troops under, at Cherbourg, I. 397; his victory over the French, I. 398, 399; he returns from Cherbourg, I. 427; is sent to Bretagne, I. 434; routs the Essex insurgents, II. 19.
- Harwich, Queen Isabella lands at, I. 180; the property of the Earl Marshal, I. 180.
- Haryngey, meeting of the Duke of Gloucester and other nobles in the wood of, II. 164.
- Hastings, burnt by the French, I. 342.
- Hastings, John de, I. 35, 36.
- Hastings, Sir John de, his son marries a daughter of Roger Mortimer, I. 190. *See* Pembroke.
- Hatfield Peverel, in Essex, II. 17.
- Haule, Robert, murder of, in Westminster Abbey, I. 376-378.
- Haulton, I. 148.
- Havering at Bower, Richard II. at, II. 19.
- Hawarden, the Castle of, I. 20.
- Hawkwood, Sir John, leads the White Company, I. 309; the aid of, about to be invoked in favour of Urban VI., I. 396; death of, II. 215.
- Heat, intense, accompanied by pestilence, I. 319.
- Helena, mother of the Emperor Constantine, her treasures found at Rome, II. 228.
- Helier, Walter, I. 463; II. 11. *See* Tyler.
- Heltone, Sir Thomas de, liberated, I. 439. *See* Felton, Sir Thomas.
- Henry III., his death, I. 7; his wife and children, I. 7; his character, I. 8.
- Henry IV., his intended Coronation at Westminster announced, II. 238; his wife and children named, II. 238; he is crowned at Westminster, II. 239; account of the holy ointment used at his Coronation, II. 239; grants certain honours to the Earls of Northumberland and Westmoreland, II. 241; sends ambassadors to various countries, announcing his accession, II. 242; conspiracy of certain nobles to slay him, II. 243; he is informed of their designs, and leaves Windsor, II. 243; is present at the obsequies of Richard II., II. 246; he ravages Scotland, II. 246; he meets the Emperor of Constantinople at Blackheath, II. 247; he escapes a plot to slay or maim him, II. 248; ineffectual conspiracy against him, promoted by a priest, II. 249; Walter de Baldock punished for conspiracy against him, II. 249; other conspiracies against him, II. 249, 250; his daughter is married to a son of the Emperor, II. 250; he is defeated in Wales, through, as alleged, the magical devices of Owen Glendower, II. 250; he marries the widow of John, Duke of Bretagne, II. 254; Henry Percy, the Younger, and the Earl of Worcester, rise against him, II. 254, 255; grounds alleged by them, II. 255; the King's answer to their complaints, II. 255; he makes them offer of a personal interview, II. 255; he determines to set out against the Earl of Worcester and Henry Percy, II. 256; the Earl of Danbar instigates him to immediate action, II. 256; speech of Henry Percy, on the King's approach to Shrewsbury, II. 256; he offers terms to Henry Percy, II. 257; engages with the forces of the enemy, II. 257; his danger in the Battle of Shrewsbury, II. 257; is met at York by the Earl of Northumberland, II. 259; he is prevented by want of means from proceeding against the

Henry IV.—*cont.*

Welsh, II. 259; he conciliates the clergy, and obtains a grant, II. 259; rewards the peasants of Dartmouth for defeating the French, II. 261, 262; grant made to him conditionally by the clergy, II. 262; he summons the Earl of Northumberland to Pontefract, II. 263; proposal by the Knights of Parliament to confiscate the property of the Church for the King's necessities, II. 265; the Archbishop of Canterbury appeals to the King, II. 266; the King treats with the peers at London, but they decline making a grant, II. 268; he makes a similar proposition at St. Alban's, with a like result, II. 268; he marches against the Earl of Northumberland, who retires to Berwick, II. 271; the King of Denmark asks his daughter in marriage, II. 271; the King proceeds to Berwick against the Earl of Northumberland, II. 271; the Castle is surrendered to him, II. 271; he captures Alnwick and other castles, II. 271; suffers disasters in Wales through inundations, II. 271; comes to Worcester, and demands succour of the clergy, II. 271; present at the marriage of the Earl of Arundel to the daughter of the King of Portugal, II. 272; the King's daughter is proclaimed Queen of Denmark, II. 272; the son of the King of Scotland is captured and delivered to him, II. 273; his joke thereon, II. 273; he opposes the appointment, by the Pope, of Robert Alum as Archbishop of York, II. 273, 274; his daughter, married to the King of Denmark, is escorted by him to Lynn, II. 274; grant made to him by the laity, II. 275; he proceeds to York, and causes the Abbot of Hales to be hanged, II. 279; orders the Cardinal of Bordeaux to be handsomely entertained, II. 280; he sends an embassy to Pope Gregory XII., II. 280; his Letter to the Pope, II. 280; his Letter to the Cardinals, II. 281; vain attempt by him to gain from Parliament a grant for life, II. 283; ad-

Henry IV.—*cont.*

vice given by him to the Duke of Burgundy, II. 286; sends a body of troops to Paris, in aid of the Duke, II. 286; sends aid to the Duke of Orleans, II. 288; he is taken ill at Eltham, but recovers, II. 289; he dies, and is buried at Canterbury, II. 289, 290. See Derby, Hereford, and Lancaster.

Henry V., eldest son of Henry IV., II. 238; created Prince of Wales, and made Earl of Cornwall and Earl of Chester, as also, Duke of Aquitaine, II. 240; under the care of the Earl of Worcester, II. 254; wounded at the Battle of Shrewsbury, II. 258; takes the Castle of Aberystwith, II. 277; attempts to convert a heretic, in Smithfield, II. 282; opposes an attempt to despoil the Church, II. 283; ascends the throne, and is crowned at London, II. 290; great snow-storm at the time, II. 290; his virtuous conduct, II. 290; is present at his father's obsequies at Canterbury, II. 290; at Kennington, II. 291; representations made to him, as to the conduct of Sir John Oldcastle II. 291; he reasons with Oldcastle, but ineffectually, II. 292; he keeps Christmas at Eltham, II. 297; designs of the Lollards against him, II. 297; he escapes their plots, and reaches the Palace at Westminster, II. 297; he takes measures to defeat their designs, II. 298; receives Henry Percy into his favour, and restores him to the Earldom of Northumberland, II. 300; he sends envoys to the King of France and Duke of Burgundy, II. 300; begins the foundation of three Monasteries at Shene, II. 300; he resolves to punish the French for their treachery, II. 302; he convenes a great Council at London, II. 302; prepares for war with France, II. 305; he rejects the proposals of the French ambassadors, II. 305; conspiracy while he is at Southampton, II. 305; his clemency is commended, II. 336; lands in Normandy, II. 307;

Henry V.—cont.

captures Harfleur, II. 307, 308; he proceeds towards Calais, II. 310; sufferings of his army, II. 310; the Battle of Azincourt, II. 311, 312; he exhorts his troops, II. 311; his personal valour described, II. 313; he returns thanks to God for his victory, II. 315; his triumphal reception in London, II. 314; keeps Christmas at Lambeth, II. 314; escorts the Emperor Sigismund to London, II. 315; honours paid by him to the Emperor, II. 316; forms an alliance with the Emperor, II. 316; shews readiness to treat of peace, II. 316; effects a reconciliation between the Emperor and the Duke of Burgundy, II. 316, 317; keeps Christmas at Kenilworth, II. 317; alleged plot against him, II. 317; he lands in Normandy, and captures Touque, II. 321; he takes cognizance of the case of a monk who has been despoiled, II. 321; he leaves Touque, and proceeds to Caen, and besieges it, II. 322; capture of Caen, II. 324, 325; ungrateful return made by the French for his generosity, II. 325; a book mutilated by Sir John Oldcastle is sent to him by the Abbot of St. Alban's, II. 326; he sends the book to the Archbishop of Canterbury, that it may be exhibited at St. Paul's Cross, II. 326; his further successes in France, II. 326; besieges and captures Falaise, II. 326, 327; keeps Christmas at Bayeux, II. 328; takes Falaise and Arranches, II. 328; keeps the festival of St. George at Caen, II. 328; besieges and captures Louviers, II. 329; three victories granted to him, in Normandy, as a reward for his piety, II. 329; the son of the murdered Duke of Burgundy makes terms with him, II. 330; consents to make peace with France, on certain terms, II. 331, 332; is to marry the Princess Katherine, daughter of Charles VI. of France, II. 331; assurances to be made by him and to him, in ratification of the Treaty, II.

Henry V.—cont.

332, 333; passes through St. Denis to Paris, II. 334; thence to Troyes, II. 334; where the Treaty is duly ratified, II. 334; he is affianced to Katherine, Duchess of Bar, II. 334; their marriage, II. 335; orders a new Seal to be made, II. 335; he subdues certain rebellious cities of France, II. 335; besieges Melun, II. 335; with the King of France, he enters Paris, II. 336; he is lodged at the Castle of Saint Antoine, II. 336; proceeds to Rouen, and holds a Parliament, II. 336; passes through Picardy and Calais on his road to England, II. 336; passes through Dover and Canterbury, II. 336; is joyfully received, with the Queen, at London, II. 336; with the Queen, performs a pilgrimage to various holy places, II. 337; attends the Chapter at Westminster, and exhorts the Benedictines, II. 337; he returns to France, II. 340; experiences great losses at Meaux, II. 340; birth of his son, afterwards Henry VI., II. 342; grant made to him by the laity, in Parliament, II. 342; he continues the siege of Meaux, II. 342; captures it, II. 342, 343; sends a force in aid of the town of Cosne, II. 343; is attacked by fever and dysentery, II. 343; his death, II. 343, 344; his character and virtues, II. 344; grief of his subjects for his death, II. 344; honours paid to his memory by the French, II. 345; their desire to have him buried in their country, II. 345; his dispositions as to the government of Normandy and France, II. 345; his body is brought over to England, II. 345; celebration of his funeral obsequies, II. 345, 346; he is buried in Westminster Abbey, II. 346.

Henry VI., the birth of, II. 342; the probable disadvantages contemplated, of his infant rule, II. 344; Writ for the meeting of Parliament, in his name, II. 345.

Henry of Almaine, son of Richard, Earl of Cornwall, the murder of, I. 25.

Henry, son of Edmund, Earl of Lancaster, I. 129.

Henry, Prince, son of Edward I., I. 10, 116.

Henry, son of Henry, Earl of Lancaster, joins Edward Baliol, and lays waste the country adjacent to Perth, I. 197. *See* Derby, and Lancaster.

Henry of Spain, made guardian of Castille, I. 53.

Henry the Bastard of Spain, made King, I. 303; is deserted by Sir Hugh Calverley, I. 303; is joined by Bertrand Cleikyn, I. 303, 304; aided by the King of France, I. 304; treacherously slays his brother, Peter the Cruel, I. 305; regains the kingdom, I. 305; releases the Earl of Pembroke from captivity, I. 319; prepares a fleet, I. 367, 368; is obliged to defend himself by land against the King of Portugal, I. 368.

Hereford, Queen Isabella stays at, I. 184; a Council held at, and Prince Edward appointed guardian of the realm, I. 184; the daughters of Roger Mortimer buried at, I. 190; a treasure discovered near, I. 264; the men of the County of, are defeated by Owen Glendower, II. 250; privileges granted to part of the County of, II. 338.

Hereford, Thomas de Cantilupe, Bishop of, his death, I. 23; his singular virtues, I. 23; Richard de Swynefeld, Bishop of, I. 24; Adam Orleton, Bishop of, is sent by the Barons to the King, I. 160; examined as to treason, I. 171, 172; he objects to answer, I. 172; is delivered into the custody of the Archbishop of Canterbury, I. 172; is found guilty, I. 172; his property is confiscated, I. 172; joins Queen Isabella, I. 180; preaches before the Queen, I. 181; Robert de Baldock put into the prison of the Bishop of, I. 185; Saint Thomas, Bishop of, Translation of his body, I. 275; death of Louis Charlton, Bishop of,

Hereford, Thomas de Cantilupe—*cont.*

I. 309; accession of William Courtney, I. 309; he is made Bishop of London, I. 318; the Bishop of Bangor is promoted to the See of, I. 318; the Bishop of, concludes a treaty with France, II. 127; John Gilbert, Bishop of, made Treasurer, II. 152; a witness to the abdication of Richard II., II. 234; named a proxy for King Richard, for the renunciation of his crown, II. 235; John Trevenant, Bishop of, sent on an embassy by Henry IV. to Rome, II. 242; the Bishop of, at the Council of Constance, II. 302.

Hereford and Essex, Humphrey de Bohun, Earl of, escorts the Princess Elizabeth and the son of the Count of Holland, I. 63; refuses to attend the summons of Edward I., I. 66; opposes a levy of money, I. 69; terms of reconciliation proposed by, I. 71; requires a re-confirmation of Charters by Edward I., I. 75; marries Elizabeth, daughter of Edward I., I. 117; his great power, I. 122; an adherent of Thomas, Earl of Lancaster, I. 130; flees from Bannockburn, I. 141; taken near Bothwell Castle, I. 141; given in exchange for the wife of Robert Bruce, I. 142; enters into a confederacy with the Earl of Lancaster against the Despensers, I. 159; dissensions between, and the Mortimers and Despensers, I. 159, 160; proclaims the edict as to the Despensers in Westminster Hall, I. 161; rebels against the King, I. 163; is slain at Boroughbridge, I. 165; led astray by the counsels of Robert Walkefare, I. 178.

Hereford, Humphrey de Bohun, Earl of, invades France, I. 307.

Hereford, Henry, Earl of Derby, is created Duke of, II. 227; he accuses the Duke of Norfolk, and a duel is arranged, II. 227, 228; the King interferes, and he is banished for ten years, II. 228; his punishment is extended to perpetual banishment, II. 230; his sons accom-

- Hereford, Henry, Earl of Derby—*cont.* .
 pany Richard II. into Ireland, II. 231 ;
 he becomes Duke of Lancaster, II. 232.
See also Derby, Henry IV., and Lan-
 caster.
- Herlestone, John. *See* Harleston, Sir John.
- Heron, the members of the family of, aid
 in the re-capture of Berwick Castle, I.
 388.
- Hertford, the Castle of, taken from John,
 Duke of Lancaster, by Richard II., I.
 339 ; news of the insurrection reaches
 the County of, I. 455 ; certain insurgents
 imprisoned at, II. 26, 28, 31 ; the men
 of the County of, do fealty to Richard
 II., II. 39 ; the Duke of Lancaster at
 the Castle of, II. 195.
- Hertford, the Earl of, receives the sur-
 render of Reez Vazhan, I. 25.
- Hertford, Nicholas, a supporter of the doc-
 trines of Wyclif, II. 57, 159.
- Hesdin (Haden), I. 280.
- Heton, Sir Alan de, aids in the re-capture
 of Berwick Castle, I. 388.
- Hexham, burnt, I. 58.
- Heyle, the Sieur De, Marshal of France,
 defeated by Sir John de Blount, II.
 289.
- Highbury (Heybury), I. 467.
- Hogue, La, (Hogges), I. 267.
- Holland, inundation in, II. 268.
- Holland, the Count of, marries Elizabeth,
 daughter of Edward I., I. 63, 117 ; the
 Duke of, visits England, II. 316 ;
 Jaqueline, Duchess of, sponsor to Prince
 Henry, son of Henry V., II. 342. *See*
 Florence, Count of Holland.
- Holland, Sir John, brother of Richard II.,
 II. 113 ; has charge of a Carmelite
 Friar who has made accusations against
 the Duke of Lancaster, II. 113 ; aids in
 cruelly murdering him, II. 113 ; mur-
 ders Sir Ralph de Stafford, II. 129 ; the
 King determines to punish him, II.
 129 ; takes refuge at Beverley, II. 130 ;
 returns from Spain, II. 177 ; created Earl
 of Huntingdon, II. 177. *See* Huntingdon.
- Holland, Thomas. *See* Kent, Earl of.
- Holt, in Cheshire, a Castle of the Earl of
 Arundel, II. 214.
- Holte, John, Justiciar, exiled, II. 174.
- Holy Land, the, I. 8, 10, 37 ; war in aid
 of the, recommended by Edward I. to
 his son, I. 115.
- Homage and fealty, forms of, I. 60, 61.
- Homilden (Halweden) Hill, the Scots de-
 feated at, II. 251.
- Honfleur, I. 296.
- Honorius, the Constitutions of Pope, I.
 49.
- Honorius IV., Pope, I. 27, 28.
- Horace, quoted, II. 103, 230.
- Horton, the Peel of, I. 153.
- Hospital of Rhodes, the Master of the, slain,
 I. 301.
- Hospitallers, the, their property in Apulia
 confiscated, I. 29 ; the Pope assigns to
 them the property of the Templars, I.
 127 ; they gain the possessions of the
 Templars, I. 173.
- Hostages, list of the, given to Edward III.
 preliminary to the Treaty of Bretigny,
 I. 290.
- "Hotspur" (Hatspore), a name given to
 Sir Henry Percy, II. 144.
- Hoveden, Roger de, I. 34 ; the Chronicle
 of, I. 35.
- Hugh, Saint. *See* Lincoln, Bishops of.
- Hull, the staple of wool at, I. 279 ; joint
 capture of a Scottish ship by the men of,
 I. 435-437.
- Humphrey, Priace, fourth son of Henry
 IV., II. 238. *See* Gloucester, Hum-
 phrey, Duke of.
- Humphrey, son of the Duke of Gloucester,
 is recalled from Ireland, and dies, II.
 242.
- Hungary, Clementia, daughter of the King
 of, marries Louis X. of France, I. 143 ;
 the King of, slain, I. 301 ; the territories
 of the King of, invaded by the King of
 Muritania, II. 207.
- Huntingdon, a monster born at a village
 near, I. 200.
- Huntingdon, Henry of, his Chronicle, I.
 34.

- Huntingdon, William de Clinton made Earl of, I. 197; sent ambassador to France, I. 198.
- Huntingdon, Sir Guiscard d'Angouleme made Earl of, I. 337.
- Huntingdon, Sir John Holland is created Earl of, II. 177; his conspiracy to slay Henry IV., II. 243; flees from London, II. 245; is taken prisoner, and executed at Plesshy, in Essex, II. 245. *See* Holland, Sir John.
- Huntingdon, the Earl of, at the siege of Caen, II. 322; intercepts the French at Pontoise, II. 330; defeats the French at Frency, II. 331; present at the siege of Melun, II. 335; taken prisoner, II. 339.
- Hythe, I. 52.
- I.
- Ickingham, the village of, II. 6.
- Ilderton, Sir Thomas de, aids in the recapture of Berwick Castle, I. 388.
- Impiety alleged against the French, II. 315.
- Impostor, punishment of an, at London, II. 63.
- Infidelity of the nobles of England, alleged, II. 12.
- Ingham, Oliver, made Warden of Aquitaine, I. 178; restores the Province of Agen to English rule, I. 178; defeats the French at Bordeaux, I. 225.
- Innocent, the Constitutions of Pope, I. 49.
- Innocent IV., Pope, taxation of English Churches by, I. 32.
- Innocent V., Pope, I. 15, 16.
- Innocent VI., Pope, I. 276; attempts to establish peace between England and France, I. 282; sends envoys to England to treat of peace, I. 283; charges against the Mendicant Friars made before, I. 285; Edward III. is offended by, I. 285; death of, I. 298.
- Innocent VII., Cosmo Gentili becomes Pope by the name of, II. 268; expcommunicates the slayers of Scrope, Archbishop of York, II. 273; death of, II. 274.
- Insurrection in Kent and Essex, I. 454, 455; oath extorted from the pilgrims to Canterbury, I. 455; the insurgents put to death all connected with the laws, I. 455; inertness of the superior lords, I. 455; the insurgents review their numbers, I. 456; reach Southwark, I. 456; obtain admission into the City of London, I. 456; burn the Savoy, and insult the Duke of Lancaster, I. 457; they destroy the Temple, and Hospital of Saint John at Clerkenwell, I. 457; demand aid from Barnet and St. Alban's, I. 458; a division of them arrives at the Tower, I. 458; outrages committed there, I. 459; they demand the Archbishop of Canterbury, I. 459; he expostulates, I. 460, 461; he is beheaded, I. 461; they slay Sir Robert Hales, J. Leg, and others, I. 462; commit frightful excesses, I. 462; the King offers terms to the insurgents, I. 462; accepted by the people of Essex, and they return home, I. 463; Walter Tyler, their leader, I. 463; he is invited to confer with the King, I. 463; is slain, I. 465; the insurgents prepare to avenge his death, I. 465; listen to the King, and follow him from Smithfield, I. 465; they are surrounded, and submit, I. 466; the King interferes to prevent indiscriminate slaughter of them, I. 466; Charter of Manumission granted by the King to the bondmen and others, I. 467; the insurgents return home, I. 467. *See* Saint Alban's, and Tyler.
- Insurgents, names of the leaders of the, II. 11; Statute to empower the summary arrest of, II. 48.
- Interdict, an, placed on the town of Oxford, I. 278; withdrawn, I. 284.
- Inundation, a great, in England, I. 309; at Bury and Newmarket, II. 213; in Zealand, Flanders, and Holland, II. 267, 268; in Wales, II. 271.

Inverness, I. 197.
 Inville, Gosselin de, executed, I. 165.
 Ireland, the fleet of, I. 47; Robert Bruce sends an army into, I. 144; Edward Bruce is slain in, I. 154; Edward II. contemplates fleeing to, I. 183; Sir John Arundel is wrecked on the coast of, I. 423; Edward, Earl of March, dies in, II. 49; the Duke of Gloucester is about to set out for, and is recalled, II. 211; Richard II. contemplates passing over to, II. 214; the English possessions in, are ravaged by the native Irish, II. 215; falling off of the revenues from, II. 215; Richard II. crosses over to, II. 215; the rebels in, are compelled to submit, II. 215; the banished Justiciars are recalled from, II. 222; the Earl of March is slain in, II. 229; Richard II. embarks for, II. 231; Richard II. leaves, II. 233.
 Ireland, Robert de Vere, Earl of Oxford, is created Duke of, II. 148; he envies the Earls of Arundel and Nottingham, II. 156; repudiates his wife, of royal descent, and marries a woman of low station, II. 160; Richard II. still shews favour to him, which is attributed to magic spells, II. 160. *See* Dublin, Oxford, and Vere.
 Irish, the, in England, ordered to return to their own country, II. 215.
 Irvine, I. 65.
 Isabella, daughter of the King of France, married to Edward II. at Boulogne, I. 119, 121; complains of Piers Gaveston, I. 125; her grief at Gaveston's favour with the King, I. 128; her entreaties are disregarded by Edward, I. 131; gives birth to Prince Edward, afterwards Edward III., I. 134; interposes between the King and the Barons, I. 136; visits Paris with the King, I. 137; attempt by the Scots to capture her, II. 155; gives birth to the Princess Eleanor, I. 157; mediates between the King and the Barons, I. 161; is refused admission to Leeds Castle, in Kent, I. 161, 162; her

Isabella—cont.

French attendants are dismissed, I. 175; her lands and castles seized, I. 175; crosses over to mediate with the King of France, I. 176; refuses to return from France, I. 177; her intimacy with Roger Mortimer, I. 177; cause of her hatred of the Despensers, I. 177; is joined by Robert de Walkefare, I. 178; she and Prince Edward are declared public enemies, I. 178; design against her life attributed to the King and the Earl of Richmond, I. 179; leaves France, and takes refuge in Hainault, I. 179; promotes a marriage between Prince Edward and Philippa, daughter of the Count of Hainault, I. 179, 180; returns to England, and lands at Harwich, I. 180; is joined by many prelates and nobles, I. 180; is supplied with money by the Archbishop of Canterbury, I. 180; her forces increase daily, I. 180; is excepted from the King's proclamation, I. 181; arrives at Oxford and Gloucester, I. 181; is joined at Gloucester by Lords De Percy and De Wake, I. 181; issues a proclamation against King Edward's partisans, I. 181; the citizens of London adopt her cause, I. 181, 182; besieges Bristol Castle, which surrenders, I. 183; restores Berkeley Castle to Sir Thomas De Berkeley, I. 183; remains at Hereford nearly a month, I. 184; sends certain persons thence into Wales, I. 184; accompanied by Prince Edward and Mortimer, goes to Wallingford, I. 185, 186; holds a Parliament at London, I. 186; an extravagant grant is made to her, I. 188; sends soothing letters to her husband, but refuses to see him, I. 188; a disgraceful peace made with the Scots through her intrigues, I. 190; the grants to, are resumed for an annual payment of one thousand pounds, I. 193; her death, I. 284.
 Isabella, Princess, daughter of Charles VI. of France, married at Calais, to Richard II., II. 221; visited at Sunning by the conspirators against Henry IV., II. 243, 244;

Isabella, Princess—cont.

returns to France, II. 248; the French demand tribute in her name from the Isle of Wight, II. 260, 261.

Isabella, Princess, daughter of Edward III., married to Ingelram, Sieur De Coucy, I. 301; her daughter repudiated by Robert de Vere, Duke of Ireland, II. 160.

Isabella, Duchess of York, death of, II. 215; buried at Langley, II. 215.

Isabella of Castille, married to Edward, Duke of Cambridge, I. 313.

Islip, Simon. See *Canterbury, Archbishops of*.

Italy, Companies of Flagellants in, II. 242, 243.

J.

Jacob, the original possessor of the Coronation Stone of Scone, I. 42.

James, son of Peter of Aragon, crowned King of Sicily, I. 28; makes a treaty with the Count of Artois, I. 31; resigns the crown, and retains that of Aragon, I. 53, 62; is reconciled to the Church, I. 53; marries the daughter of Charles, King of Sicily and Naples, I. 53.

Jaqueline, Duchess of Holland. See *Holland*.

Jardin, Humphrey du, slain, I. 195.

Jerusalem, story of Thomas Aquinas, "Doctor in Jerusalem," I. 13; the King of Cyprus crowned King of, I. 29; the Saracens expelled from, I. 77; the Bishop of Durham made Patriarch of, I. 108; laid waste, II. 247.

Jew, dispute between a, and a Christian, settled by Edward I., I. 28.

Jews, the, punished for clipping the coin, I. 18; expelled from Gascoigne, I. 30; expelled from England, I. 31; enormities

Jews, the—cont.

committed against the, by certain fanatics, I. 157; charge against the, of conspiracy against the Christians, I. 158; persecution of the, by the Samaritans, alluded to, I. 399; of Constance. meet Pope Martin V., II. 321.

Joanna of Navarre, married to Philip the Fair, King of France, I. 26; mediates in favour of peace between England and France, I. 45.

Joanna, niece of Philip the Fair, negotiations for her marriage, I. 52.

Joanna of Acres, daughter of Edward I., I. 117; Countess of Gloucester, married to Ralph de Monthermer, I. 66, 141.

Joanna of the Tower, daughter of Edward II., affianced and married to David, son of Robert Bruce, I. 190, 192; crowned, I. 193.

Joanna, Countess of Kent, married to Edward the Black Prince, I. 296; with her son Richard II., resides at Kennington, I. 326; interferes in Wyclif's behalf, I. 356; Richard II. and the Duke of Lancaster are reconciled through her agency, II. 126; dies of grief, II. 130; is buried at the Friars Minors at Stamford, II. 130. See *Holland, Sir John*.

Joanna, widow of John de Montfort, Duke of Bretagne, married to Henry IV., II. 254; present at the marriage of the Earl of Arundel, II. 272; accompanies the Queen of Denmark, her step-daughter, to Lynn, on her road to Denmark, II. 274; is imprisoned in Pevensey Castle, on suspicion, II. 331.

Joanna, Queen of Naples, takes to flight, II. 49; Otho of Brunswick, her husband, hastens to her rescue, II. 50; she is taken prisoner, II. 50; report that she had become a nun, II. 50; the Duke of Anjou proposes an expedition in her behalf, II. 64.

Joanna, marvellous occurrences to a woman of that name, I. 199.

John, King of Scotland. See *Balliol, John de*.

- John II., King of France, his accession, I. 279; retreats from before Edward III. at St. Omer, I. 280; opposes the Black Prince, I. 281; is defeated, and taken prisoner at Poitiers, I. 282; is taken to Bordeaux, I. 283; to London, I. 283; proposition for his ransom rejected by the French, I. 284; makes insidious offers of peace, I. 286; his ransom is agreed upon, and he is liberated, I. 290; overtures for lessening his ransom, I. 296; he assumes the Cross, I. 298; revisits England, I. 299; dies in London, I. 299, 300; is buried at St. Denis, I. 299; Charles V. treacherously promises to pay his ransom, I. 306.
- John I. elected King of Portugal, II. 138; his vengeance against the Queen, II. 138.
- John XXI., Pope, I. 16.
- John XXII. elected Pope, I. 138, 148; attempts to make peace between Edward II. and his nobles, I. 149; sends envoys to England for that purpose, I. 150; excommunicates the Scots, I. 150; his envoys are plundered, I. 151; they excommunicate the offenders, I. 151; he institutes the solemnity of Corpus Christi, I. 153; promulgates the Seventh Book of the Decretals of Pope Clement V., I. 153; excommunicates Robert Bruce, I. 155; excommunicates the Emperor Louis of Bavaria, I. 171; sends envoys to establish a peace, who levy a tallage and return home, I. 175; sends two nuncios to England, to establish peace, but to no purpose, I. 178, 179.
- John XXIII. elected Pope, II. 284; hesitates to resign the Papacy, but at length resigns, II. 302; suddenly leaves Constance, II. 302; refuses to return, II. 303; is screened by the Duke of Austria, whom the Emperor compels to give him up, II. 303; is taken in disguise, imprisoned, and his property plundered, II. 303.
- John of Gaunt. *See* Gaunt, John of, and Lancaster.
- John, Prince, son of Edward I., I. 116.
- John, son of the Duke of Brabant, marries Margaret, daughter of Edward I., I. 32, 117.
- John, son of the Count of Holland, marries Elizabeth, daughter of Edward I., I. 63, 117.
- John, son of Edmund, Earl of Lancaster, I. 129.
- John, Prince, third son of Henry IV., II. 238, 269. *See* Bedford, John, Duke of.
- John, brother of the Count of Hainault, accompanies Queen Isabella to England, I. 180.
- John, son of Philip of Valois, besieges Aiguillon, I. 270.
- John of Eltham. *See* Eltham, John of.
- John Monachi, Cardinal, I. 98.
- John of Bridlington, Saint. *See* Bridlington.
- Jomitus, his prowess in the cause of Charles of Durazzo, II. 59.
- Jormayle, the Abbot of, slain by the partisans of the Duke of Burgundy, II. 329.
- Jousting in London, I. 193.
- Jozy, Thomas de, made Cardinal, I. 108.
- Juan of Leon, receives Leon from his nephew Alfonso, I. 62; joins the enemies of Alfonso de la Cerda, I. 64.
- Jubilee, years of, I. 49, 275; on Edward III. attaining his fiftieth year, I. 297; Pope Urban VI. appoints a, to be held every thirty-three years, II. 187, 188.
- Juliae, I. 279.
- Juliers, the Count of, enters France with Edward III., I. 216; informs Edward III. of the designs of the French, I. 226.
- Juliers, William de, death of, I. 106.
- Jupiter and Saturn, conjunction of, II. 126.
- Justiciars, punished by Edward I., I. 31; of Bank and the Exchequer removed to London from York, I. 106.
- Jutes, the, alluded to, II. 14.

K.

- Katherine, the Princess, daughter of Charles VI. of France, proposed to be married to King Henry V., II. 331; Duchess of Bar, affianced to Henry V., II. 334; her marriage, II. 335; accompanies Henry to England, II. 336; at Canterbury, II. 336; is conducted from the Tower of London to Westminster, II. 336; is crowned at Westminster by the Archbishop of Canterbury, II. 337; with the King, performs a pilgrimage to various holy places, II. 337; birth of her son, afterwards Henry VI., II. 342; crosses over to Normandy, II. 342.
- Katrington, Thomas, accused of treason by Sir John Annesley, I. 319; duel of, with Sir John Annesley, defeat, and death, I. 430-434.
- Keith, William de, his evil counsel to the Scots, I. 196; slain at Stirling Castle, I. 198.
- Kelso, I. 74.
- Kenilworth, I. 19, 20, 158, 171; Edward II. taken to the Castle of, I. 184; a deputation is sent to him at, I. 186; the Duke of Lancaster retires to the Castle of, I. 339; Henry V. keeps Christmas at, II. 317.
- Kennington, Edward III. keeps Christmas at, I. 253; Richard, Prince of Wales, resides at, I. 326, 329; Henry V. at, II. 291.
- Kent, the County of, I. 190; rising in, of the peasantry, I. 454, 455; the insurgents of, are forsaken by those of Essex, I. 463; persist in their excesses, I. 463; anger of King Richard against the insurgents of, II. 14; Justiciars sent to make inquisition in, II. 14; punishment of the insurgents of, II. 14; earthquake in, II. 67; insurgents in, executed, II. 196; great inundation in, II. 267.
- Kent, Edmund, Earl of, at Pontefract, I. 165; recaptures Wallingford Castle, I. 170; sent envoy to the King of France, I. 173, 174; opposes Charles of Valois, I. 174; accompanies Queen Isabella back to England, I. 180; is excepted from the terms of the proclamation of Edward II., I. 181; is arrested and executed, I. 192, 193.
- Kent, Thomas Holland, Earl of, his conduct at the execution of the Earl of Arundel, II. 225; deprived of the title of Duke of Surrey, II. 241; his conspiracy to slay Henry IV., II. 243; beheaded at Cirencester, II. 244; his declaration made to Queen Isabella at Sunning, II. 244.
- Kent, Thomas, Earl of, marries the daughter of the Lord of Milan, II. 274; is wounded in Bretagne, and dies, II. 279.
- Kent, Joanna, Countess of. *See* Joanna.
- Kentigern, Saint, invoked (as Saint Mungo), I. 410.
- Kentyng, John, a Commissioner for enquiry at St. Alban's, II. 38.
- Kinderton, the Baron de, taken prisoner at the Battle of Shrewsbury, II. 258; executed, II. 258.
- King's Bench, the, removed from London to York, II. 213; brought back to London, II. 213.
- Kingsbury, the former farmer of, extorts money from the Abbot of St. Alban's, I. 478.
- Kinsale, capture of French and Spaniards by the English at, I. 437.
- Knolles, Sir Robert, joins Edward the Black Prince against Henry the Bastard of Spain, I. 303; commands a large army for the invasion of France, I. 310; his subordinates quarrel with him, I. 310; accusations made against him, but discredited, I. 310; retires into Bretagne, I. 310; a commander of the English fleet, I. 343; eludes a stratagem of the enemy, I. 365; Warden of Brest, I. 367; burns houses in Bretagne, I. 374; sent to Bretagne, I. 434; the

Knolles, Sir Robert—*cont.*

chief people of London place themselves under him, to oppose the insurgents, I. 466; his advice, on the insurrection in London, II. 111; death of, II. 277; bridge built by him over the Medway, and other benefactions, II. 277.

Kyllingworthe, William, Prior of Wymundham, sent by the Prior of St. Alban's to the insurgents, II. 28.

Kylwardby, Robert, Archbishop of Canterbury, I. 8; crowns Edward I., I. 13; made a Cardinal, I. 18; attests the merits of Robert de Cantilupe, Bishop of Hereford, I. 23.

Kyme, the Earl of, sent with a body of troops to Paris, II. 286; besieges Nully Levesque, II. 328.

Kyngesley, the Parish of, a marvel in, I. 199.

Kyriel, Sir Nicholas, an Admiral of the English fleet, I. 178.

Kyrkeby, J., slayer of a Genoese merchant, protected by the citizens of London, I. 449; executed, I. 449.

Kyrkeby, John, one of the chief insurgents II. 11; beheaded at London, II. 14.

L.

La Reole, the town of, surrendered to the King of France, I. 174. *See* Reole.

La Zouche, the Lord de, banished, II. 173.

La Zouche, Sir William, is sent into Wales, I. 184.

La Zouche, Sir William, is charged with inventing an accusation against the Duke of Lancaster, II. 114.

Labourers, Statute as to the wages of, I. 276, 277.

Lacy, Edmund. *See* Exeter, Bishops of.

Lacy, Henry de. *See* Lincoln.

Lacy, John de, I. 46.

Lakynghuythe, John de, murder of, II. 3.

Lambeth, I. 20; John Wyclif appears in the Archbishop's Chapel at, I. 356, 357; Henry V. at, II. 314, 316.

Lampader Vaur, I. 18, 21.

Lancaster, inquisition in the County of, as to offenders, I. 170; creation of the Duchy of, I. 277; privileges granted by Edward III. to the Duchy of, II. 338.

Lancaster, Edmund, Earl of, and of Leicester, son of Henry III., I. 7; his three Earldoms, I. 129; marries the widow of the King of Navarre, I. 129; his children, I. 129.

Lancaster, Henry, Earl of, and Leicester, joins Queen Isabella, I. 180; sent into Wales by Queen Isabella, I. 184; takes charge of Edward III., I. 184; confers knighthood on Edward III., I. 188; levies an army against Roger Mortimer, I. 192; submits to the King, I. 192; death of, I. 266; buried at Leicester, I. 266; William, Duke of Zealand, marries his daughter, I. 277.

Lancaster, Henry, Earl of, and Derby, created Duke of, I. 277; sent envoy to Rome, I. 278; intended combat of, with the Duke of Brunswick, I. 278; accompanies Edward III. to France, I. 280; takes Rennes, I. 283; his daughter Blanche is married to John of Gaunt, I. 286; accompanies Edward III. to France, I. 287, 288; death of, I. 296. *See* Derby, Henry of Lancaster, Earl of.

Lancaster, Henry, Duke of Hereford, becomes Duke of, II. 232; prepares to invade England, II. 232; the Duke of York takes counsel to oppose him, II. 232; lands in England, II. 233; besieges Bristol, II. 233; pursues King Richard, II. 233; holds a conference with Richard at Flint Castle, II. 234; a witness to Richard's abdication, II. 234; claims the English crown, II. 237; the Lords accede to the claim, II. 237; the Archbishops place him on the throne, II. 237. *See* Derby, Henry, Earl of, and Henry IV.

Lancaster, John of Gaunt, son of Edward III., is created Duke of, in right of his wife, Blanche, daughter of Henry, Duke of Lancaster, I. 286, 295; joins Edward the Black Prince against Henry the Bastard of Spain, I. 303; at the Battle of Najara, I. 304; invades France, I. 307; his inactivity, I. 308; the Earl of Warwick expostulates with him, I. 308; left in Gascoigne, I. 312; returns to England, I. 313; marries Constance of Castille, I. 313; passes with an army through France, I. 315; suffers losses in Auvergne, I. 315; winters at Bordeaux, I. 315; a day of combat decided on between his army and that of the Duke of Anjou, I. 316; the combat said to have been avoided by the English, I. 316; he returns to England, I. 317; he meets the Duke of Anjou in Flanders to treat of peace, I. 317; is finally duped by the French, and the negotiations are broken off, I. 318; is removed from office, I. 320; reinstated in the Government, I. 322; silence enjoined on Wyclif in his presence, I. 325; his insolence to the Bishop of London, I. 325; his arms are reversed in Cheap, I. 325; takes refuge with the Prince of Wales, I. 326; quarrels with the Mayor and Aldermen of London, I. 326; the King is requested to interpose in the misunderstanding between him and the citizens of London, I. 329; he submits himself to the King's will, I. 330; preliminaries agreed on for reconciliation with the citizens, I. 330; his courteous bearing to the citizens, I. 331; acts as Seneschal of England at the Coronation of Richard II., I. 337, 338; he retires from Court, I. 339; the royal Council is selected through his agency, I. 339; Hertford Castle is taken from him by the King, I. 339; retires to Kenilworth, I. 339; requests that the money granted for the defences be entrusted to his charge, I. 367; misfortunes at sea attributed to his slothfulness, I. 368; he still hesitates to embark, I. 369, 371; his cul-

Lancaster, John of Gaunt—*cont.*

pability, I. 370; after delay and bad management, he prepares to embark, I. 373, 374; crosses over to Bretagne, I. 374; is disgracefully defeated at St. Malo, I. 374; his alleged desire to obtain possession of the Count of Denia, I. 376; his followers seize John Schakel, and murder Robert Haule in Westminster Abbey, I. 377; the Duke is specially exempted from sentence of excommunication for the crime, I. 379; his ill-success alluded to, I. 379; resents the conduct of the Bishop of London, and offers to seize him, I. 379; calls the Londoners "ribalds," I. 379; the outrage at Westminster imputed to him, I. 379; tax imposed upon him, I. 392; his interference in the duel between Sir John Annesley and Thomas Katrington, I. 432; proceeds against the Scots, and is deceived by them under a show of making peace, I. 446; John Phillipot acquaints him with a charge of treason against Ralph de Ferrers, I. 447; the Duke is censured for an encouraging message sent to Ralph, I. 448; suggests an expedition in aid of the King of Portugal, I. 453; hatred shown to him by the insurgents of Kent, I. 455; styled "King of Castille," I. 455; the Savoy, his mansion, burnt by the insurgents, I. 457; active part taken by the lower class of Londoners therein, I. 457; precautions taken to insure the destruction of his property, I. 457; insults offered to him, I. 457; hatred of him, I. 462; in alarm at the insurrection, he hastens to make peace with the Scots, II. 41; they repent of the treaty, but offer to give assistance to the Duke, II. 42; he gives his reasons for declining the offer, II. 42; asks leave to retire into Scotland, and obtains it, II. 42; he suspects the fidelity of the Earl of Northumberland, II. 42; dissensions between them, II. 43; he repents of his past transgressions, II. 43; abjures

Lancaster, John of Gaunt—*cont.*

his connexion with Katherine Swynford, II. 43; thinks of returning, and sends a dutiful message to the King, II. 43; styles his flight a "migration," II. 43; the King assents to his proposal, and he returns, II. 44; he is summoned, with the Earl of Northumberland, before the Council, II. 44; humility shown by him, II. 44; attends Parliament at London with a great number of armed retainers, II. 44; holds the Londoners in suspicion, II. 45; dangerous results of this rivalry, II. 45; the King takes the matter in hand, II. 45; shews great lukewarmness on occasion of the siege of Gravelines, II. 103; censures the Bishop of Norwich, II. 104; honours Sir Hugh Calverley, II. 104; his agreement with the Northern Lords, II. 108; effects a truce with France, II. 110; with the Earl of Buckingham, invades Scotland, II. 111; lenity shown by him to the people of Edinburgh, II. 111; hardships inflicted on his own troops, II. 111, 112; rigorous treatment of the English foragers, II. 112; disastrous results of the expedition, II. 112; charges of intended treason made by a Carmelite monk against him, II. 112; the King questions him, and he denies the charge, II. 113; Sir William La Zouche is accused of inventing the charge, but denies it, II. 114; the Duke visits France, and concludes a short truce with that country, II. 115; sinister suspicions entertained against him, through the conduct of John de Northampton, late Mayor of London, II. 116; is said to have procured the condemnation of the Earl of Northumberland for the loss of Berwick Castle, II. 118; measures taken, with the King's sanction, for his arrest, II. 126; he is warned, and escapes, II. 126; the King and the Duke are reconciled, by the agency of the King's mother, II. 126; dissension between him and

Lancaster, John of Gaunt—*cont.*

the King, on the Scottish expedition, II. 131, 132; a reconciliation effected with difficulty, II. 132; he sets out for Spain, to claim the crown, II. 143; certain immunities are granted to his supporters by the Pope, but are held in no esteem, II. 143; he arrives in Bretagne, and relieves the Castle of Brest, II. 143; he reaches Spain, II. 143; returns to England, after three years' absence, II. 193; his early misfortunes in his Spanish Campaign, II. 193; his contrition for his past life, II. 194; terms as to the succession, entered into between him and the King of Castille, II. 194; his rights by his marriage with Constance, daughter of Peter, King of Castille, II. 194; he efficaciously intervenes between the King and certain of the nobles, II. 194, 195; at Hertford Castle, II. 195; created Duke of Aquitaine, II. 196; satisfies the demands made by the King on the Abbey of St. Alban's, II. 199; crosses over to France, to treat of peace, II. 205; is munificently received at Amiens, II. 205; holds an interview with the King of France at Amiens, II. 206; returns with a truce for a year, II. 206; his liberality to the Duke of Geldres, II. 207; grant for the expenses of his intended embassy to France, II. 212; crosses over, and attempts, but ineffectually, to make peace with France, II. 213; death of his wife, Constance, II. 214; charge made by him against the Earl of Arundel, II. 214; concludes a treaty with France, II. 214; is recalled from Aquitaine, II. 219; visits the King at Langley, II. 219; hastens to Lincoln, II. 219; marries Katherine Swynford, II. 219; attends the King of France, II. 220; causes his issue by Katherine Swynford to be legitimized, II. 222; Henry Beaufort, his son by Katherine Swynford, made Bishop of Lincoln, II. 228; his death, II. 230; burial at

Lancaster, John of Gaunt—*cont.*

St. Paul's, London, II. 230 ; is succeeded by his son, Henry, Duke of Hereford, II. 232. *See* Gaunt, John of.

Lancaster, Thomas, Earl of, is ridiculed by Piers Gaveston, I. 115 ; his great power, I. 122 ; is chosen to lead the nobles in their opposition to Gaveston, I. 129 ; account of him, I. 129, 130 ; marries the daughter of Henry de Lacy, Earl of Lincoln, I. 129 ; becomes owner of five Counties, I. 129, 130 ; the Earl of Lincoln's advice to him, I. 130 ; his adherents, I. 130 ; expostulates with the King against Gaveston's continuance in the kingdom, I. 131 ; entrusts the siege of Scarborough to the Earl of Pembroke, I. 132 ; refuses to join the Scottish expedition, I. 140 ; growing hatred between him and the King, I. 143 ; abduction of his wife by Richard de St. Martin, I. 148, 149 ; the Pope attempts to reconcile him to King Edward, I. 149, 150 ; he is pronounced the King's enemy, I. 150 ; peace made between him and the King ; but soon broken, I. 152 ; his disgust at King Edward's conduct at Berwick, I. 155 ; withdraws from the siege of Berwick, I. 156 ; is called a traitor, I. 156 ; rebels against the King, I. 163, 164 ; is defeated at Boroughbridge, I. 164 ; derided at Pontefract, I. 165 ; his former disloyal conduct there, I. 165 ; is executed, I. 116, 165 ; King Edward laments his death, I. 167 ; retribution for his death, I. 184, 195 ; he is canonized, II. 195 ; blood issues from his tomb, I. 288.

Lancaster, Blanche, daughter of Henry, Duke of Lancaster, married to John of Gaunt, Duke of, I. 286, 295 ; death of, I. 309.

Lancaster, Constance of Castille married to John of Gaunt, Duke of, I. 313 ; II. 194 ; her death, II. 214.

Lancaster, Katherine Swynford married to John of Gaunt, Duke of, II. 219 ; her children by him, born previous

Lancaster—*cont.*

to the marriage, legitimized, II. 222 ; she takes charge of the daughter of the King of France, II. 221 ; Henry Beaufort, her son by John of Gaunt, made Bishop of Lincoln, II. 228.

Landaff, John de Monmouth, Bishop of, I. 48 ; the Bishop of, Confessor to Richard II., II. 97 ; John Bottlesham, Bishop of, made Bishop of Rochester, II. 180 ; Edmund Brunfeld made Bishop of, II. 180, 181 ; the Bishop of, made Bishop of Chester, II. 228 ; Thomas Peverel, Bishop of, made Bishop of Worcester, II. 277.

Lanercoste, I. 110.

Langedon, I. 176.

Langham, Simon, Abbot of Westminster, I. 296 ; Cardinal, and Bishop of Palestina, I. 274, 307 ; indulgence granted to England during the pestilence, through his influence, I. 319 ; death of, I. 323. *See* Canterbury, Archbishops of, and Ely, Bishops of.

Langley, the body of Piers Gaveston buried in the Church of the Friars Preachers at, I. 133, 143 ; birth of Prince Edmund, son of Edward III., at, I. 253 ; Richard II. holds Court at, II. 204 ; Isabella, Duchess of York, buried at, II. 215 ; Richard II. keeps Christmas at, II. 219 ; the body of Richard II. is buried at, II. 246 ; his body is removed from, to Westminster, II. 297.

Langley, Edmund de. *See* Cambridge, Edmund, Earl of.

Langley, Geoffrey de, I. 46.

Langton, Walter de. *See* Chester, Bishops of.

Lantilowhyr, I. 22.

Laon, prodigy at the Cathedral of, I. 22.

Latimer, Sir Thomas de, his vessel retaken from the enemy, II. 63, 64.

Latimer, Thomas, a leader of the Lollards, II. 216.

Latimer, William, Lord, defeats Charles de Blois, I. 300 ; is removed from office, I. 322 ; is recalled, I. 322 ; sent to the

Latimer, William, Lord—*cont.*
citizens of London, I. 330 ; named of
the Royal Council, I. 340 ; a commander
of the English fleet, I. 343 ; interferes
on behalf of Thomas Katrington, I. 431,
432.

Laturssan, Edward II. taken near the Castle
of, I. 184.

Launcecerona, an humble attendant on Queen
Anne, married to Robert de Vere, Duke
of Ireland, II. 160.

Laurels, the, wither throughout England,
II. 229.

Lavne, a late Prior of, punished for being
privy to a plot against Henry IV., II. 249.

Le Dale, Sir Thomas, death of, I. 425.

Le Dam, ships proceeding to, captured, I.
52 ; the town captured by the people of
Ghent, II. 133 ; besieged by the King
of France, II. 134 ; evacuated, II. 134 ;
losses of the French in the siege of,
II. 135.

Le Groyn, the port of, II. 143.

Le Mans, the County of, I. 34.

Le Spenser, Edward. *See* Despenser, Ed-
ward, Lord.

Le Spenser, Henry. *See* Norwich, Bishops of.

Ledbury, I. 184.

Leeds Castle, in Kent, Queen Isabella is
refused admission into, I. 161, 162 ; taken
by the King's forces, and the Warden
hanged, I. 162.

Leg, J., put to death, I. 462.

Leghtone, marvel in the village of, I. 200.

Leicester, Edmund, Earl of. *See* Lancas-
ter, Edmund, Earl of.

Leicester, Henry, Earl of. *See* Lancaster,
Henry, Earl of.

Leicester, Henry, Earl of Lancaster, buried
in the Monastery of the Canons of, I. 267 ;
Conclusions of Wyclif promulgated at,
II. 53 ; further proceedings of his emis-
sary at, II. 55 ; other Conclusions of
Wyclif promulgated at, II. 55, 56 ; Ry-
pyndone, a Canon of, supports Wyclif,
II. 57, 60 ; a Parliament at, II. 300 ;
Henry V. and Queen Katherine at, II.
337.

Leicester, Simon de Montfort, Earl of
See Montfort, Simon de.

Lemustre, the Island of, ravaged, II. 175.

Lenne, William de. *See* Chichester, and
Worcester, Bishops of.

Lewenes, the Earl of, I. 55.

Lewes, the Prior of, taken by the French,
I. 342.

Leybourne, Roger de, I. 51.

Leybourne, William de, I. 47.

Lichfield, the Bishop of, takes part at Con-
stance in the election of a Pope, II. 319.
See Chester, Bishops of.

Lifland, the Master of, II. 198.

Lightning, damage caused by, I. 126, 290 ;
II. 184.

Lile, John [correctly, "Thomas"]. *See*
Ely, Bishops of.

Lile, Lupus Gomossi de, slain, II. 135.

Lille, besieged by King Philip the Fair,
I. 64 ; surrendered to the French, I. 106 ;
capture of the Earls of Salisbury and
Suffolk at, I. 226, 228.

Limoges, rebellion of the City of, I. 311 ;
vindictive punishment of its inhabitants
by Edward the Black Prince, I. 311.

Limosin, the, I. 281.

Lincoln, Translation of the body of St.
Hugh, Bishop of, I. 21 ; death of Queen
Eleanor, at Hardeby, near, I. 32 ; Ed-
ward II. at, I. 139 ; a Council held at,
and ordinances as to the sale of victuals
repealed, I. 145 ; the Earldom of, claimed
by Richard de St. Martin, I. 149 ; the
staple of wool at, I. 278 ; the people of,
oppose a Papal Bull granted to the
Archbishop of Canterbury, II. 218 ; the
Duke of Lancaster visits Katherine
Swynford at, II. 219.

Lincoln, Oliver de Sutton, Bishop of,
I. 20 ; the Bishop of, is restored to his
temporalities by Edward II., I. 173 ; he
joins Queen Isabella, I. 180 ; sent am-
bassador to France, I. 198 ; Henry [mis-
named "Walter"] de Burghersh (Bu-
reghwash), Bishop of, I. 227 ; his death,
I. 254, 255 ; his alleged punishment
after death, for cupidity, I. 255 ; John,

Lincoln—cont.

- Bishop of, I. 285 ; death of, I. 298 ; accession of John de Buckingham, I. 298 ; the Bishop of, tries to check the preaching of Wyclif's emissary at Leicester, II. 55 ; John, Bishop of, named Bishop of Chester, II. 228 ; he refuses the translation, II. 228 ; Henry Beaufort, son of John of Gaunt, is made Bishop of, II. 228.
- Lincoln, Henry de Lacy, Earl of, I. 43, 48, 54, 68 ; defeated by the Count of Artois, I. 63 ; sent by Edward I. as envoy to the Pope, to oppose the Scots, I. 84 ; also, Earl of Salisbury, I. 129 ; advice given by him, on his deathbed, to Thomas, Earl of Lancaster, I. 130 ; his daughter, the wife of the Earl of Lancaster, carried off and married to Richard de St. Martin, I. 148, 149.
- Lincoln, Hugh de Frenes, Earl of, his death, I. 197.
- Linlithgow (Linsinco), I. 97.
- Lionel, Duke of Clarence. *See* Clarence.
- Lisbon, siege of, by the Spaniards, I. 453.
- Lisieux, the Bishop of, slain by the partisans of the Duke of Burgundy, II. 329.
- L'Isle, Sir Warin de, taken, I. 165 ; executed at York, I. 165.
- Lithuania (Letowe), the King of, I. 301 ; exploits of Henry, Earl of Derby, against the King of, II. 198 ; the King of, slays Balsak, son of Bajazet, II. 247.
- Littestere, John, the sedition of, II. 5 ; his insolence towards the captured knights, II. 6 ; is captured, and hanged, H. 8.
- Lividi, Richard de, abandons the Scots, and joins Edward I., I. 65.
- Liziniac, the Castle of, I. 317.
- Llandaff. *See* Landaff.
- Llewelyn, Prince of Wales, refuses to attend Parliament, I. 14 ; Edward I. proceeds against him, I. 15 ; makes peace with Edward, I. 17 ; his behaviour to his brothers, I. 17 ; marries the daughter of Simon de Montfort, I. 18 ; besieges Rhudlan Castle, I. 20 ; is ex-

Llewelyn, Prince of Wales—cont.

- communicated by the Archbishop of Canterbury, I. 21 ; is slain, I. 23, 24 ; verses on his death, I. 23 ; conquest of him by Edward I., I. 117.
- Llewelyn Bren, and his two sons, taken, and sent to London, I. 145.
- Lochdor, I. 110.
- Lochmaben, the Castle of, taken by the English, I. 76, 81 ; the siege of, by the Scots, is raised, I. 254 ; Walter de Selby Warden of, I. 254.
- Lochmaben, William de, ravages Scotland, and takes William Douglas, I. 195.
- Lodewyk, John, Commissioner for enquiry at St. Alban's, II. 38.
- Logon, Sir Robert, captured by the people of Lynn, II. 246.
- Loire, the river, I. 281.
- Lollards, origin of the name of the, I. 325 ; the adherents of Wyclif so called, II. 157 ; they attack the Friars, II. 158 ; principal supporters of the, II. 159 ; they decry pilgrimages, II. 188 ; the Bishops neglect their proceedings, II. 188 ; their priests claim the power of ordination, II. 188 ; zeal of the Bishop of Norwich against the, II. 189 ; encouraged by the citizens of London, II. 108 ; Richard II. is requested to return from Ireland, in consequence of their alleged designs, II. 215, 216 ; they promulgate their doctrines, II. 216 ; names of their principal supporters, II. 216 ; the King threatens their supporters, II. 217 ; the Pope requests the King's aid against the, II. 219 ; the Earl of Salisbury a supporter of the, II. 244 ; a Statute passed enjoining capital punishment on the, II. 247 ; Conclusions put forth in secret by the, II. 252 ; Sir Louis de Clifford, formerly a supporter, informs against them, II. 253 ; vain attempt for amelioration of the Statute against the, II. 283 ; alleged malicious designs of the, II. 283 ; threatenings of the, II. 291 ; their alleged designs against Henry V., II. 297 ; their alleged designs against

Lollards—*cont.*

the Monasteries, II. 298 ; they take to flight, II. 298 ; proof of the popularity of their opinions, II. 299 ; ancient prophecy in reference to them, II. 299 ; rising of the, II. 306 ; tracts of the, distributed in certain towns, II. 317 ; hatred of the, for the names and effigies of Saints, II. 326 ; the heresy of the, taken cognizance of by the Emperor Sigismund, II. 341 ; its prevalence in Bohemia, II. 341 ; *See* Oldcastle, Sir John, and Wyclif.

Lolleworth, in Cambridgeshire, conflagration near, caused by lightning, II. 213.

Lombardy, goods of the natives of, in England confiscated, I. 222 ; merchants of, accused of dishonesty, and confined in the Tower, I. 300 ; message sent to the people of, by the Duke of Anjou, II. 64.

London, mentioned, I. 7, 8, 22, 23, 31, 46, 53, 61, 62, 64, 68, 107 ; 133, 145, 151, 160, 162, 165, 193, 197, 296, 299 ; Parliament at, I. 14 ; Parliament at, I. 28 ; respect paid to the remains of Queen Eleanor at, I. 33 ; Eleanor of Provence buried at, I. 38 ; Parliament at, I. 63 ; Parliament at, I. 66 ; the citizens of, join the Earl Marshal and Earl of Hereford in opposing Edward I., I. 69 ; Parliament at, I. 78 ; Parliament at, I. 80 ; Parliament at, I. 97 ; the Justiciars are removed to, from York, I. 106 ; William Wallace executed at, I. 107 ; Parliament at, I. 124 ; Provincial Council held at, against the Templars, I. 128 ; Parliament at, I. 135 ; Parliament at, I. 144 ; Parliament at, I. 146 ; the Statute of, as to sale of victuals, I. 144, 145, 147 ; a conference held at, on the war with Scotland, I. 150 ; Gilbert de Middleton executed at, I. 153 ; Parliament at, I. 154 ; quota of men contributed by, to the army of Edward II., I. 154 ; the Barons encamp in the vicinity of, I. 160 ; Andrew Harel executed at, I. 169 ; Parliament at, I. 171 ; Queen Isabella and Prince Edward are declared public enemies at,

London—*cont.*

I. 178 ; Edward II. demands the aid of the citizens, who give a qualified answer, I. 180 ; proclamation at, against the enemies of Edward II., I. 181 ; the citizens of, adopt the cause of Queen Isabella, I. 181, 182 ; murder of Walter, Bishop of Exeter, by the populace of, I. 182 ; the populace of, liberate the prisoners at the Tower, I. 182 ; make John de Eltham Warden, I. 182 ; murder of John le Marchal by the populace of, I. 182 ; the populace of, rise against Robert de Baldock, and treat him with inhumanity, I. 185 ; Parliament at, I. 186 ; privileges granted to the people of, by Edward III., I. 191 ; jousting at, I. 193 ; Parliament at, I. 197 ; John II., King of France, dies at, I. 299 ; Edward the Black Prince enters, with his captives, I. 283 ; tournament held at, I. 285 ; the people of, equip a fleet and defeat the French, I. 288 ; Parliament at, I. 297 ; murder of a priest at, I. 298 ; Parliament at, I. 299 ; the people of, granted the privilege of judging their own malefactors, I. 299 ; the merchants of, reported that they intend to rebel against Edward III., I. 313 ; charges against certain merchants of, I. 321 ; Parliament at, I. 323 ; the people of, attempt to kill the Duke of Lancaster, I. 325 ; the Mayor of, deposed by the Duke of Lancaster, I. 326 ; London Bridge, I. 326 ; deputation of citizens of, to King Richard, on the death of Edward III., I. 329 ; called the "King's Chamber," I. 329 ; message sent by the new King to the citizens of, I. 330 ; consternation of the citizens of, I. 330 ; preliminaries agreed on for reconciliation with the Duke of Lancaster, I. 330 ; the citizens of, visit Richard II. at Shene, I. 330 ; King Richard proceeds in state through the streets of, I. 331 ; preparations there for his reception, I. 331 ; the "Good" Parliament held at, I. 343 ; the people of, interfere in behalf of Wyclif, I. 356, 363 ; John Phillipot, a

London—*cont.*

citizen of, I. 370; the people of, called "ribalds" by the Duke of Lancaster, I. 379; fear that the people of, may frustrate the designs of certain plotters in Parliament, I. 380; Parliament at, I. 391; Sermon preached at, by the Archbishop of Cashel, denouncing the King of France and adherents of the Anti-Pope, I. 391; a Genoese merchant murdered at, I. 408; Parliament at, I. 427; immense confluence of people at, to witness the duel between Sir John Annesley and Thomas Katrington, I. 431; Council at, I. 438; Parliament held at Northampton, against the wishes of the citizens of, I. 449; Council at, I. 449; the populace of, favour the insurgents, I. 456, 457; the insurgents obtain admission into, I. 456; thirteen Flemings slain by the insurgents at, I. 462; the Mayor of, opposes Walter Tyler, I. 465; the chief men of, prepare to oppose the insurgents, I. 465; arrival of the men of St. Alban's at, I. 467; reflections upon its occupation by the insurgents, I. 475; the Mayor of, interrogates John Straw, II. 9; the Mayor of, inflicts punishment on many of the insurgents, II. 14; an army levied in, by King Richard, II. 14; King Richard sojourns partly at, after the insurrection, II. 16; Parliament at, II. 44, 45; favour shown to the Earl of Northumberland by the inhabitants of, II. 45; the Duke of Lancaster holds them in suspicion, II. 45; great resort to, on occasion of the marriage of Richard II., II. 47; Parliament at, II. 51; punishment of an imposter at, II. 63; Parliament at, II. 63; the people of, usurp episcopal rights in reference to persons detected in fornication or adultery, II. 65; adopt certain of the opinions of Wyclif, II. 65; perverseness of their Mayor, II. 65; they impede the trial of John Astone, II. 65; the Mayor persecutes the craft of Fishmongers, II. 66; fish made cheaper in London thereby, and dearer in the coun-

London—*cont.*

try, II. 66; the merchants of, persuade the Genoese who have brought a valuable cargo, to depart, II. 84; Parliament at, II. 84; the liberties of the Fishmongers of, are restored by Parliament, II. 86; the people of, threaten Sir Thomas Trivet for his remissness towards the Bishop of Norwich, II. 94; the apprentices and servants of, flock to the standard of the Bishop of Norwich, II. 95; Parliament at, II. 108; disturbances in, through the agency of John de Comberton (or Northampton), the Mayor, II. 110; John de Northampton, the Mayor, convicted of sedition and banished, II. 116; Parliament at, extortionate grants made by, II. 117; favour shown by the people of, to the auxiliaries sent by the King of Portugal, II. 135; Parliament at, II. 139; great alarm of the people of, on hearing of the contemplated invasion of the King of France, II. 145; Parliament at, II. 147; great forces are assembled near, to oppose the French, II. 148; prevalence of the doctrines of Wyclif in, II. 157; riotous proceedings at, between the Lollards and the Friars, II. 158; wavering of the people of, between Richard II. and the Duke of Gloucester, II. 161; the people of, named as favourable to Richard II., II. 164; the people of, are said to contemplate a junction with the forces of the Duke of Ireland, II. 167; dilemma of the citizens of, as to the contending parties, II. 171; the Mayor offers quarters within the city to the Lords, II. 171; Parliament at, II. 173; the name of, to have been altered into "New Troy," as alleged against Sir Nicholas Brembre, II. 174; Parliament at, II. 195; proclamation at, recalling all beneficed persons from the Court of Rome, II. 199; the Mayor of, his precautions against famine, II. 203; Parliament at, II. 203; London Bridge, a dolphin caught near, II. 204; a loan to the King refused by the citizens of,

London—*cont.*

II. 207, 208 ; their support of the Lollards, II. 208 ; their bad character enlarged upon, II. 208 ; the citizens of, submit to the King's mercy, II. 208 ; the Mayor and Sheriffs are arrested, II. 208, 209 ; the city is deprived of its Mayor, II. 209 ; the King appoints successive Wardens of the City, II. 209 ; he relents towards the inhabitants, II. 209 ; summons them to Windsor, and makes certain provisions as to their liberties and privileges, II. 210 ; his intended measures against the citizens, II. 210 ; they engage to find him a certain sum of money, II. 210 ; the King resolves to comfort the citizens, II. 210 ; warmth of his reception in the City, II. 211 ; the citizens regain certain of their ancient liberties, II. 211 ; but are afterwards mulcted, II. 211 ; the nobles of the Council are offended at their restoration to the royal favour, II. 211 ; the King's Bench and Court of Chancery removed from, to York, II. 213 ; brought back again, II. 213 ; Parliament at, II. 214 ; Parliament at, II. 216 ; Parliament at, II. 222 ; Parliament at, II. 224 ; the Earl of Arundel buried at, II. 225 ; John, Duke of Lancaster, buried at, II. 230 ; King Richard brought to, by the Duke of Lancaster, II. 234 ; the Earl of Huntingdon flies from, II. 245 ; conspirators against Henry IV. executed at, II. 245 ; the obsequies of Richard II. celebrated at, II. 246 ; Parliament at, II. 247 ; the Emperor of Constantinople is entertained at, II. 247 ; Parliament at, II. 254 ; Parliament at, II. 260 ; Serle, the conspirator, is drawn in every town between, and Pontefract, II. 264 ; the peers are summoned by Henry VI. at, but they decline making him a grant, II. 268 ; marriage of the Earl of Arundel to the daughter of the King of Portugal at, II. 272 ; papers circulated in, stating that King Richard is alive, II. 276 ; pestilence in, II. 276 ; Parliament at,

London—*cont.*

II. 277 ; House of the Carmelites at, munificence of Sir Robert Knollis to, II. 277 ; London Bridge, the head of the Earl of Northumberland placed upon, II. 278 ; Council held at, II. 278 ; a Council at, in reference to breach of his compact by Pope Gregory XII., II. 279 ; Parliament at, II. 282 ; Parliament at, II. 287 ; Parliament at, II. 289, 290 ; Council of the Clergy at, II. 290 ; Henry V. crowned at, II. 290 ; Convocation of the Clergy at, to take into consideration the charges against Sir John Oldecastle, II. 291 ; the body of King Richard II. at, on its way to Westminster, II. 297 ; great Councils held at, II. 302 ; Henry V. sends the French ambassadors to, II. 305 ; William Cleydon, a Lollard, burnt at, II. 307 ; triumphal reception of Henry V. at, II. 314 ; obsequies at, of those slain at Azincourt, II. 314 ; the Emperor Sigismund visits, II. 315 ; Benedict Wlleman, a citizen of, executed, II. 317 ; Parliament at, II. 317 ; procession at, on occasion of the Treaty of Troyes, II. 335 ; Henry V. and Queen Katherine are joyfully received at, II. 336 ; Parliament at, II. 373.

London, Richard, Bishop of, sent to the King of France, I. 43 ; Richard, Bishop of, guardian of Prince Edward of Caernarvon, I. 73 ; the Bishop of, consecrates the Bishop of Winchester, I. 157 ; the Bishop of, is sent by the Barons to the King, I. 160 ; Letter sent to the Bishop of, by the Archbishop of Canterbury, containing sentence of excommunication against violators* of the liberties of the Church, I. 237-240 ; Letter of Edward III. to the Bishop of, complaining of the proceedings of the Archbishop of Canterbury, I. 241-247 ; Michael, Bishop of, dies, I. 296 ; Simon Sudbury made Bishop of, I. 296 ; William Courtney, Bishop of Hereford, is made Bishop of, I. 318 ; William, Bishop of, is insulted by the Duke of

London—*cont.*

Lancaster, I. 325; curbs the resentment of the citizens, I. 325; the Bishop of, ordered by the Pope to enjoin silence on Wyclif, I. 325; William, Bishop of, named one of the Royal Council, I. 330; Bull of Pope Gregory XI. to the Bishop of, in reference to the heresy of Wyclif, I. 347-352; William Courtney, Bishop of, excommunicates, at St. Paul's, the murderers of Robert Haule, I. 379; the Duke of Lancaster resents his conduct, and offers the King to seize him, I. 379; William, Bishop of, obtains the postponement of the execution of John Balle, II. 32; William Courtney, Bishop of, made Archbishop of Canterbury, II. 49; Robert Braybrook made Bishop of, II. 49; the Bishop of, restrained by fear from proceeding against the citizens for infringing episcopal rights as to persons detected in fornication or adultery, II. 65; Robert, Bishop of, is appointed Chancellor, II. 70; Robert, Bishop of, ratifies the election of John Tymworth as Abbot of Bury St. Edmund's, II. 126; the Bishop of, rebukes Michael de la Pole, II. 162, 163; the Bishop of, goes on a mission to King Richard in Ireland as to the designs of the Lollards, II. 215, 216; the Bishop of, appointed executor of a Papal Bull granted to the Archbishop of Canterbury, II. 218; Roger de Waldene, Bishop of, his death, II. 272; his varying fortunes, having once supplanted Thomas Arundel as Archbishop of Canterbury, II. 272; Nicholas Bobwyth made Bishop of, II. 273; Richard de Clifford, Bishop of Worcester, made Bishop of, II. 277; the Bishop of, sits in judgment upon Sir John Oldcastle, II. 293; the Bishop of, takes part at Constance in the election of a Pope, II. 319, 320.

Londoners, Richard II. nicknamed "King of the" by certain of the Peers, I. 370.

Long, William, clears the sea of pirates, II. 285.

Longarete, William de, Seneschal of France, I. 49, 101, 103.

Lopham, Dionis, a witness to the abdication of Richard II., II. 234.

Lorraine, the Duke of, joins in the challenge to Edward III., I. 216, 268.

Louis IX. of France (Saint Louis), conversation of Henry III. of England with him, I. 8; is canonized by Pope Boniface VIII., I. 69; his body is translated, I. 77.

Louis X. of France, son of Philip the Fair, I. 134; succeeds to the crown of France, I. 143; formerly King of Navarre, I. 143; his wife suffocated for adultery, I. 143; marries Clementia, daughter of the King of Hungary, I. 143; his death, I. 145.

Louis of Bavaria, the Emperor, excommunicated, I. 171; treaty with, I. 198; has a conference with Edward III. at Cologne, I. 201, 223; appoints him Vicar of part of the Empire, I. 201, 223; Letter of, to Edward III. revoking his appointment as Vicar, I. 247, 248; answer of Edward thereto, I. 248-250; his submission to the Pope, I. 262; displeasure of Edward III. thereat, I. 262.

Louis, Count, uncle of Queen Isabella, wife of Edward II., I. 121.

Louis, son of the Count of Claremont, I. 98.

Louis of Spain, made Prince of the Fortunate Islands, I. 265.

Louvain, Robert de Vere, Duke of Ireland, dies at, II. 212; his body is brought from, II. 219.

Louviers, I. 289; besieged and captured by Henry V., II. 329.

Lucan quoted, II. 276, 278.

Lucca, I. 177.

Luceria, Saracens slain at, I. 84; Pope Urban VI. retires to, II. 122; attack on foreigners at, and an Englishman slain, II. 124; besieged by Charles of Durazzo, II. 124, 125; captured and burnt, II. 125.

Lucy, Sir Antony de, captures Sir Andrew Harela, I. 169 ; ravages Scotland, and takes William Douglas, I. 195 ; the siege of Lochmaben Castle partly raised by, I. 254.

Lucy, Thomas de, opposes the Scots, I. 266, 267.

Lundy (Londay), the Island of, I. 183.

Lundy, Richard de, I. 71.

Lusignan (Livesham), I. 271.

Lustret, a messenger of the King of France, taken with a copy of the compact for surrender of the English possessions in France, II. 170.

Luzeto (Diceto ?), Ralph de, the Chronicle of, I. 34.

Lyncoln, John, Clerk, arrested, II. 173.

Lynn, Scottish ships captured by the people of, II. 246 ; the daughter of Henry IV., Queen of Denmark, is escorted by him to, II. 274 ; four ships of, swallowed by a whirlpool, II. 275.

Lynne, Sir Hugh de, his ambiguous answer to Richard II., II. 164, 165.

Lyons, General Council at, I. 12 ; Council at, I. 14 ; Pope Clement V. crowned at, I. 108 ; accidents at his Coronation, I. 108 ; John XXII. elected Pope at, I. 148.

Lyons, Richard, charges against, I. 321.

M.

Macclesfield (Makelesfeld), William de, Cardinal of St. Sabina, I. 105.

Madoc, leader of the North Welsh, I. 48.

Magical devices, attributed to Owen Glendower, II. 250 ; to the Minorite Friars, II. 250.

Mahomet, I. 265.

Mailgon, leader of the West Welsh, I. 48.

Majorca, the King of, slain at Cressy, I. 268 ; the King of, godfather to Richard II., I. 302.

Makeham, J., Justiciar, a witness to the abdication of Richard II., II. 234.

"Malendrin," horsemen so called, II. 303. Malmesbury, the Chronicle of William of, I. 34.

Maltravers (Mautrevers), Sir John de, made one of the keepers of Edward II., I. 188 ; treats him with cruelty, I. 188 ; procures his death, I. 189 ; takes to flight, and lives in Germany, I. 189.

Maltravers, Lord, at the siege of Caen, II. 322.

Malvern, Sir John Oldcastle in concealment near, II. 306.

Man, the Isle of, given to Piers Gaveston, I. 120 ; bought of the Earl of Salisbury by Sir William Scrope, II. 213, 226 ; the Earl of Warwick banished thither, II. 226 ; given to the Earl of Northumberland, on a certain service, II. 241.

Manchester, Hugh de, I. 21, 46.

Manny, Sir Walter, attack upon, and capture by him of the brother of the Count of Flanders, I. 222 ; lays waste the country near Tournay, I. 230.

Mar, the Earl of, invades England, I. 55 ; the Earl of, is slain, I. 194.

March of Scotland, the, entrusted to the Earl of Warwick, I. 198 ; outrages by the robbers of the, I. 387, 388 ; the Earl of Northumberland appointed Warden of the, II. 203.

March Day, a, named, II. 41, 108.

March, Edmund Mortimer, Earl of, accompanies the Duke of Bretagne, I. 318 ; is named of the Royal Council, I. 339 ; effects a truce with the Scots, I. 373 ; dies in Ireland, II. 49.

March, Roger Mortimer, Earl of. *See* Mortimer, Roger, the Younger.

March, Roger, Earl of, accompanies the King to Ireland, II. 215 ; the sons of, are stolen, and restored, II. 268 ; his death, II. 229, 288.

March, the Earl of, returns to England through ill-health, II. 309 ; is present at the siege of Melun, II. 335 ; at the siege of Cosne, II. 343.

- Marchal, John le, murdered by the populace of London, I. 182.
- Marches of England, the, ravaged by Archibald Douglas, I. 195.
- Margaret, sister of Philip, King of France, second wife of Edward I., I. 79, 117; gives birth to Thomas de Brotherton, I. 81; gives birth to Prince Edmund, I. 84; is commended by Edward I. to the care of his son Edward, I. 114.
- Margaret, Queen of Scotland, daughter of Henry III., I. 7, 31.
- Margaret, daughter of Edward I., married to John, Duke of Brabant, I. 32, 117, 121.
- Margaret, daughter of Edward III., birth of, I. 270.
- Margaret, daughter of Alexander III. of Scotland, I. 31, 86; married to Eric, King of Norway, I. 31; death of, I. 31, 32.
- Margaret of Norway, daughter of Eric and Margaret, grand-daughter of Alexander III., I. 31, 40, 41; recognized Queen of Scotland, I. 31.
- Marianus Scotus, his Chronicle, I. 34.
- Mariorca, the Count de, slain, II. 134.
- Marseilles, Sir Thomas Gurney taken at, I. 189; the Abbey of St. Victor near, I. 311.
- Marshal, [Roger Bigot], Earl, refuses to attend the summons of Edward I., I. 66; opposes a levy of money, I. 69; conditions of reconciliation are proposed by, I. 71; requires a re-confirmation of Charters by Edward I., I. 75.
- Marshal, the Earl, joins Queen Isabella, I. 180; the town of Harwich part of his domain, I. 180.
- Marshal, the Earl, his son marries a daughter of Roger Mortimer, I. 190.
- Marshal, Thomas Moubray, Earl, his conduct at the execution of the Earl of Arundel, II. 225; directs the Duke of Gloucester to be executed, II. 226. *See* Norfolk.
- Marshal, Thomas Moubray, Earl, joins the Archbishop of York in insurrection against Henry IV., II., 268, 269; is
- Marshal, Thomas Moubray—*cont.*
treacherously seized by the Earl of Westmoreland, and beheaded, II. 270; treatment of his remains, II. 271.
- Marshal, the Earl, at the siege of Caen, II. 322; defeats the French at Freney, II. 331.
- Marshal, Thomas de Brotherton, son of Edward I., made Earl, I. 130, 131.
- Marshal, Sir William, slain at Bannockburn, I. 141.
- Martial quoted, II. 267.
- Martin IV., Pope, I. 20; made Senator of Rome, I. 20; sends an army against Count Guido, I. 20; Ordinance of, as to the copes of Friars Carmelites, I. 20; excommunicates Peter of Aragon, I. 22; liberates Guido de Montfort, I. 25; appoints the Count of Artois Guardian of Sicily, I. 26.
- Martin V., election of Pope, at the Council of Constance, II. 320; restores Balthazar Cossa to the Cardinalate, II. 331.
- Marvellous occurrences, I. 483; II. 46. *See* Miracles and marvels.
- Mary, daughter of Edward I., takes the veil at Ambresbury, I. 26, 117.
- Mary, Queen Dowager of France, mediates in favour of peace between England and France, I. 45.
- Matilda, sister of Richard II., married to Sir P. de Courtney, I. 376.
- Matrons of England, the, bedecked with the spoils of the French matrons, I. 272.
- Maudut, Thomas, executed, I. 165.
- Maule, Sir Edmund de, slain at Bannockburn, I. 141.
- Mauleon, the Castle of, withheld from the King of England, I. 112.
- Mauley, Peter de, capture of the brothers of, I. 54.
- Maunfeld, in Sussex, the Church of, burnt, I. 184.
- Mauron, the French defeated at, I. 276.
- Mawde, J., executed, II. 245.
- Mayence, the Archbishop of, aids the Emperor Sigismund against the heretics, II. 341.

- Meaux, the Bishop of, slain by the partisans of the Duke of Burgundy, II. 329; besieged by Henry V., II. 340; surrenderer of, II. 342; disposal of the prisoners and the spoil, II. 343.
- Mediterranean Sea, the, I. 265.
- Medway, a bridge built over the, by Sir Robert Knolles, II. 277.
- Melrose, the Abbot of, I. 52; burnt, II. 181.
- Melun, siege of, by Henry V., and surrenderer, II. 335.
- Mendicant Orders, charges made by Fitz-Ralph, Archbishop of Armagh, against the, I. 285; the controversy set at rest, I. 294; exemption of the, I. 324; alleged shortcomings of the, II. 13.
- Menstreworth, J., promotes discord among the leaders of the English army against the French, I. 310; makes false accusations, which are discredited, I. 310; takes refuge with the King of France, I. 311; treason and punishment of, I. 326.
- Menteith, the Earl of, ravages England, I. 55; taken prisoner, I. 58; liberated, I. 66.
- Menteith, the Earl of, taken prisoner, I. 270.
- Mepham, Simon de. *See* Canterbury, Archbishops of.
- Mercer, John, the Elder, taken prisoner, and confined in the Castle of Cherbourg, I. 369.
- Mercer, John, the Younger, plunders some English ships at Cherbourg, I. 369.
- Merchants, certain English, slay a Genoese merchant from jealousy, I. 407; English, plundered at Bruges, II. 81; of London, charges against certain, I. 321.
- Merke, the Castle of, lost by the English, is recovered by Sir Hugh Calverley, I. 344, 372.
- Merkes, Thomas. *See* Carlisle, Bishops of.
- Merlin, I. 8, 19.
- Mews (Muwes), the, near London, II. 165.
- Michael, Abbot of St. Alban's, baptizes Prince Edmund of Langley, I. 253; story told him as to Henry, Bishop of Lincoln, I. 255.
- Michildevere, Thomas de, beheaded, I. 184.
- Middleburgh, application of the people of, for purchase of wines captured by the Earl of Arundel, II. 155; the staple removed to, from Calais, II. 177.
- Middleton, in Dorsetshire, the church of, burnt, I. 126.
- Middleton, Gilbert de, plunders the Pope's envoys and the Bishop of Durham, I. 151; inflicts injuries on the Priory of Tynemouth, I. 152; is executed at London, I. 152, 153.
- Milan, Barnabo, Duke of, II. 46; the Earl of Kent marries the daughter of the Lord of, II. 274.
- Milanese, Urban V. wages war with the, I. 308, 309.
- Mildenhall, the insurgents at, II. 2, 11, 63.
- Milè End, I. 458.
- Milford, French forces, in aid of Owen Glendower, arrive at, II. 272.
- Minorite Friars, one executed for treason against Henry IV., II. 249; eight executed for treason against Henry IV., II. 250; magical devices attributed to, II. 251. *See* Friars Minors.
- Miracles and marvels, instances of, I. 77, 113, 199, 200, 261, 263, 264, 461; II. 116, 117, 183, 184, 185, 186, 188, 189, 217, 242, 254. *See* Marvellous occurrences.
- Mirimouth, Adam, sent to Rome to appear against the Bishop of Coventry, I. 127.
- Mitford (Midford) in Northumberland, the Castle of, I. 151.
- Mitford, J. de. *See* Chichester, Bishops of.
- Mitford, Richard, arrested, II. 173. *See* Salisbury, Bishops of.
- Mitton on Swale, defeat of the English at, I. 156.
- Modeford, the steeple of the church of, blown down, I. 126.

- Molyneux (Mulinewes), Thomas, Constable of Chester, leader of the partisans of King Richard, II. 167; slain by Sir Thomas Mortimer, II. 168.
- Molyng, Lady de, banished, II. 173.
- Monasteries of England, the money of the, seized by Edward I., I. 53.
- Mone, Guy de. *See* Saint David's, Bishops of.
- Money, alien, prohibited, I. 80; enactment as to, I. 120.
- Monmouth, I. 184.
- Monmouth, John de, I. 48.
- Monpessade, the Castle of, I. 174.
- Monstrous appearances near Bedford and Biggleswade, II. 254.
- Mont Morian, I. 308.
- Montacute, Simon de, his bravery, I. 55.
- Montague, John, a "great fool," a supporter of the Lollards, II. 159, 216; his activity in their behalf, II. 159; death-bed repentance of a Lollard priest in the house of, II. 159, 160.
- Montargis, I. 15.
- Montauban, the Sieur de, I. 404.
- Monte Cassino, the Abbot of, excommunicated by Urban VI., II. 123; the Abbot of, opposes the Pope, II. 178; his insolent answer to the Pope, II. 178.
- Montferrand, Mark de, slain, II. 50.
- Montfort, Emeric de, imprisoned, I. 15; is set at liberty, I. 21; proceeds to Rome, and dies, I. 21.
- Montfort, Guido de, excommunicated, I. 10; liberated by Pope Urban IV., I. 25; besieges Urbino, I. 25.
- Montfort, John de. *See* Bretagne.
- Montfort, Simon de, Earl of Leicester, his widow takes refuge in France, I. 15; his daughter seized by Edward I., I. 15; she is married to Llewelyn, Prince of Wales, I. 18; aid of the King of Scotland against him, I. 85; successful opposition of Edward I. to, I. 117.
- Montgomery, the Lord de, taken prisoner at Homildon Hill, II. 252.
- Montherner. *See* Moynhermer.
- Montpellier, the University of, II. 280.
- Montreuil, the merchants of, spoiled by the English, I. 366.
- Moot Hall, the, of St. Alban's, II. 31.
- Moray, I. 60.
- Moray, Andrew, I. 65; taken prisoner and sent to Durham, I. 195; takes the Castles of St. Andrew's and Bothwell, I. 198.
- Moray, the Earl of, an envoy of Robert Bruce to the Roman Court, I. 168; slain, I. 194.
- Moray, the Earl of, taken prisoner at Homildon Hill, II. 252.
- Moray, Thomas, Earl of, taken, I. 197; slain, I. 270. *See* Randolph, Thomas.
- More, Richard de, his election to the Bishopric of Winchester quashed, I. 24.
- Morews, Sir Thomas, sent in aid of the Duke of Bretagne, I. 418.
- Morgan, leader of the South Welsh, I. 48.
- Morlee, Sir William de, captured by the insurgents, II. 5; sent by the insurgents to make terms with the King, II. 6; met by the Bishop of Norwich, II. 6; delivers up two of the insurgents, II. 7.
- Morley, Sir Robert de, in command of the Northern fleet, takes part in the Battle of Sluys, I. 227.
- Morpeth, the Bishop of Durham confined at, I. 151.
- Mortality, instances of great, II. 109, 203. *See* Pestilence.
- Mortimer, Edmund de, I. 22.
- Mortimer, Edmund. *See* March, Edmund Mortimer, Earl of.
- Mortimer, Edmund, taken prisoner by Owen Glendower, II. 250; dies, II. 253; his marriage to the daughter of Glendower, II. 253, 254; his aid expected by Henry Percy, II. 256.
- Mortimer, Geoffrey, arrested, I. 193.
- Mortimer, Roger de, holds a Round Table, I. 19.
- Mortimer, Roger, the Eldêr, dies in prison, I. 174. *See* Mortimers, the.
- Mortimer, Roger, the Younger, escapes by stratagem from the Tower, I. 174; Queen Isabella's intimacy with, I. 177; accompanies her back to England, I.

Mortimer, Roger, the Younger—*cont.*
 180; a price set on his capture, I. 181; causes certain of his enemies to be beheaded, I. 184; accompanies Queen Isabella to Wallingford, I. 185; his daughters married to the sons of the Earl Marshal and John de Hastings, I. 190; a disgraceful peace made with the Scots through his agency, I. 190; his power and influence, I. 192; Henry, Earl of Lancaster, raises an army against him, I. 192; arrested and executed, I. 193.

Mortimer, Sir Thomas, slays Thomas Molyneux, II. 168.

Mortimer, William de, taken prisoner, I. 63.

Mortimers, dissensions between the, and the Despensers, I. 159; the, submit, and are sent to the Tower, I. 162. *See* Mortimer, Roger, the Elder, *and*, the Younger.

Moubray, Alexander, leads the English against the Scots at Dupplin Moor, I. 194; submits to Edward Balliol, I. 197.

Moubray, John, death of, I. 296.

Moubray, John, Lord. *See* Nottingham.

Moubray, Sir John de, marries the daughter of William Brewes, I. 159; is taken and executed, I. 165.

Moubray, Sir Robert, made Warden of Calais, II. 203.

Moubray, Thomas. *See* Marshal, Thomas Moubray, Earl.

Mounford, the Sieur de, I. 404.

Mountflaukencere, I. 45.

Mowen, Lady de, banished, II. 173.

Moynermer, Ralph de, marries Joanna, daughter of Edward I., I. 66, 117, 141; taken prisoner at the Battle of Stirling, I. 141; liberated by Robert Bruce, I. 141.

Muffet, Master William, captured, I. 198.

Munchensy, William, death of, I. 30.

Mungo, Saint. *See* Kentigern.

Murderers, Statute of Parliament against, I. 196.

Murimuth, Adam, sent by Edward II. to oppose the Scottish envoys at the Roman Court, I. 168.

Muritania, the King of, invades Great Cathay, II. 207; invades the territories of the King of Hungary, II. 207.

Murlee, William, a follower of Sir John Oldcastle, hanged and burnt, II. 299.

Murley, Sir Robert, Keeper of the Tower, has charge of Sir John Oldcastle, II. 293, 294.

Murrain, instances of, I. 156, 157, 173.

Musard, N., death of, I. 424; 425.

Mutiny of part of the English fleet, I. 364.

Mytteneye, John, his treachery, II. 90; leads an army against the Bishop of Norwich, II. 90.

N.

Najara, the Battle of, gained by Edward the Black Prince, I. 304.

Namur, Guy, Count of, leads the Flemings against the French, I. 98.

Naples, the Queen of, her Castle, called "Spelunca," I. 393; Charles of Durazzo takes possession of the throne of, II. 49; the Duke of Anjou crowned King of, by the Anti-Pope, II. 64; he sets out for, II. 64; Pope Urban VI. makes arrangements for his departure for, II. 105, 106; placed under Interdict II. 123; Charles of Durazzo returns to, II. 124; Urban VI. attempts to escape to, II. 177; the King of, defeated by the supporters of Pope Gregory XII., II. 276.

Naples, Charles, King of. *See* Charles of Durazzo.

Narbonne, I. 27, 279.

Nature, remarkable productions of, I. 290, 223, 295.

Navarre, the kingdom of, I. 26, 47, 326; Edmund, Earl of Lancaster, marries the widow of the King of, I. 129; Philip V.

Navarre—*cont.*

of France crowned King of, I. 137; Louis X., King of, I. 143; Cherbourg pledged by the King of, II. 214; restored, II. 214; Philip, brother of the King of, I. 286; the King of, joins Edward the Black Prince against Henry the Bastard of Spain, I. 303; the King of, exchanged for Bertrand Cleikyn, I. 304; visits Edward III., I. 312; Cherbourg belongs to the King of, I. 371; Cherbourg restored to the King of, by whom it had been pledged to the King of England, II. 214.

Navarrese, a, conquered by John Walshe in a duel, II. 118.

Neath, Edward II. flies to the Abbey of, I. 183.

Necromancers of the King of France, said to have caused loss to Edward III., I. 253.

Neot, Saint, the Cross of, I. 24.

Nepesina attacked by the army of Boniface VIII., I. 70.

Nero, his musical powers, II. 2.

Neville, Alexander. *See* York, Archbishops of.

Neville, Ralph, Lord de, defeats the Scots, I. 267; present at the victory of Neville's Cross, I. 269.

Neville, Robert de, prowess of, against the Scots, I. 100.

Neville, the Lord de, present at the siege of Caen, II. 322.

Neville, William, a Lollard, II. 159.

Neville's Cross, the Scots defeated at, I. 269.

New Temple, the, I. 8.

"New Troy," such name to have been substituted for that of London, as charged against Sir Nicholas Brembre, II. 174.

Newcastle-on-Tyne, I. 42, 43, 55, 131, 132, 135, 139, 144, 166; Edward Baliol does homage to Edward III. at, I. 196; joint capture of a Scottish ship by the men of, I. 435-437; a miracle at, II. 116, 117; the Scots encamp near, II. 176.

Newgate, Robert Baldock confined in the prison of, I. 185.

Newmarket, II. 6; heads of the rebels set up at, II. 7; inundation at, II. 213.

Newminster, Edward II. prepares to meet the Scots near, I. 156.

Newport, taken by the Bishop of Norwich, II. 95.

Newton, Sir John, sent by Richard II. to Walter Tyler, I. 463; reproves Tyler for his insolence to the King, I. 404.

Neyrmith, Fulk de, slain at Oxford, I. 62.

Nicholas III., Pope, I. 17, 20.

Nicholas IV., Pope, I. 28; favours the Friars Minors, I. 28; releases Charles II. of Sicily from his oath, I. 31; taxation of the English churches by, I. 32; death of, I. 38.

Nicholas, Cardinal of Saint Vitalis, sent envoy to England, I. 283.

Nigella, Ralph de, I. 27, 98.

Norfolk, the County of, I. 455; insurrection in, II. 1, 2, 5, 8; atrocities committed by the insurgents in, II. 5; the insurgents of, punished in London, II. 14; a rising in, II. 70; mortality in, II. 203; the men of, suffer from the pirates of Denmark, II. 217.

Norfolk, Roger Bigot, Earl of. *See* Marshal, Earl.

Norfolk, Thomas Moubray, Earl Marshal, is created Duke of, II. 227; is accused by the Duke of Hereford, and a duel is arranged, II. 227, 228; the King interferes, and he is condemned to perpetual banishment, I. 228; judgment upon him for his share in the murder of the Duke of Gloucester, II. 228; his death, and share in the murder of the Duke of Gloucester, II. 242. *See* Marshal, Thomas Moubray, Earl.

Norfolk, Margaret, Duchess of, her death, II. 230; buried at the Friars Minors, London, II. 230.

Norham (Northam), a Parliament held at, on the affairs of Scotland, I. 34, 35, 36, 37.

Normandy, I. 39, 43, 308 ; sale of, to the French, I. 11 ; cession of, to the French, I. 18 ; ships of, captured by the English, I. 178 ; ships of, burn Portsmouth ; men of, defeated at Sluys, I. 226, 227 ; Edward III. lands in, I. 267 ; ravaged by Sir Robert Knolles, I. 286 ; the fleet of, plunders Winchelsea, I. 287 ; the men of Winchelsea and Ryde make a descent on, I. 366 ; importations by the merchants of, I. 408 ; benefits to England accruing from the trade with, II. 110 ; men of, captured by the men of Calais, II. 135 ; laid waste by the English, II. 288 ; Henry V. lands in, II. 307 ; Henry V. again lands in, II. 321 ; the Duke of Exeter sets out for, II. 328 ; three victories granted to Henry V. in, II. 329 ; the Duke of Bedford crosses over to, II. 331 ; the Duchess of Clarence crosses over to, II. 331 ; Queen Katherine crosses over to, II. 342 ; the Duke of Bedford appointed Regent of, II. 345.

North of England, great pestilence in the, I. 409 ; the Scots ravage those parts, I. 409 ; 410.

North Walsham, the Bishop of Norwich defeats the insurgents at, II. 7, 8, 11.

Northampton (or Combertone), John de, Mayor of London, his perverseness, II. 65 ; he persecutes the craft of Fishmongers, II. 66 ; prayer of, praying that the Fishmongers may be incapacitated from holding the Mayoralty, II. 71 ; causes Sir John Philipot to resign his Aldermanry, II. 71 ; disturbances in London caused by, II. 110, 111 ; convicted of sedition, and banished to Tin-tagel Castle, II. 116.

Northampton, William Bohun made Earl of, I. 197 ; he accompanies Edward III. to Antwerp, I. 200 ; proceeds to Scotland, I. 254 ; made Keeper of Lochmaben Castle, I. 254 ; defeats the French, I. 267.

Northampton, Parliaments at, I. 120, 190 ; General Chapter of the Benedictines at, I. 300 ; tracts of the Lollards dispersed

Northampton—*cont.*

in, II. 317 ; privileges granted to part of the County of, II. 338 ; a Parliament at, I. 449.

Northbourne, a Manor of the Abbot of St. Augustine's, Canterbury, II. 88 ; visited by Henry Spenser, Bishop of Norwich, II. 88.

Northumberland, I. 14, 80 ; ravaged by the Scots, I. 137 ; ravaged by the Scots and certain English combined, I. 142, 143 ; ravaged by the Scots, I. 144 ; ravaged by its own people, I. 150 ; great floods in, I. 323 ; people of, capture the elder Mercer, I. 369 ; boasting of the people of, I. 373 ; the people of, defeated by the Scots, I. 373 ; hardships inflicted on the people of, by the presence of the English army, I. 446, 447 ; invaded by the Scots, II. 105 ; incursions in, by the Scots, II. 115 ; ravaged by the Scots, II. 180.

Northumberland, Henry, Lord Percy, made Earl of, I. 338 ; recaptures Berwick Castle, I. 338 ; resigns the Marshalship of England, I. 340 ; defeats the Scots, I. 340 ; expostulates with the Earl of Dunbar, but in vain, I. 388, 389 ; claims in the King's name a Scottish ship captured by the men of Hull and Newcastle, I. 436 ; forbidden by the King to make reprisals on the Scots, I. 438 ; his fidelity is suspected by the Duke of Lancaster, II. 42 ; dissension between them, II. 43 ; he is summoned before the Council at Berkhamstead, II. 44 ; is arrested, but soon released, II. 44 ; attends Parliament with a great number of retainers, II. 44, 45 ; receives great favour at the hands of the Londoners, II. 45 ; dangerous results of this rivalry, II. 45 ; the King takes the matter in hand, II. 45 ; marches against the Scots, II. 115 ; is condemned, through the Duke of Lancaster, it is said, for the loss of Berwick Castle, II. 118 ; he recaptures it, II. 118 ; is sent to arrest the Earl of Arundel, but hesitates to do so, II. 163 ; is recalled from Calais, and made Warden

Northumberland—*cont.*

of the March of Scotland, II. 203; attends the King of France, II. 229; joins the Duke of Lancaster, II. 233; Richard II. has an interview with, II. 234; is a witness to King Richard's abdication, II. 234; the Isle of Man given to him on performance of a certain service, II. 241; defeats the Scots at Homildon Hill, II. 251; charges made against him by Henry IV., II. 255; monies placed in his hands for defence of the March of Scotland, II. 255; is stopped on his march, II. 258, 259; returns to Warkworth, II. 259; meets Henry IV. at York, and is placed in safe keeping, II. 259; is restored to his dignities, II. 260; is summoned, with his nephews and grandsons, to Pontefract, II. 263; the Lord de Bardolf incites him to rise against Henry IV., II. 269; the King marches against him, II. 271; the Earl retires to Berwick, II. 271; is received in Scotland by Sir David Fleming, II. 271; flies to Wales, II. 273; returns to England, II. 278; is defeated and slain, II. 278; indignities offered to his remains, II. 278. *See* Percy, Sir Henry.

Northumberland, Henry Percy restored to the forfeited Earldom of, II. 300.

Norway, Eric, King of, marries Margaret, daughter of Alexander III., King of Scotland, I. 31; his claim to the Scottish throne, I. 40, 41.

Norwich Valuation of English Churches, the, by Pope Innocent IV., I. 32.

Norwich, the people of, punished, I. 7; report that the merchants of, intend to rebel against Edward III., I. 313; certain insurgents beheaded at, II. 70; visited by Richard II., II. 97; privileges of the people of, envied by those of Ely, II. 253; part of the City of, burnt, II. 290.

Norwich, the Bishop of, sent envoy to the King of France, I. 176; made Chancellor, I. 184; death of Antony Bek, Bishop of, I. 262; succeeded by William Bateman, I. 262; he is sent envoy to Rome, I.

Norwich, the Bishop of—*cont.*

278; death of Thomas Percy, Bishop of, I. 309; accession of Henry le Spenser, I. 309; he meets the Norfolk insurgents, II. 6; defeats them, II. 7; causes John Liffestere to be hanged, II. 8; intention of certain insurgents to slay him, II. 70; receives a Bull from Pope Urban VI., empowering him to proceed to France against the adherents of Clement VII. the Anti-Pope, II. 71; purview of the Bull, 72-76; indulgences granted to his supporters against the Anti-Pope, II. 76; privileges granted to him by Pope Urban in reference thereto, II. 76; his mandate for publication of the said Bull, II. 78, 79; form of Absolution, II. 79; the powers granted to him are discussed in Parliament, II. 84; support given to him, II. 84, 85; leaders in the Crusade under him, II. 85, 86; proceeds towards the sea-coast, II. 88; is summoned by the King to retire, II. 88; refuses, and crosses over to Calais, II. 88; assaults the town of Gravelines (Gravonynghe), II. 88; and captures it, II. 89; captures Dunkirk, II. 90; is warned of the approach of the enemy, II. 91; engages the French, and defeats them, II. 91-93; retires to Dunkirk, II. 93; awaits fresh troops from England, II. 94; captures several cities, II. 95; is joined by numerous recruits from England at Ypres, II. 95; is compelled by his officers to lay siege to Ypres, II. 95, 96; complains of unarmed recruits resorting to his standard, II. 96; indignation against him, II. 97; assaults Ypres, II. 98; the siege is raised, II. 99; he proposes to enter Picardy, but is opposed by his officers, II. 99; he enters Picardy, and returns to Gravelines, II. 100; the surrender of Gravelines is demanded by the French, II. 103; terms are offered to him, II. 103; he communicates with King Richard, II. 103; he makes terms, and destroys Gravelines, II. 103; is censured by the Duke of Lancaster, II. 104;

Norwich, the Bishop of—*cont.*

the King takes possession of his temporalities, II. 109; his disobedient officers are imprisoned, II. 109; his temporalities are restored, against the remonstrances of Michael de la Pole, the Chancellor II. 141; unfaithfulness of Sir Thomas Trivet to him, II. 177; his zeal against the Lollards, II. 189; his death, II. 274; Alexander [Todyngton] made Bishop of, II. 274; his death, II. 290; Richard Courtney, Bishop of, II. 291; sent as an envoy to France, II. 300; gives notice of the treachery of the French, II. 300; death of, II. 309; succeeded by John Wakering, II. 309; he takes part, at Constance, in the election of a Pope, II. 319.

Nottingham, Edward II. at, I. 175; Parliaments held at, I. 193, 221; Peter de la Mare imprisoned at, I. 321; Edmund Brunfeld, Abbot of Bury St. Edmund's, imprisoned at, II. 4; the recent designs against the Lords at, II. 174; indictment of the Duke of Gloucester and the Earls of Warwick and Arundel at, II. 223.

Nottingham, John, Lord Moubray, made Earl of, I. 337.

Nottingham, Thomas Moubray, Earl of, prepares to take command against the French, II. 153; repulsed by King Richard, II. 156; envied by De Vere, Duke of Ireland, II. 156; accompanies the King to Ireland, II. 215.

Nully Levesque, the Castle of, besieged by the Earl of Kyme, II. 328.

Nuns, injunctions of Pope Boniface as to the discipline of, I. 83.

O.

Oecleve, the Doctrines of, I. 450.

Odmer, near Winchelsea, I. 68.

Oggill, Robert, prowess of, against the Scots, I. 266, 267.

Ointment, the holy, used at the Coronation of Henry IV., an account of, II. 239.

Oldcastle, Sir John, sent with troops to Paris, II. 286; leader of the Lollards, II. 291; by courtesy called "Lord Cob-ham," II. 291; charges in Convocation against him, II. 291; he is in the King's service, II. 291; the King reasons with him, but ineffectually, II. 292; the Archbishop of Canterbury attempts to cite him, but he declines to be served with the citation, II. 292; the Archbishop causes him to be publicly cited, and he is excommunicated as contumacious, II. 292; he is again cited, II. 292; is taken in custody, and appears before the tribunal, II. 293; he refuses absolution, and reads a profession of his faith, II. 293; the Archbishop further questions him, and, on his refusal to answer, warns him, II. 293; he is again summoned, and refuses to ask Absolution of the Church, II. 294; his answer as to the Sacrament of the Eucharist, and other matters of faith, II. 294; warns the bystanders against the Judges, II. 295; the Archbishop adjudges him to be guilty of heresy, II. 295; the Archbishop obtains further time for him, that he may relent, II. 296; he escapes from the Tower, and summons his friends to his aid, II. 297; said to have convened the Lollards in St. Giles's Fields, II. 298; capture and execution of many of his followers, II. 299; William Murlee said to have been knighted by him, II. 299; in concealment near Malvern, II. 306; he utters threats of vengeance, II. 306, 307; preparations alleged to have been made by him for the rising, II. 307; he retires to his concealment, II. 307; alleged plot by one of his accomplices against Henry V., II. 317; alleged treaty of, with the Scots, II. 323; conceals himself at St. Alban's, II. 326; indications of his opinions found in the place of his concealment, II. 326; he is captured and wounded, II. 327; he is brought before Parliament, II. 327;

Oldcastle, Sir John—*cont.*

his address to Parliament, II. 327 ; the Duke of Bedford commands him to answer the charges made against him, II. 328 ; he alleges that King Richard II. is still living, II. 328 ; he is put to death, II. 328.

Oleron, the Isle of, ravaged, II. 175 ; the Maritime Laws established there, II. 175.

Olifard, William, governor of Stirling Castle, is sent to the Tower of London, I. 106.

Olum, the Isle of, ravaged, II. 175.

Opa, I. 24.

Ordainers, the, appointed, I. 123 ; their Ordinances ratified, I. 124.

Orders, Decree of Pope Gregory X. as to Religious, I. 12.

Ordination, powers of, claimed by the Lollard priests, II. 188.

Orkney Islands, the, I. 31 ; II. 246.

Orkney, the Earl of, taken prisoner, II. 252, 273.

Orleans, the Bishop of, an envoy from the Pope to Edward II., I. 175.

Orleans, the Duke of, attends Richard II., II. 220 ; misfortunes overtake him in Gascoigne, II. 275 ; slain, II. 279.

Orleans, war between the Duke of, and the Duke of Burgundy, II. 285 ; the Duke of, defeated by the English at St. Cloud, II. 286 ; envoys sent to England by the party of the Duke of, II. 287 ; powers given to the envoys, II. 287 ; particulars of their offers and demands, II. 287, 288 ; Henry IV. sends aid to, II. 288 ; conference of the Duke of, with the Duke of Clarence, II. 288 ; the Duke of Burgundy sends a message to the English Parliament against the Duke of, II. 300 ; taken at the Battle of Azincourt, II. 313.

Orleans, the University of, II. 289.

Orleton, Adam. *See* Hereford, Bishops of.

Ormesby, William de, Justiciar of Scotland, I. 61 ; his severity to the Scots, I. 61 ; he narrowly escapes, I. 65.

Orpheus, his powers of song, II. 2.

Orrei, the Castle of, taken, I. 318.

Orvieto, I. 10.

Orwell, Queen Isabella lands at, I. 180 ; Edward III. sails from, I. 200 ; prizes taken at sea by the Earl of Arundel, sent to the port of, II. 155.

Ostia, Nicholas de Prato, Bishop of Spoleto, made a Cardinal and Bishop of, I. 105.

Otho, Duke of Austria, proposes the marriage of a daughter of Edward III. to his son, I. 225.

Otho of Brunswick, husband of Joanna of Naples, II. 50 ; hastens to her rescue, II. 50 ; is slain, II. 50.

Otterburn, the Battle of, II. 176.

Otto and Ottoboni, the Constitutions of, I. 20.

Ottoboni, Cardinal and Legate, I. 16, 20.

Oturuin, Sir John, an Admiral of the English fleet, I. 178.

Ovid quoted, II. 225, 275, 306, 324, 325.

Owen, brother of Llewelyn, I. 17, 18.

Oxford, the University of, I. 19 ; disturbances between the scholars and burgesses at, I. 62 ; the body of Piers Gaveston temporarily interred in the Friars Preachers at, I. 133, 143 ; a pretender to the crown appears at, I. 158 ; the Bishop of Hereford preaches before Queen Isabella at, I. 181 ; disturbances at, between the scholars and burgesses, I. 278 ; the town placed under Interdict, I. 278 ; the Interdict withdrawn, I. 284 ; the degeneracy of the University of, lamented, I. 345 ; Bill sent by Pope Gregory XI. to, in reference to the heresies of Wyclif, I. 345-347 ; supporters of Wyclif's doctrines in the University of, II. 56, 57 ; Robert Rugge, Chancellor of, II. 60 ; Philip Rypyn-done, his Sermon at, II. 60 ; Visitation of the Archbishop of Canterbury at, II. 189, 191 ; conspirators against Henry IV. executed at, II. 245 ; foundation by William Wickham at, II. 268 ; asserted visitatorial rights of the Archbishop of Canterbury over, repelled, II. 285 ; benefices to be presented to clerks of, or of Cambridge, II. 338.

Oxford, the Earl of, proceeds to Scotland, I. 254; departs for France, I. 279; dies, I. 288.

Oxford, Robert de Vere, Earl of, created Marquis of Dublin, II. 140; created Duke of Ireland, II. 148; disgraceful reasons suggested for his favour with Richard II., II. 148. *See* Ireland, and Vere, Robert de.

Oxford, the Countess of, mother of Robert de Vere, present at his burial at Colne, in Essex, II. 219; spreads a report that King Richard is still alive, II. 262; she is imprisoned, II. 262.

P.

Pagans, aid of Edward III. sought against the, I. 297; defeat of the, in Turkey, I. 301.

Palestrina (Præneste), the Cardinal of, I. 51, 77; Simon Langham, Bishop of, I. 274.

Pampeluna, I. 326.

Paphos, Sir Thomas de Roos dies at, II. 214.

Par, Sir William, sent ambassador to Spain by Henry IV., II. 242.

Pardon, privilege of, exercised by the clergy, I. 300.

Paris, mentioned, I. 28, 53, 63, 74, 84, 226, 289, 299, 319; the University of, I. 19; Friars Preachers at, I. 27; Knights Templars burnt at, I. 127; Coronation of Philip V., King of Navarre, at, I. 137; Coronation of the wife of Charles IV. at, I. 179; Edward III. proceeds to, I. 287, 288; destroys the suburbs, I. 288; the merchants of, spoiled by the English at Etaples, I. 366; tumults at, under Charles VI., I. 445, 446; cruelties exercised by Charles VI. against the insurgents at, II. 81, 82; death of Michael de la Pole at, II. 187; the University of, II. 280; a body of English is

Paris—*con.*

sent to, in aid of the Duke of Burgundy, II. 286; assassination at, of the partisans of the Duke of Burgundy, II. 328, 329; the Provost of, slain, II. 329; Charles VI. and Henry V. of England enter, II. 336; a Parliament held at, II. 336; a Council at, on the death of Charles VI., II. 345.

Parliament, proceedings in, annulled, II. 227, 240.

Parliament, the Good, I. 343.

Parliaments held, I. 14, 18, 25, 26, 28, 34, 46, 47, 60, 61, 63, 75, 78, 79, 80, 85, 97, 112, 120, 124, 135, 144, 146, 154, 171, 175, 186, 190, 191, 192, 193, 197, 221, 224, 277, 280, 285, 294, 297, 299, 307, 309, 312, 320, 321, 323, 380, 391, 427, 430, 449; II. 44, 45, 46, 51, 63, 70, 84, 103, 109, 112, 117, 118, 139, 147, 148, 149, 173, 177, 195, 196, 203, 212, 214, 216, 222, 224, 226, 234, 240, 247, 254, 260, 264, 265, 266, 267, 273, 276, 277, 282, 283, 287, 289, 300, 317, 337, 342, 345.

Parliaments, held at Paris and Rouen, II. 336.

Patriarch of Jerusalem, the, slain, I. 33.

Patrington, Stephen de. *See* Saint David's, Bishops of.

Patteshulle, Peter, created a Papal chaplain, II. 157; preaches against the evil lives of the Friars, II. 157; they oppose him, and are attacked by the Lollards, II. 157; he reduces his charges to writing, and fixes the paper on the door of St. Paul's, II. 158; he thanks the Pope for the privilege of the Chaplaincy, II. 158.

Pay, Henry, his successes against the French on the coast of Wales, II. 272; captures 120 French ships, II. 275.

Payen de Chensi ravages West Wales, I. 16.

Peccham, John de. *See* Canterbury, Archbishops of.

Pelham, —, Queen Joanna is given into his custody, II. 331.

Pembroke, I. 48.

Pembroke, Aymer de Valence, Earl of, sent to Scotland, I. 109; challenged by Robert Bruce, I. 109; defeats the Scots, I. 109; defeated by Robert Bruce, I. 113; is ridiculed by Piers Gaveston, I. 115; his great power, I. 122; an adherent of Thomas, Earl of Lancaster, I. 130; besieges Scarborough Castle, and takes Piers Gaveston, I. 132; at Pontefract, I. 165; judgment upon, for his share in the death of Thomas, Duke of Lancaster, II. 195.

Pembroke [John Hastings], Earl of, sent into Gascoigne, to relieve Rochelle, I. 314; is defeated by the Spanish fleet, I. 314; alleged causes for his misfortune, I. 314; is released from captivity in Spain through the mediation of Bertrand du Guesclin, I. 319; dies by poison, it is supposed, I. 319.

Pembroke [John Hastings], Earl of, his death at a tournament, II. 195.

Pembroke [William de Valence], Earl of, takes the Castle of Bere, I. 24.

Penarch, William de Wylford, the English Commander, lands at, II. 260.

Penne, I. 45.

Penrith, I. 85; burnt by the Scots, I. 266; plundered by the Scots, I. 438, 446.

Perambulation of the Forest, I. 78.

Percy, Henry de, sent into Scotland, I. 65; receives the submission of the Scots, I. 65; is sent to Scotland, I. 109; defeated by Robert Bruce, I. 110.

Percy, the Lord de, joins Queen Isabella at Gloucester, I. 181; defeats the Scots, I. 267; present at the victory at Neville's Cross, I. 269.

Percy, Sir Henry, silence enjoined on Wyclif in his presence, I. 325; his courteous bearing to the citizens of London, I. 331; officiates as Marshal at the Coronation of Richard II., I. 333, 337, 338. *See* Northumberland, Henry Percy, Earl of.

Percy, Sir Henry, the Younger, aids in the re-capture of Berwick Castle, I. 388;

Percy, Sir Henry—*cont.*

after harassing the French, returns to England, II. 144; attacks the Scots at Otterburn, and is taken prisoner, II. 176; made Warden of Bordeaux, II. 213; joins the Duke of Lancaster, II. 233; a force sent to Calais under him, II. 144; called "Hotspur," for his activity against the Scots when Warden of Berwick, II. 144; insidious advice given by the royal favourites as to, II. 156; he shews his prowess, and frustrates their designs, II. 157; shares in the defeat of the Scots at Homildon Hill, II. 251; rises against King Henry IV., II. 254, 255; grounds alleged for his rising, II. 255; the King answers his complaints, II. 254; hastens to Shrewsbury to meet Glendower, II. 256; he gives out that King Richard is yet alive, II. 256; his speech on the King's approach, II. 256; the King offers terms to him, II. 257; his prowess at the Battle of Shrewsbury, II. 257; he is slain, II. 258.

Percy, Henry, son of Hotspur, taken into Scotland after the Battle of Shrewsbury, II. 300; is restored by Henry V. to the Earldom of Northumberland, II. 300.

Percy, Ralph, attacks the Scots at Otterburn, II. 176; is taken prisoner, II. 176.

Percy, Sir Thomas, present at the Coronation of Richard II., I. 337; victory gained by, over Spanish ships, I. 364, 365; a leader of the English fleet, I. 390; captures French ships, I. 390; in command at sea, I. 400; sent in aid of the Duke of Bretagne, I. 418; laudable conduct of, I. 421; takes a Spanish ship, I. 426; arrives at Brest, I. 426; sent to Bretagne, I. 434; sent into Essex, II. 18; proceeds towards St. Alban's, to protect the Abbot against the insurgents, II. 28; his remissness as an Admiral of the English fleet, II. 127; made Seneschal to the King, II. 213; King Richard, through him, dismisses his household, II. 233. *See* Worcester, Thomas Percy Earl of.

- Percy, Thomas. *See* Norwich, Bishops of.
- Perigord, I. 281.
- Perigord, the Cardinal de, I. 282.
- Perpignan, I. 27.
- Perrers, Alice, complaints made in Parliament concerning, I. 320; disgrace of Peter de la Mare for speaking against her, I. 321; recalled by King Edward, I. 322; her heartless conduct on the death of Edward III., I. 327, 328; consequences of Edward's connexion with her, I. 328; is banished by Parliament, I. 343.
- Perrers, Richard, an Esquire of the Archbishop of Canterbury, accuses the townsmen of St. Alban's of taking part in the London riots, I. 15; his prowess at St. Alban's, II. 26; a Commissioner for enquiry at St. Alban's, II. 38.
- Pershore, adherents of Sir John Oldcastle from, II. 307.
- Persius quoted, II. 305, 312.
- Perth (Saint John de Port), I. 58; taken by the English, I. 194; besieged by the Scots, I. 194; Edward Balliol meets Edward III. at, I. 197; the county adjacent to, laid waste, I. 197; John of Eltham dies at, I. 197.
- Perugia, I. 107.
- Pestilence, cases of, I. 296, 309, 319; II. 186, 213, 276, 297; and famine, I. 147; great, among the Saracens, I. 272, 273; great, in England and throughout the world, I. 273; remission of sins granted to those dying of the, I. 274; great, in the North of England, I. 409-411; Scots' prayer to be delivered from the, I. 410; great, among young people, H. 197. *See* Mortality.
- Peter, Saint, the vestments of, given by Edward III. to the Abbey of Westminster, I. 297.
- Peter, King of Aragon, claims Sicily, I. 22; is excommunicated by the Pope, I. 22; his death, I. 27.
- Peter, King of Spain, Bertrand du Guesclin proceeds against him, I. 303; Edward the Black Prince proceeds to aid him, I. 303; he takes a Jewess to wife, I. 303; flees to Gascoigne, I. 303; is restored to his kingdom, I. 305; his ingratitude, I. 305; is slain by his brother, I. 305; the Duke of Lancaster and Earl of Cambridge marry daughters of, I. 313; II. 83.
- Peter d'Espagne, Cardinal, sent by the Pope to promote a marriage between the son of Edward I. and a daughter of the King of France, I. 112.
- Pevensey Castle, Queen Joanna, widow of Henry IV., is imprisoned in, II. 331.
- Peverel, Thomas. *See* Landaff, and Worcester, Bishops of.
- Philip III. of France, receives the homage of Edward I., I. 11; interposes between him and Gaston de Biernie, I. 13; holds a conference with Edward I., I. 18; invades Aragon, I. 27; his death, I. 27.
- Philip IV. of France, or the Fair, marries Joanna, daughter of the King of Navarre, I. 26; succeeds his father, Philip III., I. 27; meets Edward I. at Amiens, I. 28; receives his homage at Paris, I. 28; present at a General Chapter of the Friars Preachers, I. 28; manifests wrath against the English, I. 39; demand for reparation made of him by Edward I., I. 43; demand made by him, in return, I. 43; cites Edward to appear at Paris, I. 44; refuses terms proposed for peace, I. 45; opposed by Pope Boniface VIII., I. 49; lays siege to Lille, I. 64; withdraws on the approach of King Edward in Flanders, I. 69; a truce made with the King of England, I. 70; peace established through the intervention of Pope Boniface, VIII., though with hesitation on part of Philip, I. 77; offends Pope Boniface, and is excommunicated, I. 85; retaliates, I. 85; obtains of Edward I. a truce for the Scots, I. 97; returns from Artois to Paris, I. 99; restores Gascoigne to Edward I., I. 99; appeals against Pope Boniface, I. 100; absolved from excommunication by Pope Benedict XI.,

Philip IV. of France—cont.

I. 106; molests the Cistercians, I. 106; defeats the Flemings, I. 106; is present at the Coronation of Pope Clement V., I. 108; requests Edward I. to expel the Flemings from England, I. 108; proposes to burn the bones of Pope Boniface, I. 111; and to place Coelestinus V. in the Catalogue of the Saints, I. 110; resents the conduct of Piers Gaveston, I. 125; orders his arrest, I. 126; persecutes the Templars, I. 125; his designs in so doing, I. 127; his death, I. 143.

Philip V. of France, crowned King of Navarre, I. 137; his accession I. 145; his death, I. 167.

Philip VI. of France, his accession, I. 190; Edward III. does homage to, I. 193; his relationship to Edward III., I. 215; challenges Edward III. to battle, but retreats, I. 216; seizes lands and towns in Gascoigne, I. 221; his fleet burns Southampton, I. 221; is defeated at Bordeaux, I. 225; orders the Earls of Salisbury and Suffolk to be confined, I. 226; news of the Battle of Sluys is broken to him by his fool, I. 227; the Flemings withdraw their homage from him, I. 228; challenge sent to him by Edward III., as Philip of Valois, I. 228, 229; his answer, I. 229, 230; articles of his truce with Edward III., I. 250, 253; opposes Edward III. in Bretagne, I. 254; commences building a "Round Table," I. 263; grants leave to fell trees for building ships, I. 263; Louis of Spain one of his ambassadors, I. 265; alleged violation of the truce with the English by, I. 267; is unhorsed at the Battle of Cressy, I. 268; is defeated, and takes to flight, I. 268; abandons Calais, and takes to flight, I. 271; duel between John, a bastard son of, and a Flemish knight, I. 275; enters upon a treaty with Edward III., which is broken off, I. 277; his death, I. 279.

Philip, son of John II., King of France, taken at Poitiers, I. 283.

Philip, brother of the King of Navarre, ravages Normandy and Bretagne, I. 286.

Philip, son of Charles, King of Sicily, is taken prisoner, I. 77.

Philip, son of the Count of Flanders, besieges St. Omer, I. 99.

Philippot, John, Alderman of London, his speech to Richard II., I. 329; made a guardian of the public monies, I. 343; equips a fleet, which captures John Mercer, the Younger, I. 373; his popularity, I. 370; the nobles betray feelings of jealousy towards him, I. 370, 371; his answer to their reproaches, I. 371; his services to the expedition in aid of the Duke of Bretagne, I. 435; his personal information to the writer of the Chronicle, I. 435; traces certain treasonable letters to Ralph de Ferrers, I. 447; informs the Duke of Lancaster thereof, I. 447; is forced to resign his Aldermanny, II. 76; collects shipping for the Bishop of Norwich, II. 88, 95; is requested by the Bishop not to send unarmed recruits, II. 96; his death, II. 115.

Philippa, daughter of the Count of Hainault, Prince Edward, son of Edward II., is betrothed to, I. 179, 180; niece of the King of France, I. 190; married to Edward III., I. 190, 192; crowned at Westminster, I. 192; is left at Antwerp in Brabant, I. 224; birth of her daughter Blanche, in the Tower, I. 228; gives birth to Edmund de Langley, I. 253; at Woodstock, I. 254; birth of her daughter, the Princess Margaret, I. 270; her death and burial, I. 309; alleged relationship of Philip Van Artevelde to, II. 61.

Picardy, laid waste by Edward III., I. 267; offered to Edward III., I. 286; treachery of the people of, I. 344; punished, I. 345; the Bishop of Norwich proposes to enter, but is dissuaded, II. 99; he finally enters it, II. 100; ravaged by Sir Henry Percy, II. 144; Henry V. passes through, II. 336.

Pikarde, Peter, a Lombard, I. 264.

- Pileus, Cardinal Priest, arrives in England to negotiate a marriage, I. 452; extortion practised by him, I. 452.
- Pisa, Pope Urban VI. attempts to escape from, II. 177; a General Council at, II. 280; election of Pope Alexander V. at the Council of, II. 281.
- Plasshy, in Essex, the Duke of Gloucester at, II. 202; the Duke of Gloucester seized at, II. 223; the Earl of Huntingdon executed at, II. 245.
- Plenary Indulgence, declaration of Pope Boniface as to Bulls of, II. 197.
- Plesers, the Sieur de, I. 404.
- Ploermel (Plumerel), I. 276.
- Plokenet, Adam de, I. 70.
- Pluralities revoked by Pope Urban V., I. 298.
- Plymouth, Edward the Black Prince sets sail from, I. 279; he lands at, with the King of France, his prisoner, I. 283; he lands at, I. 310; burnt by the Bretons, II. 259.
- Poitiers, the Bishop of, I. 134; taken by Henry, Earl of Derby, I. 271; victory of Edward the Black Prince over the French at, I. 282.
- Poitou, the Earldom of, I. 176, 281.
- Poland, the brother of the King of, slain, II. 198.
- Pollards prohibited, I. 80.
- Polton, Master Thomas de, Dean of York, takes part at Constance in the election of a Pope, II. 319.
- Pomerel, I. 45.
- Pontefract (Pountfret), Thomas, Earl of Lancaster, at, I. 152; his conduct to Edward II. at, I. 164; he is executed at, I. 165; miracle at, I. 288; the Duke of Lancaster retires to, II. 126; Richard II. said to have starved himself to death at, II. 245, 246; the Earl of Northumberland is summoned by Henry IV. to, II. 263; Serle, the conspirator, is drawn in every town between, and London, II. 264; foundation of a College of Seculars at, by Sir Robert Knolles, II. 277; alleged interview of Sir John Oldcastle with William Douglas at, II. 325.
- Ponthieu, I. 18; the territory of, invaded by the French, I. 306.
- Pontigny, taken from Edward III. by the French, I. 307.
- Pontoise, capture of, by the Captal de Buehe, II. 329.
- Port St. Pierre, taken by the men of Winchelsea and Rye, I. 366.
- Portsmouth, Spanish ships taken by the men of, I. 52; fight of the men of, with those of Yarmouth, I. 69; ships of, under the English admirals, I. 178; burnt, I. 200; the men of, capture French ships, II. 106; the men of, make a descent on the French coast, II. 127, 128.
- Portugal, the King of, attacks Henry the Bastard of Spain, I. 368; expedition fitted out in aid of, against Spain, I. 433; the Earl of Cambridge returns from, II. 82; bad conduct of the people of, towards their English allies, II. 82; marriage of the son of the Earl of Cambridge to the daughter of the King of, II. 83; the King of, defeats the Spaniards, II. 134; the King of, sends six galleys to the King of England, II. 135; Ferdinand, King of, is poisoned by the Queen, II. 137; the nobles of, appeal against the designs of the King of Castille, II. 137; John I. is elected King of, II. 137, 138; speech of the King of, on being abandoned by his English allies, II. 193, 194; the daughter of the King of, married to the Earl of Arundel, II. 272; successes of the King of, II. 314.
- Pouille, capture of, by the men of Calais, II. 276.
- Powis, Lord, Sir John Oldcastle is captured on the lands of, II. 327; is brought to London by him, II. 327.
- Poynings, Lady, wife of Sir John Worth, banished, II. 173.
- Prague, besieged by the Emperor Sigismund, II. 341.
- Prato, Nicholas de, Bishop of Ostia, I. 105.

Prendergest, Sir John, clears the sea of pirates, II. 285; he is persecuted, II. 285; takes refuge at Westminster, in the vestibule of the Abbey, II. 285.

Prestfen, I. 55.

Prestfen, William de, takes the Earl of Moray, I. 197.

Pretender to the English Crown, a, is taken and executed, I. 158.

Priests, evil results of the limitation of payments of, I. 297; their incomes assessed, I. 312.

Prodigies, instances of, I. 295; II. 229. *See* Marvellous occurrences, and Miracles and Marvels.

Provence, the Count of, I. 8.

Provence, lepers burnt in, I. 158; ravaged by one of the Companies, I. 286.

Provisors, Statute of Parliament against, II. 196, 203; Pope Boniface IX. demands the repeal of the Statute against, II. 228.

Prussia, Henry, Earl of Derby, leaves England for, II. 197; the "Master" of, II. 198; the Duke of Gloucester leaves England for, II. 202; the people of, harass the King of Cracow, II. 284; who conquers them, II. 284; but shews leniency, II. 285.

Pulteney, John de, arrested, II. 224.

Purveyors of victuals abolished, I. 298.

Pychelestorn, I. 62.

Q.

Quillebeuf (Kyibewef), victory of the English at, II. 329.

Quimperle (Kemperle), besieged, I. 318.

R.

Radyngtone, Sir Baldwin de, appointed Warden of the City of London, II. 209.

Rain, suffering of the English forces from, in Wales, II. 251; great fall of, II. 272, 279.

Ramelay, the Nunnery of, I. 53.

Randolf, Thomas, Earl of Moray, I. 168; a leader of the Scots at Stanhope Park, I. 191. *See* Moray, Thomas, Earl of.

Ravenshelm, I. 197.

Ravenspur (Ravenshere), the Duke of Lancaster lands at, II. 233.

Reading, a Council at, I. 19; marriage of John of Gaunt, Duke of Lancaster, at, I. 286; meeting of the nobles at, II. 116; a Council held at, II. 194; Queen Isabella at Sunning, near, II. 243; tracts of the Lollards dispersed in, II. 317.

Reading, Simon de, taken, I. 184; and executed, I. 185.

Reconciliation between Edward I. and the Earl's Marshal and of Hereford, terms of, I. 71.

Redburn, I. 263.

Reed, William. *See* Chichester, Bishops of.

Rees ap Meredith, sides with Edward I., and his lands are ravaged, I. 22; rises in Wales, I. 30; is condemned, I. 38.

Rees Fitz-Maylgon, I. 21.

Rees Vazhan, surrender of, I. 25.

Regalia, the, of Scotland, I. 78; the English, at the Coronation of Edward II., I. 121; at the Coronation of Richard II., I. 334-336.

Rekele, I. 54.

Religious, the, of French extraction, are persecuted in England, I. 175.

Remission of sins, granted by Clement VI., I. 274; plenary, granted to those dying of the pestilence, I. 319.

Rennes (Reynes), defeat of the French near, I. 276; taken by Henry, Duke of Lancaster, I. 283; the Constable of, I. 404.

Renulds, Sir John, slain, II. 135.

Reole (Rule), La, I. 45, 270; 342 [*mispr.* Reas for Real, I. 270.] *See* La Reole.

"Reth," a knight so named, liberality of Henry, Earl of Derby, to, I. 265, 266.

Reynolds, Walter. *See* Canterbury, Archbishops of, and Worcester, Bishops of.
 Rhe, the Island of, ravaged, II. 175.
 Rheims, Edward III. at, I. 237; the Archbishop of, slain by the partisans of the Duke of Burgundy, II. 329.
 Rhodes, the Prior of Saint John at, engages with the Sultan Bajazet, II. 217. *See* Hospital.
 Rhudlan Castle, taken by Edward I., I. 16; taken by David, brother of Llewelyn, I. 20; Edward I. sets out for, I. 21; David, brother of Llewelyn, is brought to, I. 24.
 Richard II., born at Bordeaux, I. 302; Richard, King of the Majorcas, his godfather, I. 302; is brought to England, with his father, I. 312; is made Earl of Chester, I. 321; receives the Principality of Aquitaine, I. 321; the Duke of Lancaster takes refuge with him at Kennington, I. 326; knighthood is conferred on him by Edward III., I. 326; deputation of citizens of London to him, on the death of Edward III., I. 329; his answer, I. 329, 330; message sent by him to the citizens of London, I. 330; the citizens visit him at Shene, I. 330; he proceeds in state through London, I. 331; description of his Coronation at the Church of Westminster, I. 332-338; takes the Castle of Hertford from the Duke of Lancaster, I. 339; Letter addressed to, by Pope Gregory XI., in reference to the heresy of John Wyclif, I. 352, 353; Richard is nicknamed "King of the Londoners" by certain of the peers, I. 370; he is specially exempted from sentence of excommunication, for the murder of Robert Haule in Westminster Abbey, I. 379; summons the Duke of Lancaster to a Council at Windsor, I. 379; a guardian for the King is demanded by the Commons, I. 427; the Earl of Warwick chosen, I. 428; his sister, Lady Joanna Courtney, is married to the Count de St. Pol, I. 430; he forbids the Earl of North-

Richard II.—*cont.*

umberland to make reprisals on the Scots, I. 438; a marriage proposed between the King and the Emperor's sister, I. 452; sends a message to the insurgents of Kent and Essex, I. 456; is dissuaded by his ministers from meeting them, I. 456; offers terms to the insurgents, which are accepted by some, I. 462, 463; sends a message to the Kentish insurgents, I. 463; invites Walter Tyler to a conference, I. 463; insolence shown to him by Tyler, I. 464, 465; great presence of mind shown by him, I. 465; the insurgents follow him from Smithfield, I. 465; he interferes to prevent indiscriminate slaughter of the insurgents, I. 466; his Letter of Manumission to the burgesses of St. Alban's, I. 473; Letter of Protection granted by, to the Abbey of St. Alban's, I. 480; levies an army against the insurgents, II. 14; his indignation against the Kentish insurgents, II. 14; sojourns partly at London, partly at Waltham, II. 16; his Commission, enjoining resistance to the insurgents, II. 16, 17; rebukes the Essex insurgents, II. 18; goes into the County of Essex, II. 19; his Letter, recalling the grant of liberties, II. 20; he determines personally to take cognizance of the insolence of the townsmen of St. Alban's, II. 29; alarm caused thereby, II. 29; the Abbot attempts to prevent it, but in vain, II. 30; he arrives at St. Alban's, II. 31; present at the execution of John Balle, II. 34; measures taken by the King and his Council on behalf of the Abbot of St. Alban's, II. 38; the men of the County of Hertford do fealty to the King, who then leaves St. Alban's for Berkhamstead, II. 39; at Easthamstead, hears that the bodies of those executed have been privily removed from the gibbets, II. 39, 40; orders that the bodies shall be replaced, II. 40; the Duke of Lancaster sends a dutiful mes-

Richard II.—*cont.*

sage to him from Scotland, II. 44 ; he assents to the Duke's proposal, and he returns, II. 44 ; takes in hand the dissension between the Duke of Lancaster and the Earl of Northumberland, II. 45 ; the intended Queen, sister of the King of Bohemia, arrives at Calais, and Dover, II. 46 ; he refuses the daughter of the Duke of Milan, II. 46 ; marries Anne of Bohemia, at Westminster, II. 48 ; changes or abrogates the decrees of Parliament, II. 48 ; disapproves of the assertion of the Papal prerogative in the matter of the Abbacy of Bury St. Edmund's, II. 68 ; Sir Richard Scrope, the Chancellor, opposes his extravagance, and is deprived of the Chancellorship, II. 68-70 ; public indignation thereat, II. 70 ; a deputation of Flemings offers to accept the King as their lord, II. 71 ; summons the Bishop of Norwich to return from his intended expedition, II. 88 ; with the Queen, visits the Abbeys of England, II. 96, 97 ; admits John Tynworth to the Abbacy of Bury St. Edmund's, II. 97 ; receives a communication from the Bishop of Norwich as to the surrender of Gravelines, II. 133 ; departs in great haste for Westminster, II. 103 ; his ardour cools, II. 103 ; promises aid to the people of Northumberland against the Scots, II. 105 ; Audenarde is offered to him on certain terms, II. 107 ; the offer is declined, II. 108 ; he takes possession of the temporalities of the Bishop of Norwich, II. 109 ; at Eltham, with Queen Anne, II. 110 ; questions the Duke of Lancaster as to a charge of treason made against him, II. 113 ; said to have been threatened by the Earl of Buckingham, II. 115 ; convenes the nobles at Reading, to take measures against John of Northampton, II. 116 ; measures are taken, with his sanction, for arrest of the Duke of Lancaster, II. 126 ; the King and the Duke are reconciled,

Richard II.—*cont.*

II. 126 ; Michael de la Pole incurs his displeasure, II. 128 ; he speaks reproachfully of Sir Thomas Trivet and Sir John Devereux, II. 128 ; raises an army to oppose the French invasion, II. 129 ; resolves to punish Sir John de Holland, for the murder of Sir Ralph de Stafford, II. 130 ; his mother intercedes for him, but in vain, II. 130 ; he invades Scotland, and ravages the country, II. 131 ; dissension between him and the Duke of Lancaster on the Scottish expedition, II. 131, 132 ; a reconciliation effected with difficulty, II. 132 ; the King of Portugal sends six galleys to his assistance, II. 135 ; he opposes the designs in Parliament against the Church, II. 140 ; the clergy make a voluntary grant to him, II. 140 ; is at Eltham, with the Queen, II. 142 ; prepares an army for the aid of the people of Ghent against the King of France, II. 142 ; but on their submission, sends it to Berwick, II. 142 ; disgraceful reasons alleged for his favour shown to Robert De Vere, II. 148 ; his sorrow at the charges against Michael De la Pole, II. 149 ; takes him back into his favour, and confers high marks of distinction on him, II. 149 ; he is privy to a plot against the lives of the Duke of Gloucester and the accusers of De la Pole, II. 150 ; answer made to him by Extone, Mayor of London, II. 150 ; he raises money for the support of Robert de Vere's claims, as Duke of Ireland, II. 150 ; he shews renewed favour to Michael de la Pole, on his condemnation, II. 152 ; his hatred of the Duke of Gloucester and his party increases, II. 152 ; envy of the King's favourites at the successes of the Earl of Arundel, II. 156 ; their bad influence on the King, II. 156 ; he repulses the Earl of Nottingham, II. 156 ; the King shews favour to the Duke of Ireland, which is attributed to magic spells, II. 160 ; the

Richard II.—*cont.*

Duke of Gloucester is indignant thereat, II. 160; the King retires into Wales, with the Duke of Ireland, II. 161; they plot against the lives of the Duke of Gloucester, and the Earls of Arundel, Warwick, Derby, Nottingham, and others, II. 161; the King returns with the Duke into England, and takes counsel at Nottingham, II. 161; summons the Londoners to his aid, II. 161; answer of the Sheriffs to his enquiries, II. 161; he raises troops in support of his cause, II. 162; the Duke of Gloucester makes oath, to assuage his anger, II. 162; the King's anger is increased against the Duke of Gloucester, II. 163; the Duke's supporters resolve to call the King to account, II. 163; the King sends the Earl of Northumberland to arrest the Earl of Arundel, II. 163; prepares to go to Canterbury, with the view, it is said, of surrendering the English possessions in France, II. 164; alleged sale of Calais by him, and of Guynes, II. 164; his departure for Canterbury prevented by the movements of his opponents, II. 164; divided counsels of his party, II. 164; ambiguous answer given to him by Sir Hugh de Lynne, II. 164; the Lords arrange to hold a personal interview with the King, but, being warned of treachery, decline to appear, II. 165; the Bishop of Ely makes answer to his enquiries, II. 165; has an interview with the discontented Lords at Westminster, II. 166; rebukes them for their audacity, II. 166; takes both parties under his protection, II. 266; his letters to the Duke of Ireland fall into the hands of his opponents, II. 169; Michael de la Pole is sent to him from Calais, II. 169; he grants him his liberty, II. 169; a copy of his alleged compact with the King of France, II. 170; he retires to the Tower of London, II. 170, 171; affects to treat the movements of the

Richard II.—*cont.*

discontented Lords with indifference, II. 171; they determine upon holding an interview with him, II. 171; they enter the Tower, and state their complaints to the King, II. 172; he promises to meet them at Westminster on the morrow, II. 172; he changes his design, but the Lords threaten to elect another King, II. 172; he meets the Lords at Westminster, where they state their demands, II. 172; certain nobles and ladies are banished at their demand, II. 172, 173; he is compelled to ratify certain judgments passed against his supporters, II. 173; death of Sir Thomas Trivet in his company, II. 177; with the Queen at Westminster, II. 179; asserts, before his Council, his right to govern for himself, II. 181; demands the Seal of the Chancellor, the Archbishop of York, II. 181; bestows it on William Wickham, Bishop of Winchester, II. 181; removes the Duke of Gloucester and Earl of Warwick from the Council, II. 182; his suspicions against the Duke of Gloucester, II. 182; peace made between the King and the nobles by the Duke of Lancaster, II. 195; the King demands horses and money of the English Abbays, II. 199; extortions practised by him on the Abbey of St. Alban's; II. 199; representations made to him on behalf of Pope Boniface IX., II. 200, 201; favourable answer given to him by the King, II. 202; with Queen Anne, holds Court at Langley, II. 204; advice given to, by the Duke of Geldres, II. 206, 207; a loan to him refused by the citizens of London, II. 207, 208; his anger thereat, II. 208; they submit to his mercy, II. 208; the Mayor and Sheriffs are arrested, II. 208, 209; the King appoints successive Wardens of the City, II. 209; he relents towards the Londoners, II. 209; makes certain provisions as to their liberties and privileges, II. 210; his intended measures

Richard II.—cont.

against them, II. 210; they engage to find him a certain sum of money, II. 210; he resolves to comfort them, II. 210; warmth of his reception in the City, II. 211; contemplates passing over to Ireland, II. 214; the blood of the Earl of Arundel shed by him, on occasion of his wife's funeral, II. 215; he crosses over to Ireland, II. 215; he is requested to return, in consequence of the designs of the Lollards, II. 216; he returns to England, II. 216, 217; grant made to him by Parliament for his expenses in Ireland, II. 216; he threatens the supporters of the Lollards, II. 217; orders the body of Robert de Vere to be brought from Louvain, and buried at Colne in Essex, II. 219; views the body, II. 219; keeps Christmas at Langley, II. 219; receives the Duke of Lancaster there on his return from Aquitaine, II. 219; the Pope requests his aid against the Lollards, II. 219; has an interview with the King of France at Guynes, near Calais, II. 220; visits are interchanged between them, II. 221; the daughter of the King of France is given in marriage to him, II. 221; the marriage is celebrated at Calais, II. 221; his great expenditure, II. 222; loses part of his baggage in a storm, II. 222; he recalls the banished Justiciars from Ireland, II. 222; rumour that he has been elected Emperor, II. 222; he raises money on the strength thereof, II. 222; causes the Duke of Gloucester, and the Earls of Warwick and Arundel, to be seized, II. 223; reason alleged by him for this measure, II. 223; he suborns accusers of the imprisoned peers, II. 223; summons malefactors from Chester to his aid, II. 224; he is conscience-stricken at the death of the Earl of Arundel, II. 225; commands the body to be examined, II. 226; orders the Duke of Gloucester to be suffocated, II. 226; prorogues Parliament, II. 226; prevails upon Parliament to delegate its powers, II. 226;

Richard II.—cont.

assumes the name of Prince of Chester, II. 227; creates new titles, II. 227; adds to his shield the arms of Edward the Confessor, II. 227; bestows on his new peers part of the lands of the Duke of Gloucester and the Earls of Arundel and Warwick, II. 227; he interferes in the duel between the Dukes of Hereford and Norfolk, II. 228; consults the clergy as to arbitrary translations made by the Pope, II. 228; resolves to avenge the death of the Earl of March, slain in Ireland, II. 229; becomes hateful to his subjects, for his rapacity, II. 229; changes the sentence of the Duke of Hereford to perpetual banishment, II. 230; his motives, II. 230; borrows large sums of money, II. 230; extorts money on certain pretences from seventeen Counties, II. 230; commits various other acts of tyranny, II. 230; embarks for Ireland, II. 231; how accompanied, II. 231, 232; his intention to supplant Parliament II. 232; he arrives in Ireland, and is at first successful, II. 232; hears of the arrival of the Duke of Lancaster in England, II. 233; confines the sons of the Dukes of Lancaster and Gloucester in Trim Castle, II. 233; leaves Ireland, and lands in England, II. 233; determined not to fight, but dismisses his household and takes to flight, II. 233; is pursued by the Duke of Lancaster, II. 233; resigns the crown on certain conditions, II. 234; holds a conference with the Duke of Lancaster at Flint Castle, II. 234; proceeds with him to Chester, II. 234; is confined in the Tower of London, II. 234; a Parliament is summoned in his name, II. 234; in presence of certain parties, he resigns the crown, II. 234; expresses a desire that the Duke of Lancaster shall succeed him, II. 235; names his proxies, who read his renunciation of the crown, II. 235; articles of accusation read against him, II. 235; form of the sentence of deposition, II. 235; his depo-

Richard II.—*cont.*

- sition is announced to him, II. 238; his answer thereto, II. 238; his desire to be re-anointed with the holy ointment, II. 239; he gives it to the Archbishop of Canterbury at Chester, II. 240; proposition to restore him, on slaying Henry IV., II. 243; said to have starved himself to death at Pontefract, II. 245, 246; his body shown on the way from Pontefract to London, II. 246; buried at Langley, II. 246; continued assertions that he is alive, II. 248, 249; allegation by Henry Percy and his accomplices that he is living, II. 256; the French demand tribute from the Isle of Wight in his name, II. 260, 261; report spread by the Countess of Oxford that he is alive, II. 262; report from Scotland that he is alive, II. 263; the report confirmed by Serle, his former chamberlain, II. 263; papers circulated in London that he is still alive, II. 276; his body is removed from Langley to Westminster, II. 297; allegation made by Sir John Oldcastle that he is alive in Scotland, II. 328.
- Richard, King of Almaine, death of, I. 10.
See Cornwall, Richard, Earl of.
- Richard, Abbot of St. Alban's, suit of the townsmen with, I. 475.
- Richford, the Sieur de, slain, I. 300.
- Richmond, Arthur, Count de, taken at Azincourt, II. 313.
- Richmond, the Earl of Westmoreland receives the County of, II. 241.
- Richmond, John of Gaunt, Earl of, I. 280.
- Richmond, John de Bretagne, Earl of, commands the English army in Gascoigne, I. 47; takes to flight, I. 51; taken by the Scots, I. 158, 167; a subsidy demanded in Parliament for his ransom, and refused, I. 171; sent as envoy to the King of France, I. 176; design attributed to him against the lives of Queen Isabella and Prince Edward, I. 179.
- Rishanger, William, reference to the Chronicles of, at St. Alban's, I. 165.
- Risonce, the capture of, I. 51.
- River, Bruere de la, treasonable letter to, from Ralph de Ferrers, I. 447.
- Rixton, Master Nicholas, sent on an embassy from Henry IV. to Pope Gregory XII., II. 280.
- Robert, son of Charles, King of Sicily, I. 77.
- Robert, son of Guy, Count of Flanders, I. 99.
- Roche, John, Governor of Brest, relieved by the Lord Fitz Walter and others, II. 143.
- Rochelle, the Isle of, besieged by the French, I. 314; Edward III. attempts ineffectually to relieve it, I. 314; ravaged, II. 175.
- Rochester, Haymo Atte Heth renounces the Bishopric of, I. 276; succeeded by John de Sheppey, I. 276; he is made Treasurer, I. 286; John [William?] de Whittlesey, Bishop of, is made Bishop of Worcester, I. 299; Thomas Trillek is made Bishop of, I. 299; his exhortation on the Coronation of Richard II., I. 338; death of Thomas Brunton, Bishop of, II. 180; John [William?] de Bottlesham, Bishop of Llandaff, is made Bishop of, II. 180; death of William de Bottlesham, II. 248; John de Bottlesham is made Bishop of, II. 248. See Barnet, Master John de.
- Roderic, brother of Llewelyn, I. 17, 18.
- Rodeworthe, I. 57.
- Rodolph of Hapsburg elected Emperor, I. 10; his death, I. 39.
- Rodolph, son of Albert, King of the Romans, marries Blanche, sister of Philip the Fair, I. 84.
- Rodynge, Lupus de, slain, II. 135.
- Romanus, Saint, invoked, I. 410.
- Rome, a fine to be paid at, in aid of the Holy Land, I. 37; indulgence granted to those who should visit, I. 80; the See of, vacant two years, I. 138; envoys sent to, by Edward III., I. 278; Pope Urban V. leaves Avignon for, I. 305; insurrection at, II. 67; Urban VI. addresses the insurgents, II. 67; they sue

Rome—*cont.*

- for pardon, II. 67; the people of, are deceived by Pope Urban VI., II. 105; they demand his return, but in vain, II. 106; commotion in the Court of, II. 121; the people of, with the King of Naples, become surety for Pope Urban VI., II. 121; the Pope breaks his compact with the people, II. 122; the people of, attempt to prevent the escape of Pope Urban VI., II. 177; he returns, II. 177; proclamation made, recalling all benefited Englishmen from the Court of, II. 199; discovery of the treasures of the Empress Helena at, II. 228, 229; Henry IV. sends ambassadors to, to announce his accession, II. 242; a miracle at, II. 242; compact of the Cardinals of, for putting an end to the schism as to the Papacy, II. 274; Letter of Henry IV. to the Cardinals of, II. 281.
- Roos, the Earl de, a claimant of the crown of Scotland, I. 36; lays waste the English borders, I. 55; is taken prisoner, I. 58.
- Roos, Lord de, a witness to the abdication of Richard II., II. 234; slain in France, II. 339.
- Roos, Robert de, deserts Edward I., I. 55.
- Roos, Sir Thomas de, dies at Paphos, in Cyprus, II. 214.
- "Rosars," coins so called, prohibited, I. 80.
- Rosas, the port of, I. 27.
- Roscelin, Thomas, slain at Aberdeen, I. 197.
- Rottingdean, the town of, attacked by the French, I. 342.
- Rouen, the Standard of William Douglas hung in the Church of St. Mary at, II. 331; a Council at, on the death of Charles VI., II. 345.
- Rouhale, Richard, sent on a mission to France, II. 182.
- Round Table, a, held, I. 19; a, built at Windsor Castle, I. 263; a, commenced by the King of France, I. 263.
- Rous, Sir Robért, Governor of Cherbourg, defeats the French, I. 390.
- Roux, the Marshal de, slain, II. 331.
- Roxburgh, mentioned, I. 53, 75, 100, 221, 222; the Friars Minors at, I. 56; the Castle surrendered, I. 58; besieged by William Wallace, I. 74; the partisans of David Bruce defeated at, I. 195; Edward Baliol transfers the crown of Scotland to Edward III. at, I. 281; taken by the Scots, and the inhabitants slaughtered, I. 340; besieged by the Scots, II. 325.
- Royston, the town of, burnt, II. 272.
- Rugge, Ralph, one of the principal insurgents, II. 11.
- Rugge, Robert, a supporter of Wyclif at Oxford, II. 56; Chancellor of Oxford, II. 60; the Archbishop of Canterbury sends a mandate to him, but he disregards it, II. 60; he is compelled to acknowledge his error, II. 60.
- Rushok, Thomas. *See* Chichester, Bishops of.
- Russell, John, takes counsel with the Duke of York, II. 232.
- Rust, Robert de, a companion of Sir John Arundel, I. 423; he is drowned, I. 424.
- Rutland, the heir of the Duke of York is made Earl of, II. 197; the Earl of, accompanies the King to Ireland, II. 215; attends the King of France, II. 220.
- Rye, the men of, make a descent on the coast of Normandy, and recover the spoils taken from them, I. 366, 367; the men of, retake a vessel from the enemy, II. 63, 64.
- Ryegate, the Castle of, belonging to the Earl of Warenne, I. 148; the Countess of Lancaster taken to, I. 148; the Earl of Arundel sojourns at the Castle of, II. 163.
- Ryppyndone, Philip, Canon of Leicester, favours the doctrines of Wyclif, II. 57; his Sermon at Oxford, II. 60.

S.

Saint Alban's, respect. paid at, to the remains of Queen Eleanor, I. 32; a Chronicle of, quoted, I. 35; visited by envoys sent by the Pope to treat of peace, I. 134; and by the King's envoys, I. 134; visited by Edward H., I. 138; quota of men contributed by, to the army of Edward II., I. 154; the Bishop of Winchester consecrated at, I. 157; letters of indemnity as to such consecration granted to, I. 158; the Barons make certain demands on the King at, I. 160; safety of the Monastery of, miraculously ensued, I. 160; reference made to the Chronicle of William Rishanger at, I. 163; to the Chronicle of Henry Blanford at, I. 170; Michael, Abbot of, baptizes Prince Edmund of Langley, I. 253; Michael, Abbot of, story told to him, as to Henry, Bishop of Lincoln, I. 255; a miracle at, I. 263, 264; Thomas, Abbot of, I. 300; the insurgents demand aid from, I. 458; the Abbot complies, I. 458; arrival of the men of, in London, I. 467; their designs against the Abbey, I. 487; proposal to consult Walter Tyler, I. 468; their intended demands of Richard Wallingford, the Abbot, I. 468; obtain the King's sanction by letter under the Privy Seal, I. 468; William Gyndecobbe pleads before Tyler against the Abbot and monks, I. 469; news of the recent events in London is brought to the Abbey, I. 469; the Prior and others take to flight, I. 469; the people of the town are summoned to meet at Falcon Wood, I. 470; many insurgents collected at, I. 471; open the prison, and execute a prisoner, I. 471; are joined by the insurgents from Barnet, I. 471; Richard de Wallingford arrives

Saint Alban's—*cont.*

from London with the Letter written for the burgesses by the King, I. 472; tenor of the Letter, I. 473; the Abbot expostulates with the insurgents as to the Letter, I. 473; threats to send for Tyler to St. Alban's, I. 474; the Abbot yields to their demands, and bonds and other muniments are burnt, I. 474; an ancient Charter of Liberties is demanded, which is not known to exist, I. 475; other excesses committed, I. 475; the insurgents return to the Abbey for the promised Charter of Liberties, I. 476; which they draw up for themselves, I. 476; one of the townsmen expostulates, I. 476; devastations committed, I. 478; the insurgents issue a proclamation, I. 478; money is extorted from the Abbot by the former farmer of Kingsbury, I. 478; news of the death of Tyler reaches the place, I. 479; proclamation made of the King's peace, I. 479; Letter of Protection granted by the King to the Abbey, I. 480; the insurgents persist in their demands, I. 481; conceal the King's Charter of conditional pardon, I. 481; extort certain Charters from the Abbot, I. 482; he receives assurance of support from the King's officers, I. 482; an agreement signed by the Abbot and Convent, I. 483; marvellous circumstances attending the sealing thereof, I. 483; Charters of Manumission are granted to the bondmen of St. Alban's, I. 483; results of these proceedings, I. 484; the Earl of Suffolk escapes to, II. 5; the townsmen are accused of taking part in the London riots, II. 15; they invoke the intercession of the Abbot, II. 16; he intercedes, and they are liberated, II. 16; continued terrors of the townsmen, II. 16; Richard II. proposes to visit the town, II. 22; a commission granted to Sir William atte Le, II. 23; he is escorted into the town, II. 23; the townsmen meet him at

Saint Alban's—cont.

Derfold Wood, II. 23 ; speech made by him, II. 23, 24 ; he charges a jury of the townsmen, II. 24 ; the jury refuses to indict, II. 25 ; he demands that the Abbey Charters shall be restored, II. 25 ; excuses made thereon, II. 25 ; the Abbot interferes successfully in their behalf, II. 25 ; the townsmen are again advised as to restoration of the Charters, II. 25 ; threats of the populace, II. 26 ; fears entertained of their vengeance, II. 26 ; the Abbot commands his Esquires to return home, II. 26, 27 ; resolutions taken by the townsmen, II. 27 ; news reaches the town of the approach of the Earl of Warwick and Sir Thomas Percy, II. 28 ; the townsmen offer to restore the Charters, but the offer is not accepted, II. 28 ; they again take heart, II. 29 ; the King determines personally to take cognizance of their insolence, II. 29 ; frivolous excuses made by the townsmen as to the Charters, II. 29 ; alarm caused by the contemplated arrival of the King, II. 29 ; the Abbot attempts to procrastinate, but in vain, II. 30 ; he is defamed by the townsmen in reference thereto, II. 30 ; they employ a pleader to intercede for them with the Abbot, II. 30 ; terms are made, II. 30 ; the Abbot promises to intercede for them, II. 31 ; the promises of the townsmen are fulfilled, II. 31 ; the King arrives, II. 31 ; Sir Robert Tresilian sits in judgment upon the insurgents at the Moot Hall, II. 31 ; who are brought from Hertford for that purpose, II. 31 ; John Balle is brought to the town, and sentenced to death, I. 32 ; he is executed there, II. 34 ; the jurors refuse to indict, and are rebuked by the Justiciar, II. 35 ; his ultimate advice to them, II. 35 ; they indict several persons, II. 35 ; by stratagem, the Justiciar obtains an indictment by three juries of twelve, II. 35 ; some of the insurgents are executed there, others imprisoned, II. 36 ; the

Saint Alban's—cont.

Abbot and Convent are accused by the townsmen of causing the commotion, II. 36 ; the townsmen are charged on oath thereon, II. 37 ; admit the falsehood of their charges, II. 37 ; the indictment is quashed, II. 37 ; slanders circulated by the townsmen in reference to the Abbot, II. 37 ; Commission for enquiry as to services due from the tenants to the Abbot, and injunction that the same shall be duly performed, II. 38 ; the King leaves, for Berkhamstead, II. 39 ; at Easthamstead he hears that the bodies of those executed have been privily removed from the gibbets, II. 39, 40 ; order by the King that the bodies shall be replaced, II. 40 ; the townsmen are compelled, with their own hands, to replace the bodies, II. 40 ; Richard II. at, II. 103 ; he borrows a palfrey there, which he never returns, II. 103 ; a Miracle at, II. 188 ; John of Gaunt, Duke of Lancaster, satisfies the demands made by the King on the Abbey, II. 199 ; the Duke of York is counselled to retire to, II. 232 ; the Abbot of, performs the obsequies of Richard II., II. 246 ; meeting of the Barons and Clergy at, II. 268 ; alleged designs of the Lollards against the Monastery of, II. 298, 299 ; tracts of the Lollards dispersed in the town of, II. 317 ; Sir John Oldcastle conceals himself at, II. 326 ; the Bishop of Surrey, Suffragan of the Bishop of Winchester, performs divine service at, II. 330 ; the Abbot of, approves of certain heads of reform in the Order of the Benedictines, II. 338.

Saint Andrew's, the town of, ravaged, I. 76 ; the fortress of, taken by the Scots, I. 198.

Saint Andrew's, William, Bishop of, I. 52 ; the Bishop of, imprisoned by Edward I., I. 110 ; the Bishop Elect of, is taken prisoner, II. 139 ; and dies, II. 139 ; Alexander Neville, Archbishop of York, made Bishop of, II. 179.

- Saint Angelo, the Castle of, garrisoned by the opponents of Urban VI., I. 395 ; surrender of the garrison to Pope Urban, I. 396.
- Saint Antoine, Henry V. is lodged at the Castle of, II. 336.
- Saint Antony, monies coined for the use of the Fraternity of, II. 149.
- Saint Asaph, death of Laurence Child, Bishop of, II. 196 ; John Trevor, Bishop of, a Commissioner for the deposition of Richard II., II. 235 ; sent ambassador by Henry IV. to Spain, II. 242 ; he joins Owen Glendower, II. 262.
- Saint Bartholomew, the Priory of, in Smithfield, privilege granted to, by Pope Alexander V., II. 282.
- Saint Bennet's Holme, intention of the Norfolk insurgents to seize the Abbey of, II. 70.
- Saint Christopher, the Church of, London, riotous proceedings at, between the Lollards and the Friars, II. 158.
- Saint Clair, William de, captured, I. 58.
- Saint Cloud, the Orleansists defeated by the English at, II. 286.
- Saint David's, death of Guy de Mone, Bishop of, II. 277 ; Stephen de Patrington made Bishop of, II. 300.
- Saint Denis, the bones of Philip III. of France buried at, I. 27 ; John II. of France buried at, I. 299 ; the Abbot of, slain by the partisans of the Duke of Burgundy, II. 32.
- Saint Dunstan, decree of the Archbishop of Canterbury as to the Feast of, II. 290.
- Saint Edmund's Bury. *See* Bury St. Edmund's.
- Saint Esprit, the town of, taken, I. 295.
- Saint Francis, the Rule of, I. 17, 113. *See* Friars Minors, and Minorite Friars.
- Saint George the Martyr, decree of a Council of the clergy as to the Feast of, II. 290.
- Saint Giles's Fields, meeting of the Lollards in, II. 297.
- Saint Gyell, the Sieur de, I. 404.
- Saint Jean D'Angely, I. 271.
- Saint John, Master of the Hospital of, his remissness as Admiral of the English fleet, II. 127.
- Saint John de Castille, the Prior of, taken, II. 134.
- Saint John de Sordes, the town of, I. 50.
- Saint John, Edward de, master of the Forest of Walmer, I. 199.
- Saint John, John de, I. 44, 46, 47, 49, 63.
- Saint John, Sir John de, mortally wounds the Earl of Pembroke, II. 195.
- Saint Malo, John, Duke of Lancaster, is defeated at, I. 374 ; the Duke of Bretagne lands at, I. 403 ; Bertrand Du Guesclin, captain of, I. 407.
- Saint Martin, Laurence de, profanity committed on the Holy Sacrament by, I. 450, 451.
- Saint Martin, Richard de, carries off the wife of Thomas, Earl of Lancaster, I. 148 ; claims the Earldom of Salisbury, I. 149.
- Saint Mary. *See* Virgin Mary.
- Saint Mary le Bow, meeting of the men of St. Alban's at the church of, I. 467.
- Saint Matthew, in Bretagne, the Port of, I. 43, 47 ; the town of, surrendered, I. 318 ; the town of, ravaged by the English, II. 260.
- Saint Omer, ravaged by the Count of Flanders, I. 99 ; John II. awaits the approach of Edward III. at, I. 280 ; Sir Hugh Calverley at, I. 372 ; the town and Abbey of, burnt, II. 283, 284 ; abominable provision made there for the capture of Calais, II. 284.
- Saint Oswin, a Miracle on the Day of, II. 116, 117.
- Saint Paul's, London, the "Ordinances" read in the church of, I. 124 ; Henry de Lacy, Earl of Lincoln, buried there, I. 130 ; murder of the Bishop of Exeter near, I. 182 ; Blanche, Duchess of Lancaster, buried in, I. 309 ; sentence of excommunication published in, against the murderers of Robert Haule, I. 379 ; pilgrimages to the Cross at the North Door of, II. 188 ;

Saint Paul's—cont.

charges made by the Lollards fixed upon the doors of, II. 216; John of Gaunt, Duke of Lancaster, buried at, II. 230; the obsequies of Richard II. celebrated at, II. 246; a Council held at, II. 290; alleged designs of the Lollards against the church of, II. 298; the obsequies of Henry V. celebrated at, II. 345, 346.

Saint Paul's Cross, London, Letters Apostolic as to the Parliament of the 11th of Richard II. promulgated at, II. 227; a book mutilated by Sir John Oldcastle exhibited at, II. 326; Sermon at, II. 335.

Saint Paul, John de, imprisoned, I. 224, 236.

Saint Pol, James de, expelled by the Flemings, and slain, I. 98.

Saint Pol, the Count of, put to flight by the Flemings, I. 98.

Saint Pol, Waleran, Count of, is compelled to make concessions to his people, I. 413; marries the Lady Joanna Courtney, I. 430; II. 182; is covertly expelled from England, I. 448; joins the King of France, and is made Chamberlain, I. 448; is sent on a mission to England, II. 182.

Saint Prisca, the Cardinal of, I. 434.

Saint Quintin, I. 216.

Saint Richer besieged by the Duke of Burgundy, II. 340.

Saint Sauveur, the Castle of, I. 319; Thomas Katrington, governor of, I. 431.

Saint Sauveur de Tybe, Henry V. at, II. 322.

Saint Sebastian, the town of, I. 437.

Saint Sever, the siege of, I. 51.

Saint Stephen, the French propose burning the Abbey of, at Caen, II. 322.

Saintonge, I. 45, 270.

Saints' Days, injunction that ordinary work shall not be laid aside on, I. 297.

Salisbury, John, arrested, II. 173; executed, II. 174.

Salisbury, dissension between Edward I. and the nobles at, I. 64; the Earldom of, claimed by Richard de St. Martin,

Salisbury—cont.

I. 149; a stone cross ordered to be erected at, I. 451; a Parliament at, II. 112.

Salisbury, death of Robert de Wikhampstone, Bishop of, I. 26; Walter Scammel created Bishop of, I. 26; the Bishop of, sent by the Barons to the King, I. 160; death of Robert Wyvill, Bishop of, I. 319; succeeded by Ralph Ergom, I. 319; the Bishop of, named of the Royal Council, I. 340; the Bishop of, takes cognizance of the profanity of Laurence de Saint Martin, I. 450; Ralph Ergom, Bishop of, is made Bishop of Bath and Wells, II. 179; John Waltham is made Bishop of, II. 179; the Bishop of, is informed of ordinations by Lollard priests, II. 188; death of John Waltham, Bishop of, II. 218; he is buried at Westminster Abbey, II. 218; succeeded by J. [R.] de Mitford, Bishop of Chichester, II. 218; death of Richard Mitford, Bishop of, II. 275; Robert Alum made Bishop of, II. 277; he is chosen to proceed to the Council of Pisa, II. 280; at the Council of Constance, II. 302; death of Robert Alum, Bishop of, at Constance, II. 326.

Salisbury, William de Montacute is made Earl of, I. 197; he is sent ambassador to France, I. 198; besieges the Castle of Dunbar, I. 200; makes a truce that is not approved of, I. 200; accompanies Edward II. to Antwerp, I. 200; is taken prisoner by the French, I. 226; is liberated, I. 228.

Salisbury, William de Montacute, Earl of, departs for France, I. 279; receives charge of the town of Cherbourg, I. 371, 372; is made Governor of Calais, and spoils the French, I. 390; returns from Calais, I. 427; sells the Isle of Man, II. 213.

Salisbury [John de Montacute], Earl of, conspires to slay Henry IV., II. 243; is beheaded at Cirencester, II. 244; a favourer of the Lollards, II. 244.

- Salisbury [Thomas de Montacute], Earl of, at the siege of Caen, II. 322; besieges Freney, II. 331; left in command in France, II. 345.
- Salle, Sir Robert de, governor of the Castle of Merke, I. 344; is murdered by the insurgents, II. 5.
- Salutation, Feast of the. *See* Virgin Mary.
- Salvigne, I. 281.
- Samaritans, their persecution of the Jews, I. 399.
- Samuel, the First Book of, quoted, II. 237.
- Sancho III., King of Castille, death of, I. 53.
- Sancho IV., King of Castille, excludes his nephew from the throne, I. 62; his sons are legitimized by the Pope, I. 85.
- Sandale, John de, Treasurer, I. 134; (mis-called "Kendale"), made Bishop of Winchester, I. 148. *See* Winchester, Bishops of.
- Sandwich, captured ships taken to, I. 52; a large fleet collected at, I. 287; an English army sails from, I. 435; arrival at, of a carack, with a cargo of great value, II. 83, 84; French ships captured are sent to, II. 136; a force posted at, to resist the French, II. 146; part of a wooden wall, taken from the French, erected at, II. 147.
- Saracen physician, discovery of a treasure through a, I. 264.
- Saracens, the, expelled from Jerusalem, I. 77; defeat of the, by the King of the Tartars, I. 82, 113; certain, are slain in Apulia, I. 84; charge against, of conspiracy against the Christians, I. 158; great pestilence among the, I. 273; aid Henry the Bastard of Spain, I. 304; a body of, aids the King of Portugal against the Spaniards, I. 368.
- Saturn and Jupiter, a conjunction of, II. 126.
- Sauveterre, I. 271.
- Savona, Pope Gregory XII. prepares to depart for, II. 276.
- Savoy, I. 11.
- Savoy, the Count of, father of Eleanor, wife of Henry III., I. 7, 8.
- Savoy, the Count of, present at the Coronation of Edward II., I. 121.
- Savoy, the Count of, aids the Duke of Anjou in his expedition against Charles of Durazzo, II. 64; aids the Duke of Anjou against the Pope, II. 87; comes to a violent end, II. 87; his advice to his son, II. 87.
- Savoy, in London, John II. of France dies at the, I. 299; in danger of being burnt, I. 325; mansion of the, burnt by the insurgents, I. 457.
- Scales, the Lord de, captured by the insurgents, II. 5.
- Scammel, Walter. *See* Salisbury, Bishops of.
- Scarborough, Edward II. and Piers Gaveston retreat to, I. 131; the siege of, I. 132.
- Schaira, brother of the Cardinals Colonna, his attack upon Pope Boniface VIII., I. 101-104.
- Schakel, John, persecution of, by John, Duke of Lancaster, I. 375-378; he is set at liberty, I. 411.
- Scherdelowe, John de, arrested, I. 224.
- Schevele, removal by Sir John Montague of images in the chapel of the Manor of, II. 159.
- Schevele, Sir John, accompanies the Earl of Huntingdon in his flight, II. 245; he is executed, II. 245.
- Schirshull, William, arrested, I. 224.
- Scilly, the Islands of, I. 15, 18.
- Selake, Nicholas, Dean of the Chapel Royal, arrested, II. 173.
- Seone, John Balliol crowned in the church at, I. 42; the Coronation Stone removed from, to Westminster, I. 60; William Ormesby, the Justiciar, escapes from William Wallace at, I. 64; Robert Bruce crowned at, I. 108; the Abbot of, imprisoned by Edward I., I. 110; Edward Balliol crowned at, I. 195.
- Scot, Thomas, one of the principal insurgents, II. 11.

Scotland, Margaret, sister of Edward I., married to the King of, I. 7, 13; claimants to the crown of, I. 32; enquiry as to the superior lordship of, I. 34, 35; Letter of the claimants to the crown of, I. 35, 36, 37; the Castles of, are placed in the hands of Edward I., I. 37, 33; the kingdom of, is surrendered to him, I. 38; the crown of, is awarded to John de Baliol, I. 38; claims to the crown of, I. 39, 43; the Coronation Stone of, I. 42; the Scots besiege Carlisle, I. 55; they ravage England, I. 57; the mountainous parts of, are visited by Edward I., I. 60; form of submission of the nobles of, to Edward I., I. 60; a Treasurer and Justiciar of, appointed by Edward I., I. 61; the Scots rise against Edward, under William Wallace, I. 64; Edward takes measures to punish them, I. 65; they submit, I. 65; the Scots defeat the English at Stirling, I. 71; ravaged by Robert Clifford, I. 73; the Scots in Edward's army forsake him, and go over to the King of France, I. 74; the Scots are defeated at Falkirk, I. 75, 76; the regalia of, I. 78; the nobles of, ask the restoration of Baliol, I. 81; Pope Boniface VIII., intercedes with Edward I. in their behalf, I. 81; Edward's answer to the Scots, I. 82; Edward sends envoys to the Pope, to oppose them, I. 84; the Pope obtains a truce in their favour, I. 84; claimed by Boniface VIII. on behalf of the Romish Church, I. 85; Letter of Edward I. declaratory of his rights to, I. 87; Letter addressed to the Pope in behalf of the people of England, in reference to the King's claim to the crown of, I. 96; Edward makes a truce with the Scots, I. 97; they again rebel, under Wallace, I. 99; the Scots capture John de Segrave, I. 100; they place themselves under the command of Wallace, I. 107; Robert Bruce the Younger is crowned King of, I. 108; fear of the Scots manifested by the English under Edward II., I. 116; the Scots ravage

Scotland--*cont.*

Northumberland, I. 137; certain English league with the Scots, and ravage Northumberland, I. 142, 143, 144; the Scots are excommunicated, I. 150; the Scots invade and ravage England, I. 153; an army is levied against the Scots, I. 154; they attempt to capture Queen Isabella, I. 155; they defeat the English at Mitton on Swale, I. 156; they escape from Edward III., I. 156; a truce for two years is concluded with them, I. 156; they ravage England, and burn the suburbs of York, I. 158; King Edward undertakes an expedition against them, I. 166; unfortunate results thereof, I. 166; they ravage the North of England, I. 166, 167; a truce with them confirmed at York, I. 175; they flee from Edward III. at Stanhope Park, I. 189, 191; peace concluded with them, I. 190; a disgraceful peace made with them, I. 191; Edward Baliol invades Scotland, I. 193; it is laid waste by him, I. 195; the Scots ravage Northumberland, I. 196; they are defeated at Halidon Hill, I. 196; Edward Baliol does homage for Scotland to Edward III., I. 196; two ships of, with many persons, are captured, II. 198; the Scots enter England, I. 199; they besiege the Castle of Edinburgh, I. 199; they ravage the English Borders, I. 266; they are defeated at Neville's Cross, I. 269; they take Berwick, I. 280; they surrender Berwick, I. 281; Edward Baliol transfers the crown of Scotland to Edward III., I. 281; the Scots are defeated by Henry Percy, Earl of Northumberland, I. 340; the Scots, under John Mercer, plunder English ships near Cherbourg, I. 369; the Scots defeat the Northumbrians, I. 373; truce effected with the, by the Earl of March, I. 373; they take Berwick Castle, I. 387; it is re-captured, I. 388; the Scots ravage Northumberland, I. 409, 410; their prayer that they may be preserved from the pestilence, I. 410, 411; a ship of

Scotland—*cont.*

Scotland captured by the men of Hull and Newcastle, I. 435, 436; it is claimed by the Earl of Northumberland, in the King's name, I. 436; the Scots ravage Westmoreland and Cumberland, I. 437; they plunder Penrith, I. 438; the Earl of Northumberland is forbidden to make reprisals, I. 438; the Duke of Lancaster proceeds against them, and is finally deceived by them, I. 446; a truce for two years concluded with them, II. 41; on hearing of the insurrection in England, the Scots repent of the treaty, but offer assistance to them Duke, II. 42; he declines the offer, II. 42; he retires into Scotland, II. 42; calls his flight a migration, II. 43; the Scots invade Northumberland, II. 105; demand made by the Northern Lords for aid to repel them, II. 108; preparations being made to oppose them, they sue for peace, II. 109; Scotland invaded by the Duke of Lancaster and the Earl of Buckingham, II. 111; disastrous results of the expedition, II. 112; the Scots ravage Northumberland, II. 115; they gain Berwick Castle by treachery, II. 118; a French army lands in Scotland, II. 129; the Scots, with the French, ravage England, II. 133; the Scots invade the North of England, II. 175, 176; they encamp near Newcastle on Tyne, II. 176; they are repulsed by Sir Henry Percy, II. 176; the Scots are alleged to be liegemen of the King of England, II. 180; they ravage Northumberland, II. 180; the Earl of Buckingham is sent against them, II. 180; they have the option of being included in the truce with England, but they hesitate, II. 183; they at last assent to the truce, II. 183; they capture and destroy Wark Castle, II. 242; Scotland is ravaged by King Henry IV., II. 246; certain Scots are captured by the people of Lynn, II. 246; the Scots invade England beyond the Humber, II. 251; are defeated by the

Scotland—*cont.*

Earl of Northumberland, at Homildon Hill, II. 251; reports from Scotland that King Richard is there, still living, II. 263; the Earl of Northumberland and the Lord de Bardolf take refuge in, II. 271; civil war in, II. 273; capture of the son of the King of, and delivery of him to Henry IV., II. 273; alleged treaty of the Scots with Sir John Oldcastle, II. 325; they besiege Roxburgh, II. 325; the Dukes of Exeter and Bedford hasten to meet them, II. 325; they take to flight, II. 325; the King of Scotland present at the siege of Melun, II. 325; allegation by Sir John Oldcastle that Richard II. is alive in Scotland, II. 328.

Scotun [Seton?], Christopher de, taken and beheaded, I. 110.

Scrope, Henry, at the victory at Neville's Cross, I. 269.

Scrope, Sir Henry, made Treasurer, II. 282; conspiracy of, II. 305; he is executed, II. 306.

Scrope, Richard, made Chancellor, I. 417; resigns the Chancellorship, I. 428; is appointed Chancery, II. 49; opposes the King's extravagance, and is deprived of the Chancellorship, II. 68-70; public indignation thereat, II. 70.

Serape, Sir William, made Deputy Chamberlain, II. 213; his bad character, II. 213; he buys the Isle of Man, II. 213; takes counsel with the Duke of York, II. 232; is taken and executed, II. 233.

Sebert, King, Translation of his body at Westminster, and its state of preservation, I. 114.

Segrave, Sir Hugh, a friend of the Abbot of St. Alban's, II. 30; appointed Treasurer, II. 49.

Segrave, John de, sent with an army to Scotland, I. 99; captured by the Scots, I. 100; made Warden of Scotland, I. 106.

Seine, the river, I. 267.

- Selby, Walter de, plunders the Pope's envoys and the Bishop of Durham, I. 151; takes refuge at Horton, I. 153;
 Selby, Walter de, Warden of Lochmaben Castle, I. 254.
 Selebarke, I. 58.
 Sempach, the Battle of, II. 145.
 Sens, the Archbishop of, sent as ambassador from France, II. 305.
 Serle, a former Chamberlain of King Richard, asserts that he is alive, II. 263; he is taken to Pontefract, II. 363; his confession as to the death of the Duke of Gloucester, II. 264; his detention by Sir William Clifford, II. 264; particulars of his execution, II. 264.
 Seton, Alexander Fitz-Alexander de, slain, I. 193.
 Seville, the Metropolitan Church of, I. 262.
 Sheep, a disease among, I. 14, 15.
 Shene, Edward III. dies at, I. 326; the citizens of London visit Richard II. at, I. 330; appearance of great clouds of gnats at, II. 186; Henry V. begins the foundation of three Monasteries at, II. 300.
 Sheppey, John de. *See* Rochester, Bishops of.
 Sherbourne in Clivedon, I. 159, 160.
 Sherbourne, the Castle of, I. 15.
 Shipdam, Master John, advocate at Rome, aids Edward Brunfeld in his designs, I. 415; fraudulent allegation made by, I. 429.
 Shoreditch, John de, envoy from Edward II. to the King of France, I. 175.
 Shrewsbury, David, brother of Llewelyn, incarcerated at, I. 24; Parliament at, I. 25; Parliament at, II. 226; the acts of the Parliament at, are annulled, II. 240; Henry Percy hastens to, to join Glendower, II. 256; the Abbot of, offers terms to Percy on the King's behalf, II. 257; Percy defeated at the Battle of, II. 257, 258; executions at, II. 258.
 Shrewsbury, Ralph de. *See* Bath, Bishops of.
 Sicily, James, King of, I. 28; Charles II. crowned King of, I. 31; commotion in, II. 121. *See* Charles of Durazzo.
 Sigismund, the Emperor, convenes the Council of Constance, II. 302; compels the Duke of Austria to give up Pope John XXII., II. 303; visits London, II. 315; is lodged in the Palace at Westminster, II. 315; is honoured with the Order of St. George, II. 316; enters into an alliance with Henry V., II. 316; is reconciled by Henry V. with the Duke of Burgundy, II. 317; is escorted by the Duke of Gloucester to Dordrecht, II. 317; present at Constance, at the election of a Pope, II. 320; takes cognizance of the prevalence of heresy, II. 341; besieges Prague, II. 341; his insidious offer to the citizens, II. 341; part of his army slaughtered in consequence, II. 341; he finally triumphs over the heretics, II. 341.
 Siward, King of Gorgonia, slain, I. 301.
 Siward, Richard, the Elder, taken, I. 58.
 Skirgalle, King of Lithuania, exploits of Henry, Earl of Derby, against, II. 198.
 Skirlaw, Walter. *See* Bath and Durham, Bishops of.
 Sluys, Edward I. lands at, I. 69; an English fleet attempts to surprise the Spaniards at, but is dispersed in a storm I. 343; French ships from, captured, II. 135, 136; vessels proceeding towards are seized by the English, II. 146, 147; Charles VI. leaves the port of, for the invasion of England, II. 151.
 Smithfield, a tournament held in, I. 296; meeting of Richard II. and Walter Tyler in, I. 464, 465; a false priest burnt in, II. 247; a layman burnt in, for heresy, II. 282.
 Snowdon, the Mountains of, mentioned, I. 17, 21, 22, 24, 26, 48; the Welsh forces flee to, from Henry IV., II. 246.
 Soldan of Babylon, the, I. 82.
 Somerset, the Earl of, present at the siege of Melun, II. 335; taken prisoner by the French, II. 339.

- Somme, the river, I. 267.
 Soper Lane, in London, I. 193.
 Souche, Alan la, I. 54.
 Soules, John de, I. 52.
 Southampton, burnt by the French, I. 221; attacked by the French, I. 340; the Castle of, I. 407, 408; caracks, richly laden, arrive at, I. 450; named as the rendezvous for the English fleet, II. 305; conspiracy discovered, while Henry V. is there, II. 305; Sir Henry Scrope and his accomplices are executed at, II. 307.
 Southerey, Simon de, Prior of the Black Monks (Dominicans) at Oxford, II. 190, 192.
 Southwark, the Kentish insurgents arrive at, I. 456.
 Spaer, the Sieur de la, taken prisoner by the Spaniards, I. 314.
 Spain, sheep of, I. 14; the King of, takes Algesiras, I. 262; the King of Grenada becomes a vassal of, I. 262; defeat of a fleet of, off Winchelsea, I. 274, 275; Knights of, at a tournament in London, I. 296; Peter, King of, I. 303; a fleet of, defeats the English under the Earl of Pembroke, I. 314; the English attempt to surprise a fleet of, at Sluys, I. 343; ships of, captured near Brest, I. 364; victory over, by Sir Thomas Percy, I. 365; victory over a fleet of, I. 367; a fleet of, defeats part of the English fleet, I. 368; ships of, defeated by Sir Hugh de Calverley, I. 405, 406; a fleet of, suffers in a storm, I. 427; a ship of, taken by Sir Thomas Percy, I. 426; capture of soldiers of, at Kinsale, I. 437; people of, besiege Lisbon, but are repulsed by the English, I. 453; an expedition fitted out in England, in aid of Portugal, against, II. 134; people of, defeated by the King of Portugal, II. 134; the Duke of Lancaster sets out to claim the crown of, II. 143; ambassador sent to, by Henry IV., II. 242. *See* Castille, and Peter.
 Spain, Cardinal Peter of, his mission to England for the marriage of the Prince of Wales, I. 116.
 Spaldyng, Peter de, his treachery at Berwick, I. 155.
 Spelonca, a castle of the Queen of Naples, I. 393.
 Spencer, Sir Thomas le. *See* Gloucester, Thomas le Spencer, Earl of.
 Spices, rise in the price of, I. 302.
 Spirit, a woman deluded by a, I. 199.
 Spoils of the French dispersed throughout England, I. 272.
 Spring, Sir Edward, his valour at the capture of Caen, II. 324; his dreadful death, II. 324.
 Stafford, Edmund de, appointed Chancellor, II. 222. *See* Exeter, Bishops of.
 Stafford, [Edmund], Earl of, slain at the Battle of Shrewsbury, II. 258.
 Stafford, Hugh, Earl of, John Philipot's answer to, I. 371; accompanies the Duke of Bretagne, I. 318; father of Sir Ralph Stafford, II. 129, 130.
 Stafford, Ralph, Baron, proceeds to Scotland, I. 254; envoy to the Roman Court, I. 261; created Earl of, I. 277.
 Stafford, Sir Ralph, murdered by Sir John Holland, II. 129.
 Stamford, a Parliament at, I. 85; a Council held at, by Edward III., I. 198; the vicinity of, II. 6; the Princess Joanna buried at, II. 130.
 Stanhope Park, the Scots flee from Edward III. at, I. 189, 191.
 Staple of wool, removed from Flanders to certain places in England, I. 278; removed to Calais, I. 297; removed to Middleburgh, II. 177.
 Stapleton, Walter de. *See* Exeter, Bishops of.
 Starlyng, John, acknowledges having murdered the Archbishop of Canterbury, II. 15; beheaded at London, II. 15; his mad conduct, II. 15.
 Stirling, Edward I. takes the Castle of, I. 58; the English defeated near, by the Scots, I. 71; siege of the Castle by the Scots, I. 79; fortified against Edward I., I. 99; besieged by Edward I., I. 100, 105; surrender of, I. 106; Edward II.

Stirling—cont.

defeated near, I. 140; besieged by the Scots, I. 140; Sir Ralph de Monthermer taken at, I. 141; near the field of Bannockmore, or Bannockburn, I. 142; the Castle repaired by Edward III., I. 197; the Castle besieged by the Earl of Dunbar and others, I. 198; Edward III. hastens to its relief, and the siege is raised, I. 198.

Stoke, T., a witness to King Richard's abdication, II. 234.

Stonore, John de, Justiciar of Bank, imprisoned, I. 224.

Strachan, Alexander, wounded, I. 266, 267.

Straits of Morocco, the, I. 453.

Stratfeld, William de, made Abbot of Bury St. Edmund's, II. 180.

Stratforde, Henry de, imprisoned, I. 224.

Strathern (Stradeherne), the Earl of, leads troops into the North of England, I. 55.

Strathern, Maurice, Earl of, slain at Neville's Cross, I. 270.

Straw, John, one of the insurgents, oath of fealty exacted by, I. 458; interrogated by the Mayor of London, II. 9; his confession as to the designs of the insurgents, II. 9, 10; he is beheaded, II. 10, 14; second among the insurgents, II. 11.

Stredewey, the Castle of, surrendered to Edward I., I. 17; the territory of, ravaged by Llewelyn, I. 22.

Stretford, Henry de, his imprisonment, I. 236.

Striguil [Chepstow], I. 181.

Strikeland, William. *See* Carlisle, Bishops of.

Stukle, Geoffrey, commissioned to punish the insurgents at St. Alban's, II. 23.

Stury (or Styry), recalled from banishment by Edward III., I. 322; envies the Earl of Arundel, II. 156; a supporter of the Lollards, II. 159, 216; threatened by the King, II. 217.

Stuteville, Henry V. at, II. 322.

Steward, John de, captured, I. 198.

Sudbury, the Essex insurgents rally at, II. 19.

Sudbury, Simon. *See* Canterbury, Archbishops of, and London, Bishops of. Suellleston, the village of, in Bedfordshire, II. 229.

Suffolk, news of the insurrection reaches the County of, I. 455; insurrection in, II. 1, 2; the insurgents of, are punished in London, II. 14.

Suffolk, Michael De la Pole, Earl of. *See* De la Pole, Michael.

Suffolk, Michael De la Pole, created Earl of, II. 309; slain at the Battle of Azincourt, II. 313.

Suffolk, Robert de Ufford, made Earl of, I. 197; taken prisoner by the French, I. 226; liberated, I. 228; departs for France, I. 279; his prowess at Poitiers, I. 282.

Suffolk, William de Ufford, Earl of, escapes to St. Alban's, II. 5; is surety for the Earl of Northumberland, II. 44; his sudden death, II. 48, 49.

Suffolk, [William], Earl of, left in command in France, II. 345.

Sules, Nicholas de, I. 35, 36.

Suliac, the Sieur de, besieges Bourg sur Mer, I. 54, 55.

Suliac, John de, sent as envoy by Edward II. to the King of France, I. 175; narrowly escapes death, I. 175.

Sumptuary laws enacted, I. 299.

Sun, eclipse of the, II. 117; obscured for several weeks, II. 202.

Sunning, near Reading, Queen Isabella at, II. 243.

Suppine, Reginald de, I. 103.

Surrey, the Bishop of, Suffragan of the Bishop of Winchester, performs divine service at St. Alban's, II. 330.

Surrey and Sussex, John de Warenne, Earl of, I. 45, 61; defeats the Scots, I. 58; Warden of Scotland, I. 61, 73; the command assigned to him beyond Trent, I. 65; he takes measures against the Scots, I. 70; is defeated at Stirling

Surrey and Sussex—*cont.*

- I. 71; flees to England, I. 71; again enters Scotland, I. 74; his death, I. 106.
- Surrey and Sussex, John, Earl of, grandson of John de Warenne, the Elder, I. 106; marries the daughter of the Princess Eleanor and the Count de Bar, I. 106; his great power, I. 122; adheres to the nobles against Edward II., I. 131; besieges Scarborough Castle, and takes Piers Gaveston, I. 132; refuses to join the expedition against Scotland, I. 140; one of his household carries off the Countess of Lancaster, I. 148; at Pontefract, I. 165; accompanies Edward Baliol in his expedition, I. 197; discovery of a treasure on his estate, I. 264.
- Surrey, the Duke of. *See* Kent, Thomas Holland, Earl of.
- Susanna, the History of, quoted, II. 150.
- Sussex, news of the insurrection reaches the County of, I. 455; the insurgents of, are punished, II. 14; the French infest the coast of, II. 153.
- Sutton, Oliver de, I. 20.
- Swale, the river, defeat of the English at Mitton, near, I. 156.
- Swinburne, Sir Thomas de, his successes against the French on the coast of Wales, II. 272.
- Swynnderby, William, Wyclif's emissary at Leicester, II. 53, 55; the Bishop of Lincoln tries to check his preaching at Leicester, II. 55; manifestations of the populace in his favour, II. 55; his Sermon before the Mayor of Leicester, II. 56.
- Swynefeld, Richard de. *See* Hereford, Bishops of.
- Swynford, Katherine de, John of Gaunt, Duke of Lancaster, abjures his connexion with, II. 43; married to him, II. 219; her previous issue by the Duke legitimized, II. 222.
- Synny, the Count de, taken prisoner, I. 281.

T.

- Talbot, the Lord, at the siege of Caen, II. 322.
- Talirand, Cardinal, sent envoy to England, I. 283.
- Tamari, Sir Roger de, marries the sister of the Earl of Gloucester, I. 142; his favour with Edward II., I. 155; dies a natural death, I. 165.
- Tancreville, the Chamberlain of, I. 98.
- Tanereville, the Count of, Seneschal of France, I. 288.
- Tankerville, John Gray, Earl of, slain in France, II. 339. *See* Gray, Sir John.
- Tarentaise, I. 15.
- Tartars, the, send envoys to the General Council of Lyons, I. 12; the King of, expels the Saracens from Jerusalem, I. 77; the King of, defeats the Saracens, I. 82, 113; the King of, is defeated, I. 301.
- Tay, the river, I. 194.
- Tempest, instances of great, I. 31, 284, 289; the church of Danbury suffers from, II. 250. *See* Wind.
- Templars, the, their property in Apulia is confiscated, I. 29; the Preceptor of the Order of, slain at Falkirk, I. 76; imprisoned throughout England, I. 120; persecuted by Philip the Fair, King of France, I. 127; the Order of, condemned at the Council of Vienne, I. 127; alleged enormities of the, I. 127, 128; reference as to the, from the Council of Vienne to Pope Clement V., I. 128; Provincial Council at London against the, I. 128; their possessions granted to the Hospitallers, I. 173.
- Temple, the, in London, destroyed by the insurgents, I. 457.
- Temple Histon, I. 75.
- Testa, Master William, extortions alleged against, I. 112.
- Teutonic Knights, the, I. 33.

- Tewkesbury, the Monastery of, I. 319; adherents of Sir John Oldcastle from, II. 307.
- Thames, dolphins in the river, II. 204, 314.
- Thaney, Luke de, drowned, I. 25.
- Theodolus quoted, I. 177.
- Thetford visited by Richard II., II. 97.
- Thirnyng, William, Justiciar, a witness to the abdication of Richard II., II. 234; a Commissioner for his deposition, II. 235; announces to him his deposition, II. 238.
- Thirsk, proclamation by the Earl of Northumberland and Sir Thomas de Bardolf at, II. 278.
- Tholouse, I. 51, 279; the University of, II. 280.
- Thomas, Saint, Archbishop of Canterbury, Thomas, son of Edward I. named in honour of him, I. 81; prophecy connected with the murder of, I. 378; holy ointment given to him by the Virgin Mary, II. 239.
- Thomas, Saint, of Hereford, Translation of his remains, I. 275.
- Thomas, son of Edward I. and Margaret, born at Brotherton, I. 81; named after Saint Thomas of Canterbury, I. 81; his promotion, I. 114. *See* Brotherton, Thomas de.
- Thomas, Prince, second son of Henry IV., II. 238. *See* Clarence, Thomas, Duke of.
- Thomas, Abbot of St. Alban's, I. 300.
- Thoresby, John. *See* York, Archbishops of.
- Thorp, John de, imprisoned, I. 236.
- Thorp, Philip, imprisoned, I. 224.
- Thorp Basset, I. 262.
- Threder, Alan, one of the principal insurgents, II. 11; beheaded at London, II. 14.
- Thunder and lightning, tempests of, II. 130, 213, 316.
- Tintagel Castle, John de Northampton, late Mayor of London, imprisoned at, II. 116.
- Todyngtone, Walter, escape of, at Bury St. Edmund's, II. 3.
- Tonneins, I. 270.
- Tonsberg, I. 41.
- Toreigne, I. 281.
- Touchet (Toket), William, executed, I. 165.
- Touque, in Normandy, Henry V. lands at, and captures, II. 321.
- Tournament, a, at Dartford, I. 193; at London, I. 285; in Smithfield, I. 296.
- Tournan, I. 45.
- Tournay, I. 98; the vicinity of, ravaged by Edward III., I. 223; siege of, by Edward III., I. 228, 229, 230.
- Tower of London, the, chains and manacles stored at, by Edward I., I. 80; women captured at Leeds Castle, in Kent, are sent to, I. 162; the Mortimers are imprisoned there, I. 162; the Younger Mortimer escapes from, I. 174; is strengthened by Edward II., I. 181; the prisoners in, are liberated by the London populace, I. 183; Prince John of Eltham is made Warden of, I. 183; Roger Mortimer and others are imprisoned in, I. 193; Edward III. visits it at midnight, I. 224; the Princess Blanche born in, I. 228; florins coined at, I. 262; John, King of France, confined in, I. 290; Lombard merchants confined in, I. 300; John Schakel and Robert Haule confined in, I. 376; Edmund Brunfeld, pretended Abbot of Bury St. Edmund's, committed to, I. 417; the insurgents arrive at, I. 458; outrages committed there, I. 459; the discontented Lords encamp near, II. 170; Richard II. is confined there, II. 234; resigns his crown there, II. 234; the son of the King of Scotland confined in, II. 273; Sir John Oldcastle is confined in, II. 293, 294, 296; he escapes from it, II. 297; Queen Katherine proceeds from the, to Westminster, II. 336; the treasure and jewels of Henry V. removed to, II. 345.
- Tower Hill, the insurgents at, I. 458, 460; Simon Sudbury, Archbishop of Canterbury, beheaded at, I. 461.
- Trailbaston, Justiciars of, appointed, I. 106.
- Translation, arbitrary, made by the Pope, II. 228.

Treason, the Bishop of Hereford refuses to answer a charge of, I. 172.
 Treasure, discovery of, a. I. 264.
 Treaty of Bretigny. *See* Bretigny.
 Treaty of Troyes. *See* Troyes.
 Trent, the river, I. 65, 164.
 Tresilian, Sir Robert, appointed Justiciar to make inquisition in Essex, II. 19, 20; sits in judgment upon the insurgents at St. Alban's, II. 31; rebukes the jurors, II. 35; his advice to them, II. 35; by stratagem, he obtains an indictment by three juries of twelve, II. 35; charges the townsmen of St. Alban's on oath, as to their indictment of the Abbot, II. 37; undertakes to pronounce sentence against the Duke of Lancaster, II. 126; retires with King Richard into Wales, II. 161; sets his seal to certain indictments, II. 162; is accused of treason, II. 166; takes to flight, II. 169; is executed, II. 173.
 Treves, the Archbishop of, aids the Emperor Sigismund against the heretics, II. 341.
 Trevor, John. *See* St. Asaph, Bishops of.
 Trje, Reginald de, I. 98.
 Trillek, Thomas. *See* Rochester, Bishops of.
 Trim Castle, Richard II. confines the sons of the Dukes of Lancaster and Gloucester in, II. 233.
 Tripolis taken by the Soldan, I. 30.
 Trivet (Tryveth), Nicholas, his Chronicles referred to, I. 13.
 Trivet, Sir Thomas, a leader in the Crusade under the Bishop of Norwich, II. 86; shews remissness in the cause, II. 94; persuades the Bishop to besiege Ypres, II. 95; charge of treachery against him, at the siege, II. 98; dissuades the Bishop from entering Picardy, II. 99; at the siege of Bourbourg, II. 100; Richard II. speaks reproachfully of him, II. 128; his designs at Westminster against certain Lords, II. 165; arrested, II. 173; his sudden death, at Barnwell, II. 177; his unfaithfulness to the Bishop of Norwich, II. 177.

Troyes, the French, under the Duke of Burgundy, defeated near, I. 441, 442; Charles VI. of France at, II. 334; the treaty between Charles VI. and Henry V. of England, ratified at, II. 334.
 Truce between England and France, Articles of the, I. 250-253.
 Trumpington, Sir N., death of, I. 425.
 Turberville, Sir Thomas, treason of, and execution, I. 53.
 Turkey, defeat of the Pagans in, I. 301; the Sultan of, besieges Constantinople, II. 214; the Emperor of Constantinople seeks aid in England against him, II. 247. *See* Bajazet.
 Tarnemeyne, the Sieur de, I. 404.
 Tuscany, message sent to the people of, by the Duke of Anjou, II. 64.
 Tweed, the river, I. 55; Scots drowned in, after the Battle of Hemildon Hill, II. 252.
 Twenge, Marmaduke de, his prowess, I. 74; Berwick Castle entrusted to him, I. 71.
 Tydeman, Robert, the King's physician, II. 218. *See* Worcester, Bishops of.
 Tyes, Sir Henry, executed, I. 165.
 Tyler, Walter, leader of the Kentish insurgents, I. 463; is invited to confer with the King, I. 463; his demands and insolent bearing, I. 464; he is slain, I. 465; the men of St. Alban's propose to consult him, I. 468; he promises aid to the insurgents of St. Alban's, and threatens death to the Abbot and monks, I. 469; threats to send for him to St. Alban's, I. 474; news of his death reaches St. Alban's, I. 479; incites the rebels of Norfolk, II. 2; the great leader of the insurgents, II. 9, 11; his head is placed on London Bridge, II. 10.
 Tymworth, John de, elected Abbot of Bury St. Edmund's by the monks, I. 415, 416; his election is confirmed by Pope Urban VI., on certain terms, II. 68; he is admitted to the Abbey, II. 97; is confirmed in the Abbey, II. 125, 126; his death, II. 180.
 Tyndale, I. 85.

Tynemouth, Edward I. at, I. 76; Edward II. and Queen Isabella at, I. 131; secured from the ravages of the Scots, I. 144; injuries inflicted on the Priory of, by Gilbert de Middleton, I. 152; the Prior and monks of St. Alban's flee to, I. 469; the Duke of Gloucester visits, II. 202.

Tynghurst, park of the Bishop of Lincoln at, I. 255.

Typetot, Pain, slain at Bannockburn, I. 141.

Typetot, Robert, I. 47, 51.

Tyrrel, Sir Hugh, defeats the French in the Isle of Wight, I. 342; slain, I. 444.

V.

Valence, William de, the Younger, slain, I. 22.

Valois. *See* Charles of Valois.

Vango, William, slain, I. 300.

Vannes, taken by Edward III., I. 254.

Vecca, John de, a priest, I. 199.

Vegetius quoted, I. 166.

Vendome, the Count de, taken at Azincourt, II. 313.

Vere, Aubrey de, banished, II. 173; created Earl of Oxford, II. 213.

Vere, Hugh de, son of the Earl of Oxford, I. 46, 51.

Vere, Robert de, Earl of Oxford, money raised by Richard II., for the support of his claims as Duke of Ireland, II. 150; his machinations with the King, II. 152; returns with the King into England, and they take counsel at Nottingham, II. 161; retires with the King into Wales, II. 161; the Duke of Gloucester confesses his enmity against him, II. 162; he raises troops, II. 162; is accused of treason, II. 166; is taken under the King's protection, II. 166; raises an army in Cheshire, II. 167; the Lords prepare to oppose him, II. 167; he spies the army of his opponents, II. 167; his fear on beholding the enemy, II. 167; his

Vere—*cont.*

alleged speech to his own party, and subsequent flight, II. 168; he escapes by swimming across the river, II. 168, 169; the King's letters to him fall into the hands of his opponents, II. 169; he succeeds to the property of Michael de la Pole, II. 187; dies at Louvain, II. 212; his body is brought from Louvain, and buried by the King's order at Colne in Essex, II. 219; the King views the body, II. 219; hatred of the nobles towards him, II. 219. *See* Ireland, and Oxford, Robert de Vere, Earl of.

Vermund, I. 216.

Vernon, Sir Richard, taken prisoner at the Battle of Shrewsbury, II. 258; is executed, II. 258.

Vesci, John de, I. 35, 36.

Victuals, enactments as to the sale of, I. 144, 145, 147.

Vienne, the Templars condemned at the Council of, I. 127.

Vienne, the Archbishop of, an envoy to Edward II. from the Pope, I. 175.

Vienne, Charles, the Dauphin of, I. 279.

Vienne, John de, lands a French army in Scotland, II. 129.

Virgil quoted, II. 311, 312, 313.

Virgin Mary, Edward III. invokes the, I. 271; heresy of the Friars Preachers in France as to the conception of the, II. 187; Feast of the Salutation of the, instituted by Pope Boniface IX., II. 207. *See* Walsingham.

Viterbo, I. 16.

Vueld [Buith?], I. 22.

W.

Wake, the Lady Blanche de, the Bishop of Ely makes complaint against, I. 285.

Wake, the Lord de, joins Queen Isabella at Gloucester, I. 181.

- Wakefield, Henry. *See* Worcester, Bishops of.
- Waking, John. *See* Norwich, Bishops of.
- Waldby, Roger de. *See* Chichester, Bishops of, and Dublin, Archbishops of.
- Walden, Sir Roger, made Treasurer, II. 218. *See* Canterbury, Archbishops of, and London, Bishops of.
- Wales, mentioned, I. 15, 17, 24, 30; Llewelyn, Prince of, I. 14; ravaged by the Earl of Gloucester, I. 22; English laws enjoined to be observed in, I. 26; insurrection in, I. 48; the people of, being finally conquered, adopt the English mode of life, I. 50; Edward of Caernarvon made Prince of, I. 83; fondness of the Welsh for his memory, I. 83; inquisition in the March of, as to offenders, I. 170; Richard II. retires into, II. 261; rising in, under Owen Glendower, II. 246; ravaged by King Henry IV., II. 246; the men of Hereford defeated in, II. 250; frightful cruelties practised by the women of, on the bodies of the English slain, II. 250; Henry IV. defeated in, II. 250; Henry is prevented from marching against, from want of means, II. 259; misfortunes of Henry IV. from inundations, II. 271; successes of the English captains against the French, on the coast of, II. 272; the Earl of Northumberland flees to, II. 273. *See also*, Glendower, Llewelyn, and Welsh Troops.
- Walkefare, Robert de, escapes from Corfe Castle, I. 178; seduces the Earl of Hereford from his allegiance, I. 178; joins Queen Isabella, I. 178.
- Wallace (Waleys), William, excites the Scots to rise, I. 64; defeats the English near Stirling, I. 70, 71; besieges Roxburgh Castle, I. 74; words alleged to have been addressed by him to the Scots before his defeat at Falkirk, I. 76; again heads the Scots, I. 99; lays waste Northumberland, I. 107; is taken, and executed at London, I. 107.
- Wallingford, the Earl of Pembroke contemplates taking Piers Gaveston to, I. 132; certain nobles confined in the Castle of, by Edward II., I. 162; the Castle captured by the adherents of the Barons, I. 170; is recaptured, I. 170; death of Sir Maurice de Berkeley at, I. 183; Queen Isabella passes Christmas at, I. 185; the Princess Joanna, mother of Richard II., dies at, II. 130.
- Wallingford, Richard de, Abbot of St. Alban's, I. 468, 472, 473, 474. *See* Saint Alban's.
- Walmer, a marvel in the Forest of, I. 199.
- Walshe, John, his duel with a Navarrese, II. 118.
- Walsingham, St. Mary of, highly honoured by Edward I., I. 9; pilgrimages to, II. 188.
- Waltham, Richard II. sojourns partly at, after the insurrection, II. 16; the Abbot of, performs the obsequies of Richard II., II. 246.
- Waltham, John, Clerk of the Privy Seal, II. 179. *See* Salisbury, Bishops of.
- Walworth, William, appointed a guardian of the public monies, I. 343; Mayor of London, I. 465; attempts to arrest Walter Tyler, I. 465; wounds him, I. 465; summons the citizens to his aid, I. 465, 466.
- Warde, Simon, Warden of York, I. 465.
- Ware, a conspirator against Henry IV. captured near, II. 249.
- Warene, John de. *See* Surrey and Sussex, John de Warene, Earl of.
- Wark (Werk) Castle, I. 55; burnt by the Scots, II. 105; again taken and destroyed by the Scots, II. 242.
- Warkworth, the Earl of Northumberland goes to the Castle of, II. 259.
- Warle, Engelard de, I. 134.
- Warwick, Piers Gaveston brought to the vicinity of, I. 132.
- Warwick, Guy de Beauchamp, Earl of, ridiculed by Piers Gaveston, I. 115, 133; commended by Henry Laey, Earl of Lincoln, I. 130; an adherent of Thomas,

Warwick, Guy de Beauchamp, Earl of—*cont.*
 Earl of Lancaster, I. 130 ; his revenge against Gaveston, I. 133 ; his death said to have been by poison, I. 137 ; he refuses to join the Scottish expedition, I. 140 ; growing hatred between him and Edward II., I. 143.

Warwick, [Richard], Earl of, at the siege of Caen, II. 322 ; besieges Damfront, II. 328 ; present at the siege of Melun, II. 335 ; accompanies Henry V. to England, II. 336 ; present at the siege of Cosne, II. 343.

Warwick, Thomas de Beauchamp, Earl of, the March of Scotland entrusted to, I. 198 ; proceeds to Scotland, I. 254 ; departs for France, I. 279 ; his prowess at Poitiers, I. 282 ; his valour in France, I. 308 ; his premature death, I. 308.

Warwick, Thomas de Beauchamp, Earl of, accompanies the Duke of Bretagne, I. 318 ; excesses committed by his people on the Abbey of Evesham, I. 322 ; chosen guardian of Richard II., I. 428 ; proceeds towards St. Alban's, to protect the Abbot against the insurgents, II. 28 ; returns home, sending a message to the Abbot, II. 28, 29 ; is surety for the Earl of Northumberland, II. 44 ; with the Duke of Gloucester, is joined by the Earl of Arundel, II. 164 ; is removed from the Council, II. 182 ; is seized, II. 223 ; confesses his criminal designs against the King, II. 226 ; is banished to the Isle of Man, II. 226 ; his death, II. 247.

Warwick [William de Beauchamp], Earl of, defeats the Welsh, I. 50 ; is sent to recover the Castle of Dunbar, I. 58 ; is appointed Guardian of Prince Edward of Caernarvon, I. 70.

Waterton, Robert, opposes the march of the Earl of Northumberland, II. 258.

Wathe, Michael de, imprisoned, I. 224, 236.

Weardale, I. 191.

Welsh Troops, in the English service, in Scotland, I. 58 ; alleged treachery of, at the Battle of Falkirk, I. 76 ; their

treachery to Edward I., I. 81 ; they burn many inhabitants of the island of Ageneys, I. 222 ; mischief done by them at Bury, I. 222, 223 ; their bad character, I. 223.

Wenceslaus, King of Bohemia, his sister married to Richard II., II. 46, 47, 48.

West Wales, I. 26.

West Wycombe, John, Commissioner for enquiry at St. Alban's, II. 38.

Westbrom, Robert, one of the chief insurgents, II. 11.

Westminster, Henry III. buried at, I. 7 ; the New Work at, I. 8 ; Edward I. crowned at, I. 13 ; tomb of Henry III. at, I. 20 ; Prince Alfonso buried at, I. 26 ; Queen Eleanor buried at, I. 33 ; Edmund, Earl of Lancaster, buried at, I. 54, 66 ; the Coronation Stone of Scotland removed to, I. 60 ; Edward I. keeps Christmas at, I. 99 ; the monks of, are liberated from custody by Edward I., I. 111 ; Translation of the body of King Sebert at, I. 114 ; Coronation of Edward II. at, I. 121 ; Edward II. keeps Christmas at, I. 153, 158 ; a Parliament at, I. 175 ; Edward III. crowned at, I. 188, 191 ; a Parliament at, I. 192 ; a feast held at, by Edward III., I. 198 ; a Parliament at, I. 224 ; the Princess Blanche buried at, I. 228 ; death of Simon, Abbot of, I. 274 ; Simon Langham, Abbot of, I. 274, 296 ; duel at, between John, son of Philip VI. of France, and a Flemish knight, I. 275 ; Parliaments at, I. 276, 277 ; the staple of wool at, I. 278 ; the head of St. Benedict presented to the Abbey of, I. 279 ; a Parliament at, I. 280 ; Edward the Black Prince escorts his captives to, I. 283 ; Parliaments at, I. 285, 294 ; the vestments of St. Peter given by Edward III. to the Abbey of, I. 297 ; a Parliament at, I. 307 ; Queen Philippa buried at, I. 309 ; Parliaments at, I. 309, 312, 320, 321 ; Edward the Black Prince dies at, I. 321 ; Edward III. buried at, I. 327 ; King Richard II. arrives at the Palace

Westminster—*cont.*

of, I. 331; his Coronation at, I. 332-338; the Abbey polluted by the murder of Robert Haule, I. 375-378; John Schakel and Robert Haule take refuge at, I. 376, 377; a servant of the Abbey is also slain, I. 378; prophecy as to its pollution, I. 378; the outrage imputed to the Duke of Lancaster, I. 379; immunities of the Church of, as afforded to fraudulent debtors, abolished, I. 391, 392; Edmund Brunfeld is examined at, I. 417; duel at, between Sir John Annesley and Thomas Katrington, I. 431-434; the armed retainers of the Duke of Lancaster and the Earl of Northumberland repair to, II. 45; marriage of Richard II. and Anne of Bohemia at, II. 48; the Queen's Coronation at, II. 48; Richard II. arrives in great haste at, II. 133; interview between him and the discontented Lords at, II. 165, 166; King Richard and Queen Anne there, II. 179; the Abbot of, thwarts the Archbishop of Canterbury in his attempts to visit the Benedictine Order, II. 190; Queen Anne is buried at, II. 245; charges made by the Lollards fixed on the doors of the Abbey, II. 216; John de Waltham, Bishop of Salisbury, buried at, II. 218; the Abbot of, accompanies King Richard to Ireland, II. 232; a Parliament at, II. 234; the Abbot of, a witness to King Richard's abdication, II. 234; Coronation of Henry IV. at, II. 238, 239; Joanna, second wife of Henry IV., crowned at, II. 254; Sir John Prendergest takes refuge at the Abbey, II. 285; Henry V. escapes to his Palace at, from the designs of the Lollards, II. 297; the body of King Richard II. is removed to, from Langley, II. 297; alleged designs of the Lollards against the Monastery of, II. 298; the Abbot of, at the Council of Constance, II. 392; the Emperor Sigismund lodged in the Palace at, II. 315; Queen Katherine proceeds to, from the Tower of London, II. 336;

Westminster—*cont.*

Henry V. attends a Chapter at, and exhorts the monks, II. 337, 338; Parliaments at, II. 342, 345; the obsequies of Henry V. are celebrated at, II. 345, 346.

Westminster Hall, the Barons ask pardon of Edward II. at, I. 136; adventure of Edward II. there, I. 149; edict as to the Despensers published in, I. 161; the election of Edward III. as King, in place of his father, promulgated at, I. 186; King Richard's abdication read in, by his proxies, II. 235; a Parliament under King Henry IV. proclaimed at, II. 237; banquet in, on the Coronation of Richard II., I. 338.

Westminster, the First Statute of, I. 14; the Second Statute of, I. 28.

Weston, John de, Constable of the Tower, I. 183.

Westmoreland, the County of, ravaged by the Scots, I. 246, 438, 446.

Westmoreland, Ralph, Earl of, joins the Duke of Lancaster, II. 233; a witness to King Richard's resignation, II. 234; receives the County of Richmond, II. 241; opposes the purchase of the Earl of Northumberland, II. 258; expostulates with the Archbishop of York, II. 269; treacherously seizes him and the Earl Marshal, and has them beheaded, II. 270.

Wheatthamstead (Wathamstede), the Barons leagued against Edward II., at, I. 134.

White Company, the, I. 295; led by Sir John Hawkwood, I. 309.

White Hall, Henry IV. at, II. 237.

Whitlsey, William de. *See* Canterbury, Archbishops of, and Rochester and Worcester, Bishops of.

Wickham, William de, appointed Surveyor of the new works at Windsor, I. 288. *See* Winchester, Bishops of.

Wight, the Isle of, taken by the French, I. 340; a ransom exacted from the people of, I. 341; plundered by the French, II. 260; the French demand tribute from, in the name of King Richard and Queen Isabella, II. 261.

- Wigmore (Wygemore), Roger Mortimer, Lord of, I. 174.
- Wigton, the Earl of, taken prisoner, I. 270.
- Wikewane, Master William de. *See* York, Archbishops of.
- Wikhampstone, Robert de. *See* Salisbury, Bishops of.
- Willanor, Mariacus de, the son of, slain, II. 135.
- William Rufus, vengeance of Saint Alban upon, I. 297.
- William, Duke of Zealand. *See* Zealand.
- Willoughby, Richard, arrested, I. 224.
- Willoughby, [Richard], Lord, a witness to the abdication of Richard II., II. 234.
- Willoughby [Robert], Lord de, at the siege of Caen, II. 322.
- Wilna (Wille), capture of, by Henry, Earl of Derby, II. 198.
- Winchelsea, narrow escape of Edward I. at, I. 66, 67; he stays at Odemer, near, I. 68; defeat of the Spanish fleet off, I. 274, 275; plundered by a Norman fleet, I. 287; attacked by the French, I. 341; they are repulsed by the Abbot of Battle, I. 342; the men of, make a descent on the coast of Normandy, I. 366; taken by the enemy, I. 438, 439.
- Winchelsea, Robert de. *See* Canterbury, Archbishops of.
- Winchester, the Castle of, I. 14; a Parliament at, I. 192; the Diocese of, I. 199; Parliaments at, I. 313; II. 212; foundation at, by William de Wickham, II. 268.
- Winchester, John de Pontisserra, Bishop of, I. 24; the Bishop of, crowns Edward II., I. 121; John de Sandale created Bishop of, I. 148; his death, I. 157; Reginald de Asser created Bishop of, I. 157; consecrated at St. Alban's, I. 157; his death, I. 171; John de Stretford appointed his successor, I. 171; sent envoy to the King of France, I. 176; made Treasurer, I. 184; death of Adam, Bishop of, I. 266; William Edyndone created Bishop of, I. 266; as Treasurer, he coins new money, I. 275, 276; his death, I. 303; William de Wickham created Bishop of, I. 303; his answer to the demand of the Northern Lords, II. 108; he is appointed Chancellor, II. 181; his death, II. 268; his munificence to Winchester and Oxford, II. 268; the Bishop of, sits in judgment on Sir John Oldcastle, II. 293; the Bishop of, takes part, at Constance, in the election of a Pope, II. 319, 320; the Bishop of Surrey a Suffragan of the Bishopric of, II. 330; Henry, Bishop of, a sponsor to Prince Henry, son of Henry V., II. 342.
- Winchester, Hugh Despenser, the Elder, Earl of. *See* Despenser, Hugh, the Elder.
- Wind, violent, instances of, I. 113, 126, 296; II. 197. *See* Tempest.
- Windsor, mentioned, I. 26, 80, 124, 253, 296, 298, 300, 345; Round Table built at the Castle of, I. 263; new works commenced at the Castle of, I. 288; the Forest of, I. 297; Isabella, daughter of Edward III., married at, I. 301; knighthood conferred on Richard II. at, I. 326; marriage of the Count de Saint Pol and Lady Joanna Courtney at, I. 430; the Mayor of London sent to the Castle of, II. 209; the citizens of London summoned by King Richard to, II. 209, 210; conspiracy to slay Henry IV. at, II. 243; the sons of the Earl of March are stolen from the Castle of, II. 268; Henry V. entertains the Emperor Sigismund at, II. 316; birth of Prince Henry, son of Henry V., at, II. 342.
- Windsor, Sir William, made Governor of Cherbourg, I. 427; sent to Bretagne, I. 434.
- Wine, great abundance of, imported into England, I. 323.
- Winter, severe, instances of, I. 200; II. 277.
- Witold, King, aided by Henry, Earl of Derby, II. 197.
- Woodstock, mentioned, I. 157, 254; birth of Prince Thomas, son of Edward III., at, I. 286; Richard II. at, II. 195.

Wool, tax upon, I. 63; grant upon, made to the King, II. 196. *See* Staple.

Woollen manufacturers of Flanders admitted into England, I. 221.

Worcester, adherents of Sir John Oldcastle from, II. 307.

Worcester, Walter Reynolds, Bishop of, appointed Archbishop of Canterbury, I. 136; death of Reginald, Bishop of, I. 296; John Barnet made Bishop of, I. 296; William de Whittlesey, Bishop of Rochester, made Bishop of, II. 299; made Archbishop of Canterbury, I. 307; William de Lenne succeeds him, I. 307; his death, I. 316; accession of Henry Wakefield, I. 316; he officiates at the Coronation of Richard II., I. 336; his death, II. 218; succeeded by Robert Tydeman, II. 218; the election of John Grene is quashed, II. 218; Richard de Clifford, Bishop of, made Bishop of London, II. 277; succeeded by Thomas Peverel, II. 277.

Worcester, Thomas Percy, Earl of, sent ambassador by Henry IV. to France, II. 242; has the charge of Prince Henry, II. 254; joins Henry Percy against Henry IV., II. 255; King Henry sets out to oppose him, II. 256; his ambiguous conduct before the Battle of Shrewsbury, II. 257; is taken prisoner and executed, II. 258. *See* Percy, Sir Thomas.

Worcester, the Prior of, at the Council of Constance, II. 302.

Worsley, Sir Geoffrey, aids in gaining a victory over the French at Cherbourg, I. 398.

Worth, Sir John, is banished, as also his wife, II. 173.

Wraw, John, one of the principal insurgents, II. 2, 11; is condemned and executed, II. 63.

Wlleman, Benedict, executed, II. 317.

Wy, a manor of the Abbot of Battle, I. 121.

Wyclif, John, rise and early history of, I. 324, 325; silence enjoined on, by

Wyclif, John—*cont.*

the Archbishop of Canterbury, I. 325; Bull sent to Oxford by Pope Gregory XI., in reference to the heresy of, I. 345-347; Bulls sent to the Archbishop of Canterbury and Bishop of London, in reference to the heresy of, I. 347-352; Letter addressed to the King of England in reference to, I. 352, 353; Propositions, or Conclusions, attributed to him, I. 353-355; alleged remissness of the Bishops in reference to the prosecution of him, I. 356; the Princess Joanna interferes in his behalf, I. 356; he is summoned to appear at Lambeth, and the people of London interfere in his behalf, I. 356; Declarations made by him in defence of the Conclusions, I. 357-363; new Conclusions propounded by him, I. 363, 364; doctrines promulgated by him, I. 450; a nickname given to him, I. 450; a profanity said to have originated in his doctrines, I. 451; laxity of the Bishops towards, II. 11; his doctrines are preached by the insurgent John Balle, II. 32; addresses certain Propositions to the Lords of England, II. 50-52; other Propositions and Conclusions, II. 52; emissaries sent to preach his doctrines, II. 53; his Conclusions promulgated at Leicester, II. 53-55; further proceedings of his emissary at Leicester, II. 55; manifestations of the populace in his favour, II. 55; Conclusions promulgated at Leicester on the Parasceve, II. 55; supporters of him in the University of Oxford and elsewhere, II. 56, 57; other doctrines promulgated by them, II. 57; the Archbishop of Canterbury takes cognizance of Wyclif's doctrines, II. 57; certain of his doctrines condemned by the Archbishop, II. 58; doctrines of minor importance so condemned, II. 59; popularity of his opinions in London, II. 65; his death, II. 119; alleged judgment on him at his death, II. 120; prevalence of his doctrines in London, II. 157; the

Wyclif, John—*cont.*

priests who are his followers claim power of ordination, II. 188. *See* Lollards, the, and Oldcastle, Sir John.

Wylet, the town of, despoiled by the English, I. 367.

Wylford, William de, with the Western fleet, despoils the Bretons, II. 260; ravages the French coast, II. 260.

Wymundham, William Kyllingworth, Prior of, II. 28; a miracle at, II. 189.

Wynterbourne, Walter, made Cardinal, I. 105.

Wyll, Robert. *See* Salisbury, Bishops of.

Y.

Yarmouth, the men of, plunder Cherbourg, I. 52; fight of the men of, with those of Portsmouth, I. 69; ships of, under the English Admirals, I. 178; Edward III. visits, I. 227.

York, mentioned, I. 131, 139, 142, 151, 155, 167; appointed meeting at, to march against the Scots, I. 73, 74; Parliaments at, I. 75, 79; the Justiciars, after sitting there for seven years, are removed to London, I. 106; an army of Edward II. disbanded at, I. 154; the suburbs of, burnt by the Scots, I. 158; the Warden of, I. 165; executions at, I. 165; Edward II. flees to, I. 166; inquisition in the County of, as to offenders, I. 170; truce with the Scots confirmed at, I. 175; discord between the English and Hainaulters at, I. 189; a barge of, captured, but sinks with the enemy on board, I. 403; the King's Bench and Court of Chancery removed to, from London, II. 213; brought back to London, II. 213; the Earl of Northumberland meets Henry IV. at, II. 259; Henry IV. visits, II. 270; the Sheriff

York—*cont.*

of, defeats the Earl of Northumberland and Sir Thomas Bardolf, II. 278; Henry IV. proceeds to, II. 279; the Abbot of, takes part, at Constance, in the election of a Pope, II. 319.

York, death of Walter Gifford, Archbishop of, I. 19; William de Wikewane made Archbishop of, I. 19; translation of William, Archbishop of, I. 26; the Archbishop of, takes charge of the Bishop of Hereford, I. 172; William la Zouche, Archbishop of, defeats the Scots at Neville's Cross, I. 269; death of John Thoresby, Archbishop of, I. 316; accession of Alexander Neville, I. 316; he intrigues against his enemies, II. 152; stimulates the King's anger against the Duke of Gloucester, II. 163; his strenuous counsels to Richard II., II. 164; is accused of treason, II. 166; takes to flight, II. 169; is banished, II. 172; made Bishop of St. Andrew's, II. 179; Thomas Arundel, Bishop of Ely, made Archbishop of, II. 179; is deprived of the Seal as Chancellor, II. 181; goes on a mission to the King in Ireland, as to the designs of the Lollards, II. 215, 216; appointed executor of a Papal Bull granted to the Archbishop of Canterbury, II. 218; made Archbishop of Canterbury, II. 222; Richard Scrope, Archbishop of, a witness to the abdication of Richard II., II. 234; named a proxy by Richard for his renunciation of the crown, II. 235; places the Duke of Lancaster on the throne, II. 237; assists in the Translation of Saint John of Bridlington, II. 262; he rises against Henry IV., II. 269; the Earl of Westmoreland expostulates, II. 269; he is seized and beheaded, II. 269; he is venerated as a martyr, II. 270; visits to his tomb are forbidden, II. 271; his slayers are excommunicated by the Pope, II. 273; Robert Alun is nominated Archbishop by the Pope, but the King refuses his

York—*cont.*

- assent, II. 273, 274; Henry Bowet, Bishop of Bath, made Archbishop of, II. 277.
- York, Edmund of Langley, Earl of Cambridge, made Duke of, II. 141; his marriage to a daughter of Peter, King of Castille, II. 194; his heir created Earl of Rutland, II. 197; Warden of England in the King's absence, II. 216; summons a Parliament at London, II. 216; takes counsel to oppose the Duke of Lancaster, II. 232. *See* Cambridge, Edmund, Earl of.
- York, Edward, Duke of, first created Earl of Rutland, II. 197; is restored to his dignities, II. 274; before supposed to have died in prison, II. 274; sent in aid of the Duke of Orleans, II. 288; slain at the Battle of Azincourt, II. 313; his obsequies at London, II. 318.
- York, death of Isabella, Duchess of, II. 215; buried at Langley, II. 215.
- Ypres, the City of, aids Edward III., I. 230; a knight of, fights a duel with the bastard son of the King of France, I. 275; cruelties committed on the people

Ypres, the City of—*cont.*

of, by the Count of Flanders, I. 439, 440; tribute money sent by the people of, to the French; seized by the men of Ghent, II. 86, 87; siege of, by the Bishop of Norwich and people of Ghent, II. 95, 96; activity of the men of Ghent at the siege of, II. 98; remissness of the English, II. 98; the besiegers are repulsed, and the siege is raised, II. 98, 99.

Z

- Zealand, inundation in, II. 267; marriage of William, Duke of, to a daughter of Henry, Earl of Lancaster, II. 277; he sends ships laden with corn to relieve the people of England, II. 277; the people of, aid the people of Ghent, I. 277.
- Zouche. *See* La Zouche, and York, Archbishops of.

LONDON:
Printed by GEORGE E. EYRE and WILLIAM SPOTTISWOODE,
Printers to the Queen's most Excellent Majesty.
For Her Majesty's Stationery Office.

00032695

